

Π. Ν. ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΥ

G. A.

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΙ

ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ

ΑΝΤΙΓΩΝΗ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1958

Sea of a heartbreak
sea is a heartbreak.

Μάρτιος ανδρεωνίκου

Μάρτιος

μάρτιον ανδρεωνίκου

Μάρτιον ανδρεωνίκου

Μάρτιον ανδρεωνίκου

Bellat

43 033

pommes

poile

Μάρτιον ανδρεωνίκου

Μάρκος Η. Ανδρεοπούλου
Γάιδα στη γη
1960-61

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΙ

1. ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ

2. ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Μάρκος
Ανδρεοπούλου

18331

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

W

ΕΠΡΤΚΟΣ

Henry

Henry

Επρίκος

Henry

Μαρ

Θεοφάνεια στην Ασσύρια με την αγάπη της προσώπου
Καρόλου ουαριολάροντος για την επένδυση στην Ελλάδα
και την ανάπτυξη της πόλης της Αθήνας.

Όσος χρηματοδοτεί την ανάπτυξη της Ελλάδας
προσφέρει την ανάπτυξη της Ελλάδας. Το θέμα της ανάπτυξης της Ελλάδας
προσωπικά της με την παραπομπή της προσωπικής της παραπομπής.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. **ΤΟ ΔΡΑΜΑ**
TO DRAMA

Τὸ δρᾶμα εἶναι καθόλου δημιούργημα τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος. Ἐγεννήθη δὲ καὶ ἀνεπτύχθη ἐν Ἀττικῇ ὅλην κατ’ ὅλην ἐκ τῶν πρόσων τημήν τοῦ θεοῦ Διονύσου τελουμένων ἔορτῶν, αἱ ὅποιαι παρεῖχον πλεῖστα δραματικὰ στοιχεῖα (τὰ δρῶμενα).

Προηῆθε δὲ τὸ δρᾶμα ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ ἄσματος, τοῦ ἀδομένου κατὰ τὴν λατρείαν τοῦ θεοῦ Διονύσου, ἐν συνοδείᾳ αὐλοῦ καὶ ὀρχηστικῶν ἡ μιμητικῶν κινήσεων, τοῦ ἀποκληθέντος διθυράμβου. Οὗτος, ἀρχονθμος ὃν ἐν ἀρχῇ, κατέστη τεχνικὸς ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ Ἀρίονος τοῦ Μηθυμναίου καὶ, τελειοποιηθεὶς ὑπὸ τοῦ Λάσον τοῦ Ἐρμιτούντος, εἰσήχθη ὑπὸ τοῦ φιλομούσου ἀρχοντος τῶν Ἀθηνῶν Πεισιστράτου εἰς τὰς ὑπὸ αὐτοῦ δρισθείσας μεγαλοπρεπεῖς ἔορτάς, τὰ Μεγάλα Διονύσια.

Καὶ ἐκ μὲν τοῦ σοβαροῦ διθυράμβου, ὅστις ἐψάλλετο κατὰ τὰ Λήναια, καθ’ ἣν οἱ ἔορτασται ὑπὸ πένθους κατεχόμενοι διὰ τὸν μαρασμὸν τῆς φύσεως καὶ τὰ παθήματα τοῦ θεοῦ ἐθρήνοντι δι’ αὐτά, ἐγεννήθη ἡ τραγῳδία (τράγου φόδη, ἐπειδὴ οἱ χορευταὶ ἦσαν περιβεβλημένοι δέρματα τραγῶν, διὸ καὶ τράγοι ἐκαλοῦντο, καὶ παρίσταντο τὸν Σατύρον, τὸν διπάδον τοῦ Διονύσου), ἐκ δὲ τοῦ φαιδροῦ διθυράμβου, ὅστις ἐψάλλετο κατὰ τὸν χρόνον τοῦ τραγητοῦ καὶ τῆς συγκομιδῆς τοῦ οἴνου, ἐγεννήθη, λόγω τῆς ἐπικρατούσης ὑπερτάτης εὐθυμίας καὶ χαρᾶς διὰ τὴν ἀναγέννησιν τῆς φύσεως καὶ τὴν ἀνάστασιν τοῦ θεοῦ, ἡ κωμῳδία.

Πρῶτος, ὅστις προηγαγε τὴν τραγῳδίαν, ἦτο ὁ ἐν τῷ ἀγροτικῷ δήμῳ τῆς Ἰζαρίας τῆς Ἀττικῆς γεννηθεὶς ποιητὴς Θέσπιος, ὅστις εἰσήγαγε τὸν πρῶτον ὑποκριτήν, ὑποκριτόμενον ἀλληλοδιαδόχως πολλὰ πρόσωπα διὰ τῆς ἀλλαγῆς προσωπείων ἐξ δύθυνης. Τοιουτορόπως

οἱ μὲν ὑποκριτής, διάφορον τῷδε πλέον πρόσωπον ἀπὸ τὸν χορόν, ὡμίλει πρὸς αὐτὸν (στοιχεῖον ἐπικόν), δὲ χορὸς ἀπεκρίνετο ἄδων καὶ χορεύων (στοιχεῖον λυρικόν), ἐκ τῆς ἐνώσεως δὲ τούτων προήλθε τὸ δρᾶμα.

⁷Ἐνῷ δὲ ὁ Πεισίστρατος, ὃς εἴπομεν ἀνωτέρῳ, διὰ τὰ εὐχαριστήρια τὸν λαόν του, εἶχεν ἀναδεῖξει τὰ Μεγάλα Διονύσια λαμπροτάτην καὶ δημοκρατικωτάτην ἔοστὶν καὶ εἶχεν εἰσαγάγει τὸν διθύραμβον, οἱ νιοὶ τοῦ Πεισίστρατον ἐκάλεσαν τὸν διαμορφωτὴν τοῦ δράματος Θέσπιν, ⁸πά δώσῃ διαφόρους παραστάσεις μετὰ τοῦ θιάσου τον εἰς τὰ διάφορα χωρία τῆς Ἀττικῆς καὶ τὰ περίχωρα καὶ εἰς τὸ Ἀστρον.

Τὸ δρᾶμα δέ, ὅπερ ἐν ἀρχῇ ἦτο περιωρισμένον εἰς ὑποθέσεις λαμβανομένας ἐκ τῶν μύθων καὶ εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Διονύσου, ἐλάμβανεν ἔπειτα χάριν ποικιλίας ὑποθέσεις, προκαλούσας ζωηρότατα συναισθήματα καὶ συγκινήσεις, ἀπὸ δλον τὸν μυθικὸν κόσμον τῆς Ἑλλάδος, ἀπὸ τὰ ἀδάνατα Ὁμηρικὰ ἔπη καὶ πρὸ πάντων ἀπὸ τοὺς κύκλους τῶν τριῶν φημισμένων μύθων, τοῦ Ἀργοναυτικοῦ, τοῦ Θηβαϊκοῦ καὶ τοῦ Τρωϊκοῦ. Τοιουτορόπως ἥγονίχθη εἰς τὴν δραματικὴν ποίησιν πλατύτατον καὶ ἀπειρόσιτον στάδιον καὶ ἀπέκτησεν αὕτη ποικιλίαν καὶ πολυμέρειαν.

⁹Ἐμφανισθέντων δὲ μετὰ τὸν ποιητὴν Θέσπιν τῶν δραματικῶν ποιητῶν Χοιρίλον τοῦ Ἀθηναίου, μαθητοῦ τοῦ Θέσπιου, δοτοῦς τοῦ Φρονίχου τοῦ Ἀθηναίου, δοτοῦς πρῶτος εἰσήγαγε καὶ τὰ γυναικεῖα πρόσωπα, τὸ δρᾶμα ἐτελειοποιήθη μεγάλως, ἵνα μετὰ τοὺς προδρόμους τούτους ἐμφανισθῇ ἡ ἀκτινοβόλος τριάς τῶν μεγάλων τραγικῶν ποιητῶν, τοῦ Αἰσχύλου εἰσαγαγόντος τὸν β' ὑποκριτήν, τοῦ Σοφοκλέους τὸν γ' καὶ τοῦ τραγικωτέρου πάντων Εὐριπίδου, ὡφ' ἀν τὸ δρᾶμα ἀνήχθη εἰς τὴν ὑψίστην αὐτοῦ ἀκμήν.

Εἰς τὴν ἀνάπτυξιν δὲ καὶ τελειοποίησιν τοῦ δράματος κατὰ τὸν Ε' αἰῶνα συνετέλεσαν μεγάλως καὶ αἱ τότε ἐπικρατοῦσαι θρησκευτικοὶ ποιηταὶ ἀντιλήψεις καὶ δοξασίαι, αἱ δὲ θρησκευτικοὶ ποιηταὶ καὶ κοινωνικοὶ ἀρχαὶ, ἱδίᾳ κατὰ τὴν πολιτικὴν ἐλευθερίαν, τὴν ἐπικρατήσασαν μετὰ τοὺς Περσικοὺς πολέμους, καθ' οὓς ἐσώθη ἡ Ἑλλὰς καὶ ὁ Ἑλληνικὸς πολιτισμός.

¹⁰Ἐν τῷ μέσῳ λοιπὸν τοιούτον κοινωνικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ περιβάλλοντος, ἐν τῷ μέσῳ τοιαύτης πνευματικῆς καὶ καλλιτεχνικῆς

άτμοσφαίρας είς τὴν πανελλήριν αντὶ ἀνωτέραν πνευματικὴν καὶ καλλιτεχνικὴν σχολὴν ἐμφανισθέντες οἱ τρεῖς μουσόληπτοι τραγῳδοὶ ποιηταί, διὰ τὰ συμπληρώσωσιν δὲ τι ἐκαλλιτέχνησαν ἐν λίθῳ, χαλκῷ καὶ χρυσῷ καὶ διὰ τῆς σμίλης καὶ τοῦ χρωστῆρος οἱ μεγάλοι καλλιτέχναι τῆς ἐποχῆς ἑκείνης, ἐφιλοτέχνησαν τὰς τραγῳδίας αντῶν, αἴτινες ἀντανακλῶσι τὰς σκέψεις καὶ τὰς ἴδεας, τὰ συναισθήματα καὶ τὰ πάθη καὶ τὴν ἴδεολογίαν γενικῶς τῆς προηγμένης τότε Ἀθηναϊκῆς κοινωνίας, καὶ ἀπεταμίευσαν τοὺς λογοτεχνικὸν καὶ ἡθικὸν παροπόνδης τῆς πνευματικῆς παραγωγῆς, οἵτινες τότε ἀπετέλονταν τὸν πνευματικὸν καὶ ἡθικὸν θησαυρὸν διλοκήρουν τῆς ἀνθρωπότητος.

"Ωστε τὸ δρᾶμα δὲν ἦτο αὐθόρμητον δημιούργημα διλήγων ἀτόμων ἢ μόνον τῶν λαϊκῆς μορφῆς θρησκευτικῶν ἔορτῶν τοῦ Διονύσου, ἀλλὰ προϊὸν τοῦ φυσικοῦ καὶ κοινωνικοῦ περιβάλλοντος τῆς ἐξόχου ἑκείνης ἐποχῆς διμοῦ μετὰ τῆς τεχνικῆς ποιήσεως καὶ ἐπινοίας τῶν ἐμπεινημένων ἑκείνων ποιητῶν, ἦτο δηλ. ἐν κατακλεῖδι τὸ προϊὸν ἐνὸς προηγμένου πολιτισμοῦ.

Διὰ τοῦτο δὲ καὶ οἱ πρόγονοι ἡμῶν εἶχον ἀνοικοδομήσει εἰς τὰς κνημωτέρας πόλεις τῆς Ἑλλάδος παρὰ τοὺς ναούς των καὶ μεγαλοποετῆ λίθινα θέατρα καὶ μετ' ἱδιαζόνσης τιμῆς περιέβαλλον τὰς θεατρικὰς παραστάσεις καὶ ἀθρόοι προσήρχοντο εἰς αὐτάς, ὡς εἰς ἀρίστην καὶ φωτοπάροχον πνευματικὴν ἀγωγὴν, διὸ καὶ αἱ δραματικαὶ παραστάσεις διὰ σκηνῆς ἐλέγοντο, ὡς ἀποτελοῦσαι ἐθνικὸν ἄμα καὶ θρησκευτικὸν θεσμόν, ἔξυψοντα καὶ σφυρηλατοῦντα τὰ πατριωτικὰ καὶ θρησκευτικὰ συναισθήματα αὐτῶν.

Τὸ γεγονός δὲ μόνον, ὅτι ὑπῆρξεν ἐπίσημος ἀρχῶν, καὶ δὴ διὸ μέγας Περικλῆς, ὅστις παρεῖχεν ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου δωρεὰν τὸ εἰσιτήριον εἰς τοὺς ἀπόρους καὶ τοὺς ἐργάτας, εἶναι ἵκανὸν τὰ μᾶς πεισθή, ὅτι τὸ θέατρον κατετάσσετο εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν μεταξὺ τῶν μεγάλων τῆς ἐποχῆς ἑκείνης φωτοπαρόχων πνευματικῶν ἔστιῶν.

Σοφοκλῆς - Σοφοκλέαν, Θύμων ταῦτα μετείχει Σοφοκλῆς, γ. 10
2. Ο ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ Σοφοκλῆς
Σοφοκλῆς - Θωρηκτός / μετείχει Σοφοκλῆς Ηριάλιαν Σοφοκλῆς

"Ο Σοφοκλῆς, νιὸς τοῦ Σοφίλου, ἐγεννήθη τῷ 496 π. Χ. ἐν τῷ Ἱππίῳ Κολωνῷ, ὅστις ἦτο θελκτικώτατον ἐπὶ λόφου προάστιον τῶν Ἀθηνῶν.

"Ο Σοφοκλῆς, ὡς νιὸς πατρὸς εὐπόρου, ἔχοντος ἐργοστάσιον μα-

χαροποίας, ἔτυχεν ἐπιμεμελημένης ἀγωγῆς καὶ παιδείας. Ἐδιδάχθη ἐπιμελῶς τὴν μονσικήν καὶ γυμναστικὴν καὶ ἀνέπτυξεν ἀρμονικῶς τὰς σωματικὰς καὶ ψυχικὰς αὐτοῦ δυνάμεις. Τὸ σωματικόν του δὲ κάλλος, ἡ πρόθυμος χάρις καὶ ἡ ψυχική του εὐγένεια, ώς καὶ αἱ μονσικαὶ τοῦ ἴκανότητες, τὰς δούλας ἀνέπτυξεν διεργήματος διδάσκαλός του τῆς μονσικῆς Λάμπρος, κατέστησαν αὐτὸν ἄξιον μεγάλης προσοχῆς καὶ ἐκτιμήσεως παρὰ τῶν συμπολιτῶν του. Λιὰ τοῦτο, δτε μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν ἑωρατάσθησαν τὰ ἐπινίκια, ὁ Σοφοκλῆς ἐκλεγθεὶς ἐκ χιλιάδων ἄλλων ἐφῆβων Ἀθηναίων ἐχόρευσεν ἐπὶ κεφαλῆς χοροῦ παίδων περὶ τὸ τρόπαιον. Ἡ φυσιογνωμία δὲ τοῦ Σοφοκλέους, τὸ μεγαλοπρεπὲς παράστημά του καὶ ἡ ἥρεμος ἔκφρασις τοῦ προσώπου του τον θαυμασίως εἶναι ἀποτετυπωμένα εἰς τὸν ἐπιβλητικότατον ἀγδιάρτα του, τὸν ενδισκόμενον σήμερον εἰς τὸ Λατερανὸν Μουσεῖον τῆς Ῥώμης.

Μελετῶν ἐκ τεύτητός του ὁ Σοφοκλῆς τὸν ἀθάνατον Ὁμηρον καὶ θαυμάζων τὸν πρῶτον καὶ μεγαλοφάνταστον τραγικὸν ποιητὴν καὶ διδάσκαλόν του Αἰσχύλον, ἐνωρὶς ἐτοπάτη εἰς τὴν πόλησιν, καὶ δὴ εἰς τὴν τραγικήν, καὶ ἀφωσιώθη ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὴν δραματικὴν τέχνην καθ' ὅλον τὸν βίον του.

Ἐν ἥλικᾳ μόδις 28 ἔτῶν ὁ Σοφοκλῆς, ἔχων πεποίθησιν εἰς τὴν ποιητικήν του ἀξίαν, κατῆλθε τὸ πρῶτον τῷ 468 εἰς τὸν δραματικὸν ἀγῶνα καὶ ἀντιμετοηθεὶς πρὸς τὸν παλαίμαχον τραγικὸν ποιητὴν Αἰσχύλον ἐν ἡ κεντητῇ σε ν αὐτόν. Κατὰ τὸν ἀγῶνα μάλιστα ἐκεῖνον, ἐνῷ οἱ μὲν τῶν θεατῶν ἐπενφήμουν τὸν Αἰσχύλον, οἱ δὲ τὸν Σοφοκλέα, εἰσῆλθεν εἰς τὸ θέατρον ὁ Κίμων, ἐπιστρέψας ἐκ τῆς ἐκστρατείας του. Παρακληθεὶς δὲ οὗτος ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς κριτής μετὰ τῶν συστρατήγων του ἀπένειμε τὸν στέφανον τῆς νίκης εἰς τὸν Σοφοκλέα, διστις οὕτως ἐμφανίζεται ὡς νέον ἐπιτέλλον ἀστρον τὸν τῆς δραματικῆς σκηνῆς. Ἐκτοτε ὑπερεῖχε σχεδὸν πάντοτε εἰς τὸν δραματικὸν ἀγῶνας, τῷ δὲ 441 διδάξας τὴν Ἀντιγόνην τοσοῦτον ὑδοκίμησεν εἰς αὐτήν, ὥστε ἐξελέχθη τῷ 440 συστράτηγος τοῦ Περικλέους εἰς τὸν Σαμιακὸν πόλεμον. Καὶ γενικῶς ὁ Σοφοκλῆς ἀνεδείχθη ἀληθῆς καλλιτέχνης τῆς δραματικῆς τέχνης, γράφων ἐπὶ ἔξικοντα ἔτη ἀριστοτεχνικὰ δράματα μέχρι βαθέος γήρατος αὐτοῦ καὶ συνεχῶς ενδροσύμενος καὶ τιμώμενος ὑπὸ τοῦ Ἀθηναϊκοῦ κοινοῦ, ἡ καλαύσθησία τοῦ ὅποιον ενδισκε πάντοτε εἰς τὰ ἔργα του τὴν πληρεστέραν ἴκανοποίησιν.

αὐτὸν φέλεθρῶν ἐνίσιμος λογοτύπεα τα καθηκόντα
ἀλλοί οἱ Ερυθρόγεροι.

Ως ἄνθρωπος ὁ Σοφοκλῆς ἦτο φαιδρός, εὐπρόσθιος καὶ πολὺ προσέρχεται στην παραδοσιακή φιλοκάληση, μετ' ἔξεχοντων προσώπων τῆς ἐποχῆς του, οἷον τοῦ Περικλέους, τοῦ Ἡροδότου κ.ἄ. Ἡτο ἐπίσης φιλόθρον ἡ σκοτία, τηρητής τῶν παραδόσεων καὶ θεοσεβής, ἀνευ πνευθόλων καὶ στενότητος πνεύματος, ἀσκήσας μάλιστα καὶ ἴερατικὸν ἀξίωμα. Ἀξιον σημειώσεως ἐπίσης εἶναι, ότι θὰ ἀντιληφθῶμεν καὶ ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν τραγῳδῶν αὐτοῦ, ὅτι ὅλα τὰ ἀνθρώπινα αἰσθήματα είχον τὴν ἀπίκησίν των εἰς τὴν βαθεῖαν ἐκείνην ψυχήν, ἀντιλαμβανομένην μὲν βαθεῖαν πεῖραν τῆς ζωῆς ὅλους τὸν βαθμὸν καὶ τὰς μορφὰς τοῦ πάθους, τὰ τρυφερὰ αἰσθήματα καὶ τὰς ὑψηλὰς ἐξάρσεις.

Τέλος ὁ Σοφοκλῆς διεκρίνετο διὰ τὴν ἐξαίρετον ἀγάπην τὸν πρόσωπον τὰς δοπίας οὐδέποτε καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς του ἐγκατέλιπε διὰ νὰ ἀποδημήσῃ, διποτες ἐπορεύονται οἱ ἄλλοι δύο τραγικοὶ καὶ ἄλλοι διανοούμενοι τῆς ἐποχῆς του, εἰς ἄλλας χώρας, καίτοι ἐπανειλημμένως είχε κληθῆ ὑπὸ διαφόρων ἥγειμόνων διὰ νὰ ἐπισκεφθῇ τὰς αὐλὰς αὐτῶν.

Καίτοι δὲ ὁ Σοφοκλῆς εἶχεν ἐξ ἰδιοσυγχρασίας εὕθυμον χαρακτῆρα, ἐδοκίμασεν ὅμως κατὰ τὰ τελενταῖα ἔτη τοῦ βίου του ἵκανάς λόπας, λόγω οἰκιακῶν διενέξεων, τοῦ νίοῦ του μάλιστα Ἰοφῶντος ἐγέιραντος δίκην παρανοίας κατ' αὐτοῦ. Ἡ καταλαβοῦσα δὲ αὐτὸν βρονθυμίᾳ διαφαίνεται καὶ ἐν τῷ τρίτῳ στασίμῳ τοῦ τελενταίου δράματός του, τοῦ Οἰδίποδος ἐπὶ Κολωνῷ.

Τοιοῦτος ὅντες ὁ μέγας τραγικός ἀπέθανε γαλήνιον φυσικὸν θάρατον τῷ 406 π.Χ. ἐν ἡλικίᾳ 90 ἐτῶν. *τηλευταί τοι διαβάσειν ὁ Θρύλος τοῦ Λιτού Ποντού πρὸς οὐρανού*

^{3.} ΤΟ ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΝ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

Ο Σοφοκλῆς ζήσας εἰς ἐποχήν, καθ' ἣν αἱ Ἀθῆναι ἤσαν τὸ πνευματικὸν κέντρον ὅλης τῆς Ἑλλάδος (κοινὴ παίδευσις Ἑλλάδος, Ἑλλὰς Ἑλλάδος, ὅπως ἐλέγοντο), καὶ ἔχων ὃς ἀνταγωνιστάς του δύο μεγάλους ἐπίσης δμοτέρχους του, τὸν Αἰσχύλον καὶ τὸν Εἰδοπίδην, κατώθισε τὰ καινοτομήσῃ εἰς τὴν δραματικὴν τέχνην καὶ τὰ ἐμφανίσῃ τοιαύτας ἱδιότητας, αἴτινες κατέστησαν αὐτὸν ποιητικὸν ἀστέρα ποώτου μεγέθους καὶ ἀνυπέρβλητον τραγικὸν ποιητήν.

Ἐν πρότοις ἡ σπουδαιοτέρα μεταβολὴ ἦτο, ὅτι ὁ Σοφοκλῆς ἐδί-

τηλευταί τοι διαβάσειν ὁ Θρύλος τοῦ Λιτού Ποντού πρὸς οὐρανού

1) Η γη τρέφει την διασπορά.
2) Αν δεν υπάρχουν αδέλφια 2 και 3.
3) Ας τον διατηρήσεις ούτε 12 - εις 15
διότι τρεις χωριστάς τραγωδίας μὲ διάφορον δὲ ἐκάστην ὑπόθεσιν,
ἄντι μιᾶς συνεχομένης τριλογίας μὲ κοινὴν ὑπόθεσιν, ὡς ἔποιατεν δὲ
Αἰσχύλος. Ήδησεν δύοις τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑποκριτῶν ἐκ δύο (τὸν
α' εἶχεν εἰσαγάγει, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρῳ, ὁ Θέσπις, τὸν β' δὲ Αἰσχύ-
λος) εἰς τρεῖς. Ομοίως ηδησε τὸν ἀριθμὸν τῶν χορευτῶν δὲ ἐκα-
στον δρᾶμα ἐκ 12 εἰς 15. Ωσαντώς περιώρισε τὰ ἄσματα τοῦ χοροῦ,
δώσας μεγαλυτέραν ἕκτασιν εἰς τὸν διάλογον.

διαρροή
πληρωμή
την τον αριθμον
Μοίρα

"Ἐξ ἄλλου δὲ Σοφοκλῆς εἶναι ἀπαράμιλλος καλλιτέχνης εἰς τὴν
κατασκευὴν τοῦ δράματος. Ἐχει ἀριθμὸν την θοποιίαν, ζωγρα-
φῶν τελείως τὸν χαρακτῆρας τῶν προσώπων τον. Ἐπίσης ἐπιτη-
δεύεται ἀριστα τὴν πλοκὴν τοῦ μόθου, παρεμβάλλων εἰς τὰ δράματά
του περιπετείας καὶ ἀναγνωρίσεις, καὶ χρησιμοποιεῖ ἐν πᾶσι τὴν φυ-
σικότητα καὶ τὴν ἀριθμοῖσιν, ποὺ πρέπει. Ἀφαιρέσας τὸν δύκον
καὶ τὴν ἐπερθολήν τοῦ Αἰσχύλου, δύστις παρίστανε τὰ πράγματα ἀνώ-
τερα καὶ ἐπερφυσικότερα τοῦ πραγματικοῦ, καὶ ἀντιθέτως πρὸς τὸν
Εὐριπίδην, δύστις παρίστανεν αὐτά, δποῖα εἶναι ἐν τῇ πραγματικότητι,
δὲ Σοφοκλῆς παρίστανεν αὐτὰ διαριθμοῖσιν, ποὺ πρέπει. Ἀφαιρέσας τὸν δύκον
τὸ μέτρον, δπερ εἶναι ἡ εὐγενεστάτη καὶ χαριεστάτη ἀρετὴ τοῦ
Ἐλληνικοῦ πνεύματος. Ἡ γλώσσα του, ὡς θὰ ἐκτιμήσωμεν ἀετήν,
εἶναι πλήρης λεπτότητος καὶ ἀνάλογος πρὸς τὴν ἀρμονικήν καὶ σύμ-
μετρον δραματικήν του τέχνην, καὶ διὰ τοῦτο ἀπεκάλουν αὐτὸν οἱ
ἀρχαῖοι μέλιταν, δὲ δὲ Ἀριστοφάνης ἔλεγεν, δτι τὸ στόμα αὐτοῦ
μέλιτα κεχρισμένον ἦν. Ἀλλὰ καὶ τὰ χορικά του ἄσματα
εἶναι περίτεχνα καὶ ὠραῖα, μεστὰ μεγαλοπετείας καὶ χάριτος.

"Ομοίως, ἐνῷ εἰς τὸν Αἰσχύλον τὸ τραγικὸν πραγματοποιεῖται εἰς
τὴν στάσιν τῆς Μοίρας ἡ τοῦ Θείου ἔναρτι τῶν ἀνθρώπων καὶ
τὴν πάλην αὐτῶν πρὸς ἐκεῖνα, εἰς τὸν Σοφοκλέα ἡ Μοίρα ἡ θεός
διενθύνοντα μὲν μέχοις ἐνὸς σημείου τὰς τύχας τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ ἡ
ἐσωτερικὴ δύναμις καὶ ἡ ἐλευθερία τοῦ πολέμου αὐτὸν εἰς τὴν ἀτόμον
εἶναι ἐκεῖνα, τὰ δποῖα παρορμοῦν αὐτὸν εἰς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ
σκοποῦ, διὰ θέτει πρὸς αὐτὸν.

Διὰ τὰς ἀρετὰς τον δὲ αὐτὰς καὶ τὰς ἄλλας, δις ἡμεῖς οἱ ἴδιοι θὰ
ἐκτιμήσωμεν ἐν τῇ ἀναγνώσει τῶν ἔργων του, δικαίως δὲ μὲν Ξενοφῶν
ἐθεώρει αὐτὸν ὡς τὸν τελείωτα τον τῶν τραγικῶν, δὲ
Ἀριστοτέλης τὸν καὶ τὸν αὐτὸν τὴν τραγικῆς τέχνης ἐκ
τῶν τραγωδιῶν κυρίως τοῦ μεγάλου τούτου τραγικοῦ ἔλαβεν.

Τοπική γνώση
Τὸ θραλλοῦ θεάτρον

4. ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

Ο Σοφοκλῆς συγγράφων δὲ ὅλου τοῦ βίου ἐποίησε περὶ τὰ 123 δοάματα διαφόρων ὑποθέσεων καὶ ἔλαβε τὰς περισσοτέρας ἐξ ὅλων τῶν τραγικῶν νίκας, ἐκ τῶν δραμάτων δὲ τούτων ἐσώθησαν μέχρις ἥμιν τέπτα: Αντιγόνη, Ηλέκτρα, Τραχίνιαι, Οἰδίποντος τέρροντος, Αἴτας, Φιλοκτήτης καὶ Οἰδίποντος ἐπὶ Κολωνῷ.

Αἱ τραγῳδίαι δὲ αὗται ἐπαίζοντο εἰς ὅλας τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις, γινόμενες καὶ προτομαὶ αὐτῶν πολλαὶ ἐστήθησαν, καὶ σήμερον τιμῶνται ὑφ' ὀλοκλήρου τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου τὰ ἔργα του, ἀπλήστως ἄναγματα καὶ ἐμφανιζόμενα εἰς τὴν σκηνήν.

5. ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ

Εἶναι γνωστὸς ὁ περὶ τοῦ Λαίου, τοῦ βασιλέως τῶν Θηβῶν, μῆθος, καθ' ὃν οὗτος ἔλαβε χοησμὸν παρὰ τοῦ μαντείου τῶν Δελφῶν, ὅτι τὸ τέκνον, τὸ δόποιον θὰ ἀποκτήσῃ, θὰ φονεύσῃ τὸν πατέρα καὶ θὰ συζευχθῇ τὴν μητέρα τον. Διὰ τοῦτο, γεννηθέντος ἄρρενος τέκνου, φοβηθέντες οἱ γονεῖς τον (Λάιος καὶ Ἰοκάστη) τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ χοησμοῦ, ἀφοῦ ἐτρύπησαν τὰ σφυρὰ τῶν ποδῶν του διὰ περόνης καὶ ἐξήρτησαν ἐκ σχοινίου, παρέδωσαν τοῦτο εἰς βασιλικὸν ποιμένα, ἵνα ἐκθέσῃ εἰς τὸν Κιθαιρῶνα, διὰ τὰ ζαθῆ. Ἀλλ' ὁ ποιμήν εὐσπλαγχνίσθεις παρέδωσε τὸν παῖδα εἰς Κορίνθιον ποιμένα, ὁ δόποιος ἐσπενσει τὰ φέρῃ αὐτὸν εἰς τὸν βασιλέα τῆς Κορίνθου Πόλυβον. Ο Πόλυβος μετὰ ζαρᾶς ἐδέχθη καὶ νιοθέτησεν αὐτόν, διότι ἐστεοεῖτο τέκνων, καὶ ὡνόμασεν Οἰδίποδα, λόγῳ τοῦ παθήματος (τοῦ οἰδήματος) τῶν ποδῶν αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δόμως ἀνδρωθεὶς ὁ Οἰδίπος ἐβούλθη ὑπὸ συνδαιτυμόνος τον ἐν συμποσίῳ, ὅτι εἶναι νόθος, μετέβη εἰς τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν διὰ τὰ ζητήση πληροφορίας περὶ τῆς γνησίας καταγωγῆς του, τὸ δὲ μαντεῖον τῷ ἔδωκε τὴν ἐντολὴν τὰ μὴ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του, διότι θὰ φονεύσῃ τὸν πατέρα του καὶ θὰ λάβῃ σύζυγον τὴν μητέρα του. Θεωρῶν ὁ Οἰδίπος τὴν Κόρινθον πατρίδα ἀπεφάσισε τὰ μὴ ἐπανέλθῃ πλέον εἰς αὐτήν, ἀλλ' ἀκολούθησας ὅδὸν πρὸς τὴν Φωκίδα συναντᾷ τὸν πραγματικὸν πατέρα του Λάιον καὶ φονεύει αὐτόν.

Συνεχίζων μετὰ τοῦτο τὸν δρόμον τὸν δ Οἰδίπονς φθάνει εἰς τὰς Θήβας, καθ' ὃν χρόνον ἡ πόλις κατετρύχετο ὑπὸ τοῦ φοβεροῦ τέρατος, τῆς Σφυγγός, ἣτις ἔφθειρε πολλοὺς πολίτας, μὴ δυναμένους νὰ λύσουν τὸ προβαλλόμενον αἴνιγμα ὑπὲρ αὐτῆς. Διὰ τοῦτο δὲ βασιλεύων τῆς πόλεως, ἀδελφὸς τῆς βασιλίσσης Κρέον, προεκήρυξεν, ὅτι ἐκεῖνος δὲ ὁ ποιὸς ἥθελε λόσι τὸ αἴνιγμα, θὰ ἐγίνετο βασιλεὺς καὶ θὰ ἐλάμβανε σύζυγον τὴν χήραν βασιλίσσαν.

Ο Οἰδίπονς, παρεπιδημῶν ἐν Θήβαις, κατορθώνει διὰ τῆς εὐφυΐας του νὰ λόσῃ τὸ αἴνιγμα καὶ νὰ λάβῃ τὴν βασιλείαν καὶ τὴν βασίλισσαν σύζυγον.² Αποκτήσας δὲ μετ' αὐτῆς τέσσαρα τέκνα, τὸν Ἐτεοκλέα, τὸν Πολυνείκη, τὴν Ἀντιγόνην καὶ τὴν Ἰσμέρην, ἔζη ἐν ἀρχῇ εὐτυχίᾳς, ὅτε αἰλυρης δεινὸς λοιμὸς μαστίζει τὴν χώραν του.

Απὸ τῆς στιγμῆς δὲ ταύτης, καθ' ἥν δὲ μὲν λαὸς ἀγωνιᾷ διὰ τὴν τύχην τῆς πόλεως, ὃ δὲ Οἰδίπονς σκέπτεται, ποῖα μέτρα δέον νὰ λάβῃ διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ λαοῦ, ἀρχεται τὸ δρᾶμα, τοῦ ὄποιον τὰς λεπτομερείας θὰ ἴδωμεν ἐν τῇ ἀναγνώσει αὐτοῦ.

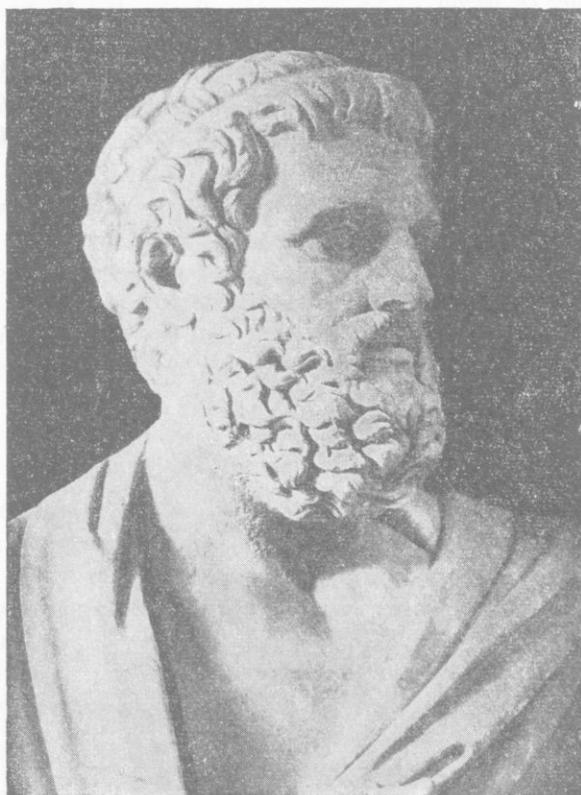
6. ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ο Οἰδίπονς, τυφλὸν δογανον τοῦ μοιραίον, ὡς γνωρίζομεν ἐκ τοῦ ἀνωτέρῳ ἐκτεθέντος σχετικοῦ μύθου, ἐφόνευσεν ἐν ἀγνοίᾳ τὸν πατέρα του Λάιον καὶ συνεζεύχθη τὴν μητέρα του Ἰοκάστην.³ Οτε δὲ ἀπεκαλύφθη τὸ γενονὸς τῆς πατροκτονίας καὶ τοῦ μιαροῦ γάμουν, ἡ μὲν μήτηρ καὶ σύζυγος Ἰοκάστη ἀπηγγονίσθη, ὃ δὲ Οἰδίπονς, ἀφ' οὗ ἐτύφλωσεν ἕαντόν, μετ' ὀλίγον ἀπέθανε. Μετὰ τὸν θάνατον τούτου οἱ νιοί αὐτοῦ συνεφώνησαν νὰ βασιλεύῃ ἐκάτερος τῶν δύο κατ' ἔτος, ἀλλ' ὅτε παρῆλθε τὸ ἔτος τοῦ πρώτου βασιλεύσαντος Ἐτεοκλέους, ἥρετο οὗτος νὰ παραχωρήσῃ τὴν βασιλείαν εἰς τὸν ἀδελφόν. Τότε δὲ Πολυνείκης μεταβὰς εἰς τὸ "Ἄργος καὶ γενόμενος ἐπὶ θυγατρὶ γαμβρὸς τοῦ βασιλέως τοῦ "Ἄργον" Ἀδράστου ἐκστρατεύει μετὰ τοῦ πενθεροῦ καὶ πέντε ἄλλων ἱγμεόνων ἐναντίον τῶν Θηρῶν. Ἐκαστος τῶν ἐπτὰ τούτων ἱγμεόνων ἐτάχθη ἔναρτι μιᾶς τῶν ἐπτὰ πυλῶν τῆς πόλεως, τὰς ὄποιας ἐπτὰ ἐπίσης Θηβαῖοι ἥρωες ὑπερήσπιζον. Ἐνῷ δὲ τοιουτούρπτως εἶχον ἀντιπαραταχθῆ τὰ ἀντίταλα στρατεύματα, ἀπεφασίσθη νὰ κριθῇ ὁ πόλεμος διὰ μονομαχίας τῶν δύο ἀδελφῶν, οἵτινες πίπτοντες ἀμφότεροι κατ' αὐτήν.

Μετὰ τοῦτο τὴν βασιλείαν ἀνέλαβεν ὁ θεῖός των, ἀδελφός τῆς Ἰοκάστης, Κρέον, ὅστις κατορθώνει, ἀφ' οὗ προσηγέρχθη κατὰ συμβουλὴν τοῦ μάντεως Τειγεσίου θῦμα πρὸς ἐξιλέωσιν τοῦ θεοῦ Ἀρεως ὁ πρεσβύτερος νιός του *Μεγασεύς*, νὰ τικήσῃ τοὺς ἐχθροὺς καὶ νὰ τρέψῃ αὐτοὺς εἰς φυγήν.

Τὸ ὑπὸ ἀνάγνωσιν τοῦτο δρᾶμα, τὸ δόποιον εἶναι, ὡς θὰ ἰδωμεν, ἄφιστον διὰ τὴν ἥθοποιάν του καὶ ἵσως ἡ ἐνδοξοτάτη τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν τραγῳδιῶν, ἀρχεται εὐθὺς μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Κρέοντος ἐκδοσιν τῆς διαταγῆς περὶ τῆς τύχης τῶν νεκρῶν τῶν ἀλληλοφονευθέντων δύο ἀδελφῶν.

Σ Ο Φ Ο Κ Λ Η Σ

Π. Ν. ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ

Hactog

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1958

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΚΕΙΜΕΝΟΝ

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Ὦ τέκνα, Κάδμου τοῦ πάλαι νέα τροφὴ⁵
τίνας ποθ' ἔδρας τάσδε μοι θοάζετε,
ἴκτηρίοις κλάδοισιν ἐξεστεμμένοις;
πόλις δ' ὅμιοῦ μὲν θυμιαμάτων γέμει,
ὅμιοῦ δὲ παιάνων τε καὶ στεναγμάτων,
ἀγὸς δικαιῶν μὴ παρ' ἀγγέλων, τέκνα,
ἄλλων ἀκούειν, αὐτὸς δέ τοι ἐλήλυθα
ὅ πᾶσι κλεινὸς Οἰδίπους καλούμενος.¹⁰
ἄλλ', δι γεραιέ, φράζ', ἐπεὶ πρέπων ἔφυς
πρὸ τῶνδε φωνεῖν, τίνι τρόπῳ καθέστατε,
δείσαντες γη στέρεσαντες; ὡς θέλοντος ἂν
ἔμιοῦ προσαρκεῖν πᾶν· δυσάλγητος γάρ ἄν
εἴγην, τοιάνδε μὴ οὐ κατοικτίρων ἔδραν.

ΙΕΡΕΥΣ

ἄλλ', δι κρατύνων Οἰδίπους χώρας ἐμῆς,
ὅρφες μὲν ἥμαξις ἥλικοι προσήμεθα¹⁵
ἥωμοισι τοῖς σοῖς· οἱ μὲν οὐδέπω μακρὰν
πτέσθαι σθένοντες, οἱ δὲ σὺν γήρᾳ βαρεῖς
ἴερεῖς, ἐγὼ μὲν Ζηγνός, οἶδε δέ γηθέων

15

λεκτοί τὸ δ' ἄλλο φῦλον ἔξεστε μένον
ἀγοραῖσι θακεῖ πρός τε Παλλάδος διπλοῖς
ναοῖς ἐπ' Ἰσιμηνοῦ τε μαντείᾳ σποδῷ.
πόλις γάρ, ὥσπερ καύτος εἰσορῆξε, ἀγαν
γῆδη σαλεύει κάνακου φίσαι κάρα
Ευθῶν ἔπ' οὐχ οἴα τε φοινίου σάλου,
φθίνουσα μὲν κάλυξιν ἐγκάρποις χθονός,
φθίνουσα δ' ἀγέλαις θουνόμοις, τόκοισι τε
ἀγόνοις γυναικῶν· ἐν δ' ὁ πυρφόρος θεὸς
σκήψας ἐλαύνει, λοιμὸς ἔχθιστος, πόλιν,
ὑφ' οὖ κενοῦται δῶμα Καδμείον, μέλας δ'
Ἄδης στεναγμοῖς καὶ γόρις πλουτίζεται.
θεοῖσι μέν νυν οὐκ ισούμενόν σ' ἐγὼ
οὐδὲ οἶδε παιδες ἑζόμεσθ' ἐφέστιοι,
ἀνδρῶν δὲ πρῶτον ἐν τε συμφοραῖς θίου
κρίνοντες ἐν τε δαιμόνων συναλλαγαῖς·
ὅς γ' ἔξέλυσας, ἀστυ Καδμείον μολών,
σκληρᾶς ἀοιδοῦ δασμόν, ὃν παρείχομεν,
καὶ ταῦθ' ὑφ' ἡμῶν οὐδὲν ἔξειδὼς πλέον
οὐδὲ ἐκδιδαχθείς, ἀλλὰ προσθήκη θεοῦ
λέγει νομίζει θ' ἡμῖν δρθῶσαι θίου.
νῦν τ', ὃ κράτιστον πᾶσιν Οἰδίπου κάρα,
ἴκετεύομέν σε πάντες οἶδε πρόστροποι,
ἀλκήν τιν' εὑρεῖν ἡμίν, εἴτε του θεῶν
φήμην ἀκούσας εἰτ' ἀπ' ἀνδρὸς οἰσθά του·
ἥς τοῖσιν ἐμπείροισι καὶ τὰς ἔνυμφοράς
ζύρσας δρῶ μάλιστα τῶν θουλευμάτων.
ἴθ', ὃ θροτῶν ἄριστ', ἀνόρθωσον πόλιν,
ἴθ', εὐλαβήθηθ', ὃς σε νῦν μὲν γῆδε γῆ
σωτῆρα κλήγει τῆς πάρος προθυμίας,
ἀρχῆς δὲ τῆς σῆς μηδαιμῶς μεμνώμεθα

	στάντες τ' ἐς δρθὸν καὶ πεσόντες ὅστερον·	50
	ἀλλ' ἀσφαλείᾳ τήνδ' ἀνόρθωσον πόλιν.	
	ὅρνιθι γάρ καὶ τὴν τότ' αἰσιῷ τύχῃ	
	παρέσχες ἡμῖν, καὶ ταῦθιν ἴσος γενοῦ.	
	ώς, εἴπερ ἀρξεις τῆσδε γῆς, ὥσπερ κρατεῖς,	55
	ἔνν ἀνδράσιν κάλλιον ἢ κενῆς κρατεῖν·	
	ώς οὐδέν ἐστιν οὕτε πύργος οὕτε ναῦς	
	ἐργαμος ἀνδρῶν μὴ ξυνοικούντων ἔσω.	
OI.	Ὥ παιδεις οἰκτροί, γνωτὰ κούκλη ἄγνωτά μοι προσήλθεθ' ἐμείροντες. εὖ γάρ οἶδ', ὅτι νοσεῖτε πάντες καὶ νοσοῦντες, ως ἐγώ, <td>60</td>	60
	οὐκ ἐστιν ὑμῶν ὅστις ἔξ ἴσου νοσεῖ. τὸ μὲν γάρ ὑμῶν ἀλγος εἰς ἐν' ἔρχεται μόνον καθ' αὐτὸν κούδεν' ἀλλον· ἢ δ' ἐμὴ ψυχὴ πόλιν τε κάμε καὶ σ' ὅμοιον στένει.	
	ὦστ' οὐχ ὑπνῳ γ' εὔδοντά μ' ἔξεγείρετε, <td>65</td>	65
	ἀλλ' ἴστε πολλὰ μέν με δακρύσαντα δῆ, πολλὰς δ' δόδοις ἐλθόντα φροντίδος πλάνοις.	
	ἢν δ' εὖ σκοπῶν εὔρισκον ἴασιν μόνην, <td></td>	
	ταύτην ἔπραξα· παιδας γάρ Μενοικέως Κρέοντ', ἐμαυτοῦ γαμβρόν, ἐς τὰ Πυθικὰ ἔπειμψα Φοίθου δώμαθ', ως πύθοιθ', ὅτι δρῶν ἢ τί φωνῶν τήνδε ρυσαίμην πόλιν.	70
	καὶ μ' ἡμαρ ἥδη ξυμμετρούμενον χρόνῳ λυπεῖ, τί πράσσει· τοῦ γάρ εἰκότος πέρα ἄπεστι, πλειώ τοῦ καθήκοντος χρόνου.	
	ὅταν δ' ἵκηται, τηγικαῦτ' ἐγὼ κακὸς μὴ δρῶν ἀν εἴην πάνθ', δσ' ἀν δηλοῖ θεός.	75
IE.	ἀλλ' εἰς καλὸν σύ τ' εἰπας οἴδε τ' ἀρτίως Κρέοντα προσστείχοντα σημαίνουσί μοι.	
OI.	ῶναξ Ἀπολλον, εἰ γάρ ἐν τύχῃ γέ τῷ	80

- σωτῆρι θαίη λαμπρὸς ὥσπερ ὅμματι.
 IE. ἀλλ' εἰκάσαι μέν, ἥδυς· οὐ γάρ ἂν κάρα
 πολυστεφὴς ὅδ' εἴρπε παγκάρπου δάφνης.
 OI. τάχ' εἰσόμεσθα· ξύμμετρος γάρ ὡς κλύειν.
 ἄναξ, ἐμὸν κήδευμα, πᾶτι Μενοικέως,
 τίν' ἥμιν ἦκεις τοῦ θεοῦ φήμην φέρων;

ΚΡΕΩΝ

- ἐσθλήν· λέγω γάρ καὶ τὰ δύσφορ', εἰ τύχοι
 κατ' ὁρθὸν ἔξελθόντα, πάντ' ἂν εὐτυχεῖν.
 OI. ἔστιν δὲ ποιὸν τοῦπος; οὕτε γάρ θρασὺς
 οὕτ' οὖν προδείσας εἰμὶ τῷ γε νῦν λόγῳ.
 KP. εἰ τῶνδε χρήσεις πλησιαζόντων κλύειν,
 ἔτοιμος εἰπεῖν, εἴτε καὶ στείχειν ἔσω.
 OI. ἐς πάντας ἀνδαῖ τῶνδε γάρ πλέον φέρω
 τὸ πένθος ἢ καὶ τῆς ἐμῆς ψυχῆς πέρι.
 KP. λέγοιμι ἂν, οἱ̄ ἤκουσα τοῦ θεοῦ πάρα. 95
 ἄνωγεν ἥμᾶς Φοῖβος ἐμφανῶς ἄναξ
 μίασμα χώρας, ὡς τεθραμμένον χθονὶ¹
 ἐν τῇδ', ἐλαύνειν, μηδὲ ἀνήκεστον τρέψειν.
 OI. ποίῳ καθαριῷ; τίς δὲ τρόπος τῆς ξυμφορᾶς;
 KP. ἀνδρηγλατοῦντας ἢ φόνῳ φόνον πάλιν
 λύοντας, ὡς τόδε αἷμα χειμάζον πόλιν. 100
 OI. ποίου γάρ ἀνδρὸς τήνδε μηνύει τύχην;
 KP. ἢν ἥμιν, ὄναξ, Λάιός ποθὲ ἥγειμὸν
 γῆς τῆσδε, πρὸν σὲ τήνδ' ἀπευθύνειν πόλιν.
 OI. ἔξιδ' ἀκούων· οὐ γάρ εἰσεῖδόν γέ πω.
 KP. τούτου θανόντος νῦν ἐπιστέλλει σαφῶς
 τοὺς αὐτοέντας γειρὶ τιμωρεῖν τινας.
 OI. οἱ δὲ εἰσὶ ποὺ γῆς; ποὺ τόδε εὑρεθήσεται
 ἵγνος παλαιᾶς δυστέκμαρτον αἰτίας;

- KP. ἐν τῇδ' ἔφασκε γῆ· τὸ δὲ ζητούμενον
ἀλωτόν, ἐκφεύγει δὲ τὰμελούμενον. 110
- OI. πότερα δ' ἐν οἴκοις ἦ' ν ἀγροῖς δ' Λάιος
ἢ γῆς ἐπ' ἄλλης τῷδε συμπίπτει φόνῳ;
- KP. θεωρός, ως ἔφασκεν, ἐκδημῶν, πάλιν
πρὸς οἴκον οὐκέθ' ἵκεθ', ως ἀπεστάλη. 115
- OI. οὐδ' ἄγγελός τις οὐδὲ συμπράκτωρ ὅδοι
κατεῖδ', δτοι τις ἐκμαθὼν ἐχρήσατ' αὖ;
- KP. θυγῆσκουσι γάρ, πλὴν εἰς τις δεις φόβῳ φυγῶν,
ὅν εἶδε, πλὴν ἔν, οὐδὲν εἰχ' εἰδὼς φράσαι.
- OI. τὸ ποῖον; ἐν γάρ πόλλ' ἀν ἐξεύροι μαθεῖν,
ἀρχὴν βραχεῖαν εἰ λάθοιμεν ἐπίδοις. 120
- KP. ληστὰς ἔφασκε συντυχόντας οὐ μιᾷ
ρώμῃ κτανεῖν νιν, ἀλλὰ σὺν πλήθει χερῶν.
- OI. πῶς οὖν δ' ληστής, εἴ τι μὴ ξὺν ἀργύρῳ
ἐπράσσετ' ἐνθένδ', ἐς τόδ' ἀν τόλμης ἔθη; 125
- KP. δοκοῦντα ταῦτ' ἦν· Λαῖος δ' ὀλωλότος,
οὐδεὶς ἀρωγὸς ἐν κακοῖς ἐγίγνετο.
- OI. κακὸν δὲ ποῖον ἐμποδών, τυραννίδος
οὕτω πεσούσης, εἰργε τοῦτ' ἐξειδέναι;
- KP. γη ποικιλφόδες Σφὶγξ τὸ πρὸς ποσὶν σκοπεῖν
μεθέντας γημᾶς τάφανη προσήγετο. 130
- OI. ἀλλ' ἐξ ὑπαρχῆς αὐθίς αὕτ' ἐγὼ φανῶ.
ἐπαξίως γάρ Φοῖδος, ἀξίως δὲ σὺ
πρὸς τοῦ θανόντος τήνδ' ἔθεσθ' ἐπιστροφήν,
ὧστ' ἐνδίκως ὁψεσθε κάμε σύμμαχον, 135
- γῆ τῇδε τιμωροῦντα τῷ θεῷ θ' ἄμα.
ὑπὲρ γάρ οὐχὶ τῶν ἀπωτέρω φίλων,
ἀλλ' αὐτὸς αὐτοῦ τοῦτ' ἀποσκεῦω μύσος.
ὅστις γάρ ἦν ἐκεῖνον δι κτανών, τάχ' ἀν
κάμ' ἀν τοιαύτῃ χειρὶ τιμωρεῖν θέλοι. 140

- κείνῳ προσαρκών οὖν ἐμαυτὸν ὡφελῷ.
 ἀλλ᾽ ὁς τάχιστα, παιδεῖς, ὑμεῖς μὲν θάθρων
 ἴστασθε, τούσδε ἄραντες ἵκτῆρας κλάδους·
 ἀλλοι δὲ Κάδμου λαὸν ὅδε ἀθροιζέτω,
 ὃς πᾶν ἐμοῦ δράσοντος· ἢ γάρ εὐτυχεῖς
 σὺν τῷ θεῷ φανούμεθ' ἢ πεπτωκότες.
 IE. Ὁ παιδεῖς, ἴστωμεσθα· τῶνδε γάρ χάριν
 καὶ δεῦρο ἔβημεν, ὃν δός ἔξαγγέλλεται.
 Φοῖδος δ' ὁ πέμψας τάσδε μαντείας ἄμια
 σωτήρ θ' ἵκοιτο καὶ νόσου παυστήριος. 145
 150

ΧΟΡΟΣ

- στροφὴ α' Ὁ Διὸς ἀδυεπὲς φάτι, τίς ποτε τᾶς πολυχρύσου
 Πυθῶνος ἀγλαὰς ἔβας
 Θύθας; ἐκτέταμαι φοβερὰν φρένα, δείματι
 ἵγιε Δάλιε Παιάν, [πάλλων
 ἀμφὶ σοι ἀζόμενος, τί μοι ἢ νέον
 ἢ περιτελομέναις ὥραις πάλιν
 ἔξανύσεις χρέος.
 εἰπέ μοι, Ὁ χρυσέας τέκνον ἐλπίδος, ἄμβρο-
 [τε Φάρμα.
 ἀντιστρ. α' πρῶτά σε κεκλόμενος, θύγατερ Διός, ἄμβροτ'
 [Αθάνα,
 γαιάοχόν τ' ἀδελφεὰν 160
 "Αρτεμιν, ἡ κυκλόσεντ' ἀγορᾶς θρόνον εὐκλέα
 καὶ Φοῖδον ἐναβόλον, ιώ, [θάσσει,
 τρισσοὶ ἀλεξίμοροι προφάνητέ μοι.
 εἴ ποτε καὶ προτέρας ἀτας ὅπερ
 ὅρνυμένας πόλει 165
 ἥγνύσατ' ἐκτοπίαν φλόγα πήματος, ἔλθετε καὶ
 στροφὴ β' Ὁ πόποι· ἀνάριθμα γάρ φέρω [νῦν.

- πήματα· νοσεῖ δέ μοι πρόπας
στόλος, οὐδ' ἔνι φροντίδος ἔγχος, 170
ῷ τις ἀλέξεται· οὔτε γάρ ἔκγονα
κλυτᾶς χθονὸς αἴξεται, οὔτε τόκοισιν
ἰητῶν καμάτων ἀνέχουσι γυναικες·
ἄλλον δ' ἂν ἄλλῳ προσέδοιες, ἀπερ εὗπτερον
[ὄρνιν, 175
κρεῖσσον ἀμαιμακέτου πυρὸς ὅρμενον
ἀκτὰν πρὸς ἑσπέρου θεοῦ·
- ἀντιστρ. β' ὃν πόλις ἀνάριθμος ὅλυνται· 180
νηγλέα δὲ γένεθλα πρὸς πέδηφ
θαναταφόρα κείται ἀνοίκτως·
ἐν δ' ἄλογοι πολιαί τ' ἐπὶ ματέρες
ἀκτὰν παρὰ θώμιον ἀλλοθεν ἀλλαι
λυγρῶν πόνων ἵκτηρες ἐπιστενάχουσιν.
παιὸν δὲ λάμπει στονόεσσά τε γῆρας δικαυλος· 185
ὃν ὑπερ, ὃ χρυσέα θύγατερ Διός,
εὐθυπα πέμψον ἀλκάν·
- στροφὴ γ' "Ἄρεά τε τὸν μαλερόν, δες νῦν ἄχαλκος ἀσπίδων
φλέγει με περιβόητος ἀντιάζων,
παλίσσυτον δράμημα νωτίσαι πάτρας
ἄπουρον, εἰτ' ἐς μέγαν θάλαμον Ἀμφιτρίτας 195
εἰτ' ἐς τὸν ἀπόξενον ὅρμον,
Θρήγιον κλύδωνα·
τέλει γάρ, εἰ τι νῦν ἀφῆ,
τοῦτ' ἐπ' ἥμιαρ ἔρχεται.
τόν, ὃ τὰν πυρφόρων
ἀστραπᾶν κράτη νέμων, 200
ὅ Ζεὺς πάτερ, ὑπὸ σῷ φθίσον κεραυνῷ.
ἀντιστρ. γ' Δύκει ἄναξ, τά τε σὰ χρυσοστρόφων ἀπ' ἀγκυλᾶν
βέλεα θέλοιμι ἂν ἀδάματ' ἐνδατεῖσθαι 205

- ἀρωγὰ προσταθέντα, τάς τε πυρφόρους
 Ἀρτέμιδος αἴγλας, ἔνν αἰς Λύκι⁷ ὅρεα διάφεσσει.
 τὸν χρυσομίτραν τε κικλήγκω,
 τᾶσδ⁸ ἐπώνυμον γάζ, 210
 σὶνθπα Βάκχον εὗιον,
 Μαινάδων δμόστολον,
 πελασθῆναι φλέγοντ⁹
 ἀγλαθπι σύμμαχον
 πεύκφ¹⁰ πὶ τὸν ἀπότιμον ἐν θεοῖς θεόν. 215
- OI. αἰτεῖς¹¹ ἢ δ¹² αἰτεῖς, τᾶμ¹³ ἐὰν θέληγ¹⁴ ἔπη
 κλύων δέχεσθαι τῇ νόσφ θ¹⁵ ὑπηρετεῖν,
 ἀλκήν λάθοις ἀν κάνακούφισιν κακῶν·
 ἀγὼ ξένος μὲν τοῦ λόγου τοῦδ¹⁶ ἔξερῶ,
 ξένος δὲ τοῦ πραχθέντος οὐ γάρ ἀν μακρὰν 220
 ἔχγευσον αὐτός, μὴ οὐκ ἔχων τι σύμβολον.
 νῦν δ¹⁷, ὕστερος γάρ ἀστὸς εἰς ἀστοῦς τελῷ,
 διμῆν προφωνῶ πᾶσι Καδμείοις τάδε·
 δστις ποθ¹⁸ ὑμῶν Λάιον τὸν Λαβδάκου 225
 κάτοιδεν, ἀνδρὸς ἐκ τίνος διώλετο,
 τοῦτον κελεύω πάντα σημαίνειν ἐμοί.
 κεὶ μὲν φοθεῖται τοῦπίκλημ¹⁹ ὑπεξελεῖν
 αὐτὸς καθ²⁰ αὐτοῦ — πείσεται γάρ ἄλλο μὲν
 ἀστεργῆς οὐδέν, γῆς δ²¹ ἀπεισιν ἀσφαλής·
 εὶ δ²² αὖ τις ἄλλον οἰδεν ἦ²³ ἄλλης χθονὸς 230
 τὸν αὐτόχειρα, μὴ σιωπάτω· τὸ γάρ
 κέρδος τελῷ γὼ χῇ χάρις προσκείσεται.
 εὶ δ²⁴ αὖ σιωπήσεσθε, καὶ τις ἦ φίλου
 δείσας ἀπώσει τοῦπος ἦ γαύτοῦ τόδε,
 ἢ ἔκ τῶνδε δράσω, ταῦτα χρὴ κλύειν ἐμοῦ. 235
 τὸν ἄνδρ²⁵ ἀπαυδῆ τοῦτον, δστις ἐστί, γῆς
 τῆσδ²⁶, ἥς ἐγὼ κράτη τε καὶ θρόνους νέμω,

μήτ' εἰσδέχεσθαι μήτε προσφωνεῖν τινα,
μήτ' ἐν θεῶν εὐχαῖσι μήτε θύμασιν
κοινὸν ποιεῖσθαι, μήτε γέρνιθος νέμειν, 240
ώθειν δ' ἀπ' οἰκων πάντας, ως μιάσματος
τοῦδ' ἡμὶν ὅντος, ως τὸ Πυθικὸν θεοῦ
μαντεῖον ἔξεφηγεν ἀρτίως ἐμοί.
ἐγὼ μὲν οὖν τοιόσδε τῷ τε δαίμονι
τῷ τ' ἀνδρὶ τῷ θανόντι σύμμαχος πέλω. 245
κατεύχομαι δὲ τὸν δεδραχότ', εἴτε τις
εἰς ὃν λέληθεν εἴτε πλειόνων μέτα,
κακὸν κακῶς νιν ἄμορον ἐκτρίψαι βίον.
ἐπεύχομαι δ', οἰκοισιν εἰ ἔυνέστιος
ἐν τοῖς ἐμοῖς γένοιτ' ἐμοῦ ἔυνειδότος, 250
παθεῖν, ἀπερ τοῖσδ' ἀρτίως ἡρασάμην.
ὑμῖν δὲ ταῦτα πάντ' ἐπισκήπτω τελεῖν,
ὑπέρ τ' ἐμαυτοῦ τοῦ θεοῦ τε τῆσδέ τε
γῆς ὥδ' ἀκάρπως κάθεως ἐφθαρμένης.
οὐδ' εἰ γάρ ἦν τὸ πρᾶγμα μὴ θεύλατον, 255
ἀκάθαρτον ὑμᾶς εἰκὸς ἦν οὕτως ἔαν,
ἀνδρός γ' ἀρίστου θασιλέως τ' ὀλωλότος,
ἄλλος ἔξερευνάν. νῦν δ' ἐπεὶ κυρῶ τ' ἐγὼ
ἔχων μὲν ἀρχὰς, ἀς ἐκεῖνος εἶχε πρίν,
ἔχων δὲ λέκτρα καὶ γυναικί⁷ ὁμόσπορον, 260
κοινῶν τε παίδων κοίν⁸ ἀν, εἰ κείνῳ γένος
μὴ ὅυστύχησεν, ἦν ἂν ἐκπεφυκέτα.
νῦν δ' ἐς τὸ κείνου κράτ⁹ ἐνήλαθ¹⁰ ἡ τύχη.
ἀνθ' ὃν ἐγὼ τάδ' ὥσπερ εἰ τοῦμοῦ πατρὸς
ὑπερμαχοῦμαι καπὶ πάντ¹¹ ἀφίξομαι, 265
ζητῶν τὸν αὐτόχειρα τοῦ φόνου λαβεῖν
τῷ Λαθδακείῳ παιδὶ Πολυδώρου τε καὶ
τοῦ πρόσθε Κάδμου τοῦ πάλαι τ' Ἀγήνορος.

- καὶ ταῦτα τοῖς μὴ δρῶσιν εὔχομαι θεοὺς
 μήτ' ἄροτον αὐτοῖς γῆς ἀνιέναι τινά, 270
 μήτ' οὖν γυναικῶν παῖδας, ἀλλὰ τῷ πότιῳ
 τῷ νῦν φθερεῖσθαι κάτι τοῦδ' ἔχθονι.
 οὐδὲν δὲ τοῖς ἀλλοισι Καδμείοις, δσοις
 τάδ' ἐστ' ἀρέσκονθ', η τε σύμμαχος Δίκη
 χοὶ πάντες εὗξυνεῖν εἰσαεὶ θεοῖ. 275
- XO. ὥσπερ μὲν ἀραιὸν ἔλαβες, ὥδ', ἀναξ, ἐρῶ.
 οὐτέ τέκτανον γάρ οὐτε τὸν κτανόντα ἔχω
 δεῖξαι. τὸ δὲ ζήτημα τοῦ πέμψαντος γῆν
 Φοίβου τόδ' εἰπεῖν, δστις εἰργασταί ποτε.
- OI. δίκαιοις ἔλεξας ἀλλ' ἀναγκάσαι θεούς, 280
 ἀν μὴ θέλωσιν, οὐδὲ ἂν εἰς δύνασιτ ἀνήρ.
- XO. τὰ δεύτερα ἐκ τῶνδε ἀν λέγοιμ', οὐδὲν δοκεῖ.
- OI. εἰ καὶ τρίτη ἐστί, μὴ παρῆς τὸ μὴ οὐ φράσαι.
- XO. ἀνακτὸν ἀνακτι ταῦθ' δρῶντα ἐπίσταμαι
 μάλιστα Φοίβῳ Τειρεσίαν, παρ' οὐ τις ἂν
 σκοπῶν τάδ', ὀναξ, ἐκμάθοι σαφέστατα. 285
- OI. ἀλλ' οὐκ ἐν ἀργοῖς οὐδὲ τοῦτο ἐπραξάμην
 ἐπειμψα γάρ, Κρέοντος εἰπόντος, διπλοῦς
 πομπούς πάλαι δὲ μὴ παρών θαυμάζεται.
- XO. καὶ μὴν τά γ' ἀλλα κωφὰ καὶ παλαιὸν ἐπη. 290
- OI. τὰ ποῖα ταῦτα; πάντα γάρ σκοπῶ λόγον.
- XO. θανεῖν ἐλέγθη πρός τινων δδοιπόρων.
- OI. γῆκουσα κάγω τὸν δὲ ιδόντα οὐδεὶς δρᾷ.
- XO. ἀλλ' εἰ τι μὲν δὴ δείματός γ' ἔχει μέρος,
 τὰς σὰς ἀκούων οὐ μενεῖ τοιάσδε ἀράς. 295
- OI. φη μή στι δρῶντι τάρθοις, οὐδὲ τέποις φοβεῖ.
- XO. ἀλλ' οὖξελέγκων αὐτὸν ἐστιν οἶδε γάρ
 τὸν θεῖον γῆδη μάντιν ὥδ' ἄγουσιν, φη
 τὰλγηθὲς ἐμπέφυκεν ἀνθρώπων μόνῳ.

- OI. ὡ πάντα νωμῶν Τειρεσία, διδακτά τε
ἀρρητά τ', οὐράνιά τε καὶ χθονοστιβῆ,
πόλιν μέν, εἰ καὶ μὴ βλέπεις, φρονεῖς δ' ὅμως,
οἴᾳ νόσῳ σύνεστιν· ἵς σὲ προστάτην
σωτῆρά τ', ὕναξ, μοῦνον ἔξευρίσκομεν.
- Φοιτήος γάρ, εἰ τι μὴ κλέψεις τῷν ἀγγέλῳν,
πέμψασιν ἥμιν ἀντέπεμψεν, ἔκλυσιν
μόνγην ἀν ἐλθεῖν τοῦν νοσήματος,
εἰ τοὺς κτανόντας Λάιον μαθόντες εὖ
κτείναιμεν ἢ τῆς γῆς φυγάδας ἐκπεμψαίμεθα.
- σύ νυν φθονήσας μήτ' ἀπ' οἰωνῶν φάτιν
μήτ' εἰ τιν' ἀλληγον μαντικῆς ἔχεις ὁδόν,
ῥῦσαι σεαυτὸν καὶ πόλιν, ρῦσαι δ' ἐμέ,
ῥῦσαι δὲ πᾶν μίασμα τοῦ τεθνηκότος.
ἐν σοὶ γάρ ἐσμεν· ἄνδρα δ' ὠφελεῖν, ἀφ ὕν
ἔχοι τε καὶ δύναιτο, κάλλιστος πόνος.

310

315

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

- φεῦ φεῦ, φρονεῖν ὡς δεινόν, ἐνθα μὴ τέλη
λύῃ φρονοσῦντι. ταῦτα γάρ καλῶς ἐγώ
εἰδὼς διώλεστος· οὐ γάρ ἀν δεῦρος ἵκόμην.
- OI. τί δ' ἔστιν; ὡς ἀθυμος εἰσελγήλυθας.
- TEI. ἄφεε μ' ἐς οἴκους· ρῆστα γάρ τὸ σὸν τε σὺ
κάγῳ διοίσω τοῦμόν, ἦν ἐμοὶ πίθη.
- OI. οὕτ' ἔννομος εἰπας οὔτε προσφιλῇ πόλει
τῇδ', ἢ σ' ἔθιρεψε, τήγδ' ἀποστερῶν φάτιν.
- TEI. δρῶ γάρ οὐδὲ σοὶ τὸ σὸν φώνημ' ἴὸν
πρὸς καιρόν· ὡς οὖν μηδ' ἐγώ ταῦτὸν πάθω...
- OI. μή, πρὸς θεῶν, φρονῶν γ' ἀποστραφῆς, ἐπεὶ
πάντες σὲ προσκυνοῦμεν οἵδ' ἵκτήριοι.

320

325

- ΤΕΙ. πάντες γάρ οὐ φρονεῖτ· ἐγὼ δ' οὐ μή ποτε,
τάμ' ὡς ἂν εἴπω, μὴ τὰ σ' ἐκφήγω κακά.
- ΟΙ. τί φῆς; ξυνειδώς οὐ φράσεις, ἀλλ' ἔννοεῖς
ἡμᾶς προδοῦναι καὶ καταφθεῖραι πόλιν; 330
- ΤΕΙ. ἐγὼ οὔτ' ἐμαυτόν, οὕτε σ' ἀλγυνῶ τί ταῦτ'
ἀλλως ἐλέγχεις; οὐ γάρ ἂν πύθοιό μου.
- ΟΙ. οὐκ, ὃ κακῶν κάκιστε, καὶ γάρ ἂν πέτρου
φύσιν σύ γ' ὀργάνειας, ἔξερεῖς ποτε,
ἀλλ' ὅδ' ἀτεγκτος κατελεύτητος φανεῖ; 335
- ΤΕΙ. ὀργὴν ἐμέμψω τὴν ἐμήν, τὴν σὴν δ' ὅμοιον
ναίουσαν οὐ κατεἰδεῖς, ἀλλ' ἐμὲ φέγγεις.
- ΟΙ. τίς γάρ τοιαῦτ' ἂν οὐκ ὀργίζοιτ' ἔπη
κλύων, ἢ νῦν σὺ τύνδ' ἀτιμάζεις πόλιν; 340
- ΤΕΙ. ἥξει γάρ αὐτά, καὶν ἐγὼ σιγῇ στέγω.
- ΟΙ. οὐκοῦν, ἢ γ' ἥξει, καὶ σὲ χρὴ λέγειν ἐμοί.
- ΤΕΙ. οὐκ ἂν πέρα φράσαιμι πρὸς τάδ', εἰ θέλεις,
θυμοῦ δι' ὀργῆς, ἥτις ἀγριωτάτη.
- ΟΙ. καὶ μὴν παρήσω γ' οὐδέν, ὡς ὀργῆς ἔχω,
ἄπερ ξυνέημ· ἵσθι γάρ δοκῶν ἐμοὶ
καὶ ξυμφυτεῦσαι τούργον εἰργάσθαι θ', δισον
μὴ χερσὶ καίνων· εἰ δ' ἐτύγχανες θλέπων,
καὶ τούργον ἂν σοῦ τοῦτ' ἔφηγε εἶναι μόνου.
- ΤΕΙ. ἀλγθεῖς; ἐννέπω σὲ τῷ κηρύγματι,
ῷπερ προεῖπας, ἐμμένειν καθφ' ἡμέρας
τῆς νῦν προσαυδᾶν μήτε τούσδε μήτ' ἐμέ,
ὧς ὅντι γῆς τῆσδ' ἀνοσίῳ μάστορι.
- ΟΙ. οὕτως ἀναιδῶς ἔξεκίνησας τόδε
τὸ ῥῆμα; καὶ ποὺ τοῦτο φεύξεσθαι δοκεῖς; 355
- ΤΕΙ. πέφευγα· ταλγθεῖς γάρ ἵσχυον τρέψω.
- ΟΙ. πρὸς τοῦ διδαχθείς; οὐ γάρ ἔκ γε τῆς τέχνης.
- ΤΕΙ. πρὸς σοῦ· σὺ γάρ μ' ἀκοντα προυτρέψω λέγειν.

- OI. ποῖον λόγον; λέγ' αὐθις, ώς μᾶλλον μάθω.
 TEI. οὐχὶ ἔνυγκας πρόσθεν, γη ἀπειρῷ λόγων;
 OI. οὐχ ὥστε γ' εἰπεῖν γνωστόν, ἀλλ' αὐθις φράσον.
 TEI. φονέα σέ φημι τάνδρος, οὐ λητεῖς, κυρεῖν.
 OI. ἀλλ' οὖ τι χαίρων δίς γε πημονάς ἐρεῖς.
 TEI. εἴπω τι δῆτα καλλί, ἵν' ὀργίζῃ πλέον;
 OI. ὅσον γε χρήζεις· ώς μάτην εἰρήσεται. 365
 TEI. λεληθέναι σέ φημι σὺν τοῖς φιλτάτοις
 αἰσχισθ' ὅμιλοιντ', οὐδ' ὅραν, ἵν' εἰ κακοῦ.
 OI. γη καὶ γεγηθώς ταῦτ' ἀεὶ λέξειν δοκεῖς;
 TEI. εἴπερ τι γ' ἔστι τῆς ἀληθείας σθένος.
 OI. ἀλλ' ἔστι, πλὴν σοὶ σοὶ δὲ τοῦτ' οὐκ ἔστ', ἐπεὶ
 τυφλὸς τά τ' ὅτα τόν τε νοῦν τά τ' ὅμιματ' εἰ. 370
 TEI. σὺ δ' ἄθλιός γε ταῦτ' ὀνειδίζων, ἀ σοὶ
 οὐδεὶς δέ οὐχὶ τῶνδ' ὀνειδιεῖ τάχα.
 OI. μιᾶς τρέφη πρὸς νυκτός, ὥστε μήτ' ἐμὲ
 μήτ' ἄλλον, δοτεῖς φῶς ὅρᾳ, θλάψαι ποτ' ἄν.
 TEI. οὐ γάρ σε μοῖρα πρός γ' ἐμοῦ πεσεῖν, ἐπεὶ
 ἴκανδες Ἀπόλλων, φ τάδ' ἐκπρᾶξαι μέλει. 375
 OI. Κρέοντος γη σοῦ ταῦτα τάξευρήματα;
 TEI. Κρέων δέ σοι πῆμ' οὐδέν, ἀλλ' αὐτὸς σὺ σοί.
 OI. ὃ πλοῦτε καὶ τυραννὶ καὶ τέχνη τέχνης
 ὑπερφέρουσα τῷ πολυεήλωφ ἔιφ,
 ὅσος παρ' ὑμῖν δι φθόνος φυλάσσεται,
 εὶ τῆσδε γ' ἀρχῆς οὕνεχ', ἦν ἐμοὶ πόλις
 δωρητόν, οὐκ' αἰτητόν, εἰσεχείρισεν,
 ταῦτης Κρέων δι πιστός, οὐδὲ ἀρχῆς φίλος,
 λάθροφ μ' ὑπελθὼν ἐκβαλεῖν ἴμείρεται, 385
 ὅφεις μάγον τοιόνδε μηχανορράφον,
 δόλιον ἀγύρτην, δοτεῖς ἐν τοῖς κέρδεσιν
 μόνον δέδορκε, τὴν τέχνην δέ ἔφι τυφλός.

- ἐπεί, φέρ' εἰπέ, ποὺ σὺ μάντις εἴ σαφής; 390
 πῶς οὐχ, δθ' ἡ ραψῳδὸς ἐνθάδ' ἦν κύων,
 γῆδας τι τοῖσθ' ἀστοῖσιν ἐκλυτήριον;
 καίτοι τό γ' αἰνιγμ' οὐχὶ τούπιόντος ἦν
 ἀνδρός διειπεῖν, ἀλλὰ μαντείας ἔδει,
 ἦν οὖτ' ἀπ' οἰωνῶν σὺ προυφάνης ἔχων 395
 οὗτ' ἐκ θεῶν του γνωτόν· ἀλλ' ἐγὼ μολών,
 δι μηδὲν εἰδὼς Οἰδίπους, ἔπαινσά νιν,
 γνώμη κυρήσας οὐδ' ἀπ' οἰωνῶν μαθών.
 έν δὴ σὺ πειρᾶς ἐκθαλεῖν, δοκῶν θρόνοις
 παραστατήσειν τοῖς Κρεοντείοις πέλας. 400
 κλαίων δοκεῖς μοι καὶ σὺ χώ συνθεῖς τάδε
 ἀγγηλατήσειν· εἰ δὲ μὴ ὅδοις γέρων
 εἶναι, παθῶν ἔγνως ἂν οἰά περ φρονεῖς.
- XO. ήμιν μὲν εἰκάζουσι καὶ τὰ τοῦδε ἔπη
 ὄργῃ λελέγθαι καὶ τὰ σ', Οἰδίπου, δοκεῖ. 405
 δεῖ δὲ οὐ τοιούτων, ἀλλ' ὅπως τὰ τοῦ θεοῦ
 μαντεῖ ἀριστα λύσομεν, τόδε σκοπεῖν.
- ΤΕΙ. εἰ καὶ τυραννεῖς, ἔξισωτέον τὸ γοῦν
 ἵστ' ἀντιλέξαι· τοῦδε γάρ κάγῳ κρατῶ.
 οὐ γάρ τι σοὶ ζῷ δοῦλος, ἀλλὰ Λοξία, 410
 ὥστ' οὐ Κρέοντος προστάτου γεγράψομαι.
 λέγω δ', ἐπειδὴ καὶ τυφλόν μ' ὀνείδισας
 σὺ καὶ δέδορκας κοῦ βλέπεις ἵν' εἰ κακοῦ,
 οὐδὲ ἐνθα ναίεις οὐδὲ δτῶν οἰκεῖς μέτα.
 ἀρ' οἶσθ', ἀφ' ὧν εἰ; καὶ λέληθας ἐχθρὸς ὧν 415
 τοῖς σοῖσιν αὐτοῦ νέρθε καπὲ γῆς ἄνω,
 καὶ σ' ἀμφιπλήξ μητρός τε καὶ τοῦ σοῦ πατρὸς
 ἐλάχι ποτ' ἐκ γῆς τῆσδε δεινόπους Ἀρά,
 βλέποντα νῦν μὲν ὅρθ', ἐπειτα δὲ σκότον.
 βοῆς δὲ τῆς σῆς ποῖος οὐκ ἔσται λιμήν,
- 420

- ποῖος Κιθαιρών οὐχὶ σύμφωνος τάχα,
ὅταν καταίσθη τὸν ὑμέναιον, ὃν δόμοις
ἄνορμον εἰσέπλευσας, εὐπλοίας τυχόν;
ἄλλων δὲ πλήθος οὐκ ἐπαισθάνη κακῶν,
ἄς σ' ἔξισώσει σοὶ τε καὶ τοῖς σοὶς τέκνοις. 425
- πρὸς ταῦτα καὶ Κρέοντα καὶ τούμπον στόμα
προπηλάκιζε· σοῦ γάρ οὐκ ἔστιν βροτῶν
κάκιον δοτις ἐκτριβήσεται ποτε.
- OI. ή ταῦτα δῆτ' ἀνεκτὰ πρὸς τούτου κλύειν;
οὐκ εἰς δλεθρον; οὐχὶ θάσσον; οὐ πάλιν
ἄψορρος οἶκων τῶνδ' ἀποστραφεὶς ἄπει; 430
- TEI. οὐδ' ἵκόμην ἔγωγ' ἀν, εἰ σὺ μὴ ἕκάλεις.
OI. οὐ γάρ τι σ' ἥδη μῷρα φωνήσοντ', ἐπεὶ
σχολῇ σ' ἀν οἴκους τὸνδ' ἐμοὺς ἔστειλάμην.
- TEI. ἡμεῖς τοιούδ' ἔφυμεν, ως μὲν σοὶ δοκεῖ,
μῷροι, γονεῦσι δ', οἱ σ' ἔφυσαν, ἔμφρονες. 435
- OI. ποίοισι; μεῖνον τίς δέ μ' ἐκφύει βροτῶν;
- TEI. ήδ' ἡμέρα φύσει σε καὶ διαφθερεῖ.
- OI. ως πάντ' ἄγαν αἰνικτὰ κάσαφῇ λέγεις.
- TEI. οὔκουν σὺ ταῦτ' ἀριστος εὑρίσκειν ἔφυς; 440
- OI. τοιαῦτ' ὀνείδιζ, οἵς ἔμ' εὑρήσεις μέγαν.
- TEI. αὕτη γε μέντοι σ' ή τύχη διώλεσεν.
- OI. ἀλλ' εἰ πόλιν τήγνδ' ἔξέσωσ', οὐ μοι μέλει.
- TEI. ἀπειμι τοίνυν καὶ σύ, παῖ, κόριμζέ με.
- OI. κομιζέτω δῆθ', ως παρὸν σύ γ' ἔμποδὼν
δχλεῖς· συθείς τ' ἀν οὐκ ἀν ἀλγύναις πλέον. 445
- TEI. εἰπὼν ἀπειμ' ὧν οὖνεκ' ἥλθον, οὐ τὸ σὸν
δείσας πρόσωπον· οὐ γάρ ἔσθ' ὅπου μ' δλεῖς.
λέγω δέ σοι· τὸν ἄνδρα τοῦτον, ὃν πάλαι
ζητεῖς ἀπειλῶν κάνακηρύσσων φόνον
τὸν Λαζείον, οὗτός ἔστιν ἐνθάδε, 450

ξένος, λόγῳ μέτοικος, είτα δ' ἐγγενής
φανήσεται Θηβαῖος· οὐδὲ γῆσθήσεται
τῇ ξυμφορῇ τυφλὸς γάρ ἐκ δεδορκότος
καὶ πτωχὸς ἀντὶ πλουσίου ξένην γέπι
σκήπτρῳ προδεικνὺς γαῖαν ἐμπορεύσεται.
φανήσεται δὲ παισὶ τοῖς αὐτοῦ ξυνῶν
ἀδελφὸς αὐτὸς καὶ πατήρ, καὶ γέ τοι
γυναικὸς υἱὸς καὶ πόσις, καὶ τοῦ πατρὸς
ὅμοσπορός τε καὶ φονεύς. καὶ ταῦτ', οὐν
εἰσω, λογίζου· καὶ λάθης ἐψευσμένον,
φάσκειν ἔμ' ἥδη μαντικῇ μηδὲν φρονεῖν.

XO. στρ. α' τίς, ὅντιν' ἀ θεσπιέπεια Δελφὶς εἰπε πέτρα
ἄρρητ' ἀρρήτων τελέσαντα φοινίαισι χερσίν;
ώρα νιν ἀελλάδων

ἴππων σθεναρώτερον
φυγὴ πόδα νωμᾶν.
ἔνοπλος γάρ ἐπ' αὐτὸν ἐπενθρόσκει
πυρὶ καὶ στεροπαῖς δ' Διὸς γενέτας.
δεινοὶ δ' ἄμ' ἔπονται
Κῆρες ἀναπλάκητοι.

ἀντιστρ. α' ἔλαμψε γάρ τοῦ νιφόνεντος ἀρτίως φανεῖσα
φάμια Παρνασσοῦ τὸν ἀδηλὸν ἀνδρα πάντ'
φοιτᾷ γάρ ὑπ' ἀγρίαν [ἰχνεύειν]
ὑλαν ἀνά τ' ἀντρα καὶ
πέτρας, ὡς ταῦρος,
μέλεος μελέω ποδὶ χηρεύων,
τὰ μεσόμφαλα γάξ ἀπονοσφίζων
μαντεῖα· τὰ δ' αἰεὶ^{τάπεια}

ζῶντα περιποτάται.
στροφὴ β' δεινὰ μὲν οὖν, δεινὰ ταράσσει σοφὸς οἰω-

[νοθέτας] 485

- οῦτε δοκοῦντ' οὗτ' ἀποφάσκονθ', ὅτι λέξω δ' ἀπορῶ.
 πέτομαι δ' ἐλπίσιν, οὗτ' ἐνθάδ' ὁρῶν οὗτ' ὀπίσω.
 τί γάρ η Λαθδακίδαις,
 η τῷ Πολύθεον νεῖκος ἔκειτ', οὗτε πάροιθέν 490
 ποτ' ἔγωγ' οὗτε τανῦν πω
 ἔμαθον, πρὸς δτού δή, θασάνῳ πίστιν ἔχων,
 ἐπὶ τὰν ἐπίδαμον φάτιν εἷμ' Οἰδιπόδα,
 Λαθδακίδαις ἐπίκουρος ἀδήλων θανάτων. 495
 ἀντιστο. β' ἄλλ' δ μὲν οὖν Ζεὺς ὅ τ' Ἀπόλλων ἔνυετοι
 [καὶ τὰ βροτῶν
 εἰδότες· ἀνδρῶν δ' ὅτι μάντις πλέον ηγέθε
 [φέρεται, 500
 κρίσις οὐκ ἔστιν ἀλγθῆσθε σοφίᾳ δ' ἀν σοφίαν
 παραμείψειεν ἀνήρ.
 ἄλλ' οὕποτε' ἔγωγ' ἂν, πρὶν ἴδοιμ' ὁρθὸν ἔπος,
 μεμφοιμένων ἀν καταφαίγην. 505
 φανερὰ γάρ ἐπ' αὐτῷ πτερόεσσος ηλθε κόρα
 ποτέ, καὶ σοφὸς ὥφθη βασάνῳ θηρόπολις·
 τῷ ἀπ' ἐμάξ φρενὸς οὕποτε' διφλήσει κακίαν. 510
 KP. ἀνδρες πολίται, δείν' ἔπη πεπυσμένος
 κατηγορεῖν μοι τὸν τύραννον Οἰδίπουν,
 πάρειμ' ἀτλητῶν. εἰ γάρ ἐν ταῖς ἔνυμφοραις 515
 ταῖς νῦν νομίζει πρός γ' ἐμοῦ πεπονθέναι
 λόγοισιν εἴτ' ἔργοισιν ἐς θλάδην φέρον,
 οὕτοι βίου μοι τοῦ μακραίωνος πόθος,
 φέροντι τήγδε βάξιν. οὐ γάρ εἰς ἀπλοῦν
 ηζημία μοι τοῦ λόγου τούτου φέρει, 520
 ἄλλ' ἐς μέγιστον, εἰ κακὸς μὲν ἐν πόλει,
 κακὸς δὲ πρὸς σοῦ καὶ φίλων κεκλήσομαι.
 XO. ἄλλ' ηλθε μὲν δὴ τοῦτο τούνειδος τάχ' ἀν
 ὁργῇ βιασθὲν μᾶλλον ηγνώμῃ φρενῶν.

- KP. τοῦπος δ' ἐφάνθη, ταῖς ἐμαῖς γνώμαις ὅτι πεισθεὶς ὁ μάντις τοὺς λόγους ψευδεῖς λέγοι ; 525
 XΟ. γρῦπτο μὲν τάδ', οἶδα δ' οὐ γνώμη τίνι.
- KP. ἐξ ὀμμάτων δ' ὀρθῶν τε κακὸς ὀρθῆς φρενὸς κατηγορεῖτο τούπικλημα τοῦτο μου ;
 XΟ. οὐκ οἶδ': ἂ γὰρ δρῶσ' οἱ κρατοῦντες, οὐχ ὄρθοι. 530
 αὐτὸς δ' ὅδ' ἥδη δωμάτων ἔξω περᾶ.
- ΟΙ. οὗτος σύ, πῶς δεῦρος ἥλθες; ἢ τοσόνδ' ἔχεις τόλμης πρόσωπον, ὃστε τὰς ἐμάς στέγας ἵκου, φονεὺς ὃν τοῦθε τάνδρος ἐμφανῶς ληστής τ' ἐναργῆς τῆς ἐμῆς τυραννίδος; 535
 φέρ' εἰπὲ πρὸς θεῶν, δειλίαν ἢ μωρίαν ἴδων τιν' ἐμοὶ ταῦτ' ἔθουσλεύσω ποιεῖν;
 ἢ τούργον ὡς οὐ γυωριοῖμί σου τόδε δόλῳ προσέρπον ἢ οὐκ ἀλεξοίμην μαθών; 540
 ἀρ' οὐχὶ μῷρόν ἔστι τούγχείρημά σου,
 ἀνευ τε πλήθους καὶ φίλων τυραννίδα θηραν, ὃ πλήθει χρήμασιν θ' ἀλίσκεται;
- KP. οἰσθ' ὡς ποίησον; ἀντὶ τῶν εἰρημένων ἵσ' ἀντάκουσον, κατὰ κρῖν' αὐτὸς μαθών. 545
 ΟΙ. λέγειν σὺ δεινός, μανθάνειν δ' ἐγὼ κακὸς σοῦ· δυσμενῆ γὰρ καὶ βαρύν σ' εὔρηκ' ἐμοί.
- KP. τοῦτ' αὐτὸν νῦν μου πρῶτη ἀκουσον, ὡς ἔρθ.
- ΟΙ. τοῦτ' αὐτὸν μῆ μοι φράζ', διπος οὐκ εἰ κακός.
- KP. εἴ τοι νομίζεις κτῆμα τὴν αὐθαδίαν εἶναι τι τοῦ νοῦ χωρίς, οὐκ ὀρθῶς φρονεῖς. 550
 ΟΙ. εἴ τοι νομίζεις ἀνδρα συγγενῆ κακῶς δρῶν οὐχ ὑφέξειν τὴν δίκην, οὐκ εὖ φρονεῖς.
- KP. ξύμφημί σοι ταῦτ' ἔνδικ' εἰρῆσθαι· τὸ δὲ πάθημ' ὅποιον φῆς παθεῖν, δίδασκέ με.
- ΟΙ. ἔπειθες ἢ οὐκ ἔπειθες, ὡς γρείη μ' ἐπὶ 555

- τὸν σεμνόμαντιν ἄνδρα πέμψασθαι τινα; εἶμι μῆτη
 KP. καὶ νῦν ἔθ' αὐτός εἴμι τῷ βουλεύματι. εἰσερχόμεν
 OI. πόσον τιν' ἥδη δῆθ' ὁ Λάιος χρόνον... οὐδὲ τοῦτο
 KP. δέδρακε ποῖον ἔργον; οὐ γάρ ἐννοῶ. νέῳ νῦν
 OI. ἀφαντος ἔρρει θανατίμῳ χειρώματι; εἰσερχόμεν 560
 KP. μακροὶ παλαιοί τ' ἂν μετρηθείεν χρόνοι. οὐδὲ τοῦτο
 OI. τότ' οὖν ὁ μάντις οὗτος ἦν ἐν τῇ τέχνῃ; εἰσερχόμεν
 KP. σοφός γ' ὅμοιώς καξὶ ἵσου τιμώμενος. οὐδὲ τοῦτο
 OI. ἐμήσατ' οὖν ἐμοῦ τι τῷ τότ' ἐν χρόνῳ; εἰσερχόμεν 565
 KP. οὔκουν ἐμοῦ γ' ἑστώτος οὐδαμοῦ πέλας. οὐδὲ τοῦτο
 OI. ἀλλ' οὐκ ἔρευναν τοῦ θανόντος ἔσχετε; εἰσερχόμεν
 KP. παρέσχομεν, πῶς δ' οὐχὶ; κούκησαμεν. οὐδὲ τοῦτο
 OI. πῶς οὖν τόθ' οὗτος ὁ σοφὸς οὐκ ηὔδα τάδε; εἰσερχόμεν
 KP. οὐκ οἰδά· ἐφ' οἵς γάρ μὴ φρονῶ, σιγᾶν φιλῶ. εἰσερχόμεν
 OI. τόσον δέ γ' οἰσθα καὶ λέγοις ἂν εὖ φρονῶν. οὐδὲ τοῦτο
 KP. ποῖον τόδ'; εἰ γάρ οἰδά γ', οὐκ ἀρνήσομαι. εἰσερχόμεν 570
 OI. δίθούνεκ', εἰ μὴ σοὶ ξυνῆλθε, τὰς ἐμάξεις
 οὐκ ἂν ποτ' εἴπει Λαῖον διαφθοράς. εἰσερχόμεν
 KP. εἰ μὲν λέγει τάδ', αὐτὸς οἰσθ'; ἐγὼ δὲ σοῦ μηδέποτε
 μαθεῖν δικαιωθεὶς ταῦθ', ἀπερι κάμοις σὺ νῦν. εἰσερχόμεν 575
 OI. ἐκμάνθαν· οὐ γάρ δὴ φονεὺς ἀλώσομαι. εἰσερχόμεν
 KP. τί δῆτ'; ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν γῆμας ἔχεις; εἰσερχόμεν
 OI. ἀρνησίς οὐκ ἔνεστιν ὃν ἀνιστορεῖς. εἰσερχόμεν
 KP. ἀρχεις δ' ἐκείνη ταῦτά, γῆς ἵσου νέμων; εἰσερχόμεν
 OI. ἂν γὰρ θέλουσα, πάντ' ἐμοῦ κομίζεται. εἰσερχόμεν 580
 KP. οὔκουν ίσούμια: σφῆν ἐγὼ δυσὶν τρίτος; εἰσερχόμεν
 OI. ἐνταῦθα γάρ δὴ καὶ κακὸς φαίνη φίλος. εἰσερχόμεν
 KP. οὐκ, εἰ διδοίης γ', ως ἐγώ, σαυτῷ λόγον.
 σκέψαι δὲ τούτῳ πρώτον, εἰ τιν' ἂν δοκεῖς
 ἀρχειν ἐλέσθαι ξὺν φόδοισι μᾶλλον γὴ
 ἀτρεστον εὔδοντ', εἰ τά γ' αὕθ' ἔξει κράτη. εἰσερχόμεν 585

ἐγὼ μὲν οὖν οὕτ' αὐτὸς ἡμείρων ἔφυν
 τύραννος εἶναι μᾶλλον γῆ τύραννα δρᾶν,
 οὕτ' ἄλλος, δοτις σωφρονεῖν ἐπίσταται.
 νῦν μὲν γάρ ἐκ σοῦ πάντ' ἀνευ φόβου φέρων
 εἰ δ' αὐτὸς ἥρχον, πολλὰ κἄν ἀκρον ἔδρων.
 πῶς δὴτ' ἐμοὶ τυραννὶς ἥδίν τοι ἔχειν
 ἀρχῆς ἀλύπου καὶ δυναστείας ἔφυν;
 οὕπω τοσοῦτον ἥπατημένος κυρώ,
 ὃστ' ἄλλα χρήζειν γῆ τὰ σὺν κέρδει καλά.
 νῦν πᾶσι χαίρω, νῦν με πᾶσι ἀσπάζεται,
 νῦν οἱ σέθεν χρήζοντες ἐκκαλοῦσί με·
 τὸ γάρ τυχεῖν αὐτοὺς ἀπαν ἐνταῦθ' ἔνι.
 πῶς δὴτ' ἐγὼ κεῖν' ἀν λάθοιμ' ἀφεῖς τάδε;
 οὐκ ἀν γένοιτο νοῦς κακὸς καλῶς φρονῶν.
 ἀλλ' οὕτ' ἐραστὴς τῆσδε τῆς γνώμης ἔφυν,
 οὕτ' ἀν μετ' ἄλλου δρῶντος ἀν τλαίην ποτέ.
 καὶ τῶνδ' ἔλεγγον, τοῦτο μὲν Πυθώδ' ἵψω
 πεύθου, τὰ χρησθέντ' εἰ σαφῶς ἥγγειλά σοι·
 τοῦτ' ἄλλ', ἐάν με τῷ τερασκόπῳ λάθης
 κοινῇ τι βουλεύσαντα, μή μ' ἀπλῆς κτάνῃς
 ψήφῳ, διπλῆς δέ, τῇ τ' ἐμῇ καὶ σῇ, λαθών·
 γνώμη δ' ἀδήλωρ μή με χωρὶς αἰτεῖ·
 οὐ γάρ δίκαιον οὔτε τοὺς κακοὺς μάτην
 χρηστοὺς νομίζειν οὔτε τοὺς χρηστοὺς κακούς.
 φίλον γάρ ἐσθιλὸν ἐκβαλεῖν ἵσον λέγω
 καὶ τὸν παρ' αὐτῷ βίστον, ὃν πλεῖστον φιλεῖ.
 ἀλλ' ἐν χρόνῳ γνώσει τάδ' ἀσφαλῶς, ἐπεὶ
 χρόνος δίκαιον ἀνδρα δείκνυσιν μόνος,
 κακὸν δὲ κἄν ἐν γῆμέρᾳ γνοίης μιᾷ.
 XΟ. καλῶς ἔλεξεν εὐλαβούμενῳ πεσεῖν,
 ἀναξιῷ φρονεῖν γάρ οἱ ταχεῖς οὐκ ἀσφαλεῖς.

- ΟΙ. ὅταν ταχύς τις οὐπιθουλεύων λάθρᾳ
χωρῆ, ταχὺν δεὶ κάμει θουλεύειν πάλιν·
εἰ δ' ἡσυχάζων προσμενῶ, τὰ τοῦδε μὲν
πεπραγμέν' ἔσται, τάμα δ' ἡμιαρτημένα. 620
- KP. τί δῆτα χρῆσεις; η με γῆς ἔξι φάλειν;
- ΟΙ. ηκισταί θυήσκειν, οὐ φυγεῖν σε θούλωμα.
- KP. ὅταν προδείξῃς, οἶόν ἔστι τὸ φθονεῖν.
- ΟΙ. ὃς οὐχ ὑπείξων οὐδὲ πιστεύσων λέγεις; 625
- KP. οὐ γάρ φρονοῦντά σ' εἴ βλέπω.
- ΟΙ. τὸ γοῦν ἐμόν.
- KP. ἀλλ' ἔξι λίσου δεῖ καμόν.
- ΟΙ. ἀλλ' ἔψυς κακός.
- KP. εἰ δὲ ξυνίης μηδέν;
- ΟΙ. ἀρκτέον γ' σμως.
- KP. οὔτοι κακῶς γ' ἄρχοντος.
- ΟΙ. ὁ πόλις πόλις.
- KP. κάμοι πόλεως μέτεστιν, οὐχὶ τοὶ μόνῳ.
- XO. παύσασθ', ἄνακτες· καιρίαν δ' ὑμίν δρῷ
τήγδ' ἐκ δόμων στείχουσαν Ἰοκάστην, μεθ' ης
τὸ νῦν παρεστῶς νεῖκος εἴ θέσθαι χρεών.

Ι Ο Κ Α Σ Τ Η

- ΟΙ. τί τὴν ἄθουλον, ὁ ταλαίπωροι, σιάσιν
γλώσσης ἐπήρασθ'; οὐδ' ἐπαισχύνεσθιε, γῆς
οὕτω νοσούσης, ἵδια κινοῦντες κακά;
οὐκ εἰ σύ τ' οἰκους σύ τε, Κρέον, κατὰ στέγας,
καὶ μὴ τὸ μηδὲν ἀλγος ἐς μέγ' οἴσετε; 635
- KP. οἱμαιμε, δεινά μ' Οἰδίπους, δὸς πόσις
δρᾶσαι δικαιοῖ, δυσὶν ἀποκρίνας κακοῖν,
η γῆς ἀπῶσαι πατρίδος ἢ κτείναι λαθρών.
- ΟΙ. ξύμφημι· δρῶντα γάρ νιν, ὁ γύναι, κακῶς

- εἰληγφα τούμιδὸν σῶμα σὺν τέχνῃ κακῇ.
- KP. μή νυν δναίμην, ἀλλ᾽ ἀραιός, εἴ σέ τι
δέδρακ', δλοίμην, ὃν ἐπαιτιᾷ με δρᾶν. 645
- IO. ὁ πρὸς θεῶν, πίστευσον, Οἰδίπους, τάδε,
μάλιστα μὲν τόνδ' ὅρκον αἰδεσθεὶς θεῶν,
ἐπειτα κἀμὲ τούσδε θ', οἱ πάρεισί σοι.
- XO. στρ. α' πιθοῦ θελήσας φρονήσας τ', ἄναξ, λίσσομαι. 650
- OI. τί σοι θέλεις δῆτ' εἰκάθω;
- XO. τὸν οὕτε πρὸν νήπιον νῦν τ' ἐν ὅρκῳ μέγαν κα-
OI. οῖσθ' οὖν, ἢ χρῆσεις; [ταίδεσαι.] 655
- XO. οἶδα.
- OI. φράζε δῆ, τί φήσε. 655
- XO. τὸν ἐναγῆ φίλον μήποτ' ἐν αἰτίᾳ
σύ γ' ἀφανεῖ λόγων ἀτιμον ἔλαειν.
- OI. εὖ νῦν ἐπίστω, ταῦθ' ὅταν ζητῆσε, ἐμοὶ
ζητῶν ὅλεθρον ἢ φυγὴν ἐκ τῆσδε γῆς.
- XO. στρ. β' οὐ τὸν πάντων θεῶν πρόμον
"Ἀλιον" ἐπει ἀθεος, ἀφιλος, ὃ τι πύματον
όλοίμαν, φρόνησιν εἰ τάνδ' ἔχω.
ἀλλά μοι δυσμέρῳ γὰρ φθίνουσα 660
τρύχει φυγάν, τάδ' εἰ κακοῖς κακὰ
προσάψει τοῖς πάλαι τὰ πρὸς σφῆν.
- OI. δός οὖν ἵτω, κεὶ χρή με παντελῶς θανεῖν,
ἢ γῆς ἀτιμον τῆσδε ἀπωσθῆναι βίᾳ. 670
- τὸ γάρ σόν, οὐ τὸ τοῦδε, ἐποικτίρω στόμα
ἔλεινόν· οὗτος δ', ἔνθ' ἂν ἢ, στυγῆσεται.
- KP. στυγηδὸς μὲν εἶκων δῆλος εἰ, θαρὺς δ', ὅταν
θυμοῦ περάσῃς· αἱ δὲ τοιαῦται φύσεις
αἰταῖς δικαιώς εἰσὶν ἀλγισταὶ φέρειν. 675
- OI. οὕκουν μ' ἐάσεις κἀκτὸς εἰ;
- KP. πορεύσομαι,

- σοῦ μὲν τυχὸν ἀγγὺστος, ἐν δὲ τοῖσδε ἵσσος.
 ΧΟ. ἀντ. α' γύναι, τί μέλλεις κομίζειν δόμων τόνδε ἔσω;
 ΙΟ. μαθοῦσά γ', ητις ἡ τύχη. 680
 ΧΟ. δόκησις ἀγγὺστ λόγων ἥλθε· δάπτει δὲ καὶ
 τὸ μὴ ὑδικον.
 ΙΟ. ἀμφοῖν ἀπ' αὐτοῖν;
 ΧΟ. ναίχι.
 ΙΟ. καὶ τίς ἦν λόγος;
 ΧΟ. ἄλις ἔμοιγ', ἄλις γὰς προπονουμένας, 685
 φαίνεται, ἔνθ' ἔληξεν, αὐτοῦ μένειν.
 ΟΙ. ὁρᾶς ἵν' ἥκεις, ἀγαθὸς ὅν γνώμην ἀνήρ,
 τούμδον παριεὶς καὶ καταμβλύνων κέαρ;
 ΧΟ. ἀντ. β' ἄναξ, εἴπον μὲν οὐχ ἄπαξ μόνον,
 ἵσθι δὲ παραφρόνιμον, ἄπορον ἐπὶ φρόνιμα 690
 πεφάνθαι μ' ἄν, εἰ σε νοσφίζομαι,
 ὃς τ' ἐμὰν γὰν φίλαν ἐν πόνοισιν
 ἀλύσουσαν κατ' ὁρθὸν οὐρίσας. 695
 τανῦν δὲ εὔπομπος, εἰ δύνα, γενοῦ.
 ΙΟ. πρὸς θεῶν δίδαξον κἄμ', ἄναξ, ὅτου ποτὲ
 μῆνιν τοσήνδε πράγματος στήσας ἔχεις.
 ΟΙ. ἐρῶ· σὲ γάρ τῶνδε ἐς πλέον, γύναι, σέβω. 700
 Κρέοντος, οἵᾳ μοι θεῖοντι υπεκώδεις ἔχει.
 ΙΟ. λέγ', εἰ σαφῶς τὸ νεῖκος ἐγκαλῶν ἐρεῖς.
 ΟΙ. φονέα μέ φησι Λαῖον καθεστάναι.
 ΙΟ. αὐτὸς ἔννειδὼς ἡ μαθὼν ἄλλου πάρα; 705
 ΟΙ. μάντιν μὲν οὖν κακοῦργον εἰσπέμψας, ἐπεὶ
 τό γ' εἰς ἑαυτὸν πάν ἐλευθεροῦ στόμα.
 ΙΟ. σὺ νῦν ἀφεὶς σεαυτὸν ὅν λέγεις πέρι,
 ἐμοῦ πάκουσον καὶ μάθ' οὐνεκ' ἔστι σοι
 θρότεισιν οὐδὲν μαντικῆς ἔχον τέχνης.
 φανῶ δέ σοι σημεῖα τῶνδε σύντομα. 710

- χρησιμὸς γάρ ἦλθε Λαζώ ποτ', οὐκ ἔρθ
Φοίβου γ' ἀπ' αὐτοῦ, τῶν δ' ὑπηρετῶν ἄπο,
ώς αὐτὸν ἥξοι μοῖρα πρὸς παιδὸς θανεῖν,
ὅστις γένοιτ' ἐμοῦ τε κἀκείνου πάρα.
καὶ τὸν μὲν, ὥσπερ γ' ἡ φάτις, ξένοι ποτὲ
λγυσταὶ φονεύουσ' ἐν τριπλαῖς ἀμαξῖτοῖς·
παιδὸς δὲ βλάστας οὐ διέσχον γῆμέραι
τρεῖς, καὶ νιν ἀρθρα κεῖνος ἐν τετράς ποδοῖν
ἔρριψεν ἀλλων γερσὶν εἰς ἀθατὸν ὅρος.
κἀνταῦθ' Ἀπόλλων οὕτ' ἐκείνον γήνυσεν
φονέα γενέσθαι πατρός, οὕτε Λάιον,
τὸ δεινόν, οὐφοβεῖτο, πρὸς παιδὸς παθεῖν.
τοιαῦτα φῆμαι μαντικοὶ διώρισαν·
ῶν ἐντρέπου σὺ μηδέν· ὃν γάρ ἂν θεὸς
χρείαν ἔρευνῃ, ἕφδιως αὐτὸς φανεῖ.
οἶόν μ' ἀκούσαντ' ἀρτίως ἔχει, γύναι,
ψυχῆς πλάνημα κἀνακίνησις φρενῶν.
ποίας μερίμνης τοῦθ' ὅποι στραφεῖς λέγεις;
ἴδοξ' ἀκοῦσαί σου τόδ', ως ὁ Λάιος
κατασφαγείη πρὸς τριπλαῖς ἀμαξῖτοῖς.
ηὔδατο γάρ ταῦτ', οὐδέ πω λήξαντ' ἔχει.
καὶ ποῦ σθ' ὁ γῷρος οὐτος, οὗ τόδ' γην πάθος;
Φωκὶς μὲν ἡ γῆ κλῆψεται, σχιστὴ δ' ὁδὸς
ἐξ ταῦτὸ Δελφῶν κἀπὸ Δαυλίας ἄγει.
καὶ τίς χρόνος τοῖσδ' ἐστὶν οὐξελγλυθώς;
σχεδόν τι πρόσθεν γῇ σὺ τῆσδ' ἔχων γθονδὲς
ἀργὴν ἐφαίνου, τοῦτ' ἐκηρύχθη πόλει.
ῶ Ζεῦ, τί μου δράσαι θεούλευσαι πέρι;
τί δ' ἐστὶ σοι τοῦτ', Οἰδίπους, ἐνθύμιον;
μήπω μ' ἐρώτας τὸν Λάιον, φύσιν
τίν' εἶχε, φράζε, τίνα δ' ἀκμὴν γῆγης ἔχων.

10. μέγας, χνοάζων ἀρτι λευκανθὲς κάρα· μηδέποτε
μιορφῆς δὲ τῆς σῆς οὐκ ἀπεστάτει πολὺ. ποτέ
ΟΙ. οἵμοι τάλας· ἔσικ' ἐμαυτὸν εἰς ἀράς
δεινὰς προβάλλων ἀρτίως οὐκ εἰδέναι. ποτέ
10. πῶς φῆς; δικνῷ τοι πρός σ' ἀποσκοποῦσ', ἄναξ. 745
ΟΙ. δεινῶς ἀθυμῶ, μὴ βλέπων ὁ μάντις ή·
δεῖξεις δὲ μᾶλλον, γὰν ἐν ἐξείπης ἔτι.
10. καὶ μὴν δικνῷ μέν, ἀ δ' ἂν ἔρη μαθοῦσ' ἔρω.
ΟΙ. πότερον ἐχώρει βασίς, ή πολλοῖς ἔχων
ἄνδρας λοχίτας, οἱ δ' ἀνὴρ ἀρχηγέτης;
10. πέντ' ἡσαν οἱ ἔνυμπαντες, ἐν δ' αὐτοῖσιν ἦν
κήρυξ· ἀπήνη δ' ἦγε Λάιον μία.
ΟΙ. αἰσι, τάδ' ἥδη διαφανῆ· τίς γὰν ποτε
ὅ τούσδε λέξας τοὺς λόγους ὑμῖν, γύναι; 755
10. οἰκεύς τις, δισπερ ἵκετ' ἐκσωθεὶς μόνος.
ΟΙ. ή καν δόμοισι τυγχάνει τανῦν παρών;
10. οὐ δῆτ' ἀφ' οὐ γάρ κείθεν ἥλθε καὶ κράτη
σέ τ' εἰδ' ἔχοντα Λάιόν τ' διλωλότα,
ἐξικέτευσε τῆς ἐμῆς χειρὸς θιγὼν
ἀγρούς σφε πέμψαι καπὶ ποιμνῶν νομάς, 760
ώς πλεῖστον εἴη τοῦδ' ἀποπτος ἀστεως.
κάπειμψ' ἐγώ νιν· ἀξιος γάρ, οἱ δ' ἀνὴρ
δοῦλος, φέρειν γὰν τῆσδε καὶ μείζω γάριν.
ΟΙ. πῶς ἀν μόλοι δῆθ' ἥμῖν ἐν τάχει πάλιν; 765
10. πάρεστιν ἀλλὰ πρὸς τί τοῦτ' ἐφίεσαι;
ΟΙ. δέδοικ' ἐμαυτόν, δι γύναι, μὴ πόλλ' ἀγαν
εἰρημέν' η μοι, δι' ἡ νιν εἰσιδεῖν θέλω.
10. ἀλλ' ἔξεται μέν· ἀξία δέ που μαθεῖν
καλγά τά γ' ἐν σοὶ δυσφόρως ἔχοντ', ἄναξ. 770
ΟΙ. κού μὴ στερηθῆς γ' ἐς τοσοῦτον ἐλπίδων
ἐμοῦ βεβήτος· τῷ γάρ ἀν καὶ μείζονι

λέξαιμ' ἀνὴρ σοί, διὰ τύχης τοιάδε? Ιών;
 ἐμοὶ πατήρ μὲν Πόλυνθος ἦν Κορινθίος,
 μῆτηρ δὲ Μερόπη Δωρίς. ἡγόμην δ' ἀνὴρ
 ἀστῶν μέγιστος τῶν ἐκεῖ, πρίν μοι τύχη
 τοιάδε ἐπέστη, θαυμάσαι μὲν ἀξία,
 σπουδῆς γε μέντοι τῆς ἐμῆς οὐκ ἀξία.
 ἀνὴρ γάρ ἐν δείπνοις μ' ὑπερπληθείς μέθη
 καλεῖ παρ' οἰνῳ, πλαστὸς δέ εἶην πατρί. 780
 κάγῳ βαρυνθεὶς τὴν μὲν οὖσαν ἡμέραν
 μόλις κατέσχον. θατέρᾳ δ' Ιών πέλας
 μητρὸς πατρὸς τ' ἥλεγγον· οἱ δὲ δυσφόρως
 τούνειδος ἦγον τῷ μεθέντι τὸν λόγον.
 κάγῳ τὰ μὲν κείοντι ἐτερόμην, δημως δ'
 ἔκνιζε μ' ἀεὶ τοῦθ'. ὑφειρεπε γάρ πολὺ.
 λάθρᾳ δὲ μητρὸς καὶ πατρὸς πορεύομαι
 Πυθώδε· καὶ μ' ὁ Φοῖβος, ὃν μὲν ἱκόμην,
 ἄτιμον ἐξέπειμψεν, ἀλλα δ' ἀθλια
 καὶ δεινὰ καὶ δύστηνα προύφηνεν λέγων,
 δέ μητρὶ μὲν χρείη με μειχθῆναι, γένος δ'
 ἀπλητον ἀνθρώποισι δηλώσουμ' ὅραν,
 φονεὺς δ' ἐσοίμην τοῦ φυτεύσαντος πατρός.
 κάγῳ, πακούσας ταῦτα, τὴν Κορινθίαν
 ἀστροις τὸ λοιπὸν ἐκμετρούμενος χθόνα
 ἔφευγον, ἔνθα μήποτ' ὀψοίμην κακῶν
 χρησμῶν διείδη τῶν ἐμῶν τελούμενα.
 στείχων δ' ἐκνοῦμαι τούσδε τὸν γάρους, ἐν οἷς
 σὺ τὸν τύραννον τοῦτον ὅλυσθαι λέγεις.
 καὶ σοί, γύναι, τάλγθὲς ἐξερῷ· τριπλῆς
 δτ' ἦν κελεύθου τῆσδε δόσιπορδύν πέλας,
 ἐνταῦθα μοι κήρυξ τε καὶ πωλικῆς
 ἀνὴρ ἀπήνης ἐμβεβώς, οἷον σὺ φέρεις, 800

ξυνηγητίαζον· καλές ὁδοῦ μ' ὅθ' ἡγεμόνων
αὐτός θ' ὁ πρέσβυς πρὸς θίαν γλαυκέτην.
κάγῳ τὸν ἐκτρέποντα, τὸν τροχηλάτην,
παίω δι' ὀργῆς· καὶ μ' ὁ πρέσβυς, ὡς ὁρᾷ
ὅχους παραστείχοντα, τηρήσας μέσον
κάρα διπλοῖς κέντροισί μου καθίκετο.
οὐ μὴν ἵσην γ' ἔτεισεν, ἀλλὰ συντόμως
σκήπτρῳ τυπεῖς ἐκ τῆσδε χειρὸς ὅπτιος
μέσης ἀπήγνης εὐθὺς ἐκκυλίνδεται·
κτείνω δὲ τοὺς ξύμπαντας. εἰ δὲ τῷ ξένῳ
τούτῳ προσήκει Λαΐῳ τι συγγενές,
τίς τοῦδέ γ' ἀνδρὸς νῦν ἂν ἀθλιώτερος,
τίς ἐχθροδαίμων μᾶλλον ἂν γένοιτ' ἀνήρ;
ἢν μὴ ξένων ἔξεστι μηδ' ἀστῶν τινι
δόμοις δέχεσθαι μηδὲ προσφωνεῖν τινα,
ἀθεῖν δ' ἀπ' οἰκων· καὶ τάδ' οὕτις ἄλλος γῆ
ἢ γῳ π' ἐμπυτῷ τάσδ' ἀράς ὁ προστιθείς.
λέγη δὲ τοῦ θανόντος ἐν χεροῖν ἐμαῖν
χραίνω, δι' ὕνπερ ὥλετ'. ἀρ' ἔψυν κακός,
ἄρ' οὐχὶ πᾶς ἄναγνος, εἴ με χρὴ φυγεῖν,
καὶ μοι φυγόντι μῆστι τοὺς ἐμοὺς ἴδεῖν,
μὴ μ' ἐμβατεύειν πατρίδος, ἢ γάμοις με δεῖ
μητρὸς ζυγῆναι καὶ πατέρα κατακτανεῖν,
Πόλυνδον, ὃς ἔξέφυσε καλέθρεψέ με;
ἄρ' οὐκ ἀπ' ὠμοῦ ταῦτα δαίμονός τις ἂν
κρίνων ἐπ' ἀνδρὶ τῷδ' ἂν δρθοίη λόγον;
μὴ δῆτα μὴ δῆτ', ὃ θεῶν ἀγνὸν σέβας,
ἴδοιμι ταύτην ἡμέραν, ἀλλ' ἐκ θροτῶν
βαίην ἀφαντος πρόσθεν ἢ τοιάνδ' ἴδεῖν
κηλίδ' ἐμπυτῷ ξυμφορᾶς ἀφιγμένην.
ΧΟ. ήμιν μέν, ὕναξ, ταῦτ' ὀκνήρ'; ἔως δ' ἂν οὖν

805
810
815
820
825
830

- πρὸς τοὺς παρόντος ἐκμάθης, ἔχ' ἐλπίδα. 835
 ΟΙ. καὶ μὴν τοσοῦτόν ἐστι μοι τῆς ἐλπίδος,
 τὸν ἀνδρα τὸν βοτῆρα προσμεῖναι μόνον.
- ΙΟ. πεφασμένου δὲ τίς ποθὴ προσθυμία;
 ΟΙ. ἐγὼ διδάξω σ· γὰρ εὑρεθῇ λέγων
 σοὶ ταῦτ', ἔγωγ' ἂν ἐκπεφευγοίγην πάθος. 840
 ΙΟ. ποῖον δέ μου περισσὸν ἥκουσας λόγον;
 ΟΙ. ληστὰς ἔφασκες αὐτὸν ἀνδρας ἐννέπειν,
 ὃς νιν κατακτείνειαν. εἰ μὲν οὖν ἔτι
 λέξει τὸν αὐτὸν ἀριθμόν, οὐκ ἐγὼ ἀκτανον·
 οὐ γὰρ γένοιτ' ἂν εἰς γε τοῖς πολλοῖς ἴσος.
 εἰ δὲ ἀνδρὸς ἔν' οἰόζωνον αὐδήσει, σαφῶς
 τοῦτ' ἐστὶν ἥδη τοῦργον εἰς ἐμὲ ῥέπον.
- ΙΟ. ἀλλ' ὡς φανέν γε τοῦπος ὥδ' ἐπίστασο,
 κούνι ἐστιν αὐτῷ τοῦτό γ' ἐκβαλεῖν πάλιν.
 πόλις γὰρ ἥκουσ', οὐκ ἐγὼ μόνη τάδε.
 εἰ δὲ οὖν τι κἀκτρέποιτο τοὺς πρόσθεν λόγον,
 οὕτοι ποτ', θνατοί, τόν γε Λαΐου φόνον
 φανεῖ δικαίως δρθόν, ὅν γε Λοξίας
 διεῖπε χρῆναι παιδὸς ἔξ οὗρον θανεῖν.
 καίτοι νιν οὐ κεῖνος γ' διέστηνός ποτε
 κατέκταν', ἀλλ' αὐτὸς πάροιθεν ὥλετο.
 ὥστ' οὐχὶ μαντείας γ' ἂν οὔτε τῇδ' ἐγὼ
 βλέψαιμ' ἂν οὖνεκ' οὔτε τῇδ' ἂν βοτερον.
- ΟΙ. καλῶς νοιμίζεις ἀλλ' ὅμως τὸν ἐργάτην
 πέμψον τινὰ στελοῦντα, μηδὲ τοῦτ' ἀφῆς.
 ΙΟ. πέμψω ταχύνασ· ἀλλ' ἵωμεν ἐς δόμους.
 οὐδὲν γὰρ ἂν πράξαιμ' ἂν διν οὐ σοὶ φίλον.
- ΧΟ. στρ. α' εἴ μοι ἔνυείη φέροντι
 μοῖρα τὰν εὔσεπτον ἀγνείαν λόγων
 ἔργων τε πάντων, διν νόμοι πρόκεινται. 865

- ὑψήποδες, οὐρανίαν
δι' αἰθέρα τεκνωθέντες, δην "Ολυμπος
πατὴρ μόνος, οὐδέν νιν
θυτὰ φύσις ἀνέρων
ἔτικτεν οὐδὲ μῆποτε λάθα κατακοιμάσῃ." 870
- μέγας ἐν τούτοις θεός,
οὐδὲ γηράσκει.
- ἀντιστρ. α' Ὕβρις φυτεύει τύραννον.
Ὕβρις, εἰ πολλῶν ὑπερπλησθῇ μάταν,
ἢ μὴ πίκαιρα μηδὲ συμφέροντα,
ἀκροτάταν εἰσαναθᾶσ' ἄκραν 875
ἀπότομον ὥρουσάν νιν εἰς ἀνάγκαν,
ἔνθ' οὐ ποδὶ χρησίμῳ
χρῆται· τὸ καλῶς δ' ἔχον
πόλει πάλαισμα μῆποτε λῦσαι θεὸν αἰτοῦμαι. 880
- θεὸν οὐ λήξω ποτὲ
προστάταν ἵσχων.
- στροφὴ β' εἰ δέ τις ὑπέροπτα χερσὶν
ἢ λόγῳ πορεύεται,
Δίκας ἀφόβητος οὐδὲ
δαιμόνων ἔδη σένων,
κακά νιν ἔλοιτο μοῖρα,
δυσπότημοι χάριν χλιδᾶς. 885
- εἰ μὴ τὸ κέρδος κερδανεῖ δικαίως
καὶ τῶν ἀσέπτων ἔρξεται,
ἢ τῶν ἀθίκτων ἔξεται ματάζων.
τίς ἔτι ποτ' ἐν τοῖσδ' ἀνὴρ
θυμοῦ θέλη ἔρξεται
ψυχᾶς ἀμύνειν; εἰ γὰρ αἱ 890
- τοιαιδεὶς πράξεις τίμαι,
τί δεῖ με χορεύειν;
- Ἐρεῦνος

- ἀντιστρ. β' οὐκέτι τὸν ἀθικτὸν εἶμι
γάζεπ' ὄμφαλὸν σέβων
οὐδὲ ἐς τὸν Ἀβαισι ναὸν
οὐδὲ τὰν Ὄλυμπίαν,
εἰ μὴ τάδε χειρόδεικτα
πᾶσιν ἀρμόσει βροτοῖς. 900
ἀλλ', δικρατύνων, εἴπερ ὅρθ' ἀκούεις,
Ζεῦ, πάντ' ἀνάσσων, μὴ λάθοι
σὲ τάν τε σὰν ἀθάνατον αἰὲν ἀρχάν.
φθίνοντα γάρ Λατῶν
πυθόχρηστα θέσφατ' ἐξ-
αιροῦσιν ἥδη, κούδαμοι
τιμαῖς Ἀπόλλων ἐμφανής.
ἔρρει δὲ τὰ θεῖα. 910
10. χώρας ἀνακτεῖς, δόξα μοι παρεστάθη
ναοὺς ἵκεσθαι δαιμόνων, τάδ' ἐν χεροῖν
στέφη λαθούσῃ καὶ ιθυμάματα.
ὑψοῦ γάρ αἴρει θυμὸν Οἰδίπους ἄγαν
λύπαισι παντοίαισιν, οὐδὲ ὅποι ἀνήρ
ἔννους τὰ καινὰ τοῖς πάλαι τεκμαίρεται,
ἀλλ' ἔστι τοῦ λέγοντος, εἰ φόβους λέγοι.
ὅτ' οὖν παραινοῦσ' οὐδὲν ἐς πλέον ποιῶ,
πρός σ', δικέιστος γάρ εἰ,
ἵκετις ἀφῆγμαι τοῖσδε σὺν κατεύγμασιν, 920
ὅπως λύσιν τιν' ἥμιν εὐαγγῆ πόρης.
ώς γὰν δκνοῦμεν πάντες ἐκπεπληγμένον
κεῖνον βλέποντες ὡς κυθερνήτην νεώς.

Α Γ Γ Ε Λ Ο Σ

ἀρ' ἂν παρ' ὑμῶν, δικένοι, μάθοιμ', ὅπου
τὰ τοῦ τυράννου δώματ' ἔστιν Οἰδίπου; 925

- μάλιστα δ' αὐτὸν εἴπατ', εἰ κάτισθ' ὅπου.
- XO. στέγαι μὲν αὖδε, καῦτὸς ἔνδον, ω̄ ξένε·
γυνὴ δὲ μήτηρ ἥδε τῶν κείνου τέκνων.
- ΑΓ. ἀλλ' ὀλβία τε καὶ ἔνν ὀλβίοις ἀεὶ¹
γένοι', ἐκείνου γ' οὔσα παντελῆς δάμαρ. 930
- ΙΟ. αὕτως δὲ καὶ σύ γ', ω̄ ξέν²: ἀξιος γὰρ εἰ
τῆς εὑεπείας οὐνεκ³: ἀλλὰ φράζε, δτοι
χρήζων ἀφίξαι χώτι σημῆναι θέλων.
- ΑΓ. ἀγαθὰ δόμοις τε καὶ πόσει τῷ σῷ, γύναι.
- ΙΟ. τὰ ποῖα ταῦτα, πρὸς τίνος δ' ἀφιγμένος; 935
- ΑΓ. ἐκ τῆς Κορίνθου· τὸ δ' ἔπος, οὐδερῦ τάχα,
ἥδοιο μέν, πῶς δ' οὐκ ἂν; ἀσχάλοις δ' ἵσως.
- ΙΟ. τί δ' ἔστι; ποίαν δύναμιν ὡδ' ἔχει διπλῆν;
- ΑΓ. τύραννον αὐτὸν οὐπιχώριοις χθονὸς
τῆς Ἰσθμίας στήσουσιν, ὡς ηὐδάτ⁴ ἔκει. 940
- ΙΟ. τί δ'; οὐχ ὁ πρέσβυς Πόλυνθος ἐγκρατῆς ἔτι;
- ΑΓ. οὐ δῆτ⁵, ἐπεὶ νιν θάνατος ἐν τάφοις ἔχει.
- ΙΟ. πῶς εἴπας; η̄ τέθνηκε Πόλυνθος, ω̄ γέρον;
- ΑΓ. εἰ μὴ λέγω τάληθές, ἀξιῶ θανεῖν.
- ΙΟ. ω̄ πρόσπολ⁶, οὐχὶ δεσπότη τάδ' ὡς τάχος
μιολοῦσα λέξεις; ω̄ θεῶν μαντεύματα,
ἴν⁷ ἔστε. τοῦτον Οιδίπους πάλαι τρέμιν
τὸν ἄνδρ⁸ ἔφευγε μὴ κτάνοι· καὶ νῦν ὅδε
πρὸς τῆς τύχης ὄλωλεν, οὐδὲ τοῦδ' ὑπο. 945
- ΟΙ. δ φίλτατον γυναικὸς Ἰοκάστης κάρα,
τί μ' ἔξεπέμψω δεῦρο τῶνδε δωμάτων;
- ΙΟ. ἀκουε τάνδρὸς τοῦδε καὶ σκόπει κλύων,
τὰ σέμιν⁹ ίν¹⁰ ἥκει τοῦ θεοῦ μαντεύματα.
- ΟΙ. οὗτος δὲ τίς ποτ¹¹ ἔστι· καὶ τί μοι λέγει;
ΙΟ. ἐκ τῆς Κορίνθου, πατέρα τὸν σὸν ἀγγελῶν
ώς οὐκέτ¹² ὄντα Πόλυνθον, ἀλλ' ὀλωλότα. 955

- ΟΙ. τί φῆς, ξέν'; αὐτός μοι σὺ σημήνας γενοῦ. 955
- ΑΓ. εἰ τοῦτο πρῶτον δεῖ μ' ἀπαγγεῖλαι σαφῶς,
εῦ λίσθ' ἐκεῖνον θανάσιμον βεβηκότα. 960
- ΟΙ. πότερα δόλοισιν, ἢ νόσου ἔνυναλλαγῇ; 965
- ΑΓ. σμικρὰ παλαιά σώματ' εὐνάζει ροπή.
- ΟΙ. νόσοις ὁ τλήμων, ὃς ἔσικεν, ἔφθιτο.
- ΑΓ. καὶ τῷ μακρῷ γε συμμετρούμενος χρόνῳ.
- ΟΙ. φεῦ φεῦ, τί δῆτ' ἄν, ω γύναι, σκοποῖτό τις
τὴν Πυθόμαντιν ἔστιαν ἢ τοὺς ἄνω 970
- κλάζοντας ὅρνεις, δύν ύφηγγητῶν ἐγὼ
κτενεῖν ἔμελλον πατέρα τὸν ἐμόν; ὁ δὲ θανόν
κεύθει κάτω δὴ γῆς, ἐγὼ δ' ὅδ' ἐνθάδε
ἄψυχος ἔγχους, εἴ τι μὴ τῷμῷ πόθῳ
κατέφθιθ'. οὕτω δ' ἄν θανόν εἴη ξένοι. 975
- τὰ δ' οὖν παρόντα συλλαβόν θεσπίσματα
κεῖται παρ' "Αἰδη Πόλυδος ἀξί' οὐδενός.
- ΙΟ. οὔκουν ἐγὼ σοι ταῦτα προύλεγον πάλαι;
- ΟΙ. ηῦδας· ἐγὼ δὲ τῷ φόρῳ παρηγόμην.
- ΙΟ. μὴ νυν ἔτ' αὐτῶν μηδὲν ἐς θυμὸν βάλγει. 980
- ΟΙ. καὶ πῶς τὸ μητρὸς λέγοις οὐκ ὀκνεῖν με δεῖ;
- ΙΟ. τί δ' ἄν φοβοῖτ' ἄνθρωπος, φ τὰ τῆς τύχης
κρατεῖ, πρόνοια δ' ἔστιν οὐδενὸς σαφῆς;
εἰκῇ κράτιστον ζῆν, δπως δύναιτό τις.
σὺ δ' ἐς τὰ μητρὸς μὴ φοβοῦ νυμφεύματα·
πολλοὶ γάρ ἥδη καν δνείρασιν βροτῶν
μητρὶ ξυνηγνάσθησαν. ἀλλὰ ταῦθ' δτῳ
παρ' οὐδέν ἔστι, ῥάστα τὸν βίον φέρει.
- ΟΙ. καλῶς ἀπαντα ταῦτ' ἄν ἐξείρητό σοι,
εἰ μὴ ἕντει, ζῶσ' ἡ τεκοῦσα νῦν δ' ἐπεὶ
ζῆ, πᾶσ' ἀνάγκη, κεὶ καλῶς λέγεις, δκνεῖν.
- ΙΟ. καὶ μὴν μέγας γ' ὁφθαλμὸς οἱ πατρὸς τάφοι.

ΟΙ.	μέγας, ξυνίημ ^τ : ἀλλὰ τῆς ζώσης φόβος.	990
ΑΓ.	ποίας δὲ καὶ γυναικὸς ἐκφοβεῖσθ ^τ ὑπερ;	
ΟΙ.	Μερόπης, γηραιέ, Πόλυνθος ης φκει μέτα.	
ΑΓ.	τί δ' ἔστ ^τ ἐκείνης ὑμὶν ἐς φόβον φέρον;	
ΟΙ.	θεήλατον μάντευμα δεινόν, δέξένε.	10
ΑΓ.	ἡ ρητόν, ἡ σύχ ^τ θεμιτὸν ἀλλον εἰδέναι;	
ΟΙ.	μάλιστά γ ^τ εἶπε γάρ με Λοξίας ποτὲ	10
	χρῆναι μιγῆναι μητρὶ τὴμαυτοῦ τό τε	995
	πατρῷον αἷμα χερσὶ ταῖς ἐμαῖς ἐλεῖν.	
	ὣν οὖνεχ ^τ ἡ Κόρινθος ἐξ ἐμοῦ πάλαι	
	μακρὰν ἀπφεῖτ ^τ εὐτυχῶς μέν, ἀλλ' ὅμως	
	τὰ τῶν τεκόντων ὅμικοθ ^τ ἥδιστον βλέπειν.	
ΑΓ.	ἡ γάρ τάδ' ὀκνῶν κεῖθεν ἦσθ ^τ ἀπόπτολις;	1000
ΟΙ.	πατρός τε χρήζων μὴ φονεὺς εἶναι, γέρον.	
ΑΓ.	τί δῆτ ^τ ἐγὼ οὐχὶ τοῦδε τοῦ φόβου σ', ἄναξ,	10
	ἐπείπερ εὔνους ἥλθον, ἐξελυσάμην;	
ΟΙ.	καὶ μὴν χάριν γ ^τ ἀν ἀξίαν λάθοις ἐποῦν.	10
ΑΓ.	καὶ μὴν μάλιστα τοῦτ ^τ ἀφικόμην, ὅπως	1005
	σοῦ πρὸς δόμους ἐλθόντος εὐ πράξαιμί τι.	
ΟΙ.	ἀλλ' οὐποτ ^τ εἴμι τοῖς φυτεύσασίν γ ^τ ὅμοι.	
ΑΡ.	ὦ παῖ, καλῶς εἰ δῆλος οὐκ εἰδώς, τί δράξ.	10
ΟΙ.	πῶς, δέ γηραιέ; πρὸς θεῶν, δίδασκε με.	
ΑΓ.	εἰ τῶνδε φεύγεις οὖνεχ ^τ εἰς οἰκους μολεῖν.	1010
ΟΙ.	ταρθῶν γε, μὴ μοι Φοῖδος ἐξέλθῃ σαφῆς.	
ΑΓ.	ἡ μὴ μίασμα τῶν φυτεύσαντων λάθης;	10
ΟΙ.	τοῦτ ^τ αὐτό, πρέσβι, τοῦτό μ ^ε εἰσαεὶ φοβεῖ.	
ΑΓ.	ἄρ ^τ οἰσθα δῆτα πρὸς δίκης οὐδὲν τρέμων;	10
ΟΙ.	πῶς δ' οὐχί, παῖς γ ^τ εἰ τῶνδε γεννητῶν ἔφυν;	
ΑΓ.	δίθιονεχ ^τ ἦν σοι Πόλυνθος οὐδὲν ἐν γένει.	1015
ΟΙ.	πῶς εἶπας; οὐ γάρ Πόλυνθος ἐξέψυσέ με;	
ΑΓ.	οὐ μάλλον οὐδὲν τοῦδε τάνδρός, ἀλλ' ἵσον.	

- ΟΙ. καὶ πῶς ὁ φύσας ἐξ ἵσου τῷ μηδενί ; 10
 ΑΓ. ἀλλ' οὐ σ' ἐγείνατ' οὕτ' ἐκεῖνος οὕτ' ἐγώ. 1020
 ΟΙ. ἀλλ' ἀντὶ τοῦ δὴ παιδά μ' ὠνομάζετο ;
 ΑΓ. διδρόν ποτ', ἵσθι, τῶν ἐμῶν χειρῶν λαβέων.
 ΟΙ. καὶ θ' ὅδ' ἀπ' ἄλλης χειρὸς ἔστερξεν μέγα ;
 ΑΓ. ή γὰρ πρὶν αὐτὸν ἐξέπεισ' ἀπαιδία.
 ΟΙ. σὺ δ' ἐμπολήσας ἡ τυχών μ' αὐτῷ διδως ; 105
 ΑΓ. εὔρων ναπαίαις ἐν Κιθαιρῶνος πτυχαῖς.
 ΟΙ. ὕδοις πόρεις δὲ πρὸς τί τούσδε τοὺς τόπους ;
 ΑΓ. ἐνταῦθ' ὀρείοις ποιμνίοις ἐπεστάτουν.
 ΟΙ. ποιμὴν γάρ ήσθια καπὲν θητείᾳ πλάνης ;
 ΑΓ. σοῦ δ', ὃ τέκνον, σωτήρ γε τῷ τότ' ἐν χρόνῳ.
 ΟΙ. τί δ' ἀλγος ἵσχοντ' ἐν κακοῖς με λαμβάνεις ; 1030
 ΑΓ. ποδῶν ἀν ἀρθρα μαρτυρήσειν τὰ σά.
 ΟΙ. οἴμοι, τί τοῦτ' ἀρχαῖον ἐννέπεις κακόν ;
 ΑΓ. λύω σ' ἔχοντα διατόρους ποδοῖν ἀκμάς.
 ΟΙ. δεινόν γ' ὅνειδος σπαργάνων ἀνειλόμην. 1035
 ΑΓ. ὥστ' ὠνομάσθης ἐκ τύχης ταύτης, δις εἰ.
 ΟΙ. ὃ πρὸς θεῶν, πρὸς μητρὸς ἡ πατρὸς; φράσον.
 ΑΓ. οὐκ οἶδ'. διδοὺς δὲ ταῦτ' ἐμοῦ λόγον φρονεῖ.
 ΟΙ. ή γὰρ παρ' ἄλλου μ' ἔλαβες οὐδ' αὐτὸς τυχών;
 ΑΓ. οὐκ, ἀλλὰ ποιμὴν ἄλλος ἐκδίδωσί μοι. 1040
 ΟΙ. τίς οὗτος; ή κάτοισθια δηλῶσαι λόγῳ;
 ΑΓ. τῶν Λαΐου δήπου τις ὠνομάζετο.
 ΟΙ. ή τοῦ τυράννου τῆσδε γῆς πάλαι ποτέ;
 ΑΓ. μάλιστα τούτου τάνδρὸς οὗτος ήν βοτήρ.
 ΟΙ. ή κάστ' ἔτι ζῶν οὗτος, ὥστ' ἰδεῖν ἐμέ; 1045
 ΑΓ. θυμεῖς γ' ἀριστ' εἰδεῖτ' ἀν οὐπιγχώριοι.
 ΟΙ. ἔστιν τις ὅμῶν τῶν παρεστάτων πέλας,
 δοτις κάτοιδε τὸν βοτήρο', δι θνέπει,
 εἰτ' οὖν ἐπ' ἀγρῶν εἴτε κάνθάδ' εἰσιδών;

- σημήναθ', ώς δ καιρὸς γῆρας θαι τάδε. 1050
- XO. οἶμαι μὲν οὐδέν' ἄλλον ἢ τὸν ἐξ ἀγρῶν,
ὅν καὶ μάτευες πρόσθεν εἰσιεῖν· ἀτὰρ
ἥδ' ἂν τάδ' οὐχ ἥκιστ' ἀν Ιοκάστη λέγοι. 1055
- OI. γύναι, νοεῖς ἔκεινον, ὅντιν' ἀρτίως
μολεῖν ἐφιέμεσθα τόν θ' οὔτος λέγει; 1060
- IO. τί δ' ὅντιν' εἴπε; μηδὲν ἐντραπῆς· τὰ δὲ
ῥηθέντα βούλου μηδὲ μεμνῆσθαι μάτην.
- OI. οὐκ ἂν γένοιτο τοῦθ', ὅπως ἐγώ, λαβὼν
σημεῖα τοιαῦτ', οὐ φανῶ τούμπον γένος. 1065
- IO. μὴ πρὸς θεῶν, εἴπερ τι τοῦ σαυτοῦ βίου
κήδη, ματεύσῃς τοῦθ'; ἀλιευ νοσοῦσ' ἐγώ.
- OI. θάρσει· σὺ μὲν γάρ, οὐδ' ἐὰν τρίτης ἐγώ
μητρὸς φανῶ τριβουλος, ἐκφανῇ κακή. 1070
- IO. σμως πιθοῦ μοι, λίσσομαι· μὴ δρᾶ τάδε.
- OI. οὐκ ἂν πιθούμην μὴ οὐ τάδ' ἐκμαθεῖν σαφῶς. 1075
- IO. καὶ μὴν φρονοῦσά γ' εὖ τὰ λῆπτά σοι λέγω.
- OI. τὰ λῆπτα τοίνυν ταῦτα μ' ἀλγύνει πάλαι.
- IO. ὃ δύσποτιμ', εἴθε μήποτε γνοίης, δες εἰ.
- OI. ἀξει τις ἐλθὼν δεῦρο τὸν δοτῆρά μοι;
ταύτην δ' ἐᾶτε πλουσίῳ χαίρειν γένει. 1080
- IO. ίοὺ ίού, δύστηνε. τοῦτο γάρ σ' ἔχω
μόνον προσειπεῖν, ἀλλο δ' οὕποθ' οὐτερον.
- XO. τί ποτε βέβηκε, Οἰδίπους, οὐδὲν ἀγρίας
ἀξασα λύπης ἢ γυνή; δέδοικ' ὅπως
μὴ ἐκ τῆς σιωπῆς τῆσδε ἀναρρήξει κακά. 1085
- OI. ὁποῖα χρῆσει ῥηγγύντω τούμπον δ' ἐγώ,
κεὶ σμικρόν ἔστι, σπέρμ' ίδειν βουλήσομαι.
αὕτη δ' ίσως, φρονεῖ γάρ δις γυνὴ μέγα,
τὴν δυσγένειαν τὴν ἐμὴν αἰσχύνεται. 1090
- ἐγὼ δ' ἐμιαυτὸν παιδα τῆς Τύχης νέμιων 1095

- τῆς εῦ διδούσης οὐκ ἀτιμασθήσομαι.
τῆς γάρ πέφυκα μητρός, οἱ δὲ συγγενεῖς μόνοι
μῆνες με μικρὸν καὶ μέγαν διώρισαν.
τοιόσδε δ' ἐκφύς οὐκ ἀν ἔξελθοιμ' ἔτι
ποτ' ἄλλος, ὅστε μὴ κημαθεῖν τούτῳ γένος.
- XO. στρ. εἶπερ ἐγὼ μάντις εἰμί¹⁰⁸⁵
καὶ κατὰ γνώμαν ἔδρις,
οὐ τὸν "Ολυμπὸν ἀπέιρων,
ἢ Κεθαιρών, οὐκ ἔσει
τὰν αὔριον πανσέληνον,
μὴ οὐ σέ γε καὶ πατριώταν Οἰδίπου
καὶ τροφὸν καὶ ματέρ' αὔξειν,
καὶ χορεύεσθαι πρὸς ἡμῶν,
ώς ἐπίηρα φέροντα
τοῖς ἐμοῖς τυράννοις.
- Ἑγιε Φοῖβε, σοὶ¹⁰⁹⁵
δὲ ταῦτ' ἀρέστ' εἴη.
ἀντιστρ. τίς σε, τέκνον, τίς σ' ἔτικτε
τῶν μακραιώνων ἄρα Πανδὸς ὀρεσσιθάτα πατρὸς
πελασθεῖσ',
- ἢ σέ γ' εὐνάτειρά τις¹¹⁰⁰
Αοξίου; τῷ γάρ πλάκες ἀγρόνομοι πάσαι φίλαι·
εἴθ' ὁ Κυλλάνας ἀνάσσων,
εἴθ' ὁ Βακχεῖος θεὸς ναΐ-
ων ἐπ' ἄκρων ὀρέων σ'¹¹⁰⁵
εῦρημα δέξατ' ἔκ του
Νυμφῶν Ἐλικωνιάδων,
αἷς πλεῖστα συμπαίζει.
- OI. εἰ χρή τι κάμε, μὴ συναλλάξαντά πω,¹¹¹⁰
πρέσθεις, σταθμάσθαι, τὸν βοτῆρ' ὄραν δοκῶ,
ὅνπερ πάλαι Ἦγητοῦμεν· ἐν τε γάρ μακρῷ

- γίρα ξυνάδει τῷδε τάνδρὶ σύμμετρος,
ἄλλως τε τοὺς ἄγοντας ὥσπερ οἰκέτας
ἔγνωκ' ἐμκυτοῦ, τῷ δὲ ἐπιστήμη σύ μου
προύχοις τάχ' ἀν που, τὸν θοτῆρ' ἵδην πάρος. 1115
- ΧΟ. ἔγνωκα γάρ, σάφ' ἴσθι· Λαῖου γὰρ ἦν,
εἴπερ τις ἄλλος, πιστὸς ὡς νομεὺς ἀνήρ.
- ΟΙ. σὲ πρῶτ' ἐρωτῶ, τὸν Κορίνθιον ξένον,
ἢ τόνδε φράξεις;
- ΑΓ. τοῦτον, ὅπερ εἰσορᾶς. 1120
- ΟΙ. οὗτος σύ, πρέσβευ, δεῦρο μοι φάνει βλέπων,
ὅσ' ἀν σ' ἐρωτῶ. Λαῖου ποτ' ἡσθα σύ;

ΘΕΡΑΠΩΝ

- ἢ δοῦλος, οὐκ ὄντας, ἀλλ οἶκοι τραφείς;
ΟΙ. ἔργον μεριμνῶν ποιον ἢ βίον τίνα;
ΘΕ. ποίμναις τὰ πλεῖστα τοῦ βίου συνειπόμην. 1125
- ΟΙ. χώροις μάλιστα πρὸς τίσιν ξύναυλος ὅν;
ΘΕ. ἢν μὲν Κιθαιρών, ἢν δὲ πρόσχωρος τόπος.
ΟΙ. τὸν ἀνδρα τόνδε οὖν οἶσθα, τῇδε που μαθόν;
ΘΕ. τις χεῦμα δρῶντα; ποιον ἀνδρα καὶ λέγεις;
ΟΙ. τόνδε, δες πάρεστιν ἢ ξύναλλάξας τί πως; 1130
- ΘΕ. οὐκ ὅστε γ' εἰπεῖν ἐν τάχει μνήμης ἀπο.
ΑΓ. κούδεν γε θαῦμα, δέσποτ· ἀλλ' ἐγὼ σαφῶς
ἀγνῶτ' ἀναιμήσω νιν· εῦ γάρ οἶδ' ὅτι
κάτοιδεν, ἥμος τὸν Κιθαιρῶνος τόπον
οἱ μὲν διπλοὶσι ποιμνίοις, ἐγὼ δὲ ἐνὶ 1135
ἐπλησίαζον τῷδε τάνδρὶ τρεῖς ὅλους
ἔξ ορος εἰς ἀρκτοῦρον ἐκμήνους γρόνους·
χειμῶνι δὲ ἥδη τάμα τ' εἰς ἔπαινον ἐγὼ
ἥλαυνον, οὔτος τ' εἰς τὰ Λαῖου σταθμά.
λέγω τις τούτων ἢ οὐ λέγω πεπραγμένον; 1140

- ΘΕ. λέγεις ἀληθῆ, καίπερ ἐκ μακροῦ χρόνου.
 ΑΓ. φέρ' εἰπὲ νῦν, τότε οἵσθι παιδά μοι τινα
 δούς, ὃς ἔμαυτῷ θρέμμα θρεψάμην ἐγώ;
 ΘΕ. τί δ' ἔστι; πρὸς τί τοῦτο τοῦπος ἴστορεῖς;
 ΑΓ. δόδ' ἔστιν, ὡς τὰν, κεῖνος, δος τότε γηνέος. 1145
 ΘΕ. οὐκ εἰς ὅλεθρον, οὐ σιωπήσας ἔσει;
 ΟΙ. ἂ, μὴ κόλακε, πρέσβυ, τόνδ', ἐπεὶ τὰ σὰ
 δεῖται κολαστοῦ μᾶλλον γη τὰ τοῦδ' ἔπη.
 ΘΕ. τί δ', ὡς φέριστε δεσποτῶν, ἀμαρτάνω;
 ΟΙ. οὐκ ἐννέπων τὸν παιδό, δὸν οὗτος ἴστορεῖ. 1150
 ΘΕ. λέγει γάρ εἰδὼς οὐδέν, ἀλλ' ἄλλως πονεῖ.
 ΟΙ. σὺ πρὸς χάριν μὲν οὐκ ἔρεῖς, κλαίων δ' ἔρεῖς.
 ΘΕ. μὴ δῆτα, πρὸς θεῶν, τὸν γέροντά μ' αἰκίσῃ.
 ΟΙ. οὐχ ὡς τάχος τις τοῦδ' ἀποστρέψει χέρας;
 ΘΕ. δύστηνος, ἀντὶ τοῦ; τί προσχρήζων μαθεῖν; 1155
 ΟΙ. τὸν παιδό ἔδωκας τῷδ', δὸν οὗτος ἴστορεῖ;
 ΘΕ. ἔδωκε· δέλεσθαι δ' ὡφελον τῷδ' γημέρᾳ.
 ΟΙ. ἀλλ' εἰς τόδ' γῆσεις μὴ λέγων γε τοῦνδικον.
 ΘΕ. πολλῷ γε μᾶλλον, γην φράσω, διόλυμπαι.
 ΟΙ. ἀνὴρ δόδ', ὃς ἔσικέν, ἐξ τριθάς ἐλᾶ.
 ΘΕ. οὐ δῆτ' ἔγωγ', ἀλλ' εἶπον, ὃς δοίην, πάλαι. 1160
 ΟΙ. πόθεν λαβών; οἰκεῖον γη ἔξ αλλου τινός;
 ΘΕ. ἐμὸν μὲν οὐκ ἔγωγ', ἐδεξάμην δέ του.
 ΟΙ. τίνος πολιτῶν τῶνδε κάκ ποίας στέγης;
 ΘΕ. μὴ πρὸς θεῶν, μή, δέσποιθ', ἴστόρει πλέον. 1165
 ΟΙ. ὅλωλας, εἰ σε ταῦτ' ἐρήσομαι πάλιν.
 ΘΕ. τῶν Λατίου τοίνυν τις γη γεννημάτων.
 ΟΙ. γη δοῦλος γη κείνου τις ἐγγενῆς γεγώς;
 ΘΕ. οἴμοι, πρὸς αὐτῷ γ' εἰμὶ τῷ δεινῷ λέγειν.
 ΟΙ. κάγωγ' ἀκούειν· ἀλλ' ὅμως ἀκουστέον. 1170
 ΘΕ. κείνου γέ τοι δὴ παῖς ἐκλήγεθε· γη δ' ἔσω

- χάλλιστ' ἂν εἴποι, σὴ γυνή, τάδ' ὡς ἔγει.
 ΟΙ. ἦ γάρ δίδωσιν ἥδε σοι;
 ΘΕ. μάλιστ', ἄναξ.
 ΟΙ. ὡς πρὸς τί χρείας;
 ΘΕ. ὡς ἀναλώσαιμεν νιν.
 ΟΙ. τεκοῦσα τλήμων;
 ΘΕ. θεσφάτων γ' ὅκνῳ κακῶν. 1175
 ΟΙ. ποίων;
 ΘΕ. κτενεῖν νιν τοὺς τεκόντας ἦν λόγος.
 ΟΙ. πῶς δῆτ' ἀφῆκας τῷ γέροντι τῷδε σύ;
 ΘΕ. κατοικτίσας, ὃ δέσποιθ', ὡς ἀλλην χθόνα
 δοκῶν ἀποίσειν, αὐτὸς ἐνθεν ἦν· ὁ δὲ
 κάκ' ἐς μέγιστ' ἔσωσεν. εἰ γάρ οὗτος εἰ,
 ὅν φησιν οὗτος, τοθι δύσποτμος γεγών. 1180
 ΟΙ. ιοὺς ιού, τὰ πάντα ἂν ἐξήκοι σαφῆ.
 Ὥ φῆς, τελευταῖόν σε προσθλέψαιμ νῦν,
 ὅστις πέφασμαι φύς τ' ἀφ' ὧν οὐ χρῆν, ξὺν οἷς τ'
 οὐ χρῆν ὀμιλῶν, οὓς τέ μ' οὐκ ἔδει κτανόν. 1185
 ΧΟ.στρ.α' ιὼ γενεσαι βροτῶν,
 ώς ίμᾶς ἵσα καὶ τὸ μη-
 δὲν ζώσας ἐναριθμῷ.
 τίς γάρ, τίς ἀνὴρ πλέον
 τᾶς εὐδαιμονίας φέρει 1190
 ἢ τοσοῦτον, δσον δοκεῖν
 καὶ δέξαντ' ἀποκλῖναι;
 τὸ σόν τοι παράδειγμ' ἔγων,
 τὸν σὸν δαιμονα, τὸν σόν, ὃ
 τλαμον Οἰδιπόδα, βροτῶν
 οὐδένα μακαρίζω.
 ἀντιστρ. α' ὅστις καθ' ὑπερβολὰν
 τοξεύσας ἐκράτησας τοῦ 1195

πάντ' εὐδαιμονος ὅλθου,
ὅ Ζεῦ, κατὰ μὲν φθίσας
τὸν γαμψύνυχα παρθένον
γρηγοριμῷόν, θανάτων δ' ἐμῆ
γήρᾳ πύργος ἀνέστας.
ἔξι δὲ καὶ βασιλεὺς καλὴ
ἐμὸς καὶ τὰ μέγιστον ἔτε-
μάθης, ταῖς μεγάλαισιν
ἐν Θήβαισιν ἀνάστων.

στροφὴ β'
τανῦν δ' ἀκούειν τίς ἀθλιώτερος;
τίς ἀταῖς ἀγρίαις, τίς ἐν πόνοις
ἔγνωικος ἀλλαγῇ βίου;
ἴῳ κλεινὸν Οἰδίπου κάρα,
ῷ μέγας λιμὴν αὐτὸς ἥρκεσεν
παιδὶ καὶ πατρὶ θαλαμηπόλιφ πεσεῖν.
πῶς ποτε, πῶς ποθ' αἱ πατρῷ-
αἱ σ' ἄλοκες φέρειν, τάλας,
σὶγ' ἐδυνάσθησαν ἐς τοσόνδε;

ἀντιστροφὴ β'
ἐφεῦρέ σ' ἄκονθ' δι πάνθ' ὁρῶν γρόνος,
δικάζει τὸν ἀγαμον γάμον πάλαι
τεκνοῦντα καὶ τεκνούμενον.

ἴῳ, Λαΐτειον δι τέκνον,
εἴθε σ', εἴθε σε μήποτε εἰδόμειν.
δύροιμαι γάρ ως περίσταλλ' ιαχέων
ἐκ στομάτων. τὸ διόρθον εἰ-
πεῖν, ἀνέπνευσά τ' ἐκ σέθεν
καὶ κατεκοίμασα τούτον ὅμιλα.

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ

ὦ γῆς μέγιστα τῆσδ' ἀεὶ τιμώμενοι,
οἱ δὲ ἔργοι ἀκούσεσθ', οἷα δὲ εἰσόψεσθ', ὅσον δὲ

- ἀρεῖσθε πένθος, εἴπερ ἐγγενῶς ἔτι τῶν Λαθράκειών ἐντρέπεσθε δωμάτων. 1225
 οἶμαι γάρ οὕτ' ἂν "Ιστρον οὔτε Φᾶσιν ἂν νίψαι καθαριμῷ τήνδε τὴν στέγην, ὅσα κεύθει, τὰ δ' αὐτίκ' ἐς τὸ φῶς φανεῖ, κακὰ ἑκόντα κούκλους ἄκοντα. τῶν δὲ πηγμονῶν μάλιστα λυποῦσ', αἱ φανῶσ' αὐθαίρετοι.
- ΧΟ. λείπει μὲν οὐδὲ ἡ πρόσθεν ἥδειμεν τὸ μὴ οὐ βαρύστον' εἶναι· πρὸς δ' ἐκείνοιςιν τί φῆται;
 ΕΞ. δι μὲν τάχιστος τῶν λόγων εἰπεῖν τε καὶ μαθεῖν, τέθυγκε θεῖον Ἰοκάστης κάρα. 1235
- ΧΟ. ὃ δυστάλαινα, πρὸς τίνος ποτ' αἰτίας;
 ΕΞ. αὐτῇ πρὸς αὐτῇς. τῶν δὲ πραχθέντων τὰ μὲν ἀλγιστ' ἀπεστιν· ή γάρ ὅψις οὐ πάρα· 1240
 διμως δ', ὅσον γε κανὸν ἐμοὶ μνήμης ἔνι, πεύσῃ τὰ κείνης ἀθλίας παθήματα.
 ὅπως γάρ ὁργῇ γρωμένη παρηγλθῇ ἔσω θυρῶνος, ἵετ' εὐθὺ πρὸς τὰ νυμφικὰ λέχη, κόλμην σπῶσ' ἀμφιδεξίοις ἀκμαῖς. πύλας δ', ὅπως εἰσῆγλθ', ἐπιρράξας' ἔσω κάλει τὸν ἥδη Λάιον πάλαι νεκρόν, 1245
 μνήμην παλαιῶν σπερμάτων ἔχουσ', οὐδὲ τὸν θάνοι μὲν αὐτός, τὴν δὲ τίκτουσαν λίποι τοῖς οἰσιν αὐτοῦ δύστεκνον παιδουργίαν· γοῦντο δ' εὐνάζει, ἔνθα δύστηγνος διπλοῦς ἔξ ἀνδρὸς ἀνδρα καὶ τέκνου ἐκ τέκνων τέκοι. 1250
 γῷπως μὲν ἐκ τῶνδ' οὐκέτ' οἰδεῖς ἀπόλλυται. βιούν γάρ εἰσέπαισεν Οἰδίπους, οὐδὲ τὸ κείνης ἐκθεάσασθαι κακόν· ἀλλ' εἰς ἐκείνον περιπολοῦντ' ἐλεύσσομεν. φοιτᾷ γάρ γηράς ἔγγος ἐξαιτῶν πορεῖν, 1255

γυναικά τ' οὐ γυναικα, μητρόφαν δ' ὅπου κίγοι διπλήγη ἄρουραν οὐ τε καὶ τέκνων. λυσσῶντι δ' αὐτῷ δαιμόνων δείκνυσί τις οὐδεὶς γάρ ἀνδρῶν, οἱ παρῆμεν ἐγγύθεν. 1260 δεινὸν δ' ἀνσας, ὃς ὑφηγητοῦ τινος, πίλαις διπλαῖς ἐνήλατ', ἐκ δὲ πυθμένων ἔκλινε κοῖλα κλῆθρα καμπίπτει στέγη, οὐ δὴ κρεμαστὴν τὴν γυναικ' ἐσείδομεν, πλεκταῖς ἐώραις ἐμπεπλεγμένην. ὁ δέ, 1265 ὅπως ὅρᾳ νιν, δεινὰ βρυγχθεὶς τάλας, χαλᾷ κρεμαστὴν ἀρτάνην· ἐπεὶ δὲ γῇ ἔκειτο τλήμων, δεινὸν δὲ τὴν τάνθένδ' ὅράν. 1270 ἀποσπάσας γάρ εἰμάτων χρυσγλάτους περόνας ἀπ' αὐτῆς, αἰσιν ἐξεστέλλετο, ἔρας ἔπαισεν ἄρθρα τῶν αὐτοῦ κύκλων, αὐδῶν τοιαῦθ', διθύνειν οὐκ ὅψιοιντό νιν, οὕθ' οἰ' ἐπασχεν οὕθ' ὅποι' ἔδρα κακά. 1275 ἀλλ' ἐν σκότῳ τὸ λοιπὸν οὓς μὲν οὐκ ἔδει ὅψιοιαθ', οὓς δὲ ἐχρηζεν οὐ γνωσσίατο. τοιαῦτ' ἐφυμάνων, πολλάκις τε κούχη ἀπαξήσασσ' ἐπαίρων βλέψαρα φοίνιαι δὲ διμού γλῆγαι γένει ἐτεγγον, οὐδὲ ἀνίεσαν φόνου μυδώσας σταχύνας, ἀλλ' διμού μέλας διμηρος χαλάζης αίματον ἐτέγγετο. 1280 τάδ' ἐκ δυοῖν ἔρρωγεν, οὐ μόνου κάτα, ἀλλ' ἀνδρὶ καὶ γυναικὶ συμμιγῇ κακά. ὁ πρὶν παλαιὸς δὲ ὄλθος ἦν πάροιθε μὲν ὄλθος δικαίως· νῦν δὲ τῇδε θῆμέρᾳ στεναγμός, ἀτη, θάνατος, αἰσχύνη, κακῶν δέστι πάντων ὀνόματ', οὐδέν ἐστ' ἀπόν. 1285 νῦν δὲ σθ' ὁ τλήμων ἐν τίνι σχολῇ κακοῦ;

XO.

- ΕΞ. βοὴ διείγειν κλῆθρα καὶ δηλοῦν τινα τοῖς πᾶσι Καθμείσισι τὸν πατροκτόνον, τὸν μητρός, αὐδῶν ἀνόσιον οὐδὲ ῥητά μοι, ὃς ἐκ χθονὸς ῥίψων ἔσυτὸν οὐδὲ ἔτι 1290 μενῶν δόμοις ἀραιοῖς, ὃς ηράσατο. ῥώμης γε μέντοι καὶ προηγγητοῦ τινος δεῖται· τὸ γάρ νόσημα μεῖζον γῇ φέρειν. δεῖξει δὲ καὶ σοὶ κλῆθρα γάρ πυλῶν τάδε διοίγεται· θέαμα δ' εἰσόφει τάχα 1295 τοιούτον, οἷον καὶ στυγοῦντ' ἐποικτίσαι.
- ΧΟ. ὁ δεινὸν ἴδειν πάθος ἀνθρώποις, δὲ δεινότατον πάντων, δοῦ ἐγὼ προσέκυρος γῆδη. τίς σ', ὁ τλῆμον, προσέειη μανία; τίς δὲ πηδήσας 1300 μεῖζονα δαίμονα τῶν μακίστων πρὸς σῆν δυσδαίμονι μοίρᾳ; φεῦ φεῦ, δύσταν', ἀλλ' οὐδὲ ἐσιδεῖν δύναμαι σε, θέλων πόλλα ἀνερέσθαι, πολλὰ πυθέσθαι, πολλὰ δὲ ἀθρῆσαι· 1305 τοίαν φρίκην παρέχεις μοι.
- ΟΙ. αἰαῖ αἰαῖ, φεῦ φεῦ, δύστανος ἐγώ. ποὶ γὰς φέρομαι τλάμων; πᾶ μοι φθοργγὰ διαπεπόταται φοράδην; 1310 ἵῳ δαίμον, ἵν' ἐνήλω.
- ΧΟ. ἐς δεινὸν οὐδὲ ἀκουιστὸν οὐδὲ ἐπόψιμον.
- ΟΙ. στρ. α' ἵῳ σκότου νέφος ἐμὸν ἀπότροπον, ἐπιπλόμενον ἄφατον ἀδάματόν τε καὶ δυσούριστον ὅν. οἴμοι, 1315 οἴμοι μάλλον αὐθίς, οἷον εἰσέδυ μ' ἄμα κέντρων τε τῶνδε οἰστρημα καὶ μνήμη κακῶν· καὶ θαῦμά γ' οὐδὲν ἐν τοσοῖσδε πήμασιν

διπλά σε πενθεῖν καὶ διπλά φορεῖν κακά.

1320

OI. ἀντ. α' ἵῳ φίλος,

σὺ μὲν ἐμὸς ἐπίπολος ἔτι μόνιμος· ἔτι γάρ
ὑπομένεις με τὸν τυφλὸν αγδεύων. φεῦ φεῦ.
οὐ γάρ με λήθεις, ἀλλὰ γιγάντιοι σαφῶς,
καίπερ σκοτεινός, τὴν γε σὴν αὐδὴν ὅμως.

1325

XO. ὃ δεινὰ δράσας, πῶς ἔτλης τοιαῦτα σὰς

ἔψεις μαράναι; τίς σ' ἐπῆρε δαιμόνων;

OI. στρ. β' Ἀπόλλων τάδ' ἦν, Ἀπόλλων, φίλοι,

ὅ κακὰ τελῶν ἐμὰ τάδ' ἐμὰ πάθεα.

1330

ἔπαισε δ' αὐτόχειρ νιν οὔτις,

ἀλλ' ἐγὼ τλάμων.

τί γάρ ἔδει μ' ὁρᾶν,

ὅτῳ γ' ὁρῶντι μηδὲν

ἥν ἴδεῖν γλυκύ;

1335

XO. ἥν ταῦθ', ὅπωσπερ καὶ σὺ φῆς.

OI. τί δῆτ' ἐμοὶ βλεπτὸν ἦ

στερκτὸν ἦ προσήγορον

ἔτ' ἔστ' ἀκούειν ἥδονας, φίλοι;

ἀπάγετ' ἐκτόπιον ὅτι τάχιστά με,

ἀπάγετ', ὃ φίλοι, τὸν μέγ' ὀλέθριον,

τὸν καταρατότατον, ἔτι δὲ καὶ θεοῖς

ἐχθρότατον βροτῶν.

1340

XO. δεῖλαις τοῦ νοῦ τῆς τε συμφορᾶς ἵσον.

ώς σ' ἡθέλγησα μηδ' ἀν γνῶναι ποτ' ἄν.

1345

OI. ἀντ. β' ὅλοιθ' ὅστις ἦν,

δις ἀπ' ἀγρίας πέδας

νοιμάδος ἐπιποδίας

ἔλαθε μ', ἀπό τε φόνου

ἔρυτο κάνέσθωσεν,

οὐδὲν ἔς γάριν πράσσων.

1350

- τότε γάρ ἂν θανὸν
οὐκ ἦν φίλοισιν
οὐδὲ ἐμοὶ τοσόνδ' ἄχος.
- XO. θέλοντι κάμοι τοῦτ' ἂν ἦν. 1355
- OI. οὔκουν πατρός γ' ἂν φονεὺς
ἥλθον, οὐδὲ νυμφίος
βροτοῖς ἐκλήθην
ῶν ἔφυν ἀπο.
- KP. νῦν δ' ἀθλιος μέν εἰμ', 1360
ἀνοσίων δὲ παιᾶς,
δημογενῆς τ' ἀφ' ὧν
αὐτὸς ἔφυν τάλας.
εἰ δέ τι πρεσβύτερον
ἔφυ κακοῦ κακόν,
τοῦτ' ἔλαχ' Οἰδίπους. 1365
- XO. οὐκ οἰδ' ὅπως σε φῦ βεβουλεῦσθαι καλῶς·
κρείσσων γάρ ησθα μηκέτ' ὧν ἡ ζῶν τυφλός.
- OI. ως μὲν τάδ' οὐχ ὁδ' ἔστ' ἀριστ' εἰργασμένα,
μή μ' ἐκδίδασκε, μηδὲ συμβούλευ' ἔτι. 1370
ἐγὼ γάρ οὐκ οἰδ', σηματιν ποίοις βλέπων
πατέρα ποτ' ἀν προσειδόν εἰς "Αἰδου μολών,
οὐδὲ αὖ τάλαιναν μητέρ', οἴν ἐμοὶ δυσὶν
ἔργ' ἔστι κρείσσον" ἀγχόνης εἰργασμένα.
ἄλλ' ἡ τέκνων δῆτ' ὅψις ἦν ἐφίμερος, 1375
βλαστοῦσ' ὅπως ἔθλαστε, προσλεύσσειν ἐμοὶ;
οὐ δητα τοῖς γ' ἐμοὶσιν διφθαλμοῖς ποτε,
οὐδὲ ἀστυ γ' οὐδὲ πύργος οὐδὲ δαιμόνων
ἀγάλματος ἵερά θ', τῶν ὁ παντλήμων ἐγώ,
κάλλιστ' ἀνὴρ εἰς ἔν γε ταῖς Θύγαις τραφείς, 1380
ἀπεστέρησ' ἐμιαυτόν, αὐτὸς ἐννέπων
ῳθεῖν ἀπαντας τὸν ἀσεβῆ, τὸν ἐκ θεῶν

φανέντ' ἄναγνον καὶ γένους τοῦ Λαῖτου.
 τοιάνδ' ἐγὼ καγλίδα μηρύσας ἐμὴν
 δρθοῖς ἔμελλον ὅμικασιν τούτους δρᾶν;
 1385
 ἥκιστά γ' ἀλλ' εἰ τῆς ἀκουούσης ἔτ' ἦν
 πηγῆς δι' ὕπων φραγμὸς, οὐκ ἀν ἐσχόμην
 τὸ μὴ ἀποκλῆσαι τούμπον ἀθλίον δέμας,
 ἵν' ἦν τυφλός τε καὶ κλύων μηδὲν τὸ γάρ
 τὴν φροντίδ' ἔξω τῶν κακῶν οἰκεῖν γλυκύ.
 1390
 ἵδι Κιθαιρών, τί μ' ἐδέχου; τί μ' οὖ λαβέων
 ἔκτεινας εὐθύς, δις ἐδειξα μήποτε
 ἐμαυτὸν ἀνθρώποισιν, ἔνθεν ἦν γεγός;
 ὁ Πόλυνθε καὶ Κόρινθε καὶ τὰ πάτρια
 λόγῳ παλαιὰ δώματ', οἷον ἄρα με
 κάλλος κακῶν ὑπουλον ἐξεθρέψατε.
 1395
 νῦν γάρ κακός τ' ὧν καὶ κακῶν εὑρίσκομαι..
 ὁ τρεῖς κέλευθοι καὶ κεκρυμμένη νάπη
 δρυμός τε καὶ στενωπὸς ἐν τριπλαῖς ὁδοῖς,
 αἱ τούμπον αἴμα τῶν ἐμῶν χειρῶν ἀπο
 ἐπίετε πατρός, ἄρα μου μέμνησθ' ἔτι,
 οἵ τ' ἔργα δράσας ὑμίν, εἰτα δεῦρ' ἵδιν
 διποτ' ἔπρασσον αὖθις; ὁ γάμοι γάμοι,
 ἐφύσαθ' ἡμᾶς, καὶ φυτεύσαντες πάλιν
 ἀνεῖτε ταῦτὸν σπέρμα, καπεδείξατε
 1400
 πατέρας, ἀδελφούς, παιδας, αἴμ' ἐμφύλιον,
 νύμφας, γυναῖκας, μητέρας τε, χῶπόσα
 αἰσχιστ' ἐν ἀνθρώποισιν ἔργα γίγνεται..
 ἀλλ', οὐ γάρ αὐδῶν ἔσθ', ἂ μηδὲ δρᾶν καλόν,
 1405
 ὅπως τάχιστα, πρὸς θεῶν, ἔξω μέ που
 καλύψατ' ἢ φονεύσατ' ἢ θαλάσσιον
 ἐκρίψατ', ἔνθα μήποτ' εἰσόψεσθ' ἔτι..
 ἵτ', ἀξιώσατ' ἀνδρὸς ἀθλίου θιγεῖν.

- πίθεοθε, μὴ δείσητε· τάμα γάρ κακὰ
οὐδεὶς οἶστις τε πλὴν ἐμοῦ φέρειν δροτῶν.
- XO. ἀλλ' ὅν ἐπαιτεῖς εἰς δέον πάρεσθ' ὅδε
Κρέων τὸ πράσσειν καὶ τὸ θουλεύειν, ἐπεὶ
χώρας λέλειπται μοῦνος ἀντὶ σοῦ φύλαξ.
- OI. οἵμοι, τί δῆτα λέξομεν πρὸς τόνδ' ἔπος;
τίς μοι φανεῖται πίστις ἔνδικος; τὰ γάρ
πάρος πρὸς αὐτὸν πάντ' ἐφεύρημαι κακός.
- KP. οὐθ' ὡς γελαστής, Οἰδίπους, ἐλήλυθα
οὐθ' ὡς ὀνειδιῶν τι τῶν πάρος κακῶν.
ἀλλ' εἰ τὰ θυητῶν μὴ καταισχύνεσθ' ἔτι
γένεθλα, τὴν γοῦν πάντα βόσκουσαν φλόγα
αἰδεῖσθ' ἀνακτος Ἡλίου, τοιόνδ' ἄγος
ἀκάλυπτον οὕτω δεικνύναι, τὸ μήτε γῆ
μήτ' ὅμβρος ἵερὸς μήτε φῶς προσδέξεται.
ἀλλ' ὡς τάχιστ' ἐς οἴκον ἐσκομίζετε·
τοῖς ἐν γένει γάρ τάγγεινη μάλισθ' ὀρᾶν
μόνοις τ' ἀκούειν εὐσεβῶς ἔχει κακά.
- OI. πρὸς θεῶν, ἐπείπερ ἐλπίδος μ' ἀπέσπασας,
ἄριστος ἐλθὼν πρὸς κάκιστον ἀνδρ' ἐμέ,
πιθοῦ τί μοι πρὸς σοῦ γάρ οὐδὲν ἐμοῦ φράσω.
- KP. καὶ τοῦ με χρείας ὥδε λιπαρεῖς τυχεῖν;
- OI. διψόν με γῆς ἐκ τῆσδε ὅσον τάχισθ', ὅπου
θυητῶν φανοῦμαι μηδενὸς προσήγορος.
- KP. ἔδρας' ἀν, εῦ τοῦτ' ἵσθ', ἀν, εἰ μὴ τοῦ θεοῦ
πρώτιστ' ἔχρησον ἐκμαθεῖν, τί πρακτέον.
- OI. ἀλλ' οὐ γ' ἐκείνου πᾶσ' ἐδηλώθη φάτις,
τὸν πατροφόντην, τὸν ἀσεθῆ μ' ἀπολλύναι.
- KP. οὕτως ἐλέχθη ταῦθ': ὅμως δ' ἵν' ἔσταμεν
χρείας, ἀμεινον ἐκμαθεῖν, τί δραστέον.
- OI. οὕτως ἄρ' ἀνδρὸς ἀθλίου πεύσεσθ' ὑπερ;

- KP. καὶ γὰρ σὺ νῦν τὸν τῷ θεῷ πίστιν φέροις. 1445
- OI. καὶ σοί γ' ἐπισκήπτω τε καὶ προστρέψομαι·
τῆς μὲν κατ' οἴκους αὐτὸς ὅν θέλεις τάφον
θοῦ· καὶ γὰρ δρθῶς τῶν γε σῶν τελεῖς ὑπερ.
ἔμου δὲ μήποτ' ἀξιωθήτω τόδε
πατρῷον ἀστυ ζῶντος οἰκητοῦ τυχεῖν. 1450
- ἀλλ' ἔστι με ναίειν ὅρεσιν, ἵνθισται
οὐμὸς Κιθαιρῶν οὖτος, ὅν μήτηρ τέ μοι
πατήρ τ' ἐθέσθην ζῶντες κύριον τάφον,
ἵν' ἔξι ἐκείνων, οἱ μ' ἀπωλλύτην, θάνω.
καίτοι τοσοῦτόν γ' οἰδα, μήτε μ' ἀν νόσου 1455
- μήτ' ἀλλο πέρσαι μηδέν· οὐ γὰρ ἄν ποτε
θυγῆσκων ἐσώθην, μὴ πί τῳ δεινῷ κακῷ.
ἀλλ' ή μὲν γῆμῶν μοῖρ', ὅποιπερ εἰσ', ἵτῳ·
παίδων δὲ τῶν μὲν ἀρσένων μή μοι, Κρέον,
προσθῇ μέριμναν· ἄνδρες εἰσίν, ὥστε μὴ 1460
- σπάνιν ποτὲ σχεῖν, ἵνθ' ἀν ὕστι, τοῦ έισου.
ταῖν δ' ἀθλίαιν οἰκτραῖν τε παρθένοιν ἐμαῖν,
αἰν οὕποθ' ήμηγωρίς ἐστάθη βορᾶς
τράπεζ' ἄνευ τοῦδ' ἀνδρός, ἀλλ' ὅσων ἐγὼ
ψαύοιμι, πάντων τῶνδ' ἀεὶ μετειχέτην. 1465
- ταῖν μοι μέλεσθαι· καὶ μάλιστα μὲν χεροῖν
ψαῦσαι μ' ἔστον καποκλαύσασθαι κακά.
ἴθ' ὄντας,
ἴθ', δι γονῆ γενναῖε· χερσὶν τὸν θιγόν
δοκοῦμ' ἔχειν σφάξ, ὥσπερ ἡγένεις ἔθλεπον. 1470
- τί φημι;
σὺ κλύω που, πρὸς θεῶν, τοῖν μοι φίλοιν
δακρυρροούντοιν, καί μ' ἐποικτίρας Κρέων
ἐπειμψέ μοι τὰ φίλτατ' ἐκγόνων ἐμῶν;
λέγω τι; 1475

- KP. λέγεις· ἐγὼ γάρ εἰμ' ὁ πορσύνας τάδε,
γνῶντας τὴν παροῦσαν τέρψιν, γη σ' εἶχεν πάλαι.
- OI. ἀλλ' εὐτυχοίγες, καὶ σε τῆσδε τῆς ὁδοῦ
δαιμόνων ἄμεινον η̄ μὲ φρουρήσας τύχοι.
Ὥ τέκνα, ποῦ ποτ' ἔστε; δεῦρο ἵτ', ἔλθετε
ώς τὰς ἀδελφὰς τάσδε τὰς ἐμὰς χέρας,
αἱ τοῦ φυτουργοῦ πατρὸς ὑμὶν ὥδ' ὅραν
τὰ πρόσθε λαμπρὰ προυξένησαν ὅμματα.
ὅς ὑμίν, ὃ τέκνον, οὕθ' ὅραν οὕθ' ἱστορῶν
πατὴρ ἐφάνθην, ἔνθεν αὐτὸς ἡρόθην. 1480
- καὶ σφὸς δακρύω, προσθλέπειν γάρ οὐ σθένω,
νοούμενος τὰ λοιπὰ τοῦ πικροῦ θίου,
οἷον θιώναις σφὸς πρὸς ἀνθρώπων χρεών.
ποίας γάρ ἀστῶν ἥξετ' εἰς δμιλίας,
ποίας δ' ἑορτάς, ἔνθεν οὐ κεκλαυμέναι 1485
- πρὸς οἶκον ἥξεσθ' ἀντὶ τῆς θεωρίας;
ἀλλ' ἦντον ἂν δὴ πρὸς γάμων ἥκητ' ἀκμάς,
τίς οὔτος ἔσται, τίς παραρρίψει, τέκνα,
τοιαῦτ' ὀνείδη λαμβάνων, ἢ ταῖς ἐμαῖς
γοναῖσιν ἔσται σφῆν θ' δμοῦ δηλήματα; 1490
- τί γάρ κακῶν ἀπεστι; τὸν πατέρα πατὴρ
ὑμῶν ἔπεψνε, τὴν τεκοῦσαν ἥροσεν,
ὅθεν περ αὐτὸς ἔσπάρη, κακ τῶν ἴσων
ἐκτήσαθ' ὑμᾶς, ὧνπερ αὐτὸς ἐξέψυ. 1495
- τοιαῦτ' ὀνειδεῖσθε· κάτα τίς γαμεῖ;
οὐκ ἔστιν οὐδείς, ὃ τέκνον, ἀλλὰ δηλαδὴ
χέρσους φθαρῆναι κάγαμους ὑμᾶς χρεών.
Ὥ πατὴ Μενοικέως, ἀλλ' ἐπεὶ μόνος πατὴρ
ταύταιν λέλειψαι, οὐδὲ γάρ, ὃ φυτεύσαμεν,
διώλαμεν δύο ὅντε, μή σφε δὴ παρῆσε 1500
- πτωχὰς ἀνάνδρους ἐγγενεῖς ἀλωμένας, 1505

- μηδ' ἔξισώσῃς τάσδε τοῖς ἐμοῖς κακοῖς,
ἀλλ' οἴκτισόν σφας, ὃδε τηλικάσδ' ὄρῶν
πάντων ἐρήμους, πλὴν δσον τὸ σὸν μέρος.
ἔννυνευσον, ὡ γενναῖε, σῇ ϕαύσας χερί. 1510
- σφῆν δ', δ τέκν', εἰ μὲν εἰχέτην ἥδη φρένας,
πόλλῳ ἀν παρήγουν· νῦν δὲ τοῦτ' εὐχή ὅστ' ἐμοί,
οὐ καιρὸς ἔᾳ, ζῆγν, τοῦ θίου δὲ λίθονος
ὑμάς κυρῆσαι τοῦ φυτεύσαντος πατρός.
- KP. ἀλιες, ἵν' ἔξήκεις δακρύων· ἀλλ' ἦθι στέγγης ἔσω. 1515
- OI. πειστέον, καὶ μηδὲν ἥδυ.
- KP. πάντα γάρ καιρῷ καλά.
- OI. οἰσθ' ἐφ' οἰς οὖν εἴμι;
- KP. λέξεις, καὶ τότ' εἴσομαι κλύων.
- OI. γῆς μ' ὅπως πέμψεις ἀποικον.
- KP. τοῦ θεοῦ μ' αἰτεῖς δόσιν.
- OI. ἀλλὰ θεοῖς γ' ἔχθιστος ἥκω.
- KP. τοιγαροῦν τεύξῃ τάχα.
- OI. φῆς τάδ' οὖν;
- KP. ἂ μὴ φρονῷ γάρ; οὐ φιλῷ λέγειν μάτην. 1520
- OI. ἀπαγέ νῦν μ' ἐντεῦθεν ἥδη.
- KP. στεῖχε νῦν, τέκνων δ' ἀφοῦ.
- OI. μηδαμῆς ταύτας γ' ἔλη μου.
- KP. πάντα μὴ θεύλου κρατεῖν·
καὶ γάρ ἀκράτησας, οὐ σοι τῷ θίῳ ἔννέσπετο.
- XO. δ πάτρας Θήβης ἔνοικοι, λεύσσετ', Οἰδίπους δε,
ὅς τὰ κλείν' αἰνίγματ' ἔδει καὶ κράτιστος ἦν ἀνήρ. 1525
οὐ τίς οὐ ἔγχω πολιτῶν ταῖς τύχαις ἐπέβλεπεν,
εἰς δσον κλύδωνα δεινῆς συμφορᾶς ἐλήθυθεν.
Ὥστε θυητὸν ὅντ' ἔκεινην τὴν τελευταίαν ἰδεῖν
ἥμεραν ἐπισκοποῦντα μηδέν' ὀλθεῖεν, πρὶν ἀν
τέρμα τοῦ βίου περάση, μηδὲν ἀλγεινὸν παθών. 1530

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ (1 - 150)

α') 1 — 13

Λεξιλογικαί. νέα τροφή = νέα θρέψιματα, νέα γενεά (ἐτέθη τὸ ἀφηρημ. τροφὴ ἀντὶ τοῦ συγκεκριμ.). **πάλαι - νέα**, ἀντίθεσις: ἡ λέξις **νέα** δὲν σημαίνει νέαν ήλικεν, ἀλλὰ νέαν ἐποχὴν κατ’ ἀντίθεσιν πρὸς τὴν παλαιὰν τοῦ Κάδμου. **θοάζω** ἐκ ῥίζης θε τοῦ τίθημι, συγγενὲς πρὸς τὸ **θάσσω** = κάθημαι: ὑπάρχει καὶ ἀλλο θοάζω συγγενὲς πρὸς τὸ θέω, θοδὲ καὶ σημ. κινοῦμαι ταχέως. **ἔδρα**, ἡ πρᾶξις τοῦ θοάζειν = κάθησθαι. **τίνας ποθ'** **ἔδρας...** θοάζετε εἰναι σύμπτυξις δύο προτάσεων, ἦτοι: **τίνες εἰσὶν αἵδε αἱ ἔδραι, ἀς θοάζετε**; τὸ μοι εἰναι δοτ. γῆθική. **ἴκτηριος** = ἵκετευτικός. **ἐκστέφω** = περικοσμῶ διὰ στεφάνου· ἔδω **ἴκτηρίοις** κλάδοισιν **ἐξεστεμμένοι** = κρατοῦντες (ἔχοντες) **ἵκετευτικοὺς** κλάδους ἐστεφανωμένους (διὰ γηιμάτων ἔρου). **παιάν**, ἐν ἀρχῇ ἦτο φῖσια φδόμιενον πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος πρὸς εὐχαριστίαν, ἔπειτα ἦτο ἐπινίκιον φῖσια φδόμιενον καὶ πρὸς ὅλους θεούς. **γέμει** ἐρμηνεύεται ως πρὸς μὲν τὸ θυμιαμάτων = εἰναι πλήρης· ως πρὸς δὲ τὸ παιάνων καὶ στεναγμάτων κατὰ ζεῦγμα = ἀντηγεῖ. **δμοῦ** μέν, **δμοῦ** δὲ σχῆμα ἀναφορᾶς. **ἄγω** = ἀ ἐγώ = τούτων δὲ ἐγώ τὴν αἰτίαν. **δικαιῶ** = κρίνω διθύλων (σωστόν). **πᾶσι καλούμενος** ἐτέθη πρὸς μετριασμὸν τῆς περικυτολογίας. **γεραίε** = πρεσδῦτα (ἐνν. τὸν ιερέα τοῦ Διός). **πρέπων** **ἔφυς** ἀντὶ τῆς ἀπροσ. συντάξης. **πρέπον σοὶ** **ἔφρυ** = ἐκ φύσεως εἰσαὶ ἀριθμόις. πρὸ τῶνδε = ἐπὶ ὄνδιματι τούτων ἔδω. **τίνι τρόπῳ** = πῶς διακείμενοι. **στέργω** = ἐπιθυμῶ, ποθῶ. **δείσαντες** ἡ στέρεχαντες αἰτιολογ. μετχ. **προσαρκῶ** = παρέχω βοήθειαν. **δυσάλγητος** = ἀγαίσθητος. **κατοικτίων**, ὑποθετ. μετχ. μὴ οὐ τίθενται ἀμφότερα τὰ ἀρνητικὰ μόρια, δια προηγήταις ἀρνητικὴ κυρία πρότασις (ἐνταῦθα ποὺ ὑπάρχει ἡ ἀρνησις;). **κατοικτίω** = αἰσθάνομαι μέγαν οίκτον ἢ συμπάθειαν μετὰ λύπης. **ἔδρα** = ἵκεσθα.

Πραγματικαί. Οἰδίπους ἐκ τοῦ οἰδάω, οἰδέω καὶ ποὺς καὶ σγῆι.
 φουσκοπόδηγς. Τὸ δρᾶμα ὑπὸ τοῦ Σοφοκλέους πιθανῶς ὥνομάσθη **Οἰδίπους**, ἡ δὲ προσθήκη τοῦ ἐπιθέτου **τύραννος** ἐτέθη ὑπὸ μεταγενεστέρων, ἀφ' ἐνδές περὶ πρὸς διαστολὴν ἀπὸ τοῦ **Οἰδίποδος** ἐπὶ **Κολωνῷ**, ἀφ' ἐτέρου δὲ πρὸς δῆλωσιν, ὅτι πρόκειται περὶ ἔξοχου δράματος. **τέκνα**: ὁ Οἰδίπους, ἔξειλοὺς ἐκ τῆς πεσαίας πύλης τῶν ἀνακτόρων, προσφυνεῖ τοὺς ἱκέτας, ἀποκαλῶν αὐτοὺς τέκνα, διότι ὁ ἡγεμὼν ἐθεωρεῖτο πατὴρ πάντων τῶν ὑπηκόων του. **τροφὴ** = θρέψιατα· πολλάκις οἱ λαοὶ λέγονται τέκνα τοῦ ἰδρυτοῦ τῆς πόλεως, ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι ἐλέγοντο Κεκροπίδαι, Θησεῖδαι κτλ. **Κάδμου**· οὗτος ἦτος υἱὸς τοῦ Ἀγήνορος, βασιλέως τῆς Φοινίκης, ζητῶν δὲ νὰ εῦρῃ τὴν ἀδελφήν του Εὐρώπην, ἀρπασθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Διός, καὶ φθάσας εἰς Θήβας καὶ μὴ εὑρών αὐτὴν δὲν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του, ἀλλ' ἔκτισεν ἐν Θήβαις τὴν Καδμίειαν, τὴν ἀκρόπολιν αὐτῶν. **ἴκτηρίοις κλάδοισιν** ἔξεστεμένοι· οἱ ἱκέται ἐκράτουν κλάδους δάφνης ἢ ἐλαίας, ἐστεφανωμένοις διὰ λευκῶν γυηάτων ἐρίου, τοὺς ἑπόιους κατέθετον ἐπὶ τῶν βωμῶν, ὅπως ἡμεῖς λιθανωτὸν κλπ. **κλεινός** = ἐθεωρεῖτο τοιοῦτος, διότι εἶχε λύσει τὸ αἰνιγγια τῆς Σφιγγὸς καὶ ἀπήλλαχεν αὐτῆς τὴν πόλιν. **δυσάλγητος** κτλ. ποῖα αἰσθήματα τοῦ Οἰδίποδος διακρίνοιεν εἰς τοὺς στίχους τούτους;

β') 14 — 57

Λεξιλογικαί. κρατύνω καὶ κρατῶ τινος = ἔχουσιάζω, εἴριαι ἀρχων τινός. **προσῆμαι** = κάθημαι πλησίον ἡλίκοι προσήμεθα πλαχ. ἔρωτ. πρότ. **ἡμᾶς** κατὰ πρόληψιν. οἱ μέν, οἱ δὲ ἐπεξηγεῖ τὸ ἡλίκοι. **πέτομαι** = πετῶ, βαδίζω ταχέως (μεταφορὰ ἐκ τῶν νεοσσῶν). **ἡθεοί** ἐλέγοντο οἱ ἄγαμοι νεανίαι. **σποδὸς** = τέφρα (μαντικὴ ἐστία). **σαλεύω** = κλυδωνίζοιαι, ταράσσοιαι (ὅπως η θάλασσα ἐκ τριχυμίας). **ἀνακουφίζω** = ἀνασηκώνω· συντάσ. μετὰ γεν. ἀφαιρετ. ὡς χωρισμοῦ σημιτακτίκον. **φοίνιος** (φόνος) = θανατηφόρος. **φθίνω** = μαραίνοιαι, καταστρέφοιαι. **κάλυξ** = περικάρπιον ἐν χρήσει ἐπ' ἀνθέων καὶ καρπῶν. **ἔγκαρπος** = καρποφόρος (ἐννοεῖ ἐδῶ τοὺς πλήρεις κόκκων στάχυς). **ἀγέλη βουνόμος** = ἀγέλη βοῶν νειμομένων (βοσκόντων), ἐνῷ **βούνομος** = ὁ ὑπὸ τῶν βοῶν νειμόμενος. **τόκος** = τοκετός. **ἄγονος.**

ἐπίθετον δηλούν ἐδῶ τὴν συνέπειαν = ὁ φέρων εἰς τὴν ζωὴν τέκνα μὴ
ζητά βιώσιμα, ἀλλὰ θνητογενή. ἐν δὲ σκήψαις τιμῆσις ἐνσκήπτω
λέγεται. ἵδια ἐπὶ κεραυνοῦ. ἐλαύνω = μαστίζω, πλήγω. πλουτίζεται·
ἀντίθεταις πρὸς τὸ κενοῦται καὶ λέγεται κατὰ παιδιὰν πρὸς τὸν Πλούτωνα,
θεὸν τοῦ Ἀδεου. νῦν = λοιπόν, θεον. ἐφέστιος = ὁ (παρὰ τὴν
ἔστιαν) ἴκετης. συμφοραὶ βίου = αἱ συνήθεις περιπέτειαι τῆς ζωῆς.
συναλλαγαὶ = σχέσεις. συναλλαγαὶ δαιμόνων = αἱ ἐπίτηδες ὑπὸ^{τῶν} θεῶν ἀποτελλόμεναι δυστυχίαι, αἱ ἔκτακται θεομηνίαι· ἡ συντακτ.
σειρὰ τῶν λέξεων εἶναι: ἐγὼ καὶ οἵδε παῖδες ἔξοδοιςθ' ἐφέστιοι, οὐ
κρίνοντες μέν σε ισούμενον θεοῖς, πρῶτον δὲ κρίνοντες ὄνδρων. ἐκλύω
= ἀπαλλάσσω, ἐλευθερώνω. συντάσσω. ὡς στερητικὸν πρὸς διπλῆν αἰτια-
τικήν. δις ἔξέλυσσας· ἀναφ. αἰτιολ. πρότ., αἰτιολογοῦσσα τὸ ἔξομεσθ'
ἐφέστιοι. μολών (θλώσκω) = ἐλθόν (μετχ. ἐναντιωματ.). ἀοιδός·
ἀποκαλεῖται οὕτως ἡ Σφίγξ, διότι τὸ αἰνιγμα αὐτῆς ἦτο ἐμμιετρον.
δασμὸς εἶναι τὰ καταδροχθέουμενα θύματα. καὶ ταῦτα = καὶ μάλι-
στα. ἔξοιδα = γνωρίζω ἀκριθῶς. ἐκδιδάσκομαι = διδάσκομαι ἀκρι-
θῶς· καὶ αἱ δύο μετχ. ἔξειδῶς καὶ ἐκδιδαχθεὶς ἐναντιώμεναι. διὰ τῆς πρό-
της θέλει νὰ σημάνῃ, ὅτι δὲν ἔλαβε παρὰ τῶν Θηραίων γνῶσιν τῆς λύ-
σεως τοῦ αἰνίγματος, διὰ δὲ τῆς δευτέρας, ὅτι δὲν ἐφρόντισεν δὲν
δις ἀτομικῶν του πληθοφοριῶν νὰ διαφωτίσῃ, ἀλλ' ὅτι ἡ ἐρμηνεία
του αἰνίγματος ἦτο στιγματία ἔριπνευσίς του. προσθήκη = συνδρομή,
συμβούλη. λέγει νομίζει τε· προσωπ. σύντ. ἀντὶ ἀπροσώπου. δρθῶ
= ἀνορθῶ, σφίζω. νῦν τε σχετικῶς πρὸς τὸ προηγούμενον πάλαι.
πᾶσιν· διοτ. τῆς κρίσεως. Οἰδίπον κάρα· περίφρασις εἰς δήλωσιν
ἀγάπης ἡ τιμῆς. πρόστροπος (προστρέπω) = ἴκετης γονυκλινής. ἀλκη
= μέσον πρὸς ἀπόκρουσιν τοῦ κακοῦ. φήμη (φημί) = μαντεία. ἀκού-
σας ἐνν. τὸ οἰσθα. ξυμφορὰ (ὅχι ἐπὶ κακῆς σημασίας) = ἀπέδασις,
ἔκδασις. ζώσας = εὐδοκιμούσας, ἐπιτυχεῖς (μετοχ. κατηγορητ.). ἔμ-
πειρος = ὁ δεδοκιμασμένος ἐκ πειρας, ὁ συνετός. εὐλαβοῦμαι =
φροντίζω, προνοῶ. ὡς· αἰτιολ. τῆς πάρος προθυμίας (γεν. αἰτ.)
= διὰ τὴν προηγουμένην καλήν σου πρόθεσιν, ζῆλον· γῆλεις δὲ νὰ
προσθέσῃ: είτα δὲ φέξουσιν ὡς δλετήρα, ἀλλ' ἀπέψυγε τοῦτο ἐκ σεβα-
σμοῦ. μηδαμῶς μεμνώμεθα (ρ. μέμνημαι) = οὐδέλως ἀς ἔχωμεν
τοιαύτην ἐνθύμησιν τῆς βασιλείας σου. στάντες ἔς δρθὸν = ὅτι ἐσώ-
θημεν. πεσόντες ύστερον = ὅτι γρανίσθημεν, κάτεστράφημεν· ἐκ
τοῦ ύστερον θὰ ἐννοήσωμεν τὸ πρότερον εἰς τὸ στάντες· τίνος εἴδους

μετοχαί είναι ἀιφότερα; ὅρνις = οἰωνός. τύχη μέση λέξ., (ἔδω) = εὔτυχία. ἵσος = ἴμιος. καὶ — καὶ δριωματ. ἡ σύνταξ.: ὕσπερ γάρ τὴν τότε τύχην ὅρνιθι αἰσίω παρέσχεις ἥμιν, αὔτως καὶ νῦν ἵσος γενοῦν. εἴπερ ἄρξεις = ἀν θέλησ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι νὰ ἀρχης. κενῆς (ἐνν. ἀγδρῶν). πύργος, ναῦς (περιλαμβ. τὴν χερσαίαν καὶ θαλασσίαν δύναμιν). μὴ ξυνοικούντων ἐπεξηγ. κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ἑργμοῖς. ὡς οὐδέν ἔστιν... (γνωμικὸν ἔχον καθολ. ἀξίαν).

Πραγματικαί. βωμοῖσι τοῖς σοῖς· ἔννοεῖ τὸν βωμὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, ἵσως δὲ καὶ τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τῆς Παλλάδος, εὑρισκομένους πρὸ τῶν ἀνακτόρων τοῦ Οἰδίποδος. **ἀγοραῖσι.** ἐν Θήραις ὑπῆρχον δύο ἀγοραί, ἐν αἷς ἦσαν διάφοροι ναοὶ καὶ δωματ., ἐλατρεύετο δὲ ἵδιαζόντων καὶ ἡ Ἀθηνᾶ, τῆς ὁποίας ὑπῆρχον δύο ναοί, ἀναφέρει δὲ τὴν Παλλάδα Ἀθηνᾶν, διότι τὸ δράμα ἐπαίξετο ἐνώπιον Ἀθηναίων. **Ισμηνός.** ποταμὸς ῥέων παρὰ τὰς Θήραις. **σποδῷ.** ὀνομάσθη οὕτως, ἐπειδὴ ἡ τέφρα τῶν θυμάτων ἀνυψοῦτο διλίγον κατ' διλίγον καὶ ἐχρησιμοποιεῖτο ὡς βωμιός. **σαλεύει...** κάνακουφίσαι κάρα κτλ. ἡ θεομηνία ἔξετάθη εἰς πάσας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, ἢτοι εἰς τὴν ἀφορίαν τῆς γῆς καὶ τὸ ἄγονον γυναικῶν καὶ ζώων. **δῶμα Καδμείον** ἡ δηλη πόλις τῶν Θηρῶν παρίσταται ἐν τῷ πνεύματι τοῦ ποιητοῦ ὃς ἔν δομικα. **μέλας** "Ἀδης" δ "Ἀδης λέγεται μέλας ἡ ἐκ τοῦ ἐπικρατοῦντος ἐν τῷ δασιλείῳ αὐτοῦ σκότους, ἡ διότι φέρει εἰς τὸν ἀνθρωπὸν τὸ πένθος, τὰ δὲ πένθη είναι μέλανα. **στεναγμοῖς** καὶ γόοις· αἱ ψυχαὶ ἀπερχόμεναι εἰς τὸν Ἀδην θρηγοῦν διὰ τὴν μοιράν των. **ὅρνιθι αἰσίω.** ἡ οἰωνοσκοπία ἡ ὅρνεοσκοπία ἢτο ἡ παρατήρησις, ἡ ὁποία ἐγίνετο κατὰ τὴν πτῆσιν ἡ τὸ λάλημα καὶ κατὰ τὰς ἄλλας κινήσεις τῶν πτηνῶν. Ἐκ τούτου καὶ πᾶσαν μαντείαν καὶ οἰωνὸν ἀπεκάλουν ὅρνιν, ὡς ἔδω λέγεται.

γ') 58 — 86

Λεξιλογικαί. οἰκτρὸς = ἀξιος οἰκτου. γνωτὰ κούκλαγνωτα· ἡ αὐτὴ ἔννοια ἐκφέρεται θετικῶς καὶ ἀρνητικῶς: θεωρητέον ὡς σύστοιχον ἀντικείμενον τοῦ ἱμείροντες. **ἱμείρω** = ἐπιθυμιῶ. **νοσῶ** = πάσχω, ὑποφέρει (δ ποιητὴς ἀφίνει νὰ νοηθῇ καὶ ἡ ἄλλη σημασία διὰ τὸν Οἰδίποδα, πάσχω ἐξ θυκοῦ μολύσματος). **οὐκ ἔστιν** **օστις** = οὐδείς. **νοσοῦντες** μετὰ τὴν μετοχὴν ταύτην, ἢτις είναι ἐναντιωματική, ἐπρε-

πε νὰ τεθῇ: οὐ νοσεῖτε ἐξ ἵσου ὡς ἐγώ, η ἡ πιετοχ. νοσοῦντες ἔδει νὰ τεθῇ κατὰ γεν., ἢτοι καὶ ὑπιῶν νοσούντων οὐκ ἔστιν δστις ἐξ ἵσου νοσεῖ, ὡς ἐγώ. καθ' αὐτὸν = χωριστὰ εἰς τὸν ἔσωτόν του (η κατὰ σημ. μερισμόν). πόλιν κάμε καὶ σέ σημ. τὴν αἰτίαν. ὅπνω εύδοντα (πλεον.) = δικέως κοιτώμενον, τ. ε. ἀδραγούντα. ὁδὸς = μέθοδος, σχέδιον. δι πλάνος = ἡ πλάνη ἐκ τούτου ἐξαρτ. η γενικὴ φροντίδος = σκέψεως. ἥν· καθ' ἔλειν πρὸς τὸ κατηγορ. ἵασιν, ἀντὶ δ, ὄμοιως ταύτην ἀντὶ τοῦτο. γάρ ἐπεξηγητ. γαμβρὸς = κηδεστής, (δ γυναικάδελφός του). Πυθικά, πύθοιτο, παρήχησις. δι, τι ῥυσαίμην, πλαγία ἐρωτησις. ῥύομαι = σφέω. ξυμμετροῦμαι=μετερῷ ἐν συγκρίσει. ημαρ=τόδε ήμαρ, δηλ. τὸν ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του μέχρι τῆς σημερινῆς ἡμέρας διανυθέντα χρόνον. χρόνω = πρὸς τὸν ἀπαιτούμενον διὰ τὸ ταξίδιόν του. λυπεῖ· δραχυλογία ἀντὶ τοῦ: μὲ λυπεῖ (ύποκ. δ Κρέων), ὥστε ἐρωτῷ, τί κάμνει. πλείω (χρόνον). τοῦ εἰκότος=τοῦ πρέποντος. καθήκων = ἀναγκαῖος. τηνικαῦτα = τότε. κακός, μὴ δρῶν κτλ. τίνος εἴδους ὑποθετικὸς λόγος εἶναι, τὸ δὲ ὑπερβατὸν σχῆμα, ὡς καὶ η ἐπισώρευσις συνωνύμων φράσεων, τίνα ψυχικὴν κατάστασιν τοῦ Οἰδίποδος δηλοῦσιν; εἰς καλὸν (φράσις ἐπιφρηματικῶς προσδιορίζουσα τὸ εἶπας) = εἰς καλὴν ὥραν, εὐκαιρίων. οἵδε· εἶναι οἱ πρὸς τὰ ἀριστερὰ τῶν ἱκετῶν παῖδες, οἵτινες πρῶτοι, λόγῳ τῆς θέσεώς των, εἴδον ἐρχόμενον ἐκ τῆς ἀριστερᾶς παρόδου τὸν Κρέοντα καὶ ἔδειξαν τούτον διὰ τίνος χειρονομίας, ἀφ' οὐ ἀλλως τε αὐτοὶ μὲν ἦσαν δξυδερκέστεροι, δ δὲ ἵερεὺς προσεῖχεν εἰς τὸν Οἰδίποδα δημιούντα. προσστείχω = προσέρχομαι. εἰ γάρ = εἴθε. σωτῆρι = σωτερός. ὕσπειρ ἐνν. διάνει. λαμπρὸς = φαινόρος. εἰκάσαι τίθεται ἀπολύτως τὸ ἀπαρέμφατον, ἐνίστε δημιως λαμβάνει τό: δις ἔστιν (εἰκάσαι) = δπως δύναται νὰ συμπεράνῃ τις. μὲν τούλαχιστον. ήδυς ἔχει ἐνεργ. σημ. = δ ἐμποιῶν χαράν, ἀλλὰ σημ. καὶ δ χαρούμενος, δπως ἔδω. ήδυς (ἐνν. διάνει). ἔρπω = ἔρχομαι. πολυστεφῆς = διὰ πολλῶν στεφάνων κεκοσμημένος. δέχεται δὲ ἀντικείμενον κατὰ γενικήν, ὡς πλησιονῆς σημιαγτικόν. πάγκαρπος = πολύκαρπος. οὐ γάρ ἀν εἰρπε· ἀπόδοσ. τῆς ἐννοούμ. ὑποθέσεως: εἰ μὴ ἔδαινεν ήδύς. τάχα=ταχέως. εἰσόμεσθα (ρ. οἰδα). ξύμμετρος=εύρισκεται εἰς σύμμετρον (ἀνάλογον) ἀπόστασιν. κλύω = ἀκούω. κήδευμα = ἀφηρ. ἀντὶ συγκεκρ. = κηδεστής.

Πραγματικαί. πολυστεφής οἱ ἐκ Δελφῶν φέροντες αἰσίους χρησιμούς ἐπανήρχοντο ἐστεφανωμένοι μὲν δάφνην, ητις ἡτοί ιερὸν φυτὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. παγκάρπου δάφνης· δὲν ἐννοεῖται ἡ πικροδάφνη, ἀλλ᾽ ἡ δάφνη, ἡ διονιαζομένη βάσις. ἄναξ, ἐμὸν κήδευμα... πολλαὶ προσφωνήσεις, δηλοῦσσαι τὴν ἔξαιρετικὴν συγκίνησιν τοῦ προσφωνοῦντος. ἄναξ· ἄνακτας ἐκάλουν οἱ μόνοι τοὺς θαυματεῖς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπισῆμους καὶ εὐγενεῖς πολίτας.

δ') 87—131

Λεξιλογικαί. ἐσθλὸς = αἰσιος. δύσφορος = δύσκολος, πολύριγχος. κατ' ὄρθὸν ἔξερχεσθαι = κατορθοῦσθαι, λαριθάνειν εὐτυχῆ ἔκδασιν. καὶ ἐπιδεῖτ. = καὶ αἰτὲ τὰ δύσφορα. πάντα = καθ' ὅλα, ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις. ἀν εὐτυχεῖν· ἀπόδοσις τῆς ὑποθέσ. εἰ τύχοι. ἔπος = ὁ χρησιμός. θρασύς εἰμι = ἔχω θρόρος. προδείσας εἰμὶ = (πρὶν ἀκούσω τὸν χρησιμόν), περιφραστ. παρακ. = ἔχω φοβηθῆν, πρὶν μάθω τὸν χρησιμόν. χρήζω = ἐπιθυμιῶ. εἴτε καὶ στείχειν ἔσω (ἐνν. εἴτε χρήζεις στείχειν ἔσω, ἐτοιμάζεις εἴμι καὶ στείχειν ἔσω). αὐδάω-ῶ = λέγω. τῶνδε ἐνν. ἡ περί. πλέον (κατηγορ. τοῦ πένθος). λέγοιμι ἀν = ἡμιπορῷ νὰ εἴπω, θὰ εἴπω (ἡ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἀν εἴγαι πολλάκις ἥπιωτέρα ἔκφρασις ἀντὶ μέλλοντος). ἄνωγα = προτρέπω. ἐμφανῶς = σαφῶς. ἔλαυνω = ἀπομιαρύνω. ὡς τεθραμμένον = διότι ἔχει τραφῆ καὶ καὶ αἰδηθῆ. ἀνήκεστον (ἀ στερητ. καὶ ἢ. ἀκέοιμαι=θεράπευσθαι). κατηγορ. κατὰ πρόληψιν = ὕστε ἀνήκεστον (= ἀθεράπευτον) γενέσθαι. καθαρμὸς = ἔξαγνισμός. ποιῶ καθαρμῶ (ἐνν. ἄνωγεν ἥματις ἔλαυνειν). ξυμφορὰ = δυστυχία, τὸ μίασμα. ὁ τρόπος = ἡ φύσις, τὸ εἶδος. ἀνδρηλατῶ = (ἄνδρα - ἔλαυνω) = ἐκδιώκω ἄνδρα. λύω φόνον = ἐπανορθῶ, πληρώνω καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἔξαγνιζω. ἐννοητέα ἡ φράσις πρὸ τῶν μετοχῶν: ἄνωγεν ἥματις ἔλαυνειν. χειμάζω = κατατρύχω διὰ θυέλλης, καὶ εἴτα ἀπλῶς κατατρύχω. τόδ' αἴμα· ἐνν. τὸ ὑπὸ τοῦ θεοῦ νοούμενον. ὡς χειμάζον αἰτιατ. ἀπόλυτος (αἰτιολ.). ὡς ὑποκειμενικὸν (ἐνν. κατὰ τὸν χρησιμὸν τοῦ Ἀπόλλωνος). ποίου γάρ ἀνδρὸς ἔστιν ἥδε ἡ τύχη, ἦν μηγύεις (δ 'Απόλλων); μηγύω = δηλῶ, καταγγέλω. ἀπευθύνω = κυθερωῦ. ἔξοιδ' ἀκούων = γνωρίζω ἔξ ἀκοῆς (δὲν ἐτέθη ἀκούσας, διότι ἐννοεῖ τὸ κατ' ἐπανάληψιν ἀκούειν μέχρι τοῦδε). ἐπιστέλλω = παραγγέλλω. αὐτοέντης = ὁ πρόστιτος τι

διὰ τὴς ἔδιας χειρός του, ὁ αὐτουργός· τοῦτο προσδιορίζεται πλεοναστικῶς ὑπὸ τοῦ: χειρί. τινάς ἀσφίστως = οἵοιδήποτε καὶ ἡγεῖναι. τιμωρεῖν ισοδύναμοιν τῷ τιμωρεῖσθαι. δυστέκμαρτος = δυστέρετος· μεταφορὴ ἀπὸ τῶν κυνῶν ζητούντων τὰ ἵχνη. τόδ' ἵχνος = τὸ ὑπὸ τοῦ θεοῦ ὑποδεικνυόμενον, ἀλλὰ μὴ καθοριζόμενον· τὸ τόδε ἀναφέρεται εἰς τὸ ἵχνος ἀντὶ ν' ἀναφέρηται εἰς τὸ τῆς αἰτίας. αἰτία = ἀμάρτητημα, ἔγκλημα. ἔφασκε ἐνν. εὑρεθῆσεσθαι. ζητούμενον· τίνα σημασίαν ἔχει τὸ ζητῶν καὶ τί διαφέρει τοῦ αἰτῶ; (πρόθλ. τὸ τοῦ Εὐαγγελίου: ζητεῖτε καὶ εὑρήσετε, αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν). ἀλωτὸς = ὁ δυνάμενος νὰ εὑρεθῇ. συμπίπτω φόνω = πίπτω θύμια φόνου· τίνα ἔννοιαν ἔχει ὁ ιστορικὸς ἐνεστώς, ὁ ἄποιος καὶ παρὰ τοῖς τραγικοῖς συχνάκις ἀπαντᾷ; θεωρός (θεὸς - ὥρα) = ὁ πορευόμενος πρὸς θεοὺς διὰ χρησμὸν ἢ διὰ νὰ προσφέρῃ ἀνάθημα ἢ διὰ νὰ παρευρεθῇ εἰς ἀγῶνας· ἐδῶ σημ. τὸ α΄ ὅταν δὲ παράγεται ἐκ τοῦ θεῶμα, σημαίνει θεατής. ἔφασκεν· ὁ Λάιος (ὅτε ἀνεχώρει). ἀπεστάλη (ἐνν. σῶος καὶ ὑγιῆς) = ἀπῆλθεν. συμπράκτωρ ὁδοῦ = συνοδοιπόρος, ἀκόλουθος. κατεῖδεν = κατεῖδεν = εἶδεν ἀκριβῶς. δτού = παρὰ τοῦ ὅποίου. ἔκμανθάνω = μανθάνω καλῶς, λαμβάνω ἀκριβεῖς πληροφορίας. ἔχρήσατο μετεχειρ. ἀσφίστον, διότι ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ φόνου. γάρ αἰτιολ. τὴν φράσιν: οὐδεὶς συμπράκτωρ κατεῖδε τι, ὅπερ ὑπεδήλωσε δι' ἀνανεύσεως τῆς κεφαλῆς του. εἰς τις ἀσφίστως καὶ μετά τινος περιφνονήσεως δύμιλησε περὶ τοῦ φυγόντας ὁ Κρέων, ἵνα μὴ ἀποδώσῃ σημασίαν ὁ Οἰδίπους, ὅπερ ἀπήγει τὴν πορεία τοῦ δράματος· ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: ὃς φυγῶν φόβῳ οὐδὲν εἶχεν εἰδὼς φράσαι, ὃν εἶδε, πλὴν ἐν εἰδώς = ἐν συνειδήσει, σαφῶς. ἔχω = δύναμια.. τὸ ποῖον; ἀναφέρε. εἰς τὸ πλήγη ἐν καὶ σημ. ποῖον ἀρά γε εἰναι τοῦτο; ἐν γάρ ἔξειροι ἄν (τὸ ἐν προσωποποιεῖται) = διότι ἐν δύναται νὰ δοῃγήσῃ. συντυγχάνω = συναντῶ. νιν εἰναι παντὸς γένους ἀντίστοιχον πρὸς τὸ μιν τῶν πεζῶν. σύν πλήθει χερῶν = τῇ συμπράξει πολλῶν. δοκοῦντα ταῦτ' ἦν = ἐπιστένοντο ταῦτα. Λαῖου γεν. ἀντικειμεν. εἰς τὸ ἀρωγὸς = θοηθός, ἐκδικητής. ἐν κακοῖς = ἐν μέσῳ τῶν δειγῶν. κακὸν δὲ ποῖον ἔμποδὼν εἴργε = ἀλλὰ ποῖον δειγὸν ὡς ἐιπόδιον ἡμιπόδιεν; ἔμποδὼν εἴργε πλούτος ἐκφράσεως. τυραννίς ἀντὶ τύραννος. ποικιλωδὸς = ἡ αἰνιγλιατώδης ἄδουσα, ἡ αἰνιγλιατώδης. προσάγομαι = ἀναγκάζω· ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: ἡ ποικιλωδὸς Σφίγξ προσήγετο ἡμᾶς, μεθέντας τάφανη, σκοπεῖν τὸ

πρὸς ποσίν. τάφανη ἐνν. τὰ κατὰ τὸν φόνον τοῦ θαυμέως. μεθίημι = ἀφίνω κατὰ μέρος.

Πραγματικαί. ἐσθλήν· ἀντὶ ὁ Κρέων ν' ἀναφέρῃ τὸν χρησιόν, συμφώνως πρὸς τὴν ἑρώτησιν τοῦ Οἰδίποδος, ἐκφέρει τὴν κρίσιν του περὶ αὐτοῦ ὡς καλοῦ, τὸ μὲν διὰ νὰ ἀρχίσῃ ἐκ τῶν εὐφήμων, τὸ δὲ διότι ἐνόλιξεν δρθέαρον ν' ἀνακοινώσῃ ἰδιαιτέρως τὸ περιεχόμενον τοῦ χρησιοῦ εἰς τὸν Οἰδίποδα, διὰ νὰ μὴ μάθῃ ὁ ἔνοχος καὶ τεχνασθῇ μέσα διαφυγῆς. **ἐς πάντας αὔδα·** διαστυχής Οἰδίπους, διτις θεωρεῖ τὴν συνείδησίν του καθαράν, θέλει δημιούρια ν' ἀναγγείλῃ ὁ Κρέων τὸν χρησιόν, διὰ τοῦ τρόπου δὲ τούτου ἐπιτυγχάνει τὸν ἔλεον τῶν θεατῶν, διτις εἶναι εἰς τῶν σκοπῶν τοῦ δράματος. **ἔμφανῶς·** θέλει νὰ δηλώσῃ τὴν σαφήνειαν τοῦ χρησιοῦ κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς συνήθεις χρησιούς τοῦ μαντείου, οἱ ὄποιοι ἦσαν δίσηριοι καὶ σκοτεινοί. **μίασμα·** οἱ ἀρχαῖοι ἐφρόνουν, διὰ διὰρδεις μετέδιδε τὸ μίασμα εἰς ὅλους τοὺς ἀναστρεψομένους αὐτῷ, καὶ διὰ τοῦτο διὰ καθαριοῦ ἥδυνατο οὕτος νὰ ἐξαγνισθῇ, διτις δὲ ἡτο φονεύς, πρὸς ἐξαγνισμὸν ὅλης τῆς πόλεως ἀπητεῖτο ἢ τιμωρία αὐτοῦ. **πότερα δ' ἐν οἴκοις...** τοῦτο φαίνεται ἀπίθανον εἰς τὸν θεατήν, διτις δηλ. ὁ σύζυγος τῆς Ἰοκάστης, διὰπλαντα ἔτη βασιλεὺς τῶν Θηρῶν Οἰδίπους, ἐμφανίζεται ἀγνοῶν τὰ ἀφορῶντα εἰς τὸν Λάσιον. Ἀλλὰ κατὰ τὸν Ἀριστοτέλη πᾶν ἀπίθανον ἐπιτρέπεται, ἀν εἶναι ἐκτὸς τῆς ὑποθέσεως τῆς τραγῳδίας. "Ἀλλως τε ἀφ' οὗ παρήλθε τοσοῦτος χρόνος, δι Οἰδίπους ἀλιυδρῶς πως ἐνεθυμιεῖτο τὰ κατὰ τὸν Λάσιον, τώρα δέ, διτε ἐκτελεῖται ἀνακριτικὸν τρόπον τινὰ ἔργον καὶ εἶναι ἀνάγκη, προσπαθεῖ νὰ ἐξιχνιάσῃ αὐτά. **θεωρός·** δὲν λέγει, διὰ τίνα λόγον μετέδικεν εἰς Δελφοὺς ὁ Λάσιος, ἀλλ' ἐκ τῶν **Φοινισσῶν** τοῦ Εὑριπίδου 36 εἰνάρχοιεν, διτις οὕτος μετέδικεν ἐκεῖ, ἵνα ζητήσῃ πληροφορίας περὶ τῆς τύχης τοῦ ἐκτεθέντος τέκνου του. **οὐδὲν εἶχ'** εἶδὼς φράσαι· διὰκόνουθος οὕτος ἔπαθε τοιαύτην ψυχικὴν διαταραχὴν κατὰ τὴν ὥραν τοῦ φόνου τοῦ Λασίου, ὥστε, ὡς φαίνεται, δὲν ἀντελήσφθη ἀκριβῶς τὰ κατ' αὐτόν, ἔπειτε δ' ἀλλως τε νὰ δικαιολογήσῃ τὴν φυγὴν του, διὰ νὰ μὴ θεωρηθῇ δειλὸς καὶ τιμωρηθῇ, καὶ διὰ τοῦτο εἰπεν διτις ληστὴς συνήγνησαν αὐτὸν. Τοῦτο δὲ ἡτο ἀναγκαῖον καὶ εἰς τὸν ποιητήν, διὰ νὰ μὴ σχηματίσῃ τὴν ὑπόνοιαν ὁ Οἰδίπους, διτις αὐτὸς ἡτο δι φονείς, διτε δὲν ἡτο δυνατὴ ἡ γενομένη ἀρι-

στοτεχνική πλοκή τοῦ μύθου. εἰ μὴ ξὺν ἀργύρῳ ἐπράσσετο, τί ὑποπτεύονται πάντοτε οἱ τύραννοι:

ε') 132 — 150

Λεξιλογικαί. φαίνω = φέρω εἰς φῦς. αὔτ' = αὐτά. ἐπαξίως — ἀξίως^ο ἀναφορά, τιθειένων συνωνύμων λέξεων. πρὸς τοῦ θανόντος = χάριν, πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἀποθανόντος. ἐπιστροφὴν τίθεμαι πρός τινος = στρέψω τὴν προσοχήν μου πρὸς τι, φροντίζω περὶ τινος. ἐνδίκως = ὅπως εἶναι δίκαιον, πρεπόντως. τιμωρῶ τινι = προσφέρω τὴν βοήθειάν μου ὑπέρ τινος. ἀπωτέρω^ο ἐνν. ἐισιντοῦ. οἱ ἀπωτέρω φίλοι = οἱ μακρινοὶ φίλοι. ἀποφεδάννυμι = ἀπομακρύνω. αὐτοῦ ἀντὶ τῆς αὐτοπαθοῦς ἐμικρυτοῦ, διότι οἱ ἀρχαῖοι καὶ μᾶλιστα οἱ τραγικοὶ μιτεχειρίζοντο συνήθως τὸ γ' πρόσωπον τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας ἀντὶ τοῦ α' ή β'. (τὸ) μύσος = μίασμα. τάχα = ἵσως. προσαρκῶ τινι = προσφέρω ἵκανοποίησιν εἰς τινα. ἰσταμαι = ἀγίσταμαι. ἄραντες (ἀπὸ τῶν βωμῶν). ἀλλοις δὲ (ἐκ τῶν θεραπόντων, τῶν δορυφόρων). πεπτωκότες = δυστυχεῖς. ὡν^ο ἔλξις ἀντὶ τοῦ ἀ. ἐξαγγέλλομαι = ὑπόσχομαι. ἀμα^ο ὅπως ἔστειλε τὰς μαντείας, οὕτως ἂς ἔλθῃ καὶ σωτῆρ. ἵκοιτο^ο ἴσοδυναμεῖ πρὸς τὸ γένοιτο. παυστήριος = παυστήρ.

Πραγματικαί. ὑπέρ τῶν οὐχὶ ἀπωτέρω φίλων· ἐνν. τὸν Λάιον. ἄραντες^ο ἀφ' οὗ εἰσηκούσθη ἡ ἱκεσία, ἐλήφθησαν οἱ κλάδοι πάλιν. ἀλλοις (ἐκ τῶν θεραπόντων, διτις ἀπέρχεται δεξιὰ πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐντολῆς). **σωτήρ**^ο δ' Ἀπόλλων ἐτιμάτο πάντοτε ὡς σωτήρ, ἐπικούριος, καθάρσιος, ἀκέστωρ κτλ., σόφων τὸν ἄνθρωπον ἴδιᾳ ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν· **σωτήρ** θ' ἕκοιτο κτλ.: μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἀπέρχεται δὲ τῆς ἱερεὺς μετὰ τῶν παΐδων διὰ τῆς δεξιᾶς παρόδου εἰς τὴν πόλιν, κενωθείσης δὲ τῆς σκηνῆς εἰσέρχονται γέροντες Θηραῖοι, ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ. Ἐδώ λήγει δὲ πρόδοιος τοῦ δράματος, δὲ διοίος ἀποτελεῖ τὴν πρότασιν αὐτοῦ.

ΠΑΡΟΔΟΣ (151 — 215)

Στροφ. α' (151 — 158)

Λεξιλογικαί. φάτις (φημί) σημι. τὸν χρησιμόν· ἐδῶ προσωποποιεῖται ἡ φάτις. **ἀδυεπής** = ἡδυεπής = γλυκύλογος· τὸ ἡδυεπής πλεονά-

στικώς ἀντὶ ἥδεια. τίς = τί δηλούσα. ἀγλαδς = λαριπρός. ἔβας δωρεική κατάληξις = ἡλθεις. ἔβας Πυθῶνος Θήβας· συνετάχθη μετὰ γενικῆς ἀπὸ τόπου καὶ αἰτιατικῆς εἰς τόπου κινήσεως. ἐκτέταμαι = ἐκπέπληγμαι = διατελῶ ἐν ἀγωνίᾳ. φοβερός· ἀλλοτε μὲν μεταδ. = ἐιπνέων φόδον, ἀλλοτε δὲ ἀμεταδ., δπως ἐδῶ = πλήρης φόδου, αἰσθανόμενος φόδον. φρένα = αἰτιατικὴ τοῦ κατά τι. πάλλων ἀμετ. = παλλόμενος. δεῖμα = φόδος. ίήιος· ίσως ἐκ τῆς λυπηρᾶς ἐπιφωνήσεως ίή, ίή. παιάν· δωρικὸς τύπος τῆς λέξεως παιήων, δστις ἦτο διατριβῆς τῶν θεῶν· ἀλλὰ καὶ δ Ἀπόλλων ἐκαλεῖτο τοιουτορέπως ὡς ἵατρικῆς θεός. ἀμφὶ τοῖ· προσδιορ. τῆς ἀναφορᾶς = περὶ σοῦ. ἄζομαι = εὐλαθοῦμαι, φοδοῦμαι. τί μοι... πλαγία ἐρωτ. πρότασις, ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ ἐννοουμ. μετὰ τὸ ἀζόμενος, ἐρωτῶ. ἔξανύτω = ἐκτελῶ. τί χρέος ἔξανύσεις μοι = τί καθῆκον (πρὸς ἔξιλασμάν) θὰ μου ἐπιθάλης νὰ ἐκτελέσω. ἢ περιτελλομέναις ὥραις πάλιν = ἢ μετὰ παρέλευσιν χρόνου, ἐπαναλαμβανομένου πάλιν. εἰπέ μοι (ἀντικ. τὸ χρέος αὐτό). φάμα, λέγει ἀθάνατον τὸν χρησιόν, ὡς ἀνήκοντα εἰς θεὸν (τὸν Ἀπόλλωνα). διατὶ λέγεται τέκνον ἐλπίδος ὁ χρησιός;

Αντιστρ. α' (159 — 167)

Λεξιλογικαί. κεκλόμενος ἀρ. β' τοῦ κέλοιμαι μετ' ἀναδιπλασιασμοῦ, ἐτέθη δὲ ἀνακολούθως μετοχὴ κατ' ὀνομαστ. ἀντὶ νὰ τεθῇ κατὰ δοτ. διὰ νὰ συμφωνήσῃ πρὸς τὸ μοι, δπερ εἶναι δοτ. προσωπ. εἰς τὸ προφάνητε· πῶς δικαιολογεῖται ἐνταῦθα ἢ ὀνομαστ. ἀπόλυτος; θάσσω συγγ. τοῦ θακέω, θῶκος = κάθημαι. εὐκλέα· ἐκ τοῦ εὐκλεέα. κυκλόεντα θρόνον ἀντὶ θρόνον τῆς κυκλοέσσης ἀγορᾶς = τῆς ἐκόσης πολλοὺς κύκλους (ἢ ιδιότης δηλ. τοῦ κυκλοτεροῦς μετηγνέχθη ἐκ τῆς ἀγορᾶς εἰς τὸν θρόνον). ἐκαβόλος (ἐκάς-βάλλω) = διακράν βάλλων. ίώ· ἐπιφών. τιθέμενον μέρον ἢ διπλούν, ίδια ἐπὶ ἐπικλήσεως βοηθείας = ἔ! ἢ ἄχ. τρισσοί = τρεῖς. ἀλεξίμοροι (οἱ ἀλέξοντες τὸν μόρον = θάνατον) = διώκται τοῦ θανάτου. ἄτα = ἄτη = συμφορά προελθοῦσα ἐκ διαστρεβλώσεως τοῦ νοῦ λόγῳ θεϊκῆς ἐπειμβάσεως. προτέραν ἄταν· ἐδῶ ἐνν. τὴν ἐκ τῆς Σφιγγὸς προελθοῦσαν. ὑπερόνυμαι = ὁρθοῦμαι ὑπεράνω. ἀνύω = κατορθώνω. ἐκτόπιος εἶναι προληπτ. κατηγορ., δηλ. κατωρθώσατε, ὥστε νὰ ἐκτοπισθῇ ἢ φλέξ. καὶ νῦν (ἐνν. δπως ἀλλοτε, οὕτω καὶ νῦν).

Στροφ. β' (168—177)

Λεξιλογικαί. ὡς πόποι· ἀρχαιοτάτη κλητική, περιπεσοῦσα εἰς χρῆσιν ἐπιφωνήματος = φεῦ. **στόλος** = λαός. **πρόπτας** = ὅλος ἐν γένει. **ἔνι** = ἔνεστι = ὑπάρχει. **ἔγχος** (τὸ) = ὅπλον, δύναμις. **ἔγχος φροντίδος** = δύναμις ἐπινοίας. **ἀλέξω** καὶ **ἀλέξομαι** = ἀποιακρύνω. **ῷς τις ἀλέξεται** χρόν. μέλ., ἀναφορ. τελικὴ πρότασις. **γὰρ αἰτιολ.** τό: νοσεῖ πρόπτας στόλος. **ἔγχονα** = προϊόντα. **κλυτὸς** = ἔξοχος, ἔξαιρετος. **τόκοισιν** = ἐν καιρῷ τοκετῶν. **ἱήιος** (ἐκ τοῦ ἐπιφων. ἵή) = θρηγητικός. **κάματοι** (κάμινο) = οἱ πόνοι τῶν τοκετῶν. **ἀνέχω** (ἐκ μεταφορᾶς ἀπὸ τῶν κολυμβώντων, οἱ ὅποιοι κρατοῦσι τὴν κεφαλὴν ὑπὲρ τὴν θάλασσαν) = σηκώνω τὴν κεφαλήν, ἐλευθεροῦμιας. **ἄλλον δ'** ἀν **ἄλλω προσίδοις** = ἄλλον δὲ κατόπιν ἄλλου δύνασαι γὰρ ἴσης. **ὅρμενον** μεσ. ἀδρ. τοῦ ὅρνυται = τρέχω, πετῶ. **εὔπτερος** = καλλίπτερος. **ὅρνις** (δ) = πτηνόν, τίθ. περιληπτικῶς. **κρείσσον** = ταχύτερον, δριητικώτερον. **ἀμαιμάκετος** πιθανωτέρα ἐτυμολογία αὐτοῦ εἰναι ἐκ τοῦ ἀμαχος, ἀμάχετος διά τινος ἀναδιπλασιασμού. **ἄπερ** = ὥσπερ· ἡ σειρὰ τῶν λέξ.: προσίδοις δ' ἀν **ἄλλον ἄλλω ὅρμενον πρὸς ἀκτὰν ἐσπέρου θεοῦ** ἄπερ εὔπτερον ὅρνιν **κρείσσον** ἀμαιμακέτου πυρός.

Ἀντιστρ. β' (178—189)

Λεξιλογικαί. **ἀνάριθμος**=μηδὲ ἔχουσα ἀριθμόν· συντάσ. μετὰ γεν. ὄν (πηγιάτων). **ὅλυμπαι** = χάροιςι, ἀφανίζομαι. **νηλεής** (νὴ-ἔλεος) ἐνεργ. = δι μὴ αἰσθανόμενος ἔλεον, παθ. ὅπως ἔδω = δι μὴ τυχὼν ἔλεου. **γένεθλον** = τέκνον, γένος. **θαναταφόρος** = φέρων τῶν θάνατον διὰ τῆς μολύνσεως. **ἀνοίκτως** = ἀνοικτηριμόνως. **ἐν δὲ ἐπιφρημιτ.** = ἐν τῷ μέσῳ δὲ (τῶν ἄλλων κακῶν). **ἄλοχος** (αὐθροιστ. καὶ λέχος) (ἡ) = σύζυγος. **ἐπὶ** = ἐπὶ ταύταις ταῖς συζύγοις. **ἀκτὰν παρὰ βώμιον** = παρὰ τὰς βαθμίδας τῶν θωμῶν. **ἄλλοθεν** ἀντὶ ἄλλοθι. **λυγρὸς** = θλιβερός, λυπηρός. **ἴκτηρες** (θηλ.) = ἰκετεύουσαι. **λυγρῶν πόνων γεν.** αἰτίας εἰς τὸ ἴκτηρες = ἔνεκα τῶν λυπηρῶν πόνων. **λάμπει** (μεταφορ., ὅπως παρ' ἡπιν ἀνχψε τὸ γλέντι) = ξωγρῶς ἀντηχεῖ, καὶ τοιουτοτρόπως ἔγινε μετάδοσις ἀπὸ τῆς αἰσθήσεως τῆς ὁράσεως εἰς τὴν αἰσθήσιν τῆς ἀκοῆς. **στονόεις** (στόνος = στε-

ναγμὸς) = τεθλιψμένος, πλήρης στεναγμῶν. γῆρας, υος (ἡ) = φωνὴ (περὶλ.). **δμαυλος** = σύμφωνος, ὁμοῦ ήχῶν. ὄντος, τελ. αὐτ. = πρὸς ἀπόκρουσιν δὲ τούτων τῶν κακῶν. εὐώψ, θπος (εὖ - ὥψ) = ὠραῖος τὴν ὅψιν (προσωποπ.). φαιδρός· τίθεται καθ' ὑπαλλαγὴν ἀπὸ τῆς Ἀθηνᾶς εἰς τὴν ἀλκάν. **ἀλκά** = δούλεια.

Στροφ. γ' (190 — 202)

Λεξιλογικαί. μαλερὸς (μάλα) = καυστικὸς (κυρ. ἐπιθ. τοῦ πυρός). ὡς μεταφρ. = φλογερός, ὁρμητικός, ἄχαλκος ἀσπίδων ἀντὶ τοῦ ἔνευ χαλκῶν ἀσπίδων. **φλέγει** = καίων βασανίζει: (ὑπανίσταται τὸν πυρετὸν τῆς νόσου). **περιβόητος** = περιβαλλόμενος ὑπὸ τῶν φωνῶν τῶν γύρω του θυμάτων. **ἀντιάζω** = ἔρχομαι εἰς ἐχθρικὴν συγάντησιν, προσβάλλω. **παλίσσυτος** (πάλιν — σεύομαι) = ὁ μετὰ ταχύτητος δρμώμενος πρὸς τὰ δύσιστα. **νωτίζω** = στρέφω τὰ νῶτα, γυρίζω πρὸς τὰ δύσιστα, τρέπομαι εἰς φυγήν· τὸ ἀπαρέμιφ. ἔξαρτᾶται: ἐκ τοῦ πέλιψον ἢ κατὰ ζεῦγηια ἐκ τοῦ ποίησον ἢ δόξ. **δράμημα** = τρέξιμον, ἀντικ. τοῦ νωτίσαι, προσδιορίζεται δὲ ὑπὸ τοῦ παλίσσυτον. **ἀπουρος** (ἐκ τοῦ ἀπὸ-δρος) μικρὸν τῶν δρίων ὄν, προληπτ. κατηγορ. τοῦ "Ἀρεα = ὧστε ν' ἀπέλθῃ μικρὸν τῶν δρίων τῆς πατρίδος (πάτρας) ἦπιον. **ἀπόξενος** = ἀξενος, ἀφιλόξενος. **δρυμος** = πόντος. **κλύδων** = θαλασσοταραχή. **Θρήκ.** **κλύδωνα** = Εὔξεινον πόντον. **τέλει** = κατὰ τὸ τέλος αὐτῆς. **ἀφίημι** = καταλείπω τι σῶν. **τοῦτ'** ἐπ' ἥμαρ ἔρχεται (τιμῆσις, ἀντὶ ἐπέρχεται) = τοῦτο ἐπερχομένη ἢ ἥμερα καταστρέψει. **τὸν** = τοῦτον (τὸν "Αρη). **κράτη** νέμω, ἀρχω. **φθίνω** ὡς ἐνεργ. μεταθ. = καταστρέψω, μετὰ παθητ. διαθ. = μαρτίνομαι, κάνομαι ἐδῶ τὸ α'.

Άντιστρ. γ' (203 — 215)

Λεξιλογικαί. χρυσόστροφος = χρυσόπλεκτος. **ἄγκυλη** (ἄγκος) = νευρὰ τοῦ τόξου, πλγθ. ἀντὶ ἐνικοῦ. **ἀδάματος** = ἀκαταδάμιαστος, ἀγήτητος. **ἐνδατέομαι** ἐδῶ, ὡς παθητ. = διασκορπίζομαι, διαμοιράζομαι. **προσταθέντα** (τοῦ ῥήμ. προσταχικι) = προστάντα· ἀρωγὰ προσταθέντα = πρὸς βοήθειαν ταχθέντα. **ἀρωγὰ** εἰναι: κατηγορ. ἢ σειρὰ τῶν λέξ. Θέλομαι ἀν τὰ σὰ βέλεα ἀδάματα ἀπὸ χρυσοστρόφων ἀγκυλῶν ἐνδατεῖσθαι προσταθέντα ἀρωγά. — **διάσσω**

(διατίσσω) = διατρέχω, περιτρέχω. χρυσομίτρας ὁ ἔχων ἀναδεδειένην τὴν κόρην διὰς χρυσῆς μίτρας, ταινίας, ὁ ἔχων χρυσοῦν διάδημα. κικλήσκω = ἐπικαλοῦμαι. οἰνώψ, ὥπος = ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τοῦ οἴνου. εὔιος (ἐκ τοῦ εὐοῖ, ὅπως ίήιος ἐκ τοῦ ίή) = ἐνθουσιαστικός. δόμστολος = ὁμοδίαιτος, συνοδοιπόρος. πελάζω καὶ πελάζομαι ὡς ἀμετάθ. = πλησιάζω, ἔρχομαι πλησίον. ἀγλαώψ, ὥπος = φωτεινός, λαμπρός. φλέγοντα = πάλλοντα. ἀπότιμος = ἐστεργητένος τιμῆς, προσδιορ. τοῦ πελασθῆναι.

Πραγματικαὶ δλοκλήρου τῆς παρόδου. Κενωθείσης τῆς σκηνῆς, εἰσέρχεται εἰς τὴν δραχήστραν διὰ τῆς δεξιᾶς, ὡς πρὸς τοὺς θεατάς, παρόδου χορὸς ἐκ 15 εὐγενῶν Θηβαίων, ἐκπροσωπῶν τὸν λαὸν τῆς πόλεως. **Διός φάτι,** ὁ χρησιδὸς λέγεται τοῦ Διός καὶ ὅχι τοῦ Ἀπόλλωνος, διότι ὁ Ἀπόλλων ἔδιδε τῆς μαντείας κατ' ἐντολὴν τοῦ Διός, ὡς διερμηνεύει τῶν βουλῶν τούτου. Λέγει δὲ ὁ χορὸς τὸν χρησιδὸν ἡδυεπῆ γέχαριν εὐφημίας ἢ διότι φαντάζεται ὅτι θὰ είναι χρηιστονος, περιέχων διηγήσιν τινὰ πρὸς ἀπαλλαχὴν ἀπὸ τῆς νόσου. **Πυθῶνος.** Πυθὼν καὶ Πυθὼν λέγεται ὁ τόπος, ἐν τῷ ὅποι ἦτο τὸ μαντεῖον τοῦ Πυθίου Ἀπόλλωνος. **τὰς πολυχρύσουνος,** διατί ἀποκαλεῖται οὕτω; **Δάλιε.** ἐπειδὴ ἐν Δάλῳ ἐγεννήθη ὁ Ἀπόλλων. **Παιάν·** κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου ἐκαλεῖτο Παιάνων ὁ ἵατρὸς τῶν θεῶν, ἄλλος ἀπὸ τῶν Ἀπόλλωνων. "Ἐπειτα ὠνομάσθη ὡς τοιοῦτος δωριστὶ **Παιάν** ὁ Ἀπόλλων, ὡς ἵατρικὸς καὶ οὗτος θεός. **γαιήοχος·** τοιουτορόπως λέγεται γή "Αρτεμις, ὡς προστάτις καὶ πολιοῦχος τῶν Θηβῶν, συνήθως δὲ ἐλέγετο τοιοῦτος ὁ Ποσειδῶν, ὡς περιβάλλων τὴν γῆν. **προτέρας ἀτας·** ἐνν. τῆς Σφιγγός, τῆς βλαπτούσης τοὺς Θηβαίους. **ῷ τις ἀλέξεται·** ἐπειδὴ δὲ λοιπὸς παρίσταται ὡς κακὸς δικίμων καὶ δλετήρ, εἶναι ἀνάγκη ἀλεξιτηρίου δπλου. **κλυτάς·** ἐννοεῖ τὴν γῆν τῶν Θηβῶν, ἐξαίρετον ὡς πρὸς τὴν εὐφορίαν, καὶ τοιουτορόπως δηλοῦται γή ἀντίθεσις: καίπερ τῆς γῆς ἐξαιρέτου οὐσιης, τὰ προϊόντα δημιους δὲν αὐξάνονται. **ἄλλον δ'** ἀν ἄλλω προσίδοις κλπ. εἰκὼν ἀποδίδουσα τὸν ταχὺν ἐξαφανισμὸν τῶν ἀποθυησκόντων. **πρὸς ἀκτὰν ἑσπέρευ θεοῦ·** δὲ "Ἄδης διοιμάζεται ἑσπερος θεός, διότι κατὰ τὸν "Οὐρηρον κατέκει ἐν τῇ ἑσχατιᾷ τοῦ δυτικοῦ μέρους τῆς γῆς, διὰ τοῦτο δὲ καὶ ὁ Πλούτων καλεῖται καὶ ἄλλως ἑσπερος θεός. **θαναταφόρα κεῖται ἀνοίκτως,** διότι φοιδούμενοι μὴ πιστεύοντα, ἀπέφευγον γὰρ ἐγγίσουν καὶ γὰρ θέψουν τοὺς νεκρούς,

διὰ δὲ τοῦ ἀνοίκτως θέλει κυρίως νὰ δηλώσῃ, ὅτι καὶ ἀκλαυτοὶ ἀπέ-
θυγγασκον, ἐνῷ δὲ θρήνος ἡτο ἀπαραίτητον καθῆκον τῶν σίκειών πρὸς
τὸν νεκρόν. **Θύγατερ Διός**· ἐπικαλεῖται τὴν Ἀθηνᾶν πρώτην καὶ τελευ-
ταῖαν. **"Ἀρεά τε"** οἱ ἀρχαῖοι ἐπίστευον, ὅτι οὐ μόνον οἱ πόλειροι, ἀλλὰ
καὶ ἄλλαι συμφοραὶ καὶ νόσοι ὥφελοντο εἰς τὸν **"Ἄρη**, χαίροντα καὶ
διὰ πάντα βίαιον θάνατον, καὶ διὰ τοῦτο, διὸς νὰ δηλώσῃ, ὅτι δὲν πρόκει-
ται περὶ πολέμου, προσέθυγγε τὴν φράσιν ἀγαλκος ἀσπίδων· ἐπικαλεῖται
δὲ τὴν Ἀθηνᾶν καὶ αὐτοῦ, διότι αὕτη κατέβαλεν αὐτὸν διξ (‘Ομ. Ιλιάδ. Ε 856, Φ 406). **εἴτ'** ἔς μέγαν **Θάλαμον κτλ.**· λέγει, ὅτι ἡ θά-
λασσα ἐκπλύνει καὶ καταπίνει πάνι κακόν, διὸ καὶ ἡ ῥῆσις: **Θάλασσα**
κλύζει τάνθρωπων κακά. Ἀναφέρει δὲ δύο θαλάσσας κειμένας εἰς
τὰς ἄκρας τῆς γῆς, τὴν Ἀτλαντίδα ἢ Ἀτλαντικὸν Ὡκεανὸν εὔρισκοριε-
νον πέρα τῶν Ἡρακλείων στηλῶν, καὶ τὸν Εὖξεινον Πόντον, δηλ. τὴν
ἄκραν δύσιν καὶ ἀνατολήν. Λέγει δὲ **Θρήκιον**, διότι ἡ Θράκη ἐθεωρεῖτο
ώς πατρὸς τοῦ **"Ἄρεως**, δπως ἡτο καὶ τοῦ Βορέου. Ἐπομένως ὑπαινίσ-
σεται ἐδῶ, ὅτι πρέπει νὰ ἐπανέλθῃ τὸ ταχύτερον εἰς τὴν πατρίδα του.
κεραυνῶ· ἡτο οὗτος, ὃς γνωστόν, σύμβολον τῆς δυνάμεως τοῦ Διός.
Λύκειε· δὲ **Σοφοκλῆς** τὸ ἐπίθετον τοῦτο τοῦ Ἀπόλλωνος ἀλλοτε μὲν
παράγει ἐκ τῆς ρίζης. λυκ—, ἐξ τῆς λυκόφως, ἀμφιφιλούχη κτλ., ἐπειδὴ ἡτο
θεὸς τοῦ φωτός, ἀλλοτε δέ, ὃς ἐνταῦθα, σχετίζει αὐτὸν πρὸς τὴν Λυκίαν,
ἡ δύοια ἡτο τὸ κέντρον τῆς λατρείας τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ κατά τινα
μῆθον ἡτο δὲ τόπος τῆς γεννήσεως του ὑπὸ τῆς Λητοῦς. Διὸ τοῦτο δὲ
λέγει κατωτέρω, ὅτι περιτρέχει τὰ δρη τῆς Λυκίας. **Ἀρτέμιδος αἴ-
γλας**· ἡ φωσφόρος ἢ σελασφόρος **"Ἀρτεμίης εἰκονίζετο ἔχουσα λαιπάδας**
εἰς ἀλιφοτέρας τὰς χεῖρας. **χρυσομίτραν**· μίτρα ἡτο πλατὺς κεφαλό-
δεσμος, καταλήγων εἰς στενώτερα καὶ πλαχύως αἰωρούμενα ἄκρα. **διμό-
στολος**· εἰς πολλὰ ἔργα τέχνης, ἀγρεῖα κτλ. εἰκονίζεται δὲ Βάνχος ἀκο-
λουθούμενος ὑπὸ σατύρων καὶ νυμφῶν. **φλέγοντα**· δὲ Βάνχος ἔπαλλε
λαιμάδα πεύκης, διότι κατὰ τὸν μῆθον αἱ ἀνὰ τὸν Παρνασσὸν νυκτε-
ριναὶ περιπολίαι αὐτοῦ ἐγίνοντο ὑπὸ τὸ φῶς λαιμάδων. **ἀπότιμον**· λέ-
γει τοισιτοτρόπως τὸν **"Ἄρη**, διότι ἐθεωρεῖτο, ὃς εἰποιεν ἀνωτέρω,
παντοίων κακῶν πρόσενος, ἐνῷ οἱ θεοὶ ἐθεωροῦντο πάντοτε εὐεργετι-
κοὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, λεγόμενοι καὶ **δοτῆρες ἔάων** (= ἀγαθῶν).

ΠΡΩΤΟΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ (216—462)

α') 216 — 275

Λεξιλογικαί. **ὑπηρετῶ** = λαμβάνω τὰ ἀναγκαῖα μέτρα κατὰ τῆς νόσου. **ἀλκήν** = ὑπεράσπισιν, βοήθειαν· ἔθηκε τοῦτο ἀντικείμι. τοῦ λάθοις ἄν, ὃς ἐπεξήγησιν τοῦ: ἡ δὲ αἰτεῖς, σπερ ἔπρεπε κυρίως νὰ είναι ἀντικείμενον τοῦ λάθοις ἄν, ἀλλὰ λόγῳ τῆς ἀποικιαρύνσεως ἐτέθη ἀντ' αὐτοῦ τό: ἀλκήν κάνακούφισιν. **ἄγω** = ἡ (ἔπη) ἐγώ. **ἔξαγορεύω** = δημιουρία ἀνακοινώνω. **ξένος μὲν** (μετὰ γεν. ἐπειδὴ σημιαίνει ἀπειρος) = μὴ ἔχων μὲν σχέσιν. **τοῦ πραχθέντος** = τοῦ γενομένου φόνου. **αὐτὸς** = μόνος μου. μὴ οὐκ ἔχων, ὑποθ. μετ., τίνα ἔχει ἀπόδοσιν; **οὐκ ἀν λίχνευον μακρὰν** (ὅδόν): μεταφορὰ ἐκ τοῦ τόπου εἰς τὸν χρόνον... διὰ τὰς δύο ἀρνήσεις μὴ οὐκ ίδε στίχ.

13. σύμβολον (ἐκ τοῦ συμβάλλω = εἰκάζω, συμπεράνω) = σημεῖον, ἔνδειξις, τεκμήριον. **νῦν δέ** ἀντίθεσις πρὸς τὸ μὴ πραγματικόν. **ὔστερος** ἐνν. τοῦ πραχθέντος. **τελῶ** = πληρώνω φόρον. **τελῶ εἰς ἀστούς** = ἀνήκω εἰς τὴν τάξιν τῶν πολιτῶν (ἐπειδὴ οἱ πολῖται εἰς πολλὰς τῶν ἀρχ. Ἑλλην. πόλεων διηροῦντο εἰς τάξεις, ἀναλόγως τῆς φορολογησίμου περιουσίας αὐτῶν). **προφωνῶ** (ἐπανάληψις τοῦ προσηγ. ἥ. ἔξερῷ δι' ἀλλού ρήματος) = διακηρύττω. **Λάιον** κατὰ πρόληψιν. **τούπικλημα** = τὴν κατηγορίαν. **ὑπεξαιρῶ** κυρίως σημιαίνει = ἀπὸ κάτω ἔξω ἔξαγω, εἰτα = βγάζω ἀπὸ τὸ βάθος, καὶ ἐδῶ = βγάζω ἀπὸ τὸ βάθος τῆς καρδιᾶς μου· μετ' αὐτῷ ἐννοεῖται τὸ παραλειπόμενον μὴ φοβείσθω, διερ θὰ ὑπεδήλωσε διὰ σημείου τινός (σχῆμα ἀποσιωπήσεως). **πείσεται** (ἥ. πάσχω). **γὰρ αἰτιολογεῖ** τὸ ἀποσιωπήθεν: μὴ φοβείσθω. **ἀστεργῆς** = δυσάρεστος, φοβερός. **εἰδ' αὖ** = ἐὰν δὲ ἀφ' ἐτέρου. **τὸ κέρδος** = τὴν πρέπουσαν ἀμοιβήν. **τελῶ μέλ.** = θὰ πληρώσω. **χή** (= καὶ ἡ) **χάρις προσκείσεται** = καὶ προσέτι θὰ τοῦ διφείλεται εὐγνωμοσύνη. **δείσας** = ἐνδιαφερθεὶς (ἐκ φόδου μήπως πάθη). **ἀπωθῶ** = ἀψηφῶ, περιφρονῶ. **τούπος** = τὸ κήρυγμα, τὴν διαταχήν μου. **ἀ' κ τῶνδε** = δσα μετὰ ταῦτα. **ἀπαυδῶ** = ἀπαγορεύω. **τὸν ἄνδρα τοῦτον** (τὸν φονέα) ἀντικ. τοῦ εἰσδέχεσθαι καὶ προσφωγεῖν. **γῆς ἔξαρτ.** ἐκ τοῦ τινὰ (κάτοικον). **ἡ σειρὰ τῶν λέξεων**: **ἀπαυδῶ μήτε τινὰ γῆς τῆσδε εἰσδέχεσθαι** μήτε προσφωνεῖν τὸν ἄνδρα τοῦτον (τὸν φονέα) δστις ἔστι. **εἰσδέχεσθαι**, ἐνν. εἰς τὸν οἰκον αὐτοῦ. **κράτη τε καὶ θρόνους** (σχ. ἐν διὰ δυοῖν) = τὴν βασιλικὴν ἔξουσίαν. **κοινὸν** =

κοινωνόν, συμπλέτοχον. Θύματα = θυσίαι. χέρινιψ, ιβος = καθάρσιον, γήγιασμένον ὕδωρ. ὡθεῖν τὸ ἀπαρέμφατον ἐκ τοῦ ἐννοούμενου ἐκ τοῦ προηγ. ἀπαυδῶ κατὰ ζεῦγμα = κελεύω ἢ παραγγέλλω. τοῦδε (= ενν. τοῦ φονέως). τοιόσδε σύμμαχος πέλω = τοιαύτην συμπλαχίαν παρέχω. δαιμονι = τῷ θεῷ Ἀπόλλωνι. κατεύχομαι = καταρθρικαι. τις εἰς διὰ τούτων καθιστᾷ ἀσριστότερον. ἐκτρίβω βίον = ἔξοφλῳ τὴν ζωήν. κακὸν (= ενν. οὐτα). νιν = αὐτόν, ὑποκ. τοῦ ἐκτριψαι. ἄμορος = ἐν κακῇ μοιρᾳ, δυστυχίᾳ. ἐπεύχομαι = καταρθρικαι προσέτι. ξυνέστιος = σύνοικος ἐμισοῦ. ξυνειδότος = ἐν γνώσει ἐμισοῦ. τοῖσδε = τῷ φονεῖ καὶ τοῖς γνωρίζουσι καὶ ἀποκρύπτουσιν αὐτόν. ἀράσματι - ὅματι (= ἐκ τοῦ ἀρὰ = κατάρα) = καταρθρικαι. ἐπισκήπτω = παραγγέλλω, διατάσσω. ὑπέρ τ' ἐμαυτοῦ, σχ. ὑπερβατόν, ἀντὶ ὑπέρ ἐμαυτοῦ τε. θεοῦ, τοῦ Ἀπόλλωνος. ἀκάρπως - ἀθέως = ἐν ἀφορίᾳ καὶ ἐν ἐγκαταλείψει ὑπὸ τῶν θεῶν. θεήλατος = θεόπειρπος, διατεταγμένος ὑπὸ τοῦ θεοῦ. τὸ πρᾶγμα = ἡ ἔρευνα τοῦ φόνου ἐν δὲ τῷ ἐποιῃ. στίχῳ ἀκάθαρτον ἔαν... ενν. αὐτὸν (τὸν φόνον). ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: εἰ γάρ μὴ ἦν τὸ πρᾶγμα θεήλατον, οὐκ (ἄν) εἰκὸς ἦν οὕτως (δις μέχρι τοῦδε) ἔαν ἀκάθαρτον (ἄνευ καθαριοῦ, ἄνευ ἔξαγνησιοῦ). ἔξερευνᾶν ἐκ τοῦ εἰκὸς ἦν. νῦν δὲ ἀντίθεσις πρὸς τὸ προηγ. θήλεις νὰ εἴπῃ: νῦν δ' ἐπεὶ τὸ πρᾶγμα θεήλατόν ἔστι, ἀλλ' ἔσπευσε νὰ ἐκθέσῃ τὰ αἰτία, διὰ τὰ ἁποία ἔχει ὑποχρεωτακὸν καθῆκον νὰ ἐνεργήσῃ διὰ τὴν τιμωρίαν τοῦ φονέως. κυρῶ = τυγχάνω. (τὸ) λέκτρον = συζυγικὴ κλίνη. δύμόσπορος παθητ. σημιασίας = διοισοῦ σπαρεῖσα, τὸ ἐνεργ. δύμοσπόρος = διοισοῦ σπείρασα. τὰ κοινά κοινῶν = κοινότης κοινῶν (ἥτοι τὰ τέκνα τοῦ Οἰδίποδος θὰ ἥσχαν ἀδελφοὶ τῶν τέκνων ἐκείνου, ἂν κατέλειπε τέκνα). νῦν· νέα ἀντίθεσις λόγῳ τοῦ προηγγεῖο. εἰ μὴ ἐδυστύχησεν δηλ. ἀλλ' ἡ τύχη τὸν ὠδήγησεν εἰς τὸν θάνατον. ἡ δηλη πρότασις ἀνθ' ὅν... κείται παρενθετικῶς ἐν τῷ λόγῳ. κράτα (αἰτιατικὴ τοῦ κάρα = κεφαλή). ἐνάλλομαι = πηδῶ ἐναντίον, ἐνσκήπτω. ἀνθ' ὅν = διὰ ταῦτα (διὰ τὰς ἀνωτέρω λινητιονευθείσας αἰτίας). τάδε σύστ. ἀντικ. εἰς τὸ ὑπεριμπούματι = θὰ καταβάλω αὐτὰς τὰς προσπαθείας ὑπέρ... ἀφικνούματι ἐπὶ πᾶν = τὸ πᾶν πράττω, τὸ πᾶν ἐπιγοῦ. Λαβδακείω ἀντὶ Λαδδάκου. παιδὶ δοτ. γχριστ. καὶ ταῦτα τοῖς μὴ δρῶσιν = καὶ τοῖς μὴ ταῦτα δρῶσι. Ό Οἰδίποις μετὰ τὴν συνδρομήν τῶν ἀνθρώπων ἐπικαλεῖται τὴν τῶν θεῶν καὶ ζητεῖ τρία τινά, δηλούμενα διὰ τῶν τριῶν ὥρημάτων εὔχομαι, κατεύχομαι, ἐπεύχομαι. μήτ' ἀνιέναι = μήτε γά

ἐπιτρέψουν νὰ γίνῃ. ἀροτος σημ. τὸν γρόνον, καὶ οὐδὲ γίνεται ἡ ἄροτος, καὶ τὸν καρπόν, ὅπως ἔδω. παῖδας ἐνν. ἀνιέναι, διότι ἡ γυνὴ, ὅπως ἡ γῆ, ἀποδίδει ὡς καρποὺς τέκνα. φθερεῖσθαι = φθαρήσεσθαι.. κάτι τοῦδ' ἔχθιονι = καὶ δι' ἔτι κειροτέρας ἀπὸ τὴν παροῦσαν. θυμὸν δὲ ἀντίθεσις εἰς τὸ ἀνωτέρω τοῖς μὴ δρῶσιν... σύμμαχος κατηγορ. προληγπτικὸν = ως σύμμαχος. ξυνεῖεν (ξύνειμι) = εἴθε νὰ είναι μιᾶς ίου, μὲ τὸ μέρος μου (νὰ είναι βοήθειά μου).

τοῦδε

Πραγματικαί. αἰτεῖς ὁ Οἰδίποντος, διε γίγνεται ἡ τελευταία ἀντιστροφὴ τοῦ χοροῦ, γκυρούσε τὰ λεγόμενα. **πᾶσι Καδμείοις** ὁ χαρδὸς ἀντιπροσωπεύει τὸν ὅλον λαὸν τῶν Θηρῶν. **χέρνιψ** εἰναι: τὸ γῆρασμένον ὕδωρ, ὅπερ καθηγιάζετο δι' ἐριθαπτιζομένου ἐν αὐτῷ δαυλοῦ, ὃν ἐλάχισταν ἐκ τῆς ἐν τῷ βωμῷ πυρᾶς. Διὰ τοῦ γῆρασμένου δὲ αὐτοῦ ὕδατος περιέρριψεν τοὺς παρευρισκομένους ἐν τῇ θυσίᾳ καὶ ἐξήγγιξεν αὐτούς. **Δίκη**. θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ηέλιδος, μιᾶς τῶν Ωρῶν, πάρεδρος τοῦ πατρός τῆς οὖσα καὶ καταγγέλλουσα εἰς αὐτὸν πάντα ἀδικούς δικαιοτῆν, εἰναι: προσωποποίησις τῆς δικαιοσύνης. **εὖ ξυνεῖεν**: ὁ λόγος τοῦ βασιλέως προκαλεῖ, ως εἶναι φυσικόν, πολλὴν συμπάθειαν τῶν θεατῶν, ἐπειδὴ γνωρίζουσιν, διτι τὸ ἔγκλημα, διὰ τὸ διποῖον ἐκφέρει ἀράς, εἰναι: ἰδικόν του ἔγκλημα καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἀπευθύνει αὐτὰς εἰς τὸν ἔκυρτόν του, ἐν ἀγνοίᾳ τῆς κατατάσεώς του.

β') 276 — 299

Λεξιλογικαί. ἀραιος (ἀρά) = κατηραμένος, μεστὸς ἀράς. **ἀραιόν μ' ἔλαβεες** = μὲ ἔδέσημενες διὰ τῶν ἀρῶν σου. **ἄδε** = τοιουτορέπως, ὑπὸ τὸ βάρος αὐτῶν (τῶν καταρῶν σου). **γάρ** = δηλαδή. **τὸ ζήτημα** εἰναι: ἀντικ. τοῦ πέμψαντος καὶ τοῦ εἰπεῖν. **ὅστις εἵργασται ποτε πλαγ.** ἐρωτ., ἀντικείμ. δὲ τοῦ εἵργασται ἐνν. τὸν φόνον. **δίκαια** = δρθά. **ἐκ τῶνδε** = μετὰ ταῦτα. **εἰ καὶ τρίτα ἐστί**, τοῦτο δεικνύει τὴν μεγάλην προσημίαν τοῦ Οἰδίποδος, διὰ νὰ ἀνακαλύψῃ τὸν φονέα. **παρίημι** = ἀφίνω τοῦ ῥήματος τούτου, ως κωλυτικοῦ, τίθεται συμπλήρωμα τὸ μὴ μετ' ἀπαρειμφάτου, ἐὰν δὲ εἴναι ἀρνητικόν, τίθ. τὸ μὴ οὐ μετ' ἀπαρειμφάτου. **ταῦθ' δρῶντα** = ταῦτὰ εἰδότα. **μάλιστα** = κατ' ἔξοχὴν (ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄλλους μάντεις).

Μαρτίνη

ἡ σειρὰ τῶν λέξεων εἶναι : ἐπίσταμαι ἀνακτα Τειρεσίαν μάλιστα δρῶντα ταῦτα ἀνακτι Φοίβῳ. οὐκ ἐν ἀργοῖς = οὐχὶ μεταξὺ τῶν ἀμεληθέντων καὶ μὴ ἐκτελεσθέντων. ἐπραξάμην = ἐπράξα καὶ χρόνι τοῦ ἰδίου συμφέροντός μου (ως μέσον). διπλοῦς = τὸν ἔνα μετὰ τὸν ἄλλον (σπουδῆ τοῦ Οἰδίποδος). θαυμάζεται μὴ παρὼν προσωπ. σύνταξις ἀντὶ ἀπροσώπου . : θαυμαστὸν ἐστι μὴ παρεῖναι αὐτόν. καὶ μὴν = καὶ βεβαίως. κωφὸς δι μὴ δυνάμεινος ν' ἀκούσῃ, ἀλλὰ καὶ δι μὴ ἀκουόμενος, δι δέριστος, δι ἀσαφῆς. τὰ ποια ; (ίδ. στίχ. 120). δόδοι- πόρων ἀνωτέρω ἐλέχθη (στ. 122), διτὶ ὑπὸ ληστῶν ἐφονεύθη, τῷρα λέγεται διτὶ ὑπὸ δόδοι πόρων, ὅπερ ἐγγίζει περισσότερον πρὸς τὴν ἀλήθειαν. τὸν δ' ἵδοντα = τὸν δὲ αὐτόπτην μάρτυρα. εἰ δείματός γ' ἔχει μέρος = ἐὰν βέβαια τὸν κατέχῃ καὶ μικρὸς φόδος. οὐ μενεῖ = δὲν θὰ ἀντιμετωπίσῃ, δὲν θὰ ἀναμείνῃ νὰ ἐκπληρωθεῖ, νὰ ξεπάσσουν κατὰ τῆς κεφαλῆς του, ἐνν. : ἀλλὰ θὰ ἐμφανισθῇ. τάρβος (τὸ) = φόδος. δρῶντι τάρβος ἐστι· τὶ διαφέρει τοῦ τάρβος ἐστὶ δρᾶν; οὐδ' ἔπος = οὔτε καὶ δι λόγος (ἡ κατάρα). γάρ = δηλαδή. οἴδε· οἱ ἀποσταλέντες ὑπὸ τοῦ Οἰδίποδος πομποὶ καὶ δι δηγμῶν τὸν τυφλὸν πατές, οἵτινες ἀγουσι τὸν διὰ τῆς δεξιᾶς παρόδου εἰσερχόμενον Τειρεσίαν. ἐμπέφυκε τάληθες = εἶναι ἔιψυτος ή ἀλήθεια.

Πραγματικαί. ἀλλ' ἀναγκάσαι θεούς οὐδ' ἀν εἰς...πῶς γρα- ρακτηρίζεται ἐνταῦθα δι Οἰδίποις ἔναντι τῶν θεῶν ; ἀνακτα· ἀποκα- λεῖ ἀνακτα τὸν Τειρεσίαν, διότι συγκατελέγετο εἰς τοὺς εὐγενεῖς Θη- θαίους. **Κρέοντος εἰπόντος**· τὴν συμβούλην ταύτην ἔδωκεν δι Κρέων εἰς τὸν Οἰδίποδα οὐχὶ ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ἀλλ' ἐντὸς τῶν ἀνακτέρων. Πάντας διὰ τῆς συμβούλης ταύτης προπαρασκευάζεται ἡ κατωτέρῳ σγη- ματισθησαμένη ὑπόνοια τοῦ Οἰδίποδος, διτὶ δι Τειρεσίας ἐπείσθη ὑπὸ τοῦ Κρέοντος, διὰ νὰ μὴ εἰπῇ τὴν ἀλήθειαν.

γ') 300 — 315

Λεξιλογικαί. νωμάω - ω (νέιω) (ἐνγ. ἐν φρεσὶ) = ἀνακινῶ ἐν τῇ ψυχῇ μου, ἔξετάζω καὶ κρίων. πάντα ἐπεξηγεῖται ὑπὸ τῶν : δι- δακτά τε ἀρρητά τε, ἀπερ ἐπίσης ἐπεξηγ. ὑπὸ τῶν : οὐράνιά τε καὶ γθο- νοστιθῇ κατὰ σχῆμα χιαστόν. ἀρρητα μεταφορὰ ἀπὸ τῶν ιερῶν, τῶν μὴ μεταδιδομένων εὐκόλων εἰς τοὺς μὴ μειωμηλένους. **χθονοστιβής** = δι πατῶν τὴν γῆν, δι ἐπίγειος. τὴν πόλιν κατὰ πρόσληψιν ἀντί : φρονεῖς δ'

ὅμως, οἷά γέσω πόλις σύνεστιν. **νόσω** προσωποποιία: τὰ ῥήματα ἔξευρίσκομεν καὶ αλύεις μὲν σημασία. παρακειμ. πέμψασιν ἡπιῶν (ἀγγέλους, θεωρούς). **ἀντέπεμψεν** = ἀνταπέστελεν ἀπόκρισιν. **ἔκλυσις** = ἀπολύτρωσις. ἀν ἐλθεῖν ἀπόδοσις τῆς ὑποθέσεως: εἰ ἐκπειψαίτιεθα. **νυν** = κατὰ ταῦτα. **φθονῶ** = ἀργούμιαι. φάτιν ἀπ' οἰωνῶν = μιαντέσιν ἀπὸ οἰωνοσκοπίαν. **ὅδον** = τρόπον. **ρύουμαι** = ὑπερασπίζομαι, σφύω, ἐν δὲ τῷ τελευταίῳ ρύσαι ἐνυπάρχει ἡ ἔννοια τῆς ἀποκρούσεως, ὥστε: **ρύσαι** δὲ πᾶν μίασμα τοῦ τεθνηκότος = σῶσον δὲ ἡριᾶς ἀποκρούων (διώκων μακρὰν) πᾶν μίασμα προερχόμενον ἀπὸ τοῦ ἀποθανόντος. ἐν σοὶ γάρ ἐσμεν = διότι ἀπὸ σοῦ ἔξαρτάται ἡ ὄπαρξις μιας, ἡ σωτηρία μιας. **ἄνδρα** = ἔκαστον (ὑποκ. τοῦ ὀψελεῖν): ἡ σειρά τῶν λέξεων: **κάλλιστος** δὲ πόνος (ἐστίν) ὀψελεῖν ἄνδρα, ἀφ' ᾧ ἔχοι τε καὶ δύναιτο.

Πραγματικαί. διδακτά τε ἀρρητά τε κτλ., διὰ τούτων θέλει νὰ δηλώσῃ τὴν μεγάλην μιαντικήν δύναμιν τοῦ Τειρεσίου, ἢν ἔλαθεν οὗτος δύοισι μὲν τὴν μιαροθιότητα, ζήσας ἐπὶ ἐπτά ἢ ἐννέα γενεάς, εἰς ἀντάλλαγμα τῆς γενοιλένης ὑπὸ τῶν θεῶν τυφλώσεώς του. **ρύσαι**: ἡ ἐπανάληψις τοῦ αὐτοῦ ῥήματος φανερώνει τὸ μέγα ἐνδιαφέρον τοῦ βασιλέως καὶ ἔξαίρει τὴν θεριήν παράκλησιν αὐτοῦ πρὸς τὸν Τειρεσίαν. ἀλλην μαντικῆς **ὅδον** ἐννοεῖ ἄλλον τρόπον μιαντικῆς ἐκτὸς τῆς οἰωνοσκοπίας, εἰς ἡν κυρίως διεκρίνετο δι μάντις, ἢτοι τὴν δι' ἐπιπέριων μιαντικήν.

δ') 316—403

Λεξιλογικαί. **φρονῶ** = φρονῶ δρῦθρος, γνωρίζω τὴν ἀλγήθειαν. **τέλην λύω** = λυσιτελῶ, ὠφελῶ. **ταῦτα** (δηλαδὴ ὅτι δεινόν ἔστι φρονεῖν ἔνθα). **γάρ...** αἰτιολογεῖ τὸ ἐπιφώνημα φεῦ. **διόλλυμι** = ληστιονῶ. **οὐκ ἀν** ινόμην, ἀπόδοσις τίνος ἐννοουμένης ὑποθέσεως; **ἀθυμος** = δύσθυμιος. **ἄφεσ** μ' ἔσι οἴκους, ἐνν. **ἴέναι**: **ράστα** = εὔκολωτατα. **διαφέρω** = ὑποφέρω μιέχρι τέλους. **τὸ σὸν - τούμὸν** = τὴν μιοιράν σου — τὴν ίδιαν μου. **τὸ σὸν τε σὺ κάγω τούμόν,** εἰδος χιαστοῦ σχήματος. ἢν ἐμοὶ πίθη (δηλ. μὲν ἀφῆσης νὰ ἀπέλθω). **ἐννομα** = σύμφωνα πρὸς τὸν νόμον (τ. ἔ. πρὸς τὸ κήρυγμα τοῦ Οἰδίποδος). **τήνδε φάτιν** τὸν ἀναμιενόμενον τοῦτον λόγον σου. **ἀποστερῶ** = ἀποκρύπτω. **γάρ** αἰτιολογεῖ τὴν παραλειφθεῖσαν πρότασιν: οὐ λέγω ἔν-

νοικια σύτε προσφιλή. ούδε τὸ σὸν φώνημα ἵὸν πρὸς καιρὸν σοὶ = σύτε καὶ ὅτι οἱ ἰδικοὶ σου λόγοι ἀποθαίνουσι πρὸς ἀγαθόν σου. φώνημα ἔγνοει γενικῶς τὸ διάταχμα καὶ τοὺς τελευτάριους τούτους λόγους τοῦ Οἰδίποδος. ὡς οὖν μῆδ' ἐγὼ ταῦτὸν πάθω, ἐπρόκειτο νὰ εἴπῃ τὴν λέξιν σιγήσομαι ἢ μᾶλλον ἀπειμι, ὅπερ δηλώσται ἐκ τοῦ ἐποιέντος στίχου, ὅπου φάνεται ὅτι ὁ μάντις κινεῖται, διὸ νὰ φύγῃ. φρονῶν γε = ἐνῷ δέσμια ἥξεντεις. ἀποστραφῆς = ἀπέλθης· προσκυνοῦμεν ἵκτηροι (τυπικὴ φράσις πρὸς δῆλωσιν ἴσχυρὰς παρακλήσεως) = εὔσεβῶς σὲ θερμοπαρακλησύμεν. οὐ μή ποτε, τὸ οὖν μή μεθ' ὑποτ. ἀρ. σημ. ἔντονον ἀρνησιν. μὴ ἐκφήνω = διὰ νὰ μὴ φανερώσω. τί φής; ἔντευθεν ἀρχεται δργιζόμενος. ἀλλως = μάτην, ἀνωφελῶς. ἐλέγχω = ἐρωτῶ νὰ μάθω. δργαίνω· ἔχει μεταβατ. σημιασ., ὃς ἐδῶ = εἰς δργὴν κινθ. ἡ φράσις μετριάζει τὴν κακὴν ἔντύπωσιν ἐκ τῆς ὕδρεως: ὁ κακῶν κάκιστε, ἀφ' οὗ ἀλλωστε ἐλπίζει ὅτι θὰ λύσῃ τὴν σιωπὴν του ὁ μάντις. ἔξερεις τοῦ ἔξαγορεύω=λέγω φανερά. ἀτεγκτος, (ἀ-τέγγω = δρέχω) = ἀδάκρυτος, ἀσυγκίνητος. ἀτελεύτητος = ὁ μὴ δίδων τέλος εἰς πράγματα τι, δὲ ἴσχυρογνώμων. δργὴ σημιαίνει γενικῶς ἥθος, χαρακτήρ, ἐδῶ δὲ διὰ μὲν τὸν Τειρεσίαν ἔννοει ἴσχυρογνωμοσύνην, διὰ δὲ τὸν Οἰδίποδα δξιθυμίαν. τὴν σήν ναίουσαν· ὑπανίσσεται κεκαλυμμένως τὴν σύζυγόν του Ιοκάστην. ψέγεις ἐπανάληψις μοιφῆς μετὰ τὸ ἐμέμψω, χάριν ἐμφάσεως. γάρ αἰτιολογ. τὸ ἔννοούμ. ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἔχω δεδιάσις δργὴν. ἀ ἀτιμάζεις πόλιν· τὸ ἀτιμάζω ὡς στερητ. συντάσσεται μετὰ διπλῆς αἰτιατικῆς. ἥξει γάρ αὐτά, (σιωπῶ) διότι τὸ πράγματα μόνα των θὰ φανερωθῶσιν. πέρα = περισσότερον. πρὸς τάδε· τοῦτο τιθέμενον μετὰ προστακτικῆς σημιαίνει ἀμετάτρεπτον ἀπόφασιν = ἔναντι τούτων. θυμόματ-οῦματ = δργίζομαι. καὶ μήν παρῆσω (παρίγμα) γ' οὐδὲν = καὶ δημιώς τίποτε δεδιάσις δὲν θὰ παραλείψω. ἄπερ = ἐκείνων ὡς. ξυμφυτεύω = συμπράττω. καὶ ἐπιδοτ. = ὅχι μόνον ὅτι γνωρίζεις, ἀλλὰ καὶ... δσον μὴ χερσὶ καίνων (περιορίζει τὴν ἔννοιαν τοῦ εἰργάσθω) = ἐκτὸς μόνον ποὺ δὲν τὸν ἐφένευσες μὲ τὰ ἰδια σου τὰ χέρια. ἀληθες = ἀλήθεια; ἀναδιδάσκεται: ὁ τόνος ἐπὶ ἐρωτηματ. εἰρωνείας. ὄπερ (ἀντὶ τοῦ ὄπερ) καθ' ἔλξιν πρὸς τὸ κηρύγματι. προσαυδῶ = προσφωνῶ. ὡς ὅντι· ἔθηκε δοτ. ἀντὶ αἰτιατ. ὅντα πρὸς τὸ σέ, διὰ νὰ ἀποφευχθῇ ἡ παρανόησις πρὸς τὸ ἐμέ. κάφ = καὶ ἀπό. τοῦτο· ἔνν. τὸ ἐκκινῆσαι τόδε τὸ ἥττικ, ἣτο: τὰ ἐπα-

κολουθήμεται της πράξεώς σου ταύτης. ποῦ = πῶς. πέφευγα· ἔχω ήδη διαφύγει (διὰ τοῦ παρακ. δηλοῦται τὸ τετελεσμένον). Ισχὺον κατηγορ.· διὰ τῶν κατωτέρω ὁ Οἰδίποντος προσπαθεῖ, οἶνει ἀνακρίνων, ν' ἀποκαλύψῃ συνωμοσίαν, ἢν μπορεύεται. ἐκπειρῶμαί τινος = ὑποθέλλω τι εἰς δοκιμασίαν· ἡννοιαί ἐδῶ εἰναι: ὑποθέλλεις τοὺς λόγους μιου εἰς δοκιμασίαν, ἀν δηλαδὴ θάλιμμείνω εἰς αὐτοὺς ἢ θάλιμμαί τι περιπέσω εἰς ἀντιφάσεις. οὐχ ὥστε γ' εἰπεῖν γνωστὸν = οὐχὶ ἔυνηκα οὕτως, ὥστε εἰπεῖν ἐγνωσμένον, δὲν ἐνόησα τόσον πολύ, ὥστε νὰ εἴπω ὅτι τὸ ἔχω κατανοήσει: φονέα σέ φημι κτλ.: ἢ κανον. σειρὰ τῶν λέξεων εἰναι: φημι φονέα σε κυρεῖν τάνδρός, οὗ τὸν φονέα ζητεῖς. οὐ τι χαίρων = οὐχὶ ἀτιμωρητί. πημονάς = ὕδρεις. δσον γε χρήζεις ἐνν. λέγε. αἰσχισθ' διμιλῶ = ἔχω αἰσχροτάτας (ἐνν. συζυγικάς) σχέσεις. τοῖς φιλτάτοις ἐνν. τῇ μητρὶ. ἵν' εἰ κακοῦ πλαγ. ἐρωτ. πρότ. κακοῦ· γεν. μεριστ. ἢ = ἀληθεία. γέγηθα παρακ. τοῦ γηθέω = χαίρω, ἀγάλλομαι. γεγηθώς δει = πάντοτε ἀτιμώρητος. ἀλλ' ἔστι ἐνν. τῆς ἀληθείας σθένος. σοί... σοὶ δοτικαὶ τῆς ἀναφορᾶς. τυφλὸς τά τ' ὥτα... ἢ παρήγησις τοῦ τ' ἐπαυξάνει τοὺς πειρακτικοὺς λόγους τοῦ Οἰδίποδος, εἰναι: δὲ πολὺ πειρακτικοὶ οἱ λόγοι του καὶ διότι ἀναφέρονται εἰς φυσικὸν ἐλάττωμα τοῦ μάντεως· τὸ τυφλὸς ἀνήκει μόνον εἰς τὰ ὅμικατα, ἐνῷ εἰς τὰ ὥτα καὶ τὸν νοῦν ἐννοεῖται κατὰ ζευγματα τὸ ἐπίθετον ἀγιθλὸς ἢ ἀλλο συναφές αὐτοῖς. ταῦτα δινειδίζων = αὐτὰς τὰς ὕδρεις (τὴν ἀγιθλότητα τοῦ νοῦ καὶ τὴν τυφλότητα). πρὸς μιᾶς νυκτὸς = ὑπὸ μιᾶς συνεχοῦς τυφλώσεως (σκότους). γάρ· αἰτιολογεῖ τὸ ἐννοούμ. οὐκ ἀν βλάψωμι σε. φ τάδε (δηλ. πεσεῖν σε). ἐκπρᾶξαι μέλει = ὁ ὄποιος ἐνδιαφέρεται νὰ κατορθώσῃ αὐτὰ ἐδῶ (δηλ. νὰ πέσης). ἐξευρήματα = ἐπινοήματα. Κρέων δέ σοι πῆμα οὐδὲν = ἀλλ' ὁ Κρέων οὐδειμίαν βλάδην σοῦ παρέχει.. ὑπερφέρω = ὑπερτερῶ, ὑπερέχω. πολύζηλος βίος = ὁ πλήρης φθόνου καὶ ἀμίλλης βίος. δωρητὸν οὐκ αἰτητὸν = δωρηθεῖσαν καὶ οὐχὶ ζητηθεῖσαν. πιστὸς εἰρων. ὑπελθών... δφεις (ἢ πρέθ. ὑπὸ σημαίνει τὸ λαθραῖον, τὸ ὑπουλον) = λαθραίως ὑπεισελθών. ὑποθαλῶν ὡς δργανον· μεταφορὰ ἐκ τῶν παλαιόντων. μάγος = ἀπατεών. ἀγύρτης (ἀγείρω), δρπως καὶ παρ' ἥπιεν = ὁ πλάνος. δέδορκε τοῦ δέρκοιμι (βλέπω) = ἔχει τὰ βλέμματά του, τὸν νοῦν του. τὴν τέχνην· ἐνν. τὴν μικνικὴν τέχνην. ποῦ; εἰς ποίας περιπτώσεις; σαφῆς = ἀψευδῆς. κύων = σκύλα, τέρας. ῥαψῳδὸς = αἰνιγματοπλόκος. ἐκλυτήριος = ἀπαλλακτικός, ἀπολυτρωτικός. τούπιόντος =

τοῦ τυχόντος (γεν. κατηγορ.)· ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: καίτοι διειπεῖν (ύποκ.) τὸ αἴνιγμα οὐκ ἦν τούπιόντος. προυφάνης = ἐφανερώθης· ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: ἥν τὸ προυφάνης οὐκ ἔχων γνωτόν, οὔτ' ἀπ' οἰωνῶν οὔτε ἐκ θεῶν του. νὶν = τὴν Σφίγγα. κυρήσας = ἐπιτυχὼν τῆς λύσεως τοῦ αἰνῆγματος. γνώμη = διὰ τῆς ἐπινοίας μου. ἐκβαλεῖν ἐνν. θρόνων. παραστατῶ = ἵσταικαι πλησίον. πέλας = πλεοναχμέρ. χώ συνθεῖς = καὶ ὁ σκευωρήσας. ἀγηλατέω - ᾗ = τὸν ἐναγῆ ἀπομακρύνω. παθῶν (ἐνν. τοιχῆτα) οἴλα περ φρονεῖς, ἔγνως ἀν = οὐκ ἔδικτες μυαλό, οὐκ ἐνουθετεῖσο, οὐκ ἐσυνετέλεσο.

Πραγματικαί. φρονεῖν: ὁ Τειρεσίας ἐγγόριζε τὸν φονέα τοῦ Λαζοῦ, ἀλλὰ σεθόλιενος τὸν σωτῆρα τῆς πόλεως δὲν ἤθελε νὰ μιαρτυρήσῃ, διὰ νὰ μὴ τὸν ἐκθέσῃ. Προσκληθεὶς δὲ ἥδη ὑπὸ τοῦ Οἰδίποδος εἶχε μὲν ἀπόρφασιν ἐν ἀρχῇ νὰ εἰπῃ τὸ μυστικόν, ἀλλὰ κατελήψθη ὑπὸ δισταγμού λόγῳ τῆς παρουσίας αὐτοῦ τοῦ βασιλέως. ῥῆστα γάρ τὸ σόν... αἱ φράσεις τοῦ μάντεως εἰναι: σκοτειναῖ, ὡς συγήθως. πλοῦτος καὶ τυραννίς, ταῦτα ἀθεωροῦντο ὡς ὄψιστα ἀγαθὰ καὶ διὰ τοῦτο προεκάλουν εὐκόλως τὸν φθόνον τῶν ἀλλων. ἀγύρτης· ἀγύρται παρ' ἀρχαῖοις ἐλέγοντο κυρίως πλανόδαι τινες ἴερεῖς, ἀσχολούμενοι εἰς τὸ ἔργον μαγείας καὶ διὰ τοῦτο ἡ λέξις ἀγύρτης συνδέεται μὲ τὴν λέξιν μάντις καὶ γρηγοριεύει ὡς ὅμοιες ἐναντίον αὐτοῦ. ἐκ θεῶν γνωτόν... ἐκ τῶν μάντεων ἀλλοι μὲν ἐνεπνέοντο ὑπὸ τινος Ήεοῦ, ἀλλοι δὲ παρατηροῦντες ἡριήγενον τοὺς οἰωνούς. παθῶν ἔγνως ἀν κατὰ τὸ παροιμιῶδες «παθόντα μαθεῖν» (πρᾶλ. τὸ παρ' ἥπιτη «ὁ παθός μαθός»).

ε') 404 — 462

Λεξιλογικαί. ἡμῖν μὲν εἰκάζουσιν = εἰς ἡμῖν τούλαχιστον, καθὼς δυνάμειθα νὰ συμπεράνωμεν. δεῖ· συντάσσει. μετὰ τῆς γενεalogίας τοιούτων καὶ τοῦ ἀπαρειφάτου σκοπεῖν. ὄπως λύσομεν πλαχ. ἐρωτ. πρότασις, χρησιμεύσουσα καὶ ὡς ἐπεξηγ. τοῦ τόδε. ἔξισωτέον (σοι) = πρέπει νὰ ἔξισωθῷ πρὸς σέ. γοῦν = τούλαχιστον. τὸ ἀντιλέξαι (προσδιορισθεὶς ἀναφορᾶς) = εἰς τὸ νὰ δώσω ἵσην ἀπάντησιν. τοῦδε δηλ. τοῦ ἵσα ἀντιλέξαι. προστάτου γράφομαι = γράφομαι ἔχων τὴν προστασίαν τινός. **Κρέοντος** γεν. κατηγορηματική. δέρκομαι (ἔξι οὐ δράκων) = βλέπω καθηρώς, ἔχω τὴν δύναμιν τῆς ὀράσεως. καὶ... καὶ ἐτέθησαν δύο προσάσεις κατὰ παράταξιν, ἀντὶ νὰ τεθοῦν καθ' ὑπόταξιν

= εἰ καὶ δέδορκας, οὐ βλέπεις. ἵν' εἴ κακοῦ πλαγ. ἐρωτ: πρότ. ὅπως καὶ αἱ εἰσαγόμεναι διὰ τοῦ ἔνθα καὶ δτῶν· ἔνθα ἐννοεῖ τὸν πατρικὸν οἶκον, τὸ δὲ δτῶν μέτα ἐννοεῖ τὴν μητέρα. τοῖς σοῖσιν αὐτοῦ... ἀκολουθεῖ κανονικῶς νέρθε (ἐνν. τὸν πατέρα) καὶ ἐπὶ γῆς ἄνω (ἐνν. τὴν μητέρα). ἀμφιπλήξ (ἀμφι-πλήξ) = ἑκατέρωθεν πλήρτουσα, κτυπῶσα καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη, δηλ. καὶ ἀπὸ τοῦ πατρὸς καὶ ἀπὸ τῆς μητρός. δεινόπους = ἔχουσα φοβερούς πόδας, φοβερὰ διώκτρια. δρθά = τὰ πράγματα ὑπὸ τὴν ἀληθῆ αὐτῶν δψιν. σκότος = διαρκὲς σκότος. λιμὴν = θάλασσα. Κιθαιρών = ὅρος (ἔθηκε τὴν συγκεκριμένην καὶ ἀτομ. ἐννοιαν Κιθαιρών, ἀντὶ τῆς γενικῆς ὅρος, ἵσως διότι ἐν Κιθαιρώνι ἔξετέθη ὁ Οἰδίποις ὡς βρέφος). σύμφωνος = συμφωνῶν, ἀντηγχῶν· συντάσσει. μετὰ τῆς γενικῆς βοῆς = θὰ ἀντηγχήσῃ τοὺς θρήνους σου. καταισθάνομαι = αἰσθάνομαι καλά, κατανοῶ. ὑμέναιος = τὸ γαμήλιον ἀστικά, εἰτα δὲ μετωνυμικῶς σημ. τὸν γάμιον. δόμοις = ἐν τῷ πατρικῷ οἴκῳ. ἀνορμόν = ἀνευ ἀσφαλούς λιμένος (κατηγορ.). ἀνορμός ὑμέναιος δὲ εἰναι: ὁ ἀλίμενος γάμιος· ἢ μετοχὴ τυχῶν εἰναι: ἐνδοτική. εὐπλοίας ἐνν. τὴν εὐνοεῖκήν λύσιν τοῦ αἰνίγματος. ἀλλων κακῶν = τῶν ἀλλων βδελυρῶν σχέσεών σου (μετὰ τῆς μητρός). ἀσ' ἔξισώσει σοὶ τε... παρήγησις τοῦ σ, λόγῳ δέντητος τοῦ λόγου. πρὸς ταῦτα = ἔναντι αὐτῶν, ποὺ σοῦ λέγω. τούμπὸν στόμα = τὰς προφητείας λιου, ἐλιέ. προπηλακίζω κυρίως σημ. χρίω διὰ πηλοῦ, ῥίπτω εἰς τὴν λάσπην, ἐδῶ μεταφορικῶς: ὑδρίσιταικῶς μεταχειρίζομαι τινα, διασύρω· ἢ σειρὰ τῶν λέξεων: οὐ γάρ ἔστι βροτῶν, δστις ἐκτριβήσεται ποτε κάκιον σοῦ. ἐκτριβομαι = φθείρομαι, καταστρέφομαι: ἔξ δοκολήρου. οὐκ εἰς ὅλεθρον ἐνν. ἀπει: = δὲν πᾶς νὰ χαθῆῃ· τὸ αὐτὸ δῆμια ἐννοητέον εἰς τὸ οὐχὶ θάσσον. ἀφορρος ἐκ τοῦ ἀψ (= δπίσω) καὶ ᾧ = δπίσω πορευόμενος· ἐδῶ σημιαίνει δπίσω. ἀποστρέφομαι = στρέφομαι πρὸς τὰ δπίσω· τά: πάλιν ἀφορρος, ἀποστραφεῖς ἀπει, ἔχουσι τὴν αὐτήν περίπου σημιασίαν καὶ ἀποτελοῦσι πλοῦτον ἐκφράσεως, γίνεται δὲ τοῦτο συνήθως, δταν ὁ λέγων κατέχεται ὑπὸ μεγάλης συγκινήσεως ἢ ὀργῆς. οὐδ' ίκόμην κλπ. ἐννοεῖται: οὐ μόνον ἀπειπ θάσσον, ἀλλ' οὐδ' ἂν... φωνήσοντα· τίνος μετοχὴ εἰναι; σχολῆ, κυρίως = διυσκόλως, καὶ ἐκ τῆς σημιασίας αὐτῆς = οὐδέποτε. ἔστειλάμην = μετεπειψάλην· ἔστειλάμην ἀν ἀπόδ. τίνος ὑποθέσεως; γονεῦσι δοτ. τῆς κρίσεως. μῶροι - ἔμφρονες ἐπεξηγοῦν καὶ ἀναπτύσσουν τὰ τοιούτα. ποίοισι ἐνν. γονεῦσι. μεῖνον· εἰπών τὰ προγού-

μιενα δέ Τειρεσίας ἐδοκίμασε νὰ φύγῃ, ἀλλὰ ἐπειδὴ ὑπεδήλωσεν, ὅτι γνωρίζει τοὺς ἀληθεῖς γρανεῖς, ἐνεθυμήθη δὲ Οἰδίπους τὰ ἐν Κορίνθῳ λεχθέντα περὶ αὐτοῦ καὶ τὸν διόλεντα χρησιμὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ διὰ τοῦτο, θέλων νὰ μάθῃ τὴν ἀληθῆ καταγωγήν του, τὸν προτρέπει νὰ μείνῃ, ἐνῷ πρότερον τὸν ἔστελλεν εἰς ὅλεθρον. **Ἐκφύει**, ἴστορ. ἐνεστ. = ἔχει γεννήσει, εἶναι: πατήρ μου. **φύσει** ἐδῶ σημ. = ἀποκαλύψει τὴν γέννησίν σου, τοὺς γεννήτοράς σου. **διαφθείρω** = καταστρέψω (ἐνν. τὰ μετὰ τὴν ἀποκάλυψιν παθήματά του). **αἰνικτὰ** = αἰνιγματώδη. **ἄριστος** εἰρων. **μέγαν** ἐνν. τὴν δόξαν του ἐπὶ τῇ λύσει τοῦ αἰνιγματος καὶ τῇ ἀναλήψει τοῦ βασιλικοῦ ἀξιώματος: ὑπέθεσες τοῦ εὑ ήσεις εἶναι: ἐὰν σκέψῃ καλῶς. **ἡ τύχη** = ἡ τυχαία σύμπτωσις τῆς λύσεως τοῦ αἰνιγματος: διατί κατέστρεψεν αὐτόν: **οὐ μοι μέλει** = δὲν μὲν ἐνδιαφέρει (ἐνν. ὅτι μὲν κατέστρεψεν ἡ τύχη). **εἰ τὴν πόλιν τὴνδ'** **ἔξεσωσα** = ἀρκεῖ, ποὺ ἔσωσα αὐτὴν ἐδῶ τὴν πόλιν (πῶς γαραντήσομεν πάλιν ἐνταῦθα τὸν Οἰδίποδα);. **κομιζέτω δῆτα** = διὰ τὸν δηγγήση λοιπὸν (ἀπ' ἐδῶ). **δόχλω** = ἐνοχλῶ. **ἔμποδὼν** = παρέχων ἐμπόδια διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ χρησιμοῦ. **συθείς** (παθ. ἀρρέστος τοῦ σεύομαι = κινοῦμαι ταχέως) = ἐὰν ἀπέλθῃς ἀμέσως. **ῶν οὕνεκ'** **ῆλθον** (προσδιορ. τελ. αἰτίου). **ὅπου** ἀντὶ ὅπως. **οὐκ ἔσθ'** **ὅπου** δὲν ὑπάρχει τρόπος ὅπως. **τὸν δύνδρα τούτον** ἐτέθη κατ' αἰτιατ. **καὶ** ἔλξειν πρὸς τὸ ἐπόμι. **ὅν**. **ἀνακηρύσσων φόνον** = κάμινων προκηρύξεις διὰ τὸν φόνον τοῦ Λαζοῦ. **λόγω** δὲ λόγος θὰ ἦτο πλήρης: ξένος μιὲν λόγῳ μέτοικος ὃν. **εἴτα** δὲ φανήσεται (ἀντὶ φανησόμενος σχετικῶς πρὸς τὴν μετ. ὃν). **ξυμφορὰ** = συντυχία, καλὴ τύχη (διὰ τὸ ὅτι θὰ ἀποκαλυφθῇ Θηραῖος). **ἐκ δεδορκότος** ἐντονώτερον τοῦ: διέποντος. **σκήπτρῳ προδεικνύς** = τῇ βακτηρίᾳ δεικνύεις ἔσιτῷ τὴν δόσον. **ἔμπορεύομαι** = πορεύομαι, μεταβάνω. **αύτὸς** = διὸς. **διμόσπορος** = διμόγχαρος. **ἰών εἴσω** = εἰσερχόμενος εἰς τὸ ἀνάκτορόν σου. **καὶν λάβθης** ἐνν. ἐμέ. **φάσκειν** ἀντὶ προστακτ. (πρόθλ. ἀγγέλλειν κτλ.). **μαντικῇ μηδὲν φρονῶ** = οὐδεμίαν γνῶσιν (ἴδεαν) ἔχω μαντικῆς. Μετὰ τοὺς λόγους τούτους δέ Τειρεσίας ἀπέρχεται: ἐκ δεξιῶν.

Πραγματικαί. Λοξία. τοιουτοτρόπως ἐπεκαλεῖτο δὲ Ἀπόλλων διὰ τὸ σκοτεινὸν καὶ διφορούμενον τῶν χρησιμῶν του. **προστάτου**· ἐν ταῖς ἀρχαῖς Ἀθήναις πᾶς μέτοικος εἶχεν ἔνα πολίτην, δὲ ποιὸς ἀνελάχιστην τὴν προστασίαν καὶ κηδεμονίαν του ἐνώπιον τῶν ἀρχόντων

καὶ τῶν δικαστηρίων, τὸ δνομικὰ δὲ τοῦ μετοίκου κατεγράφετο εἰς τοὺς καταλόγους τῆς πόλεως ὅπου μετὰ τοῦ προστάτου αὐτοῦ· τοῦτο ἐλέγετο γράφομαι προστάτου. Ἀρά· ή Ἄρα προσωποποιήθεισα, ἀλλοτε μὲν διακρίνεται ως αὐθύπαρχος καὶ ἀλλοτε ταυτίζεται πρὸς Ἐρινύν. δόρμον ἀνορμον· ὁ γάριος τοῦ Οἰδίποδος, ὥπερ εὔτυχεῖς κατὰ τὸ φαινόμενον περιστάσεις συναφθείς, παραβάλλεται πρὸς εἴσπλουν ἀνορμον, τ. ἔ. πρὸς λιμένα ἀλλιενον, ἐν τῷ δόποιφ ἐναντίγησεν. εἰπὼν ἀπειμι, οὐ τὸ σὸν δείσας... ὁ Τειρεσίας ἐρεθισθεὶς ἐκ τῶν περιφρονητικῶν δι’ αὐτὸν λόγων τοῦ Οἰδίποδος ἀποκαλύπτει τὰ κατ’ αὐτὸν τώρα σαφέστερον, ἀποφεύγων τὰς ἐπιψυλάξεις. Φάνεται δέ, ὅτι ὁ Οἰδίπους εἶχεν ἀπέλθει τῆς σκηνῆς, καθ’ ἣν ὥραν ἐλεγε τὰ τοιαῦτα ὁ μάντις, καὶ δὲν ἤκουσεν αὐτά, ή δὲ φράσις οὐ τὸ σὸν δείσας πρόσωπον δὲν ἀντιμάχεται εἰς τὸ γεγονός τῆς ἀπουσίας τοῦ Οἰδίποδος, ἐὰν λάθωμεν ὑπ’ ὄψιν, ὅτι ὁ Τειρεσίας ἡτο τυφλὸς καὶ δὲν ἀντελήφθη τὴν ἀπουσίαν του.

ΠΡΩΤΟΝ ΣΤΑΣΙΜΟΝ (463 — 512)

Στροφ. α' (463 — 472)

Λεξιλογικαί. θεσπιέπεια (θέσπις = θεὸς - ἔπος) = ἡ ἐκπέμπουσα θεῖα ἔπη, ἡ προφητική. **Δελφίς** = Δελφική. **πέτρα** = βράχος· ἐτέθη ὁ τόπος ἀντὶ τοῦ θεοῦ Ἀπόλλωνος. **ἄρρητ'** ἀρρήτων τίθεται: ἀντὶ ὑπερθετικοῦ = δεινότατα. **τελέσαντα** κατηγορ. μετοχή, καίτοι ἐξαρτᾶται ἐκ βρήματος λεκτικοῦ· ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: **τίς** (ἐστιν) ἐκεῖνος, **ὅντιν'** ἀ θεσπιέπεια **Δελφίς** πέτρα **εἶπε τελέσαντ'** ἀρρητ' ἀρρήτων φονίασι (φονικαῖς) χερσίν; **ώρα** (ἐνν. ἐστιν) = εἶγαι καιρός. **ἀελλάς - δος** = ταχεῖα, λέγεται περὶ ἵππων τρεχόντων ὅπως ἡ θύελλα (ἀελλα). **σθεναρώτερον** = ἴσχυρότερον. ἐδῶ σημ. ταχύτερον. **ἐπενθρώπσκω** = ἐφοριῶ (τὸ ἀπλοῦν ἕτημα θρώπσκω, ἀόρ. β' ἔθορον, ἔξ οὖ θούριος, σημ. πηδῶ). **πυρὶ καὶ στεροπαῖς** σχῆμα ἐν διαὶ δυοῖν = κεραυνῷ πυρὶ, πυρφόρῳ κεραυνῷ, προσδιορίζει· ώς δργανικ. δοτ. τὸ ἔνοπλος. **γενέτας** σημ. πατήρ καὶ νίσ· ἐδῶ σημ. τὸ δεύτερον. **Κῆρες** = μοῖραι τοῦ θανάτου· ἐδῶ εἶναι κι Ἐρινύες, ἐπιξητοῦσαι τὴν τιμωρίαν τοῦ φονέως τοῦ Λαζού. **ἀναπλάκητοι** = ἀναιπλάκητοι (παρελήφθη τὸ μέτρον γίνεται ἐκ τοῦ α στερητικοῦ καὶ τοῦ ἀπαρειφάτου ἀόρ. β' ἀιπλακεῖν = ἀιαρτήσαι.) = αἱ

οὐδέποτε ἀποτυγχάνουσαι τοῦ σκοποῦ των. δειναὶ κατηγορούσῃ. τοῦ Κῆρος.

'Αντιστρ. α' (473 — 482)

Λεξιλογικαί. **Ἐλαμψεν** = ἐφώτεσεν, ἐδήλωσεν ἢ ἤχησε λαμπρῶς καὶ εὐχρινῶς. **γάρ** ἐπεξηγεῖ τὸν τρόπον τῆς διώξεως ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος. **νιφρέις** = χιονοσκεπής. **φάμα** = διχρησιός· ἢ σειρὰ τῶν λέξεων: ἐλαυψε γάρ φάμι (ἀπὸ) τοῦ νιφρέντος Παρν. πάντα (Θηραῖον) ἰχνεύει τὸν ἀδηλον (τὸν ἄγνωστον) ἀνδρα. **φοιτᾶ** ἐνν. δ ἀδηλος ἀνήρ, δ φονεύς. **γάρ** αἰτιολ. τὸ ἰχνεύειν. **ὑπὲρ ἀγρίαν** ὑλαν = εἰς τὰ ἄγρα δάση. **μελέω** ποδὶ = μὲ τὸν δυστυχῆ του πόδα (ἔνεκα τῆς διαρκοῦς διώξεώς του). **χηρεύω** = ζῷ εἰς τὴν μοναξιάν, στερούμιαι τῆς κοινωνίας τῶν ἀνθρώπων. **μεσόμφαλα** = εὑρισκόμενα εἰς τὸ κέντρον τῆς γῆς (τὸν διμφαλὸν τῆς γῆς). **καθ'** ὑπαλλαχήν εἰπε τὰ μαντεῖα μεσόμφαλα ἀντὶ τοῦ τόπου, διτις εὑρίσκετο εἰς τὸν διμφαλὸν τῆς γῆς. **ἀπονοστρίζων** = ἀποικαρίνων ἀφ' ἔαυτοῦ, ἀποφεύγων. **αἱεὶ** ζῶντα = πάντοτε ζωγόντα, ἔχοντα αἰώνιον κύρος. **περιποτῶμαι** = περιπταμαι. Ἐν δῃ τῇ ἀντιστροφῇ γίνεται παρομοίωσις τοῦ φονέως πρὸς ταῦρον, ὑπὸ οἰστρου κεντούμενον καὶ φεύγοντα, ἵνα κρυφῇ: διοιστρος παρομοιάζεται πρὸς τὸν χρηστὸν καὶ τὰ μαντείατα.

Πραγματικαί. Ο χορός, ἀκούσας εἰς τὸ τέλος τῶν διάλογον καὶ τὴν στιχοιμθίαν τοῦ Οἰδίποδος καὶ Τειρεσίου, δὲν κάλινε λόγον περὶ τοῦ μάντεως, ἀλλὰ προτιμᾷ ἐν τῇ α' στροφῇ καὶ ἀντιστροφῇ νὰ κάμη μινέαν περὶ τοῦ χρηστοῦ καὶ μόλις ἐν τῇ β' στροφῇ καὶ ἀντιστροφῇ δημιλεῖ περὶ τῶν λεχθέντων ὑπὸ τοῦ Τειρεσίου. **Δελφὶς πέτρα** εἶναι δ ὑπεράνω τῶν Δελφῶν ἀπότομος βράχος, αἱ Φαιδριάδες πέτραι, παρὰ τὰς διποίας ἔκειτο ἢ Κασταλία πηγὴ καὶ τὸ μαντεῖον. **πυρὶ καὶ στεροπαῖς** λέγει: κεράνιον πῦρ, ἐπειδὴ δ Ἀπόλλων ἐριηνεύει τὴν θέλησιν τοῦ Διός καὶ ἔκτελει τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ κατ' ἀκολουθίαν διπλίζεται μὲ τὸ σπλον τοῦ πατρός, τὸν κεραυνόν. **Κῆρες**: αἱ μοιραὶ τοῦ θανάτου παρίστανται: ἐδὴ ως θεότητες τιμωροί, ως Ἐρινύες, αἱ διποίαι ζητοῦν νὰ τιμωρήσουν τὸν φονέα τοῦ Λαζού. **μεσόμφαλα μαντεῖα** ἐπιστεύετο διτις τὰ μαντεῖαν τῶν Δελφῶν ἔκειτο εἰς τὸ κέντρον τῆς γῆς καὶ διτις δ Ζεὺς ἀπέλυσεν ἐξ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως δύο ἀετοὺς κατ' ἀντίθετον διεύθυνσιν, οὕτοι δὲ πετάξαντες συνηγνήθησαν

εἰς τοὺς Δελφούς, ὅπου μνημεῖον ἐκ λευκοῦ λίθου σχήματος γῆμισφαρίου, ἐντὸς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἔστεκνυε τὴν θέσιν τῆς συναντήσεως. Τούτο ἐλέγετο ὀμιφαλός.

Στροφ. β' (483 — 497)

Λεξιλογικαί. δεινὰ ταράσσει = φοβεράς σκέψεις ἐν τῇ ψυχῇ του δινακινεῖ, ἔξεργερει. οἰωνοθέτης = ὁ ἄρχων τὴν σημιασίαν τῶν οἰωνῶν, ὁ οἰωνοσκόπος. οὔτε δοκοῦντα οὔτ' ἀποφάσκοντα = οὔτε πιθανὰ (πιστευτὰ) οὔτε ἀπίθανα (ἀπίστευτα). δρῶν μετ. αἰτιολ. ἐνθάδε = ἐν τῷ παρόντι. δρίσω = ἐν τῷ παρελθόντι. νεῖκος = φιλονικία. ἔκειτο = ὑπῆρχε. τανῦν = μετὰ τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ Τειρεστοῦ. πρὸς δότου δὴ (ἐνν. νείκους) = ἀπὸ τοῦ ὅποιου ἀκριβῶς ἐκκινῶν (ὁριώμενος). βασάνω πίστιν ἔχων = ἀποδίδων εἰς αὐτό, ὡς εἰς ἀπόδειξιν, πίστιν. ἐπίδαμος φάτις Οἰδίποδα = ἡ ὑπάρχουσα παρὰ τῷ λαῷ φήμη περὶ τοῦ Οἰδίποδος. εἴμι ἐπί... νὰ ἐπέλθω κατά. Λαβδακίδαις δοτ. χαριστική. ἀδήλων θανάτων γεν. ἀντικειμ. εἰς τὸ ἐπίκουρος θανάτων ποιητ. πληθ. ἀντὶ τοῦ ἐνικ. θανάτου.

Αντιστρ. β' (498 — 512)

Λεξιλογικαί. ξυνετός = σοφός. πλέον φέρομαι = ὑπερέχω, ὑπερβάλλω· ἡ φράσις πλέον φέροιται ἐλήφθη κατὰ μεταφορὰν ἐκ τῶν ἀγώνων. σοφίᾳ δοτ. δργαν. παραμείβω = ὑπερτερῶ. μέμφομαι = κατηγορῶ. κατάφημι = λέγω ναί, ἐπιδοκιμάζω. ἐπ' αὐτῷ, ἀντὶ: ἐπὶ τοῖς Θηραίοις, ἀλλ' ἐπειδὴ οὗτος προστήθειν, ἵνα λύσῃ τὸ αἰνιγγια, ὁ κίνδυνος ἐκ μέρους αὐτῆς κατ' αὐτοῦ κυρίως ἐστρέφετο. βασάνω = ἐν τῇ δοκιμασίᾳ του. ἡδύπολις = εὐχάριστος εἰς τὴν πόλιν. τῷ = διὰ ταύτα. ὀφλισκάνω κακίαν = ὀφλισκάνω δίκην κακίας = θεωροῦμαι κακός· διτοίως λέγεται ὀφλισκάνω μιωρέαν, δισσέθειαν, αἰσχύνην κτλ.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ (513 — 648)

α') 513 — 531

Λεξιλογικαί. Ο Κρέων ἔρχεται ἐκ τῆς δεξιᾶς παρόδου, διότι δὲν ἦτο σύνοικος τοῦ Οἰδίποδος, ὃς διαφαίνεται καὶ κατωτέρῳ ἐν τῷ στίχῳ 533. πολῖται = συμπολῖται. πεπυσμένος (πυνθάνομαι) αἰτιολ. μετ. κατηγορεῖν = κατηγοροῦντα λέγειν. ἀτλητῶ ἐκ τοῦ ἀτλητοῦ (ἀ - τλάω = ὑποιείνω) = ἀδυνατῶ νὰ ὑποιείνω, δυσταχτεῖτο.

μακραιών = μακρογρόνιος. φέροντι μετ. ὑποθ. **βάξις** (ἐκ ρ. βάξω = λέγω, δηλώ) = λόγος, κατηγορία. **εἰς ἀπλοῦν** = εἰς μικρόν, πρὸς ἀντίθεσιν τοῦ κατωτέρω **εἰς μέγιστον**. **ἐν πόλει** = ἐνώπιον τῶν πολιτῶν. **μὲν δὴ** = μήν δὴ = ἀλλὰ βεβαίως. **ἡλθε** = ἐξεφράσθη. **δργῆ** βιασθέν ἀν μᾶλλον ἢ γνώμη φρενῶν = τὸ δόποιον θὰ προεκλήθῃ μᾶλλον ἐκ στιγμαίας δργῆς παρὰ ἐξ ἐνδοιτύχου πεποιθήσεως. **ἔφανθη** = ἡλθεν εἰς φῶς. **τοὺς λόγους** = ἔθηκε τὸ δρθρον, διὰ νὰ δηλώσῃ τοὺς γνωστοὺς λόγους τοῦ Τειρεσίου, τοὺς λεχθέντας ἀνωτέρω ὅπ' αὐτοῦ. **οἶδα δ' οὐ** = ἐτέθη ἢ ἀρνησίς μετὰ τὸ ῥῆμα πρὸς ἔξαρσιν τῆς ἀντίθεσεως. **τίνι γνώμη** = μὲ ποίαν πρόθεσιν. διὸ ποὺς διαλόγησε μὲν δὲ ἐλέγοντο, ἀλλὰ προσέθηκε τὸ οἶδα δ' οὐ γνώμη τίνι, διὰ νὰ μετριάσῃ τὴν κακήν ἐντύπωσιν τοῦ Κρέοντος καὶ τὴν δργὴν αὐτοῦ. **ἔξ δρμάτων** = μὲ ἀνοικτὰ (μὴ ταραχιμένα) μάτια. **ἔξ δρθῆς φρενὸς** = μὲ ἡρειον νοῦν. **ἔπικλημα** (ἐπικαλέω) = κατηγορία. **ὅδε** = ίδού.

Πραγματικαί. τύραννος = ἐνέχει ἢ λέξεις αὗτη προσδηλητικὴν ἔννοιαν διὰ τὸν Οἰδίποδα, ὑποδηλοῦσα, διὰ οὗτος δὲν είναι αληρονομικὴ δικαιώματι βασιλεύς. **τάχ'** ἀν βιασθέν... διὸ ποὺς πάντοτε ἀποβλέπει εἰς συμβιβασμοὺς καὶ καταπράγνσιν τῶν δργιζομένων. **ἀ γάρ δρῶσιν οἱ κρατοῦντες οὐχ δρῶ**· τοῦτο είναι πολὺ δουλοπρεπές. **ἔξ δρμάτων δρθῶν** = ἐπειδὴ δὲν δίγναται νὰ τὸν διαφωτίσῃ διὸ ποὺς περὶ τῶν προθέσεων τοῦ Οἰδίποδος, διὸ Κρέων προσπαθεῖ νὰ μαντεύσῃ αὐτὰς ἐκ τῆς ἔξωτερης δψεώς του, καὶ διὰ τοῦτο ἐρωτᾷ περὶ τοῦ βλέπιματός του, διότι ἐν αὐτῷ κατοπτρίζεται ἢ ψυχή.

β') 532 — 633

Λεξιλογικαί. **οὗτος σὺ** = ἐσύ (διαφαίνεται τὸ δργίλον ὕφος τοῦ Οἰδίποδος, διὰ τοιούτων δὲ προσφωνήσεων ἐξεδηλοῦτο παρὰ δρχαίοις ἐχθρότης καὶ ἐρεθισμάς τοῦ λέγοντος). **τόλμης** = θράσους καὶ ἀναιδείας. **φρονεύς** ἀρ' οὐ διὸ Κρέων κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Οἰδίποδος ὑπέρβαλεν εἰς τὸν Τειρεσίκην νὰ τὸν θεωρήσῃ φρονέα τοῦ Λαῖου, κατ' αὐτὸν ἄρα είναι φρονέος του, διότι διὸ φρονέος τοῦ Λαῖου θὰ ἐφονεύετο. **τοῦδε τάνδρός** = ἐιροῦ. **ἐναργῆς** = διλογίνερος. **ώς οὐ γνωριῶμι** = διὰ δὲν θὰ ἀποκαλύψω. **ἔξαρταται** ἐκ τῆς ἀπὸ τῆς προηγ. μετοχ. ίδὼν ὑπονοοιμένης κατὰ ζεῦγμα συνωνύμου μετοχ. ὑπολαθῶν, νομίσας. **προσέρπω** = διοίως πλησιάζω, ἔρχομαι ὑπούλως (μεταφορ. ἀπὸ τῶν

ζφεων). ἀλέξομαι μέλλ. τοῦ ἀλέξομαι = ἀποκρούω. ως οὐ γνωριῶ-
μι ή οὐκ ἀλέξομην ἀναπτύσσουσι κατ' ἀντίστροφον τάξιν, γητοι κατὰ
σχῆμα χιαστόν, τὰ προηγούμενα δειλάνη νια μωρίαν. ἔγχειρημα = ἐπι-
χειρημα. δ = ή. οἰσθ' ως ποίησον; = οἰσθ' δ χρή σε ποιεῖν; τίθε-
ται δηλ. παρὰ τοῖς τραγικοῖς ποιηταῖς μετὰ τὴν ἐρώτησιν οἰσθ' ως ή
προστακτική ποίησον πρὸς δήλωσιν συμβούλης. ἀντὶ = ἔναντι, εἰς
ἀπόκρισιν. αὐτὸς = δ ἴδιος, μόνος σου. βαρὺν = ἀντιπαθητικόν,
φορτικόν· ή σειρὰ τῶν λέξεων: ἀκουσόν μου νῦν πρῶτ', ως ἐρῶ
(πῶς θὰ ἔξηγήσω). τοῦτ' αὐτὸν ἐπαναλαμβάνονται αἱ αὐταὶ λέξεις τοῦ
Κρέοντος, διὰ νὰ σκώψῃ αὐτόν. αὐθαδία = αὐταρέσκεια, αὐθαιρεσία.
κακῶς δρῶ σημαίνει ὅτι κατὰ τὸ κακῶς ποιῶ παθητ. τὸ κακῶς πά-
σχω. ὑπέχω δίκην = δίδωμι: δίκην = τιμωροῦμαι. τὴν δ. = τὴν
προσήκουσαν, τὴν ἐπιθετικήνη. σοὶ ποιητ. αἴτ. τοῦ εἰρῆσθαι. ἔν-
δικα = δίκαια, δρῦλά. σεμνόμαντις = σεμνός, σοβαρὸς μάντις (εἰ-
δων). ἐπὶ τὸν = ἵνα καλέσῃ αὐτόν. τῷ βουλεύματι = τῇ συμβουλῇ
(προσδιορ. τοῦ κατέ τι). χρόνον διακόψαντος τοῦ Κρέοντος, δ Οἰ-
δίπους δὲν προσέθηκε τὸ ρῆμα, ὅπερ θὰ ήτο παθητικόν. ἔρρει (ἰστορ.
ἔνεστὼς) = ἔγινεν ἀφαντος. θανατίμω χειρώματι = μὲ βίαιον θά-
νατον. μακροὶ παλαιοί τε (ἀντὶ ἐνικοῦ ἀριθ.) = ἀπὸ πολλοῦ ἀρχί-
ταντες καὶ ἐπὶ μικρὸν χρόνον ἐκταθέντες· ἐδῶ εἶναι σύμπτυχὶς δύο
προτάσεων· ἀντὶ: μακρὸς παλαιός τ' ἢν χρόνος εἴη, εἰ μετρηθείη.
τότε, ὅτε δηλ. ἐφονεύθη δ Λάιος. εἰμὶ ἔν τινι = ἀσχολοῦμαι εἰς τι
(δημιώς λέγεται ἐν φιλοσοφίᾳ, ἐν λόγοις εἰμί). σοφός γε (τὸ γε βε-
νιαῖτ). οὔκουν.... ή σειρὰ τῶν λέξεων: οὐδαμοῦ (ἐμνήσατό σου)
ἐμοῦ γε (= τούλαχιστον) πέλας ἐστῶτος (παρόντος ἐμοῦ). πα-
ρέσχομεν = ἐκάριαμεν τὴν διφειλομένην ἔρευναν (ή πρόθεσις παρὰ
ἐπιτείνει τὴν ἔννοιαν τοῦ ρήματος). σοφὸς εἰρωνεύεται τὸ ἀνωτέρω
λεγθὲν ἐν στίχ. 563 σοφός γ' διμόίως κλπ. τάδε δηλ. τὸ ἀποτέλεσμα
τῆς ἔρευνης, περὶ τοῦ ποίος ήτο δ φονεύς. ἐφ' οἷς = ἐπὶ τούτοις, δι'
δ. φρονῶ = γνωρίζω. φιλῶ = συνηθίζω. δθούνεκα = δτι.. ξυνέρ-
χομαι = ἐρχομαι εἰς συνεννόησιν (τί λόγος εἶναι ἐδῶ ;). τὰς ἐμάς
(ἀντὶ γεν. ὑποκειμ.). λαῖου γεν. ἀντικειμ. διαφθοραὶ = φόνοι· ή
ἔριγνεια: δτι ἐὰν δὲν εἰχει ἔλθει εἰς συνεννόησιν μὲ σέ, οὐδέποτε ηθε-
λεν δημιλήσει περὶ τοῦ φόνου τοῦ Λαΐου, δτι ἔγινεν ἀπὸ ἐμέ. αὐτὸς
= μόνος σου. ταῦθ' = κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον. ἀπερ = καθ' δν ἀ-
κριθῶς. ἐκμανθάνω (ή πρόθ. ἐκ ἔπιτακτικὴν σημασίαν). γήμας

ἔχεις εἶναι περίφρ. παρακειμένου, συνήθης παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς καὶ σημ. διάρκειαν ἐνεργείας = ᔁχεις σύζυγον. ἀνιστορῶ = ἐρωτῶ νῦν μάθω. ἄρχεις δ' ἐκείνη ταῦτα, γῆς ἵσον νέμων; = ἄρχεις δὲ ἐπὶ τῆς χώρας τὴν αὐτὴν ἀρχὴν μὲν ἐκείνην, ἀποδίδων ἵσας τιμᾶς καὶ εἰς αὐτὴν; ἀν = ἡ ἀν. κομιζομαι = λαμβάνω. ἵσοῦμαι = εἰμιαί ἵσος ὡς πρὸς τὴν τιμὴν. σφῶν = ὑμῖν (δοτ. προσ. ἀντωνυμ.). β' προσ. τρίτος ἐτέθη κατὰ πλεονασμόν. ἐνταῦθα γάρ δὴ = εἰς αὐτὸν ἀκριβῶς (δηλ. ἀν καὶ ἐτιμᾶσσο ἐξ ἵσου μὲν ἡμιτις, δημως ἐπιθουλεύεσσαι τὴν ἐξουσίαν μου). κακός = ἀπιστος. οὐκ, ἐνν. φαίνομαι κακός φίλος. εἰ διδοίης γε σαυτῷ λόγον = ἐάν βέβαια σκεψθῆς κατὰ σεαυτόν. εἴ τινα... ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: εἰ δοκεῖς ἐλέσθαι ἀν τιν' ἄρχειν ξὺν φόβοισι μᾶλλον ἢ ἄρχειν ἀτρεστον εὔδοντα. ἀτρεστος (ἀ-τρέω = φοβοῦμαι) = ἀφοβος. εύδω = κοιμῶμαι. ἔγω μὲν οὗτ' αὐτὸς ἴμειρων ἔφυν εἶναι μᾶλλον τύραννος ἢ τύραννα δρᾶν = ἔγὼ τούλάχιστον οὕτε δὲ ἕδιος ἐπόθησα ἐκ φύσεως νὰ εἰμαι μᾶλλον τύραννος παρὰ νὰ ἔχω βασιλικὴν ἐξουσίαν. ᔁχειν προσδιορ. ἀναφορᾶς. πᾶσι χαίρω = ὅλοι μου λέγουν χαίρε, ὅλοι μου εἶναι ἀντικείμενον χαρᾶς. ἀσπάζομαι = χαιρετίζω. νῦν τρεῖς φορᾶς ἐπαναλαμβανόμενον ἐξαίρει τὴν λόγῳ τῆς ἐξαιρετικῆς θέσεώς του συσσώρευσιν τόσων ἀγαθῶν. ἐκκαλῶ = καλῶ ἔξω, προσκαλῶ (παραστατικότερον καὶ ὅπως θὰ ἐλέγομεν σήμερον εἶναι τὸ ἐκκαλοῦσι = ἔρχονται καὶ κτυποῦν τὴν πόρτα μου καὶ μὲν καλοῦν). ἀπαν (ἐνν. οὐ ἔχουσι χρείαν). ἐνταῦθα (ἐν τῷ ἐκκαλεῖν ἐιρέ). ἔνι = ἔγκειται. κείνα τὴν ἐξουσίαν μετὰ τῶν δυτικέστων συνθηκῶν αὐτῆς. τάδε σημ. τὴν παρούσαν θέσιν μου μετὰ τῶν εὑρεγετηγιάτων αὐτῆς. οὐκ ἀν... ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: νοῦς καλῶς φρονῶν ὄντας ἀν γένοιτο νοῦς κακός = νοῦς ὑγιῶς κρίνων τὰ πράγματα δὲν δύναται νὰ γίνῃ κακός (μοχθηρός), νὰ ἐνεργήσῃ δηλ. ἐναντίον του συμφέροντάς του. τῆσδε τῆς γνώμης (δηλ. του λαθεῖν ἐκεῖνα ἀφείς τάδε). ἀν τλαίνη = ἥθελον τολμήσει: ἐνν. ἀντικείμ. δράση ἐκ του δρῶντος. καὶ ἔλεγχον τῶνδε προεξαγ. τελ. παράθεσις εἰς τὴν ἐπομένην πρότασιν πεύθου κλπ. = καὶ πρὸς ἐισγχον αὐτῶν δὲ (ποὺ λέγω). πεύθομαι = πληροφοροῦ μαι: ἐδῶ: ζητοῦ νὰ μάθω· ποιητ. τύπος του παρὰ τοῖς πεζοῖς πυνθινομαι. Πυθώδε πεύθου παρήχησε. τὰ χρησθέντα = τὰ χρησιμοδοτηθέντα, πρόληψις. τοῦτ' ἀλλο ἀντὶ τουτοῦ δὲ = ἀφ' ἐτέρου δέ. τερασκόπος = τερασκόπος = ὁ μάγνης. λαβῶν ἀφ' οὐ μὲν πιάσης· ἡ δὲ φρ. κτάνης λαβῶν ἵσοδυναμει πρὸς

τὸ παρ' ἡμῖν: πιάσε με καὶ σκότωσέ με. γνώμη δ' ἀδήλω = ἐπὶ τῇ βάσει δὲ γνώμης ἀναποδείκνυτο. χωρὶς = αὐθικρέτως (χωρὶς νὰ ἔρωτήσῃς ἄλλους). αἰτιῶ προστακτ. τοῦ δὲ αἰτιόσιου - οὐλαι. μάτην = ἀθαναίστως, ἀνεξετάστως. ίσον καὶ = ίσον πρός. ἐκβαλεῖν = ἀπολέσαι. χρόνος = μικρὸς χρόνος. εὐλαβουμένω = (δοτ. τῆς κρίσεως) = κατὰ τὴν κρίσιν ἐκείνου, ὅστις προσέχει. φρονεῖν προσδιορ. ἀναφορ. εἰς τὰ: ταχεῖς καὶ ἀσφαλεῖς· ἡ ἔννοια εἶναι: διότι ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι εἴναι ταχεῖς εἰς τὰς ἀποφάσεις των, δὲν εἶναι ἀσφαλεῖς (ἀλάθητοι) εἰς τὰς σκέψεις των. ταχύς τις κατηγορηματικῶς λαμβάνεται τοῦτο = ταχέως πως. ταχὺν δεῖ κάμε βουλεύειν πάλιν (= ἀντεπιδουλεύειν) = ἀντιθέτως πρέπει ταχέως καὶ ἐγὼ νὰ λαμβάνω ἔναντίον του τὰ ἐπιθαλλόμενα πρὸς ἄμυνάν μου μέτρα. ήσυχάζων = ἀδρανῶν, μὴ λαμβάνων τὰ προσήκοντα μέτρα. τὰ τοῦδε = τὰ σχέδια, οἱ σκοποὶ αὐτοῦ ἐδῶ. ἦ (ἐνν. χρῆσις). ἥκιστα = οὐδόλως. ὅταν προδείξης = ὅταν πρότερον (πρὸ τοῦ θυνάτου μου)... οἷόν ἐστι τὸ φθονεῖν = δποίου εἰδους εἶναι, εἰς τί συνίσταται ὁ ἔναντίον σου φθόνος μου. οὐ πιστεύω = δὲν ὑπακούω. οὐ γάρ ἐνν. τὸ οὐχ ὑπείξω... τὸ γοῦν ἐμδὸν (ἐνν. εὑ φρονῶ) = ὅσον ἀφορῷ τούλαχιστον εἰς τὸν ἔσυτόν μου σκέπτομαι: δρθῶς = τούλαχιστον τὸ συμφέρον μου γνωρίζω καλῶς. ἀλλ' ἔξ ίσον δεῖ κάμδον = δεῖ σε καὶ τὸ ἐμὸν εὖ φρονεῖν (δηλ. δ Οἰδίπους ὥφειλεν ὡς δίκαιος βασιλεὺς καὶ ὡς συγγενῆς νὰ σκεφθῇ καὶ διὰ τὸ ιδικόν του συμφέρον). εἰ δὲ ξυνίης μηδέν; = ἀν δὲ δὲν ἔννοιῆς τίποτε, ἀν πλανᾶσαι; ἀρκτέον = δεῖ σε ἀρχεσθαι. κατρίαν ἐπιφρημ. κατηγορ. = ἐν καιρῷ, εἰς κατάλληλον περίστασιν. κάμοι πόλεως μέτεστι = καὶ ἐγὼ μετέχω τῆς πόλεως, καὶ ἐγὼ ἔχω δικαιώματα ἐπὶ τῆς πόλεως. εὗ τίθεμαι = διευθετῶ, τακτοποιῶ.

Πραγματικαί. ἀνευ πλήθους καὶ φίλων· διὰ μὲν τοῦ πλήθους ἐννοεῖται ὁ στρατός, διὰ δὲ τῶν φίλων οἱ πολιτικοὶ φίλοι, τὸ πολιτικὸν κόμιμα. ἄνδρα συγγενῆ κακῶς δρῶν... τραχ. εἰρωνεία· χωρὶς νὰ Θέλῃ δ Οἰδίπους προλέγει ἐκεῖνο, τὸ δποίον θὰ πάθῃ βραδύτερον δ ἵδιος, στίχ. 614. χρόνος δίκαιον ἀνδρα... καὶ ἀληθῶς δ κακὸς δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ταιοῦτος καὶ ἐκ μιᾶς μόνον κακῆς πράξεως, ἀλλὰ διὰ γὰρ σηγματίσωμεν ἀντίληψιν, δτι εἶναι τις ἀγαθός, ἀπαιτεῖται μικρὸς παρακολούθησις καὶ δοκιμασία πρὸς διάγνωσιν αὐτοῦ. ὡς πόλις πόλις. Νομίσας δ Κρέων, δτι δ Οἰδίπους καλεῖ τὴν πόλιν εἰς

βοήθειαν, ἀποκρίνεται, ὅτι καὶ αὐτὸς εἶναι πολίτης καὶ ἔχει δικαιό-
ματα νὰ προστατευθῇ ὑπὸ τῆς πόλεως.

γ') 634 — 648

Λεξιλογικαί. στάσις γλώσσης = ἔρις γλώσσης, γλωσσια-
χία. **ἄβουλος** = ἀλόγιστος, ἀπερίσκεπτος. **ἐπαίρομαι** = ἔγειρω. **κι-
νῶ** = ἀνακινῶ. **νοσούσης** = μετ. ἐνδοτ. **ἴδια κακὰ** = ἀτοπικὰ πά-
θη. **οὐκ εἰ;** (μέλλ. τοῦ εἰμι) = δὲν θὰ ὑπάγης; = πήγαινε, διότι
ἡ ὄριστ. μέλλ. ἐν ἀποφατικῇ ἐρωτήσει τίθεται ἀντὶ προστακτ. καὶ ση-
μιάνει ἔντονον προσταγήν. **μηδὲν** = μηδαμινόν, ἀσήμιαντον· ἡ σειρά
τῶν λέξεων: καὶ οὐ μὴ τὸ μηδὲν ἔς μέγ' ἀλγος οἴσετε; **ἀποκρί-
νω** = ἀποχωρίζω, ἐκλέγω. **ἢ γῆς ἀπῶσαι** κλπ. Ἀνωτέρῳ ὁ Οἰδί-
πους γέζωσε τὸν Θάνατον τοῦ Κρέοντος, ἥδη δὲ δὲ τελευταῖς οὕτοις
προσπαθεῖ νὰ ἐπιτύχῃ μετριασμὸν τῆς ἀποφάσεως αὐτοῦ, διὰ νὰ προ-
διαθέσῃ τὸν Οἰδίποδα εἰς ὑποχώρησιν ὑπὲρ τῆς ἔξορίας του, ὅπερ δέ-
χεται δὲ Οἰδίπους, ὡς φάνεται ἐκ τοῦ **ξύμφημι**. **τούμδον σῶμα** =
ἔμε. σὺν **τέχνῃ κακῇ** = μὲ δόλια τεχνάσιματα. **δναίμην** (εὔκτ. ἀρ-
τοῦ ῥήμη. δνίναιμαι = ὠφελοῦμαι) νὰ μὴ χαρῷ (ἐνν. τὴν ζωὴν μου),
νὰ μὴ σώσω. **νυν** συλλογιστικός. **ἀραιος** = ἐπικατάρατος· ἡ
σειρά τῶν λέξεων: **ἀλλ'** δλοίμην **ἀραιος**, εἰ σε δέδρακά τι
ῶν **ἐπαιτιᾷ** με δρᾶν. τὸν δ' **ὅρκον** τὸν διμοθέντα ἀνωτέρω, διότι
οἱ δρκοι εἴτε ὠλιγύοντο ἐν δνόμιατι τῶν θεῶν εἴτε μή, ἐπρεπε νὰ τη-
ρῶνται, ἐφ' δσον ἐτέλουν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν θεῶν, οἱ δὲ ἐπίορ-
κοι ἐτιμωροῦντο ὑπ' αὐτῶν.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΣΤΑΣΙΜΟΝ (649 - 697)

Στροφὴ (649 — 677)

Λεξιλογικαί. πιθοῦ = πείσθητι· αἱ μετγ. **θελήσας...** φρονή-
σας συναφθεῖσαι μετὰ τῆς προστακτικῆς **πιθοῦ** ἔχουν καὶ αὐταὶ προσ-
τακτικὴν ἔννοιαν· σημιάνουν: δεῖξον καλὴν θέλησιν καὶ δρθῆν σκέψιν.
εἰκάθω ὑποτ. τοῦ ἀρ. εἰκαθον, ἐκτενεστέρου τύπου τοῦ εἰκω = ὑπο-
χωρῶ· τίνος εἰδούς ὑποτακτικὴ εἶναι; **νήπιος** (νή + ἐπος) = μικρός,
ἀνάξιος λόγου. **ἐν** **ὅρκῳ** προσδιορ. τοῦ δργάνου = δι' δρκου (δεδε-
μένον), ὥστε νὰ εἶναι ἵσχυρός. **καταιδοῦμαι** = σέδοιμαι. **τί φης** =
τί ἔννοεῖς. **ἔναγης** = διατελῶν ὑπὸ τὸ βάρος ἄγους (μιαροῦ ἐγκλή-

μιατος) και ἐποιείνως ἀγόσιος· ἐνταῦθα ὅμιως ἵσσοδυναμεῖ πρὸς τὸ ἀγωτέρω ἀραιός = δεδεσμευμένος δι' ὅρκου, ἀγνός. ἐν αἰτίᾳ βάλλω = αἰτιῶμαι, ἐνοχοποιῶ· τὸ ἀπαρέμψι. βαλεῖν ἔξαρτ. ἐκ τοῦ ἐννοούμ. φημὶ και διὰ τοῦτο τίθεται ἀντὶ προστακ. αἰτίᾳ ἀφανῆς λόγων = κατηγορία ἀσαφής, στηριζομένη εἰς λόγους (και οὐχὶ εἰς τὰ πράγματα). νῦν = νῦν. ἐπίσταμαι = γνωρίζω καλῶς, τὸ δὲ εὖ πλεοναστικῶς κεῖται· ἡ ἐννοια τῶν λεγομένων ὑπὸ τοῦ Οἰδίποδος εἰναι: ὅταν ὁ χρόδης θεωρήσῃ ἀθῆρον τὸν Κρέοντα ὡς πρὸς τὰς εἰσηγήσεις του εἰς τὸν Τειρεσίαν περὶ ἐνοχῆς τοῦ Οἰδίποδος, εἰναι τὸ αὐτὸ δέ ἐκν θεωρ. τὸν Οἰδίποδα φονέα και θέλη τὴν κατατεροφήν του, διότι κατὰ τὸν χρησιδὺν ἦτο ἀνάγκη ὁ τὸν Λάιον φονεύσας ἢ νὰ φονεύσῃ ἢ νὰ ἔξορισθῇ πρὸς σωτηρίαν τῆς πόλεως ἀπὸ τοῦ λοιποῦ. οὐ τόν, πολλάκις ἐπὶ ὅρκων παραλείπ. τὸ μά. πρόμος = πρώτος. ἀθεος, ἄφιλος = ἐγκαταλειπμένος ὑπὸ τῶν θεῶν και τῶν φίλων. δ, τι πύματον σύστ. ἀντικ. τοῦ δλοίμων = εἴθε νὰ ὑποστῶ τὸν χείριστον τῶν θυνάτων. φρόνησις = ιδέα. φθίνουσα (ὑπὸ τοῦ λοιποῦ). τρύχω = κατατρύχω, βασανίζω. προσάψει (προσάπτω) ἀμεταβ. = θά προστεθούν. ἵτω = ἀπελθέτω ἐλεύθερος. τὸ σὸν στόμα = σέ, κατόπιν τῶν λεγθέντων σου. ἐλεινὸς = ἀξιολύπητος. στυγήσεται, παθ. = στυγηθήσεται = μισηθήσεται. στυγνός, ἔχει ἐνεργ. σημ. = θά φέρης βραέως τὸ πρᾶγμα ἐν τῇ ψυχῇ σου. φύσις = χαρακτήρ, ίδιοσυγκρασία. ἀλγισται αὐταῖς = αἰσθάνονται μέσα των μεγίστην λύπην. ἐκτὸς εἰ = θά ἀπέλθῃς ἐκτὸς τῆς περιφερείας τῶν ἀνακτόρων. τυχών σου = ἀφ' οὗ σὲ εὔρον. τυχών σου ἀγνῶτος = ὑπὸ σοῦ παραγνωρισθείς. ἐν δὲ τοῖσδε ἵσος = κατὰ τὴν κρίσιν δὲ τούτων ἐδὼ δ αὐτὸς κατὰ τὸν χαρακτήρα, διπλῶς και πρωτύτερα. Μετὰ τοὺς λόγους τούτους δ Κρέων ἀπέρχεται διὰ τῆς δεξιᾶς παρόδου, δ δὲ Οἰδίπους παραμένει μόνος σύννους.

Αντιστροφὴ (678 — 679)

Λεξιλογικαί. μέλλω = βραδύνω. ήτις ἡ τύχη (πλαγ. ἐρώτ.) = ποιον ἦτο τὸ συμβάν (ποία ἡ αἰτίᾳ τῆς ἔριδος). Τοῦτο θέλει νὰ μάθῃ ἡ Ιοκάστη και λόγῳ τῆς γυναικείας περιεργίας και διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν κατάπαυσιν τῆς ἔριδος. δόκησις λόγων = ὑπόνοια στηριζομένη εἰς λόγους (προκύψασα ἐκ τῆς συζητήσεως). ἀγνῶς = παραγνωρίζουσα τὴν ἀλήθειαν, τὰ πράγματα ἐποιένως = ἀδάσιμος (δηλ. ἐπῆλθε παρανόησις). ηλθεν = ἔξεφράσθη. δάπτω =

πειράζω, βλάπτω. τὸ μὴ ὕδικον = ή μή δικαία κατηγορία. ναίχι = ἐκτεταμένος τύπος τοῦ ναι, δημος παρ' ἡμῖν ναίσκε. ἄλις ἐπίρρ. = ἀρκετά. γάς προπονουμένας = ἐνῷ ταλαιπωρεῖται ή χώρα ἐκ προπονουμένων δεινῶν· ή σειρὰ τῶν λέξ. ἄλις, ἄλις ἔμοιγε φαίνεται (τὸν λόγον) αὐτοῦ μένειν, ἔνθα ἔληξεν γάς προπονουμένας ή ἐπανάληψις τοῦ ἄλις δηλοῖ τὴν μεγάλην ἐπιθυμίαν τοῦ χοροῦ νὰ λήξῃ ή φιλονικία. Ήν' ἥκεις = ποὺ ἔφθασες, εἰς ποῖον σημεῖον κατήντησες (πλαγ. ἐρώτ., ἔξαρτωμένη ἐκ τοῦ ὅρφεω). παρίμηι = παραμειλῶ, ἀδιαφορῶ. τοῦμὸν = τὸ δίκαιον μου, τὸ ὕδικόν μου συμφέρον. καταμβλύνω = ἔξασθενῶ. κέαρ (τὸ) κῆρ = καρδία = τὴν πρός σε ἀγάπην μου. παραφρόνιμος = παράφρων. ἄπορος ἐπὶ φρόνιμα = ἀνίκανος (ἀκατάληλος) εἰς πᾶν φρόνιμον. πεφάνθαι μ' ἀν = ὅτι πεφασμένος ἀν εἴην = ὅτι ἥθελον φανῆ, δειχθῇ. εἰς σε νοσφίζομαι (ὑπόθ. καθ' ὅριστ. ἀντὶ εὔκτ.) = ἀν σὲ ἀποικαρύω ἀπ' ἐμαυτοῦ, ἀν σὲ ἐγκαταλείπω. ἐν πόνοισιν = ἐν μέσῳ τῶν βασάνων, τῶν δοκιμασιῶν της. δς τ' οὕρισας ἀναφ. αἰτιολ. πρότ. ἀλύω καὶ ἀλύω = εἰμικι: ταραγμένος ἐκ λύπης, εἰμικι: ἐκτός ἐμαυτοῦ. οὔριζω (ἐκ τοῦ οὔρος = οὔριος ἀνεμος) = φέρω εἰς οὔριον ἀνεμον, διευθύνω καλῶς. κατ' ὀρθὸν = αἰσίως, ἀσφαλῶς. εύπομπος ἔχει ἐνεργ. σημι. = ἀγαθὸς ὁδηγός, κυβερνήτης (ἐνταῦθα ὁ χορὸς προσπαθεῖ νὰ πραῦνη τὸν Οἰδίποδα καὶ νὰ στρέψῃ τὴν προσοχήν του εἰς τὴν σωτηρίαν τῆς πόλεως).

Πραγματικαί. "Αλιον. Οἱ ἀρχαῖοι ὀρκιζόμενοι ἐπεκαλοῦντο συνήθως τρεῖς θεούς, τὸν Δία, τὴν Ἀθηνᾶν καὶ τὸν Ἀπόλλωνα· διὰ τοῦτο παρ' Ὁμήρῳ συχνὰ ἀπαντῶμεν τό: αἱ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἀπολλόν. ἐνταῦθα δ' ἐπικαλεῖται τὸν Ἀπόλλωνα, ὁ ἐποίος ἐποπτεύει: καὶ πάντα γινώσκει, ἐπειδὴ καὶ ὁ χορὸς ἔξωτερος εὔνομος ψυχικὴν διάθεσιν. τοῖς πάλαι κακοῖς· αὐτὰ εἶναι ὁ λοιπὸς καὶ αἱ ἐκ τούτου συμφοραὶ τῆς πόλεως.

ΤΡΙΤΟΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ (698 — 862)

α') 698 — 725

Λεξιλογικαί. κάμε· δημος γνωρίζουν καὶ οἱ ἄλλοι πολῖται· δτου ποτὲ πράγματος = διὰ τίνα ἀρά γε αἰτίαν. μῆνιν στήσας ἔχεις = ἔχεις μηγίσει, ἔχεις δργισθῇ. **Κρέοντος** (ἡ γεν. ἐκ τοῦ λεκτ. ἐρῶ)

= διὰ τὸν Κρέοντα ἡ μῆνιν Κρ. = διὰ τὴν μῆνιν πρὸς τὸν Κρέοντα. οἷα βεβουλευκῶς ἔχει καὶ εἰ σαφῶς ἐρεῖς (πλάγιαι ἐρωτ. προτ.). ἐγκαλῶν (Κρέοντι) τὸ νεῦκος (= τὴν αἰτίαν τῆς φιλονικίας) = (διὰ νὰ ἴδω ἂν ἀκριβῶς θὰ ἔξιγγήσῃς τὸ πρᾶγμα), ἀποδίδων τὴν αἰτίαν τῆς φιλονικίας εἰς τὸν Κρέοντα. καθεστάναι = εἰναι. αὐτὸς ἔννειδώς (ἔνν. τὸ ῥ. φησὶ) ἐξ ἴδιας πεποιθήσεως. μὲν οὖν τούναντίον (ἔνν. ἐκ τῶν προηγ. οὐ μόνον δὲν εἰπεν, ἐὰν γνωρίζῃ ἐξ ἴδιας ἀντιλήψεως... ἀλλὰ καὶ). εἰσπέμψας = ἀποστέλλεις ἐκ μέρους του πρὸς ἐκπληρωσιν τοῦ σκοποῦ του. κακοῦργον, ἐπὶ τῆς σημ. τοῦ ἀπατηλοῦ. τὸ γ' εἰς ἔαυτὸν (προσδιορ. ἀναφορᾶς). ἐλευθεροὶ στόμα πᾶν (κατηγορ.) = παρουσιάζει τὸ στόμα του παντελῶς ἐλεύθερον (καθαρὸν) ἀπὸ τὴν κατηγορίαν. οὐδὲν βρότειον = οὐδὲν ἀνθρώπινον, οὐδεὶς ἀνθρώπος. μαντ. τέχν. γεν. μεριστ. σημεῖα = τεκμήρια, ἀποδείξεις. γάρ, διασαρ. ἦσοι μοῖρα αὐτὸν θανεῖν = θὰ ἔλθῃ μοῖρα, (θὰ εἰναι μοιραῖον, θὰ συμβῇ νά...). γένοιτο εὐκτ. τοῦ πλαχ. λόγου. καὶ τὸν μὲν = καίτοι τούτον μέν. ὥσπερ γ' ἡ φάτις (ἐστί) = ὅπως θεοίων εἰναι ἡ φήμη, ὅπως λέγουν. ἐν τριπλαῖς ἀμαξιτοῖς (ἔνν. δόδοις) = ἐν τῇ συναντήσει τριῶν ἀμαξιτῶν δόδων. βλάστας = τὴν γέννησιν. διέχω = διαχωρίζω. οὐ διέσχον καὶ ἀντὶ τῆς καθ' ὑπόταξιν ἔθηκε κατὰ παράταξιν σύντ. ἔνζεύγνυμι = συνδέω. ἄβατον δρος (ἔνν. τὸν Κιθαιρῶνα). κάνταυθα = καὶ ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει (δηλ. τοῦ παιδὸς κατὰ τοιούτον τρόπον χαθέντος). ἀνύω καὶ ἀνύτω = καταρθώνω. διορίζω = καθορίζω. τοιαῦτα (τοῦτο λέγει μετά τινος περιφρονήσεως). ὃν = τούτων δὲ τῶν φημῶν. ἐντρέπομαί τινος = φροντίζω περὶ τινος.

Πραγματικαί. οὐδὲν βρότειον μαντικῆς ἔχον τέχνης προσπαθεῖ διὰ τούτων νὰ ταπεινώσῃ τὰς μαντείας του Τειρεσίου. λησταῖς ἀναφέρονται πολλοὶ λησταῖ, διότι δὲ δραπετεύσας ἀκόλουθος τοῦ Λαζού πολλοὺς εἰχειν ἀναφέρει, εἴτε πλανηθεὶς ἔνεκα τοῦ φόδου του εἴτε διὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν φυγὴν του. τριπλαῖς ἀμαξιτοῖς· ἐπὶ τῷ ἀκούσιατι τούτων δὲ Οἰδίπους ἐταράχθη, ἐνθυμηθεὶς τὸν τόπον, ἔνθα ἐφόνευσεν ἀνθρώπων καὶ, ὡς ήτο ἐπόμενον, τοῦ μπῆκαν, ὡς λέγει δὲ λαός, ψύλλοις στὸν αὐτιὰ ἀπὸ τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ἤκουσε τοῦτο. Τοιουτοτρόπως ἐδῶ ἔχομεν περιπέτειαν. ἔνζεύξας ἀρθρα ποδοῖν· ἐ Λάιος διὰ νὰ κρειμάσῃ τὸ νήπιον, ἐτρύπησεν ἀμφοτέρους τοὺς πόδας αὐτοῦ μεταξὺ τῶν σφυρῶν καὶ τῶν τενόντων, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα Οἰδίπους.

‘Ομιλεῖ δὲ ἐπίτηδες ἀσφίστως ἐνζεύξας ἄρθρα, διὰ νὰ μὴ ὑποπτευθῇ διὸ ἔσυτὸν δὲ Οἰδίπους· ἀλλως τε δὲ Οἰδίπους ἀκούσας τὸ κεραυνοβόλον διὸ αὐτὸν ἐν τριπλαῖς ἀμαξιτοῖς ἔχει καταληφθῆ ὑπὸ τῆς σκέψεως ταύτης καὶ δὲν προσέχει πλέον εἰς τοὺς ὑπολοίπους λόγους τῆς Ἰοκάστης.

β') 726 — 833

Λεξιλογικαί. πλάνημα ψυχῆς = σύγχυσις ψυχῆς. **ἀνακίνησις φρενῶν** = ταραχὴ τοῦ νοῦ. **στραφεῖς** = ταραχθεῖς, συγκινηθεῖς· ή σειρὰ τῶν λέξης· λέγεις τοῦθ' ὑπὸ ποίας μερίμνης στραφεῖς; **ἔδοξ'** ἀκοῦσαι = μου ἐφάνη διτὶ γκουσα (εἰναὶ τόσον φοβερόν, ὥστε δὲν θέλει νὰ πιστεύσῃ διτὶ γκουσεν· ἐννοεῖ τὸ ἀκούσια: ἐν τριπλαῖς ἀμάξιτοῖς). **ἡδᾶτο γάρ**· ναὶ εἰναὶ ἀληθὲς τοῦτο, ἐπειδὴ ἐλέγοντο ταῦτα. **τόδε πάθος** = αὐτὸ δὰ τὸ συμβάν (τοῦ θανάτου τοῦ Λαζού). **σχιστή** = χωριζομένη, ἐσχισιένη (ὑπὸ ἀλλης δόσου), ὥστε νὰ ἀποτελεσθῇ τριστρατον. **Δελφῶν**, ἐνν. καὶ εἰς αὐτὸ δη πρόθ. ἀπό. **τοῖσδε** (δοτ. ἀναφορᾶς) = ὡς πρὸς τὰ γεγονότα αὐτὰ ἐδῶ, ἀφ' διτου ἔγινεν ή πρᾶξις αὕτη, περὶ τῆς ὅποιας τώρα δημιλεῖς. **ἐξέρχομαι** = παρέρχομαι. **ἐκηρύχθη** = ἔγινε γγωστόν. **σχεδόν τι** = δὲλιγον περίπου. **τι δ' ἐστί σοι τοῦτ'**, **Οἰδίπους**, **ἐνθύμιον**; ἀλλὰ διατί τοῦτο, δὲ Οἰδίπου, σοῦ προξενεῖ βάρος (ἀνησυχίαν) εἰς τὴν ψυχήν; **Λάιον** προληπτικῶς ἀντί: τίνα φύσιν Λάιος. **φύσις** ἐξωτερικὴ μορφή, τὸ παράστημα· τοῦτο λέγεται καὶ **φυή**. **ἄκμη ἥβης** = ἀκμὴ τῆς ἐφηδικῆς ἡλικίας. μέγας = μεγαλόσωμος. **χνοάζω** = ἔχω τὸ πρῶτο χνοῦδι μύστακος ἢ γενείου, ἐδῶ = βγάζω τὸ πρῶτον πολιὸν τρίχωμα. **λευκανθές**, τίθεται κατὰ πρόληψιν = ὥστε ἔγινε λευκανθές, ὥστε εἰχε λευκάς τρίχας. **ἀποστατῶ** = ἀπέχω· τοῦτο ἦτο μία ἴκανὴ ἀπόδειξις, διτὶ δη φονευθεῖς ἦτο δη πατήρ του, ἀφ' οὐ πολὺ διμοίσαν τὸ πρὸς ἀλλήλους· τοῦτο δεῖθαίως δὲν ἦτο διγνατὸν νὰ ὑποπτευθῇ δὲ Οἰδίπους, ταράσσεται δημιώς ὑπερβολικὰ καὶ ἀνατριχεῖ **οἴμοι**, διότι δη περιγραφόμενος ὑπὸ τῆς Ἰοκάστης δημιούργει πρὸς ἐκεῖνον, τὸν ὅποιον ἐνθυμιεῖται διτὶ ἐφόνευσεν. **οὐκ εἰδέναι** = διτὶ δὲν ἀντελαμβανόμην, διτὶ δὲν ἐνδέουν· ή σειρὰ τῶν λέξεων: ἔοικα οὐκ εἰδέναι προσδόλων ἀρτίως ἐπικυνθὸν εἰς ἀράς δεινάς. **δόκνω** = αἰσθάνομαι φόρον. **ἀποσκοπῶ** = προσδόλεπω. **δεινῶς ἀθυμῶ** = ὑπερβολικὰ φοβοῦμαι.. μὴ βλέπων δη μάντις ή· ἀναιρεῖ διὰ τῶν ἐνταῦθα λεγομένων τὰ ἐν στίχ. 371 λεγθέντα: τυφλὸς τὰ τ' ὕτα...

ἔξείπης (τοῦ ῥῆμ. ἔξαγορεύω) = εἰπης ἀκριβῶς, διαλευκάνης. βαιδς = μικρός, δλίγος: ἐδῶ σημ: μὲ δλίγην συνοδείαν, μόνος. λοχίτης = σύντροφος, ἀκόλουθος. οἰα = ὅπως. ἀπήνη = ἄμαξα. μία, καὶ οὐχὶ ἄλλαι, πρὸς χρῆσιν θεραπόντων ἢ μεταφορὰν σκευῶν κτλ. διαφανῆ = διοφάνερα. οἰκεύς = οἰκογενῆς δοῦλος. ἀφ' οὖ = ἀφ' ὅτου. κράτη σέ τε, σχῆμα ὑπερβατὸν = σέ τε ἔχοντα κράτη Λάιόν τε δλωλότα. νομαὶ = τόποι βοσκῆς: ἡ ἐπὶ πρόθ. ἀριμόζει καὶ εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ εἰς τὰς νομάς. ὁς πλεῖστον εἴη τοῦδ' ἀποπτος (ἐνεργητ. διάθ.) ἀστεως = ἵνα εἰναι ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον μακρὰν τῆς ὅψεως ταύτης τῆς πόλεως. οἰα = σὰν (ὅσον ἀξίζει ἔνας δοῦλος, διὰ νὰ γίνεται λόγος περὶ αὐτοῦ). πῶς ἀν μόλοι = πῶς δύναται νὰ ἔλθῃ (σημ. ἔναρξην ἐπιθυμίαν), ἀς ἔλθῃ. πάρεστιν = εἰναι παρών, ἀμέσως θὰ ἔλθῃ. ἔμαυτόν· πρόληψις, καθόσον τὸ ἀντικείμενον τῆς δευτερευούσης προτάσεως μὴ εἰρηκώς ὡ, ἡ ὅποια ἔξυπακούεται ἐκ τῆς παθ. ἐκπεφρασμένης μὴ εἰρημέν' ἢ μοι, κεῖται ὡς ἀντικείμ. ἢ ἀναγκαστικὸν αἴτιον τῆς κυρίας δέδοικα. ἔξεται (ἴκνοῦμας) τὰ ἐν σοὶ = τὰ ἐν τῇ ψυχῇ σου. κού (φόδιος ἐστὶ) μὴ στερηθῆς (ἐνν. τοῦ μαθεῖν). ἐλπίδων = κακῶν φόδων. ἔμοῦ βεβῶτος (βεβηκότος). τῷ = τίνι. μείζονι = ἀξιωτέρῳ. διὰ τύχης τοιασδ' ίών = διὰ τοιαύτης τύχης διελθών, περιπετεών εἰς τοιαύτην δὰ τύχην. Δωρίς· καταγομένη ἐκ τῆς Δωρίδος χώρας. ἄγομαι = νομίζομαι, θεωροῦμαι. μέγιστος = κατέχων ἐπισημοτάτην θέσιν. τύχη = τυχαίον ἐπεισόδιον. ἐπέστη = παρουσιάσθη πρὸς δυστυχίαν μου. ἀξία — ἀξία σχ. δημοστέλευτον. σπουδῆς = τῆς προσοχῆς μου, τοῦ ζήλου, μεθ' οὐ τὴν ἔξητασα (ἐπειδὴ ὡφελεῖτο εἰς τὴν μέθην τοῦ εἰπόντος). ὑπερπίμπλαμαι (συντάσ. μετὰ γεν., ἐνν. οἶνου) = ὑπερπληροῦμαι. μέθη = λόγῳ τῆς μέθης του. ἐν δείπνοις· ποιητικῶς ἐτέθη δι πληθ. ἀντὶ ἐνικοῦ. παρ' οἶνῳ = κατὰ τὴν διάρκειαν οἰκοποσίας (τῆς ἐπακολουθούσης τὸ συμπόσιον). διὰ τῶν πολλῶν συνωνύμων ἐν δείπνοις, μέθη, παρ' οἶνῳ θέλει δι Οἰδίπους νὰ δηλώσῃ τὸ ἀνυπόστατον τοῦ λεχθέντος ὑπὸ τοῦ μεθυσθέντος νέου. πλαστὸς = ὑποδολυμαῖον τέκνον, νόθος. βαρύνομαι = δυσφορῶ. τὴν οὔσαν = τὴν παρούσαν. κατέσχον (ἐνν. ἐμπατῶν) = ἐκρατήθην. ἐλέγχω = ζητῶ νὰ μάθω, ζητῶ ἔξηγήσεις. μεθίμη = ἀπερισκέπτως ἐκφράζομαι. τὰ μὲν κείνοιν ἐτερόμην = ηγχαριστούμην διὰ τὰ ἐκείνων, διὰ τὴν στάσιν ἐκείνων (τ. ἔ. διότι ἔβλεπον, διὰ ήγανάκτουν οἱ γονεῖς μου διὰ τὴν γενοιμένην εἰς βάρος

μου προσθολήν). **κνίζω** = ξύνω, γαργαλίζω καὶ μεταφ. ἐκ τοῦ ἔρωτος = ἔρεθιζω, ἐνοχλῶ, πειράζω. **ὑφεῖρπέ** (με) = εἰσεχώρει βαθέως εἰς τὴν ψυχήν μου. **ῶν ίκόμην** = ἐκείνων, ἢ (αἰτ. τοῦ σκοποῦ) = δι' ἡ. **ἀτιμον** (ἐκείνων) = μὴ ἀξιωθέντα, χωρὶς νὰ μὲ κρίνῃ ἀξιον ἐκείνων. **προύφηνεν** = ἐφανέρωσε. **δύστηνος** = δύστυχής. **μειχθῆναι** = νὰ συνευρεθῶ. (ώς) **δηλώσοιμι** = δι τὸν ἐμειλον νὰ φέρω εἰς φῶς. **ἀτλητὸν ὄρᾶν** = ἀφόρητον ὡς πρὸς τὴν ὅψιν. **ἐκμετροῦμαι** ἀστροῖς (μεταφ. ἐκ τῆς ναυτικῆς ζωῆς) = ὑπολογίζω μὲ διδηγοὺς τὰ ἀστρα (παροιμιώδης φράσις, τιθεμένη κυρίως ἐπὶ τῶν ἀποφευγόντων ἔνα τόπον). **ἔνθα μήποτ'** ὁφοίμην, ἀναφορ. τελ. πρότ. **τῶν ἐμῶν** = τῶν δοθέντων εἰς ἐμέ. **κέλευθος** = δόδος· ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: διε δόδοι πορῶν τὴν πέλας τῆσδε κελεύθου. **πωλικὴ** = ἡ διὰ νεαρῶν ἵππων συρομένη. **ξυναντιάζω** = συναντῶ. **ἡγεμὼν** = ὁ ἡγείος, ὡς ὁδηγῶν τὴν ἀμιαχεν. **πρὸς βίσαν** = βιαίως. **ἡλαυνέτην** παρατατ. ἀποπειρατικός. **ἐκτρέπω** = προσπαθῶ νὰ βγάλω ἀπὸ τὴν ὁδόν. **τροχηλάτης**· ὁ αὐτὸς πρὸς τὸν ἀνωτέρω ἥντοχον. **δι' ὅργης** = μετ' ὅργης, μετὰ θυμοῦ. **παραστείχω** = διέρχομαι πλησίον. **ὅχους** (ἐτέθη ποιητικῶς κατὰ πληθ. ἀριθ.) = τὴν ἀμιαχεν. **τηρῶ** = παραφυλάττω. **καθίκετό** μου διπλοῖς κέντροις = μὲ ἐκτύπησε μὲ δάδον ἀπολήγουσαν εἰς δύο κέντρα. **οὐ μὴν ἵσην** (τίσιν σύστοιχ. ἀντικ.) γ' **ἴτεισεν** = ἀλλ' ὅμιως τὸ κτύπημά του δὲν τὸ ἐπλήκωσε μὲ ἵσην τιμωρίαν (ἐνν. ἀλλὰ μὲ γαλυτέον). **συντόμως** = παρευθύς. **τύπτω** = κτυπῶ. **ἐκ τῆσδε χειρός**· προσδ. δργ. μέσης (κατηγορούμ.). **ἀπήνης** = ἐκ τοῦ μέσου τῆς ἀμιαχεν. **ἐκκυλίνδεται** (ἡ γεν. ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐκ) = κυλίεται ἔξω. **εἰ δὲ τῷ ξένῳ τούτῳ προσήκει Λαῖώ τι συγγενές** = ἐὰν δὲ ὑπέροχη (ἀνήκη) κάποια συγγένεια εἰς τὸν ξένον τοῦτον (τὸν φονευθέντα ὑπὲρ ἐμοῦ) πρὸς τὸν Λάιον· ἡ μὲν δοτ. **ξένῳ ἐξαρτᾶται** ἐκ τοῦ προσήκει, ἡ δὲ Λαῖῳ ἐκ τοῦ συγγενές. **τοῦδ' ἀνδρὸς ἀντὶ** ἐμοῦ. **ἐχθροδαίμων** = ἐχθρὸς τοῖς θεοῖς, θεοιμισητος. **δὸν μὴ ἔξεστι**· ἀναφ. ὑποθ. πρότ. **ώθειν**· **ἐξαρτᾶται** ἐκ τοῦ ἔννοιου μένου ἐκ τοῦ ἔξεστι κατὰ ζεῦγια ῥήματος δεῖ. **τὸ τάδε**, δπερ εἶναι ἀντικ. τοῦ προστιθείς, ἐπεξηγεῖται ὑπὸ τοῦ τάδες ἀράς· ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: **καὶ οὔτις ἀλλος ἦν δ τάδε τάσδ'** ἀράς προστιθείς ἡ ἔγω 'π' ἐμαυτῷ. **λέχη** = τὴν κλίνην, τὴν σύζυγον. **ἐν χεροῖν** ἐμαῖν· δργαν. **χραίνω** = μολύνω. **ἄρ' ἔφυν**; ἀντὶ τοῦ ἄρ' οὐκ ἔφυν; **πᾶς ἀναγνος** = ὅλως ἀκάθαρτος, μειματιμένος. **μῆστι** = μὴ ἔστι = δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον. **ἔμβατεύω τινδός** =

ἄπτομαι τινος = ἐπισκέπτομαι, πατῶ τὸν πόδα εἰς τινα τόπον. ἦ = εἰ δὲ μὴ (δηλ. ἐὰν τολμήσω νὰ μεταθῶ εἰς τὴν πατρίδα μου). ὀρθῶ λόγον = ὄμιλῶ ὀρθῶς· ή σειρὰ τῶν λέξεων: ἀρ' οὐκ ἀν ὀρθοῖη τις λόγον κρίνων ταῦτα (προελθεῖν) ἐπ' ἐμοὶ (ἀπὸ) δαίμονός τινος; θεῶν σέβας = σεβαστοὶ θεοί. ταύτην ἡμέραν, καθ' ἥν πρόκειται νὰ γίνωσιν αὐτά. πρόσθεν ἦ = πρὶν η. κηλῆδας ξυμφορᾶς = ἐπονεῖδεστον συμφοράν.

Πραγματικαί. σχιστὴ ὁδὸς ἀπὸ Δελφῶν καπὸ Δαυλίας. ἐπὶ τῆς μικρᾶς χαράδρας, τῆς εὐρισκομένης μεταξὺ τοῦ ἀποτόμου ὅρους Κίρφους καὶ τοῦ Παρνασσοῦ, εἰς ἀπόστασιν τριῶν περίου ὠρῶν ἀπὸ τῶν Δελφῶν, συναντῶνται δύο ὁδοί, ή ὁδὸς ή ἄγουσα ἀπὸ Δελφῶν εἰς Θήρας καὶ ή ὁδὸς ή ἄγουσα ἀπὸ Δαυλίας εἰς Δελφούς· τοιουτοτρόπως διασταυροῦνται εἰς αὐτὸν τὸ σημεῖον τρεῖς ὁδοί. Ἔκει λοιπὸν ἔγινεν ή συνάντησις Λαζού καὶ Οἰδίποδος. Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Παυσανίου ἐδεικνύνοτο εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο οἱ τάφοι τοῦ Λαζού καὶ τῶν οἰκετῶν. Σημειού ή χαράδρα λέγεται Ζημηνός, τὸ δὲ σημεῖον τῆς τριόδου καλεῖται σταυροδόμι τοῦ Μέγα, διότι ὑπάρχει καὶ τάφος τοῦ Μέγα, δ ὅποιος ήτο ἀνὴρ ἐξ Ἀραχώθης πεσὼν εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο κατόπιν συγκρούσεως πρὸς ληστάς. **κήρυξ**· δὲ βασιλεὺς σχεδὸν πάντοτε συνωδεύετο ὑπὸ κήρυκος, οἵτις διεκρίνετο ἐκ τῆς στολῆς καὶ τοῦ κηρυκείου. **ἀποπτος ἀστεως**· δ δοῦλος δὲν ἤνείχετο νὰ βλέπῃ τὴν ἔδραν τοῦ κυρίου του κατεχοιλένην ηδην ὑπὸ τοῦ φονέως αὐτοῦ. Μὴ τολμήσας δὲ νὰ καταγγείλῃ τὴν πρᾶξιν, ἐξήτησεν ἐπιμόνως νὰ φύγῃ ἐκ Θηρῶν, διπερ ἀπῆτε καὶ ή οἰκονομία τοῦ δράματος, διὰ νὰ δραδύνῃ ή παρουσία αὐτοῦ. **ἀπήνης**· ἀπήνη ήτο κυρίως τετράτροχος ἱππαῖα, ἐπὶ τῆς δρομίας πολλοὶ ηδύναντο νὰ καθίσωσι. **τοὺς σύμπαντας**· δ Οἰδίπους ἐνόμισεν ὅτι τοὺς ἐφόνευσεν ὅλους, ἐνῷ διέψυγεν δεῖς, τὴν φυγὴν τοῦ δροίου δὲν ἀντελήφθη.

γ') 834 — 862

Λεξιλογικαί. ὀκνηρὰ (ἐνεργ.) διεγείροντα φόδον, φοθερά. **πρὸς τοῦ παρόντος** = παρ' ἐκείνου, δις ήν παρών, παρὰ τοῦ αὐτόπτου μάρτυρος. **τοσοῦτόν ἔστι μοι τῆς ἐλπίδος** = τόσην μόνον ἐλπίδα διατηρῶ. **πεφασμένου**, ἐνν. αὐτοῦ (τοῦ δοσκοῦ) = ἐὰν δὲ οὕτος φανερωθῇ, ἔλθῃ. **προθυμία** = τὸ θάρρος, ή ἐλπίς. **ταῦτ'** = αὐτά. **ἐκ-**

πεφευγοίν = γῆθελον εἰναί: ἀπηλλαγιένος ἀπὸ τὸ **πάθος** = τὸ ἐκ τοῦ φόνου δυστύχημα, μίασμα. **περισσὸν** = τὸ ὑπερβαῖνον τὸ σύνηθες, τὸ ἔκτακτον, τὸ παράδοξον. **ληστάς**: πρόληψις, ἀντὶ ὡς λησταὶ νιν (τὸν Λάιον) καταπείνειν. **αὐτὸν** = τὸν θοτῆρα. **ἐννέπω** = λέγω, διηγοῦμιαι. **τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν** δηλ. πολλοὺς καὶ ὅχι ἕνα. Εἰς τὴν μαρτυρίαν ταύτην τοῦ βοσκοῦ στηρίζει: διὰ Οἰδίπους μεγίστας ἐλπίδας, διότι, καὶ ἀν ὑπῆρχεν γῆ ἄμικη καὶ ἀν ἥτο ὁ τόπος καὶ ὁ χρόνος τοῦ φόνου τοῦ Λαίου, ὡς ἐδηλώθη ἀνωτέρω, καὶ ἀν ἥτο γῆ ἀναφερθεῖσα μιρφή καὶ ἡλικία τοῦ Λαίου, παρὰ πάντα ταῦτα διὰ Οἰδίπους θὰ ἥτο ἀλιέτοχος τοῦ φόνου, ἀν ἐξηριδούτο ἐκ τῆς μαρτυρίας τοῦ βοσκοῦ, διτι εἰναί: πολλοὶ οἱ φονεύσαντες καὶ ὅχι εἰς. **οἰδότωνος** = μινότωνος (ἐξωμένος μόνος αὐτὸς πρὸς δόδοιπορίαν, μόνος δόδοιπορῶν), μόνος (διότι οἱ δόδοιπόροι συνήθως ἦσαν ἔξωστοι): τὸ οἰδότωνος ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦ οἰος ἐτέθη πρὸς δύλωσιν μείζονος ἐναργείας). **εἰς ἐμὲ ῥέπον** ἐστὶν = εἰς ἐμὲ κλίνει, ἀφορᾶ· (μεταφορ. ἐκ τοῦ ζυγοῦ). **ώς φανεν** ὥδε **τούπος** = ὡς ἀνακοινωθέντα (ὑπὸ τοῦ βοσκοῦ) κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸν λόγον (περὶ πολλῶν ληστῶν). **ἐκβαλεῖν πάλιν** = ν' ἀνακαλέσῃ πάλιν. **κάκτρέποιτο τοῦ πρόσθεν λόγου** = καὶ ἐν περιπτώσει, καθ' γη γῆθελεν ἀποικαρυνθῇ ἀπὸ τὸ προηγουμένως λεχθὲν (ὑπ' αὐτοῦ). **φανεῖ δικαίως δρθὸν** = θὰ φανερώσῃ, ὅπως εἰναι δίκαιον, πραγματοποιηθέντα (τὸν φόνον τοῦ Λαίου). **ὅν γε διεῖπε**: ἀναφορ. αἰτιολ. πρότ. = διότι δι' αὐτὸν ῥήτως εἰπε. **μαντείας γ' οὕνεκα** = ἔνεκα μαντείας τούλαχιστον, ὑπὸ τὴν ἔποιψιν τῆς μαντείας **οὔτ'** ἀν **τῆδε βλέψαιμ'** ἀν **οὔτε τῆδ'** = οὔτε ἐδῶ γῆθελον στρέψει τὴν προσοχὴν οὔτε ἔκειται, δηλ. οὔτε εἰς τοὺς λόγους (τοὺς χρησιμοδοτηθέντας ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος) οὔτε ἐδῶ, εἰς τοὺς τελευταῖς λεχθέντας ὑπὸ τοῦ θεράποντος αὐτοῦ, δηλ. τοῦ Τειρεσίου (γῆ Ιοκάστη προφανῶς ἀσεβεῖ εἰς τὸν Θεόν).

Πραγματικαί. καίτοι νιν οὐ κεῖνός γ' διδύστηνος κατέκταν' ἀλλ' αὐτὸς πάροιθεν **ῷλετο** ἐν τούτοις καὶ τοῖς ἀμέσως ἐποιμένοις ἐνυπάρχει τὸ ἔξης δίλημμα: γῆ ὁ Ἀπόλλων εἰπε τὴν ἀλήθειαν γῆ ἐψεύσθη. "Αν μὲν συνέδῃ τὸ πρῶτον, δὲν εἰναι παραδεκτὸν τοῦτο, διότι ὁ Λάιος δὲν ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ οὐροῦ του, (ἐπειδὴ ὁ τελευταῖος οὗτος ἐξετέθη εἰς τὸ ὅρος καὶ ἀπέθανεν)" ἐὰν πάλιν ἐψεύσθη, ἐψεύσθη καὶ ὁ εἰπὼν αὐτὸν ὑπηρέτης του ἐν τῷ μαντείῳ καὶ εἰς τὰς δύο περι-

πτώσεις δὲ Λάιος δὲν ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Οἰδίποδος. Τὸ δὲ ληγυμα ὅμως προφανῶς εἶναι ἀστήρικτον, διότι λαμβάνεται ὡς βάσις, ὅτι τὸ τέκνον τοῦ Λαῖος εἶχεν ἀποθάνει, ὅπερ δὲν συνέδη.

TRITON STASIMON (863 – 910)

Στροφ. α' (863 – 872)

Λεξιλογικαί. εἰ· τὸ εἰ ποιητικῶς ἀντὶ τοῦ εἴθε. φέροντι = ἔχοντι = ἔχειν. τὰν = τὴν γνωστὴν εἰς ὅλους. εὔσεπτος = σεπτός, σεβαστός. λόγων τε ἔργων = ἐν λόγοις καὶ ἔργοις. ών = περὶ ὧν (λόγων καὶ ἔργων). πρόκεινται = δημιουρίᾳ εἶναι ἐκτεθειμένοι, ἐκ τῶν προτέρων εἶναι τεθειμένοι, καθιερωμένοι. δι' οὐρανίαν αἰθέρα = εἰς τὰ στρώματα τοῦ οὐρανοῦ αἰθέρος. νῦψιοδες = ὑψηλοί, εὐρισκόμενοι ὑψηλά. νὺν = αὐτοὺς (τοὺς νόμους). θνατὰ φύσις ἀνέρων = γῆ φύσις τῶν θνητῶν ἀνθρώπων (οἱ θνητοὶ ἀνθρώποι). οὐδὲ μήποτε = οὐδέποτε. λάθα = ή λήθη. κατακοιμῶ = βάλλω τινὰ νὰ κοιμηθῇ καὶ μεταφορικῶς: ἀχεργοτεύω. θεός = θεία δύναμις. γηράσκω = γάνω τὴν ἴσχυν μου, μαραίνοιαι: ἀντὶ εἰπη γηράσκων, θήηκε κατὰ παράταξιν: οὐδὲ γηράσκει.

'Αντιστρ. α' (873 – 882)

Λεξιλογικαί. ὕβρις = ἀσέβεια, ἀλαζονεία. φυτεύει τύρ. = γεννᾷ τὴν τυραννίαν. ἔξουσίαν. εἰ (συντάσσεται ἐνίστε μεθ' ὑποτακτικής) ὑπερπλησθῆ = ἐὰν ὑπερπληρωθῇ. μάταν = μιταίως, χωρὶς νὰ κορεσθῇ. μὴ πίκαιρα = μὴ σύμφωνα πρὸς τὸν καιρόν, πρὸς τὸ δίκαιον = ἀδίκα. μηδὲ συμφέροντα = ἀσύμφορα. ἀκροτάταν εἰσαναβᾶσσα ἀκραν = ἀναβάσσα εἰς τὸ ὑψηλότατον ὑψωμα. ἀπότομος = ἀπόκρημνος. ἀνάγκα = μοιραίς ἀνάγκη, ὅλεθρος. ὄρουσσεν εἰς ἀπότομον ἀνάγκαν = συνήθως καταπίπτει αἰφνιδίως εἰς τὴν ὑπὸ τῆς μοίρας ἐπιβαλλομένην σκληρὰν ἀνάγκην. οὐ ποδὶ χρησίμω χρῆται = δὲν χρησιμοποιεῖ τὸν πόδα, ὥστε νὰ εἶναι οὗτος εὑρηστος, ἀσφαλής, ὥστε νὰ πατῇ στερεῶς: χρησίμω, προληπτ. κατηγ. τὸ καλῶς ἔχον πάλαισμα = τὴν εὐγενή πάλην, τὸν εὐγενή ἀγώνα (τῆς πόλεως πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ φονέως). ή σειρὰ τῶν λέξεων: αἰτοῦμαι δὲ θεὸν μήποτε λῦσαι τὸ καλῶς ἔχον τῇ πόλει πάλαισμα.

Στροφ. β' (883 – 897)

Λεξιλογικαί. ὑπέροπτα = ὑπεροπτικῶς, περιφρονητικῶς. Δίκας.

γεν. ἀντικειμεν. τοῦ ἀφόδητος = χωρὶς νὰ φοθῆται τὴν θείαν δικαιοσύνην. ἔδη δαιμόνων = τὰς ἔδρας, τὰ ἀγάλιματα τῶν θεῶν. κακά νιν ἔλοιτο μοῖρα = εἴθε νὰ τὸν καταλάβῃ ἡ κακὴ μοῖρα. δύσποτμος = δυστυχής, ἀνόσιος, ἀσεβής. χλιδά = χλιδή, αὐθάδεια, ὑπερηφάνεια. χάριν δυσπότμου χλιδᾶς = λόγῳ τῆς ἀνοσίου ὑπερηφανείας του. εἰ μή· ἐπαναλαμβάνεται ἡ ἐν ἀρχῇ τῆς β' στροφῆς τεθεῖσα ὑπόθεσις. τὸ κέρδος· τὸ ἀρθρὸν σημ. τὸ ἐπιτεγμούμενον (κέρδος). καὶ ἔρξεται, ἐνν. πρὸ τοῦ ῥήματος ἡ ὑπόθεσις εἰ μή = καὶ ἀν δὲν ἀποικαρύνθῃ (δὲν ἀπόσχῃ). τῶν ἀσέπτων = τῶν ἀσεβῶν πράξεων. ἔχομαι τινος = ἀπομακρύνω τινος, ἐγγίζω, φαύω τι. ἀθικτα = ἐκεῖνα τὰ δυοῖς δὲν δυνάμεθα νὰ ἐγγίσωμεν, τὰ ιερά· εἰς τὸ ῥῆμα ἔχεται ὑπονοεῖται ἐκ τῶν προηγουμένων τὸ εἰ, οὐχὶ ὅμις καὶ τὸ μή. ματάζω (καὶ ὀρθότερον ματάζω, ἐκ τοῦ μάτην) = φέρομαι ματάζως, ἀνοήτως. ἐν τοῖσδε = ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας (δηλ. ἐὰν δὲν τιμωρώνται οἱ ἀσεβεῖς). ἀμύνειν ψυχᾶς βέλη θυμοῦ = ὕστε νὰ ἀποικαρύνη (ν' ἀποκρούσῃ) ἀπὸ τῆς ψυχῆς τὰς κακὰς ὀριάς τοῦ θυλιοῦ. τίμιαι = ἔντιμοι. αἱ τοιαίδε = αἱ τοιαύταις ἀσεβεῖς πράξεις. χορεύω = μετέγκω τῶν (θρησκευτικῶν) χορῶν, λατρεύω τὸν θεόν μὲν χορούς.

Αντιστρ. β' (898—910)

Λεξιλογικαί. διμφαλὸν γᾶς· ἵδε στίχ. 480. Ἀβαῖσι δοτ. τοπ. = ἐν Ἀβαῖς. τάδε· ἐννοεῖ τοὺς χρησιμοὺς καὶ τὰς ἐκδάσεις αὐτῶν. χειρόδεικτος = δεικνυόμενος διὰ τῶν δακτύλων τῶν χειρῶν, δλοφάνερος. εἴπερ ὅρθ' ἀκούεις = ἐὰν ὁρθῶς ἀκούῃς, ἐὰν ὁρθῶς καλησσα.. πάντ' ἀνάσσων = δῶς δῶν παντάναξ, (χρησιμ. δῶς κατηγορ. τοῦ ὑποκειμ. τοῦ ὅρθ' ἀκούεις). μὴ λάθοι (ὑποκ. ἡ πρὸς τὸ θεῖον ἀσέβεια ἡ εἰς τὸ προηγ. τάδε). σὲ τάν τε ἀρχὰν ἀθάνατον (ἡ ἴδιότης ἀρχὰν προσετέθη εἰς τὸ δλον σὲ) = εἴθε νὰ μὴ διαφύγῃ τὴν προσοχὴν σοῦ καὶ τῆς αἰωνίας ἀθανάτου ἔξουσίας σου. ἔξαιρω = ἔξαφανίζω, δὲν δέχομαι ως ἔγκυρα. ἔξαιροῦσιν (οἱ ἀνθρωποί, ἀλλ' ὁ χορὸς ἔννοεῖ τὴν Ἰοκάστην). φθίνοντα λαῖσου θέσφατα = τὰ περὶ λαῖσου μαντεύματα, ὕστε νὰ φθίνουν, ὕστε νὰ είναι ἄκυρα (τὸ φθίνοντα είναι κατηγ. κατὰ πρόληψιν). κούδαμον τιμαῖς Ἀπόλλων ἐμφανῆς = καὶ οὐδαμοῦ φανερὰ τιμάται ὁ Ἀπόλλων (διότι ἀμφιβάλλουσιν οἱ ἀνθρωποί περὶ τῆς ἀληθείας

τῶν χρησιμών). ἔρρει δὲ τὰ θεῖα = ή δὲ θρησκεία (ή δὲ λατρεία τοῦ Θείου) ἐξαφανίζεται.

Πραγματικαί. νόμοι πρόκεινται δι' αἰθέρα τεκνωθέντες· ἐννοοῦνται οἱ ἄγραφοι καὶ θεῖοι νόμοι, οἱ δποῖοι εἶναι αἰώνιοι καὶ ἀμετάβλητοι καὶ οὐδέποτε χάνουν τὸ κῦρος αὐτῶν, ἐνῷ οἱ γραπτοί, ὅπ' ἀνθρώπων νομιθετηθέντες, συχνὰ μεταβάλλονται. Περὶ τῶν πρώτων, γῆτοι περὶ τοῦ Θείου καὶ τοῦ φυσικοῦ δικαίου, φύσει ἐδρεύοντας εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων, ὁ Σοφοκλῆς λέγει ἐν τῇ Ἀντιγόνῃ «οὐ γάρ τι νῦν γε κακθέος, ἀλλ' ἀεὶ ποτε ζῆ ταῦτα, κούδεις οἶδεν, ἐξ ὅτου 'φάνη». "Ολυμπος· ποιητικῶς ἐτέθη ή ἔδρα τῶν θεῶν ἀντὶ αὐτῶν τῶν θεῶν. οὐκέτι τὸν ἀθικτον... ἀναφέρει τρεῖς τόπους λατρείας τῶν προφητικῶν θεῶν (διότι περὶ χρησμῶν ἐνταῦθα πρόκειται), δύο τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ ἕνα τοῦ Διός. **Άθαισι** εἰς τὰς Ἀδάς, πόλιν τῆς Φωκίδος, ὑπῆρχε ναὸς καὶ μαντείον τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἐν δὲ τῇ **Ολυμπίᾳ** ὑπῆρχεν ἀρχαῖον μαντείον τοῦ Διός, τῶν ἐν αὐτῷ οἰενέων Ιαμβῶν μαντεύομένων δι' ἐιρπύρων θυσιῶν.

TETAPTON ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ (911–1085)

α') 911 — 999

Λεξιλογικαί. χώρας ἀνακτεῖς· ή Ἰοκάστη ἔρχεται διὰ τῆς μεσῆς θύρας τῶν ἀνακτόρων, συνοδευομένη ὑπὸ δύο θεραπαινίδων καὶ κρατοῦσα στέφανον καὶ θυμιάμιατα. **δόξα** μοι παρεστάθη = μοῦ ἤλθεν ή ἰδέα. **στέφη** = ἱκετευτικοὶ κλάδοι. **ἐπιθυμιάματα** = θυμιάμιατα. **ὑψοῦ** θυμὸν αἴρει = μετεῳρίζεται τὴν ψυχὴν (διατελεῖ ἐν ὑπερθροιστῇ διεγέρσει), λυπούμενος ὑπερθροικὰ (μεταφορ. ἐκ τῶν ὑψουλιένων κυμάτων τῆς θαλάσσης). **οὐδ'** δποῖ^τ ἀνήρ ἔνηνος τεκμαίρεται τὰ καινὰ τοῖς πάλαι = καὶ δὲν κρίνει ὡς συνετὸς ἀνήρ τὰ νέα ἐκ τῶν παλαιῶν (δηλ. ματαιωθέντος τοῦ πρὸ πολλοῦ διθέντος χρησμοῦ εἰς τὸν Λάιον, εἶναι αὐτονόητον ὅτι καὶ τὰ τοῦ Τειρεσίου σημειεινὰ μαντεύιατα εἶναι ψευδῆ). **φόβους** = πράγματα διεγείροντα φόδους. **ἄγχιστος** (ἄγχι) = πλησίέστατος (διότι δὲ βωμός του ἥτο ἐιρπροσθεν τῶν ἀνακτόρων). **κάτευγμα** (ἐκ τοῦ κατεύχομαι) = ἀφιέρωμα, ἀνάθημα. **λύσις** = ἀπαλλαγὴ τοῦ Οἰδίποδος ἀπὸ τῶν φόδων του περὶ τοῦ γενομένου ἐγκλήματος. **εὐαγή** προλ. κατηγ. = ὥστε εὐαγή γενέσθαι τὸν Οἰδίποδα, ὥστε ν' ἀπαλλαγῇ τῆς κατηγορίας, ποὺ τοῦ ἀ-

πέδωσαν. ως κυβερνήτην νεώς = ως δκνοῦσιν οἱ γαύται, βλέποντες ἐκπεπληγμένον τὸν κυβερνήτην νεώς. ἀρ' ἂν μάθοιμι· ἐν αὐτοῖς ἐνυπάρχει παράκλησις (παρατηρητέον ὅτι καὶ οἱ τρεῖς κατὰ σειρὰν στίχοι λήγουσιν εἰς τὴν αὐτὴν συλλαβήν). **αύτὸν εἴπατε**: τὸ αὐτὸν ἐτέθη κατὰ πρόληψιν ἀντί: εἴπατε, ὅπου αὐτός ἐστιν. γυνὴ δέ... γί κανον. σειρὰ τῶν λέξεων: γυνὴ δὲ μήτηρ τῶν κείνων τέκνων ἐστὶν ἥδε· αἱ λέξεις δὲ γυνὴ μήτηρ παρατιθέμεναι φανερώνουσι τὴν ἀληθῆ σχέσιν τοῦ Οἰδίποδος πρὸς αὐτήν. **ὅλθιος** = εὐτυχῆς. **παντελῆς δάμαρ** = τελεία ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν σύζυγος. **αύτως** = ὡσαύτως, ἐνν. εἶης. **ἀξιος εἰ,** ἐνν. τοῦ ὅλθιος εἶναι. **εὐέπεια** = εὐφημία, καλὴ εὐχή. **ὅτου χρήζων ἀφίξαι** = πλαγ. ἐφωτ. πρότ. = τίνος ἔχων ἀνάγκην ἥλθες; **χώτι** = καὶ δ.τι. **πρὸς τίνος δ' ἀφιγμένος**; ἐνν. ἀγαθὰ θέλεις σημιῆναι; **ἐκ τῆς Κορίνθου**: ἀντὶ ν' ἀπαντήσῃ παρὰ τίνος ἥλθεν, ἀναφέρει τὸν τόπον, ἐξ οὐ ἥλθεν, ἐπειδὴ μόνος του, χωρὶς ν' ἀποσταλῇ παρ' ἄλλου, ἥλθε. **τὸ δ' ἔπος**: αἰτιατ. τοῦ κατά τι ἡ τῆς ἀναφορᾶς. **ἥδοιο — ἀσχάλλοις**, ἐνν. τούτῳ = τῷ ἔπει· δ ἀν ἀνήκει καὶ εἰς τὰς δύο εὐκτικάς. **ἀσχάλλω** = λυποῦμαι. **διπλῆν δύναμιν** = διπλῆν ἐνέργειαν τοῦ ἥδεσθαι καὶ ἀσχάλλειν, δηλ. χαρᾶς καὶ λύπης. **Ισθμίας** = Κορινθίας. **ἴστημι** = ἀνακηρύττω, ἐκ τῆς φράσεως δὲ **στήσουσι τύραννον** φανερώνεται, ὅτι δὲ Οἰδίποους δὲν ἥτο νόμιμος κληρονόμος τοῦ θρόνου τῆς Κορινθίας. **ἔγκρατής ἔτι** = εἶναι πλέον ἐν τῷ κράτει, ἐν τῇ ἔξουσίᾳ. **οὐ δῆτα** (ἐνν. ἔγκρατής ἔτι): τοῦτο μετά τίνος δημιώδους χαριτολογίας λέγεται ὑπ' ἀνθρώπου τοῦ λαοῦ, δηλαδὴ δὲν ἔξουσιάζει, ἀλλ' ἔξουσιάζεται ὑπὸ τοῦ θανάτου. **ἀξιῶ θανεῖν** = ἀπατῶ νὰ θανατωθῶ (ὅπως δὲ λαὸς λέγει πολλάκις πρὸς διαβεβαίωσιν: νὰ μισοῦ κόφουν τὸ κεφάλι, νὰ πεθάνω). **ῷ πρόσπολε**: ἀποστέλλει μίαν τῶν θεραπαυίδων, διὰ νὰ ἀναγγείλῃ καὶ καλέσῃ τὸν Οἰδίποδα. **ἴν' ἔστε** = ποῦ εἰσθε.. **τοῦτον Οἰδίπους...** ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: τοῦτον τὸν ἀνδρα Οἰδίπους πάλαι ἔφευγε, τρέμων, μὴ κτάνοι (αὐτόν). **πρὸς τῆς τύχης** = ἀπεφυσικὸν θάνατον. **τοῦδε**: τοῦ Οἰδίποδος, δὲ ποῖος αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἤρχετο ἐκ τῶν ἀνακτόρων. **ἐκπέμπομαι** = στέλλω καὶ προσκαλῶ ἐκτός. **ἴν' ἥκει** = ποῦ κατήγνησαν. **τὰ σεμνὰ** (εἰρων.). **ἄγγελῶν**: τί μετοχὴ εἶναι; **σημήνας γενοῦ περιφρ.** = σήμηνον, ἀνάγγειλον. **θανάσιμον βεβηκότα** = ὅτι ἀπῆλθεν εἰς τὸν θάνατον, ὅτι ἀπέθανεν. **δόλοισιν** = διὰ δολοφονίας, διὰ δολοφονικῆς ἐπιβουλῆς. **ἢ ξαναλλαγῇ νόσου**; ἢ ἐκ συντυχίας νόσου, ἢ ἀπὸ ἀσθένειαν; **σμικρὰ ροπῆ** =

πολὺ μικρά, ἀσύμμαντος ἀφοριή (ὅπη = κλίσις· ἡ μεταφ. ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ). εὐνάζω = ἔπιτω εἰς τὴν εὐνὴν (κλίνην), καταθάλλω. συμμετροῦμαι, ἵδε στίχ. 73. συμμετρούμενος τῷ μακρῷ χρόνῳ = συμφώνως μὲ τὴν μακρὰν ἥλικίαν του, σύμφωνα μὲ τὸ βαθὺ γῆράς του. πυθόμαντις ἔστια = ἡ μαντικὴ ἔστια τῆς Ηυθοῦς (προσωποπ.). κλάζω = κράζω. τοὺς ἄνω (εἰς τὸν ἀέρα) κλάζοντας ὅρνεις, περιφρονητικῶς ὄμιλει διὰ τοὺς λόγους τοῦ Τείρεσίου. ὃν νιφηγητῶν (ὄντων) = κατὰ τὴν οὐφύρησιν, ὁδηγίαν τῶν ὅποιων. κεύθει· ἔχει παθ. σημ.= κρύπτεται, ἔχει ταφῇ. ἄψαυστος (ἐνεργ.) ἔγχους = χωρὶς νὰ ἐγγίσω δόρυ ἢ ἔξφος. εἴ τι μὴ = ἐκτὸς ἐξ αἰτίας του πόθου του πρὸς ἐμέ. οὕτω = ὑπὸ τοιούτους ὅρους. ἀν θανὼν εἶη = θάνοι (ἀντὶ δρ:σ.). τὰ δ' οὖν = ἐν πάσῃ ὅμιως περιπτώσει. θέσπισμα = χρησμός. τὰ παρόντα· τὰ ὅποια τῷρα μᾶς ἐμβάλλουν εἰς σκέψεις, εἰς φόρους. συλλαβών = λαβὼν μαζὶ του. ἄξια (κατηγορ.) οὐδενὸς = ἀνευ οὐδενὸς κύρους. παράγομαι = παρασύρομαι. εἰς θυμὸν βάλλω = ἐνθυμοῦμαι, βάλλω εἰς τὸν νοῦν μου. τὸ λέχος τῆς μητρὸς = τὸν μετὰ τῆς μητρός μου γάλιον. Ὅ τὰ τῆς τύχης κρατεῖ = ἐν τῷ διῷ τοῦ ὅποιου κρατεῖ ἡ τύχη (ἡ τυφλὴ τύχη καὶ οὐχὶ ἡ θεὰ Τύχη, ήτις ἐπιστεύετο παρὰ πάντων). ὄμιλει γενικῶς ἐνταῦθα καὶ μόνον κατωτέρω ἐν στίχῳ 980 εἰδικεύει διὰ τὸν Οἰδίποδα: σὺ δέ... πρόνοια δ' οὐδενὸς σαφῆς = δὲν ὑπάρχει δὲ ἀσφαλῆς πρόγνωσις διὰ κανὲν πράγμα. εἰκῇ = ὅπως τύχῃ, ὅπως ἔτυχεν (ἀνευ σκέψεων). ταῦτα καὶ τὰ κατωτέρω λέγει ἡ Ἰοκάστη πρὸς παρηγορίαν τοῦ Οἰδίποδος. εἰς τὰ νυμφεύματα (προσδιορ. ἀναφορ.) = ὅσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς μετὰ τῆς μητρός σου γάλιους. ἀλλ' ὅτῳ ταῦτα παρ' οὐδένι ἔστι (ἀναφ. ὑποθ. πρότ.) = ἀλλ' ἐάν τις οὐδεμίας προσοχῆς ἔξια θεωρῇ ταῦτα. ῥάστα = εὐκολώτατα, ἀλυπότατα. μέγας δρθαλμὸς = ισχυρὸς δημητρός, τραχὴ ἀπόδειξις. ξυνίημι = ἐννοῶ. τῆς ζώσης γεν. ὑποκ. = ἡ ζῶσα. καὶ ὑπὲρ ποίας γυν. = καὶ διὰ ποίαν γυναῖκα (ἀναγκ. αἰτίον). τί ἐκείνης = τί πρᾶγμα ἐκείνης. ἡ ῥητόν; = ἀρά γε δύναται νὰ ἀνακοινωθῇ; τό τε πατρῶον... ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: ἐλέειν τε τὸ πατρῶον αἷμα ταῖς ἐμαῖς χερσὶ = καὶ νὰ φονεύσω τὸν πατέρα μου διὰ τῶν ἰδίων μου χειρῶν. ἔξ ἐμοῦ· ἀντὶ ὑπὸ ἐμοῦ. εύτυχῶς· διότι μὴ μεταβῆς εἰς Κόρινθον ἀλλ' εἰς Θήρας, ἀπέφυγε τοὺς κινδύνους τῶν ἐγκλημάτων πρὸς τοὺς γονεῖς του καὶ ἀπέδη εύτυχῆς, ως ἀναλαβὼν τὴν δασιλείαν τῶν Θηρῶν· (τράχ. εἰρωνεία, διότι

αὐτὸς ἀκριβῶς ἐπέφερε τὸν ὅλεθρόν του). ἀλλ' ὅμως ἥδιστον = ἀλλ' ὅμιλος ἦτο παρὰ πολὺ εὐχάριστον (πρόθλ. τὸ ἐν Ὀδυσσείᾳ : 34 «οὐδὲν γλύκιον ἦς πατρίδος οὐδὲ τοκήων»).

6') 1000 — 1085

ἡ γὰρ τάδ' ὀκνῶν ἡσθ' ἀπόπτολις; = ἀλγήθεια λοιπὸν εὑρίσκεσσοι μακρὰν τῆς πατρίδος σου, ἐπειδὴ αὐτὸν δὲ ἐφθισσό; πατρός τε χρῆζων = ἐκτὸς τοῦ λόγου, ποὺ ἔξεθηκα, καὶ διότι ἐπειθύμουν... τί δῆτ' ἔγω οὐχὶ ἔξελυσάμην σε = διατί λοιπὸν δὲν σὲ ἀπήλαχξα ἀμέσως, τί κάθημαι καὶ δὲν σὲ ἀπαλλάττω ἀμέσως, δύναμικι ἀμέσως νὰ σὲ ἀπαλλάξω. χάριν = ἀνταμοιβήν, δώρον. τοῦτ' ἀφικόμην = πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον... πρὸς δόμους, ἐνν. εἰς Κόρινθον. εὗ πράττω τι = εὔτυχω κάπως, λαμβάνων κάποιαν εὐεργεσίαν. δόμοι, ἀντὶ διμέσε = εἰς τὸ αὐτὸν μέρος. φυτεύσαντας, ἐνν. ἐδῶ τὴν ιητέρα, ἐνῷ ἡ λέξις λέγεται μᾶλλον περὶ πατρός. εἰ τῶνδε φεύγεις οὕνεκα = ἐὰν ἔνεκεν αὐτῶν τῶν αἰτίων (τὰ δόποια ἀνεψέθησαν ἀνωτέρῳ) ἀποφεύγης. μὴ ἔξέλθῃ σαφῆς = μὴ ἀποδειχθῇ (βγῆ) ἀληθῆς. μίασμα τῶν φυτευσάντων (γεν. ὑποκ.) = μόλυσμα ἀπὸ τοὺς γονεῖς σου. τοῦτ' αὐτό, τοῦτο, ἡ ἐπανάληψις τοῦ τοῦτο πρὸς δήλωσιν τῆς μεγάλης προσδοκίας τοῦ Οἰδίποδος περὶ τοῦ λεχθέντος ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου. οὐδὲν πρὸς δίκης = οὐδόλως δικαίως. πῶς δ' οὐχί; ἐνν. πρὸς δίκης τρέμω; γεννητῆς = δ' γεννήτῳ, δ' γονεύς, ἐνῷ γεννητῆς = δ' εἰς τὸ αὐτὸν γένος ἀνήκων. διθούνεκα = διότι. οὐδὲν ἐν γένει σοι ἦν = οὐδεμίαν συγγένειαν εἰχε πρὸς σέ. οὐ μᾶλλον οὐδέν· ἐπαναλαμβάνει τὴν προηγγείσαν ἀρνησιν πρὸς μείζονα ἔμφασιν. τοῦδ' ἀνδρὸς (= ἔμοι) ἀλλ' ἵσον = δὲν σὲ ἐγένηνησε περισσότερον ἀπὸ ἐμέ, ἀλλ' ἔξ ἵσου, δηλ. τόσον εἶναι πατήρ σου δ' Πέλυδος, δοσον ἔγω (τοῦτο εἶναι ἀπὸ τὰς συνήθεις εὐφυολογίας τῶν ἀνθρώπων τοῦ λαοῦ). ἔξ ἵσου, ἐνν. τὸ ἔξέφυσε. τῷ μηδενὶ (ἐνν. δητί) = τῷ ίητῇ φύσαντι. ἐγείνατο = ἐγένηνησε. ἀντὶ τοῦ δὴ παῖδα μ' ὀνομάζετο; = ἔνεκα τίνος λόγου λοιπὸν μὲν ὧδης ἰδικόν του παιδὶ; λαβών, αἰτιολ. μετ. καθ' = καὶ εἰτα = καὶ μὲν διλα ταῦτα. ὁδε μέγα = τόσον μεγάλως. στέργω = ἀγαπῶ. ἀπ' ἀλλης χειρός, ἐνν. ἡ ἐναντιωμ. μετ. λαδών. ἐκπείθω = πειθαναγκάζω. ἔμπολάω = ἀγοράζω. δίδως, ἴστορ. ἐνεστ. ναπαῖαι πτυχαῖ = δασάδεις χαράδραι. ἐπιστατῶ = εἰμικι βοσκός (εἰς τὰ ποινια), διότι δ' ποιμὴν ἐλέγετο καὶ ἐπιστάτης. ἐπὶ θητείᾳ = ἐπὶ ἐμμίσθῳ ὑπηρεσίᾳ. θῆς δὲ

έλέγετο ό ἐλεύθερος ἐργάτης ὑπηρετῶν ἐπὶ μισθῷ (ὑποτίθεται ότι εἰναι τοῦ Πολύδου, ἀφοῦ εἰς τοῦτο τὸ ἔκθετον παρέδωκε). **σοῦ δὲ σωτήρ γε** = (ναὶ ὑπηρέτης, ὡς περιπλανώμενος ἔμμισθος ἐργάτης), ἀλλὰ γενόμενος σωτήρ σου (λέγει τοῦτο μετά τυνος ὑπερηφανείας). **τιλλαγος λισχοντα;** = ἀπὸ ποιον κακὸν ὑποφέροντα; (κάμνει τὴν ἐρώτησιν ταύτην ὁ Οἰδίπους, ἐπειδὴ ἤκουσε τὴν λέξιν **σωτήρ**, δηλ. ἀπὸ τοῦ κακοῦ μὲν ἔσωσες); . **μαρτυρήσειαν ἀν** = δύνανται νὰ μιαρτυρήσουν, γὰ τὸ ἀποδεῖξουν (ὅτι ἐν κακοῖς ὅντα σὲ ἔλαβον). **ποδῶν ἄρθρα τὰ σὰ** = τὰ ἄρθρα τῶν σῶν ποδῶν. **τί τοῦτ' ἀρχαῖον ἐννέπεις κακόν**; = τί ἐστι τοῦτο τὸ ἀρχαῖον κακόν, ὃ ἐννέπεις; **διάτορος** = διατρυπημένος, διαπεπερονημένος. **ἀκμαὶ ποδοῖν** = αἱ ἐξοχαὶ τῶν ἀστραγάλων, τὰ σφυρά. **δεινόν γ' ὅνειδος σπαργάνων ἀνειλόμην** = φοβερὸν αἰσχύνην βεβαίως ἀνέλαβον ἐκ νηπιακῆς ἡλικίας (καὶ ἦν γίνεται ἡ σπαργάνωσις τῶν παιδιῶν). **ἐκ τύχης ταύτης** = ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου. **δις εἰλ** = ποῖος εἰσαι (οἷος πράγματι εἰσαι, δηλ. Οἰδίπους = οἰδάω, οἰδέω καὶ πούς). **πρὸς πατρὸς ἥ μητρός**, ἐνν. ἔπαθον τὸ πάθημα τοῦτο. **λῶσιν φρονεῖ** = ἀκριβέστερον γνωρίζει. **τυχῶν** = εὐρῶν κατὰ τύχην. **οὐκ**, ἐνν. οὐκ ἔλαβον αὐτὸς τυχῶν. **τῶν Λατίου τις** = κάποιος ἐκ τῶν ἀνθρώπων (ὑπηρετῶν) τοῦ Λατίου. **δήπου** = ως ἐνθυμοῦμαι. **εἴτ' οὖν ἐπ'** ἀγρῶν εἴτε κάνθαδ' εἰσιδών; = εἴτε γνωρίσας τοῦτον ἐδῶ προσωπικῶς, εἴτε εἰς τοὺς ἀγρούς; **σημήνατε** = καταστήσατε μου αὐτὸν γνωστόν. **καιρὸς** = κατάληλος εὐκαιρία. **οὐδέν' ἀλλον**, ἀντικ. τοῦ ἐννοούμενού. **ἀπαρειμφ.** ἐννέπειν, οὗ ὑποκ. τό: αὐτὸν (τὸν ἀγγελον). **τὸν ἔξ ἀγρῶν** = τὸν ἐν ἀγροῖς ὅντα καὶ προσκληθέντα ἔξ αὐτῶν ὑπὸ σου. **ματεύω** = ξητῶ. **ἔφριέμεσθα μολεῖν** = ἐπεθυμοῦμεν νὰ ἔλθῃ. **τὸν δὲ** ὅν. **τί δ' ὅντιν' εἰπε· πλήρης θὰ ἦτο ἥ φράσις**: τί δ' ἐρωτᾷς, δητιγ' εἰπε. **μηδὲν ἐντραπῆς** = νὰ μὴ φροντίζῃς (νὰ μὴ ἐνδιαφέρεσαι καθόλου). **οὐκ ἀν γένοιτο τοῦτο, δπως ἔγώ οὐ φανῶ** = δὲν δύναται νὰ γίνῃ τοῦτο, ἵνα ἔγω μὴ φανερώσω (δ Οἰδίπους φαντάζεται, δτι τὸν ἔμποδέζει ἡ Ἱοκάστη νὰ εὔρῃ τὸ γένος του, διὰ νὰ μὴ ἀποδειχθῇ ἡ ταπεινὴ καταγωγή του). **ἄλις (εἰμὶ) νοσοῦσ' ἔγώ, προσ. σύνταξ.** ἀντὶ τῆς ἀπροσ. **ἄλις** ἐστὶ νοσεῖν (πάσχειν, ὑποφέρειν) ἐμέ. **τρίδουλος τρίτης μητρὸς** = δοῦλος καταγόμενος ἐκ δούλης μητρὸς μέχρι τρίτης γενεᾶς. **ἐκφανῆ κακὴ** = θὰ ἀποκαλυφθῇς ἔχουσα ταπεινὴν καταγωγήν. **μὴ οὐ** = ὕστε μὴ οὐ. **τάδε** = τὴν ἀναζήτησιν τῆς καταγωγῆς σου. **φρονοῦσα εῦ** = κρί-

νουσα δρθῶς, ἀποδλέπουσα εἰς τὸ καλόν σου. **τὰ λῶστα** = τὰ ὠφελιμώτατα. **τὰ λῶστα** (ἡ ἐπανάληψις τούτου ὑποδηλοῖ ἀγανάκτησιν) = τὰ συμφερότατα αὐτὰ (δηλ. ή μὴ ἀνεύρεσις τῆς καταγωγῆς μου). **πάλαι** (ἀφ' ἣς τὸ πρῶτον ἥκουσεν ἐν Κορίνθῳ, ὅτι εἶναι νόθος). **δύσποτμος** = δύστυχός. **ἄξει τις**, ἀποστέλλεται δεύτερος πομπὸς νὰ φέρῃ τὸν ποιμένα τὸ ταχύτερον μετὰ τὸν ἐν στίχ. 861 ἀποσταλέντα πρῶτον. **χαίρειν** = νὰ ἔναρθρυνται, νὰ καταράνη. **προσειπεῖν** = νὰ προσαγορέψω (δηλ. ὅτι εἶσαι δύστηγος = δύστυχός). **ἄλλο δ' οὔποθ' ὕστερον**· μετὰ τοὺς λόγους τούτους ή Ἰοκάστη ἀπέρχεται ἀποτόμως διὰ τῆς μεσαίας πύλης εἰς τὰ ἀνάκτορα. **ἄξασα** (τοῦ ἢ. ἀττικῶ) = δριμήσασα ταχέως. **ὅπως μὴ** (μετὰ φόδου σημιαντ. ῥῆμα. τίθεται τὸ ὅπως μὴ μεθ' δριστ. μέλλοντος). **ἀναρρήξει** (ἀμεταθ.) = μήπως ξεσπάσουν. **σιωπῆς**, ἐνοεῖ τὴν σιωπὴν τῆς Ἰοκάστης, ἀποφυγούσης νὰ ἔξηγήσῃ τοὺς λόγους τῆς αἰφνιδίας φυγῆς τῆς καὶ ἀρκεσθείσης νὰ εἴπῃ μινόν τὸ ίού, ίού. **διποῖα χρήζει ρηγνύτω** = δις ξεσπάσουν δσα θέλουν. **φρονῶ μέγα** = μεγαλοφρονῶ. **δυσγένεια** = ταπεινὴ καταγωγή. **νέμω** = θεωρῶ. **τῆς εὗ διδούσης** = τῆς ἀγαθοποιοῦ, τῆς παρεχούσης μιού εύτυχίαν (ἐνν. τὴν προηγ. πρὸς αὐτὸν εὔνοιαν τῆς τύχης) **οὐκ ἀτιμασθήσομαι** = δὲν θὰ προσβληθῶ. **τῆς γὰρ** = διότι ἔξ αὐτῆς (τῆς τύχης). **οἱ συγγενεῖς μῆνες** = οἱ χρόνοι, που μὲ ἔσυντρόφευσαν εἰς τὴν ζωήν, ποὺ παρηκολούθησαν τὸν βίον μου ἀπὸ τῆς γεννήσεως μιου μέχρι σήμερον (ἐνοεῖ τὸν χρόνον τῆς ζωῆς καθόλου, δὲ οποῖος κατὰ τὴν ἀντίληψιν τῶν ἀρχαίων συγγενάται τῷ ἀνθρώπῳ, διέρχεται μαζὶ τὸν βίον καὶ συγγηράσκει μιετ' αὐτοῦ). **διώρισαν μικρὸν καὶ μέγαν** = ὥρισαν (προώρισαν, ἔταξαν) νὰ γίνω κατ' ἀρχὰς μὲν μικρός, ἔπειτα δὲ μέγας. **τοιόσδ' ἐκφύς** = τοιαύτην ἀφ' οὐ ἔσχον καταγωγήν, ἀφ' οὐ τοιούτος ἐγεννήθη. **οὐκ ἀν ἔξέλθοιμ' ἔτι ποτ' ἄλλος, ὥστε μὴ ἐκμαθεῖν τοῦμὸν γένος** = δὲν εἶναι δυνατὸν γ' ἀποδειχθῶ ποτε ἄλλος, ὥστε νὰ μὴ μάθω τὴν καταγωγήν μου (ἐν ἄλλοις λόγοις θέλει νὰ εἴπῃ, ὅτι τὴν καταγωγήν μου τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ μεταβάλῃ καὶ ἐποιένως δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ μὴ μάθω τὰ κατ' αὐτήν).

Πραγματικαί. ἵνετις ἀφίγματι τελειώσασα τοὺς λόγους τούτους ή Ἰοκάστη στέφει τὸ ἀγαλμα τοῦ θεοῦ, αἱ δὲ θεραπαινίδες ἀγάπτουν τὸ πῦρ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ διὰ τὰ θυμιάματα. **ἄρ' ἀν παρ'** δύμαν, ὃ ξέ-

νοι... ὁ ἄγγελος ἔρχεται ἐξ ἀριστερῶν, ἢ δὲ ἐμφάνισις αὐτοῦ φαίνεται ώς ἄμεσον ἐπακολούθημα τῆς προσευχῆς τῆς βασιλίσσης. **παντελής δάμαρος** ὁ γάμιος παρ' ἀρχαῖοις ἔθεωρετο ἀτελής, ἐὰν δὲν ἀπεκτῶντο τέκνα· διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὸ προικούμιφωνα ἐσυνηθίζετο ν' ἀναγράψηται: «**ἐπ' ἀρότῳ παίδων ἄγομαι γαμετὴν**» τ. ἔ. νυμφεύσιαι, διὰ νὰ τεκνοποιήσω. Κατ' ἀκολουθίαν ἐλέγετο παντελῆς δάμαρος ή σύζυγος ἐκείνη, ἥτις εἶχε καὶ τέκνα. **ῷ τὰ τῆς τύχης κρατεῖ·** ἀφ' οὗ ἐν στίχ. 724 ἡ Ιοκάστη ἔξεφρασεν ἀμφιθολίας περὶ τοῦ ἀξιοπίστου τῶν ἀνθρωπίνων μιαντειῶν, ἐν δὲ τῷ στίχ. 853 δὲν ἔφείσθη οὐδὲ τοῦ Ἀπόλλωνος, τώρα θεωρεῖ ώς κυρίαρχον τοῦ κόσμου τὸ μοιραῖον καὶ τυχαῖον «τύχη κυρερνὰ πάντα». **ἔπειπερ εὔνους ἥλθον...** ὁ ἄγγελος νομίζει διὰ θὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Οἰδίποδα, ἀν τοῦ ἀναγγείλη, διὰ αὐτὸς τὸν ἔσωσεν ἐκτεθειμένον ἀνάπτηρον παιδίον εἰς τὸν Κιθαρώνα· ποτὸν δημος ἄλλο ἀποτέλεσμα ἐπῆλθεν; Ἐπομένως ἔχομεν ἐδῶ ἄλλην περιπέτειαν. **εύρων ναπαίαις ἐν Κιθαρώνος πτυχαῖς**: τοῦτο ἥτο τὸ πρῶτον κεραυνοβόλον πλήγμα τῆς Ιοκάστης, ἥτις ἥρχεται νὰ ὑποπτεύῃ τὴν ἀλήθειαν, διὰ νὰ πεισθῇ κατωτέρω ἀπολύτως ἐν τοῖς στίχ. 1032 καὶ 1042. **μικρὸν καὶ μέγαν διώρισαν** ἀληθώς ἥτο οὗτος ἐν ἀρχῇ ἔκθετον ἀνάπτηρον παιδίον καὶ ἔγινε διάδοχος καὶ ἔπειτα βασιλεὺς τοῦ θρόνου τῆς Κορίνθου καὶ ἐξ ἄλλου ἀπελπικὸς καὶ βασιλεὺς τῶν Θηρῶν.

ΤΕΤΑΡΤΟΝ ΣΤΑΣΙΜΟΝ (1086–1108)

Στροφὴ (1086 — 1097)

ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΑΙ. εἴπερ ἔγώ μάντις. Καθ' ὃν χρόνον ὁ Οἰδίποις μένει μένος ἐν τῇ σκηνῇ σύννους καὶ στρέφει ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὸ βλέμμα, μήπως ἵδη ἐρχόμενον τὸν ποιμένα, ὁ χορὸς περιχαρής ἀδει τὸ τρίτον στάσιμον, διὰ νὰ ἐνφράσῃ τὴν ἐλπίδα, διὰ δ βασιλεύς, δ ὅποιος ἔθεωρετο ξένος (Κορίνθιος), συντόμως θὰ ἀποδειχθῇ Θηβαῖος τὴν καταγωγήν. **μάντις,** ὅπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀνθρωπίνης μαντικῆς. **ἴδρις = σοφός.** κατὰ γνώμαν = κατὰ νοῦν. **οὐκ ἔσει ἀπείρων = δὲν θὰ εἰσαι ἀπείρος,** θὰ εἰσαι μέτοχος· ἡ σειρὰ τῶν λέξεων **οὐκ ἔσει ἀπείρων μὴ οὐ σέ γε αὔξειν = δὲν θὰ εἰσαι ἐστερημένος τοῦ** νὰ σὲ μεγαλύνωμεν, θὰ μάθῃς διὰ σέ... **πατριώτης = συμπατριώτης**: διὰ τῶν τριῶν ἐπιθέτων: **πατριώτην, τροφὸν καὶ μητέρα,** ὁ ποιητὴς ἐσχημάτισε κλιμακωτὸν σχῆμα ἐκ τῶν μικροτέρων εἰς τὰ μεγαλύτερα.

χορεύομαι = τιμώμαι διὰ χορῶν. **ἐπίηρα φέρω** (‘Οιηρός φέρασις) = φέρω εὐχάριστα. **τυράννοις** = τῷ Οἰδίποδι (δι πληθ. τῇ βασιλικῇ οἰκογενείᾳ τοῦ Οἰδίποδος). **ἱήιε Φοῖβε,** ἵδε στίχ. 154.

Αντιστροφή (1098 — 1108)

Λεξιλογικαί. **μακραίων** = μακρόδιος. **μακραιώνων** (ἔνν. κορῶν). **ἔτικτε** (μεταφέρεται εἰς τὸν χρόνον τῆς εὑρέσεως τοῦ Οἰδίποδος). **πελασθεῖσα Πανὸς** = συνευρεθεῖσα μετὰ τοῦ Πανός. **εὐνάτειρα** = σύνευνος. **πλάκες ἀγρόνομοι** = πλάκες ἀγρῶν νεμομένων = δρειναι πεδιάδες ἀγρῶν (ὅπου βόσκουσι κτήνη). **Κυλλάνας** = Κυλλήνης. **Βακχεῖος** = διόνυσος. **εύρημα** = ὡς λαμπρὸν δῶρον, ὡς εὑφρόσυνον κέρδος, καὶ ἐπομένως τέκνον του (δηλ. νύμφη τις ἔτεκεν αὐτῷ).

Πραγματικαί. Τὸ χορεύὸν ἄσμικ εἶναι μεστὸν χρᾶσις καὶ ἐλπίδων, ἐσυνηθίζοντο δὲ τοιαῦτα ἐν τοῖς ἀρχαίοις δράμασιν, ἵδια τότε, ὅταν προσθέπηται μεταβολὴ ἐπὶ τὰ χείρω καὶ καταστροφή. **τὰν αὔριον πανσέληνον·** διὸ χορὸς ἀναμένει αὔριον νὰ διαλευκανθῇ πλήρως τὸ μιστήριον τῆς καταγωγῆς τοῦ Οἰδίποδος, διε θὸ πανσέληνος, συμπίπτουσα μὲ τὴν ἐπαύριον τῆς ἑορτῆς τῶν Μεγάλων Διονυσίων, κατὰ τὴν δποίαν ἐδιδάσκοντο τὰ δράματα· ίσως δὲ διὰ τῆς πανσελήνου ἥθελησε νὰ δείξῃ, διτὶ ἡ ἀνακάλυψις τοῦ πράγματος γενήσεται ἐν πλήρει φωτί. **μακραιώνων,** ἔννοεῖ τὰς νύμφας, αἱ δποίαι ήσαν παρθενικαὶ θεότητες, προσωποποιήσεις τῶν δυνάμεων τῆς φύσεως. Κατόκουν εἰς δρη, δάση, πεδιάδας, κοιλάδας, σπήλαια, κρήνας καὶ ποταμοὺς καὶ ἔξων ἐπὶ μακρὸν τρώγουσαι ἀμβροσίαν. Ἐξελαμβάνοντο διισίως ὡς τροφοὶ καὶ παιδαγωγοὶ τοῦ Διὸς καὶ τοῦ Διονύσου καὶ τούτον παρακολουθοῦσι συνεχῶς μετὰ τοῦ Πανὸς καὶ τῶν Σατύρων. **Πάν·** ήτο δὲ ἐν Ἀρκαδίᾳ κατ' ἔξοχὴν τιμώμενος ποιμενικὸς θεός, υἱός τοῦ Ἐριοῦ, γεννηθεὶς ἐπὶ τοῦ Ἀρκαδικοῦ ὄρους Λυκαίου. Ἡτο οὖτος ἐκ γενετῆς κερασφόρος, τραγόπους, γενειῶν καὶ σιμὸς τὴν ῥῖνα, δασὺς καὶ ἔχων οὐράν, ἐπαιξε τὴν σύριγγα καὶ συνέπαιξε πάντοτε ἐπὶ τῶν δρέων καὶ τῶν δασῶν μετὰ τῶν νυμφῶν. **Ἐρμῆς·** ήτο καὶ οὗτος προστάτης τῶν ποιμενῶν, λεγόμενος νόμιος, ἐπικυήλος, κριοφόρος κτλ. καὶ συμπαίκτης τῶν Νυμφῶν. **Βακχεῖος·** ήτο διόνυσος, δστις παρίσταται πολλάκις συνοδευόμενος ὑπὸ παροινοῦντος θιάσου Σατύρων, Σειλη-

γῶν, Νυιφῶν καὶ Μουσῶν, ἥρεμος καὶ γαλήγος αὐτὸς ἐν τῷ μέσῳ.
ναίων ἐπ' ὀρέων, εἰς τὸν Κιθαιρῶνα, τὸν Παρνασσὸν καὶ εἰς ἄλλα
ὄρη ἐτελοῦντο νυκτεριναὶ ἔορται. **Ἐλικωνιάδων** ἥσαν αἱ Ἐλικωνιά-
δες Μούσαι, ἀποκληθεῖσαι οὕτως, ἐπειδὴ διέμενον μετὰ τοῦ Ἀπόλλω-
νος εἰς τὸ ὄρος Ἐλικῶνα τῆς Βοιωτίας, 1570 μ. υψους, κατάφυτον καὶ
συσκίους ἔχον καὶ τερπνὰς πεδιάδας.

ΠΕΜΠΤΟΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ (1109 – 1185)

Λεξιλογικαί. συναλλάσσω = συντυγχάνω, συγχατῶ· ἡ μετοχή.
ἐναντιωμι. **σταθμῶματι** = εἰκάζω, συμπεράσιν. **πρέσβεις** = πρεσβύ-
τας. **ξυνάφει** = συιφωνεῖ. **σύμμετρος** = ισόχρονος, ὁμηλιξ (δηλ.
καὶ αὐτὸς γέρων). πλεονάξ. μετὰ τὸ ξυνάφει. ἐν μακρῷ γήρᾳ, ἀντὶ
ἀπλῆς δοτ., προσδ. ἀναφορ. **τῷδε τάνδρι** = τῷ Κορινθίῳ ἀγγέλῳ.
σύ, τοῦτο λέγει ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν κορυφαῖον τοῦ χοροῦ, ἐνῷ
ἀνωτέρῳ διὰ τοῦ: **πρέσβεις** προσεφώνησεν δόλον τὸν χορόν. **προύχοις**
ἄν μου **τῇ ἐπιστήμῃ** = δύνασαι νὰ εἴσαι ὑπέρτερος ἐμοῦ κατὰ τὴν
γνῶσιν· τὸ ἐπιστήμῃ ἐνέχει ἀντίθεσιν πρὸς τὸ σταθμάσθαι. γάρ, αἰ-
τιολ. τὸ ἐννοούμενον ἐκ τοῦ προηγ. στίχου: προύχω τῇ ἐπιστήμῃ. **εἴ-
περ τις ἀλλος**, ἐπιτείνει τὴν ἔννοιαν τοῦ πιστός, ἐνῷ διὰ τοῦ ὡς
νομεὺς ἀνὴρ περιορίζει τὴν προηγουμένην ἐπίτασιν (ὡς δύναται: νὰ
εἴναι πιστὸς ἔνας ἀνὴρ βοσκός). **δεῦρό μοι βλέπων** = στρέψων τὰ
βλέμματά σου ἐδῶ πρὸς ἐμὲ (ἵνα καὶ ἐκ τῶν βλεμμάτων καὶ τῆς δλης
στάσεώς του ἀνεύρῃ τὴν ἀλήθειαν, διότι ὁ δοῦλος ἴδων τὸν Κορίν-
θιον ἀγγελον καὶ ἀναγνωρίσας αὐτὸν καὶ φοδούμενος, ὅτι θὰ ἐρω-
τηθῇ ὑπὸ τοῦ φονέως τοῦ Λαζοῦ, εἴναι περιδεής καὶ βλέπει κάτω).
ἢ = ἦν. **οἰκοι τραφεῖς** = οἰκοτραφῆς (τοῦτο λέγει μετά τινος ὑπερη-
φανείας ὁ δοῦλος, διότι οἱ οἰκογενεῖς δοῦλοι ἀπέλαυνον ἰδιαιτέρας
ἐπιπιστοσύνης παρὰ τῶν κυρίων των). **μεριμνῶν** = ἐπιδιδόμενος.
ἢ **βίον τίνα** (ἔχων) = πῶς ζῶν. **ξύναυλός είμι** = συγκαταυλίσο-
μαι, συγδιανυκτερεύω. ἦν μὲν **Κιθαιρών**. (ἐνν. οὐ ἦν ξύναυλος).
πρόσχωρος (τῷ Κιθαιρῶνι) = πλησιόχωρος, γειτονικός. **τόνδε** (τὸν
Κορίνθιον ἄγγελον). **τῇδε που** = ἐκεῖ κάπου. **μαθὼν** = γνωρίσας
αὐτόν. καὶ **λέγεις** = λαυπὸν ἔννοεις. ἢ **ξύναυλάξας**, ἔξαρτ. ἐκ τοῦ
οἰσθα, σπως καὶ τὸ μαθών, διαφέρει δὲ τοῦ μαθών κατὰ τὸ ὅτι τὸ
μὲν μαθών ἔννοει, ὅτι τὸν ἐγνώρισε καλῶς, τὸ δὲ ξύναυλάξας δηλοῖ

ἀπλήν ἐκ συγχαντήσεως γνωριμίαν. **οὐχ** ὥστε = οὐκ εἰδ' ὥστε. **κούδεν** γε θαῦμα = καὶ οὐδόλως βέβαια παράδοξον εἶναι τοῦτο (τὸ μὴ δύνασθαι εἰπεῖν ἐν τάχει...). **ῆμος** = ὅτε..., χρον. πρότασις ἀντὶ εἰδικῆς. **τῷδε τάνδροι**, ἐνν. τὸν Θηβαῖον ποιμένα. **ἔξ** ἥρος εἰς ἀρκτούρον = ἀπὸ τῆς ἀνοιξεως μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ φθινοπώρου. **τρεῖς ὄλους** ἔκμήνους χρόνους = ἐπὶ τρία διάκληρα ἔξαμιγνα. **τάμα** ἔπαυλα = εἰς τὰ μανδριά μου. **σταθμά**, ταυτόσημον πρὸς τὸ ἔπαυλα. **πεπραγμένον** = πραγματικόν, ἀληθὲς (κατηγ. τοῦ τι). ἐκ μακροῦ χρόνου, ἐνν. ἡ ἐναντιωμ. μετοχ. ὅντα. **ώς** ἔμαυτῷ θρέμμα θρεψαίμην ἔγω = ἵνα ἀναθρέψω αὐτὸν ὡς τῷδε μου τέκνον. **ἴστορῶ** = ἐρευνῶ, ἐρωτῶ νὰ μάθω. **ῷ τάν** = ὡς φίλε, φίλε μου (λέγει μετά τινος ὑπερηφανείας, ὅτι τὸ παραδοθὲν εἰς αὐτὸν βρέφος κατέλαβε θαυμακὸν ἀξιωμα). **οὐκ εἰς ὄλεθρον**; ἐνν. ἀπει. **ἄ**, ἐπιφώνημα ἐν χρήσει πρὸς ἔκφρασιν ποικιλῶν συγκινήσεων. ἐδῶ εἶναι ἐφεκτικόν. **κολάζω** = τιμωρῶ (πρὸς σωφρονισμόν). ἐδῶ σημ. ἐπιπλήττω. ἐνέχει δὲ εἰρωνείαν, διότι ἐπὶ δούλου δὲν δύναται νὰ λεχθῇ κολάζει, ἀλλὰ μόνον κολάζεται. Η παρατηρητέα ἡ διάφορος αἰσθηματικὴ κατάστασις τῶν διαλεγομένων προσώπων. Ο μὲν Κορίνθιος αἰσθηματικῶς φαίνεται ἀφελῆς, φαιδρὸς καὶ θριαμβεύων, δέ γέρων ποιμὴν εἶναι ἐμβρόνητος καὶ μεστὸς ἀγωνίας καὶ ἀγησυχίας, δέ Οἰδίπους ἀνυπόμονος, πλήρης δργῆς διὰ τὴν ἔστω καὶ ἐπ' ὀλίγας στιγμὰς ἀναβολὴν τῆς ἐκπινστηρεύσεως τῶν γεγονότων, δέ τοι δεικνύει μὲν τὸ ἐγδιαφέρον του, ἀλλ' ἐν ἀφελείᾳ καὶ ἀγνοίᾳ καὶ, τέλος, δέ θεατὴς μὲ φρίκην διέπει ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν προσεγγίζουσαν τὴν φοβερὰν ἀποκάλυψιν. **ῷ φέριστε**, Όμηρ. ὑπερθετ. λέγεται καὶ φέρτατος = ἀριστος, κράτιστος. **τί ἀμαρτάνω**; = πόλιν παρεκτροπήν κάμνω; **οὐκ ἐννέπων** (ἐνν. τὸ ρ. ἀμαρτάνεις), μετ. αἰτιλ. = διότι δὲν ἀναφέρεις... **ἄλλως** = ματαιώς, ἀγωφελῶς (ἐνν. διὰ τοῦ ἀλλως ὅτι, ἀντὶ νὰ φέρῃ καλὸν εἰς τὸν Οἰδίποδα, τούναντίον συντελεῖ εἰς τὸν ὄλεθρόν του). **πρὸς χάριν** = ἀνευ τιμωρίας, μὲ τὸ καλό. **κλαίων** = τιμωρούμενος, κατόπιν τιμωρίας. **αἰκίζομαι** (ώς καὶ τὸ ἐνεργητικὸν αἰκίζω) = μεταχειρίζομαι βλαβερῶς, βασανίζω (παρατηρητέα ἡ μεγάλη δειλία τοῦ ποιμένος διὰ τὴν καλυτέραν πλοκὴν τῆς ὑποθέσεως τοῦ δράματος). **οὐχ** ὡς τάχος τις τοῦδε ἀποστρέψει χέρας; (ἐτέθη ἀντὶ προστακτικῆς) = δὲν θὰ γυρίσῃ τις ὀπίσω ταχέως τὰς χεῖρας τούτου; **δύστηνος**, ἐνν. ἔγω. **ἀντὶ τοῦ**; (ἐνν. κελεύεις στρέψῃ χεῖρας) = ἔνεκα ποίας αἰτίας; δην οὖ-

τος ιστορεῖ = διὰ τὸν ὄποιον οὗτος σὲ ἔρωτῷ. **δλέσθαι δ'** ὥφελον τῆδ' ἡμέρᾳ = εἴθε νὰ εἶχα χαθῆ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν (καθ' ἦν τὸν ἔδωσα). **εἰς τόδε,** εἰς τὸ δλέσθαι. **τούνδικον** = τὸ ἀληθές, ἐκεῖνο ποὺ ἐπιβάλλει τὸ δίκαιον. **διόλλυμαι,** ἀντὶ μέλλοντος. **τριβή** = βραδύτης, ἀναθολή. **εἰς τριβὰς ἐλᾶ** (μέλλ. τοῦ ἐλαύνω) = θὰ προσῆγι διὰ χρόνοτριβῶν εἰς ἀναθολάς. **οὐ δῆτ' ἔγωγε** (εἰς διατριβάς ἐλῶ). ἔμδον μὲν (ἔνν. οὐκ ὅντα). **τις,** ἀντὶ τι γεννημάτων, κατὰ σύνεσιν. **ἔγγενής** = συγγενής. **λέγειν,** ἔξαρτ. ἐκ τοῦ δεινῷ. **πρὸς αὐτῷ τῷ δεινῷ** = ἐπ' αὐτοῦ ἀναμφισθητήτως τοῦ φοβεροῦ. **ἐκλήζετο,** λέγει οὕτως ἀντὶ ἦν, διὰ νὰ μετριάσῃ τὸ φοβερὸν τοῦ πράγματος. **ἢ γάρ** = ἀλήθεια λοιπόν. **ώς πρὸς τί χρείας;** = πρὸς πολὺν ἀνάγκην, πρὸς ποιὸν σκοπόν; **ώς ἀναλώσαιμενιν** (ἔξαρτ. ἐκ τοῦ δίδωσιν, διερεύεινται) = ἕνα τὸν θανατώσω. **τεκοῦσα,** ἔναντιωρι. μιετχ. **τλήμων** = σκληρά. **θεσφάτων** (γεν. ἀντικ.) **ὄκνω** = φοδουμένη τοὺς δυσοιώνους χρησιμούς. **τοὺς τεκόντας,** ἔνν. τὸν πατέρα, διότι τοῦτον ἔλεγεν ὁ χρησιμός. **κατοικτίζω** = αἰσθάνομαι μεγάλην συμπάθειαν. **γεγώς** (κατηγρ. μιετχ.) = διε τὴν γίνει (ἐδῶ ἢ ἀναγνώρισις ἐπήλθε πλήρης). **ἔξήκοι ἀν σαφῆ** = θέλουσιν ἐκδηλωθῆ, ἐκπληρωθῆ σαφῶς. **προσβλέψαιμι** = δύναμαι νὰ σὲ προσβλέψω. **φύς,** δμιλῶν, κτανῶν (ἔξαρτῶνται ἐκ τοῦ προηγγ. ρήμα. τίνος εἰδους μετοχαὶ εἰναι;). **ἀφ' ὧν,** ἔνν. τὴν μητέρα. **οὓς τε,** ἔνν. τὸν πατέρα. **δμιλῶ** = συνευρίσκομαι.

Πραγματικαί. (στήχ. 1123 κ. ἑ.) **δοῦλος·** ἀξιόπιστος δοῦλοι, καὶ ίδιᾳ οἰκογενεῖς, ὅπως ὁ παρὼν δοῦλος τοῦ Λαΐου, ἀνελάμβανον πολλάκις τὴν ἐπίθλεψιν μεγάλης ἐκτάσεως κτημάτων ἢ πολλῶν ποιμνίων, δριοίων δὲ τοιαύτας δοῦλαι ἀνελάμβανον τὴν διεύθυνσιν τῶν ἐν τῷ οἴκῳ πραγμάτων καὶ ἀπέλαυνον ίδιαιτέρας ὑπολήψιεως παρὰ τῶν δεσποτῶν αὐτῶν. **εἰς ἀρκτούρον·** οἱ ἀρχαῖοι πολλάκις ἐκανόνιζον τὸν χρόνον ἐκ τῶν ἀστερισμῶν ἢ ἐπιτολὴ δὲ τοῦ ἀρκτούρου γίνεται κατὰ τὰς ἀρχὰς Σεπτεμβρίου, ὅτε ἀρχεται καὶ τὸ φθινόπωρον. **ἔκμήνους χρόνους** καὶ κατὰ τοὺς σημερινοὺς χρόνους οἱ χωρικοὶ καὶ οἱ ποιμένες κανονίζουν τὰς συμφωνίας των ἐπὶ τῇ δάσει τῶν ἔξαμήνων, π. γ. ἀπὸ τοῦ Ἀγίου Γεωργίου μέχρι τοῦ Ἀγίου Δημητρίου, καθ' ὃ δηλ. διάστημα, λόγω τοῦ καλοῦ καιροῦ, τὰ ποιμνια δόηγούνται εἰς βοσκάς. **οὐκ εἰς δλεθρον** κτλ.. ὁ θεράπων ἀρχίζει ν' ἀναγνωρίζῃ, ὅτι ὁ

Οιδίπους εἶναι υἱὸς τοῦ Λαζού, καὶ ἐποιεῖντος πατροκτόνος, ἐνῷ μέχρι τοῦδε ἐγνώριζεν αὐτὸν μόνον ὡς φονέα τοῦ κυρίου του, καὶ διὰ τοῦτο ἀποτρέπει τὸν Κορίνθιον νὰ προχωρήσῃ εἰς περαιτέρῳ ἀποκαλύψεις. **κλαίων δ' ἔρεις**: οἱ δοῦλοι ὑπεδάllοντο εἰς φοβερὰς βασάνους καὶ τιμωρίας ἐν περιπτώσει σοδαρῶν παραπτωμάτων, κλοπῆς, ἀνυπανοής κλπ., δσάκις δὲ προστήρχοντο ὡς μηγυνται ἢ ὡς μάρτυρες πρὸ τοῦ δικαστηρίου, καὶ εἰς μαστιγώσεις ἀκόμη ὑπεδάllοντο, διὰ νὰ διακριθοῦῃ τὸ ἀξιόπιστον τῆς μαρτυρίας αὐτῶν, ὅπως καὶ κατωτέρω ἐν στίχῳ 1154 δηλοῦται. Στίχ. 1185 μετὰ τοὺς τελευταίους λόγους τοῦ Οἰδίποδος οὗτος μὲν εἰσέρχεται εἰς τὰ ἀνάκτορα διὰ τῆς μέσης θύρας, ὁ δὲ Κορίνθιος ἄγγελος ἀπέρχεται διὰ τῆς ἀριστερᾶς παρόδου, ἵνα μεταδῇ εἰς Κόρινθον.

ΠΕΜΠΤΟΝ ΣΤΑΣΙΜΟΝ (1186 - 1222)

Στροφ. α' (1186 — 1196)

Λεξιλογικαί. ὡς = πόσον. **ἴσα,** ἐπίερ. = ἐξ ἴσου. **καὶ** = ὅπως (πολλάκις δ καὶ ἔχει σημ. διμοιιτακήν μετὰ τὰ διμοιότητος σημαντικά, ὅπως εἶναι ἐδῶ τὸ ίσα). **ἐναριθμῶ** = λογαριάζω, θεωρῶ. **τὰς εὑδαιμονίας,** τὸ ἀρθρ. σημ. τῆς πολυμηνήτου, τῆς πολυποθήτου. **τοσούντον** = τόσον μόνον ὥστε. **δοκεῖν,** ἐνν. ἀντικ. εὐδαιμονεῖν = ὥστε νὰ φαίνηται (δηλ. νὰ νομίζῃ καὶ νὰ νομίζηται παρὰ τῶν ἄλλων) διτι εὐτυχεῖ. **καὶ δόξαντα** = καὶ εὐθὺς ὡς φανῇ (θέλει τὰ δηλώσῃ τὴν ταχείαν μετάθασιν ἀπὸ τῆς εὐτυχίας εἰς τὴν δυστυχίαν). **ἀποκλῖναι** = ν' ἀποκλίνη, νὰ καταπέσῃ ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς εὐτυχίας εἰς τὸ ἀντίθετον (εἰς τὴν δυστυχίαν). **Οἰδιπόδα,** δωρικὸς τύπος ἀντὶ Οἰδίπου, χρησιμοποιούμενος ὑπὸ τῶν τραγικῶν εἰς τὰ μελικὰ μέρη. **τὸν σὸν δαιμόνα** = τὴν ἰδιαίτην σου τύχην ἢ ἀναφορὰ τοῦ: **τὸν σὸν ἐξαίρει** τὸ παράδειγμα τῆς τύχης τοῦ Οἰδίποδος.

Αντιστρ. α' (1197—1203)

Λεξιλογικαί. **ὅστις ἐκράτησας,** ἀναφ. αἰτιολ. πρότ. = διότι σὺ ἔγινες κύριος. **καθ' ὑπερβολὰν** (ποσοτ. προσδιορ. τοῦ) **τοξεύσας** = ὑπερβολικὰ ἐπιτυχών εἰς τοὺς ἀγώνας σου (μεταφ. ἀπὸ τοῦ τοξότου, προσπαθούντος νὰ ἐπιτύχῃ τὸν στόχον του). **τοῦ πάντ' εὐδαίμονος ὅλου** = τῆς κατὰ πάντα εὐτυχοῦς μακαριότητος. **κατά...φθίσας** (τιμῆς) = ἔξολοθρεύσας, καταστρέψας. **γαμψῶνυξ,** προσδιορ. τό: παρθέ-

γον χρησιμόδόν· ὥνταιάζετο δὲ χρησιμόδός, λόγῳ τοῦ ἀκαταλήπτου αἰγίγματος, ἔχοντος ἀνάγκην μαντείας πρὸς λύσιν, ἵτοι αἰγιγματώδης. **ἀνέστας** = ἡγέρθης, ἡνωρθόμης. **πύργος** θανάτων = προπύργιον κατὰ τῶν θανάτων (ἡ γεν. εἶναι ἀντικείμεν.), θανάτους δὲ ἔννοεῖ τοὺς προελθόντας ἐκ τῆς μὴ ἐπιτυχοῦς λύσεως τοῦ αἰγιγματος τῆς Σφιγγός.

Στροφ. β' (1204 — 1212) *Maior*

Λεξιλογικαί. **ἀκούειν**, προσδιορ. ἀναφορᾶς ἔξαρτ. ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀθλιώτερος ἐνν. ἡ γεν. **σοῦ** ἀντικ. τοῦ ἀκούειν = ὡς πρὸς τὸ νὰ ἀκούῃ τίς σε (τοὺς θρήγους σου). **ἄται** = ἄγριαι, σκληραὶ δυστυχίαι. **ἐν πόνοις** = ἐν βασάνοις: προσωποποιοῦνται ἀμφότερα λόγῳ τοῦ ξύνοικος. **ξύνοικος**, ἐνν. ἐκ τοῦ ἀθλιώτερος τὸ μᾶλλον = συνοικεῖ, κατέχεται περισσότερον ἀπὸ σὲ κλπ., ἀντικείμενα δὲ τοῦ ξύνοικος εἶναι ἡ ἀπλῆ δοτ. **ἄταις** καὶ ἡ ἐμπρόθ. **ἐν πόνοις.** **ἄλλαγῇ** (δοτ. δργαν.) = διὰ τῆς μεταβολῆς. **αὐτὸς** = ὁ αὐτός. **λιμήν**, ἐννοεῖ τὸν γαμήλιον λιμένα. **θαλαμηπόλος** = ὁ πελόμενος, ὁ ἀναστρεφόμενος ἐν τῷ θαλάμῳ (ώς σύζυγος). **πεσεῖν** = ὕστε νὰ πέσῃ. **ἄλοιξ** = αὐλαῖ, κοίτη, γυνὴ (μεταφορ. ἐκ τοῦ γεωργ. βίου). **πατρῷαι** **ἄλοκες** = ἡ πατρικὴ κλίνη. **ἔς τοσόνδε** (ἐνν. χρόνον) = ὅπι τόσον πολὺ χρονικὸν διάστημα. **φέρειν** = νὰ σὲ ἀνεγθῇ. **σῆγα** = σιωπηλῶς, ἀδιαιρατυρήτως.

Αντιστρ. β' (1213 — 1222)

Λεξιλογικαί. **ἔφευρε** = ἔφερεν εἰς φῦς, ἀπεκάλυψε. **ὁ πάνθ'** δρῶν **χρόνος** = ὁ πάντα βλέπων (καὶ ἐποιέντας ἀποκαλύπτων) χρ., προσωποπόίησις τοῦ χρόνου. **ἄγαμον** = κακόγαμον γάμιον. σχ. ὁξύλωρον. **τεκνοῦντα** καὶ **τεκνούμενον**, καὶ ὑπαλλαγὴν αἱ μετοχαὶ ἀπεδέθησαν εἰς τὸν γάμιον ἀντὶ εἰς τὸν Οἰδίποδα, ἔπειτε πᾶρα νὰ λεχθῇ κατὰ γεν. τεκνοῦντος καὶ τεκνουμένου (Οἰδίποδος). **εἰδόμαν** = εἰδον. **περιάλλα** = ὑπερβολικά, σφοδρότατα: διὰ τοῦ μορ. ὡς ἐπιτείνει τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ. **ἰαχέω** = θρηγῷ, ἐκβάλλω κραυγήν. **τὸ δ'** δρθὸν **εἰπεῖν** = διὰ νὰ εἴπω δημιώς τὴν ἀλήθειαν. **ἀνέπνευσα** = ἔλασσον ἀγαπνοήν, ἀναψυχήν. **κατεκοίμασα** = ἔκλεισα τοὺς ὀφθαλμούς μου, παραδοθεὶς εἰς ἥσυχον ὅπνον.

Πραγματικαί. **ἰὼ γενεάι**: ὁ χορὸς ἐν τῷ τετάρτῳ τούτῳ στασίμῳ σίκτιρει τὸ εὑμετάθλητον τῆς ἀνθρωπίνης τύχης· πρόβλ. τὸ τοῦ

ἀγγέλου ἐν τῇ Ἀντιγόνῃ «οὐκ αἰνέσαιμ» ἀν σύτε μεμψάμην ποτέ, τύχη γάρ δρθοῖ καὶ τύχη καταρρέπει τὸν εὔτυχοῦντα τόν τε δυστυχοῦντ' ἀεί...». διμοίως τὸ τοῦ Πινδάρου «τί δέ τις; τί δ' οὐ τις; σκιᾶς ὅναρ ἄνθρωπος...». **χρησμωδός**: λόγῳ τῆς ἀσφείας τοῦ αἰνίγματος καὶ διέτι τοῦτο ἀπηγγέλλετο ἐμμέτρως ἐν ἑξαμέτρῳ. **ἀνέπνευσα - κατεκοίμασα**: ἐνν. τὴν παλαιὰν εὐεργεσίαν τοῦ Οἰδίποδος, δι' ἡς ἡ πόλις ἀπηλλάγη τῆς Σφιγγός.

ΕΚΤΟΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ (1223-1296)

Λεξιλογικαί. ἔξαγγελος: ὀνομάζεται οὕτω, διότι ἡ ἀγγελία γίνεται ἐκ τῶν ἔνδον τῶν ἀνακτόρων πρὸς τὰ ἔξω, εἰναι δὲ ἵδιος δὲ ὑποκριτής, δὲ ἐποίος ὑπεδύετο τὸ πρόσωπον τοῦ ποιητέος, ἔξερχεται δὲ ἐκ τῶν ἀνακτόρων διὰ τῆς δεξιᾶς πλαγίας θύρας. **ἀρείσθε** (ῥῆμα. ἔργυμα) = θὰ λάθητε, θὰ αἰσθανθήτε. **ἔγγενῶς** = συγγενικῶς, καὶ ἐπομένως: εἰλικρινῶς. **νίψαι ἀν** (ρ. νίζω) καθαρμῷ = ἥθελον καθαρίσει διὰ καθαριστηρίου λουτροῦ. **στέγην** (συνεκδ.) = ἀνάκτορα. **τὰ δ'** αὐτίκα...: τὸ πλήρες θὰ ἦτο: κακὰ τοσαῦτα, σσα τὰ μὲν κεύθει, τὰ δ' αὐτίκα ἐς φῶς φανεῖ. κεύθω = κρύπτω. **ἐκόντα κούκ** ἄκοντα (σχ. ἐκ. παραλλήλου). **πημονή** = δυστυχία. **αὐθαίρετοι** = προελθοῦσα: ὑπὸ τοῦ ἵδιου. **βαρύστονος** = δὲ βαρέως πενθούμενος, λυπηρότατος, θιλιθερώτατος. δὲ μὲν **τάχιστος** τῶν λόγων κτλ., προεξαγγελτικὴ παράθεσις τῆς ἀκολούθου προτάσεως: τέθηκε θεῖον Ἰοκάστης κάρα. **εἰπεῖν**, ὑποκ. ἐμέ, μαθεῖν ὑποκ. ὑπάξ. **τάχιστος εἰπεῖν** = συντομώτατος. **θεῖον Ἰοκάστης κάρα**, περίφρασις (θεῖον διὰ τὴν βασιλικὴν ἰδιότητα, ἡτις θεόθεν προΐρχετο). **οὐ πάρα** = πάρεστι (ἐνν. ἡμῖν). **ἡ γάρ ὅψις οὐ πάρα** = διότι δὲν τὰ εἶδομεν. **ἔνεστι**: **πεύση**, β'. ἐν. πρόσ. δριστ. μέλλ. τοῦ πυνθάνομαι. **θυρῶν** = προπυλῶν, ἡ ἔξωτερικὴ πρὸς τὴν ὁδὸν θύρα. **ἴετο** = μετὰ σπουδῆς ἐφέρετο. **λέχη** (διότι ἐξ αὐτῶν ἐχάλη). **ἀκμαῖ** = ἄκρα: ἐδῶ σημ. χειρες, ἀλλαχοῦ πόδες. **κόδμην σπῶσα** = βιαλώς μιαδῶτα τὴν κόλιην. **ἀμφιδεξίοις**, ἀντὶ ἀμφοῖν = δι' ἀμφοτέρων (δηλ. δυον ἐνήργει: ἡ δεξιά, τοσοῦτον καὶ ἡ ἀριστερά: τὸ ἐπίθ. πρὸς ἔξαρσιν τῆς πιανίας, μεθ' ἡς ἐκτύπα τὴν κόλιην τῆς). **ἐπιτρράσσω** = κλείω μεθ' ὅρινης (μετὰ πατάγου). **παλαιῶν σπερμάτων** = τῶν παλαιῶν γάλιων μετὰ τοῦ Λαζήου. **δύστεκνον παιδουργίαν** (τὸ ἀφηρ. ἀντὶ τοῦ συγκεκρ. παιδοποίων) = γεννήσασαν παρὰ φύσιν. **γοᾶτο δ' εύνας** = ἐθρήγει: δὲ γο-

ρώς διὰ τὴν συζυγικὴν κλίνην. **διπλοῦς**, ἀντὶ διπλοῦν πακόν, οὗ ἐπεξεῖναι τὰ ἑπόμενα (ἐννοεῖ δὲ ἐκ τοῦ Λαῖου τὸν Οἰδίποδα καὶ ἐκ τοῦ Οἰδίποδος τὰ τέκνα του). **ἐκ τῶνδε** = μετὰ ταῦτα. **ὅπως ἀπόλλυται** (πλαγ. ἐρωτ. πρότ.) = πῶς ἀπέθινε. **εἰσπαίω** = μετὰ βίᾳς εἰσοριῳδῷ, εἰσπηδῷ. **ὑψῷ οὖ**, ἀναγκ. αἰτ. **οὐκ ἦν** (ἥμεν) = δὲν ἦτο δυνατὸν εἰς ἥμεσ. **ἐκθεῶματι** = προσέχω, παρακολουθῶ μέχρι τέλους. **λεύσσω** = παρατηγῶ. **περιπολῶ** = περιφέρομαι ωσάν κατεχόμενος ὑπομανίας. **πορεῖν**, ἀδρ. β'. τοῦ πατρὸς ὑπόθ. λαμβανομένου ώς ἐνεστῶτος. **πόρω** = προσφέρω, παρέχω. **γυναικά τ' οὐ γυναικα**, σχ. δξύμ. **ὅπου κίχοι** (φ. κιχάνω = εὐρίσκω), πλαγ. ἐρωτ. πρότ. ἐκ τοῦ ἐρευνῶν, διπερ ἔξιπακούεται κατὰ ζεῦγμα ἐκ τοῦ ἔξαιτῶν. **διπλῆν ἄρουραν** = διπλοῦν ἀγρὸν (ἐν φέτοις), διπλῆν μητέρα. **οὖ** = ἐκπούτην. **αὔω** = φωνάζω. **δεινόν**, σύστ. ἀντικ. = φοβερὸν κραυγήν. **ώς** **ὑφηγητοῦ** (ἐνν. ἡ ἀπόλ. μετκ. ὅντος) ώς εἰς ὑφηγεῖτο = ὑπεδείκνυέ τις τὴν ὁδόν. **ἐνάλλοματι** = ἐφοριῳδῷ, ἐπιπίπτω. **διπλαῖ πύλαι** = διφυλλοὶς θύρα. **ἀληθρα** = τοὺς μοχλοὺς (τοὺς μανδάλους). **πυθμένων** = τῶν στηριγμάτων τοῦ μοχλοῦ ἐπὶ τῶν παραστάθων. **κοῖλα**, προληπτ. κατηγ. = ὥστε νὰ γίνουν κοῖλοι, νὰ καιριψθοῦν. **κάμπιπτει** **στέγη** = καὶ εἰςώριμησεν εἰς τὸ δωμάτιον. **ἔώρα** (μόνον ἐδῶ ἀπαντᾷ, ἀλλαχοῦ αἰώρα) = τὸ δραγανόν, δι' οὗ τις μετεωρίζεται, ὁ δρόχος πλεκταῖς **ἔώραις** = μὲν πλεκτὸν σχοινίον. **ὅπως** = μόλις. **δεινὰ βρυχηθεῖς** = βρυχησάμενος (βρυχάσιαι) (μεταφ. ἐκ τοῦ λέοντος) = ἀφ' οὗ ἔξέδαλε φοβερὸν βρυχηθμόν. **ἀρτάνη** (**ἀρτάω** = κρεμῶ) = τὸ σχοινίον, δι' οὗ τις ἀρτᾶ ἢ ἀρτάται = ἀγχόνη. **χαλάω - ω** = χαλαρώνωλύω. **δεινὰ δ' ἦν τάνθένδ' ὅραν** = φοβερὰ δὲ ἦσαν τὰ μετὰ ταῦτα ώς πρὸς τὴν ὅψιν. **εἴματα** = ἐνδύματα. **χρυσήλατος** = ὁ κατειργασμένος ἐκ σφυρηλάτου χρυσοῦ. **ἐκστέλλω** = κουριθώνω ἢ καρφώνω διὰ πόρηγες τὸ ἔνδυμα πρὸς συγκράτησιν αὐτοῦ ἢ πρὸς στολισμόν. **ἄρας** = σηκώσας ὑπεράνω τῶν ὀφθαλμῶν, (ἴνα τὸ κτύπημα εἶναι ἵσχυρότερον), ἀντικτὰς περόνας. **ἄρθρα τῶν αὐτοῦ κύκλων**, περίφρ. = τοὺς ὀφθαλμούς του. **διθούνεκα** = διτ. **οὐκ ὅψοιντο** = δὲν θέλουσι διλέπει ἐν τῷ μέλλοντι. **ἔπασχε... ἔδρα**, διὰ τοῦ α' ἐνν. τὸν μετὰ τῆς μητρός του ἀνόσιον γάμον, διὰ δὲ τοῦ δ' τὸν φόνον τοῦ πατρός. **Ἐν σκότῳ** = μέσα εἰς σκοτάδι. **ὅψοιντο ἐν σκότῳ** (**δξύμωρ.**) = δὲν θέλεπε καθόλου. **οὓς μὲν οὐκ ἔδει** (ἴδειν), ἐνν. τοὺς πατέρας του. **οὓς δ' ἔχρηζεν** (ἐνν. ίδειν), ἐνν. τοὺς γονεῖς. **ἔφυμνῶν** = ἀνοιμώζων, καταράμενος.

ἀράσσω = κυνπῷ ἵσχυρῷς· μετὰ τούτου συναπτέον τὸ πολλάκις τε κούχ ἄπαξ. **φοίνιος** = αἵρόφυρτος. **γλήνη** = κόρη τοῦ ὀφθαλμοῦ. **ὅμοιος** = ὁμοῖος τῷ ἀράσσειν = συγχρόνως μὲν τὸ κτύπημα τῶν ὀφθαλμῶν. **τέγγω** = ὅρέχω, ὑγραίνω. **ἀνίημι** = ἔκβάλλω, ἐκχύνω. **οὐδὲν** ἀνίεσαν φόνου μυδώσας (μυδάω = εἰμιαι ὑγρός, διάδροχος) **σταγόνας** = καὶ δὲν ἔξεχυναν ἀπλῶς σταγόνας διαβρόχους ἐξ αἱματος. **ἄλλος** = ἄλλος ἐνθέτης. **μέλας** ὅμβρος χαλάζης αἱματοῦς (αἱματόεις = αἱματηρὸς) = μικρή αἱματηρὰ ὥροις ῥαλάζης. **τέγγω** = χύνω. **ἔρρωγεν** (ῥήγγυμα) = ἔχουν ἔσπασει. **οὐ μόνον** κάτα = οὐχὶ μόνον κατὰ τοῦ ἑνὸς (τοῦ Οἰδίποδος). **συμμιγῇ** = ἀνάριψειτα. **δύναματα** = εἰδη. **Ἐν τίνι σχολῇ κακοῦ** = εἰς ποίαν παῦσιν κακοῦ, ποὺ ἐσταμάτησεν ἡ συμφορά του. **βοᾶ** = μετὰ δοῆς παραγγέλλει. **διοίγω** = ἀνοίγω. **δηλοῦν τινα** = νὰ φανερώσῃ τις. **τὸν μητρός**, ἐνν. μιάστορα (ἢ ἄλλην παρειφερὴ πρὸς αὐτὴν λέξιν). **σχῆμα** ἀποιωπήσεως, ἐπειδὴ ὁ ἄγγελος ἀποφεύγει νὰ εἰπῃ λέξιν ἀνάρμιστον νὰ λεχθῇ. **ώς ρίψων** αἰτιολ. μετοχ. καὶ οὐχὶ τελ. = διότι θέλεις νὰ βίψῃ. **ἀραῖος** (ἐνν. ὅν) = ὑπὸ τὸ δάρος τῶν καταρῶν διατελῶν (τὰς ὅποιας καθ' ἔαυτοῦ κατηράσθη). **ῥώμης** = ἵσχυρᾶς δοηθείας (ἐνν. καὶ εἰς αὐτὴν τό : τινός). **νόσημα** = πάθημα. **ἢ φέρειν** = ἢ ὕστε δύνασθαι φέρειν. **δείξει** δὲ καὶ **σοί**, ἐνν. ὁ Οἰδίπους ταῦτα. **στυγῶ** = μισῶ. **ἐποικτίζω** = οἰκτίρω, αἰσθάνομαι συμπάθειαν. **στυγοῦντα** = καὶ μισῶν τις.

Πραγματικάι. ἐγγενῶς ἔτι διὰ τοῦ ἔτι θέλει νὰ δηλώσῃ ὅτι πιθανῶς τὰ ἀποκαλυψθέντα τελευταῖα αἰσχη ἐμείωσαν τὴν ἀγάπην καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἀρχόντων πρὸς τὴν οἰκογένειαν τῶν Λαζδακιδῶν. **οὔτ'** **"Ιστρὸν οὔτε Φᾶσιν"** θέλει νὰ δηλώσῃ ὅτι οὔτε τὰ νερὰ τῶν μεγίστων ποταμῶν τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης (Φᾶσις διαρρέων τὴν Κολχίδα καὶ ἐκβάλλων εἰς τὰ ἀνατολικὰ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, **"Ιστρὸς ὁ σημερινὸς Δούναβις**), δὲν δύνανται ν' ἀποπλύνουν τὰ αἰσχη τοῦ οἴκου τῶν Λαζδακιδῶν. **ἐκόντα ἀμαρτήματα** ἐκούσια ἀιτιαρτήματα θεωρεῖ τὴν αὐτοκτονίαν τῆς Ἰοκάστης καὶ τὴν τύφλωσιν τοῦ Οἰδίποδος. **χρυσηλάτους περόνας** αἱ Ἀθηναῖαι κατὰ τοὺς ἴστορικοὺς χρόνους μέχρι τῶν χρόνων τοῦ Σοφοκλέους ἔφερον χιτῶνα δωρικόν, συγκρατούμενον περὶ τοὺς ὄπλους διὰ περονῶν, ἀλλὰ ὥραδύτερον καὶ καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς χρόνους τοῦ Σοφοκλέους ἔφερον τὸν Ἰωνικὸν χιτῶνα μετὰ χειρίδων, ἐσυγήθιζον δὲ αὐταὶ νὰ συγκρέτωσι τὰ ἐνδύματά των δι-

ώραίων και μὲ πολυτίμους λίθους κεκοσμημένων περονῶν, αἱ ὅποιαι
ώς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπέληγον εἰς κεφαλὴν ἔχουσαν τύπον ἀνθρώπου,
ζῷου δὲ καὶ πραγμάτων.

ΚΟΜΜΟΣ (1297 - 1366)

α') 1297—1312

ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΑΙ. ς δεινόν... ὁ Οιδίπους ἔξερχεται διὰ τῆς μέσης θύρας, δῆγγούμενος ὑπὸ ὑπηρέτου καὶ προκαλῶν τὴν συμπάθειαν καὶ τὴν φρίκην τοῦ χοροῦ. προσκυρέω — ω = συναντώ. προσέβη σε = ἔην ἐπὶ σέ, προσέβαλέ σε. τίς (ἐνν. ἦν) ὁ πηδήσας μείζονα τῶν μακίστων = ποῖος ἦτο, ὅστις ἔκαμε μεγαλύτερα ἐχθρικὰ πηδήματα ἀπὸ μέγιστα. πρὸς σῇ δυσδαίμονι μοίρᾳ (ἢ πρὸς σημ. προσθήκην) = ἐκτὸς τῆς ἴδικῆς σου βαρυδαίμονος (δυστυχοῦς) μοίρας; ἡ ἔννοια τῶν λόγων του εἶναι: ἐκτὸς τῆς δυστυχοῦς μοίρας σου, νὰ φονεύσῃς τὸν πατέρα καὶ νὰ νυμφευθῇς τὴν μητέρα, ἐπῆλθε καὶ ἡ ἄλλη, νὰ στερεθῇς τὴν ὅρασίν σου. Θέλων, ἐναντιώμενοι. μετκ. ἀθρέω — ω = παρατηρῶ μετὰ προσοχῆς. τοίαν = διότι τοιαύτην. ποῖ γάς (γεν. διαιρ.) = εἰς ποῖον μέρος τῆς γῆς (δι' αὐτοῦ φαίνεται ἡ ἀστάθεια τῶν βηματισμῶν τοῦ Οιδίποδος). φθογγά = ἡ φωνή, μου. διαπεπόταται, δωράντι διαπεπότηται (διαποτάμαι) = ἔχει μὲ ταχύτητα πετάξει, ἔχει πετάξει μικρὸν (καὶ ὄντως διὰ τοὺς τυφλοὺς ἡ φωνὴ φαίνεται διὰ ἀκούεται μικράν καὶ σθέννυται ἐκτὸς τοῦ περιβάλλοντος αὐτοὺς σκοτεινοῦ χώρου). φοράδην = δρμητικῶς. ἵν' ἐνήλω; (ἀρ. τοῦ ἐνάλλοιμαι) = εἰς ποῖον βαθιμὸν πηδήσας ἐπροχώρησες; ἐς δεινὸν = εἰς φοβερὸν βαθιμὸν (ἐνν. ἐνήλατο). οὐδ' ἀκουστὸν = καὶ εἰς ἀγήκουστον. οὐδ' ἐπόψιμον = οὕτε καὶ προσιτὸν εἰς θέαν (ἐκεῖνον, ποὺ δὲν βαστᾷ ἡ καρδιά μιας νὰ ἰδωμεν).

Στροφ. α' (1313 — 1320)

ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΑΙ. σκότου νέφος = σκοτεινὸν νέφος. ἀπότροπον = ἐκεῖνο ἀπὸ τοῦ δποίου τις ἀποστρέφεται, φρικῶδες. ἐπιπλόμενον (ἐπιπελόμενον) = ἐπελθόν. ἀφατον = μὴ δυνάμενον νὰ ἐκφρασθῇ, ὑπερβολικόν. ἀδάματον = ἀκαταδήμιαστον. δυσούριστον = τὸ δποίον ὑπὸ δυσμενοῦς ἀνέλιου προσήγηθη. εἰσέδυ = βαθέως εἰσέδυσεν. οἰστρημα κέντρων = κεντήματα τῶν περονῶν ἐμβάλλοντα μανίαν. οἴον

οίστρημα κέντρων και μνήμη κακῶν εἰσέδυ με = δποία μικνιώδης δύνη ἐκ τῶν περιονῶν και ὑπόμνησις τῶν ἀνοσιογργημάτων μου εἰσεχώρησε βαθέως εἰς τὴν ψυχήν μου. ἐν τοσοῖσδε πήμασιν = ἐν μέσῳ τόσων πολλῶν συμφορῶν σου. πενθεῖν... φορεῖν (σχῆμα πρωθύστερον) = νὰ ὑποφέρῃς τὸ βάρος διπλῆς δυστυχίας (σωματικῆς και ψυχικῆς) και νὰ ἔχῃς διπλοῦν πένθος.

Αντιστρ. α' (1321 — 1328)

Λεξιλογικαί. μὲν = τούλαχιστον. ἐπίπολος = βοηθός, σύντροφος. ἔτι μόνιμος (εἰ) = παραμένεις ἀκόμη. κηδεύω = θεραπεύω, ἐνδιαφέρομαι. οὐ γάρ με λήθεις = διότι δὲν διαφεύγεις τὴν προσοχήν μου. καίπερ σκοτεινός (ῶν) = ἂν και περιθάλλωμαι ἀπὸ σκότος, ἂν και εἴμαι τυφλός. πῶς ἔτλης = πῶς ἐτόλμησες, πῶς βάσταξεν ἡ καρδιά σου. τοιαῦτα, ἐπιφρημ. προσδιορ. = μὲ τοιοῦτον (σκληρὸν) τρόπον. σάς ὄψεις μαρᾶναι = νὰ μαράνης τοὺς δρυχαλμούς σου (τὸ φιαρᾶναι ἐπὶ τῆς σημιασίας κυρίως: ν' ἀποξηράνῃς τὴν πηγὴν τῆς δράσεώς σου). ἐπαίρω = παρακινῶ, πειθῶ.

Στροφ. β' (1329 — 1348)

Λεξιλογικαί. ὁ κακὰ τελῶν... ἥ σειρὰ τῶν λέξη: ὁ τελῶν ἐμοὶ τάδ' ἐμὲ κακὰ πάθεια. νιν, τὰς ὄψεις. οὐ τις ἀλλ' = οὐ τις ἄλλος ἢ. δρῶντι (ὑποθ.). βλεπτὸν ἢ στερκτὸν = εἶναι δυνατὸν νὰ βλέπω ἢ νὰ ἀγαπῶ. προσήγορον = ἀξιον προσαγορεύσεως. ἔκτοπιον, προληπτ. κατηγορ. ἀπάγετε ἔκτοπιον = ἀπομικρύνατε με μακρὰν τῶν τόπων αὐτῶν ἐδῶ. μέγ' δλέθριον, τὸ μέγα μετά τοῦ ἐπιθ. ἐπιτείνει τὴν σημιασίαν αὐτοῦ εἰς τὸν ὑπερθετικὸν βαθμόν. δείλαιος = δυστυχισμένος. αἱ γεν. νοῦ — συμφορᾶς εἶναι τοῦ αἰτίου.

Αντιστρ. β' (1349 — 1366)

Λεξιλογικαί. δστις = ὁστεισδήποτε (ἀν και γνωρίζῃ τὸν σωτῆρα, δηλ. τὸν Κορίνθιον ἀγγελον, διμιεῖ ἀσρίστως, ἀδιαφορῶν διὰ τὸν σώσαντα). ἀγρία = σκληρά. πέδη = δέσμη τῶν ποδῶν. νομάς, ἐπιθ. (ἐκ τοῦ νομός, νέμοιαι: βόσκω) = ἐκτειθειμένος εἰς τὰς νομάς (βοσκάς) τοῦ Κιθαιρῶνος. ἐπιπόδιος = ὁ ἐπὶ τῶν ποδῶν. ἔρυτο, ἀδριστ. β' (ρύομαι) = ἀπήγλαχεν, ἀπελύτρωσεν. ἐς χάριν = πρὸς εὐχαρίστησίν μου. φίλοισιν (τοῖς ἐμοῖς), δηλ. πατέρι, μητέρι, τέκνοις. τοσόνδ'

άχος = άχοριη τόσον μεγάλης θλίψεως. Θέλοντι κάμοι τοῦτ' ἀν ἦν
= καὶ μὲ τὴν ἰδικήν μου θέλησιν θὰ ἐγίνετο τοῦτο. γ' ἀν ἥλθον =
ἥθελον γίνει (καταντήσει). βροτοῖς ἐκλήθην, ἐννοητέος δ' αὐτοῦ, ή ὑπό-
θεσις δὲ ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων λαμβάνεται ἐκ τοῦ ἐννοουμένου
θανάτου. ἀφ' ὧν ἔφυν = ἐκείνων, ἀπὸ τῶν ὅποιων ἐγεννήθην (δηλ.
τῆς μητρός.) δόμογενής (ἐνεργ. διαθ.) = δικοῦ γεννήσας μὲν ἐκείνους.
πρεσβύτερον = μεγαλύτερον, χειρότερον.

Πράγματικαί. Έν τῷ κοιμιῷ, τῷ διήκοντι ἀπὸ τοῦ στίχ. 1297—
1366, ὁ Οἰδίπους ἔξερχεται τῶν ἀνακτόρων διηγούμενος καὶ στηριζό-
μενος ὑπὸ δύο ὑπηρετῶν, ή θέα δὲ αὐτοῦ ἡτο τόσον οἰκτρά, ὥστε οἱ
ἀποτελοῦντες τὸν χορὸν ἀπέστρεψαν τὰ βλέμματα, ὡς φαίνεται καὶ ἐκ
τῶν κατωτέρων.

ΕΞΟΔΟΣ (1367 - 1530)

α') 1367 — 1415

Λεξιλογικαί. ὅπως σε φῶ, πλαγ. ἐρωτ. προτ. κρείσσων ἥσθια,
ἀντὶ ἀπροσ. συντ.: κρείσσον γάρ ἦν μηκέτ' εἶναι σε ἢ ζῆν τυφλόν.
προσείδον ἀγ = ἥθελον προσθέψει. οἰν· δυοῖν ἔργα ἔστιν εἰρ-
γασμένα μοι = εἰς τοὺς ὅποιους καὶ τοὺς δύο (γονεῖς μου) ἔχουσι
γίνει ὑπ' ἐμοῦ ἔργα... κρείσσονα ἀγχόνης = μείζονος (σκληροτέ-
ρας) τιμωρίας ἀξιαὶ ἡ ἀγχόνης. ἔφιμερος = ποθητός. βλαστοῦσα,
ὑπαλλαγή, ἀντὶ βλαστόντων = γεννηθέντων. προσλεύσσειν ἔξαρτ. ἐκ
τοῦ ἐφίμερος. οὐδ δῆτα (ἦν ἐφίμερος). πύργος = τείχη (μετὰ πύρ-
γων, οἱ δόποις ἦσαν περίφημοι ἐν Θήραις). τῶν = ὧν (πάντων τῶν
προσηγουμένων). κάλλιστα τραφεῖς (ἐναντιώμ. μτχ.) = ἀν καὶ διηλ-
θον τὸν βίον του ἀριστα. εἰς = μόνος ἐγώ. ἀπεστέρησα, ποῖα τὰ
ἀντικείμενά του; καὶ γένους τοῦ Λαΐου, ἐνν. ή μτχ. δῆτα = καὶ τὸν
ἀνήκοντα εἰς τὸ γένος τοῦ Λαΐου. κηλῖδα = στίγμα (τὸν ὑπ' αὐτοῦ
γενόμενον φόνον τοῦ Λαΐου). ἐμήν, κατηγορ. δρθοῖς = σηκωμένοις,
ἀνοικτοῖς. τούτους = τοὺς πολίτας. ἕκιστά γε = οὐδόλως βεβαίως.
τῆς ἀκουούσης δι' ὧτων πηγῆς = τῆς ἀκουστικῆς πηγῆς. εἰ ἔτι ἦν
φραγμὸς = ἐὰν πρὸς τούτους ἡτο δυνατὸς δ φραγμός, ἐὰν ἥδυνάλιγη
ἀκέμη νὰ φράξω. οὖν ἀν ἐσχόμην τὸ μὴ ἀποκλῆσαι = δὲν ἥθελον
κρατηθῆ ἀπὸ τοῦ νὰ μὴ ἀποκλεῖσω. ἵν' ἦν = διὰ νὰ γηραγεῖ (τὸ ἵνα
μεθ' ἀριστικ. ἴστορ. χρόνου τίθεται, ἵνα δηλώσῃ, διὰ δ σκοπὸς ἥδυ-
νατο νὰ γίνη, ἀν προηγεῖτο ἡ ἐνέργεια ή δηλουμένη διὰ τῆς προτάσεως,

ἐκ τῆς ὁποίας ἔξαρτᾶται ἡ τελ. πρότ.). τὴν φροντίδα = τὴν συνείδησιν, τὸν νοῦν. ἵω Κιθαιρών, προσωποποιεῖ τὸν Κιθαιρώνα, κινῶν οὕτω τὸν ἔλεον τῶν θεατῶν. ὡς μήποτ' ἔδειξα, τελ. πρότ. μεθ' ὅριστικ. ἴστορ. χρόνου (ἴδε προηγουμένην). λόγω, ἐνν. διὰ λόγων, κατ' ὄνομα καὶ οὐχὶ πραγματικά. κάλλος ὑπουλον κακῶν = κάλλος ὥρατον μὲν ἔξωθεν, ἀλλὰ πλήρες κακῶν ἔσωθεν, κάλλος ὑποκρυπτον κακὰ (ἐκ μεταφορᾶς ἀπὸ τῶν τραυμάτων, τὰ ὅποια φαίνονται μὲν ἔξωθεν λαμπρῶς ἵσθενται, ἔσωθεν δὲ ἀφθονον πύον ἐμπεριέχουσι). κάλλος κακῶν σχῆμα δέξύμ., λεχθὲν μετὰ σαρκασμοῦ. κάκι κακῶν (γονέων). νάπη δασώδης κοιλάς ἡ φάραγξ. τούμον αἷμα, διότι τὸ ιδικόν του ἡτο τὸ αὐτὸ πρὸς τὸ τοῦ πατρός. ύμιν, δοτ. ηθ. γάμοι, ἐνν. τοὺς τοῦ Λαζίου καὶ Οἰδίποδος μετὰ τῆς Ἰοκάστης. ἡμᾶς = ἐμέ. ἀνίημι = ἀναδίδω. ἀποδεικνύω = φανερώνω. αἷμ' ἔμφύλιον = αἷμα τοῦ αὐτοῦ γένους: τὰ μὲν τρία πρῶτα πατέρας, ἀδελφούς, πατέρας ἀφορῶσιν εἰς τὸν Οἰδίποδα, δοτις ὅντως ἡτο πατήρ καὶ ἀδελφὸς τῶν τέκνων καὶ υἱὸς τῆς συζύγου, τὰ δὲ λοιπὰ τρία νύμφας κλπ. εἰς τὴν Ἰοκάστην, οὖσαν νεόνυμφον καὶ γυναικα καὶ μητέρα τοῦ Οἰδίποδος, διὰ πάντων δὲ τούτων ὑπόδηλοι τὸν διπλοῦν γάμον τῆς Ἰοκάστης, μεταχειρισθεὶς πληθυντ. ἀριθμὸν ἐπὶ τὸ μεγαλορρημονέστερον· ἐτέθη δὲ μεταξὶ τούτων τὸ αἷμα ἔμφύλιον, διὰ νὰ δηλωθῇ διτι πάντα ταῦτα ωφείλοντο εἰς τὰς αἵμοιμειξίας. καλύψατε = κρύψατε. θαλάσσιον, κατηγορ. = εἰς τὴν θάλασσαν. ἔνθα μήποτ' εἰσόφεσθ' ἔτι = ἵνα μή με προσατενίσῃτε πλέον. ἀξιώσατε θιγεῖν = κρίνατε ἀξιον νὰ ἐγγίσητε.

Πραγματικά. ποίοις ὅμμασι προσεῖδον ἀν· οἱ ἀρχαῖοι ἐπίστευον, ὅτι ἡ ψυχὴ ἡτο εἶδωλον τοῦ σώματος καὶ κατ' ἀκολουθίαν διετήρει καὶ μετὰ θάνατον τὰς αἰσθητικὰς ιδιότητας αὐτῆς. ἀγχόνης· ἡ τιμωρία τῆς ἀγχόνης ἐθεωρεῖτο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων, ὅπως καὶ ὡφ' ἡμῶν, ἡ χειροτέρα τῶν τιμωριῶν. ὡς Κιθαιρών, ὡς Πόλυνθε... ἐν τριπλαῖς δόσις, ὡς γάμοι, τέσσαρα σπουδαιότατα σημεῖα τῆς ζωῆς του ἀναπολεῖ εἰς τὴν μνήμην του.

β') 1416 — 1477

Λεξιλογικά. ἀλλ' εἰς δέον πάρεσθ' ὅδε ὕν ἐπαιτεῖς = ἀλλ' εἰς κατάληγλον καιρὸν δι' ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ζητεῖς, ίδοι προσέρχενται ὁ Κρέων. τὸ πράσσειν καὶ τὸ βουλεύειν, ἔξαρτ. ἐκ τοῦ πάρε-

στι = ώστε νὰ ἔκτελῃ καὶ ν' ἀποφασίζῃ. τίς μοι φανεῖται πίστις
 ἔνδικος; = ποία ἐμπιστοσύνη θὰ δειχθῇ πρὸς ἐμὲ δικαίως; τὸ πά-
 ρος = κατὰ τὸν προηγγύμενον χρόνον. γελαστής = περιφρονητής,
 περιγελαστής. οὕθ' ὡς ὀνειδιῶν τι τῶν πάρος κακῶν = οὕτε διότι
 σκοπεύω νὰ σου ἀποδώσω ὅνειδος διὰ τὰ προηγγύμενα κακὰ (ἐν-
 γοεῖ τὴν φιλονικίαν μεταξὺ τοῦ Οἰδίποδος καὶ ἑαυτοῦ καὶ τὰς λαθού-
 σας χώραν ἀντεγκλήσεις). ἀλλ' εἰ... διακόπτων τὴν συνέχειαν ἀποτε-
 νεται εἰς τοὺς συνοδεύοντας τὸν Οἰδίποδα θεράποντας. γένεθλον =
 τέκνον, γόνος. τὰ θυητῶν γένεθλα = τοὺς θυητούς. τὴν γρῦν
 πάντα βόσκουσαν φλόγα ἥλιου = τὸ φῶς τοῦ ἥλιου τοῦλάχιστον
 τὸ συντηροῦν τὰ πάντα. τοιόνδ' ἄγος = τοιοῦτον ἔναγη, ἀνόσιον.
 τοῖς ἐν γένει = τοῖς συγγενεῖσιν. τάγγενη = τὰ τῶν συγγενῶν· ἡ
 σύντ.: μόνοις γάρ τοῖς ἐν γένει μάλιστ' εὐτεβῶς ἔχει· δρᾶν τ' ἀκούειν
 συγγενῆ κακὰ. εὐσεβῶς ἔχει = εἶναι εὐσεβές καθῆκον, εἶναι ἐπιθε-
 θλημένον. ἐλπίδος = κακῆς ἐλπίδος, τοῦ φόδου μου (ἐννοεῖ τὸν φό-
 δον, τὸν δποῖον εἰχει, δτι ὁ Κρέων θὰ συμπεριεφέρετο ἔναντι του
 κακῶς). πρὸς σοῦ, οὐδ' ἐμοῦ = ὑπὲρ σοῦ, πρὸς τὸ ίδικόν σου συμ-
 φέρον, καὶ οὐχὶ πρὸς τὸ ίδικόν μου. τοῦ; = τίνος πράγματος; ἡ σει-
 ρὰ τῶν λέξεων: καὶ λιπαρεῖς (= ἐκλιπαρεῖς) ὕδε με τυχεῖν τοῦ;
 = καὶ μὲν θερμοπαρακαλεῖς τοιουτοτρόπως νὰ τύχης ποίου πράγματος;
 δπου φανοῦμαι μηδενὸς τῶν θυητῶν προσήγορος = ἐκεῖ δπου
 θὰ φάνωμαι, δτι δὲν θὰ προσαγορεύωμαι ὑπὸ οὐδενὸς ἐκ τῶν θυητῶν.
 ἔδραστ' ἀν εἰ ἔχρηζον, τί λόγος εἶναι ἔδραστ'; εἰς τὸ δ' ἀν ἐννοητ. πάλιν
 τὸ ἔδρασα. τί πρακτέον (ἐννοεῖ διὰ τούτου δτι γαὶ μὲν δ χρησιμὸς
 εἰχει δρίσει, δτι δέον νὰ τιμωρηθῇ δ φονεὺς τοῦ Δαῖου, ἀλλὰ τώρα
 πρέπει νὰ ἐρωτηθῇ ἐκ νέου, τί δέον νὰ γίνῃ διὰ τὸν Οἰδίποδα, δ δ-
 ποῖος εἶναι καὶ φονεὺς τοῦ πατρός του). πατροφόντης = πατροκτό-
 νος. ἀπολλύναι, τελ. ἀπαρέμφ. ἔξαρτ. ἐκ τῆς κελευστικῆς ἐννοίας, τῆς
 ἐγυπαρχούσης εἰς τὸ ἐδηλώθη φάτις. ἵν^ο ἔσταμεν χρείας = εἰς δ ση-
 μείον ἀνάγκης περιήλθομεν. γάρ, αἰτιολ. τὸ ἐννοούμ. ἐκ τῶν προηγου-
 μένων: πευσόμεθα. τἀν = τοὶ ἀν· τὸ τοι = δεῖξαις (ἐκ τῶν πρα-
 γιάτων πεισθεῖς). πίστιν φέροις = πιστεύοις (ἐνν. τὴν κακοπιστίαν
 του πρὸς τὸν μάντιν Τειρεσίαν καὶ πρὸς τὸν Κρέοντα). ἐπισκήπτω =
 παραγγέλω· δ σύνδεσμος καὶ ἐννοεῖ ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τοῦ θεοῦ δηλωθη-
 σομένων. προστρέπομάι = στρέψομαι πρός τινα, ἵνα παρακαλέσω
 αὐτόν, ἵκετεύω. τῆς μὲν κατ' οἴκους ἦν ἀποφεύγει νὰ ὀνομάσῃ μη-

τέρα ἡ γυναικα. αὐτὸς δν θέλεις τάφον θοῦ = μόνος σου κάτιε τὰ τοῦ ἐνταφιασμοῦ τῆς, καθ' δν τρόπον θέλεις. καὶ γάρ, αἰτιολ. τὸ ἐνγοούμ.: παραλείπω νὰ εἰπω ἄλλο τι, διότι καὶ... ὑπὲρ τῶν σῶν = χάριν τῶν ιδικῶν σου (τῆς ἀδελφῆς σου). **τελεῖς** (μέλλ.), ἐνν. τάφον. **ἀξιωθήτω** = ἂς κριθῇ ἔξιον· ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: μήποτε **ἀξιωθήτω** πατρῶν ἀστυ τυχεῖν ἔμους **ζῶντος** οἰκητοῦ (κατηγορ.). **κλήζεται** = εύρισκεται ὁ καλούμενος. **ζῶντε** = ὅτε ήσαν ἀκόμη ἐν τῇ ζωῇ. δν ἔθεσθην κύριον τάφον, τὸν ὅποιον προσώρισαν ὡς τάφον μου, ἔχοντα ὅλην τὴν ἔξουσίαν ἐπ' ἔμου. **ἴν'** ἔξ ἔκεινων, οἱ μ' ἀπωλλύτην, θάνω = ἵνα εὔρω τὸν θάνατον ἀπὸ ἔκεινους, οἱ ὅποιοι ἐπειθύμουν τὸν θάνατόν μου. **τοσοῦτον** = τόσον μόνον. **πέρθω** = καταστρέψω, ἀφανίζω. **θηῆσκων** = ἐνῷ ἀπέθηγσκον. **μή**, ἐνν. σωθεῖς = εἰ μὴ ἐσώθην. ἐπὶ τῷ δεινῷ κακῷ = πρὸς ἐκτέλεσιν φοβεροῦ τινος κακοῦ. **ὅποι περ εἶσι** = ὅπου ἀκριδῶς προχωρεῖ, θαῦται. **ἴτω** = ἂς προχωρῇ. μὴ προσθῆς μέριμναν = μὴ ἐκτὸς τῶν ἀλλων σου μεριμνῶν ἀναλάβῃς φροντίδα. **σπάνις** = ἀνάγκη, ἔλλειψις. **ὁ βίος** = τὰ πρὸς τὸ ζῆν. **βορὰ** = φαγητόν. **αἰν χωρὶς** = χωριστὰ ἀπὸ τὰς ὅποιας· ἐπεξηγεῖται ὑπὸ τοῦ: **ἄνευ τοῦδ' ἀνδρὸς** = χωριστὰ ἀπὸ ἐμέ. **ταῖν μοι** (δοτ. χαριστ.) **μέλεσθαι** = δι' αὐτᾶς πρὸς χάριν μου νὰ ἔχῃς μέριμναν· τὸ ἀπαρέμφατον ἀντὶ προστακτ. **μάλιστα μὲν** = κυρίως μὲν· ἔννοεῖται: εἰ δὲ μή. **ἀποκλαίομαι κακὰ** = κλαίω τὰς δυστυχίας μου.

(Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ὁ Κρ. παραγγέλλει εἰς δύο θεράποντας νὰ μεταθῶσι καὶ διδηγήσωσιν ἐνώπιόν του τὰς θυγατέρας τοῦ Οἰδίποδος).

γονῆ γενναῖος = εὐγενῆς τὴν καταγγήν. **θιγών** (θιγάνω), ὑποθ. μετη.: τίς ἡ ἀπόδοσις; **που** = ὡς νομίζω, ἃν δὲν ἀπατῶμε. **τοῖν φίλοιν**, παρὰ τοῖς ἀττικοῖς συνήθως ὁ δυϊκὸς τῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιθέτων εἰναι κοινὸς καὶ διὰ τὰ δύο γένη. **ἔκγόνων** ἔμῶν = τῶν ἐπιδυν τέκνων. **λέγω τι;** = λέγω τι ἀληθές; **πορσύνω** (πόρω) = πορίζω, παρέχω, ἔτοιμάζω. **γνοὺς** = ἐπειδὴ ἀντελήφθην. **τὴν παροῦσαν τέρψιν** = τὴν ὑπάρχουσαν εἰς σὲ σφοδρὰν ἐπιθυμίαν. **πάλαι** = πρὸ διλίγου.

Πραγματικαί. χώρας λέλειπται φύλαξ: προσφωνεῖται οὕτως ὁ Κρέων ὑπὸ τοῦ χοροῦ, διότι τὰ ἄρρενα τέκνα τοῦ Οἰδίποδος εἰναι ἀνήρικα καὶ διὰ τοῦτο ἀνέλαβεν οὗτος τὴν θατιλείαν. **ἄλλ'** εἰ τὰ θυ-

τῶν.. μὴ καταισχύνεσθ' ἔτι κτλ. λέγει ταῦτα, ἐπειδὴ οἱ θεράποντες
ἥσαν ὑπεύθυνοι διὰ τὴν ἐκ τῶν ἀνακτόρων ἔξοδον τοῦ Οἰδίποδος ἐν
τοιαύτῃ καταστάσει. **ἄνακτος** 'Ηλίου' πᾶν μιαρὸν ἔμψυχον ἢ ἄψυχον
οἱ ἀρχαῖοι ἀπεμάκρυνον ἀπὸ τοῦ θεοῦ τοῦ φωτὸς 'Ηλίου, διότι θὰ ἐμι-
αίνετο ἐκ τῆς θέας αὐτοῦ. **ὅμβρος** ὁ ὅμιλος ἡτοί ιερὸς τοῦ Διός.

γ') 1478 — 1530

Λεξιλογικαί. **τῆς δόδοι** (τῶν θυγατέρων), γεν. τῆς αἰτίας =
διὰ τὴν ἔλευσιν τῶν θυγατέρων μου. **φρουρήσας τύχοι** = φρουρή-
σειε. **ώς τὰς ἀδελφὰς** = εἰς τὰς ἀδελφικάς. **προυξένησαν** = ἔγι-
ναν αἰτιαί. **λαμπρὰ** = ἀκτινοδόλα. **φυτουργὸς** = γεννήσας, γεννή-
τωρ. **ῶδ' ὁρᾶν** = νὰ βλέπουν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, νὰ εἰναι τυφλά·
ἢ σειρὰ τῶν λέξεων: αἱ προυξένησαν ὑμῖν ὁρᾶν ὥδε τὰ πρόσθε λαμ-
πρὰ ὅμιλατα. **ἴστορω** = γνωρίζω. **ἔνθεν αὐτὸς ἡρόθην** = ἐκ τῆς
δηοίας ὁ ἴδιος ἐγεννήθην. **προσβλέπω** = δεικνύω συμπέθειαν διὰ
τοῦ διέλιματος. **νοοῦμαι** = ἀναλογίζομαι. **τὰ λοιπὰ τοῦ πικροῦ**
βίου = τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ἕπικραμένης ζωῆς. **οἶον χρεών**
(ἐστιν) **βιῶνται σφώ πρὸς ἀνθρώπων** = τὸν δηοίον εἶναι ἀνάγκη σεῖς
νὰ διέλθητε μὲ παθήματα ἐκ μέρους τῶν ἀνθρώπων. **δμιλία** = συναν-
στροφή, συγκέντρωσις. **ἴξεσθε** = θὰ ἐπανέλθητε. **ἀντὶ τῆς θεωρίας**
= ἀντὶ τῆς ἀπὸ τῆς θεωρίας τέρψεως. **ἀκμαὶ γάμων** = ἀκμή, ὥρι-
μότης τοῦ γάριου. **παραρρίπτω** = ῥιψοινδυνεύω, ἐκτίθεια: εἰς κίν-
δυνον· τὸ πλήρες θὰ ἦτο: τίς ἔσται ἐκεῖνος, δεὶς παραρρίψει. **τοιαῦτα**
δνείδη λαμβάνων = ἀναλαμβάνων τοιαῦτα αἰσχη. **γονὴ** (ἡ) =
τέκνον, ἀπόγονοι, γενεά. **δηλήματα** = (δηλέομαι = βλάπτω) = βλά-
σται. **ἔπειρνε**, ἀδρ. τοῦ καθ' ὑπόλεισν ἥ. **φένω** = φονεύω. **ὅθεν περ**
αὐτὸς ἐσπάρη = ἐκ τῆς δηοίας βεβαίως αὐτὸς σπαρεῖς ἐγεννήθη. **ἐκ**
τῶν ἵσων = ἐκ τῆς ἴδιας. **τοιαῦτα δνείδεισθε** (μέσ. μέλλ. ἀντὶ πα-
θητ.) = τοιαῦτα δνείδη θὰ λάβητε. **τίς γαμεῖ;** = ποῖος θὰ σάξ νυι-
ψευθῇ; **χέρσος** λέγεται διηγηθεὶς ἀγρός, ἐπειδὴ δὲ ἡ γυγὴ¹
παραδόλλεται πρὸς ἀρουμένην γῆν, λέγεται: **χέρσος** = ἀνύπανδρος.
νώ γάρ, ω = διότι ἥμειξ, οἱ δηοίοι. **δύο δντε** = ὅμιλοτεροι (συι-
περιλαμβάνει καὶ ἔναυτὸν λόγῳ τῆς θέσεως, εἰς ἣν διατελεῖ). **παρίημι**
= ἐγκαταλείπω, ἀφίνω ἀπροστατεύοντος. **ἔγγενεῖς** (οὔσας) = ἐπειδὴ
εἶναι συγγενεῖς σου. **ἀλῶμαι** = πλανῶμαι. **πτωχάς** ἀνάνδρους, κα-

τηγγορ.· ή σειρὰ τῶν λέξεων: μὴ παρῆς σφε οὔσας ἐγγενεῖς, ἀλω-
μένας πτωχάς ἀνάνδρους. **τάσδε** (βραχυλ.) = τὰ κακὰ τῶνδε. ὕδε,
συνάπτεται πρὸς τὸ ὄρῳν. **τηλικόσδε** = τόσον νέος τὴν ἡλικίαν. πλὴν
ὅσσον τὸ σὸν μέρος = ἐκτὸς ὅσσον ἀφορᾷ εἰς σέ. **ξυννεύω** = συγκα-
τανεύω. **ψωνίσας**, ἐνν. ἐμοῦ. ἔπειτε γὰ γίνη ἡ χειραψία, διότι ὁ Οἰδί-
πος, ὃς τυφλός, δὲν ἥδυνατο κατ’ ἄλλον τρόπον νὰ ἰδῃ τὴν συγκατά-
νευσιν τοῦ Κρέοντος. "Ἄλλως τε ἡ χειραψία προσέδιδε μεῖζονα πίστιν.
σφῶν = ὑμῖν. **εἰ μὲν εἰχέτην ἥδη φρένας** = ἐὰν μὲν τώρα εἰχετε
ἄριμον γοῦν. **πόλλ’ ἀν παρήνουν** = θὰ σᾶς ἔδιδον πολλὰς συμβου-
λάς. **τοῦτ’ εὐχήν στ’ ἔμοι** = παρέχεται (ἐὰν μέρους μου) ἡ ἔξης εὐχὴ
πρὸς σᾶς. **οὖς καιρὸς ἔξι** (ἔπειτην. τοῦ προηγ.). = ἐφ’ ὅσον τὸ ἐπιτρέ-
πουν αἱ περιστάσεις. **λώπονος** = καλυτέρου· ή σειρὰ τῶν λέξεων: **κυ-
ρῆσαι δ’ ὑμᾶς τοῦ βίου λώπονος τοῦ φυτεύσαντος πατρός.** ἵνα =
ἐκεὶ πού. **κεὶ μηδὲν ἥδυ** = ἔστω καὶ ἀν δὲν εἰναι καθόλου εὐχάρι-
στον (δι’ ἐμέ). **καιρῷ**, δοτ. χρον. = εἰς τὸν καιρόν των. **ἔφ’ οἵς;**
ἐπὶ ποίοις ὅροις; **λέξεις καί...** ή σύνταξις εἰναι: κατὰ παράταξιν ἀντὶ
καθ’ ὑπόταξιν: ὅταν λέξης, εἰσιμια (τοῦ ῥ. οἴδα). **ὅπως πέμψεις,**
πλαγ. ἐρωτ. πρότ. **ἔξαρτ.** ἐκ τοῦ ἐννοουμ. σκόπει. **ἀποικον γῆς** =
μικρὰν τῆς χώρας. **τοῦ θεοῦ δόσιν** = δῶρον διδόμενον ὑπὸ τοῦ θε-
οῦ. **ἄλλα θεοῖς γε** = ἄλλα ἵσα ἵσα εἰς τοὺς θεούς. **τοιγαροῦν** = δι’
αὐτὸς λοιπὸν (ἐὰν δηλ. εἰσαι μιητὸς εἰς τοὺς θεούς). **τεύξη** (ἐνν.
τῆς τοῦ θεοῦ δόσεως) = θὰ τύχης (τοῦ δώρου τοῦ θεοῦ, δηλ. τῆς
ἔξορίας). **φῆς τάδ’ οὖν;** (ἐνν. ἔσεσθαι μοι) = βεβαιώνεις λοιπὸν ὅτι
ταῦτα δὰ (δηλ. ή ἔξορία μου) θὰ γίνουν; **γάρ,** αἰτιολογεῖ τὸ ἐννοού-
μενον: **φημὶ τάδε** = βεβαιώς βεβαιών ταῦτα, διότι... ἢ μὴ φρονῶ
(ἀναφορ. ὑποθ. πρότ.). = ἐὰν δὲν γνωρίζω καλῶς τινα. **φιλῶ** = συγ-
θίζω. **ἀφοῦ** (μέσ. ἀρ. β’ προστακτ. τοῦ ῥ. ἀφίημι) = ἀποχωρίσθη-
τι ἀπό... (ἐκ τούτων ἔξάγεται, ὅτι ὁ Οἰδίπος ἔξηκολούθει νὰ κρατῇ
τὰς θυγατέρας του). **ἔλη** (αἴρομια) = ἀφαιρέσης ταῦτας. **πάντα
κρατεῖν** = νὰ ὑπερισχύῃ ἡ γνώμη σου εἰς δλα. **ἀκράτησας** = ἡ ἐκρά-
τησας = ὅσα ἐπέτυχες νικῶν. **συνέπομαι** = συμπαρακολουθῶ. **τῷ βίῳ**
= μέχρι τέλους τῆς ζωῆς σου (προσωποποίᾳ τοῦ πλούτου καὶ τῆς
εὐτυχίας, τὰ δποῖα ὃς σύντροφοι παρακολουθοῦν αὐτὸν εἰς τὸν δίον
του). **λεύσσω** = παρατηρῶ. **κλεινὰ** = τὰ ξακουστὰ (τὰ δοξάσαντα
τὸν Οἰδίποδα). **οὖς τίς οὖς ζήλω...** ή σειρὰ τῶν λέξεων: **οὖς ταῖς τύ-
χαις τίς τῶν πολιτῶν οὐκ ἐπέβλεπε ζήλω** = τοῦ ὅποίου τὰς τύ-

χας (τὴν εὐτυχίαν) ποῖος ἐκ τῶν πολιτῶν δὲν ἔθλεπεν μὲν εὐγενῆ πόθον, (δὲν ἔξηλευε). εἰς δσον αλύδωνα δεινῆς συμφορᾶς (πλαχ. ἐρωτ. πρότ. ἔξαρτωμενη ἐκ τοῦ λεύσσετε) = εἰς πόσον μεγάλην ἀνεμοζάλην φοβερᾶς συμφορᾶς. δλβίζω = καλοτυχίζω (νποκ. τοῦ δλβίζειν εἰναι τὸ τινά, ἀντικ. δὲ τὸ μηδένα θυητὸν ὄντα). ἐπισκοπῶ = ἔξετάζω. ἐπισκοποῦντα ίδειν = ἐφ' δσον κοιτάζει νὰ ἴδῃ. πρὶν ἀν τέρμα τοῦ βίου περάση (μεταφ. ἐκ τοῦ σταδίου). μηδὲν ἀλγεινὸν παθῶν = χωρὶς νὰ πάθῃ δυσάρεστόν τι· ή σειρὰ τῶν λέξεων: ὥστε χρεών (ἐστι) ἐπισκοποῦντα τὴν τελευταίαν ἡμέραν ίδειν μηδένα θυητὸν δλβίζειν πρὶν...

Πραγματικά. δαιμωνάμεινον η' μὲ φρουρήσας τύχοι· ἐπιστεύετο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων, δτι πᾶς ἀνθρωπος εἰχεν ἵδιον δαίμονα ὡς προστάτην. **δνείδη**· κατὰ τὴν ἀντίληψιν, δτι τὰ αἰσχη τῶν γονέων βαρύνουσι τὰ τέκνα. **ἀγάμους**· τὸ ἀγαλιον τῶν θυματέρων ἐθεωρεῖτο παρ' ἀρχαίοις πολὺ κακόν, διότι προσφεισιὸς τῆς γυναικὸς ἐνοιμίζετο ή διὰ τοῦ γάμου ἀποκατάστασις· διὰ τοῦτο καὶ ή 'Αντιγόνη ἀπαγομένη εἰς τὸν θάνατον θρηνεῖ, διότι ἀγαμος, ἀνυμέναιος κλπ. κατέρχεται εἰς τὸν "Ἄδην. καὶ γάρ ἀκράτησας...Ξυνέσπετο" μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὁ Κρέων, δ Οἰδίπους, αἱ θυγατέρες του καὶ οἱ ὑπηρέται εἰσέρχονται διὰ τῆς μεσαίας θύρας εἰς τὰ ἀνάκτορα. **ῶ πάτρας Θήβης ἔνοικοι...** ἐπειδὴ ή σκηνὴ ὑπόκειται πρὸ τῶν ἀνακτόρων, ὑποτίθεται δτι παρίσταται πλὴν τῶν ἀποτελούντων τὸν χορὸν πολιτῶν καὶ ἀλλο πλῆθος, εἰς τὸ ὅποιον ἀποτείνει ὁ χορὸς τὸν λόγον. **μηδέν** δλβίζειν πρὶν ἄν... παρεμφερῆ γνώμην ἔξήνεγκε καὶ δ Σόλων εἰς τὸν Κροῖσον (*Hρόδ. 1,32*) «σκοπέειν δὲ χρὴ παντὸς χρήματος τὴν τελευτὴν κῆ (πῆ) ἀποθήσεται...», δμοίως δὲ καὶ δ Εδριπύδης ἐν 'Ανδροι μάχη 102 «χρὴ δ' οὖποτε εἰπεῖν οὐδέν' ὅλδιον θροτῶν, πρὶν ἀν θαγόντος τὴν τελευταίαν ἴδῃς, ὅπως περάσας ἡμέραν ἥξει κάτω».

Major

ՀԱՅՊԵՏԱՅՈՒՆ

Π. Ν. ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

ΑΝΤΙΓΩΝΗ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1958

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Do you know what
is like to be lonesome?

Sea of a heartbreak

Sea of a heartbreak

НИОТИЯ

Main

This time

Μαιρά ή

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΚΕΙΜΕΝΟΝ

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ω κοιγὸν αὐτάδελφον Ἰσμήνης κάρα,
ἄρ' οἰσθ' ὁ τι Ζεὺς τῶν ἀπ' Οἰδίπου κακῶν
ἔποιον οὐχὶ νῷην ἔτι ζώσαιν τελεῖ;
οὐδὲν γάρ οὕτ' ἀλγεινὸν οὕτ' ἀτης ἀτερ
οὕτ' αἰσχρὸν οὕτ' ἀτιμόν ἐσθ', δποῖον οὐ
τῶν σῶν τε κάμῳν οὐκ ὅπωπ' ἐγὼ κακῶν.
καὶ νῦν τί τοῦτ' αὖ φασι πανδῆμῳ πόλει
κήρυγμα θεῖναι τὸν στρατηγὸν ἀρτίως;
ἔχεις τι κεῖσήκουσας; η σε λανθάνει
πρὸς τοὺς φίλους στείχοντα τῶν ἐχθρῶν κακά;

5

10

Ι Σ Μ Η Ν Η

έμοι μὲν οὐδεὶς μῦθος, Ἀντιγόνη, φίλων
οὕθ' ἡδὺς οὕτ' ἀλγεινὸς ἵκετ', ἐξ ὅτου
δυοῖν ἀδελφοῖν ἐστερήθημεν δύο,
μιὰ θανόντοιν ἥμέρᾳ διπλῇ χερί·

ἐπεὶ δὲ φροῦρός ἐστιν Ἀργείων στρατὸς
ἐν νυκτὶ τῇ νῦν, οὐδὲν οἶδ' ὑπέρτερον,
οὕτ' εὐτυχοῦσσα μᾶλλον οὕτ' ἀτωμένη,

AN. ἥδη καλῶς, καί σ' ἔκτὸς αὐλείων πυλῶν
τοῦδ' οὐνεκ' ἐξέπειμπον, ὡς μόνη κλψοις.

15

IΣ. τί δ' ἔστι; δηλοῖς γάρ τι καλχαίνουσ' ἔπος.

20

AN. οὐ γάρ τάφου νῆρην τὸν κασιγνήτων Κρέων
τὸν μὲν προτίσας, τὸν δ' ἀτιμάσας ἔχει;
Ἐτεοκλέα μέν, ως λέγουσι, σὺν δίκη
χρησθεὶς δικαίᾳ καὶ νόμῳ κατὰ χθονὸς
ἔκρυψε τοῖς ἔνερθεν ἔντιμον νεκροῖς,
τὸν δ' ἀθλίως θανόντα Πολυνείκους νέκυν
ἀστοῖσί φασιν ἐκκεκηρύχθαι τὸ μὴ
τάφῳ καλύψαι μηδὲ κωκύσαι τινα,
ἔαν δ' ἀκλαυτον, ἀταφον, οἰωνοῖς γλυκὺν
θηγαυρὸν εἰσօρθσι πρὸς χάριν θορᾶς.
τοιαῦτά φασι τὸν ἀγαθὸν Κρέοντα σοι
κάμιοι — λέγω γάρ καμὲ — κηρύξαντ' ἔχειν,
καὶ δεῦρο γεῖσθαι ταῦτα τοῖσι μὴ εἰδόσιν
σαφῆ προκηρύξοντα, καὶ τὸ πρᾶγμ' ἄγειν
οὐχ ως παρ' οὐδέν, ἀλλ' ὅς ἂν τούτων τι δρᾷ,
φόνον προκείσθαι δημόλευστον ἐν πόλει.
οὕτως ἔχει σοι ταῦτα, καὶ δεῖξεις τάχα
εἴτ' εὐγενῆς πέφυκας εἴτ' ἐσθλῶν κακή.

30

35

IΣ. τί δ', δ' ταλαῖφρον, εἰ τάδ' ἐν τούτοις, ἐγὼ
λύουσ' ἀν εἴθ' ἀποτουσα προσθείμην πλέον;

40

AN. εἰ ξυμπονήσεις καὶ ξυνεργάσῃ σκόπει.

IΣ. ποιόν τι κινδύνευμα; ποιν γνώμης ποτ' εἰτ;

AN. εἰ τὸν νεκρὸν ξὺν τῇδε κουφιεῖς χερί.

IΣ. η γάρ νοεῖς θάπτειν σφ', ἀπόρρητον πόλει;

AN. τὸν γοῦν ἐμὸν καὶ τὸν σόν, ην σὺ μὴ θέλησε,
ἀδελφόν· οὐ γάρ δὴ προδοῦσ' ἀλώσομαι.

45

IΣ. ὡ σχετλία, Κρέοντος ἀντειρηκότος;

AN. ἀλλ' οὐδὲν αὐτῷ τῶν ἐμῶν μ' εἰργειν μέτα.

IΣ. οἵμοι· φρόνησον, ω κασιγνήτη, πατήρ

ως νῆρην ἀπεγκάθης δυσκλεής τ' ἀπώλετο

50

πρὸς αὐτοφώρων ἀμπλακημάτων διπλᾶς
ὅψεις ἀράξας αὐτὸς αὐτουργῷ χερὶ·
ἔπειτα μήτηρ καὶ γυνή, διπλοῦν ἔπος,
πλεκταῖσιν ἀρτάναις λωθάται βίον.
τοίτον δ' ἀδελφῷ δύο μίαν καθ' ἡμέραν
αὐτοκτονοῦντε τῷ ταλαιπώρῳ μόρον
κοινὸν κατείργασαντ' ἐπαλλήλοιν χεροῖν.
νῦν δ' αὖ μόνα δὴ νὺν λελειμμένα σκόπει
ὅσῳ κάκιστ' ὀλούμεθ', εἰ νόμου βίᾳ

ψῆφον τυράννων γῇ κράτη παρέξιμεν.

ἀλλ' ἔννοεῖν χρὴ τοῦτο μὲν γνωστὸν ἔτι
ἔψυμεν, ως πρὸς ἄνδρας οὓς μαχορμένας = επο. ήττι
ἔπειτα δ' οὕτεκ' ἀρχόμεθ' ἐκ κρεισσόνων
καὶ ταῦτ' ἀκούειν κάτι τῶνδ' ἀλγίονα.

ἐγὼ μὲν οὖν αἰτοῦσα τοὺς ὑπὸ χθονὸς
ἔνγγυοιαν ἵσχειν, ως βιάζομαι τάδε,
τοῖς ἐν τέλει βεβῶσι πείσομαι· τὸ γάρ
περισσά πράσσειν οὐκ ἔχει νοῦν οὐδένα. X

οὔτ' ἂν κελεύσαιμ' οὔτ' ἂν, εἰ θέλοις ἔτι
πράσσειν, ἐμοὶ γ' ἂν γῆδέντως δρόψης μέτα.
ἀλλ' ἵσθ' ὅποιά σοι δοκεῖ, κεῖνον δ' ἐγὼ
θάψω καλόν μοι τοῦτο ποιούσῃ θανεῖν.

φίλη μετ' αὐτοῦ κείσομαι, φίλου μέτα,
ὅσια πανουργήσασ· ἐπεὶ πλείων χρόνος,
δὸν δεῖ μ' ἀρέσκειν τοῖς κάτω τῶν ἐνθάδε.
ἐκεῖ γὰρ αἰεὶ κείσομαι· σοὶ δ' εἰ δοκεῖ,

τὰ τῶν θεῶν ἔντιμον ἀτιμάσασ· ἔχε.

ἐγὼ μὲν οὖν ἀτιμα ποιοῦμαι, τὸ δὲ
βίᾳ πολιτῶν δρᾶν ἔψυν ἀμήχανος!

οὐ μὲν τάδ' ἂν προύχοι· ἐγὼ δὲ δὴ τάφον
χώσουσ' ἀδελφῷ φιλτάτῳ πορεύσομαι.

55
P = 10
M = P + 5.

60

65

70

75

80

AN.

II.

AN.

- ΙΣ. οἵμοι ταλαινης, ως ὑπερδέδοικά σου.
ΑΝ. μὴ μοῦ προτάρβει· τὸν σὸν ἔξόρθου πότμον.
ΙΣ. ἀλλ' οὖν προμηγνύσῃς γε τοῦτο μηδενὶ^{ταῦρον} τοῦργον, κρυφῇ δὲ κεῦθε, σὺν δ' αὐτῷς ἐγώ. 85
ΑΝ. οἵμοι, καταύδα· πολλὸν ἔχθιων ἔσῃ
σιγῶσ', ἐὰν μὴ πᾶσι κηρύξῃς τάδε.
ΙΣ. θερμὴν ἐπὶ ψυχροῖσι καρδίαν ἔχεις.
ΑΝ. ἀλλ' οἶδ' ἀρέσκουσ' οἵς μάλισθ' ἄδειν με γρή.
ΙΣ. εἰ καὶ δυνήσῃ γάρ ἀλλ' ἀμηχάνων ἐρῆσαι. 90
ΑΝ. οὐκοῦν, ὅταν δὴ μὴ σθένω, πεπαύσομαι.
ΙΣ. ἀρχὴν δὲ θηρᾶν οὐ πρέπει τάμήχανα.
ΑΝ. εἰ ταῦτα λέξεις, ἔχθαρῃ μὲν ἐξ ἐμοῦ,
ἐχθρὰ δὲ τῷ θανόντι προσκείσῃ δίκη.
ἀλλ' εἴ με καὶ τὴν ἐξ ἐμοῦ δυσθούλιαν
παθεῖν τὸ δεινὸν τοῦτο· πείσομαι γάρ οὐ
τοσοῦτον οὐδέν, ὥστε μὴ οὐ καλῶς θανεῖν.
ΙΣ. ἀλλ' εἴ δοκεῖ σοι, στεγχεῖ τοῦτο δὲ τοῦθος, διπολεῖ
ἄνους μὲν ἔρχῃ, τοῖς φίλοις δὲ ὁρθῶς φίλη.

X • P • S

στροφὴ α'¹ ἀκτίς ἀελίου, τὸ κάλ-
λιστον ἐπταπύλῳ φανὲν
Θήρια τῶν προτέρων φάσις,
ἔφανθης ποτὲ, ὡς χρυσέας
ἅμερας βλέφαρον, Διρκαί-
ων ὑπὲρ ῥεέθρων μολούσα,
τὸν λεύκασπιν Ἀργόθεν
φῶτα βάντα πανσαγία
ψυγάδα πρόδρομον δειντέρῳ
κινήσασα χαλινῷ.

100

105

ὅν ἐφ' ἡμετέρᾳ γὰρ Πολυνείκης
ἀρθεὶς νεικέων ἐξ ἀμφιλόγων
ἥγαχε· κεῖνος δ' ὁξέα κλάζων
αἰετὸς ἐς γῆν ὅς ὑπερέπτα,
λευκῆς χιόνος πτέρυγι στεγανός,
πολλῶν μεθ' ὅπλων
ἔν τοι ποικίλοις κορύθεσσιν. Μαίρη

110

ἀντιστο. ^a στὰς δ' ὑπὲρ μελάθρων, φονώ-
σαισιν ἀμφιγανῶν κύκλῳ
λόγχαις ἐπτάπυλον στόμα
ἔθεα, πρίν ποθ' ἀμετέρων
αἱμάτων γένυσιν πλησθῆ-
ναι τε καὶ στεφάνωμα πύργων
πευκάενθ' "Ηφαιστὸν ἔλειν.
τοῖος ἀμφὶ νῶτ' ἔταθη
πάταγος" Ἄρεος, ἀντιπάλῳ
δυσχείρωμα δράκοντι.

120

Ζεὺς¹ γάρ μεγάλης γλώσσης κόμπους
ὑπερεχθαίρει, καὶ σφας ἐσιδῶν
πολλῷ ῥεύματι προσνισσομένους
χρυσοῦ καναχῆς ὑπεροπλίαις,
παλτῷ ῥιπτεῖ πυρὶ βαλεῖδων
ἐπ' ἄκρων ἥδη
νίκην ὁρμῶντ' ἀλαλάξαι.

13-12-61

130

στροφὴ β' ἀντιτύπα δ' ἐπὶ γὰρ πέσε τανταλωθεὶς
πυρφόρος, δις τότε μαινομένας ἔν τοι ὁρμῇ
βακχεύων ἐπέπνει
βιπαῖς ἔχθιστων ἀνέμων.

135

Aporis, πάση λόγος!

εἶχε δ' ἄλλα τὰ μέν,
ἄλλα δ' ἐπ' ἄλλοις ἐπενώμα συφελίζων

[μέγας Ἄρης -

δεξιόσειρος.

^{σω} Μαίρη

140

ἐπτὰ λοχαγοὶ γάρ ἐφ' ἐπτὰ πύλαις
ταχθέντες ἵσοι πρὸς ἴσους ἔλιπον
Ζηνὶ τροπαίῳ πάγχαλκα τέλη,
πλὴν τοῖν στυγεροῖν, ὃ πατρὸς ἐνδε
μητρός τε μιᾶς φύντε καθ' αὐτοῖν
δικρατεῖς λόγγας στήσαντ' ἔχετον
κοινοῦ θανάτου μέρος ἄμφω. X

145

ἀντιστο. β' ἄλλα γάρ ἢ μεγαλώνυμος ἦλθε Νίκα
τῷ πολυαρμάτῳ ἀντιχαρεῖσα Θήβα,
ἐκ μὲν δὴ πολέμων
τῶν νῦν θέσθε λησμοσύναν,
θεῶν δὲ ναοὺς χοροῖς
παννυχίοις πάντας ἐπέλθωμεν,
[ό Θήβας δ' ἐλελίγθων

150

Βάκχιος ἄρχοι.

αλλ' οὐδε γάρ δὴ έσαιλεὺς χώρας,
Κρέων ὁ Μενοικέως, νέον εἰληγχός
ἄρχήν, νεοχιμὸς νεαραῖσι θεῶν
ἐπὶ συντυχίαις χωρεῖ, τίνα δὴ
ιμῆτιν ἐρέσσων, δτὶ σύγκλητον
τήνδε γερόντων προύθετο λέσχην,
κοινῷ κηρύγματι πέμψας;

155

ΚΡΕΩΝ
ἄνδρες, τὰ μὲν δὴ πόλεος ἀσφαλῶς θέσι

160

Μαιρώ

πολλῷ σάλῳ σείσαντες ὥρθωσαν πάλιν·
 ὑμᾶς δ' ἐγὼ πομποῖσιν ἐκ πάντων δίχα
 ἔστειλ' ἵκεσθαι, τοῦτο μὲν τὰ Λαΐου
 σέβοντας εἰδὼς εὖ θρόνων ἀεὶ κράτη,
 τοῦτ' αὐθις, ἦρν' Οἰδίπους ὥρθου πόλιν,
 καὶ πεὶ διώλετ', ἀμφὶ τοὺς κείνων ἔτι
 παιδας μένοντας ἐμπέδοις φρογγύμασιν·
 ὅτ' οὖν ἐκεῖνοι πρὸς διπλῆς μοίρας μίαν
 καθ' ἡμέραν ὠλούντο παίσαντές τε καὶ
 πληγέντες αὐτόχειρε σύν μιάσματι,
 ἐγὼ κράτη δὴ πάντα καὶ θρόνους ἔχω ^{εχυτε} οὐδὲ ^{εν} διὰ δυού
 γένους κατ' ἄγχιστεῖα τῶν διλωλότων.
 ἀμήχανον δὲ παντὸς ἀνδρὸς ἐκμαθεῖν
 ψυχήν τε καὶ φρόνημα καὶ γνώμην, πρὶν ἂν
 ἀρχαῖς τε καὶ νόμοισιν ἐντριβῆις φανῇ.
 ἐμοὶ γάρ δοτις πάσαν εὐθύνων πόλιν
 μὴ τῶν ἀρίστων ἀπετεῖαι βουλευμάτων,
 ἀλλ' ἐκ φόρου του γλώσσαν ἐγκλήσας ἔχει,
 κάκιστος γένειαι νῦν τε καὶ πάλαι δοκεῖ.
 καὶ μεῖζον δοτις ἀντὶ τῆς αὐτοῦ πάτρας
 φίλον νομίζει, τοῦτον οὐδαμοῦ λέγω.
 ἐγὼ γάρ, ^{εστω} Ζεὺς δὲ πάνθ' ὁρῶν ἀεί,
 οὕτ' ἂν σιωπήσαιμι τὴν ἀτην δρῶν ^{ἀ ορών} ^{αεν/ειωνειρη} 185 δὲ τοῦ
 στείχουσαν ἀστοῖς ἀντὶ τῆς σωτηρίας,
 οὕτ' ἂν φίδον ποτ' ἀνδρα δυσμενῆ χθονὸς
 θείμην ἐμαυτῷ, τοῦτο γιγνώσκων δτι
 γέδ' ἐστὶν γήσφειρα καὶ ταύτης ἐπι
 πλέοντες δρθῆς τοὺς φίλους ποιούμεθα.
 τοιοῖσθ' ἐγὼ νόμοισι τήνδ' αὐξῶ πόλιν
 καὶ νῦν ἀδελφὰ τῶνδες κηρύξας ἔχω
 ἀστοῖσι παιδῶν τῶν ἀπ' Οἰδίπου πέρι.

190

Ἐτεοκλέα μέν, δες πόλεως ὑπεριμαχῶν
ὅλωλε τῆσδε, πάντ' ἀριστεύσας δορί,
τάφῳ τε κρύψαι καὶ τὰ πάντα ἐφαγνίσαι,
ἄ τοις ἀρίστοις ἔρχεται κάτω νεκροῖς.
τὸν δ' αὖ ξύναιμον τοῦδε, Πολυνείκη λέγω,
δες γῆγε πατρῷαν καὶ θεοὺς τοὺς ἐγγενεῖς
φύγας κατελθὼν ἡθέλησε μὲν πυρὶ

195

πρῆσαι κατ' ἄκρας, ἡθέλησε δ' αἴματος
κοινοῦ πάσασθαι, τοὺς δὲ δουλώσας ἄγειν
τοῦτον πόλει τῇδε ἐκκεκηρύχθαι λέγω
μήτε κτερίζειν μήτε κωκούσαι τινα, — *Αροδαστρον*
ἔαν δ' ἄθαπτον καὶ πρὸς οἰωνῶν δέμας
καὶ πρὸς κυνῶν ἐδεστὸν αἰκισθέν τ' ἴδειν
τοιόνδε ἐμὸν φρόνημα, κοῦποτ' ἐκ γ' ἐμοῦ
τιμὴν προέξουσ' οἱ κακοὶ τῶν ἐνδίκων.

205

XO. οοι ταῦτ' ἀρέσκει, παῖς *Μενοικέως* Κρέον,
τὸν τῇδε δύσκολον καὶ τὸν εὐμενῆ πόλει·
νόμῳ δὲ χρῆσθαι παντὶ πού γ' ἔνεστί σοι
καὶ τῶν θανόντων χώπόσσοι ζῷμεν πέρι.

210

KP. Θές ἂν σκοποῖ νῦν ἥτε τῶν εἰρημένων. *γρ. αντι-*

215

XO. νεψτέρω τῷ τοῦτο βαστάζειν πρόθες.

KP. ἀλλ' εἴσε ^θέτοιμοι τοῦ νεκροῦ γ' ἐπίσκοποι.

XO. τί δῆτ' ἀντί τοῦτ' ἐπεντέλλοις ἔτι;

KP. τὸ μὴ πιχώρειν τοῖς ἀπίστοῦσιν τάδε.

XO. οὐκ ἔστιν οὕτω μῶρος, δες θανεῖν ^{καὶ} ἔρει.

KP. καὶ μὴν ὁ μισθός γ' οὗτος ἀλλ' ὑπ' ἔλπεδων

220

ἀνδρᾶς τὸ κέρδος πολλάκις διώλεσσεν.

ΦΥΛΑΞ

ἄναξ, ἐρῶ μὲν οὐχ ὅπως τάχους ὑπο
δύσπνοις ἵκανω κοῦφον ἔξαρας πόδα·
πολλὰς γάρ ἔσχον φροντίδων ἐπιστάσεις,
ὅδοις κυκλῶν ἐμαυτὸν εἰς ἀναστροφήν.

225

ψυχὴ γάρ ηὗδα πολλά μοι μυθουμένη·
τάλας, τί χωρεῖς, οἱ μολῶν δώσεις δίκην;
τλήμων, μένεις αὖ; κεὶ τάδ' εἴσεται Κρέων
ἄλλου παρ' ἀνδρός, πῶς σὺ δῆτ' οὐκ ἀλγυνῇ;
τοιαῦθ' ἐλίσσων ηγυτον σχολῇ βραδύς,
χοῦτας ὁδὸς βραχεῖα γίγνεται μακρά.
τέλος γε μέντοι δεῦρ' ἐνίκησεν μολεῖν
σοί· κεὶ τὸ μηδὲν ἔξερῶ, φράσω δ' θμως·
τῆς ἐλπίδος γάρ ἔρχομαι δεδραγμένος
τὸ μὴ πάθειν ἂν ἄλλο πλήν τὸ μόρσιμον.

230

τί δ' ἔστιν, ἀνθ' οὐ τίνδι ἔχεις ἀθυμίαν;
φράσαι θέλω σοι πρῶτα τάμαυτοῦ· τὸ γάρ
πρᾶγμα οὔτ' ἔδρασ' οὔτ' εἶδον δστις ἦν δ δρῶν,
οὐδὲ ἂν δικαίως ἐς κακὸν πέσοιμι τι.

235

ΚΡ. εὖ γε στοχάζῃ κἀποφάργυνει κύκλῳ
τὸ πρᾶγμα· δηλοῖς δ' ὡς τι σημανῶν νέον.

240

ΦΥ. τὰ δεινὰ γάρ τοι προστιθησ' ἔκνον πολύν.

ΚΡ. οὕκουν ἔρεις ποτ', εἴτ' ἀπαλλαχθεὶς ἄπει;

ΦΥ. καὶ δὴ λέγω σοι· τὸν νεκρόν τις ἀρτίως

θάψας βέβηκε κάπι χρωτὶ διψίφιν

κόνιν παλύνας κἀφαγιστεύσας ἢ χρῆ.

τρόμος γενήσεις ἀλλή
με διέμετεν τούτη
τοῦτο τούτη τούτη

245

ΚΡ. τί φής; τίς ἀνδρῶν ἦν δ τολμήσας τάδε;

ΦΥ. οὐκ οἶδε· ἐκεῖ γάρ οὔτε του γεννῆδος ἦν

πλῆγμα, οὐδὲ κέλλης ἐκβολή· στύφλος δὲ γῆ

καὶ χέρσος, ἀρρώδεις οὐδὲ ἐπημαξευμένη

τροχοῖσιν, ἀλλ' ἀσημος θύργάτης τις ἦν.

250

*μέρος μεγάλων
καταστημάτων*

δπως δ' ὁ πρῶτος ἡμὸν ἡμεροσκόπος
δείκνυσι, πᾶσι θαῦμα δυσχερὲς παρῆν·
ὅ μὲν γὰρ ἦφαντο—τυμβήρης μὲν οὐ,
λεπτὴ δ', ἄγος φεύγοντος ὥς, ἐπῆν κόνις.
σημεῖα δ' οὗτε θηρὸς οὗτε του κυνῶν
ἐλθόντος, οὐ σπάσαντος εἴξεφαίνετο.

λόγοι δ' ἐν ἀλλήλοιςιν ἐρρόθουν κακοί,
φύλαξ ἐλέγχων φύλακα, καν ἐγίγνετο
πληγὴ τελευτῶσ', οὐδ' ὁ κωλύσων παρῆν·
εἰς γάρ τις ἦν ἔκαστος οὐξειργασμένος,
κούδεις ἐναργῆς, ἀλλ' ἐφευγε μὴ εἰδέναι.
ἡμεν δ' ἔτοιμοι καὶ μύδρους αὔρειν χεροῖν
καὶ πῦρ διέρπειν καὶ θεοὺς δρκωμοτεῖν,
τὸ μήτε δρᾶσαι μήτε τῷ ξυνειδέναι
τὸ πρᾶγμα βουλεύσαντι μήτ' εἰργασμένῳ.

τέλος δ' ὅτι οὐδὲν ἦν ἐρευνῶσιν πλέον,
λέγει τις εἰς, δις πάντας ἐς πέδον κάρα
νεῦσαι φόρῳ προύτρεψεν· οὐ γὰρ εἴχομεν
οὔτ' ἀντιφωνεῖν οὕτοις πως δρῶντες καλῶς
πράξαιμεν· ἦν δ' οὐ μύθος ὡς ἀνοιστέον
σοὶ τοῦργον εἶη τοῦτο κούχι κρυπτέον·
καὶ ταῦτ' ἐνίκα, κάμε τὸν δυσδαιμόνα
πάλος καθαιρεῖ τοῦτο τάγαθὸν λαβεῖν
πάρειμι δ' ἀκον οὐχ ἐκοῦσιν, οἶδ' ὅτι
στέργει γὰρ οὐδεὶς ἀγγελὸν κακῶν ἐπῶν.

XO. ἄναξ, ἐμοὶ τοι, μή τι καὶ θεγέλατον

τοῦργον τόδ', ή ἔννοια βουλεύει πάλαι.

KP. πάνσαι, πρὶν δργῆς κάμε μεστῶσαι λέγων,

μὴ φευρεθῆς ἀνους τε καὶ γέρων ἄμα·

λέγεις γὰρ οὐκ ἀνεκτά, δαιμονας λέγων

πρόνοιαν ἵσχειν τοῦτο νεκροῦ πέρι·

255

260

265

270

275

280

Bug
bad job

πότερον ὑπερτιμῶντες ὡς εὑεργέτην
ἔκρυπτον αὐτόν, ὅστις ἀμφικίωνας 285
ναοὺς πυρώσων ἤλθε κάνακήματα
καὶ γῆν ἐκείνων καὶ νόμους διασκεδῶν;
ἢ τοὺς κακοὺς τιμῶντας εἰσορῆξε θεούς; +
οὐκ ἔστιν ἀλλὰ ταῦτα καὶ πάλαι πόλεως
ἀνδρες μόλις φέροντες ἐρρόθουν ἐμοὶ 290
κρυφῆ, κάρα σείσοντες, οὐδὲ ὑπὸ ζυγῷ
λόζουν δικαίως εἶχόν, ὡς στέργειν ἐμέ.
ἐκ τῶνδε τούτους ἔξεπίσταμαι καλῶς
παρηγγέλμοντος μισθοῖσιν εἰργάσθαι τάδε
οὐδὲν γάρ ἀνθρώποισιν οἷον ἀργυρος 295
κακὸν νόμισμ' ἔθλαστε τοῦτο καὶ πόλεις
πορθεῖ, τόδ' ἀνδρας ἔξανίστησιν δόμιων,
τόδ' ἐκδιδάσκει καὶ παραλλάσσει φρένας
χρηστὰς πρὸς αἰσχρὰ πράγματα ἵστασθαι βροτῶν
πανουργίας δὲ ἔδειξεν ἀνθρώποις ἔχειν 300
καὶ παντὸς ἕργου δυσσέθειαν εἰδέναι.
ὅσοι δὲ μισθαρνοῦντες ἥγνυσαν τάδε,
χρόνῳ ποτ' ἐξέπραξαν ὡς δοῦναι δίκην. n
ἄλλ' εἴπερ ἵσχει Ζεὺς ἔτ' ἐξ ἐμοῦ σέβας,
εὗ τοῦτ' ἐπίστασ', δρκιος δέ σοι λέγω, 305
εἰ μὴ τὸν αὐτόχειρα τοῦτο τὸν τάφον → μακρὸν διορ.
εὐρόγτες ἐκφανεῖτ' ἐς δρκιαλμοὺς ἐμούς,
οὐχ ὑμὶν "Αἰδης μοῦνος ἀρκέσει, πρὶν ἂν μακρὸν διορ.
τὸντες κρεμαστοὶ τῇδε δηλώσῃ" ὑθριν,
ἴν' εἰδότες τὸ κέρδος ἔνθεν οἰστέον 310
τὸ λοιπὸν ἀρπάζητε καὶ μάθηθ', ὅτι
οὐκ ἐξ ἀπαντος δεῖ τὸ κερδαίνειν φιλεῖν.
ἐκ τῶν γάρ αἰσχρῶν λημμάτων τοὺς πλείονας
ἀτωμένους ἰδοις ἀν ἢ σεσωσμένους.

- ΦΥ. εἰπεῖν τι δώσεις ἢ στραφεῖς οὕτως ἵω; 315

ΚΡ. οὐκ οἶσθα καὶ νῦν ὡς ἀνιαρῶς λέγεις;

ΦΥ. ἐν τοῖσιν ὁσὶν ἢ πὶ τῇ ψυχῇ δάκνη;

ΚΡ. τί δε ~~οὐ~~ ρυθμίζεις τὴν ἐμὴν λύπην ὅπου;

ΦΥ. ὁ δρῶν σ' ἀνιψὶ τὰς φρένας, τὰ δ' ὕπτ' ἔγω.

ΚΡ. οἵμ' ὡς λάλημα δῆλον ἐκπεψυκός εἰ. 320

ΦΥ. οὔκουν τό γ' ἔργον τοῦτο ποιήσας ποτέ.

ΚΡ. καὶ ταῦτ' ἐπ' ἀργύρῳ γε τὴν ψυχὴν προδούς.

ΦΥ. φεῦ. ἐδεινὸν τοι δοκάντις γροῦσιν τοῖς δοκοῖς
δεινὸν φεῦδη δοκεῖ γε καὶ φευδῆ δοκεῖν. δοκῶ = προσοδή = γαντζόφ
ΚΡ. κόμψεύε νῦν τὴν δόξαν· εἰ δὲ ταῦτα μὴ δοκοῖς ποιεῖν τοι τοι
φανεῖτέ μοι τοὺς δρῶντας, ἔξερεῖθ', δτι 325
τὰ δειλὰ κέρδη πημονὰς ἔργαζεται.
ἀλλ' εὑρεθείη μὲν μάλιστ'. ἐὰν δέ τοι
ληγφθῇ τε καὶ μή, τοῦτο γάρ τύχη κρινεῖ,
οὐκ ἔσθ' ὅπως ὅψει σὺ δεῦρ' ἐλθόντα με.
καὶ νῦν γάρ ἐκτὸς ἐλπίδος γνώμης τ' ἐμῆς
σωθεῖς ὁ φεῖλω τοῖς θεοῖς πολλὴν χάριν. 330

X O P O Σ

στροφήι α' πολλὰ τὰ δεινὰ κούδεν ἀν-
θρώπου δεινότερον πέλει.
τοῦτο καὶ πολιοῦ πέραν
πόντου χειμερίῳ νότῳ.
χωρεῖ, περιθρυγκούσιν
περῶν ὑπὸ οἰδημασιν,
θεῶν τε τὰν ὑπερτάταν, Γᾶν
ἀφθιτον, ἀκαμάταν ἀποτρύεται,
ἴλλομένων ἀρστρων ἔτος εἰς ἔτος
ἴππειῷ γένει πολεύων.

ἀντιστρ. α' κουφονόων τε φῦλον δρ-
νίθων ἀμφιβαλῶν ἄγει
καὶ θηρῶν ἀγρίων ἔμην
πόντου τ' εἰναλίαν φύσιν
σπείραισι δικτυοκλώστοις.
περιφραδής ἀνήρι

κρατεῖ δὲ μηχαναῖς ἀγραύλου
θηρὸς ἀρεστιθάτα, λασιαύχενά θ'
ἴππον ὁγμάξεται ἀμφιλόφῳ [το] γῷ
οὐρείον τ' ἀκμῆτα ταῦρον.

350

στροφή

καὶ φθέγμα καὶ ἀνεμόεν
φρόνημα καὶ ἀστυνόμους
ὅργας ἐδιδάξατο καὶ δυσαύλων
πάγων ὑπαίθρια καὶ ~
δύσομβρα φεύγειν βέλη,
παντοπόρος
ἄπορος ἐπ' οὐδὲν ἔρχεται
τὸ μέλλον. "Αἰδα μόνον
φεῦξιν οὐκ ἐπάξεται·
νόσων δ' ἀμηχάνων φυγὰς
ξυμπέφρασται.

360

ἀντιστρ. β'

σοφόν τι τὸ μηχανόεν
τέχνας ὑπὲρ ἐλπίδ' ἔχων
ποτὲ μὲν κακόν, ἀλλοτ' ἐπ' ἐσθίλὸν ἔρπει·
νόμους γεραίρων χθονὸς
θεῶν τ' ἔνορκον δίκαιαν
νῦψιπολις· ^{οὐ. ωρός}
ἄπολις, ὅτῳ τὸ μὴ καλὸν
ξύνεστι, τόλμας χάριν.

365

370

μήτε μοι παρέστιος
γένοιτο μήτ' ἵσσον φερονῶν
δες τάδ' ἔρδει.

375

~~τέσσερις δαιμόνιον τέρας ἀμφινοῶ
τόδε πῶς εἰδὼς ἀντιλογήσω
τίγνδ' οὐκ εἶναι παιδί 'Αντιγόνην;
ἢ δύστηνος
καὶ δυστήνου πατρὸς Οἰδιπόδα
τί ποτ'; οὐ δή πού σέ γ' ἀπιστοῦσαν
τοῖς θασιλεῖσιν ἄγουσι νόμοις
καὶ ἐν ἀφροσύνῃ καθειλόντες;~~

380

ΦΥ. ~~τίδ' ἔστ' ἐκείνη τούργον ή 'ξειραγασμένη·
τίγνδ' εἴλομεν θάπτουσαν ἀλλὰ ποὺ Κρέων;~~ 385

ΧΟ. ~~δόδ' ἐκ δόμων ἄψορρος ἐξ δέον περᾶ.~~

ΚΡ. ~~τί δ' ἔστι; ποίᾳ ἔντιμετρος προύθην τύχῃ;
ἄναξ, βροτοῖσιν οὐδένεν ἔστ' ἀπώμοτον·~~

~~ψεύδει γάρ ή πίνοια τὴν γνώμην ἐπεὶ
σχολῆς ποθ' ἔξειν δεῦρ' ἂν ἔξηρχουν ἐγὼ
ταῖς σαῖς ἀπειλαῖς, αἱς ἔχειμασθην τότε·~~ 390

~~ἀλλ' ή γάρ ἐκτὸς καὶ παρ' ἐλπίδας χαρὰς ἀρρένων
ἔσικεν ἀλληλι μήκος οὐδὲν ήδονγή,~~

~~γάρ, δι' ὅρκων καίπερ ὥν ἀπώμοτος,
κόρην ἄγων τίγνδ', ή καθηγρέθη τάφον
κοσμοῦσα. κλήρος ἐνθάδ' οὐκ ἐπάλλετο,
ἀλλ' ἔστ' ἐμὸν θοῦρμαῖσιν, οὐκ ἀλλου, τόδε.
καὶ νῦν, ἄναξ, τίγνδ' αὐτός, ώς θέλεις, λαβὼν
καὶ κρῖνε κάξέλεγχος ἐγὼ δ' ἐλεύθερος
δίκαιος εἰμι τῶνδ' ἀπηλλάχθαι κακῶν.~~ 395

ΚΡ. ~~ἄγεις δὲ τίγνδε τῷ τρόπῳ πόθεν λαβῶν;
αὕτη τὸν ἄνδρον ἔθαπτε πάντ' ἐπίστασαι.~~ 400

KP. ἥ καὶ ξυνίης καὶ λέγεις ὀρθῶς ἢ φῆς;

ΦΥ. ταῦτην γ' ἵδων θάπτουσαν ὃν σὺ τὸν νεκρὸν ἀπεῖπας· ἀρ' ἔνδηλα καὶ σαφῇ λέγω;

KP. καὶ πῶς ὀρᾶται καπίληγπτος ἡρέθη;

ΦΥ. τοιοῦτον ἦν τὸ πρᾶγμα· ὅπως γὰρ ἤκομεν,

πρὸς σοῦ τὰ δείν' ἐκεῖν' ἐπηρειλημένοι,

πᾶσαν κόνιν σήραντες, ἥ κατείχε τὸν

ὑέκυν, μυδῶν τε σῶμα γυμνώσαντες εὗ,

καθήγειθ' ἄκρων ἐκ πάγων ὑπήγνειοι,

ὅσμην ἀπ' αὐτοῦ, μὴ βάλῃ, πεφευγότες, ~~πεπειρόθοις~~

ἐγερτὶ κινῶν ἀνδρ' ἀνὴρ ἐπιρρόθοις

κακοῖσιν, εἰ τις τοῦδ' ἀκηδήσοι πόνου.

χρόνον τάδ' ἦν τοσοῦτον, ἐντ' ἐνί αἰθέρι

μέσῳ κατέστη λαμπρὸς ἥλιοι κύκλος

καὶ καῦμ' ἔθαλπε· καὶ τότε ἔξαιφνης γθονὸς

τυφῶς ἀείρας σκηπτόν, οὐράνιον ἄχος,

πίμπλησι πεδίον, πᾶσαν αἰκίζων φόβην

ὕλης πεδιάδος, ἐν δ' ἐμεστώθη μέγας

αἰθήρ· μύσαντες δ' εἴχομεν θείαν νόσον.

καὶ τοῦδ' ἀπαλλαγέντος ἐκ χρόνῳ μακρῷ,

ἥ παῖς ὄρᾶται κανακωκύει πικρᾶς

ὄρνιθος ὁὖν φύλαγγόν, ὡς ὅταν κενῆς

εὐνῆς νεοσσῶν ὄρφανὸν ὅλεψῃ λέκος·

οὔτω δὲ γαῦτη, ψιλὸν ὡς ὄρατον νέκυν,

γόροισιν ἐξώμωξεν, ἐκ δ' ἀράς κακᾶς

ἡράτο τοῖσι τοῦργον ἐξειργασμένοις.

καὶ χερσὶν εὐθὺς διψάσαν φέρει κόνιν,

ἢ τ' εὐκροτήτου χαλκέας ἄρδην πρόχου

χοαισι τρισπόνδοισι τὸν νέκυν στέψει·

γῆμετος ἴδοντες ἱέμεσθα, σὺν δέ νιν.

Θηρώμεθ' εὐθὺς οὐδὲν ἐκπεπληγμένην,

405

410

415

420

425

430

καὶ τάς τε πρόσθεν τάς τε νῦν γλέγχομεν

πράξεις ἀπαρνος δ' οὐδενὸς καθίστατο

ἄμ' ἥδεώς ἔμοιγε καλγεινῶς ἄμα·

τὸ μὲν γάρ αὐτὸν ἐκ κακῶν πεφευγέναι

ἥδεστον, ἐς κακὸν δὲ τοὺς φίλους ἄγειν

ἀλγεινόν· ἀλλὰ πάντα ταῦθ' ἥσσω λαθεῖν

ἔμοι πέψυκε τῆς ἐμῆς σωτηρίας.

KP. σὲ δή, σὲ τὴν νεύουσαν ἐς πέδον κάρα,

φῆς ἡ καταρνῆ μὴ δεδρακέναι τάδε;

AN. καὶ φημὶ δρᾶσαι κούκι ἀπαρνοῦμαι τὸ μῆ.

KP. σὺ μὲν κομίζοις ἀν σεαυτὸν οἱ θέλεις

ἔξω βαρείας αἰτίας ἐλεύθερον·

σὺ δ' εἰπέ μοι, μὴ μῆκος, ἀλλὰ συντόμως,

ἥδησθα κηρυχθέντα μὴ πράσσειν τάδε;

ἥδη· τί δ' οὐκ ἔμελλον; ἐμφανῆ γάρ ἦν.

KP. καὶ δῆτ' ἐτόλμας τούσδ' ὑπερβαίνειν νόμους·

AN. σὺ γάρ τι μοι Ζεὺς ἦν δικηρύξας τάδε,

οὐδὲ ἡ δύνοικος τῶν κάτω θεῶν Δίκη

τοιούσδ' ἐν ἀνθρώποισιν ὡρίσεν νόμους,

οὐδὲ σθένειν τοσοῦτον φύσιμην τὰ σὰ

κηρύγμαθ', ὥστε ἀγραπτα κάσφαλη θεῶν

νόμιμα δύνασθαι θηγάνον δινθένειν·

οὐ γάρ τι νῦν γε κάχθεις, ἀλλ' ἀεὶ ποτε

ἴῃ ταῦτα, κούδεις οἶδεν ἐξ ὅτου φάνηται

τούτων ἐγὼ οὐκ ἔμελλον, ἀνθρόδης οὐδενὸς

φρόνημα δείσας, ἐν θεοῖσι τὴν δίκην

δώσειν· θακουμένη γάρ ἔξηγεν — τι δ'; οὐ;

κεῖ μὴ σὺ προσκηρυξας· εἰ δὲ τούς χρόνους

πρόσθεν θανοῦμεν, κέρδος αὐτὸν ἐγὼ λέγω· οὐδέποτε

στις γάρ ἐν πολλοῖσιν ὡς ἐγὼ κακοῖς

ἴῃ, πῶς δέ οὐχὶ κατθανὼν κέρδος φέρει;

Εἰς τὸν Κατάλογον της Επιτύμβιας Πολιτικῆς

Ψηφιοποιημένη από τον αναπούτο Επιτύμβια Πολιτικής

435

440

450

455

460

οὗτως ἔμοιγε τοῦδε τοῦ μόρου τυχεῖν

465

παρ' οὐδὲν ἀλγός ἀλλ' ἂν, εἰ τὸν ἐξ ἐμῆς
μητρὸς θανόντα ἄθαπτον γῆνσχόμην νέκυν,

κείνοις ἀν ἥλγουν· τοῖσδε δ' οὐκ ἀλγύνομαι+

σοὶ δ' εἰ δοκῶ νῦν μάρα όρώσα τυγχάνειν,

σχεδόν τι μώρῳ μωρίαν δψλισκάνω.

470

δηλοι τὸ γέννημα ὡμὸν ἐξ ὡμοῦ πατρὸς

τῆς παιδός, εἴκειν δ' οὐκ ἐπίσταται κακοῖς.

X.

ἀλλ' ἵσθι τοι τὰ σκλήρῳ ἄγαν φρονήματα

πίπτειν μάλιστα, καὶ τὸν ἔγχρατέστατον

σίδηρον δπτὸν ἐκ πυρὸς περισκελῆ

θραυσθέντα καὶ ραχέντα πλεῖστ' ἀν εἰσίδοις.

σμικρῷ χαλινῷ δ' οἶδα τοὺς θυμουμένους,

ἴππους καταρτυμέντας· οὐ γάρ ἐκπέλει-

φρονεῖν μέγ' ὅστις δούλος ἔστι τῶν πέλαγος.

αὕτη δ' ὑθροίζειν μὲν τότ' ἐξηπίστατο,

480

νόμιμους ὑπερβαίκουσα τοὺς προκειμένους.

ὕθροις δ', ἐπει λέδρακεν, ήδε δευτέρα, ταναγραντινοίς

τούτοις ἐπαυχεῖν καὶ δεδρακούντα γελᾶν.

ἢ νῦν ἐγὼ μὲν οὐκ ἀνήρ, αὕτη δ' ἀνήρ,

εἰ ταῦτ' ἀνατι τῷδε κείσταται κράτη.

485

ἀλλ' εἰτ' ἀδελφῆς εἴθ' διμαιμονεστέρα

τοῦ παντὸς ήμιν Ζηνὸς ἔρκείου κυρεῖ,

αὕτη τε χῇ ἔνναιμος οὐκ ἀλύξετον

μόρου κακίστου· καὶ γάρ οὖν κείνην ισον

ἐπαιτιῶμαι τοῦδε βουλεῦσαι τάφου.

490

καὶ νιν καλεῖτ' ἔσω γάρ εἰδον ἀρτίως

λυσσῶσαν αὐτὴν οὐδ' ἐπήβολον φρενῶν.

φιλεῖ δ' οὐ μιδές πρόσθειν γῆρῆσθαι κλοπεὺς

τῶν μηδὲν δρθῶς ἐν σκότῳ τεχνωμένων·

μισθ γε μέντοι γῶταν ἐν κακοῖσι τις

495

- Αλοίους επειτα τοῦτο καλλύνειν θέλη~~γ~~
ΑΝ. θέλεις τι μεῖζον ἢ κατακτεῖναι μ' ἐλῶν;
ΚΡ. ἐγὼ μὲν οὐδέν τοῦτ' ἔχων ἀπαντ' ἔχω.
ΑΝ. τί δῆτα μέλλεις; ὡς ἐμοὶ τῶν σῶν λόγων
 ἀρεστὸν οὐδέν, μηδ' ἀρεσθείη ποτέ:
 οὕτω δὲ καὶ σοὶ τῷ^{τῷ} ἀφανδάνοντ' ἔψυ⁵⁰⁰
 καίτοι πόθεν κλέος γ' ἀν εὐκλεέστερον
 κατέσχον ἢ τὸν αὐτάδελφον ἐν τάφῳ
 τιθεῖσα; τούτοις τοῦτο πᾶσιν ἀνδάνειν
 λέγοιτ' ἄν, εἰ μὴ γλώσσαν ἐγκλήματος φόβος⁵⁰⁵
 ἀλλ' ἢ τυραννίς πολλά τ' ἀλλ' εὐδαιμονεῖ
 καξεστὸν αὐτῇ δρᾶν λέγειν θ' ἢ βούλεται.
- ΚΡ. σὺ τοῦτο μούνη τῶνδε Καθημέίων δρᾶς.
ΑΝ. ὁρῶσι γε τοι, σοὶ δ' ὑπίλλουσι στόμα.
ΚΡ. σὺ δ' οὐκ ἐπαιδῆ, τῶνδε χωρίς εἰ φρονεῖς;
ΑΝ. οὐδὲν γάρ αἰσχρὸν τοὺς δμοσπλάγχνους σέβειν.⁵¹⁰
ΚΡ. οὐκούν δμαυρίος χῶν καταντίον θανών;
ΑΝ. δμαυρίος, ἐκ μιᾶς τε καὶ ταύτου πατρός.
ΚΡ. πῶς δῆτ' ἐκείνῳ δυσσεβῆ τιμῆς γάριν;
ΑΝ. οὐ μαρτυρήσει ταῦθ' δ κατθανῶν νέκυς.⁵¹⁵
ΚΡ. εἴ τοι σφε τιμῆς ἐξ ἵσου τῷ δυσσεβεῖ.
ΑΝ. οὐ γάρ τι δοῦλος, ἀλλ' ἀδελφὸς ὥλεται<sup>αἱ δοῖναι (μεροειδεῖς)
επικαταρρεῖσαν διαμερίσανται</sup>
ΚΡ. πορθῶν γε τίγνει γῆν ὁ δ' ἀντιστάξ ὑπερ.
ΑΝ. δμως δ γ' "Αἰδης τὸν νόμους ἵσους ποθεῖ.
ΚΡ. ἀλλ' οὐχ ὁ χρηστὸς τῷ κακῷ λαχεῖν ἵσου.⁵²⁰
ΑΝ. τίς οἶδεν, εἰ κάτωθεν εὐαγῆ τάδε;
ΚΡ. οὕτοι ποτ' οὐχθρός, οὐδ' ὅταν θάνη, φίλος.
ΑΝ. οὕτοι συνέχθειν, ἀλλὰ συμφιλεῖν ἔρμη.
ΚΡ. κάτω νυν ἐλθοῦσ', εἰ φιλητέον, φίλει
 κείνους· ἐμοῦ δὲ ζῶντος οὐκ ἀρξει γυνή.⁵²⁵
ΧΟ. καὶ μὴν πρὸ πυλῶν ἦδ' Ἱσιμήνη,

φιλάδελφα κάτω δάκρυ^τ εἰθομένη,
νεφέλη δ' ὀφρύων ὑπερ αἰματόεν
ρέθος αἰσχύνει,
τέγγυος^τ εὐώπα παρειάν.

530

KP. σὺ δ', ἦ κατ' οἶκους ως ἔχειδν^τ ὑφειμένη
λύθουσά μ' ἐξέπινες, οὐδὲ^τ ἐμάνθανον
τρέφων δύ^τ ἄτα καπαναστάσεις θρόνων,
φέρ^τ, εἰπὲ δή μοι, καὶ σὺ τοῦδε τοῦ τάφου
φήσεις μετασχεῖν ἦ^τ ἔστιμη τὸ μὴ εἰδέναι;

535

IΣ. δέδρακα τούργον, εἴπερ ἦδ^τ ὅμορροθεῖ,
καὶ ἔνιμετίσχω καὶ φέρω τῆς αἰτίας.

AN. ἀλλ' οὐκ ἔάσει τοῦτό γ' ἦ δίκη σ', ἐπεὶ
οὕτ^τ ἡθέληησας οὕτ^τ ἐγὼ^τ κοινωσάμην.

540

IΣ. ἀλλ' ἐν κακοῖς τοῖς σοῖσιν οὐκ αἰσχύνομαι
ἔνιμπλουν ἐμαυτὴν τοῦ πάθους ποιουμένη.

AN. ~~τὸν τούργον~~ "Αἰδηγη χοὶ κάτω ἔννίστορες"
~~λόζηστ~~ δ' ἐγὼ φιλοῦσαν οὐ στέργω φίλην.

IΣ. μήτοι, κασιγνήτη, μ' ἀτιμάσῃς τὸ μὴ οὐ
θανεῖν τε σὺν σοὶ τὸν θανόντα θ' ἀγνίσαι.

545

AN. μή μοι θάνης σὺ κοινά, μηδὲ^τ δ μὴ θιγεῖς
ποιοῦ σεαυτῆς ἀρκέσω θυγῆσκουσ^τ ἐγώ.

IΣ. καὶ τίς βίος μοι σοῦ λελειμμένη φίλος;

AN. Κρέοντ^τ ἐρώτα τοῦδε γάρ σὺ κηδεμών.

550

IΣ. τί ταῦτ^τ ἀνιψίς μ', οὐδὲν ὠφελουμένη;

AN. ἀλγοῦσα μὲν δῆτ^τ, εἰ γέλωτ^τ ἐν σοὶ γελῶ.

IΣ. τί δῆτ^τ ἂν ἀλλὰ νῦν σ' ἔτ^τ ὠφελοῦμ^τ ἐγώ;

AN. σῶσσον σεαυτήν. οὐ φθονῶ σ' ὑπεκφυγεῖν.

IΣ. οἴμοι τάλαινα, καμπλάκω τοῦ σοῦ μόρου;

AN. σὺ μὲν γάρ εἴλου ζῆν, ἐγὼ δὲ κατθανεῖν.

555

IΣ. ἀλλ' οὐκ ἐπ' ἀρρήτοις γε τοῖς ἐμοῖς λόγοις.

AN. καλῶς σὺ μὲν τοῖς, τοῖς δ' ἐγὼ^τ ὁσκούν φρονεῖν.

- ΙΣ. καὶ μὴν ἵση νῷν ἔστιν ἡ ἔξαμαρτία.
 ΑΝ. θάρσεις σὺ μὲν ζῆς, ἡ δὲ ἐμὴ φυχὴ πάλαι
 τέθυνηκεν, ὅστε τοῖς θανοῦσιν ὀφελεῖν. 560
- ΚΡ. τὸ παιδεῖ φῆμι τόδε, τὴν μὲν ἀρτίως
 ἀνουν πεφάνθαι, τὴν δὲ ἀφ' οὐ τὰ πρῶτα ἔφυ.
 ΙΣ. οὐ γάρ ποτέ, θνατός, οὐδὲ δέ αὖ βλάστη μένει
 νοῦς τοῖς κακῶς πράσσουσιν, ἀλλ' ἔξισταται. 560
- ΚΡ. σοὶ γοῦν, δήθ' εἴλου σὺν κακοῖς πράσσειν κακό. 565
- ΙΣ. τί γάρ μόνη μοι τῆσδε ἄτερ βιώσιμον;
- ΚΡ. ἀλλ' οὐδὲ μέντοι μὴ λέγε· οὐ γάρ ἔστι ἔτι.
- ΙΣ. ἀλλὰ κτενεῖς νυμφεῖα τοῦ σαυτοῦ τέκνου;
- ΚΡ. ἀρώσιμοι γάρ χάτερων εἰσὶν γύαι.
- ΙΣ. οὐχ ὡς γ' ἐκείνων τῆσδε τ' οὐδὲν ηρμοσμένα. 570
- ΚΡ. κακᾶς ἐγὼ γυναῖκας οὐέσι στυγῶ.
- ΙΣ. ὁ φίλταθος Αἴλιον, ὃς σ' ἀτιμάζει πατήρ.
- ΚΡ. ἄγαν γε λυπεῖς καὶ σὺ καὶ τὸ σὸν λέχος.
- ΧΟ. οὐ γάρ στερήσεις τῆσδε τὸν σαυτοῦ γόνον;
- ΚΡ. "Αἰδηγες δὲ παύσων τούσδε τοὺς γάμους ἔφυ. 575
- ΧΟ. δεδογμέν', ὡς ἔοικε, ἐγένετο κατθανεῖν.
- ΚΡ. καὶ σοὶ γε κάμοι· μὴ τριβάς ἔτ', ἀλλά νιν
 οὐκομίζετε εἰσω, διμῶες, ἐκ δὲ τοῦδε χρή
 γυναῖκας εἶναι τάσδε μηδὲ ἀνειμένας.
 φεύγουσι γάρ τοι χοῖ θρασεῖς, δταν πέλας
 οὐδη τὸν "Αἰδηγη εἰσορῶσι τοῦ βίου. 580

Χ Ο Ρ Ο Σ

στροφὴ α'

εὐδαίμονες οἵσι κακῶν ἄγευστος αἰών.
 οἵσι γάρ αὖ σεισθῇ θεόθεν δόμος, ἄτας γρ. διαν.
 οὐδὲν ἐλλείπει γενεᾶς ἐπὶ πλήθος ἕρπον. 585

ὅμοιον ὥστε ποντίαις,
 οἰδιμα δισπνόοις δταν

Θρήσσαισιν ἔρεβος ὑφαλον ἐπιδράμη πνοαις

κυλίνδει θυσσόθευ κελαινὰν

θῆγα καὶ συσάνεμον,

στόνῳ βρέμουσι δ' ἀντιπλῆγες ἀκταί.

Μαιρώ Ήνδρεπονδον

ἀντιστο. α' ἀρχαῖα τὰ Λαθδακιδᾶν οἰκων ὅρῳμαι

πήματα φύιτῶν ἐπὶ πήμασι πίπτοντ',

οὐδ' ἀπαλλάσσει γενεὰν γένος, ἀλλ' ἔρείπει

θεῶν τις, οὐδὲ ἔχει λύσιν·

νῦν γάρ ἐσχάτας ὑπὲρ

ῥίζας ἐτέτατο φάος ἐν Οἰδίπου δόμοις.

κατ' αὖ νιν φοινία θεῶν τῶν

νερτέρων ἀμφὶ κοπίς μηνος

λόγου τ' ἄνοια καὶ φρενῶν Ἐρινύς.

στροφὴ β' τεάν, Ζεῦ, δύνασιν τίς ἀν-

δρῶν ὑπερβασία κατάσχοι,

τὰν οὕθ' ὅπνος αἴρει ποθ' ὁ πανταγρεὺς οὕτ'

ἀκάματοι θέοντες

μῆνες; ἀγήρως δὲ χρόνῳ δυνάστας

κατέχεις Ὄλύμπου μαρμαρόεσσαν αἰγλαν.

τό τ' ἔπειτα καὶ τὸ μέλλον

καὶ τὸ πρὸν ἐπαρκέσει

νόμος· δ' οὐδὲν ἔρπει

θυατῶν βίστος πάμπολύ γ' ἐκτὸς ἀτας.

ἀντιστο. β' ἀ γάρ δὴ πολύπλαγκτος ἐλ-

πὶς πολλοῖς μὲν ὄνασις ἀνδρῶν,

πολλοῖς δ' ἀπάτα κουφονόων ἔρωτων.

εἰδότι δ' οὐδὲν ἔρπει,

πρὸν πυρὶ θερμῷ πόδα τις προσαύσῃ.

σοφία γάρ ἔκ του κλεινὸν ἔπος πέφανται,
τὸ κακὸν δοκεῖν ποτ' ἐσθλὸν
τῷδ' ἔμμεν, ὅτῳ φρένας
θεὸς ἄγει πρὸς ἀτας.

620

Many

ὅδε μὴν Αἴμων, παῖδων τῶν σῶν
νέατον γέννημ', ἀρ' ἀχνύμενος
τῆς μελλογάμου τάλιδος ἥκει
μέρον Ἀντιγόνης,
ἀπάτας λεχέων ὑπεραλγῶν;

625

KP. τάχ' εἰσόμεσθα μάντεων ὑπέρτερον.
Ὥ πατή, τελείαν ψῆφον ἀρα μὴ κλύων
τῆς μελλονύμφου πατρὶ λυσσαίνων πάρει;
ἢ σοὶ μὲν ἡμεῖς παντεχῇ δρῶντες φίλοι;

630

ΑΙΜΩΝ

πάτερ, σός εἰμι, καὶ σὺ μοι γνώματες ἔχων
χρηστὰς ἀπορθοῖς, αἱς ἔγωγ' ἐφέψομαι·
ἔμοι γάρ οὐδεὶς ἀξιώσεται γάμος
μετ' ὣν φέρεσθαι σοῦ καλῶς ἡγουμένου·
οὕτω γάρ, ὦ πατή, χρὴ διὰ στέρνων ἔχειν,
γνώμης πατρῷας πάντ' ὅπισθεν ἔστάναι.
τούτου γάρ οὖνεκ' ἀνδρες εὔχονται γονάς
κατηκόους φύσαντες ἐν δόμοις ἔχειν,
ἥς καὶ τὸν ἐχθρὸν ἀνταμύνωνται κακοῖς
καὶ τὸν φίλον τιμῶσιν ἐξ ἵσου πατρὶ·
δοστις δ' ἀνωφέλητα φιτύει τέκνα,
τι τόνδ' ἀν εἴποις ἀλλοὶ πλὴν αὐτῷ πόνους
φῦσαι, πολὺν δὲ τοῖσιν ἐχθροῖσιν κέλων;
μή γύν ποτ', ὦ πατή, τάσδ' ὑψ' ἥδονῆς φρένας.

635

640

645

γυναικός οὐνεκ' ἐκβάλης, εἰδὼς δὲ
ψυχρὸν παραγκάλισμα τοῦτο γίγνεται,
γυνὴ κακὴ ἔνυενος ἐν δόμοις· τί γὰρ
γένοιτ' ἂν ἔλκος μεῖζον ἢ φύλος κακός;
ἀλλὰ πτύσας ώσει τε δυσμενῆ μέθες
τὴν παῖδα ἐν "Αἰδου τήγδε νυμφεύειν τινί,
ἐπεὶ γὰρ αὐτὴν εἰλον ἐμφανῶς ἐγὼ,
πόλεως ἀπιστήσασαν ἐκ πάσης μόνην,

650

νομού φευδῆ γ' ἐμαυτὸν οὐ καταστήσω πόλει,
ἀλλὰ κτενῷ. πρὸς ταῦτ' ἐφυμνείτω Δία
ἔνυαιμον· εἰ γὰρ δὴ τά γ' ἐγγενῆ φύσει
ἀκοσμια θρέψω, κάρτα τοὺς ἔξω γένους.

655

ἐν τοῖς γὰρ οἰκείοισιν δστις ἔστ' ἀνήρ
χρηστός, φανεῖται καν πόλει δίκαιος ὅν,
δστις δ' ὑπερβάς ἢ νόμους βιάζεται
ἢ τοῦπιτάσσειν τοῖς κρατύνουσιν νοεῖ,
οὐκ ἔστ' ἐπαίνου τοῦτον ἔξ ἐμοῦ τυχεῖν.

660

ἀλλ' ὃν πόλις στήσειε, τοῦδε χρὴ κλύειν
καὶ σμικρὰ καὶ δίκαια καὶ τάναντία.
καὶ τοῦτον ἀν τὸν ἄνδρα θαρσοίην ἐγὼ
καλῶς μὲν ἀρχειν, εῦ δ' ἀν ἀρχεσθαι θέλειν,
δορός τ' ἀν ἐν χειμῶνι προστεταγμένον
μένειν δίκαιον κακάθιδν παραστάτην.

665

ἀναρχίας δὲ μεῖζον οὐκ ἔστιν κακόν·
αὕτη πόλεις δλλυσιν, ήδ' ἀναστάτους
οἴκους τίθησιν, ήδε συμμάχου δορὸς
τροπᾶς καταρρήγγυσιν τῶν δ' δρθουμένων
σώζει τὰ πολλὰ σώματ' ἢ πειθαρχία.
οὕτως ἀμυντέοντί τοῖς κοσμουμένοις,
κοῦτοι γυναικός οὐδαμῶς ἡσσητέα
κρείσσον γάρ, εἴπερ δεῖ, πρὸς ἀνδρὸς ἐκπεσεῖν,

670

675

κούκ ἄν γυναικῶν ἡσσονες καλοίμεθ' ἄν.
ΧΟ. ~~γῆμιν~~ μέν, εἰ μὴ τῷ χρόνῳ κεκλέμμεθα,
λέγειν φρονούντως δὲ λέγεις δοκεῖς πέρι.

ΑΙ. πάτερ, θεοὶ φύουσιν ἀνθρώποις φρένας,
πάντων ὅσ' ἔστι χρημάτων ὑπέρτατον.

ἐγὼ δ' ὅπως σὺ μὴ λέγεις δρθῶς τάδε,
οὐτὸς ἄν δυναίμην μήτ' ἐπισταίμην λέγειν.
γένοιτο μεντὰν χάτερφ καλῶς ἔχον.

σοῦ δ' οὖν πέψυκα πάντα προσκοπεῖν, σα
λέγει τις ἦ πράσσει τις ἦ φέγειν ἔχει.

τὸ γάρ σὸν δημια δεινὸν ἀνδρὶ δημότῃ
λόγοις τοιούτοις, οἷς σὺ μὴ τέρψῃ αλύων.

ἔμοι δ' ἀκούειν ἔσθ' ὑπὸ σκότου τάδε,
τὴν παιδία ταύτην οἱ διδύρεται πόλις,

πασῶν γυναικῶν ὡς ἀναξιωτάτη
κάκιστ' ἀπ' ἔργων εὐκλεεστάτων φθίνει.

ἵτις τὸν αὔτης αὐτάδελφον ἐν φοναῖς
πεπιῶτ' ἀθαπτον μήτ' ὑπὸ δημηστῶν κυνῶν

εἴασ' ὀλέσθαι μήτ' ὑπὸ οἰωνῶν τινος.
οὐχ γῆδε χρυσῆς ἀξία τιμῆς λαχεῖν;

τοιάδ' ἐρεμνή σιγ' ὑπέρχεται φάτις.
ἔμοι δὲ σοῦ πράσσοντος εὐτυχῶς, πάτερ,

οὐκ ἔστιν οὐδὲν κτῆμα τιμιώτερον.
τί γάρ πατρὸς θάλλοντος εὐκλείας τέκνοις

ἄγαλμα μεῖζον ἢ τί πρὸς παίδων πατρί;
μή νυν ἐν ἥθιος μούνον ἐν σαυτῷ φόρει,

ώς φῆς σύ, κούδεν ἀλλο, τοῦτ' δρθῶς ἔχειν.
ὅστις γάρ αὐτὸς ἢ φρονεῖν μόνος δοκεῖ

ἢ γλῶσσαν, ἢν οὐκ ἀλλος, ἢ φυχὴν ἔχειν,
οὗτοι διαπτυχθέντες ὥφθησαν κενοί.

ἀλλ' ἀνδρα, κεῖ τις ἢ σοφός, τὸ μανθάνειν.

680

685

690

695

700

700

705

705

710

πόλλα' αἰσχρὸν οὐδὲν καὶ τὸ μὴ τείνειν ἄγαν.

ὅρᾶς παρὰ ρείθροισι χειμάρροις ὅσα Μάρτι

δένδρων ὑπείκει, κλῖνας ὡς ἐκσύζεται; ~~Ανδρεστήν~~
τὰ δὲ ἀντιτείνοντ' αὐτόπερ ειμ' ἀπόλλυται.

αὕτως δὲ ναὸς ὅστις ἐγκρατῇ πόδα

τείνας ὑπείκει μηδέν, ὑπτίοις κάτω

στρέψας τὸ λοιπὸν σέλμασιν ὑποτίλλεται.

ἀλλ' εἰκε θυμῷ καὶ μετάστασιν δίδου.

γνώμη γάρ εἰ τις καπτὸν ἔμοιν νεωτέρου

πρόσεστι, φῆμ' ἔγωγε πρεσβεῦειν πολὺ

φῦναί τιν' ἀνδρα πάντῃ ἐπιστήμης πλέων.

εἰ δὲ οὖν, φιλεῖ γάρ τούτο μὴ ταύτη ρέπειν,

καὶ τῶν λεγόντων εὗ καλὸν τὸ μανθάνειν

ἄναξ, σέ τ' εἰκός, εἰ τι καίριον λέγει,

μαθεῖν, σέ τ' αὖ τοῦδε εὗ γάρ εἴρηται διπλῆ.

οἱ τηλικοίδε καὶ διδαξόμεσθα δὴ

φρονεῖν ὑπὸ ἀνδρὸς τηλικοῦδε τὴν φύσιν;

μηδὲν τὸ μὴ δίκαιον εἰ δὲ ἔγω νέος,

οὐ τὸν χρόνον χρὴ μᾶλλον ἢ ταργά σκοπεῖν.

ἔργον γάρ ἔστι τοὺς ἀκοσμοῦντας σέβειν;

οὐδὲ ἂν κελεύσαιμ' εὐσεβεῖν ἐς τοὺς κακούς.

οὐχ ἦδε γάρ τοι ἀδέπτειληγηται νόσῳ;

οὐ φῆσι Θήβης τῆσδε δύμόπολις λεών.

πόλις γάρ ήμιν, ἀμὲν χρὴ τάσσειν, ἐρεῖ;

ὅρᾶς τόδε' ὡς εἴρηκας ὡς ἄγαν νέος;

ἄλλω γάρ ἢ μοὶ χρὴ με τῆσδε ἀρχειν χθονός;

πόλις γάρ οὐκ ἔσθ', γῆτις ἀνδρὸς ἔσθ' ἐνός.

οὐ τοῦ κρατοῦντος ἢ πόλις νομίζεται;

καλῶς ἐρήμης γ' ἂν σὺ γῆς ἀρχοις μόνος.

ὅδε, ὡς ἔοικε, τῇ γυναικὶ συμμαχεῖ.

εἴπερ γυνὴ σύ σοῦ γάρ οὖν προκήδομαι.

715

720

725

730

735

740

- KP. ὡς παγκάκιστε, διὰ δίκης ἵδων πατρί;
 AI. οὐ γάρ δίκαια σ' ἔξαμαρτάνονθ' ὅρῶ.
 KP. ἀμαρτάνω γάρ τὰς ἐμὰς ἀρχὰς σέβων;
 AI. οὐ γάρ σέβεις, τιμάς γε τὰς θεῶν πατῶν. 745
 KP. ὡς μιαρὸν ἥθος καὶ γυναικὸς ὑστερον.
 AI. οὐ τὰν ἔλοις ἥσσω γε τῶν αἰσχρῶν ἐμέ.
 KP. ὁ γοῦν λόγος σοι πᾶς ὑπὲρ κείνης ὅδε.
 AI. καὶ σοῦ γε κάμιοῦ καὶ θεῶν τῶν νερτέρων.
 KP. ταύτην ποτ' οὐκ ἔσθ' ὡς ἔτι ζῷσαν γαμεῖς. *καλούσσων*
 AI. ἥδ' οὖν θανεῖται καὶ θανοῦσ' ὀλεῖ τινα. *εργάζοντας*
 KP. ἡ κάπαπειλῶν ὥδ' ἐπεξέρχῃ θρασύς;
 AI. τίς δ' ἔστ' ἀπειλὴ πρὸς κενὰς γνώμας λέγειν;
 KP. κλαίων φρενώσεις, ἄλλ φρενῶν αὐτὸς κενός.
 AI. εἰ μὴ πατήρ ἥσθ', εἶπον ἂν σ' οὐκ εὗ φρονεῖν. 755
 KP. γυναικὸς ἄλλ δούλευμα, μὴ κώτιλλέ με.
 AI. βούλει λέγειν τι καὶ λέγων μηδὲν κλύειν;
 KP. ἀληθεῖς; ἀλλ' οὐ, τόνδ' "Ολυμπον, ἵσθ' ὅτι,
 χαίρων ἐπὶ φόργοισι δενύάσεις ἐμέ.
 ἀγετε τὸ μῆσος, ὡς κατ' ὅμματ' αὐτίκα
 παρόντι θυήσκη πλησία τῷ νυμφίῳ.) 760
 AI. οὐ δῆτ' ἔμοιγε, τοῦτο μὴ δόξῃς ποτέ,
 οὐθ' ἥδ' ὀλεῖται πλησία, σύ τ' οὐδαμὰ
 τούμδην προσόψει κράτ' ἐν διφθαλμοῖς ὅρῶν,
 ὡς τοῖς θέλουσι τῶν φίλων μαίνη ἔνων. 765
 X.O. ἀνήρ, ἄναξ, βέβηκεν ἐξ ὀργῆς ταχύς·
 νοῦς δ' ἐστὶ τηλικοῦτος ἀλγήσας βαρύς.
 KP. δράτω, φρονείτω μεῖζον ἡ κατ' ἄνδρ' ἵδων·
 τὼ δ' οὖν κόρα τώδ' οὐκ ἀπαλλάξει μόρου.
 X.O. ἀμφω γάρ αὐτῷ καὶ κατακτεῖναι νοεῖς;
 KP. οὐ τήν γε μὴ θιγοῦσαν εὗ γάρ οὖν λέγεις.
 X.O. μόρῳ δὲ ποίω καὶ σφε βουλεύη κτανεῖν;

KP.

ἄγων ἐρῆμος ἔνθ' ἀνὴρ βροτῶν στίθεσι
 κρύψω πετρώδεις ζῶσαν ἐν κατώρυχι,
 φορδῆς τοσοῦτον ὡς ἄγος μόνον προθείς,
 δπως μίασμα πᾶσ' ὑπεκφύγη πόλις.
 κάκει τὸν "Αἰδην, ὃν μόνον σέβει θεῖν,
 αἰτουμένη που τεύξεται τὸ μὴ θανεῖν,
 ἢ γυνώσεται γοῦν ἀλλὰ τηνικαῦθ", δτι
 πόνος περισσός ἐστι τὰν "Αἰδου σέβειν.

775

780

~~Μάρκ~~

ΧΟΡΟΣ

"Ερως ἀνίκατε μάχαν,
 "Ερως, δς ἐν κτήμασι πίπτεις,
 δς ἐν μαλακαῖς παρειαῖς
 νεάνιδος ἐννυχεύεις,
 φοιτᾶς δ' ὑπερπόντιος ἐν τῷ ἀγρονόμοις
 [αὐλαῖς]
 καὶ σ' οὔτ άθανάτων φύξιμος οὐδεὶς
 οὐθ' ἀμερίων σέ γ' ἀνθρώπων· ὁ δ' ἔχων
 [μέμηνεν.]

785

790

ἀντιστρ.

σὺ καὶ δικαίων ἀδίκους
 φρένας παρασπᾶς ἐπὶ λάθε: — νῦ. οὔτοι
 σὺ καὶ τόδε νεῖκος ἀνδρῶν
 ξύναιμον ἔχεις ταράξας.
 νικᾶ δ' ἐναργῆς βλεφάρων ἵμερος εὐλέκτρου
 νύμφας, τῶν μεγάλων πάρεδρος ἐν ἀρχαῖς
 θεσμῶν· ἀμαχος γάρ ἐμπαῖζει θεδς

795

[Αφροδίτα.]
 νῦν δ' ἥδη γὰρ καύτὸς θεσμῶν
 ἔξω φέρομαι τάδ' ὅρῶν, ἵσχειν δ'
 οὐκέτι πηγὰς δύναμαι διακρύων,
 τὸν παγκοίταν οὗτον δρῶ θάλαμον
 τήνδ' Ἀντιγόνην ἀνύτουσαν.

800

805

AN. στρ. α' δρᾶτ' ἔμ', ὃ γὰς πατρίας πολῖται,
 τὰν νεάταν δόδον
 στείχουσαν, νέατον δὲ φέγ-
 γος λεύσσουσαν ἀελίου,
 κοῦποτ' αὖθις ἀλλά μ' ὁ παγ-
 κοίτας "Αἰδας ζῶσαν ἄγει
 τὰν Ἀχέροντος
 ἀκτάν, οὕθ' ὑμεναίων
 ἔγκληρον οὐτ' ἐπινυμφίδιος Μοιρα
 πώ μέ τις ὕμνος
 ὕμνησεν, ἀλλ' Ἀχέροντι νυμφεύσω.

810

815

οὐκοῦν κλεινὴ καὶ ἔπαινον ἔχουσ'

ἐξ τόδ' ἀπέρχῃ κεῦθος νεκύων,
 οὔτε φθινάσιν πληγεῖται νόσοις
 οὔτε ξιφέων ἐπίχειρα λαχοῦσ',
 ἀλλ' αὐτόνομος, ζῶσα μόνη δὴ
 θνατῶν Ἀΐδαν καταβήσῃ.

820

AN. ἀντ. α' ἥρουσα δὴ λυγροτάταν ὀλέσθαι
 τὰν Φρυγίαν ξέναν
 Ταντάλου Σιπύλῳ πρὸς ἄ-
 κρω, τὰν κισσὸς ὡς ἀτενῆς
 πετραία βλάστα δάμασεν·
 καὶ νιν ὅμβροι τακομέναν,
 ὡς φάτις ἀνδρῶν,
 χιών τ' οὐδαμὰ λείπει,
 τέγγει δὲ ὑπ' ὁφρύσι παγκλαύτοις
 δειράδας· φὶ με
 δαιμῶν διμοιστάταν κατευνάζει.

825

830

ΧΩ. ἀλλὰ θεός τοι καὶ θεογεννής,
 ἥμεῖς δὲ βροτοὶ καὶ θυητογενεῖς.

835

Does your Cheering give loose its flavor?
 (or the bed post all the night?)

καίτοι φθιμένα μέγα τάκουσαι
 τοῖς ισοθέοις ἔγκληρα λαχεῖν / on the bed post all the
 ζῶσαν καὶ ἐπειτα θανοῦσαν. / night²

[ΑΝ. στρ. β'] οἵμοι γελῶμαι. τί με, πρὸς θεῶν πατρόφων,
 οὐκ οἰχομέναν υβρίζεις, ἀλλ' ἐπίφαντον;

840

ῷ πόλις, ὥ πόλεως πολυκτήμονες ἄνδρες·
 ἵώ Διρκαῖαι κρῆγαι

845

Θήβας τ' εὐαρμάτου) ἀλσος, ἔμπας

ξυμμάρτυρας ὕμμι³ ἐπικτῶμαι,

οἴα φίλων ἀκλαυτος, οἵοις νόμοις
 πρὸς ἔργμα τυμβόχωστον ἔρχομαι τάφου πο-
 [ταινίου.

845

ἱώ δύστανος,

οὔτ' ἐν βροτοῖσιν οὔτ' ἐν νεκροῖσιν
 μέτοικος, οὐ ζῶσιν οὐ θανοῦσιν.

850

ΧΟ. προθᾶσ' ἐπ' ἔσχατον θράσους
 νψηλὸν ἐς Δίκας βάθρον
 προσέπεσες, ὥ τέκνον.
 πατρῷον δ' ἐκτίνεις τιν' ἀθλον.

855

ΑΝ. ἀντ. β' ἔψαυσας ἀλγεινοτάτας ἐμοὶ μερίμνας,
 πατρὸς τριπόλιστον οἶτον τοῦ τε πρόπαντος
 ἀμετέρου πότμου
 κλεινοῖς Λαθδακίδαισιν.
 ἵώ ματρῷαι λέκτρων
 ἀται κοιμήματά τ' αὐτογέννητ'
 ἐμῷ πατρὶ δυσμόρου ματρός,
 οἴων ἐγώ ποθ' ἀ ταλαίφρων ἔψυν.

860

865

πρὸς οὓς ἀραιος, ἄγαμος, ἀδ' ἐγὼ μέτοικος
[ἔργοιμαι.

ἴῳ δυσπότιμων,
κασίγνητε, γάμων κυρήσας,
θανὼν ἔτ' οὖσαν κατήναρές με.

870

XO. σέβειν μὲν εὐσέβειά τις·
κράτος δ', ὅτῳ κράτος μέλει,
παραβατὸν οὐδαμῆ πέλει.

σὲ δ' αὐτόγνωτος ὥλεσ' ὅργα.

AN. ἐπωδίᾳ ἀκλαυτος, ἀφιλος, ἀνυμέναιος ταλαιφρων
[ἔργοιμαι

875

τάνδ' ἑτοίμαν δδόν.
οὐκέτι μοι τόδε λαμπάδος ἵερδν ὅμμα
θέμις ὅρᾶν ταλαίνα,
τὸν δ' ἐμὸν πότιμον ἀδάκρυτον οὐδεὶς φίλων

880

[στενάζει

KP. ἀρ' ἴστ' ἀοιδᾶς καὶ γόους πρὸ τοῦ θανεῖν
ώς οὐδ' ἂν εἰς παύσαιτ' ἄν, εἰ χρείη, λέγων;
οὐκ ἀξεθ' ως τάχιστα; καὶ κατηρεφεῖ
τύμβῳ περιπτύξαντες, ως εἴρηκ' ἐγώ,
ἄφετε μόνην ἐρῆμον, εἴτε χρῆ θανεῖν
εἰτ' ἐν τοιαύτῃ ζῶσα τυμβεύειν στέγῃ.
ἡμεῖς γάρ δύνοι τούπι τήνδε τὴν κόρην
μετοικίας δ' οὖν τῆς ἀνω στερήσεται.

885

AN. ὃ τύμβος, ὃ νυμφεῖον, ὃ κατασκαφῆς
οἰκησις δείφρουρος, οἱ πορεύομαι
πρὸς τοὺς ἐμαυτῆς, δών ἀριθμὸν ἐν νεκροῖς
πλεῖστον δέδεκται Φερσέφασσ' δλωλότων
ῶν λοισθία γὰρ καὶ κάκιστα δὴ μακρῷ
κάτειμι, πρὶν μοι μοιραν ἔξήκειν βίου.

890

895

Μαίρη.

ἐλθοῦσα μέντοι κάρτ' ἐν ἐλπίσιν τρέψω
 φίλη μὲν ἥξειν πατρί, προσφιλής δὲ σοί,
 μῆτερ, φίλη δὲ σοί, κασίγνητον κάρα·
 ἐπεὶ θανόντας αὐτόχειρ ύμᾶς ἔγώ
 900
 ἔλουσα κάκοσμησα κάπιτυμβίους
 χοὰς ἔδωκα. νῦν δέ, Πολύνεικες, τὸ σὸν
 δέμας περιστέλλουσα τοιάδ' ἀρνυμαι.
 καίτοι σ' ἔγώ τίμησα τοῖς φρονοῦσιν εὖ.
 οὐ γάρ ποτ' ἄν, εἰ τέκν', ὃν μήτηρ ἔψυν,
 905
 οὐτ' εἰ πόσις μοι κατθανόν, ἐτίκετο,
 βίᾳ πολιτῶν τόνδ' ἄν γρόμην πόνον.
 τίνος νόμου δὴ ταῦτα πρὸς χάριν λέγω;
 πόσις μὲν ἄν μοι κατθανόντος ἄλλος ἦν,
 καὶ παῖς ἀπ' ἄλλου φωτός, εἰ τοῦδ' γηπλακον,
 μητρὸς δ' ἐν "Αἰδου καὶ πατρὸς κεκευθότοιν
 οὐκ ἔστ' ἀδελφὸς δοτις ἄν βλάστοι ποτέ.
 τοιῷδε μέντοι σ' ἐκπροτιμήσασ' ἔγώ
 910
 νόμῳ, Κρέοντι ταῦτ' ἔδοξ' ἀμαρτάνειν
 καὶ σεινας τολμᾶν, ὡς κασίγνητον κάρα...
 καὶ νῦν ἄγει με διὰ χερῶν οὔτω λαβέων
 ἀλεκτρον, ἀνυμέναιον, οὔτε του γάμου
 μέρος λαχοῦσαν σύτε παιδείου τροφῆς,
 ἀλλ' ὥδ' ἐρήμιος πρὸς φίλων ή δύσμορος
 915
 ζῶσ' ἔς θανόντων ἔρχομαι κατασκάψας;
 ποίαν παρεξελθοῦσα δαιμόνων δίκην;
 τί χρή με τὴν δύστηγον ἐς θεοὺς ἔτι
 βλέπειν; τίν' αὐδᾶν ξυμμάχων; ἐπεὶ γε δὴ
 τὴν δυσσέβειαν εὐσεβίον ἐκτησάμην.
 ἀλλ' εἰ μὲν οὖν τάδ' ἔστιν ἐν θεοῖς καλά,
 παθόντες ἄν ξυγγνοῖμεν γημαρτηκότες.
 920
 εἰ δ' οἵδ' ἀμαρτάνουσι, μὴ πλείω κακὰ

πάθοιεν ἢ καὶ δρῶσιν ἐκδίκως ἐμέ.

XO. ~~+~~ ἔτι τῶν αὐτῶν ἀνέμων αὗται

ψυχῆς ῥιπαὶ τήγδε γ' ἔχουσιν.

930

KP. τοιγάρ τούτων τοῖσιν ἄγουσιν

κλαύμαθ' ὑπάρξει βραδυτῆτος ὅπερ.

~~XO. APT.~~ οἴμοι, θανάτου τοῦτ' ἐγγυτάτῳ

τοῦπος ἀφίκται. ~~εχει μεταβει~~

~~XO.~~ ~~νοτιότητος~~ Θάρσειν οὐδὲν παραμυθοῦμαι, ~~αυθοργείν~~

935

μὴ οὐ τάδε ταύτῃ κατακυροῦσθαι.

AN. ὁ γῆς Θήβης ἀστυ πατρῷον

καὶ θεοὶ προγενεῖς,

ἄγομαι δὴ κούκετι μέλλω.

λεύσσετε, Θήβης οἱ κοιρανίδαι,

τὴν βασιλείδαν μούνην λοιπήν,

οἵα πρὸς οἶων ἀνδρῶν πάσχω

τὴν εὑσεβίαν σεβίσασα.

940

XO. στρ. α' ἔτλα καὶ Δανάας οὐράνιον φῶς

ἀλλάξαι δέμας ἐν χαλκοδέτοις αὐλαῖς·

945

κρυπτομένα δ' ἐν τυμβήρει θαλάμῳ κατεζεύχθη.

καίτοι καὶ γενεᾷ τίμιος, ὁ παῖ παῖ,

καὶ Ζηνὸς ταμιεύεσκε γονὰς χρυσορύτους.

950

ἀλλ' ἀ μοιρίδια τις δύνασις δεινά·

οὔτ' ἂν νιν ὅλεος οὔτ' Ἀρης,

οὐ πύργος, οὐχ ἀλίκτυποι

κελαιναὶ νᾶες ἐκφύγοιεν.

ἀντ. α' ζεύχθη δ' ὁξύχολος παῖς δ' Δρύαντος,

955

Ἡδωνῶν βασιλεὺς, κερτομίοις ὀργαῖς,

ἐκ Διονύσου πετρώδει κατάφαρκτος ἐν δεσμῷ·

οὕτω τᾶς μανίας δεινὸν ἀποστάζει

ἀνθηρόν τε μένος· κεῖνος ἐπέγνω μανίας

960

ψυχών τὸν θεὸν ἐν κερτομίοις γλώσσαις.
 παύεσκε μὲν γὰρ ἐνθέους
 γυναικας εὗρόν τε πῦρ,
 φιλαύλους τ' ἡρέθιζε Μούσας. 965

στροφὴ β' παρὰ δὲ Κυανέων πελαγέων διδύμας ἀλὸς
 ἀκταὶ Βοσπόριαι ἵδ' ὁ Θρηγκῶν ἄξενος
 Σαλμυδησός, ἵν' ἀγχίπολις Ἄρης
 δισσοῖσι Φινεΐδαις
 εἶδεν ἀρατὸν ἔλκος
 τυφλωθὲν ἐξ ἀγρίας δάμαρτος
 ἀλαὸν ἀλαστόροισιν δημάτων κύκλοις,
 ἀραχθέντων ὑφ' αἴματηραῖς 970
 χείρεσσι καὶ κερκίδων ἀκμαῖσιν.

ἀντιστρ. β' κατὰ δὲ ταχόμενοι μέλεοι μελέαν πάθαν
 κλαῖον, ματρὸς ἔχοντες ἀνύμφευτον γονάν. 980
 ἀ δὲ σπέρμα μὲν ἀρχαιογόνων
 ἄντας Ἐρεχθεΐδαν,
 τηλεπόροις δ' ἐν ἄντροις
 τράψῃ θυέλλαισιν ἐν πατρῷαις
 Βορεάς ἄμιππος δρθόποδος ὑπὲρ πάγου
 θεῶν παιᾶς ἀλλὰ καπ' ἐκείνα
 Μοῖραι μακραίωνες ἔσχον, ὡς παῖ. 985

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

περίγραση

~~Δεκεντήλη
Αγρινίου
1968~~

Θήρης ἄνακτες, ἥκομεν κοινὴν ὅδὸν
 δύ' ἐξ ἐνδὸς ἀλέποντε· τοῖς τυφλοῖσι γὰρ
 αὕτη κέλευθος ἐκ προηγητοῦ πέλει. 990
 KP. τί δ' ἔστιν, ὡς γεραιὲ Τειρεσία, νέον;
 TEI. ἐγὼ διδάξω, καὶ σὺ τῷ μάντει πιθοῦ.

- KP. οῦκουν πάρος γε σῆς ἀπεστάτουν φρενός.
 TEI. τοιγάρ δι' ὅρθης τήνδ' ἐναυκλήρεις πόλιν.
 KP. ἔχω πεπονθώς μαρτυρεῖν ὄνησίμα. 995
 TEI. φρόνει βεβίως αὖ νῦν ἐπὶ ξυροῦ τύχης.
 KP. τί δ' ἔστιν; ώς ἐγὼ τὸ σὸν φρίσσω στόμα.
 TEI. γνώσῃ, τέχνης σημεῖα τῆς ἐμῆς κλύων.
 ἐς γάρ παλαιὸν θάκον ὀρνιθοσκόπον
 ίζων, ἵν' ἦν μοι παντὸς οἰωνοῦ λιμῆν,
 ἀγνῶτ' ἀκούω φθόγγον ὀρνίθων, κακῷ
 κλάζοντας οἴστρῳ καὶ βεβαρβαρωμένῳ· δισερρίνωσον
 καὶ σπῶντας ἐν χηλαισιν ἀλλήλους φοναῖς
 ἔγνων πτερῶν γάρ δοιεῖδος οὐκ ἄσημος ἦν. +
 εὐθὺς δὲ δείσας ἐμπύρων ἐγευόμην 1005
 βωμοῖσι παμφλέκτοισιν ἐκ δὲ θυμάτων
 "Ηφαιστος οὐκ ἔλαμπεν, ἀλλ' ἐπὶ σποδῷ
 μυδῶσα κηκὶς μηρίων ἐτήκετο
 κάτυψε κάνεπτιε, καὶ μετάρσιοι
 χολαὶ διεσπείροντο, καὶ καταρρυεῖς
 μηροὶ καλυπτῆς ἐξέκειντο πιμελῆς. 1010
 τοιαῦτα παιδὸς τοῦδ' ἐμάνθανον πάρα,
 φθίνοντ' ἀσήμων ὀργίων μαντεύματα·
 ἐμοὶ γάρ οὗτος ἡγεμών, ἀλλοις δ' ἐγώ. +
 καὶ ταῦτα τῆς ἐκ φρενὸς νοσεῖ πόλις
 βωμοὶ γάρ ἡμῖν ἐσχάραι τε παντελεῖς
 πλήρεις ὑπὸ οἰωνῶν τε καὶ κυνῶν βορᾶς
 τοῦ δυσμάρου πεπτῶτος Οἰδίπου γόνου.
 κατ' οὐ δέχονται θυστάδας λιτὰς ἔτι
 θεοὶ παρ' ἡμῶν οὐδὲ μηρίων φλόγα,
 οὐδὲ ὅρνις εὐσήμους ἀπορροιθεῖ βοάς,
 ἀνδροφθόρου βεβρῶτες αἷματος λίπος.
 ταῦτ' οὖν, τέκνον, φρόνησον ἀνθρώποισι γάρ

τοῖς πᾶσι κοινόν ἔστι τοῦξαμαρτάνειν·

ἐπεὶ δ' ἀμάρτη, κεῖνος οὐκέτ' ἔστ' ἀνὴρ

ἀδουλος οὐδὲ ἀνολθος, δοτις ἐς κακὸν

πεσῶν ἀκεῖται μηδ' ἀκίνητος πέλει.

ἀνθαδία τοι σκαιότητ' ὁ φλισκάνει.

ἄλλ' εἴκε τῷ θανόντι μηδ' ὀλωλότα

κέντει· τίς ἀλκή τὸν θανόντ' ἐπικτανεῖν;

εὖ σοι φρονήσας εὖ λέγω· τὸ μανθάνειν δ'

ἥδιστον εὖ λέγοντος, εἰ κέρδος φέρει. X

· ὡς πρέσβυν, πάντες ὥστε τοξόται σκοποῦ

τοξεύετ' ἀνδρὸς τοῦδε, κοῦδὲ μαντικῆς

ἀπρακτος ὑμῖν εἴμι· τῶν δ' ὑπαλ γένους

ἔξημπόλημαι καλμπεφόρτισμαι πάλαι.

κερδαίνετ', ἐμπολάτε τάπο Σάρδεων

χλεκτρον, εἰ βούλεσθε, καὶ τὸν Ἰνδικὸν μεσῆμα χρνον

χρυσόν· τάφῳ δ' ἐκεῖνον οὐχὶ κρύψετε, ναι δεσμον

οὐδὲ εἰ θέλουσ' οἱ Ζηνὸς αἰετοὶ βορὰν

φέρειν νιν ἀρπάζοντες ἐς Διὸς θρόνους,

οὐδὲ ὡς μίασμα τοῦτο μὴ τρέσας ἐγώ γαλιν

θάπτειν παρήσω κεῖνον· εὖ γὰρ οἶδ', δτι

θεοὺς μιαίνειν οὕτις ἀνθρώπων σθένει.

πίπτουσι δ', ὡς γεραιὲ Τειρεσία, βροτῶν

χοὶ πολλὰ δεινοὶ πτώματ' αἰσχρ', δταν λόγους

αἰσχροὺς καλῶς λέγωσιν τοῦ κέρδους χάριν.

ΤΕΙ. //

φεῦ·

ἄρ' οἶδεν ἀνθρώπων τις, ἄρα φράζεται; —

KP.

τί χρῆμα; ποῖον τοῦτο πάγκοινον λέγεις;

ΤΕΙ.

ὅσῳ κράτιστον κτημάτων εὐθουλία;

1050

KP.

ὅσηπερ, οἶμαι, μὴ φρονεῖν πλείστη βλάση.

ΤΕΙ.

ταύτης σὺ μέντοι τῆς νόσου πλήρης ἔψυς.

KP.

οὐ βούλομαι τὸν μάντιν ἀντειπεῖν κακῶς.

- TEI. καὶ μὴν λέγεις, φευδῆ με θεσπίζειν λέγων. τρ^{τρ}
 KP. τὸ μαντικὸν γάρ πᾶν φιλάργυρον γένος. 1055
 TEI. τὸ δ' ἐκ τυράννων αἰσχροκέρδειαν φιλεῖ.
 KP. ἀρ' οἶσθα ταγοὺς ὄντας, (ἄν λέγηται) λέγων; τήμοις.
 TEI. οἴδε· εἴς ἐμοῦ γάρ τήνδ' ἔχεις σώσας πόλιν.
 KP. σοφὸς σὺ μάντις, ἀλλὰ τάδικεν φιλῶν.
 TEI. ὅρσεις με τάκινητα διὰ φρενῶν φράσαι. 1060
 KP. κίνει, μόνον δὲ μὴ πὶ κέρδεσιν λέγων.
 TEI. οὕτω γάρ ηδη καὶ δοκῶ τὸ σὸν μέρος; ~~τίγξειν~~ τίγξειν
 KP. ως μὴ μπολήσων ἵσθι τὴν ἐμὴν φρένα. ~~τίγξειν~~ τίγξειν
 TEI. ἀλλ' εὖ γέ τοι κάτισθι μὴ πολλοὺς ἔτι
 τρόχους ἀμιλλητῆρας ἥλίου τελῶν,
 ἐν οἷσι τῶν σῶν αὐτὸς ἐκ σπλάγχνων ἔνα
 νέκυν νεκρῶν ἀμοιβὸν ἀντιδοὺς ἔσῃ,
 ἀνθ' ὧν ἔχεις μὲν τῶν ἄνω βαλῶν κάτω
 φυγήν τ' ἀτίμως ἐν τάφῳ κατόκισας,
 ἔχεις δὲ τῶν κάτωθεν ἐνθάδ' αἱ θεῶν
 ἀμοιρον, ἀκτέριστον, ἀνόσιον νέκυν. 1070
 ὡν οὔτε σοὶ μέτεστιν οὔτε τοῖς ἄνω
 θεοῖσιν, ἀλλ' ἐκ σοῦ βιάζονται τάδε,
 τούτων σε λωβητῆρες ὑστεροφθόροι
 λοχώσιν "Αἰδου καὶ θεῶν Ἐρινύες,
 ἐν τοῖσιν αὐτοῖς τοῖσδε ληφθῆναι κακοῖς.
 καὶ ταῦτ' ἀθρησον εἰ κατηργύρωμένος
 λέγω φανεῖ γάρ, σὺ μακροῦ χρόνου τριβή,
 ἀνδρῶν γυναικῶν σοῖς δόμοις κωκύματα. ~~τίγξειν~~
 ἔχθραι δὲ πᾶσαι συνταράσσονται πόλεις,
 δσῶν σπαράγματ' ἢ κύνες καθήγγισαν
 ἢ θῆρες ἢ τις πτηνὸς οἰωνός, φέρων
 ἀνόσιον δσμὴν ἔστιοῦχον ἐς πόλιν. ~~τίγξειν~~
 τοιαῦτά σου, λυπεῖς γάρ, ὥστε τοξότης,
~~τίγξειν~~
- Mεγάλων γεννών*
- 1065
- 1075
- 1080

- ἀφῆκα θυμῷ καρδίας τοξεύματα 1085
 βέβαια, τῶν σὺ θάλπας οὐχ ὑπεκδραμῆι
 ὡς παῖ, σὺ δ' ἡμᾶς ἀπαγε πρὸς δόμους, ἵνα
 τὸν θυμὸν οὗτος ἐς νεωτέρους ἀφῇ,
 καὶ γνῷ τρέφειν τὴν γλῶσσαν ἡσυχωτέραν
 τὸν νοῦν τ' ἀμείνω τῶν φρενῶν η̄ νῦν φέρεις 1090
- XO. ἀνήρ, ἀναξ, βέβηκε δεινὰ θεσπίσας.
 ἐπιστάμεσθα δ', ἐξ ὅτου λευκὴν ἐγώ
 τήνδ' ἐκ μελαίνης ἀμφιβάλλομαι τρίχα,
 μή πώ ποτ' αὐτὸν ψεῦδος ἐς πόλιν λακεῖν,
 ἔγνωκα καύτδος καὶ ταράσσομαι φρένας. 1095
- KP. τό τ' εἰκαθεῖν γάρ δεινόν, ἀντιστάντα τε
 ἄτη πατάξαι θυμὸν ἐν δεινῷ πάρα. 1101
 εὑρισκόμενος δεῖ, παῖ Μενοικέως, Κρέον.
- KP. τί δῆτα χρὴ δρᾶν; φράζε· πείσομαι δ' ἐγώ.
 XO. ἐλθὼν κόρην μὲν ἐκ κατώρυχος στέγης 1100
 ἄνες, κτίσον δὲ τῷ προκειμένῳ τάφον.
 KP. καὶ ταῦτ' ἐπαινεῖς καὶ δοκεῖς παρεικαθεῖν;
 XO. δοσον γ', ἀναξ, τάχιστα· συντέμνουσι γάρ
 θεῶν ποδώκεις τοὺς κακόφρονας βλάβαις
 KP. οἴμοι· μόλις μέν, καρδίας δ' ἐξίσταμαι 1105
 τὸ δρᾶν, ἀνάγκη δ' οὐχὶ δυσμαχητέον.
 XO. δρᾶ νυν τάδ' ἐλθὼν μηδ' ἐπ' ἄλλοισιν τρέπε.
 KP. ὠδὸς, ὡς ἔχω, στείχοιμ' ἄν. ἵτ' ἵτ' διάνοες,
 οἱ τ' ὄντες οἱ τ' ἀπόντες, ἀξίνας χεροῖν
 δρυμᾶσθ' ἐλόντες εἰς ἐπόψιον τόπον. 1110
 ἐγώ δ', ἐπειδὴ δόξα τῇδ' ἐπεστράφη,
 αὐτός τ' ἔδησα καὶ παρὼν ἐκλύσομαι.
 δέδοικα γάρ, μὴ τοὺς καθεστῶτας νόμους
 ἀριστον η̄ σφύζοντα τὸν βίον τελεῖν.
- XO. στρ. α' Ηολιώνυμε, Καδμείας ἄγαλμα νύμφας 1115

- καὶ Διὸς βαρυθρεμέτα γένος,
κλυτὰν δὲ ἀμφέπεις
'Ιταλίαν, μέδεις δὲ
παγκοίνοις Ἐλευσινίας 1120
Δηρῦς ἐν κόλποις,
δὲ Βακχεῖ, Βακχᾶν μητρόπολιν Θήβαν
ναιετῶν παρ' ὑγροῖς
'Ισμηνοῦ ρείθροις ἀγρίου τ'
ἐπὶ σπορῷ δράκοντος. 1125
- ἀντιστρ. α' σὲ δὲ ὑπὲρ διλόφου πέτρας στέροψ ὅπωπε
λιγνύς, ἔνθα Κωρύκιαι νύμφαι
στείχουσι Βακχίδες
Κασταλίας τε νῦμα· 1130
καὶ σε Νυσαίων δρέων
κισσήρεις δχθαι
χλωρά τ' ἀκτὰ πολυστάφυλος πέμπει,
ἀμβρότων ἐπέων
εὐαζόντων, Θηβαῖας 1135
ἐπισκοποῦντ' ἀγυιάς.
- στροφὴ β' τὰν ἐκ πασῶν τιμῆς ὑπερτάταν πόλεων
ματρὶ σὺν κεραυνίᾳ·
καὶ νῦν, ὡς βιαίας ἔχεται 1140
πάνδαμος πόλις ἐπὶ νόσου,
μολεῖν καθαρσίῳ ποδὶ Παρνασσίαν
ὑπὲρ κλιτὺν ἢ στονόεντα πορθμόν. 1145
- ἀντιστρ. β' ίώ πύρπνων ἀστρων χοραγὲ καὶ νυχίων
φθεγμάτων ἐπίσκοπε,
παῖ Διὸς γένεθλον, προφάνηθ', 1150
ῶναξ, σαῖς ἄμα περιπόλοις
Θυίαισιν, αἴ σε μαινόμεναι πάννυχοι
χορεύουσιν τὸν ταμίαν "Ιακχον.

ΑΓΓΕΛΟΣ

- Κάθεμου πάροικοι καὶ δόμων Ἀμφίσονος,
οὐκ ἔσθ' δποῖον στάντ' ἀν ἀνθρώπου δίον
οὔτ' αἰνέσαιμ^ν ἀν οὔτε μεμψαίμην ποτέ.
τύχη γάρ δρθοῖ καὶ τύχη καταρρέπει
τὸν εὐτυχοῦντα τὸν τε δυστυχοῦντ' ἀεί,
καὶ μάντις οὐδεὶς τῶν καθεστώτων δροτοῖς.
Κρέων γάρ ἡγ-ζηλωτός, δις ἐμοῖς, ποτέ,
σώσας μὲν ἔχθρῶν τήγδε Καδμείαν χθόνα
λαβών τε χώρας παντελῇ μοναρχίαν
ηγῆθυνε, θάλλων εὐγένει τέκνων σπορᾷ.
καὶ νῦν ἀφεῖται πάντα· τὰς γάρ ἥδονάς
ὅταν προδῶσιν ἀνδρες, οὐ τίθημ^ν ἐγὼ
ζῆν τοῦτον, ἀλλ' ἔμψυχον ἥγοῦμαι νεκρόν.
πλούτει τε γάρ κατ' οἶκον, εἰ διούλει, μέγα
καὶ ζῆ τύραννον σχῆμ^ν ἔχων, ἐδὲ δ' ἀπῆ
τούτων τὸ χαίρειν, τάλλ' ἐγὼ καπνοῦ σκιᾶς
οὐκ ἀν πριαίμην ἀνδρὶ πρὸς τὴν ἥδονήν.
ΧΟ. τί δ' αὖ τόδ^ν ἄχθος έασιλέων ήκεις φέρων;
ΑΓ. τεθνάσιν· οἱ δὲ ζῶντες αἴτιοι θανεῖν.
ΧΟ. καὶ τίς φονεύει; τίς δ' δικέμενος; λέγε.
ΑΓ. Αἴματαν δλωλειν, αὐτόχειρ δ' αἰμάσσεται.
ΧΟ. πότερα πατρώφας η̄ πρὸς οἰκείας χερός;
ΑΓ. αὐτὸς πρὸς αὐτοῦ, πατρὶ μηνίσας φόνου.
ΧΟ. ω μάντι, τούπος ως ἄρ^ν δρθὸν ηγνυσας.
ΑΓ. ως ὁδ^ν ἔχόντων τῷδε διουλεύειν πάρα.
ΧΟ. καὶ μὴν δρῶ τάλαιναν Εύρυδίκην διμοῦ
δάμαρτα τὴν Κρέοντος· ἐκ δὲ δωμάτων
ητοι κλύουσα παιδὸς η̄ τύχη περᾶ.

Ε ΓΡΥΔΙΚΗ

ώ πάντες ἀστοί, τῶν λόγων ἐπηθόμηγ
πρὸς ἔξοδον στείχουσα, Παλλάδος θεᾶς
ὅπως ἵκοιμην εὐγμάτων προσήγορος.

1185

καὶ τυγχάνω τε κλῆθρον ἀνασπαστοῦ πύλης
χαλῶσα καὶ με φθόγγος οἰκείου κακοῦ
βάλλει δι' ὕπανθρωπίας δὲ κλίνομαι
δείσασα πρὸς δμωαῖς καποπλήσσομαι.

ἄλλον δυτικὸν δοῦλον, αὔθις εἴπατε·

1190

κακὸν γάρ οὐκ ἀπειρος οὖσ' ἀκούσομαι.

λογοθέατος

ΑΓ. ἔγω, φίλη δέσποινα, καὶ πάρδιν ἔρδ
κούδεν παρήσω τῆς ἀληθείας ἔπος·

τί γάρ σε μαλθάσσοιμον ἄν, δῶν ἐξ ὑστερον
ψευσθεὶ φανούμεθε; δρθὸν ἀλγθεῖ ἀεί.

1195

ἔγω δὲ σῷ ποδαργὸς ἐσπόμην πόσει

πεδίον ἐπ' ἄκρον, ἔνθ' ἔκειτο νηλεὺς
κυνοσπάρακτον σῶμα Πολυνείκους ἔτι·

καὶ τὸν μέν, αἰτήσαντες ἐνόδιαν θεδύ-

Πλούτωνά τ' ὀργὰς εὑμενεῖς κατασχεθεῖν,

1200

λούσαντες ἀγνὸν λουτρὸν ἐν νεόσπασιν

θαλλοῖς, δὴ διὸ λέλειπτο, συγκατήθομεν,

καὶ τύμβον δρθόκρανον οἰκείας χθονὸς

χώσαντες αὐθίς πρὸς λιθόστρωτον κόρης

νυμφεῖον "Αἰδους κοῖλον εἰσεβαίνομεν.

1205

φωνῆς δ' ἀπωθεν δρθίων κωκυμάτων

κλύει τις ἀκτέριστον ἀμφὶ παστάδα,

καὶ δεσπότη Κρέοντι σημαίνει μολών·

τῷ δὲ ἀθλίας ἀσημα περιβαίνει βοῆς

ἔρποντι μᾶλλον ἀσσον, οἰμώξας δὲ ἔπος

1210

ζῆσι δυσθρήνητον ὥ τάλας ἔγω,

Ανδρέας
Παπαζηλόπουλος

ἀρ' εἴμι μάντις; ἀρα δυστυχεστάτην
 κέλευθον ἔρπω τῶν παρελθουσῶν ὁδῶν;
 παιδός με σαίνει φθόγγος· ἀλλά, πρόσποιοι,
 ἵτ' ἀσσον ωκεῖς, καὶ παραστάντες τάφῳ
 ἀθρήσαθ', ἀρμὸν χώματος λιθοσπαδῆ
 δύντες πρὸς αὐτὸν στόμιον, εἰ τὸν Αἴμονος
 φθόγγον συνίημ' ἢ θεοῖσι κλέπτομαι.

τάδ' ἐξ ἀθύμου δεσπότου κελευσμάτων
 ἡθροῦμεν· ἐν δὲ λοισθίῳ τυμβεύματι

~~τὴν μὲν κρεμαστὴν αὐχένος κατεΐδομεν,~~

~~βρόχῳ μιτώδει σινδόνος καθημμένην,~~

~~τὸν δ' ἀμφὶ μέσση περιπετῆ προσκείμενον,~~

~~εὐνῆς ἀποιμώζοντα τῆς κάτω φθορᾶν~~

~~καὶ πατρὸς ἔργα καὶ τὸ δύστηνον λέχος·~~

~~ὅ δ' ὡς ὁρᾷ σφε, στυγνὸν οἰμώξας ἔσω~~

~~χωρεῖ πρὸς αὐτὸν κάνακωκύσας καλεῖ·~~

~~ὡ τλῆμον, οἷον ἔργον εἴργασαι; τίνα~~

~~νοῦν ἔσχες; ἐν τῷ συμφορᾶς διεφθάρης;~~

~~ἔξελθε, τέκνον, ἵκεσιός σε λίσσομαι.~~

τὸν δ' ἀγρίοις ὅσσοισι παπτήνας ὁ παῖς,
 πτύσσας προσώπῳ κούδεν ἀντειπών, ξίφους

ἔλκει διπλοῦς κνώδοντας· ἐκ δ' ὀρμωμένου

πατρὸς φυγαῖσιν ἥμπλακ· εἴθ' ὁ δύσμορος
 αὐτῷ κολωθείς, ὕσπερ εἶχ' ἐπενταθεὶς

ἥρεισε πλευραῖς μέσσον ἔγγος, ἐς δ' ὑγρὸν
 ἀγκῶν' ἔτ' ἔμφρων παρθένον προσπτύσσεται,

καὶ φυσιῶν δέξεῖται ἐκβάλλει δοῦλη
 λευκῇ παρειᾳ φοινίου σταλάγματος.

κεῖται δὲ νεκρὸς περὶ νεκρῷ, τὰ νυμφικὰ

τέλη λαχῶν δεῖλαιος ἐν γ' "Αἰδου δόμοις,

δεῖξας ἐν ἀνθρώποισι τὴν ἀθουλίαν

1215

1220

1225

1230

1235

1240

ὅσῳ μέγιστον ἀνδρὶ πρόσκειται κακόν.

- ΧΟ. τί τοῦτ' ἂν εἰκάσεις; ή γυνὴ πάλιν φρούδη, πρὶν εἰπεῖν ἐσθλὸν η̄ κακὸν λόγον. 1245
- ΑΓ. καύτὸς τεθάμβηκο· ἐλπίσιν δὲ βόσκομαι ἄχη τέκνου κλύουσαν ἐς πόλιν γόσους οὐκ ἀξιώσειν, ἀλλ’ ὑπὸ στέγης ἔσω διμωαῖς προθήσειν πένθος οἰκεῖον στένειν. 1250
- ΧΟ. οὐκ οἶδο· ἐμοὶ δ’ οὖν η̄ τ’ ἄγαν σιγῇ βαρὺ δοκεῖ προσεῖναι χῆ μάτην πολλὴ βοή. 1255
- ΑΓ. ἀλλ’ εἰσόμεσθα, μή τι καὶ κατάσχετον κρυφῇ καλύπτει καρδίᾳ θυμουμένῃ, δόμους παραστείχοντες· εῦ γάρ οὖν λέγεις· καὶ τῆς ἄγαν γάρ ἔστι που σιγῆς βάρος. 1260
- ΧΟ. καὶ μὴν ὅδ’ ἄναξ αὐτὸς ἐφήκει μνῆμ’ ἐπίσημον διὰ χειρὸς ἔχων, εἰ θέμις εἰπεῖν, οὐκ ἀλλοτρίας ἀτης, ἀλλ’ αὐτὸς ἀμαρτών. 1265
- ΚΡ. στρ. ~~τι~~ ἵω φρενῶν δυσφρόνων ἀμαρτήματα στερεά, θανατόεντ’, ω̄ κτανόντας τε καὶ θανόντας βλέποντες ἐμψυλίους, 1270
- ώμοι ἐμῶν ἄνολθα βουλευμάτων. ιώ πατ, νέος νέφι ἔν μόρῳ, αἰαῖ αἰαῖ, ἐθανες, ἀπελύθης, ἐμαῖς οὐδὲ σαῖσι δυσδουλίαις.
- ΧΟ. οἴμ’, ως ἔσικας ὁψὲ τὴν δίκην ιδεῖν. 1275
- ΚΡ. οἴμοι,
- ἔχω μαθὼν δεῖλαιος· ἐν δ’ ἐμῷ κάρᾳ θεδες τότ’ ἀρα, τότε μέγα βάρος μ’ ἔχων

ἐπαίσεν, ἐν δ' ἔσεισεν ἀγρίαις ὁδοῖς,
οἴμοι, λακπάτητον ἀντρέπων γχαράν.
φεῦ φεῦ, ς πόνοι βροτῶν δύσπονοι.

1275

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ

ώ δέσποθ', ως ἔχων τε καὶ κεκτημένος,
τὰ μὲν πρὸ γειρῶν τάδε φέρων, τὰ δ' ἐν δόμοις
ἔσικας ἥκειν καὶ τάχ' ὅψεσθαι κακά.

1280

KP. τί δ' ἔστιν αὖ; κάκιον ἡ κάκων ἔτι;

EE. γυνὴ τέθυγκε, τοῦδε παμμήτωρ νεκροῦ,
δύστηνος, ἄρτι νεοτόμοισι πλήγμασιν.

KP. ἀντ. α' ίώ ίώ δυσκάθαρτος "Αἰδου λιμήν,

τί μ' ἄρα, τί μ' δλέκεις;

1285

ώ κακάγγελτά μοι

προπέμψας ἄχη, τίνα θροεῖς λόγον;

αἰαῖ, δλωλότ' ἄνδρα ἐπεξειργάσω.

τί φῆς, ς παῖ, τίνα λέγεις μοι νέον,

αἰαῖ αἰαῖ,

1290

σφάγιον ἐπ' ὀλέθρῳ

γυναικεῖον ἀμφικεῖσθαι μόρον;

XO. δρᾶν πάρεστιν· οὐ γάρ ἐν μυχοῖς ἔτι.

KP. οἴμοι,

κακὸν τόδ' ἄλλο δεύτερον βλέπω τάλας·

1295

τίς ἄρα, τίς με πότιμος ἔτι περιμένει;

ἔχω μὲν ἐν γείρεσσιν ἀρτίως τέκνον,

τάλας, τὸν δ' ἔναντα προσθλέπω νεκρόν.

φεῦ φεῦ μάτερ ἀθλία, φεῦ τέκνον.

1300

EE. ήδ' δξυθήκτῳ βωμίᾳ περὶ ξίφει

λύει κελαινὰ βλέφαρα, κωκύσασα μὲν

τοῦ πρὶν θανόντος Μεγαρέως κλεινὸν λάχος,

- αὐθις δὲ τοῦδε, λοίσθιον δὲ σοὶ κακὰς
πράξεις ἐφυμήσασα τῷ παιδοκότονῳ. 1305
- KP. στρ. β' ἀνέπταν φόβον. τί μ' οὐκ ἀνταίνει αἰτιῖ αἰτιῖ,
ἔπαισέν τις ἀμφιθήκτῳ ξίφει;
δεῖλαιος ἐγώ, αἰτιῖ,
δεῖλαιός δὲ συγκέκραμαι δύα. X 1310
- ΕΞ. ώς αἰτίαν γε τῶνδε κάκείνων ἔχων
πρὸς τῆς θανούσης τῆσδε ἐπεσκήπτου μόρων.
- KP. ποίω δὲ κάπελύσατ' ἐν φοναῖς τρόπῳ;
ΕΞ. παίσασ' ὑψὸς ἡπαρ αὐτόχειρ αὐτήν, δπως
παιδὸς τόδε γῆσθετ' ὁξυκώκυτον πάθος. 1315
- KP. ὥμοι μοι, τάδε οὐκ ἐπ' ἄλλον βροτῶν
ἐμᾶς ἀρμόσει ποτε ἐξ αἰτίας.
ἐγὼ γάρ σ', ἐγὼ κανον, ἵω μέλεος,
ἐγὼ, φάμ' ἔτυμον· ἵω πρόσπολοι,
ἄγετέ μ' ἐκποδῶν, ἄγετέ μ' δτι τάχος
τὸν οὐκ ὅντα μᾶλλον ἢ μηδένα. 1320
- XO. κέρδη παραινεῖς, εἴ τι κέρδος ἐν κακοῖς.
βράχιστα γάρ κράτιστα τὰν ποσὶν κακά.
- KP. ἀντ. β' ἵτω ἵτω,
φανήτω μόρων δὲ κάλλιστ' ἐμῶν
ἐμοὶ τερμίαν ἄγων ἀμέραν
ὕπατος· ἵτω ἵτω,
δπως μηκέτ' ἀμαρτ ἄλλ' εἰσίδω. 1325
- XO. μέλλοντα ταῦτα· τῶν προκειμένων τι χρὴ
πράσσειν· μέλει γάρ τῶνδε ὅτοισι χρὴ μέλειν. 1330
- KP. ἄλλ' δην ἐρῶ μέν, ταῦτα συγκατηγένημην.
- XO. μή νυν προσεύχου μηδέν· ώς πεπρωμένης
οὐκ ἔστι θυητοῖς συμφορᾶς ἀπαλλαγῆ. 1335
- KP. ἄγοιτ' ἀν μάταιον ἀνδρὸς ἐκποδῶν,
δς, δη παῖ, σέ τ' οὐχ ἐκὼν κατέκτανον, 1340

σέ τ' αἴ τάνδ', ὥμοι μέλεος, οὐδ' ἔχω
πρὸς πότερον ἵδω, πᾶς κλιθῶ πάντα γὰρ
λέγρια τὰν χεροῖν, τὰ δ' ἐπὶ κρατί μοι
πότυμος δυσκόμιστος εἰσήλατο.

1345

πολλῷ τὸ φρονεῖν εὐδαιμονίας
πρῶτον ὑπάρχειν. χρὴ δὲ τά γ' ἐξ θεοὺς
μηδὲν ἀσεπτεῖν· μεγάλοι δὲ λόγοι
μεγάλας πληγὰς τῶν ὑπεραύγων
ἀποτείσαντες
γῆρας τὸ φρονεῖν ἐδίδαξαν!

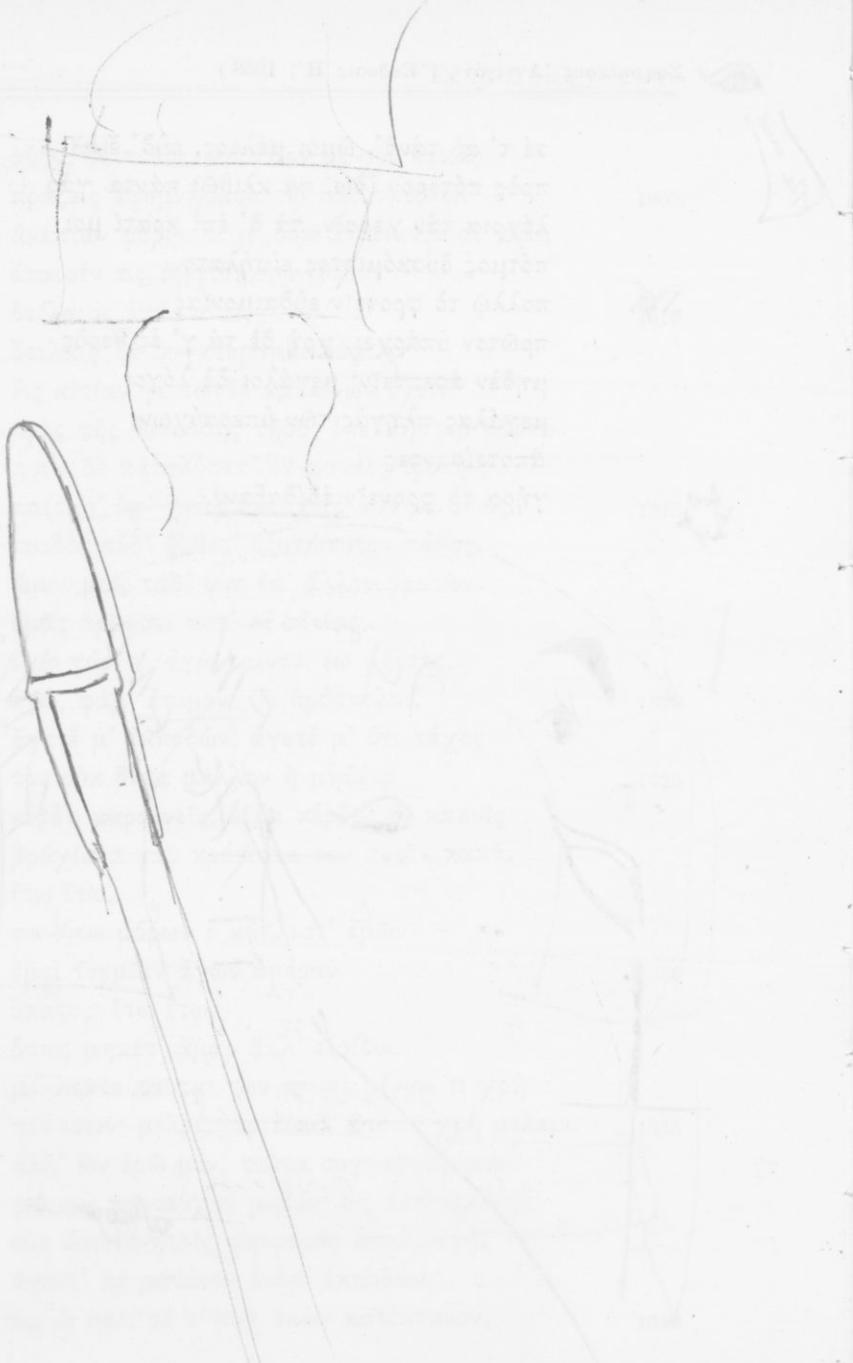
1350

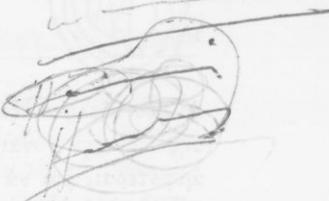

Ιερός τοι τοπος οντος οντος

οντος οντος

οντος οντος

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ (1 — 99)

α') 1 — 10

Λεξιλογικάι. κοινὸς = συνδεδεμένος διὰ κοινῆς καταγωγῆς ή συγγενείας, ίδιως ἐπὶ ἀδελφών, ὅμαιμος. **αὐτάδελφος** = δὲ τῶν αὐτῶν γονέων γεννηθεὶς ἀδελφός. **δποῖον** = ὅποιονδήποτε. **κάρα**, (τὸ) = κεφαλή. **'Ισμήνης κάρα** περίφρασις εἰς ἐκδήλωσιν ἀγάπης, όντι: **'Ισμήνη. ἄρ' οἴσθα...** ή κανονικὴ πλοκὴ τῶν λέξεων: **ἄρ' οἴσθα ὅ, τι** ἔστι τῶν ἀπ' Οἰδίπου κακῶν, δποῖον οὐχὶ Ζεὺς τελεῖ νῷν ἔτι ζώσαιν; νῷν, δοτικὴ ἀντιχαριστική. **ἔτι ζώσαιν** = αἱ ὄποιαι ἐπιζωμεν, ὑπολειπόμεθα (μετὰ τὸν θάνατον γονέων καὶ ἀδελφῶν). **ἡ ἀτη** = ή ἐκ θείας τιμωρίας σύγχυσις φρενῶν, βλάβη, συμφορά. **ἀλγεινὸς** = λυπηρός. **ἄτερ** = ἄνευ. **ἄτης ἄτερ** (ἐδῶ) = ὅλαβερόν, καταστρεπτικόν. **αἰσχρόν**, **ἄτιμον** = πρόξενον αἰσχύνης, ἀτιμίας. **δποῖον οὐκ...** ή σειρὰ τῶν λέξεων: δποῖον οὐκ ὅπωπα ἐγὼ οὐκ δὲ τῶν σῶν τε καμῶν κακῶν. τῶν κακῶν (γεν. διαιρ.). καὶ νῦν μετάδασις ἀπὸ τῆς γενικῆς εἰς τὴν παροῦσαν περίστασιν. **πανδήμῳ πόλει· ποιητ.** ἐκφρασις ἀντὶ τοῦ πάσῃ τῇ πόλει. **Ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: καὶ νῦν τί** ἔστιν αὖ τὸ κήρυγμα τοῦτο, ὃ φασι θεῖναι ἀρτίως τὸν στρατηγὸν πανδήμῳ πόλεις; **κήρυγμα θεῖναι** = κηρύξαι, προκηρύξαι. **στρατηγόν** = ἐνν. τὸν Κρέοντα. **ἔχω** = γνωρίζω. **ἔχεις τι κείσηκουσας**; σχῆμα πρωθύστερον. **λανθάνω** = διαφεύγω τὴν προσοχήν. φίλους ἐνν. τὸν Πολυνείκη. **ἔχθρῶν**, ἐνν. τὸν Κρέοντα, λόγῳ τοῦ δυσμενοῦς διὰ τὸν Πολυνείκη κηρύγματος.

Πραγματικάι. **'Η σκηνὴ τοῦ δράματος ὑπόκειται** ἐν Θήραις πρὸ τῶν ἐν τῇ Καδμείᾳ ἀνακτόρων τῶν Λαβδακιδῶν, τὰ ἐποία εἰκονίζονται διὰ τῆς ἀναλόγου σκηνογραφίας. **'Ο πρόλογος**, ἀπὸ τοῦ στ. 1 - 99, περιέχων τὴν πρότασιν τοῦ δράματος, ἐκθέτει δι' διλίγων τὰ πρὸ τοῦ δράματος συμβάντα καὶ εἰσάγει τὸν θεατὴν εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτοῦ.

Αἱ δύο ἀδελφαὶ ἔξερχονται ἐκ τῆς δεξιᾶς θύρας τῶν ἀνακτόρων, τῆς ἀγούσης εἰς τὴν γυναικωνίτιν, καὶ προσφωνοῦνται διὰ τοῦ δινόματός των ἀμφότεραι, διὰ νὰ δηλωθῇ τὸ πρόσωπον αὐτῶν εἰς τοὺς θεατάς. Προσφωνεῖ δὲ ἡ Ἀντιγόνη μετὰ πολλῆς στοργῆς καὶ τρυφερότητος τὴν Ἰσιμήνην, διότι μόνη αὐτὴ ἔξι δλοκλήρου τῆς οἰκογενείας ἀπέμεινεν ὡς σύντροφος καὶ παρήγορος τῆς ζωῆς τῆς καὶ διότι θέλει νὰ προστεταΐσθῃ αὐτὴν εἰς κοινάς ἐνεργείας. Πῶς ἥθιστοι εἰται ἡ Ἀντιγόνη εἰς τοὺς πρώτους τούτους στίχους; **τῶν ἀπ' Οἰδίπου κακῶν** εἶναι τὰ προελθόντα ἐκ τῆς πατροκτονίας καὶ αἴμοιειξίας τοῦ Οἰδίποδος, προσέτι δὲ καὶ τὸ χυθὲν νωπὸν ἔτι αἴμα τῶν ἀλληλοφονευθέντων ἀδελφῶν, τὰ δποῖα εἶναι γνωστὰ εἰς τοὺς θεατάς ἐκ τοῦ μύθου. Κοινὴ εἶναι ἡ ἀντίληψις ἀρχαίων καὶ νέων Ἑλλήνων, ὅτι τὰ ἀμφαρτήματα γονέων παιδεύουσι τέκνα.

β') 11 - 38

Λεξιλογικά. μὲν = τούλαχιστον. **μῦθος** = λόγος, εἰδησις. **Ἀντιγόνη** (μέτρ., ἀνάπτικος). **φίλων** = ἔξαρτ. ἐκ τοῦ μῦθος, ὡς γεν. ἀντικειμ. = περὶ τῶν φίλων. **δυοῖν-δύο** = ἐπαλληλία πρὸς μείζονα ἔμφασιν. μιᾶδιπλῆ = ἀντίθεσις, εἰς ἣν ἀσμενίζουσιν οἱ τραγικοί. **διπλῆ χερὶ** = δυοῖν χεροῖ, μιᾷ τοῦ Ἐτεοκλέους καὶ μιᾷ τοῦ Πολυνείκους. **φροῦδός** = ἐστιν (πρὸ δ - δδὸς) = ἔψυχεν, ἀπῆλθεν. **ἐν νυκτὶ τῇ νῦν**, δηλ. τῇ παρελθούσῃ (καθ' ἣν ἀπῆλθον ἐκ τῶν Θηρῶν οἱ Ἀργεῖοι). **ὑπέρτερον** = πλέον. **ἀτῶματι** (ἀτη) = δυστυχῶ. **ἥδη** = ἀρχαιότ. τύπος τοῦ ηδείν (ἐνν. μηδέν σε ὑπέρτερον εἰδυῖαν). **οὖνεκα** (ἐκ τοῦ οὖνεκα), ὡς πρόθ. = ἔνεκα. ὡς μόνη κλύνοις, ἐπειγεῖ τό: τοῦδ' οὖνεκα. **κλύω** = ἀκούω. **ἐκπέμπω** ἀγνὶ τοῦ μέσου ἐκπέμπομαι = προσκαλῶ ἔξω. **τί δ' ἔστι;** (μετά τινος ἐκπλήξεως) = ἀλλὰ τί συμβαίνει; **καλχαίνω** (μεταφορ. ἐκ τῆς τεταραγγιένης θαλάσσης) = κάμινοι τι πορφυροῦν. **δηλοῖς γάρ τι καλχαίνουσ'** **ἔπος** = διότι φανερὰ δεικνύεις, ὅτι ἔχεις ψυχικὴν ταραχήν, ἔτοιμη νὰ εἴπης κάποιον λόγον. **κασίγνητος** = ἀδελφός. **γάρ** αἰτιολογεῖ ἀποσιωπήθεισαν ἀπόκρισιν: ναὶ, βέδαια. **τὼν κασιγνήτων...τὸν μέν...τὸν δὲ** (σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος, μέρη καὶ ὅλον τίθενται διμοισπτώτως). **νῶν** = ἡμῖν. **προτίω** = κατὰ προτίμησιν τιμῶ (διὰ ταφῆς). **ἀτιμάζω τάφου** = δὲν θεωρῶ ἄξιον τῆς τιμῆς τοῦ ἐνταφιασμοῦ, στερῶ τῆς τιμῆς τοῦ ἐνταφιασμοῦ. **Τὸ προτίσας** τίθεται ἀπλῶς εἰς ἀντίθ. πρὸς τὸ **ἀτιμάσας**. **σὺν δίκη** = τροπ. διορισμός. **χρησθεῖς** = χρησάμενος (ἐνν. ἀντικ. αὐτῷ). ὡς λέγουσι· ἀρμόζει εἰς τὸ σὺν δίκη, δηλ. μὲ δικαίων κρίσιν,

ὅπως λέγουν οἱ ἄνθρωποι, χωρὶς ἐνν. νὰ τὴν παραδέχωμαι ἐγὼ ὡς τοι-
αύτην, ἐφόσον δὲν τιμᾷ δι' ἐνταφιασμοῦ καὶ τὸν Πολυνείκη. ἔνερθε
ἡ ἔνερθεν = κάτω (σημ. τὴν ἐν τόπῳ στάσιν), ἀριόζει εἰς τό: νεκροῖς.
ἔκρυψε κατὰ χθονὸς = διέταξε νὰ θάψουν ὑποκάτω τῆς γῆς. ἔντι-
μον (προληπτ. κατηγορ.) = ὥστε εἶναι ἔντιμον. ἀθλίως = κατὰ τρόπον
ἀξιολύπητον. θανόντα Πολυν. νέκυν· ὑπαλλαγὴ ἀντὶ: νέκυν θανόν-
τος Πολυνείκους. ἔκκηρύττω = αγρύττω δημιοσίᾳ. τὸ μὴ καλύψαι
ὑποκείμ. τοῦ ἔκκενηρύζθαι. κωκύω = θρηγῷ, κλαίω. τάφῳ καλύψαι
- κωκύσαι· σχ. πρωθύστερον (ἐν κωκυτὸς προσηγεῖται τῆς ταφῆς). οἰωνὸς
= πτηνὸν (ἀρπακτικόν). θησαυρὸς = εὔρημα. εἰσορῶ = προσθέπω
μετὰ πόθου. βορὰ = τροφὴ (ἐπὶ σαρκοδόρων θηρίων). ἀγοθόν· ἐλέχθη
μετά τινος πικρᾶς εἰρωγείας, διότι οὐσιαστικῶς κατὰ τὴν ἀντίληψιν
τῆς Ἀντιγόνης ὁ τοσοῦτον ἀσεβήσας κατὰ τοῦ θείου δικαίου δὲν δύ-
ναται νὰ εἶναι ἀγαθός, ἀλλὰ τούναντίον κακός. σοὶ κάμοι· τὸ κήρυγμα
ἥτο μὲν δεβαίως γενικὸν διὰ πάντα τὸν λαόν, ἀλλ' ἡ Ἀντιγόνη περιο-
ρίζει τοῦτο εἰς τὰς δύο ἀδελφάς, διότι αὐταὶ μόναι εἶναι αἱ στενώτε-
ραι συγγενεῖς τοῦ καὶ αὐταὶ εἴχον ἔδιον ἐγδιαφέρον διὰ τὴν ταρφὴν
τοῦ ἀδελφοῦ. δεῦρο· προδῆλοι τὴν ἐμφάνισιν τοῦ χοροῦ καὶ τοῦ Κρέ-
οντος. νέοματι = ἔρχομαι, μὲ σημ. μέλλοντος = διτ. θὰ ἔλθῃ. προκη-
ρύσσω = δημιούργῳ κηρύττω (ἡ πρόθ. πρὸ διθέτεαι πρὸς δήλωσιν δη-
μησιότητος, ὅπως καὶ ἡ πιεῖς μεταχειριζόμενθα τὴν λέξιν προκήρυξιν).
ἄγω = θεωρῶ, νομίζω. τὸ πρᾶγμα, δηλ. τὸ τάφῳ καλύψαι καὶ κωκύ-
σαι τινα. οὐχ ὡς παρ' οὐδὲν = οὐχὶ ὡς ἀσήμιαντον. φόνος = θάνα-
τος. δημόλευστος (λεύω = λιθοβολῶ) = γινόμενος ὑπὸ τοῦ λαοῦ διὰ
δημιοσίου λιθοβολισμοῦ. ἐν πόλει = ἐνώπιον τῆς πόλεως, δημιοσίᾳ. προκεῖσθαι = διτ. ἐπικρέμαται, ἀπειλεῖται. σοι· δοτ. ἡθική. τάχα =
ταχέως. εὐγενής = γενναῖα τὸ ήθος (ἔχουσα εὐγενή καταγωγήν). ἐ-
σθλῶν = ἐξ ἐσθλῶν (εὐγενῶν γονέων).

Πραγματικαί. Ἀργείων· δ Πολυνείκης, ὡς γνωστόν, ἐξεστράτευσε
μετὰ συμμάχων τῶν Ἀργείων, τῶν ὁποίων βασιλεὺς ἦτο δ "Ἄδραστος,
πενθερὸς αὐτοῦ. ἔντιμον· ἐπιστεύετο, διτ. δ ἀταφος καὶ μὴ τυχῶν ὑπὸ^{τοῦ}
τῶν ζώντων τῶν νεονομισμένων τιμῶν ἡτιμάζετο καὶ ἐν "Ἄδῃ. αὐλείων
πυλῶν· αὐλεῖοι πύλαι· ἥσαν αἱ κείμεναι πρὸς τὴν ὁδόν, ὅπως φαίνεται
ἐκ τοῦ: ὡς μόνη κλύοις. Αὐλεῖος μὲν πύλη ἦτο ἡ κειμένη ἐν τῷ τοίχῳ
τῷ περιβάλλοντι τὸν οἰκον μετὰ τῆς αὐλῆς· ἡ πύλη δέ, ἡ ὁποία ὡδή-

γει ἐκ τῆς αὐλῆς εἰς τὸν οἶκον, ἐλέγετο μέταυλος. τάφω καλύψαι· ἀπὸ τῆς ἀπωτάτης ἀρχαίστητος ἐπεκράτει ἡ ιδέα, ὅτι ἄταφος νεκρὸς οὐδόλως ἡτο δεκτὸς εἰς τὸν "Ἄδην, ἀλλ' ἐταλαιπωρεῖτο καὶ ἐπλανᾶτο δίκηγη φαντάσματος. Πρεβλ. Ἰλιάδ. Ψ, στίχ. 65 καὶ ἔξης, ἔνθα ἡ ψυχὴ τοῦ Πατρόκλου ἐμφανίζεται εἰς τὸν κοιμώμενον Ἀχιλλέα καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ τὸν θάψῃ, διότι περιπλανᾶται, αἱ δὲ ψυχαὶ τῶν νεκρῶν τὴν ἐμποδίζουν νὰ πλησιάσῃ εἰς "Ἄδην κτλ. κωκύσαι· δι θρήνος τοῦ ἀποθανόντος ἡτο ἀπαρχίτητον καθήκον τῶν οἰκείων του. εἰσορῶσι· θέλει νὰ ἔξαρχη τὸ ἀτενὲς καὶ λαίμαργον βλέμμα τῶν ἀρπακτικῶν πτηνῶν. λέγω γάρ κάμε· δι' αὐτῶν ἥθιοποιεῖται ἡ Ἀντιγόνη καὶ προβλέπεται ἡ σύγκρουσις αὐτῆς πρὸς τὸν Κρέοντα, ἐξ ἀλλοῦ δὲ γίνεται προσπάθεια ὑπ' αὐτῆς νὰ διεγείρῃ τὴν φιλοτιμίαν τῆς Ἰσιμήνης, ὃστε νὰ μὴ ὑπολειφθῇ αὕτη εἰς τὰς προσπαθείας της. φόνος δημόλευστος· οἱ ἀρχαῖοι ἔκτὸς τῶν ἀλλων ποιῶν ἐπέδαλλον καὶ τὴν διὰ δημοσίου λιθοδολισμοῦ θανατικὴν τιμωρίαν εἰς ἀτομα κηρυσσόμενα ἔκτὸς νόμου διὰ προδοσίαν ἢ προσδολὴν κοινοῦ συμφέροντος ἢ ἱεροσυλίαν· δικαστικὸς ὕδηγγειτο εἰς τὸν τόπον τῆς ἔκτελέσεως, οἱ μάρτυρες δὲ πρῶτοι ἔρριπτον τοὺς λίθους καὶ μετ' αὐτοὺς οἱ ἀλλοὶ παρευρισκόμενοι ἔκει. Διὰ τοιαύτης τιμωρίας ἐτιμωρήθη καὶ δι Παλαχιμήδης ἐν Τροίᾳ. ἐσθλῶν· ἀναφέρει τὴν εὐγενῆ καταχωγῆν της, διὰ νὰ προκαλέσῃ τὴν φιλοτιμίαν τῆς Ἰσιμήνης καὶ νὰ παρακινήσῃ ἔτι περισσότερον αὐτὴν εἰς σύμπραξιν.

γ') 39 — 68

Λεξιλογικαί. ταλαιπρων=τολμηρός. εἰ τάδ' ἐν τούτοις (=ἐν τοιαύτῃ καταστάσει) ἐστί. εἴθ' ἀπτουσα = εἴτε δεσμιοῦσα (ἢ φράσις λύουσα εἴθ' ἀπτουσα ἡτο ἐν κρήσει ἐπὶ μεγάλης ἀμηχανίας περὶ τοῦ πρακτέου). ξυμπονῶ = συγκοπιάζω (γενικώτερον τοῦ ἀμέσως ἐποιέντος δήμου.). εἰ ξυμπονήσεις καὶ ξυνεργάσῃ· πλάγιαι ἐρωτ. προτ., πόθεν ἔξαρτωνται; κινδύνευμα = ἐπικίνδυνος πρᾶξις. εἰ (μέλ. τοῦ ἔρχομαι) = θὰ φύσης, θὰ διφθῆς· ἡ κανονικὴ σειρὰ τῆς προηγουμιένης προτάσεως εἰναι: ποιόν τι κινδύνευμα λέγεις σκοπεῖν με, εἰ ξυμπονήσω καὶ ξυνεργάσομαι; κουφίζω = ἀναιροῦμαι = σήκωνω πρὸς ταφήν, θάπτω. εἰ κουφίεις· πλαχ. ἐρωτημ. πρότ. ἐκ τοῦ ἐννοούμ. σκόπει. ξύν τηδε χερὶ = σὺν ἐμῇ χειρὶ = σὺν ἐμοὶ· (δι ὑποκριτῆς λέγων ταῦτα σηκώνει καταλλήλως τὴν χεῖρα διὰ νὰ δείξῃ). ἦ

γάρ; = ἀρά γε λοιπόν; **σφὲ** = αὐτόν. **ἀπόρρητον** (ἐνν. ἡ μετ. ὅν, παράθ. εἰς τὸ θάπτειν) = πρᾶγμα τὸ δποῖον εἰναι ἀπηγορευμένον. **τὸν γοῦν ἐμὸν** = τὸν γ' ἐμὸν = τὸν ἰδικόν μου τούλαχιστον. **οὐχ ἀλώσσομαι** οὐχ ἐλεγχθήσομαι, δὲν θὰ εὑρεθῶ. **προδοῦσα** (κατηγορ. μετ.) = διτὶ ἐπρόδωσα. **σχέτλιος** (ἐκ τοῦ ἀρ. δ' σχεθεῖν τοῦ ἔχω) = δ' δεινὰ τολμῶν, ἔπειτα δέ, ως ἐδῶ, δ' δεινὰ πάσχων, δ' δυστυχίσμένος. **ἀντειρηκότος** = ἐναντιώμ. μετ., ἐννοεῖται ἡ πρότ. νοεῖς θάπτειν σφε. (Διαφαίνεται καὶ πάλιν τὸ ηθος τῆς Ἰσμήνης). **ἀλλ'** οὐδὲν μέτα = μέτεστι. 'Η σειρὰ τῶν λέξεων: **ἀλλ'** οὐδὲν μέτεστιν αὐτῷ εἴργειν με τῶν ἐμῶν (καθηκόντων) = **ἀλλ'** οὐδὲν δικαίωμα ἔχει αὐτὸς νὰ μὲ ἐμποδίζῃ ἀπὸ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ἰδικῶν μου καθηκόντων. **φρόνησον** = σκέψθητι, ἀναλογίσου. **νῶν** δοτ. ἡθ. ως **ἀπεχθῆς** (ἐνν. πᾶσι) = πόσον μισγτάς. **δυσκλεῆς** = μὲ κακὴν φήμην (λόγῳ τῶν ἀνοσιουργημάτων του). **ἀπώλετο** = ἐχάθη (ἡθικῶς). **αὐτότοφος** (αὐτὸς - φύρ, φωρδος = κλέπτης) = δ' ὑπὸ αὐτοῦ ἀνακαλυφθείεις. **ἀμπλάκημα** = ἀμάρτημα. **πρὸς αὐτοφ.** **ἀμπλακημάτων** = ἔνεκεν ἀμαρτημάτων ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ ἴδιου ἀποκαλυφθέντων. **ἀράσσω** = κτυπῶ, κρούω ἵσχυρῶς (τυφλών). **αὐτουργῷ χερὶ** = ἴδιᾳ χειρὶ. **αὐτὸς αὐτουργῷ** = σχῆμα ἐπαλληλίας. **ἔπειτα** δὲν ἐκφράζει δι' αὐτοῦ χρονικὴν ἀκολούθιαν, ἀλλὰ θέλει: νὰ δηλώσῃ τὴν σειρὰν τῆς διηγήσεως τῶν γεγονότων, ἀναφέρων πρῶτον τὰ ἀφορῶντα εἰς τὸν πατέρα, ἀκολούθως τὰ εἰς τὴν μητέρα κ.ο.κ. **διπλοῦν ἔπος** = διπλοῦν ὄνομα (παραθ. τῶν: μήτηρ καὶ γυνὴ) = ἡ ἔχουσα τὸ διπλοῦν τοῦτο ὄνομα. **λωβάσσομαι - ὄμαι** = βλάπτω, κακομεταχειρίζομαι. **ἀρτάνη** (ἐκ τοῦ ἀρτάω) = σχοινίον, ἀγγόνη. **λωβᾶται βίον** = ἀτίμιως τελευτᾷ, θέτεις ἀτιμιωτικὸν τέρμα εἰς τὸν θίον τῆς. **δύο - μίαν** ἀντίθεσις. **αὐτοκτονῶ** = ἀλληλοκτονῶ. **κοινὸν μόρον** = ἀμοιβαίον θάνατον. **ἔπαλλήλοιν χεροῖν** (δοτ. δργαν.) = μὲ χεῖρας ὑψωθείσας ἐναντίον ἀλλήλων. **δσω κάκιστα δλούμεθα** (πλαγ. ἐρωτ. πρότ. ἐκ τοῦ σκόπει) = δποῖον οἰκτρότατον τέλος, ποῖον θάνατον θὰ ἔχωμεν. **νόμου βίᾳ** = παραβιάζουσαι τὸν νόμον. **εἰ παρέξιμεν** (ρήμ. παρέξειμι) = ἐάν θὰ παραβιμεν. **ψῆφον** = ὥρισμένην ἀπόφασιν, ἐνῷ διὰ τοῦ **κράτη** ἐννοεῖ τὴν καθόλου βασιλικὴν ἔχουσίαν **γυναῖκ'** = γυναῖκε. ως οὐ μαχούμενα = ως μὴ δυνάμεναι νὰ πολεμήσωμεν. **ἔπειτα δέ· ἀντί:** τοῦτο δέ. **ἐκ κρεισσόνων** = ὑπὸ ἵσχυροτέρων. **ἀκούειν ταῦτα** ἀπαρέμφ. ἀκολουθίας = ὕστε νὰ ὑπακούωμεν εἰς ταῦτα. **ἀλγίονα** (ἀλγεινὸς) = λυπη-

ρότερα, χειρότερα. **αίτοῦσα** = παρακαλοῦσα. **τοὺς ὑπὸ χθονὸς** (ὄντας) ἐννοεῖ τὸν Πολυνείκη καὶ τοὺς ὑποχθονίους θεούς. **ξύγγνοιαν ἵσχω** (περίφρ.) = ξυγγράψκω = συγχωρῶ. **βιάζομαι τάδε** = παρὰ τὴν θέλησίν μου πράττω αὕτη ἐδῶ. **τέλος** = ἀρχή, ἀξιωμα. **οἱ ἐν τέλει δύντες** (καὶ ποιητ. διεθότες) = οἱ ἀρχοντες. **περισσός** = ὑπερβολικός, ὑπερβαλγων τὴν δύναμιν. **νοῦν οὐδένα** = κανὲν νόημα, τ. ἔ. εἰναι: ὅλως διόλου ἀνόητον.

Πραγματικαί. κινδύνευμα ἡ λέξις ὑποδηλοῖ μικροψυχίαν τῆς Ισιρήνης. **ἄλετο** δὲν ἐννοεῖ ἀπέθανε μετὰ τὴν τύφλωσιν, ἀλλ’ ἡθικῶς ἐχάθη μετὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς πατροκτονίας καὶ αἴμομειξίας. **ἀμπλακήματα** ἐννοεῖ τὰ ἀνοσιουργήματά του ταῦτα. **πλεκταῖσιν ἀρτάναισιν** ἐννοεῖ τὴν ἀγγόνην, δι’ ἣς ἀπηγγούνεθη ἡ μήτηρ των Ἰοκάστη.

(6') 69 — 99

Λεξιλογικαί. κελεύσαιμ^ρ ἄν· ἐνν. ὡς ἀντικ. τὸ προηγ. πράσσειν. **ἔτι** = (τώρα) πλέον, τ. ἔ. μετὰ τοὺς τελευταίους λόγους σου, οἱ ἀποῖοι ἐφανέρωσαν τὰ φρονήματά σου. **δρῶ μετά τινος** = συμπράττω μετά τινος· **μετ’ ἐμοῦ γε δρώης** ἄν ἡδέως = ἡθελεῖς συμπράξει δεβαλῶς μὲν ἐμὲ κατὰ τρόπον εὐχάριστον (εἰς ἐμέ). τίνος εἰδους λόγος εἶγι: ἐδῶ; **δοκεῖ** (ἐνν. εἰδέναι). **κείνον δ’ ἔγώ** ἀντί: ἔγώ δ’ ἐκείνον· προηγεῖται τὸ ἐκείνον πρὸς ἔμφασιν (εἰναι ἀντίθεσις). **καλόν...** **φίλη...** ἀσύνδετα, πρὸς ἔμφασιν. **δσια** = θεῖα, δίκαια. **πανουργήσασα** (ρ. πανουργέω - ὥ) = ἀποτολμήσασα δίκαιοιν ἔγκλημα (σχ. δεύτιωρον, διότι ἡ Ἀντιγόνη θάπτουσα τὸν Πολυνείκη παραβαίνει μὲν τὸν νόμον, ὅπερ ἦτο πανούργημα, ἀλλ’ ἐκτελεῖ ἔργον εὔσεβες). **δν** = καθ’ ὅν. **τοῖς κάτω** = τοῖς χθονίοις θεοῖς. **τῶν ἐνθάδε** = συγκρ. γεν. ἀντί: ἢ τοῖς ἐνθάδε (δηλ. τῷ Κρέοντι καὶ τοῖς λοιποῖς ἐπὶ τῆς γῆς ἀνθρώποις). **δοκεῖ** (ἐνν. τό: ἀτιμάσαι...). **τὰ τῶν θεῶν ἔντιμα** = τὰ παρὰ τοῖς θεοῖς νομιζόμενα ἔντιμα. **ἀτιμα ποιοῦματι** = θεωρῶ ἀτιμα. **ἀμήχανος** = ἀπορος, ἀγίκανος. **τὸ δρᾶν** προσδιορ. τὴς ἀναφορᾶς, πλεοναστ. ἐτέθη τὸ ἀρθρον. **προέχομαι** = προφασίζομαι. **ἄν προύχοιο** = (ἀντὶ προστακτ.). **ἔγώ δέ·** **ἰσχυρ.** ἀντίθεσις. (σοῦ) **ταλαίνης**· γεν. τῆς αἰτίας. **προταρβέω - ὥ** = φοβοῦμαι: ὑπέρ τινος. **ἔξορθόω - ὥ** = ἀνορθῶ, (ἐδῶ) ἔξασφαλίζω (ἀποπειρ. ἐνεστώς). **πότμος** (πίπτω) = μιτρα. **κεύθω** = ἀποκρύπτω. **κρυφῇ κεῦθε** (πλεογασμὸς) = τήρησέ

το μυστικόν. σύν δ' αὔτως = ώσαύτως δέ. καταυδάω - ω = διμιλῶ, λέγω φανερά. ἔχθιων = μισητότερα. σιγῶσ', έὰν μὴ πᾶσι κηρύξῃς τάδε· καταφατικῶς καὶ ἀρνητικῶς ἐκφράζει τὴν ἔννοιαν πρὸς μείζονα ἔμφασιν καὶ ἔξαρσιν τοῦ πάθους τῆς Ἀντιγόνης. Θερμήν-ψυχροῖσι· χάριν τῆς ἀντιθ. ἔθηκε ψυχροῖς ἀντὶ δεινοῖς. ἀδεῖν· ἀρ. β' τοῦ β. ἀνδάνω = ἀρέσκω. οἰς· ἐνν. τὸν Πολυνείκη καὶ τοὺς χθονίους θεούς. εἰ καὶ δυνήσῃ γε (ἐνν. ἀρέσεις) = θὰ εἰσαι ἀρεστὴ εἰς αὐτοὺς βεβαίως (τό γε), ἀν καὶ θὰ δυνηθῇς νὰ εἰσαι ἀρεστὴ (θάπτουσα). ἔραω - ω = (μετὰ γεν.) = ἐπιθυμῶ. ἀμήχανα = ἀδύνατα. ἀμηχάνων ἔρᾶς· ἡ φράσις αὕτη εἶναι παροιμιώδης, δπως καὶ ἡ: ἀδύνατα θηρᾶς. πεπαύσομαι, (ἀντὶ ἀπλ. μέλλοντος) = θὰ παύσω ὁριστικῶς, θὰ παραιτηθῶ ἀσφαλῶς τοῦ ἐγχειρήματος. ἀρχὴν οὐ = οὐδὲ. ἔχθαίρομαι = μισοῦμαι· ἐτέθη ὁ μέσος. μέλλων ἀντὶ παθητ. εἶναι = ὑπό. προσκείση = ἔσει (μετὰ θάνατον). δίκη = δικαίως. δυσβουλία = ἀφροσύνη. πείσομαι, τοῦ πάσχω. τοσοῦτον = τόσον μέγα. ἔα (μέτρ., συνίζησις) με καὶ τὴν ἔξ ἔμοῦ δυσβουλίαν· τὸ δλον συνάπτ. μὲ τὸ μέρος ἢ μὲ ιδιότητα αὐτοῦ. μὴ οὐ καλῶς (μετρικῶς τὸ μὴ οὐ πάσχει συνίζησιν) = οὐχὶ ἐντίμως, μετ' ἀρνησιν τίθενται καὶ τὰ δύο ἀρνητικὰ μόρια. στείχω = βαθίζω, πηγαίνω. ἔρχη = ἀπέργεσαι. ἄνους = ἀπερίσκεπτος. δρθῶς = ελλικονῶς.

Πραγματικά. οὔτ' εἰ θέλοις ἔτι πράττειν, ἥδεως δρώης ἀν... ἡ Ἀντιγόνη ἔξαντλήσασα προηγουμένως ὅλα τὰ ἐπιχειρήματά της διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν σύμπραξιν τῆς Ἰσμήνης καὶ μὴ ἐπιτυχοῦσα ταύτης, ἀρχεται πλέον αἰσθανομένη ἀντιπάθειαν πρὸς αὐτήν, ὡς ἐπιλήσμονα τῶν καθηκόντων τῆς καὶ δειλήν, καὶ μὴ θέλουσα τὴν συνεργασίαν τῆς. πλείων χρόνος, ἐκεῖ γάρ ἀεὶ κείσομαι· οἱ ἀρχαῖοι ἐπίστευον εἰς τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς καὶ τὴν αἰωνιότητα τῆς μετὰ θάνατον ζωῆς ἐν τῷ "Αδη. πολλὸν ἔχθιων ἔσῃ σιγῶσα κτλ. ὅποιον διαφαίνεται πάλιν τὸ ηθος τῆς Ἀντιγόνης; ὥστε μὴ οὐ καλῶς θανεῖν· μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἡ μὲν Ἀντιγόνη ἔξερχεται διὰ τῆς ἀριστερᾶς παρόδου, ἵνα ἔξελθοῦσα τῆς πόλεως προσδῆῃ εἰς τὴν ταφὴν τοῦ νεκροῦ, ἡ δὲ Ἰσμήνη διὰ τῆς δεξιᾶς θύρας εἰσέρχεται εἰς τὰ ἀνάκτορα, καὶ τοιουτοτέρπως κενοῦται ἡ σκηνή.

Οὕτως ἐν τέλει τοῦ προλόγου αἱ δύο ἀδελφαὶ ἔχαρακτηρίσθησαν δι' ὀλίγων καὶ ἔδηλώθη ἡ ὅλη δέσις τοῦ δράματος.

ΠΑΡΟΔΟΣ (100—161)

Λεξιλογικαί. στροφὴ α'. ἀκτίς· συνεκδοχ. ἀντὶ ἀκτίνες. ἀκτὶς ἀελίου = ἀκτινοβόλεις ἥλιε. Ὡ κανονικὴ σειρὰ τῶν λέξεων: ἀκτὶς ἀελίου, φάσις φανὲν ἐπιταπύλῳ Θήρᾳ, τὸ κάλλιστον τῶν προτέρων. ποτὲ = τέλος πάντων, ἐπὶ τέλους. Δι' αὐτοῦ θέλει νὰ δηλώσῃ τὴν μακρὰν ἐναγώνιον προσδοκίαν. φανὲν φάσις ἐφάνθησ· παρήχησις χάριν ἐμφάσεως. ἀμέρας βλέφαρον (περίφρασις) = ἡμέρας ὁφθαλμέ· τὸ βλέφαρον ἐτέθη ἀντὶ τοῦ ὁφθαλμοῦ, ἵτοι τὸ μέρος ἀντὶ τοῦ ὅλου· τὰ πολλὰ συγώνυμα ἀκτὶς ἀελίου, τὸ κάλλιστον φάσις, βλέφαρον ὁφείλονται εἰς τὰ καταπλημμυροῦντα τὴν ψυχὴν τῶν πολιτῶν αἰσθήματα χαρᾶς ἐπὶ τῇ ἀπαλλαγῇ τῆς πόλεως ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν. μολοῦσα (ῥήμ. βλώσκω) = ἐλθοῦσα. φώς, φωτὸς (δ.) = ἀνήρ. τὸν λεύκασπιν φῶτα = τὸν ἔχοντα λευκὰς ἀσπίδας στρατόν, διότι τὸ φῶς λαμβάνεται περιληπτ. καὶ ἐννοεῖ ὅλον τὸν στρατόν· ἥσαν δὲ αἱ Ἀργολικαὶ ἀσπίδες λευκαὶ καὶ στρογγύλαι. πανσαγία (πᾶν - σάγη = δπλισμὸς) = μὲ πανοπλίαν, πάνοπλον. φυγάδα (κατηγορ. κατὰ πρόληψιν) = ὥστε εἶναι φυγάδα. πρόδρομον· ἐπιρρηματικὸς προσδιορ. τοῦ φυγάδα, σημ. προτροπάδηρ. κινήσασα· μετκ. χρονική, προσδιορίζουσα χρον. τὸ μολοῦσα, ἵτοι ἀφοῦ ἐκίνησε (πρότερον), ἀφοῦ ἐτρέψειν εἰς φυγὴν. δέσυτέρω χαλινῷ = σὸν δέσυτέρῳ χαλινῷ. Ἀνήκει εἰς τὸ φυγάδα καὶ σημιάνει σὸν ταχυτέρῳ ἀριματι, διότι τὴν ἴδιότητα δέσυτέρῳ ἀπέδωκεν εἰς τὸ μέρος χαλινῷ, ἀντὶ εἰς τὸ ὅλον ἀριματι, ἥτο δὲ ταχύτερον, διότι οἱ Ἀργεῖοι διωκόμενοι κατὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἥλιου ἔφευγον ταχύτερον παρὰ κατὰ τὴν νύκτα. αἴρομαι = παρακινοῦμαι, ἔξαπτομαι. (τὸ) νεῖκος = ἔρις, φιλονικία. ἀμφίβολος = ἀμφίβολος, προκαλῶν ἀμφισθήτησεις, (διότι δὲ Ἐτεοκλῆς καὶ δὲ Πολυνείκης ἐφιλονίκουν, ἀμφισθητοῦντες περὶ τῆς βασιλείας). δέξαται κλάζων = ἔκβαλλων δέξεις κρωτηιούς. ὑπερέπτα (ὑπερέπτομαι) = ἐπέταξεν ὑπεράνω (τῆς πόλεως μας). αἰετὸς εἰς γάνως ὑπερέπτα = ως αἰετὸς ὑπερέπτα εἰς γάν. στεγανὸς = ἐστεγασμένος, κεκαλυμμένος. λευκῆς χιόνος ἡ γεν. ἀντὶ ἐπιθέτου χιονώδει (πτέρυγι) = μὲ πτέρυγας χιονολεύκους. ἵπποκομος = ὁ κομῶν θριξὶν ἵππου. κόρυς ἵπποκομος = περικεφαλία ἔχουσα λόφον ἐξ οὐρᾶς ἵππου.

ἀντὶ στρ. α' στὰς ὑπὲρ μελάθρων = σταθεῖς (λαβὼν θέσιν) ὑπεράνω τῶν οἰκιῶν ἥπιῶν. φρονώσαισι (ἐκ τοῦ φόνος, φονὴ) λόγχαις = μὲ λόγχας αἵρισθιψεῖς (προσωποπ.). ἀμφιχάσκω = ἀνοίγω τὸ στόμα

πέριξ, περιτριγυρίζω μὲ ἀγοικτὸν στόμα (θέλει νὰ δηλώσῃ διὰ τούτου τὴν μεγάλην μανίαν τῶν Ἀργείων). **έβα** = ἀπῆλθε (πρὶν δηλ. ἐκτελέσῃ τὸν σκοπόν του). Ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: στὰς δ' ὑπὲρ μελάθρων φονώσαις λόγχαις, ἀμφιχανῶν στόμα κύκλῳ ἐπτάπυλον ἔδα· ή μετ. στὰς προσδιορίζει χρον. τὴν μετ. ἀμφιχανῶν. **γένυσιν** = ἐτέθη δοτ. δραγαν. ἀντὶ τῆς αἰτιατ. γένυς, οὐ δονομαστ. εἶναι **γένυς** = κυρίως ή κάτω σιαγών, ἐν δὲ τῷ πληθυντ. γένυες καὶ συνηρ. **γένυς** = αἱ σιαγόνες η τὸ στόμα μετὰ τῶν ὅδοντων. **πλησθῆναι** = ἀδρ. τοῦ πίμπλαμαι = χορτανῶ. **στεφάνωμα πύργων** = πύργους στεφανώνοντας τὴν πόλιν, τὸν πυργιῶν περίβολον. **πευκάεις Ἡφαιστος** = τὸ ἐκ καιομένων πευκίνων δέρων πῦρ (μετωνυμία, ὥπως εἶναι: "Ἄρης ἀντὶ πόλεμος, Ἀφροδίτη ἀντὶ ἔρωτος, Ἀμφιτρίτη ἀντὶ θάλασσα κλπ.). **πρὶν ἐλεῖν** = πρὸ τοῦ νὰ καταλάθῃ, περιλάθῃ. **τοῖος** = διότι τοιοῦτος (αἰτιολογεῖται τὸ διατί ἔψυχον προτροπάδην οἱ Ἀργεῖοι). **ἐτάθη** = συντόνως ἔγινεν, ἤγερθη. **πάταγος Ἀρεος** = παταγώδης μάχη. **δυσχείρωμα** = τὸ δυσκόλως χειρούργεον = δύσκολως νικηθεῖσα (κερδηθεῖσα), δύσκολος κατάκτησις εἶναι παράθεσις εἰς τὸ πάταγος Ἀρεος. **ἀντιπάλω δράκοντι αἰτιον.** ποιητ. **μεγάλης γλώσσης κόμπους** = τὰς μεγαλαυχίας, τὰς μεγάλας κομπορηματύνας. **ὑπερεχθαίρω** = ὑπερβολικὰ μισῶ. **σφᾶς** = τοὺς Ἀργείους. **πολλῷ ῥεύματι** = μὲ πολλήν δριμήν (ἐπιτυχής μεταφορὰ ἐκ τοῦ χειριάρρου). **προσνίσομαι** = προσφέρομαι, ἐπέρχομαι (ἐναντίον τοῦ τείχους ἡμῶν). **καναχὴ** (ἐκ τοῦ κανάσσω) = δέξις ἥκος, κλαγγὴ (ἰδίᾳ μετάλλου) **χρυσοῦ** = χρυσῶν ὅπλων· ή γεν. εἶναι ὑποκειμενικὴ εἰς τὸ καναχὴ καὶ αἰτιολογεῖ τὸ ὑπεροπλίσαις = λόγῳ κλαγγῆς τῶν χρυσοποικίτων ὅπλων. **ὑπεροπλία** = ὑπερβολικὴ πεποίθησις εἰς τὰ ὅπλα, ὑπεροφία. **παλτὸν πῦρ** = ὁ κεραυνὸς (ὁ παλλόμενος ἄνωθεν). **παλτῷ πυρὶ** = διὰ τοῦ ἐκσφενδονισθέντος ὑπ' αὐτοῦ (τοῦ Διὸς) κεραυνοῦ· τίνος εἴδους δοτικὴ εἶναι; **ῥιπτεῖ** (ίστορ. ἐν.) = ἔρριψε, κατεκρήμνισε· τὸ **ὑπερεχθαίρει** καὶ τὸ **ῥιπτεῖ** ἐτέθησαν παρατακτικῶς ἀντὶ νὰ τεθῇ: ὑπερεχθαίρων (αἰτιολ. μετ.) ῥιπτεῖ. **βαλβίς** = ἴδε πραγματ. **ἐπ' ἀκρων βαλβίδων** = ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων τοῦ τείχους· προσδιορίζει τοπικῶς τὸ δριμῶντα ἀκρων βαλβίδες κυρίως εἶναι τὰ ἄκρα τοῦ τείχους, εἰς τὰ ὅποια διὰ κλίμακος ἀνέβη δ Καπανεύς. **νίκην** = νικητήριον κραυγήν. **ἄλαλάζω** = κραυγάζω ἵσχυρῶς· ή σειρὰ τῶν λέξεων: **ῥιπτεῖ** (τοῦτον τὸν Καπανέα) παλτῷ πυρὶ δριμῶντα ἥδη ἀλαλάζει νίκην ἐπ' ἄκρων βαλβίδων.

στροφὴ δ'. ἀντιτύπα δ' ἐπὶ γῆ = ἐπάνω δὲ εἰς τὴν γῆν, γῆς ἀνταπέδωκε τὸ κτύπημα. **τανταλόματι** = διασείσιαι, τραντάζοιαι. **πυρφόρος δς** = δς πυρφ. (ύπέρθεσις). **βακχεύω** = μαίνοιαι. **ἐπιπνέω** (μεταφορ. ἀπὸ τῶν ἀνέμων καὶ τῆς θυέλλης) = ἐφοριῶ (κατὰ τῆς πόλεως). **ριπαῖς...** ἀγτί: **ἄμα ριπαῖς ἀνέμων** = μετὰ τῆς αὐτῆς πρὸς τοὺς ἀνέμους δρμῆς καὶ ταχύτητος. **ἄλλας**: τροπ. = κατ' ἄλλον τρόπον (παρὰ σπως ἥλπιζεν). **τὰ μὲν** = τὰ μὲν σχέδιά του, οὓς ἀνέμεινε (νὺς γίνουν), οὓς ωνειρεύετο. **ἄλλα δὲ** = (ἐνν. κακά). **ἐπ' ἄλλοις** = ἐναντίον ἄλλων (ἥρωών τῶν Ἀργείων). **ἐπινωμάτω - ω** = ἐπισωρεύω, προξενῶ. **στυφελίζω** (ἐκ τοῦ στυφελὸς = τραχύς, σκληρός) = κτυπῶ ἵσχυρῶς, πατάσσω. **δεξιόσειρος** (περὶ τῆς λέξ. ίδ. πραγματικά) = ἵσχυρὸς καὶ γενναῖος συμβοηθός. **λοχαγὸς** = ἡγεμών. **τέλη** = φόρους, προσφοράς (ἔδω πρὸς τὸν Δία). **τροπαῖος** = δ τὴν τροπὴν τῶν ἔχθρῶν προκαλέσας, δ δοτήρ τῆς νίκης (εἰναι εἰρωνεία διὰ τοὺς ἡγεμόνας τῶν Ἀργείων, οἱ δοποὶ οἵονει οἱ ίδιοι προστίγμενοι τὰ πάγκαλλα ὅπλα τῶν, διὰ νὰ στηθῇ τὸ τρόπαιον). **στυγερὸς** = ταλαίπωρος, ἀθλιος. **ὦ** (δυϊκ.) = οἱ. **φύντε** = ἐναντιωμ. μετ. (ἀόρ. δ' ἔφυν τοῦ ρ. φύομαι = γεννῶμαι). **καθ' αὐτοῖν** = ἐναντίον ἄλληλων. **στήσαντε** = ἐγείραντες. **δικρατεῖς** = καὶ τὰς δύο νικησάσας, διττῶς φονικάς. **ἔχετον** (ίστορ. ἐνεστ.) μέρος κοινοῦ θανάτου = μεταλαμβάνουν, μετέχουν (μετέσχον) κοινοῦ θανάτου.

Ἄντιστρο'. ἄλλὰ γάρ = ἀλλ' ἐπειδή, μεγαλώνυμος = πολυάρινγτος. **ἀντιχαρεῖσα Θήβᾳ** = χαρεῖσα ἐξ ίσου πρὸς τὴν... (δηλ. πρὸς τὴν χαρεῖσαν Θ. ἥλθε καὶ ἡ Νίκη πλήρης χαρᾶς). **ἐκ μὲν δὴ πολέμων** = κατόπιν τοῦ τελευταίου τῷρα πολέμου. **τίθεμαι λησμοσύνην** = λησμονῶ. ἀντικείμ. ἐνν. τὰς παρελθούσας συμφοράς. **παννύχιος** καὶ **πάνυχος** = δλονύκτιος, ἀντίθ. τοῦ πανημέριος. **ἔλελίχθων** (ἐκ τοῦ ἔλελίζω = ποιῶ τι τρέπειν ἢ σείσθαι) = δ σείων καὶ κινῶν τὸ ἔδαφος (ἐνν. διὰ τῶν χοροπηγμάτων). **Θήβας**· γεν. ἀντικ. **ἐπέρχομαι** = ἐπισκέπτομαι. **ἄρχοι** = εἴθε νὰ ἔξαρχῃ τοῦ χοροῦ. **δδε** = ίδού. **ἄλλα γάρ** = ἀλλ' ὅμιλος (δ γάρ αἰτιολογεῖ τὸ ἐννοούμενον: ἀλλὰ στῶμα). **νέον εἰληχώς** (τοῦ ρ. λαργάνω) = νεωστὶ ἀναλαβών. **νεοχαρός** = νέος, πρόσφατος. **ἐπὶ νεαραῖσι συντυχίαις θεῶν** = μετὰ τὰ νεωστὶ συμβάντα ἐκ τῶν θεῶν σχετίζεται τοῦτο οὐχὶ πρὸς τὸ χωρεῖ, ἀλλὰ πρὸς τὸ θαυματεύς νεοχιρός. **νεαράς συντυχίας** ἀποκαλεῖ τὸν τελευ-

ταῖον θάνατον τῶν ἀδελφῶν, δέ ποτος ἦτο μὲν κακός, ἀλλ' ὑπῆρξεν εὑμενῆς εἰς τὸν Κρέοντα. **δῆ** = ἀρά γε. **μῆτις** = σκέψις. **ἔρεσσω** (μεταφρ. ἐκ τῶν κωπηλατῶν) = ἀνακινῶ ἐν τῷ νῷ, ἀναλογίζομαι. **ὅτι** = διότι. **λέσχη** = ἀμιλία, εἴτα δέ τόπος, ὅπου ὥμιλοιν, ἐδῶ συνέλευσις. **σύγκλητος** = ἔκτακτος (ἴδε πραγματικά). **προτίθεμαι** = συγκαλῶ δημοσίᾳ. **πέμψας** = μεταπεμψάμενος = στείλας καὶ προσκαλέσας.

Πραγματικαί. Ἀπὸ τοῦ στίχου 100-161 εἶναι ἡ πάροδος τοῦ χοροῦ, ἀποτελουμένου ἐκ 15 προσώπων, τὰ ὁποῖα ἀπαρτίζουν δύο ἡμιχορίαι, ἐξ ἑπτὰ προσώπων ἔκατερον, καὶ τὸν κορυφαῖον τοῦ χοροῦ. Ὁ χορὸς συγκείμενος ἐξ ἐπισήμιων γερόντων Θηβαίων εἰσέρχεται διὰ τῆς δεξιᾶς παρόδου, κατεχόμενος ὑπὸ αἰσθημάτων χαρᾶς διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς πόλεως ἀπὸ τοῦ ἔχθρου καὶ ἔξωτερικεύων ταῦτα διὰ τῆς ὥδης τοῦ. Εὐλογον δὲ ἦτο μετὰ τὸν μέγαν τῆς προτεραίας κίνδυνον νὰ πρόσαγορεύῃ πρώτον τὸν ἀνατέλλοντα ἥλιον, τὸν ὁποῖον δὲν ἥλπιζεν ὅτι θὰ ἐπανέλεπε μὲ τόσην χαράν, κατόπιν τῶν φοβερῶν τῶν πολεμίων ἀπειλῶν. **Θήβᾳ** ἡ πόλις ἐλέγετο Θήβῃ καὶ Θῆβαι, ἐλέγετο δὲ ἑπτάπυλος πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τῶν ἔκατοι πύλων Θηβῶν τῆς Αἰγύπτου. **Διρκαίων** ἡ Δίρηη κατὰ τὴν μυθολογίαν ἦτο θυγάτηρ τοῦ Ἡλίου καὶ γυνὴ τοῦ Λύκου, τοῦ βασιλέως τῶν Θηβῶν, ἐπειδὴ δὲ αὕτη ἐδείχθη σκληρὰ πρὸς τὴν πρώτην γυναῖκα τοῦ Λύκου, τὴν Ἀντιόπην, τὴν προσέδεσαν οἱ ἐκ τοῦ Διὸς υἱοὶ αὐτῆς, ὁ Ζῆθος καὶ ὁ Αιμφίων, εἰς κέρατα ἀγρίου ταύρου, ἀφ' ὧν κρητινισθεῖσα αὕτη εἰς τὴν κρήνην ἔδωκε τὸ σνομά της εἰς αὐτήν. Προετέλιησε δὲ διοιητῆς τὴν Δίρηην ἀντὶ τοῦ ἀνατολικώτερον ἔσοντος Ἱσμηνοῦ ποταμοῦ, τὸν διότον ἔπειρε νὰ ἀναφέρῃ, διότι αὕτη ἦτο ἐπισημοτέρα εἰς τὸν μύθους. **δράκοντι** ἐνῷ οἱ Ἀργεῖοι παραβάλλονται πρὸς ἀετόν, οἱ Θηβαῖοι παραβάλλονται πρὸς δράκοντα, ἀφ' ἐνὸς μὲν διότι δ δράκων εἶναι φύσει πολέμιος τοῦ ἀετοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι, ὡς ἀναφέρει ὁ μύθος, οἱ Θηβαῖοι ἦσαν δρακοντογενεῖς, ἦτοι ἐγεννήθησαν ἐξ δδόντων δράκοντος, τοὺς ἐποίους εἶχε σπείρει δὲιδρυτὴς τῆς Καδμείας Κάδμιος, φονεύσας τὸ θηρίον. **Ζεὺς γάρ μεγάλης γλώσσης...** πρὸς ποῖον παρόμιοιον ῥητὸν χριστιανικὸν ἀντιστοιχεῖ τοῦτο; **χρυσῶν** ἐννοεῖ χρυσοποιείτων καὶ οὐχὶ χρυσῶν. **νίκην ἥδη δρμῶντα** πρόκειται περὶ τοῦ ἥρωος Καπανέως, δέ ποτος ἦτο πατὴρ τοῦ ὄλυμπιοῦ Σθενέλου καὶ ἦτο ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει εἰς ἐκ τῶν ἑπτὰ ἥγειρόνων, τῶν ἐκστρατευσάντων κατὰ τῶν Θηβῶν, ἐκεραυ-

νοσολήθη δὲ ὑπὸ τοῦ Διός, διότι ἐκαυχήθη, διτὶ θὰ κατασκάψῃ τὰς Θῆδας, εἴτε τὸ γῆθελεν, εἴτε μὴ ὁ Ζεύς. **Βαλβίδων**: βαλβίδες καὶ βαλβίδες ήτο τὸ μέρος τοῦ σταδίου, ἀπὸ τοῦ ὅποιου γραμμένην ὁ δρόμος τῶν ἀγωνιζομένων καὶ τὸ ὅποιον εἰς τὸν ἵπποδρομὸν ἐλέγετο **ἄφεσις** η **ἀφετηρία**: ἐνίστε ὅμιλος ἐσῆμαινε καὶ τὸ τέριμα, ἐπειδὴ οἱ ἀγωνιζόμενοι διαιλογίαν ἔπανήρχοντο εἰς τὰς βαλβίδας. Ἐδῶ δὲ σημιαίνουν τὰ ἄκρα τοῦ τείχους, τὰς ἐπάλξεις αὐτοῦ. **δεξιόσειρος**: μεταφορ. ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς τεθρίπποις ἀριασι δεξιῶν παρασείρων ἵππων. Παράσειροι: δὲ ἵπποι ήσαν οἱ βοοθητικοὶ τῶν δύο κυρίων ἵππων ὑπὸ τὸν ζυγὸν τοῦ ἀριαστοῦ, τῶν καλουμένων ζυγίων, οἱ λεγόμενοι σειραῖς η παρήρροι (παρ' ήμιν λέγονται γεντέπια). Ἐπειδὴ ὅμιλος ὁ δεξιὸς ἵππος ὥφειλε κατὰ τοὺς ἀγῶνας τῶν ἀριαστοδρομῶν, κάμπιτων τὴν νύσσαν πρὸς τὰς ἀριστερά, νὰ διατρέχῃ τὸν μεγαλύτερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους κύκλον, ἔπειπε νὰ είναι γενναῖος καὶ ἰσχυρός. **ἔπτα λοχαγοί**: ἔπτα πύλαι ήσαν, ἔπτα οἱ ἡγειρόνες τῶν Ἀργείων καὶ ἔπτα οἱ Θηθαῖοι ἡγειρόνες. **Ζηνὶ τροπαίων**: ὁ Ζεὺς ήτο ὁ δοτήρ τῆς νίκης, ὁ τροπαῖος: τρόπαιον δὲ ήτο τὸ σύμβολον τῆς τροπῆς τοῦ ἔχθροῦ, τὸ μνημεῖον τῆς νίκης, σχηματιζόμενον ὑπὸ τῶν νικητῶν ἐξ ἀσπίδων, περικεφαλαιῶν καὶ ἄλλων ὅπλων τῶν ἡτημένων. **Νίκα**: ἐτιμάτο ὡς ἴδια θεά, ἔχουσα πτερὸν καὶ φέρουσα συνήθως στέφανον η κλάδον νίκης: ὠραιοτάτην παράστασιν αὐτῆς ἔχομεν τὴν νίκην τοῦ Παιωνίου. **πολυαρμάτω Θήβα**: ἐλέγετο πολυάρματος, διότι εἶχε πολλὰ καὶ ὠραῖα ἀρματα, διὰ τοῦτο καὶ ὁ Πίνδαρος τὴν ἀποκαλεῖ φιλάρματον, εὐάρματον, χρυσάρματον κτλ. **Βάκχιος**: ἀντὶ Βάκχος, γεννηθεὶς ἐν Θῆδαις ὑπὸ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Σειρέλης, θυγατρὸς τοῦ Κάδμου, καὶ διὰ τοῦτο ἴδιαιτέρως λατρευόμενος ἐν αὐταῖς, συνεχόρευε δὲ οὕτος διευθύνων τοὺς χορούς, σπωας ἐπιστεύετο καὶ παριστατο διὰ πολλῶν ἔργων τέχνης. **ἄλλ'** δέε γάρ... οἱ ἐν τοῖς τελευταῖοις στίχ. 155-161 ἀπαγγελόμενοι: ὑπὸ τοῦ κορυφαίου τοῦ χοροῦ ἀνάπαιστοι ῥυθμίζουσι τὸ βῆμα τοῦ ἑξερχομένου ἐκ τῶν ἀνακτόρων Κρέοντος. **σύγκλητος λέσχη**: ἀναχρονιστικῶς είναι η κατὰ τοὺς ἴστοροις χρόνους γινομένη ἐκτάκτος συνέλευσις τῆς Ἐκκλησίας, διεκρίνοντο δὲ αἱ ἐκκλησίαι τοῦ Δήμου τῶν Ἀθηναίων εἰς τὰς τακτικάς, γινομένας κατὰ μήνα καὶ καλουμένας **κυρίας**, καὶ εἰς τὰς ἐκτάκτους, τὰς διοικέσσυνες τοῦτον δι' ἐπειγούσας καὶ ἐκτάκτους ἀνάγκας, καὶ τὰς διοικέσσυνες ἐκάλουν **ἐκτάκτους**: συιφώνως λοιπὸν πρὸς αὐτὰς λέγει ἐδῶ ὁ Σοφοκλῆς σύγκλητον τὴν συνέλευσιν τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ καὶ διὰ

τοῦτο λέγει κοινῷ κηρύγματι, διότι δημιοσίᾳ εἰδοποίησεν, ὅπως δημοσίᾳ ἐκαλεῖτο καὶ ἡ ἔκτακτος συνέλευσις τοῦ δῆμου.

ΠΡΩΤΟΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ (162 – 381)

α.) 162 – 222

Λεξιλογικαί. ἀσφαλῶς· προσδιορ. τὸ ὕβρισαν καὶ κάρινεις ἀντίθεσιν πρὸς τὸ σάλω. σάλω = μὲν θαλασσοταραχὴν (μεταφορὰ ἀπὸ τῆς θαλάσσης, παραβαλλομένης τῆς πολιτείας πρὸς σαλεύον σκάφος). σείσαντες = συγκλονίσαντες. πομπὸς = ἀπεσταλμένος, κλητήρ. δίχα ἐκ πάντων = ἔξωχοιςτά, κατ' ἐκλογὴν ἀπὸ ὅλους. ἔστειλ' ίκέσθαι = μετεπειψάμην = ἔστειλα καὶ σᾶς προσεκάλεσα. εἰδὼς (ἀπειλ.). κράτη θρόνων = τὴν βασιλικὴν ἀρχὴν (δι πληθυντ. ἀριθ. πρὸς ἐκδήλωσιν μεγαλοπρεπείας). ὥρθου = ἐκυθέρνα, ὧδηγεις δρθώς. διώλετο = ἐχάθη. μένοντας ἐμπ. φρονήμασιν = ὅτι παρεμένετε μὲν σταθερὰ φρονήματα (ὅτι ἐμίνετε πιστοί). Ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: εὐ εἰδὼς τοῦτο μὲν σέδοντας ἀεὶ τὰ κράτη θρόνων Λαΐου, τοῦτ' αὖθις, γηίκα Οἰδίπους ὥρθου πόλιν, κάπει διώλετο, μένοντας ἔτι ἐμπ. φρονήμασιν ἀμφὶ τοὺς κείνους (Λαΐου καὶ Οἰδίπ.) παῖδας. πρὸς διπλῆς μοίρας = ἀπὸ κοινὴν μοίραν (θανάτου). παίσαντες καὶ πληγέντες = κτυπήσαντες καὶ κτυπηθέντες, φονεύσαντες καὶ φονευθέντες. σὺν αὐτόχειρι μιάσματι = σὺν μιάσματι αὐτοχειρίας = δι ἰδιοχείρου μιαρᾶς πράξεως. κράτη καὶ θρόνους· σχῆμ. ἐν διὰ δυοῖν (θέλεις νὰ δηλώσῃ τὴν ὅλην ἔξουσίαν). δὴ = ὡς εἶναι γνωστόν. κατ' ἀγχιστεῖα γένους τῶν δλωλότων (ἐτέθη οὐδ. ἀγχιστεῖα ἀντὶ θηλ. ἀγχιστείαν) = σύμφωνα μὲ τὴν πλησιεστάτην συγγένειαν πρὸς τοὺς φονευθέντας. ἀμήχανον = ἀδύνατον. παντὸς ἀνδρὸς (ἐνν. ἀρχοντος). ἐκμαθεῖν (ὑποκ. τινὰ) = νὰ μάθῃ τις ἀκριβῶς. γνώμην = τὰς ἰδέας. Ἡ ἐπαλληλία τῶν πολλῶν συνωνύμων **Ψυχήν, φρόνημα, γνώμην, διὰ νὰ δηλωθῇ τὸ ὅλον καὶ ἀληθὲς φρόνημα. πρὶν ἀν· ἡ σύνταξις τοῦ πρὶν μεθ' ὑποτακτ. (φανῆ) λόγῳ τῆς προσηγ. ἀρνητικῆς ἐννοίας ἀμήχανον κλπ. ἀρχαῖς τε καὶ νόμοισιν = ἐν τῇ ἵκανότητι τῆς διοικητικῆς ἔξουσίας καὶ τοῦ νομισθετεῖν (εἰς τὴν γνώμην τοῦ Βίαντος τοῦ Πριηνέως «ἀρχὴ ἀνδρα δείκνυσι» προσθέτει δ. Σοφοκλῆς καὶ τὴν νομισθετικὴν ἵκανότητα τοῦ ἀρχοντος). ἐντριβῆς φανῆ = δοκιμασθῇ. ἐμοὶ γάρ... Ὁ Κρέων ἀρχε-**

ται ἀναπτύσσων τὸ βασιλικὸν πρόγραμμά του. **ὅστις** μὴ ἄπτεται (ἀναφ. ὑποθ. πρότ.) = ἐάν τις δὲν ἐπιλαμβάνηται. **ἔγκλησας** ἔχει = ἔχει κλεισμένην (ἐκ φύσου), δὲν ὅμιλει μετὰ παρρησίας. **δοκεῖ** = ἔξ αὐτοῦ ἡ ἐν ἀρχῇ δοτ. προσωπ. ἐμοί. Εἰς τὸ δὲ τοῦτο ἀνήκει τὸ νῦν, ἐνῷ εἰς τὸ πάλαι θὰ ἐννοηθῇ δι παρατατ. ἐδόκει, δηλ. πάλαι τε ἐδόκει καὶ νῦν δοκεῖ. **μείζον'** (**α**) = ἀνώτερον, πολυτιμότερον φίλον (χρησιμ. ὡς ἐπιθ. διορ. τοῦ φίλον). ἀντὶ τῆς αὐτοῦ **πάτρας** β' δρος τῆς συγκρίσεως = ἡ τὴν αὐτοῦ πάτραν. **οὐδαμοῦ λέγω** (ἐνν. εἰναι) = οὐδέλως τὸν ὑπολογίζω, οὐδέλως τὸν ἐκτιμῶ. ἡ σειρὰ τῶν λέξεων : καὶ ὅστις ἀντὶ τῆς αὐτοῦ πάτρας φίλον νομίζει μείζον' (**α**), τοῦτον οὐδαμοῦ λέγω. Τὰ κατωτέρω : ἵστω Ζεύς... μέχρι τοῦ στίχ. 187 εἰναι διὰ μέσου καὶ περιγράφουν τὸν ἐπίσημον δρόκον, διν κάρινει δι Κρέων εἰς τὸν Δία. **ἵστω** (οἶδα) = ἂς εἰναι μάρτυς. **οὔτ'** ἀν σιωπήσαιμι, εἰναι ἀπόδοσις τῆς ὑποθετ. μετ. **δρῶν** = εἰ δρόψην. **ἄτη** (ἡ) = δλεθρος, καταστροφή. **τοῦτο** = τὸ ἔξης. **γιγνώσκω** = ἔχω πρὸ διφθαλιμῶν. **ἥδε**, ἡ πόλις. **πλέοντες** (ὑποθ.). μεταφορὰ ἀπὸ τῶν πλοίων. **ποιούμεθα** = ἀποκτῶμεν. **δρῆθης** = εὐτυχόσγεις, οὕσης σώας. **τοιοῖσδε νόμοισι** = ἐπὶ τῇ βάσει τοιούτων προγραμματικῶν ἀρχῶν. **αὔξω** = πιεγαλύνω, πιεγαλυτέρων καὶ ἐνδοξοτέρων καθιστῶ. **ἀδελφὰ τῶνδε** = σύμφωνα μὲ τὰς ἀρχάς μου αὐτάς. **πάντ' ἀριστεύσας δορὶ** = καθ' ὅλα ἀριστος δειγθεὶς ἐν τῇ μάχῃ. **τὰ πάντ' ἔφαγνίσαι** (ἔξαρτ. ἐκ τοῦ κηρύξας ἔχω) = νὰ προσφέρωμεν πάσας τὰς νενομισμένας τιμᾶς (δηλ. σπονδάς, κτερίσματα κτλ.). **ὅσα ἔρχεται κάτω** = ὅσα κατέρχονται κάτω ὑπὸ τὴν γῆν. **Πολυνείκη λέγω** παράθεσις τοῦ ἔγγαιμον. **ἔγγενεις** = ἔγχωρίους. **φυγάς κατελθών** = ἐπανελθὼν ἐκ τῆς φυγῆς. **πρῆσαι** (πρήθω) = νὰ κατακαύσῃ. **κατ' ἄκρας** (κυρίως ἀπὸ κοφυφῆς ἔως κάτω) = καθ' δλοκληρίαν. **κοινοῦ πάσασθαι** (πατέομαι) = νὰ γευθῇ ἀδελφικοῦ ἡ συγγενικοῦ αἴματος. **τοὺς δὲ ἐνν. πολίτας.** **κτερίζω** = προσφέρω κτέρεα ἡ κτερίσματα, κηδεύω μὲ πᾶσαν τιμὴν ἀνήκουσαν εἰς τοὺς νεκρούς. **πρὸς οἰωνῶν ποιητ.** αἴτιον. **ἔδεστὸν** = ἔδεσθὲν = κατασπαραχθέν. **αἰκίζω καὶ αἰκίζομαι** = μεταχειρίζομαι κακῶς, κακοποιῶ. **φρόνημα** = θέλησις ἡ σειρὰ τῶν λέξεων : ἔττη δ' ἀθαπτον καὶ ίδειν δέμας (Πολυνείκους) **ἔδεστὸν** καὶ αἰκισθὲν πρὸς οἰωνῶν καὶ κυνῶν. **κούποτ'** ἐκ γ' ἐμοῦ τιμὴν προέξουσ' οἱ κακοὶ τῶν ἐνδίκων = καὶ οὐδέποτε ἀπὸ ἐμὲ τούλάχιστον θὰ τύχωσι πιεγαλυτέρας τιμῆς οἱ κακοὶ ἀπὸ τοὺς δικαίους (δὲν πρόκειται

ἵεθαίνως ἐνταῦθα περὶ ἀποδόσεως μεγαλυτέρας τιμῆς εἰς τὸν Πολυνεί-
κη, ἀλλὰ περὶ Ἱσης, ἀλλ' ὁ Κρέων ἐννοεῖ διὰ τούτων, ὅτι ὅταν διθῆ
ἴση τιμή, τότε οἱ ἀγαθοὶ τιμῶνται ἐξ Ἰσου, ἐνῷ αὐτοὶ δικαιοῦνται
μεγαλυτέρας τιμῆς, διοιώσ οἱ κακοὶ τιμῶνται ἐξ Ἰσου, ἐνῷ οὐδειμάζε
δικαιοῦνται τιμῆς). **Θανὼν καὶ ζῶν** πρωθύστερον. τὸν δύσνουν
καὶ εὑμενῆ· προσδιορ. ἀναφορᾶς. δύσνους = δυσιενῆς, ἔχθρός. που
= ὡς νόμιζω. **Ἐνεστί σοι** = εἰναι δικαίωμά σου. **νόμῳ χρῆσθαι** =
νοιούθετεν· ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: σοι γέ που ἐνεστὶ παντὶ νόμῳ χρῆ-
σθαι καὶ περὶ τῶν θανόντων καὶ περὶ ἡμῶν, δόποις ζῶμεν. ὡς ἀν
σκοποὶ ήτε (εἰναι πλαγ. ἔρωτ. πρότασις ἐξαρτ. ἐκ τοῦ δράτε ἡ σκο-
πεῖτε) τῶν εἰρημένων=προσέξατε, πῶς θὰ φυλάξετε τὰ διατεταγμένα
ὑπ' ἐμοῦ. **νῦν** = λοιπόν. **Βαστάζειν** (μεταφ. ἀπὸ τοῦ φορτίου) = νὰ
ἀναλάβῃ τὸ δάρος τῆς φυλάξεως. **προτίθημι** = ἀναλόέτω. **ἐπίσκοπος**
= σκοπός, φρουρός. **ἐπεντέλλω** = πρὸς τούτοις διατάσσω· ἡ κανο-
νικὴ διατύπωσις τῆς φράσεως θὰ ήτο: **τί δῆτ' ἐστὶ τοῦτο τὸ ἄλλο,**
ὅ **ἐπεντέλλοις** ἔτι ἄν; ἀλλὰ τί λοιπὸν εἰναι τοῦτο τὸ ἄλλο, τὸ δόποιον
προσέτι ηθελεις διατάξει εἰς ἐμὲ νὰ ἐκτελέσω; ἡ δύναται τὸ **ἄλλο** νὰ
ἐκληγφθῇ ὡς ἐπιφρηματικὸν κατηγορούμενον τοῦ **τοῦτο** καὶ νὰ ἐγη-
γηθῇ ἐπὶ πλέον, δηλ. τί ἄλλο ἐπὶ πλέον ηθελεις διατάξει; **ἐπιχωρῶ** =
ἐπιτρέπω. τὸ μὴ **ἐπιχωρεῖν** ἀντ. τοῦ ἐπεντέλλω. **ἀπιστῶ** = ἀπει-
θαρχῶ. **τάδε** = τὰ κεκηρυγμένα, τὰ διατεταγμένα. δς ἔρα... ἀναφορ.
συμπερ. πρότ. = ὥστε οὕτος νὰ ἐπιθυμῇ. **καὶ μὴν** = καὶ ἀλγθῶς.
μισθός (εἰρων.). **νπ' ἐλπίδων** (ἀναγκ. αἴτιον). **τὸ κέρδος** = ἡ
ἐλπὶς τοῦ κέρδους. **διώλεσεν** γνωμ. ἀρ.= συγήθως καταστέψει.

Πραγματικαί. ἀνδρες ἐξελθόν μετὰ πολλῆς μεγαλοπρεπείας
διὰ τῆς μέσης (βασικῆς) πύλης τοῦ ἀνακτόρου ὁ Κρέων καὶ κρατῶν
σκῆπτρον προχωρεῖ ἐν συνοδείᾳ τῶν δορυφόρων του μὲ δυθμὸν σύμφω-
νον πρὸς τοὺς ἀναπαιστικοὺς στίχους 155-156 τοῦ κορυφαίου τοῦ Χοροῦ.
Λαθὸν δὲ ἀκολούθως θέσιν εἰς τὸ προσκήνιον, προσφωνεῖ μετά τινος
ὑπερφροσύνης τοὺς γέροντας, τοὺς ἀποτελοῦντας τὸν χορόν, ἀπλῶς
καὶ συντόμως διὰ τοῦ «ἀνδρες», ἀνακοινοῖ τὰς ἀρχὰς τοῦ προγράμ-
ματός του καὶ ἐξαγγέλλει τὸ προκηρυχθὲν διάταγμα αὗτοῦ περὶ τῶν
ἀδελφῶν Ἐτεοκλέους καὶ Πολυνείκους. **ὅτι ήδ' ἐστὶν ἡ σώζουσα**
κλπ. Τὴν ὥραιάν ταύτην ἰδέαν τοῦ Κρέοντος, ὅτι ἐφ' ὅσον τὸ σκάφος
τῆς πολιτείας πλέει καλῶς, ἀποκτῶμεν καὶ τοὺς φίλους, ητο: ἂν ἔχω-

μιν πατρίδα, ἔχοιεν καὶ φίλους, ἀν δὲν ἔχωιεν πατρίδα, οὐδὲν ἔχοιεν, ἐξέφρασε δι' ἄλλων λόγων καὶ διὰ Περικλῆς (Θουκ. ΙΙ 60) «ἔγω γάρ ήγοῦμαι πόδιν πλείω ξύμπασαν δρθεούμενην ὁφελεῖν τοὺς ιδιώτας, η καθ' ἕκαστον τῶν πολιτῶν εὐπραγοῦσαν, δρθράν δὲ σφαλλομένην...». ἀλλά ἔρχεται τοῖς κάτω νεκροῖς παρ' ἀρχαῖοις ἐπεκράτει η ἀντίληψις, διτι αἱ ἐπιτύμβιοι χοαὶ εἰσέδυον ὑπὸ τὴν γῆν καὶ ἔφθανον μέχρι τῶν νεκρῶν. τοὺς ἔγγενεῖς = τοὺς λατρευομένους καὶ τιμωμένους ἐν τινὶ τόπῳ, λέγεται δὲ πρῆσαι, ὑπερβολικῶς διὰ τοὺς θεούς, διότι θὰ ἔκαίστο μόνον τὰ ιερά των καὶ οὐχὶ καὶ οἱ θεοί. "Ἄξιον ἐν τέλει παρατηρήσεως ἐπὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Κρέοντος λεχθέντων εἰναι, διτι κατὰ τοὺς ἡρωικοὺς χρέοντας διὰ λαδὸς καλούμενος ὑπὸ τοῦ θασιλέως ἤκουε τὰς γνώμας αὐτοῦ, χωρὶς νὰ φέρῃ ἀντιρρήσεις, ἀλλὰ μόνον συιδουρβευτικὰς γνώμας διατυπῶν.

β' 223 — 277

ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΑΙ. ὅπως = διτι. ὑπὸ τάχους = ἔνεκα ταχύτητος. δύσπνοις = δυσκόλως ἀναπνέων, ἀσθμαίνων. ίκάνω (σημιασ. παρακ.) = ἔχω ἔλθει. κοῦφον ἔξαρας πόδα (τὸ κοῦφον προληπτ. κατηγορ., η δὲ μετοχ. αἰτιολ.) = μετεωρίσας τὸν πόδα (συνεκδ. ἀντι πληθυντ.), ὥστε νὰ εἰναι ἐλαφρές, θαδίσας πολὺ ταχέως. φροντίδων· γεν. ὑποκειμ. εἰς τὰς ἐπιστάσεις, ἐπερ οημαίνει σταθμούς. πολλάς γάρ ἔσχον φροντίδων ἐπιστάσεις = διότι αἱ διάφοροι σκέψεις μὲ ήγάκασαν νὰ κάμιω πολλοὺς σταθμούς. κυκλῶν ἐμαυτὸν ἔδοις εἰς ἀναστροφὴν = κόμινων πολλάς στρεψάς εἰς τὰ διόφορα οημεῖα τῆς ὁδοῦ μὲ τὸν σκοπὸν νὰ ἐπιστρέψω (τοῦτο λέγεται περὶ τῶν ἀναποφασίστων). αὐδάω -ῶ = λέγω. ηδύδα μυθουμένη, πλεονασμός. οἱ = ἐκεῖ δηπο. δίδωμι δίκην (παθ. τεῦλαμβάνω δίκην) = τιμωροῦμαι. μολὼν (θλώσκω) ὑποθετ. μετ. τλήμων = ἀθλιος. τάδε = τὸ περὶ-οἱ διάλογος ζήτημα. οὐκ ὀλγυνῆς; (ἐδὲ θὰ λυπηθῆς) = δὲν θὰ τιμωρηθῆς; ἐλίσσω = ἀνελίσσω εἰς τὸν νοῦν μου. ἀνύτω καὶ ἀινύω = διανύω, διατρέχω. σχολῆ βραδύς = δραδέως καὶ μετὰ δυσκολίας. βραχεῖα μακρά = δεξύμιωρον σχῆμα. ἐνίκησεν = ἐπεκράτησεν, ὑπερίσχυσεν ή γνώμη, ὑποκ. αὐτοῦ τό: δειρο μολεῖν. κεὶ τὸ μγδὲν ἔξερῶ = καὶ ἀν θὰ εἴπω ἐν^ο μηδενικόν, καὶ ἀν θὰ σοῦ ἀνακοινώσω ἐν τίποτε. δράττομαι τινος = πιάνομαι η κρατοῦμαι ἀπό τι. τὸ μη̄ παθεῖν ἀν ἀλλο πλὴν τὸ μόρσιμον = διτι δὲν

Νησία

θέλω πάθει αλλο τι; ή τὸ πεπρωμένον. ἀνθ' οὖ· ἀναγκ. αἰτιον. ἀθυμία = ἐνχώνιος λύπη. τάμαυτοῦ = τὰ ἀφορῶντα εἰς ἐμέ. γάρ (διασαφ.). δοτις ἦν δ δρῶν (δ δράστης). πλαγ. ἐρωτ. πρότ. οὐδ' ἂν δικαιώσ... = καὶ ἐπομένως δέν... στοχάζομαι = σκοπεύω. εὖ γε στοχάζη = ἀλγθώς καλὰ ἀποδλέπεις πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ σου. ἀποφάργυνσαι κύκλω τὸ πρᾶγμα = προφυλάσσεσαι ὅλόγυρα πρὸς ἀποφυγὴν τῆς εὐθύνης τοῦ πράγματος. ὡς σημανῶν νέον τι = δι πρόκειται ν' ἀνακοινώσῃς σοθαρόν τι. γάρ· αἰτιολογ. τὰ ἐννοούμενα ἐκ τῶν προηγουμένων, εὖ στοχάζη κάπιοφάργυνσαι τὸ πρᾶγμα . . . τὰ δεινὰ = τὰ φοβερά (ἔννοει τὴν τιμωρίαν τοῦ θανάτου). προστίθησ' ὅκνον πολὺν = ἐμβάλλουν μεγάλην δειλίαν. οὔκουν ἔρεις ποτε ; = δὲν θὰ εἰπῆς τέλος πάντων ; ή ἐρώτησις μετὰ τῆς ἀρνήσεως ίσοδυναιτεῖ μὲν τονον κατάφασιν : εἰπὲ τέλος πάντων· δμοίως καὶ τὸ εἰτ' ἀπαλλαχθεις ἀπει (περίφρασις) = καὶ ἔπειτα κρημνίσου νὰ φύγης. καὶ δὴ = καὶ ἰδοὺ λοιπόν. βαίνω = ἀπέρχομαι. καπὶ χρωτὶ = (χρώτδες) = καὶ ἐπὶ τοῦ σώματος. δίψιος = ἔηρός. παλύνω = ἐπιπάσσω, πασπαλίζω. ἐφαγιστεύω καὶ ἐφαγνίζω = κάλινω νεκρικήν τελετήν. ἄχρη = τὰ νεομισμένα, τὰ ἐπιθετικά ~~άτις~~ ἀνδρῶν· τραγικὴ εἰρωνεία· οὐδόλως φαντάζεται δ Κρέων, δι τι εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι γυνὴ δ δράστης (ή) γενής, γενῆδος = ἀξένη. δίκελλα = σκαπάνη ἔχουσα δύο δδόντας (μάκελλα δὲ εἶναι ή ἔχουσα ἔνα). πλῆγμα = κτύπημα, ἐκ τούτου ν' γεν. ὑποκ. γενῆδος. ἐκβολὴ = ἐκθετικά ~~λημένον~~ χῶμα (ὑπὸ τῆς δικέλλης). στύφλος = σκληρός. ἀρρώξ = (ἀχρήγυνη) = ἀσκιστος, μὴ ἐσκαμψιμένη. ἐπαμαξεύω (ἀντὶ ἐφαμαξεύω) τροχοῖσι = χράσσω διὰ τροχῶν ἀμάξης. ἀσημος = ἀγνωστος· κατ' ἀλλην ἐριην. : δὲν ἀφήκεν ἵχνη, σημειόν τι. ὅπως· χρον. = μόδις (τὸ παρ' ήμιτν καθώς). ἡμεροσκόπος = σκοπὸς τῆς ἡμέρας. δυσχερές = δυσερμήνευτον. δι μέν· ἐνν. νεκρός. τυμβήρης = τεθαμμένος, τυμβόχωστος. ὡς φεύγοντος (ἐνν. τοῦ ἐργάτου, τοῦ δράστου) = ως ἐξ ἥθελε ν' ἀποφύγῃ. ἀγος = τὸ μίασμα, τὸ ἔγλημα τῆς ἀσεβείας. (δ) θήρ - θηρός = ἄγριον θηρίον (σαρκοβόρον). σπάω-ῶ = σπαράσσω (ἐὰν ήτο θηρίον η κύων, θὰ ἐφαίνοντο πάντως ἵχνη τῶν ποδῶν του ἐπὶ τοῦ χώματος η ἵχνη δδόντων καὶ δνύχων ἐπὶ τοῦ πτερύματος). ριθέω-ῶ = κάλινω ρόθιον, βοήν (λέγεται ἐπὶ κυνιάτων η κωπηλασίας), θορυβό. λόγοι ερρόθουν κακοὶ = ἀντηλλάσσοντο οὐδριστικοί, δργίλοι λόγοι. φύλαξ ἐλέγχων· σχῆμα ἀνακόλουθον, ἀντὶ γεν. ἀπολ. μετοχῆς. καὶ ἐγίγνετο πληγὴ τελευτῶσα

(ένικ. ἀντὶ πληθ.). = καὶ ἡ ὑπόθεσις θὰ κατέληγεν εἰς ἀμοιβαῖα κτυπήματα· εἶναι ἀπόδοσις τῆς ἐκ τοῦ κατωτέρῳ λέγει ἐννοουμένης ὑποθ. εἰ μὴ τις ἔλεγεν, ἢτις δὲν ἐτέθη, ἐπειδὴ παρενεβλήθησαν ἄλλαι προτάσεις. εἰς γάρ τις ἦν ἔκαστος οὐξειργασμένος = διότι εἰς ἔκαστος ἐξ ἥπιῶν, οἰοσδήποτε (τό: τις) καὶ ἀν ἦτο, κατὰ τὴν γνώμην τῶν ἄλλων ἦτο διαπράξεις τὸ ἔργον. καὶ οὐδεὶς ἐναργῆς = καὶ οὐδεὶς ἐφανερώνετο ὡς ἀλληθινὸς δράστης. ἀλλ’ ἔφευγε μὴ εἰδέναι = ἀλλ’ ἤρνεῖτο, ὅτι ἐγνώριζε (πλεον. δ. μή). μύδρος = σίδηρος πεπυρχατωμένος. πῦρ διέρπειν = καὶ νὰ διερχώμεθα διὰ μέσου τοῦ πυρός. δρκωμοτῷ θεοὺς = ἐπικαλοῦμαι μεθ' ὅρκου τοὺς θεούς. τὸ μῆτε δρᾶσαι μῆτε τῷ ξυνειδέναι = ὅτι οὕτε ἐπράξαιμεν τὸ ἔργον οὔτε ὅτι ἔχομεν γνῶσιν περὶ τυνος (ὅτι κ.τ.λ.). βουλεύσαντι· ἐνν. καὶ πρὸ αὐτοῦ τὸ μῆτε = μῆτε ὅτι τὸ διενοήθη (αἱ μετοχαὶ κατηγορ.). δτε (αἰτιολ.). οὐδὲν ἦν ἡμῖν πλέον ἔρευνωσιν = οὐδὲν κέρδος (οὐδεμίαν ὠφέλειαν) εἰχομεν, ἀν καὶ ἐκάμινομεν πρὸς τοῦτο ἔρεύνας. πέδον = τὸ ἔδαφος. νεύω = κλίνω κάτω. καλῶς πράττω = εὖ πράττω = εὐτυχῶ, σήκοιμι. δπως πράξαιμεν· πλαχ. ἐρώτ., ἔξαρτ. ἐκ ῥήμ. γνώσεως σημαντ. (ἐγιγνώσκομεν), ὅπερ κατὰ ζεῦγμα ἐννοεῖται ἐκ τοῦ εἰχομεν (= ἡδυνάμεθα). μῆθος = λόγος. ἀνοιστέον (ἀναφέρω). τούργον = τὴν ταφὴν τοῦ Πολυυείκους. καὶ ταῦτ' ἐνίκα = καὶ ὑπερίσχυεν ἡ γνώμη αὐτη. δ πάλος (ἐκ τοῦ πάλλω) = δ κλήρος. καθαιρεῖ = κατεδίκασε. τάγαθὸν (εἰρων.). οὐχ ἔκοῦσιν (ἐνν. ἡμῖν, πληθ. ἀντὶ ἐνικοῦ) = χωρὶς νὰ μὲ θέλετε.

Πραγματικαί. ἀναξ... δ φύλαξ εἰσῆλθε διὰ τῆς ἀριστερᾶς παρόδου ἀσθμαίνων καὶ πνευστιῶν· θήσογραφεῖται λαμπρὰ ὡς ἀνθρώπος τοῦ λαοῦ, προσπαθῶν διὰ γνωμολογιῶν καὶ μακρολογιῶν νὰ σώσῃ πρωτίστως ἔσωτὸν ἀπὸ τῆς ἐπαπειλουμένης μεγάλης τιμωρίας. 'Ο ποιητὴς σκοπεῖ διὰ τοῦ ταπεινοῦ τούτου τύπου νὰ ἔξαρῃ τὸ ἴδαιτικὸν ὕψος τῆς 'Αντιγόνης. τὸ μόρσιμον· οἱ ἀνθρώποι τοῦ λαοῦ ἀποδίδουν ἴδαιτεραν σημασίαν εἰς τὸ πεπρωμένον, τὸ δποῖον κατ' αὐτοὺς διέπει τὰ ἀνθρώπινα. παλύνας διψίαν κόνιν κάφαγιστεύσας· δηλ. ἀπλῶς ἐπασπάλισε διὰ χώματος τὸ πτῶμα τοῦ νεκροῦ, τοῦτο δὲ κατὰ τοὺς ἀργχαίους ἐν ἀνάγκῃ ἀνεπλήρωντε τὴν κανονικὴν ταφὴν διὰ τοῦ ἐφαγιστεύσας δὲ ἐννοεῖ τὰς νενομισμένας νεκρικὰς τρισπόνδους χοάς. δ πρωτος ἡμεροσκόπος· οἱ φύλακες εἶχον ἀναλάβει τὴν φρούρησιν τοῦ νε-

κροῦ καθ' ὥρισμένα χρονικὰ διαστήματα τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός. Ὁ πρῶτος δὲ ἦτο ἔκεινος, δέποιος ἀνέλαβε λίαν πρώτην φρούρησιν, διότι ταύτην τὴν ἡμέραν τὸ πρῶτον ἀνέλαβον τὴν ὑπηρεσίαν οἱ φύλακες· ἐκ τούτου συμπεραίνομεν, ὅτι ἡ Ἀντιγόνη λίαν πρώτην ἐλθοῦσα ἔθαψε τὸν νεκρόν, οἱ δὲ φύλακες ἡ λόγῳ τοῦ σκότους δὲν ἀντελήγησαν αὐτὴν θάπτουσαν ἡ ἡλθον ἐκεῖ μετὰ τὸ γενόμενον. **ἄγος φεύγοντος** ὑπῆρχεν ἔθος παρὰ τοῖς ἀρχαῖοις νὰ θεωρήται ἀσεβῆς ἔκεινος, ὅστις εὑρισκεν ἀταφὸν πτῶμα καὶ δὲν ἔρριπτε τούλαχιστον κόνιν ἐπ' αὐτοῦ· (διὰ τῆς φράσεως ταύτης τοῦ φύλακος ἐπιφείπτεται λελγθέτως μιορφή κατὰ τοῦ Κρέοντος, διατάξαντος νὰ μὴ ταφῇ τὸ πτῶμα). **ἵμεν δ' ἔτοιμοι καὶ μύδρους** ταῦτα ἦσαν εἶδος θεοκρισιῶν ἡ θεοδικῶν, αἱ δόποιαι ὑφίσταντο ἐν τῇ πραγματικότητι καὶ εἰς παλαιοτέρας τῆς τοῦ Σοφοκλέους ἐποχάς. Κατὰ ταῦτας ἐν περιπτώσει ἀμφιθολίας περὶ τῆς ἐνοχῆς τινος δ θεωρούμενος ἐνοχος ἐκράτει εἰς τὰς χεῖρας τειλάχια πεπυρακτωμένου σιδήρου ἡ διήρχετο δι? ἀνημιμένων ἀνθράκων κλπ., ἔπρεπε δὲ νὰ ἐξέλθῃ σῶσις καὶ ἀβλαχής, ἐὰν ἦτο ἀθῆρος. **δρκωμοτεῖν** οἱ ἀρχαῖοι τόσον εἰς τὰς εὐχάς, ὅσον καὶ εἰς τοὺς ἄρκους των ἐπεκαλοῦντο τοὺς θεούς. **κάμε τὸν δυσδαίμονα πάλος καθαιρεῖ**· ἡ κλήρωσις παρ' ἀρχαῖοις ἐγίνετο ὡς ἔξης: ἔθετον τοὺς κλήρους ἐντὸς κυνῆς (διεριατίνου καλύμματος τῆς κεφαλῆς) ἡ ἀγγείου καὶ ἐπαλλον αὐτούς, μέχρις ὅτου ἐξεπήδα εἰς κλήρος, δέποιος ἀνήκεν εἰς τὸν λαχόντα.

γ') 278 — 331

Λεξιλογικαί. Θεήλατον = ὑπὸ τοῦ θεοῦ πραγμάτευν, πειμάρισμέν. μή τι πλαχ. ἐφωτ. πρότ. ἐκ τοῦ δουλεύει. **ξύννοια** = διαλογισμός. **πάλαι**, ἀφ' ἡς στιγμῆς ἤκουουσεν ἀπὸ τὸν φύλακα τὰ τῆς ταφῆς. πρὶν καὶ **μεστῶσαι με δργῆς** = πρὸ τοῦ καὶ νὰ μὲ πληρώσῃς θυμοῦ (τὸ κοινῷ λεγόμ. πρὶν καὶ νὰ μὲ παραφουσκώσῃς). Διὰ τοῦ κάμε ποιεῖται συμμετρικὴν ἀντίθεσιν πρὸς τὸ **ἔμοι τι** τοῦ χροῦ. **ἀνους τε καὶ γέρων ἄμα**, ἀντὶ νὰ εἰπῃ: **ἀνους καίπερ γέρων ὧν** = ἀπερίσκεπτος, ἀν καὶ εἰσαι γέρων (ἐπειδὴ τὸ γῆρας καὶ ἡ ἀπερίσκεψία εἰναι ἀσυμβίβαστα). **ὑπερτιμῶ** (ἡ μετοχ. αἰτιολ.) = ἐξαιρετικὰ τιμῶ. **κρύπτω** = θάπτω. **ἀμφικίων** = περίστυλος. **πυρόω - ώ** = καίω. **διασκεδάννυμι** = καταλύω (συνάπτεται πρὸς τοὺς νόρους), ἐξ αὐτοῦ δὲ κατὰ ζευγμα θά ἐννοήσ., καταπατήσων τὴν γῆν· ἡ σειρὰ τῶν

λέξεων τής ἐπομ. προτ.: ἡ εἰσορᾶς θεοὺς τιμῶντας τοὺς κακούς; **ταῦτα** = τὰ κηρύγματά μου ταῦτα (ἀντικ. τοῦ φέροντες). καὶ πάλαι· ἐνν. οὐ νῦν πρώτον, ἀλλὰ καὶ πάλαι.. μόλις φέρω = μετὰ δυσκολίας ἀνέχομαι. **ριθῶ τινι** = ψιθυρίζων ἀποδίδω ὅδρεις κατὰ τινος. **λόφος** = τράχηλος. λόφον ὑπὸ ζυγῷ (μεταφορὰ ἐκ τῶν ὑποζυγίων). διὰ τούτου εἰκονίζεται τὸ αὐταρχικὸν τοῦ Κρέοντος. **δικαίως** = ὅπως ἐπέδιλλε τὸ δίκαιον. ὡς στέργειν ἐμὲ = ὥστε νὰ δεικνύωσι τὸν δψειλόμενον εἰς ἐμὲ σεδαμίδν. ἐκ τῶνδε = ὑπὸ τούτων. **τούτους** (τοὺς φύλακας, δεικνύει τὸν παρόντα). **ἐξεπίσταμαι καλῶς** (πλεονασμ.). ἡ πρόθ. ἐκ καὶ τὸ καλῶς, διὰ νὰ δείξῃ τὴν ἀπόλυτον πεποιθησίν του. **παράγομαι** = παρασύρομαι. **παρηγμένους**: ἡ κατηγορ. μετ., ὅτε τὸ εἰργάσθαι ἐξαρτ. ἐξ αὐτῆς, ὡς ἀπαρέμφ. ἀκολουθίας, ἡ αἰτιολ., ὅτε τὸ εἰργάσθαι ἐξαρτ. ἐκ τοῦ ἐπίσταμαι. **τάδε** = τὴν ταφήν. **νόμισμα** = τὸ νομίζόμενον καὶ χρησιμοποιούμενον ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. **κακὸν νόμισμα** = κακὸν κατακεύασμα, θέσπισμα. (δὲν κατακρίνει τὴν χρῆσιν τοῦ νομίσματος, ἀλλὰ τὴν κακὴν χρῆσιν αὐτοῦ). **τοῦτο**, τὸ νόμισμα, ἀντί: οὗτος ὁ ἄργυρος. **ἐξανίστημι** = ἀναστατώνω ἐκβάλλω (ἐκ τῶν δόμιων). **ἐκδιδάσκω** = διδάσκω καλῶς, καθοδηγῶ. **παραλλάσσω** = μεταστρέψω. **ἴστασθαι** = ὥστε νὰ προσχωροῦν, νὰ λαμβάνουν κατεύθυνσιν. **πανουργίας ἔχειν** = νὰ ἀσχολοῦνται εἰς ἔργα πονηρά. **ἔδειξεν** γνωμ. ἀρ. δυσσέβεια παντὸς ἔργου = πᾶν ἔργον ἀσεβές. **μισθαρνέω** (μισθὸν ἀρνυμαι) = λαμβάνω μισθόν, δωροδοκοῦμαι. **ἀνύω ἢ ἀνύτω** = ἐκτελῶ, πράττω. **ἥνυσσαν - ἔξεπραξαν** (γνωμ. ἀριστοί): τὸ δ' ἕτημ. = συνήθως κατορθώνουν. **ἴσχω σέβας** (παθητ. τοῦ σέδω καὶ σέδομαι) = τυγχάνω σεδασμοῦ. **ὅρκιος** = μεθ' ὅρκου. **αὐτόχειρ** = αὐτουργός. **ἐκφαίνω** = παρουσιάζω. **μόνος "Αἰδης** = μόνη ἡ τιμωρία τοῦ θανάτου, μόνος ὁ ἀπλοῦς θάνατος. Ἡ πλοκὴ τοῦ λόγου θὰ ἡτο ὁμαλωτέρα, ἐὰν ἐξεφέρετο ὅδε: οὐχ ὑπει "Αἰδης μούνος ἀρκέσει, ἀλλὰ πρότερον ζῶντες κρειασθήσεθε, μέχρις ἂν τὴνδε δηλώσῃ" ὅδρην. **τὴν ὅδριν** = τὴν πρᾶξιν τῆς θρασείας ταύτης ἀσεβείας καὶ τὸν δράστην αὐτῆς. **ὅθεν οἰστέον** (ἕτη. φέρω) **τὸ κέρδος** (πλαγ. ἔρωτ. πρότ.) = πόθεν πρέπει νὰ λαμβάνετε τὸ κέρδος. **τὸ λοιπὸν** (ἐπιρρ.) = εἰς τὸ ἔξης. **ἔξ απαντος** = ἐκ παντὸς ἐν γένει πράγματος. **ἐκ τῶν αἰσχρῶν λημμάτων** (ἀναγκ. αἰτ.) ἐκ τῶν αἰσχρῶν κερδῶν. **ἀτῶμαι** = δυστυχῷ. Αἱ μετ. κατηγορητ. **δώσεις** = θὰ ἐπιτρέψῃς. **οὕτως** = ἔτσι, ἀναπολόγητος.

καὶ νῦν ὡς ἀνιαρῶς λέγεις; = ὡς καὶ νῦν... = ὅτι καὶ τώρα διμιλεῖς (ζπως καὶ πρωτύτερα) μὲν δυσαρέσκειάν μου, ὅτι καὶ τώρα οἱ λόγοι σου μιᾶς εἰναι δυσάρεστοι; δάκνω = δαγκώνω, ἐδῶ λυπῶ. ἐν τοῖσιν ωσίν η' πι... προσδ. ἀναφορῆς. τί δαὶ = ἀλλὰ πῶς. δυθμίζω = κανονίζω, σταθμίζω. τὴν ἐμὴν λύπην δπου· πρόληψις, ἀντὶ ποῦ ἔστιν η' ἐμὴ λύπη = ποῦ ἔχει τὴν ἔδραν της...σὲ τὰς φρένας· σχ. καθ' ζλον καὶ μέρος. λάλημα = φλύαρος. ἐκπεφυκδς (ἀντὶ - κώς πρὸς τὸ ὑποκείμενον σὺ) = ὅτι εἰσαι ἐκ φύσεως φλύαρος· η σειρὰ τῶν λέξεων: οἵμ' ὁς δῆλον εἰ ἐκπεφυκδς λάλημα. οὔκουν τό γ' ἔργον τοῦτο ποιήσας (εἴμι) ποτὲ = ἵσως είμαι φλύαρος, ἀλλ' ἐν οἰρᾶσθαι περιπτώσει τοῦτο τούλάχιστον τὸ ἔργον οὐδέποτε ἔχω κάμει. καὶ ταῦτα (προσδιορ. τοῦ προδούς) = καὶ μάλιστα. η δεινὸν = ἀλήθεια, φοβερὸν εἰναι. Φευδῆ δοκεῖν = νὰ σχηματίζῃ ἐσφαλμένας ἀντιλήψιες. ᾧ δοκεῖ γε = τούλάχιστον ἐκεῖνος, δ ὅποιος λαμβάνει ἀποφάσεις (ὤστε η σημ. τοῦ δοκεῖν εἰναι διάφορος ἐνταῦθα). η σειρὰ τῶν λέξεων: η δεινόν ἔστι δοκεῖν τούτῳ φευδῆ ᾧ γε δοκεῖ. Θέλει νὰ τονίσῃ ἐνταῦθα, ὅτι εἰναι φοβερὸν νὰ ἀπατᾶται εἰς τὰς ἀντιλήψεις του ὁ ἄρχων. κόμψει τὴν δόξαν = εὑψολόγει λογοπαικτῶν μὲ τὴν λέξιν δοκεῖν· εἰς τὴν κομψολογίαν τοῦ φύλακος συντείνει καὶ η ἐπαλληλία τοῦ γράμματος δ. τοὺς δρῶντας (δὲν ἔννοει τοὺς πολλοὺς) = τὸν δράστην, οἰστόρηποτε καὶ ὅν εἰναι. ἕξερῶ (τοῦ ἔξαγορεύω) = θὰ διακηρύξω. δειλὰ κέρδη = τὰ κέρδη, τὰ ἔχοντα κακά (σκότια) ἐλατήρια. πημοναὶ = συμφοραὶ· (ἀφ' οὐ εἶπε ταῦτα δ Κρέων ἀπῆλθε διὰ τῆς μέσης θύρας εἰς τὰ ἀνάκτορα). ἀλλ' εὐρεθείη μὲν μάλιστα = ἀλλὰ πρὸς παντὸς μὲν ἀλλου εὔχομαι νὰ εὐρεθῇ δ δράστης. ἐὰν ληφθῇ τε καὶ μὴ ἀντὶ: εἴτε ληφθῇ εἴτε μή. οὐκ ἔσθ' ζπως = κατ' οὐδένα τρόπον, οὐδέλως. ἐκτὸς ἐλπίδος γνώμης τ' ἐμῆς = παρ' ἐλπίδα καὶ παρὰ τὴν πεποίθησίν μου. (Τὰ ἀπὸ τοῦ 327 λεχθέντα εἶπεν δ φύλαξ, καθ' ὃν χρόνον εἶχε φύγει δ Κρέων).

Πραγματικαὶ παῦσαι· παρατηρητέα ἡ αὐταρχικὴ καὶ δεσποτικὴ στάσις τοῦ Κρέοντος, προσιδιάζουσα εἰς τοὺς ἡρωικοὺς χρόνους. πότερον... μεταχειρίζεται πρὸς ἀπόδειξιν τῆς γνώμης του, ὅτι δὲν εἰναι θεήλατος η ταφή, τὸ ἔξῆς διλημμα: διὰ νὰ εἰναι θεήλατον τὸ ἔργον τῆς ταφῆς, ἔπρεπεν οἱ θεοὶ η νὰ τιμώσῃ τὸν Ποιλυνείκη, ὡς εὐεργέτην αὐτῶν, η νὰ τιμώσῃ τοὺς κακούς· ἀλλὰ τὸ πρῶτον εἰναι ὀδύνατον

νὰ ἀληθεύῃ, διότι αὐτὸς ἥλθε νὰ καύσῃ τοὺς γκούς των... ὅμοίως δὲ καὶ τὸ δεύτερον ἀφ' ἔχυτοῦ ἀναιρεῖται. **πόλεως ἄνδρες μόλις φέροντες**· ἵδιον τῶν τυράννων εἶναι νὰ ὑποπτεύωσι συνωμοσίας καὶ σκευωρίας πρὸς ἀνατροπὴν αὐτῶν. **κρεμαστοί**· ἐσυνγθίζετο κατὰ τὴν ἀρχαιότητα νὰ ὑποβάλλωνται οἱ δοῦλοι εἰς βασάνους, διὰ νὰ μαρτυρήσωσι τὴν ἀλήθειαν, καὶ γενικῶς πᾶσα μαρτυρία αὐτῶν καὶ ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων κατόπιν διαφόρων βασάνων ἐθεωρεῖτο ἔγκυρος.

ΠΡΩΤΟΝ ΣΤΑΣΙΜΟΝ (332 — 375)

Λεξιλογικαί. στροφὴ α'. **τὰ δεινὰ** = τὰ ἐκπληκτικά, τὰ ὑπερφυσικά (τὰ ὑπερβαίνοντα τὸ σύνηθες μέτρον ἐπὶ τε καλοῦ καὶ κακοῦ)· **ἡ σύνταξις παρατακτική**, ἀντὶ νὰ εἴπῃ: πολλῶν τῶν δεινῶν ὅντων, οὐδέν ἔστιν ἀνθρώπου δεινότερον. **κούδεν** = καὶ ὅμως τίποτε. **δεινότερον** (διὰ τὴν σοφίαν καὶ τὴν τόλμην του). **πέλω** = ὑπάρχω. **τοῦτο**· ἀντὶ οὗτος. **πέραν πολιοῦ πόντου χωρεῖ** = διαπερᾶ τὸ πολιὸν πέλαχος. **χειμερίων νότῳ** = ἐν καιρῷ τρικυμιώδους νότου. **ὑπ' οἰδμασι περιβρυχίοισι** = ὑπὸ τὰ κύματα, τὰ δποῖα τὸν περικλύζουν. **ὑπερτάτα** = μεγαλειοτάτη. **ἄφθιτος** = ἄφθατος, αἰωνία. **ἀκαμάτα** = ἀκαταπόνητος (ἡ οὐδέποτε ἀποκάμινουσα ἐν τῇ παροχῇ δώρων, προϊόντων). **ἀποτρύομαι** = κατατρίω, καταπονῶ πρὸς ὡφέλειάν μου (ἡ ἔννοια τοῦ ἀποτρύεται ἀποτελεῖ μεγάλην ἀντίθεσιν πρὸς τὰ ὑπερτάταν, ἄφθιτον κλπ.). **ἴλλομαι** = περιστρέψομαι (δουστροφηδὸν κινοῦμαι). **πολεύω** = ἀρστρῶ, καλλιεργῶ. **ἰππείω γένει**· δηλ. δι' ἵππων καὶ ἥμισυν.

ἀντὶ στρ. α'. **κουφόνους** = δέχων κοῦφον νοῦν, ἐλαφρόμυαλος. **φῦλον** = σιηνὸς. **δρνίθων** = πτηγῶν. **Τὸ ἀμφιβάλλω** ὅπως καὶ τὸ **περιβάλλω** χρησιμοπ. ἐν τῇ θηρευτικῇ καὶ ἀλευτικῇ = συλλαμβάνω. **ἄγει** = ἀπάγει (ἀπὸ τῆς ἐνέδρας οἰκαδῆς). **ἔθνη** = γένη. **εἰναλίαν τε φύσιν** = καὶ τὰ θαλάσσια εἴδη (τοὺς ἐχθρούς κτλ.). **πόντου εἰναλίαν πλεονασμός**· τὰ φῦλα ον, ἔθνη, φύσιν χρησιμ. ὡς ἀντικείμ. τοῦ ἀμφιβαλῶν ἄγει. **σπεῖρα δικτυόκλωστος** = δίκτυον νηματόκλωστον. **περιφραδής** = πολυμήχανος, περίνους (φραδὸς = συνετός). **κρατεῖ** = ἔξουσάζει, δαμάζει, μηχαναῖς (δοτ. δργαν.) = διὰ διαφόρων τεχνασμάτων (δι' ὃν δ ἀνθρωπος συλλαμβάνει καὶ τιθασεύει τὰ ἄγρια θηρία). **ἄγραυλος** = δὲν τοῖς ἀγροῖς αὐλιζόμενος, δ ἀγροδίαιτος. **δρεσσιβάτης** = δρεστίος. **λασιαύχην** = δέχων λάσιον (δασύν) αὐγένα. **όχμαζομαι** (ἐκ τῆς ῥίζ. ἔχω) = δαμάζω πρὸς ὡφέλειάν μου.

ἀμφιλόφω **ζυγῷ** = διὰ τοῦ περιτραχηλίου ζυγοῦ. **ἀκμής** (ἀ- κάμινω) = ἀκαταπόνητος.

στροφὴ β'. **φθέγμα** = τὴν ἔναρθρον φωνήν, τὴν γλῶσσαν, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν ἄναρθρον τῶν ζώνων. **ἀνεμόεις** = ταχὺς ώς ἀνεμος. **φρόνημα** = σκέψις, ιδέα. **δργὴ** = δριψή, δροπή. **ἀστυνόμοι** δργαῖ = ή δριψή πρὸς διαιρόρρωσιν καὶ δρύθρισιν πολιτειῶν, αἰσθήματα καὶ διαθέσεις τῆς κατὰ νόμους κοινωνικῆς διαδιώσεως. **ἔδιδάξατο** = ἐδίδαξεν ὁ εἰς τὸν ἄλλον (ἀποικίαίως ἐδιδάχθησαν). **δύσαυλος** = δικαστῶν δύσκολον τὸν καταυλισμόν, τὴν διαμονήν. **ὑπαίθριος** = εἰς τὸ ὑπαίθριον. **πάγος** = παχετός. **δύσομβρα** **βέλη** = τὰς προσθολὰς τῶν θυελλωδῶν δρυσῶν· ή σειρὰ τῶν λέξεων: ἐδίδάξατο φθέγμα καὶ ἀνεμούσεν φρόνημα καὶ ἀστυνόμους δργάδες καὶ φεύγειν (ἔθηκεν ἀπαρέμφ. ἀντὶ οὐσ. φυγάς) ὑπαίθρια δέλη δυσαύλων πάγων (ἀντὶ ὑπαίθριων δυσαύλων πάγων βέλη) καὶ δύσομβρα. **παντοπόρος** (ἐπιφωνηματικῶς ἐν τέλει ἐτέθη πρὸς ἔκφρασιν ἐκπλήξεως διὰ τὰς προηγουμένας ἐφευρέσεις αὐτοῦ) = διπαμηγήχανος. **ἄπορος** (ἐτέθη πλησίον τοῦ παντοπόρου πρὸς ἔξαρσιν τῆς ἀντιθ.) = ἀσπλος, ἀμήχανος. **τὸ μέλλον** (ἐνν. συμβήσεσθαι). **"Αιδα φεῦξιν** = τὴν ἀποφυγὴν τοῦ θανάτου. **ἐπάγομαι** = κατορθώνω. **ἀμήχανος** = ἀθεράπευτος. **ξυμφράζομαι** = ἐπινοῶ, ἐφευρίσκω· ή ξὺν ἐπιτείνει τὴν ἔννοιαν. **φυγάς** **νόσων** = διαφόρους τρόπους ἀποφυγῆς ἀπὸ τῶν νόσων (τ. ἔ. τὴν ἴατρικήν, τὰ διάφορα φάρμακα, τὴν δίαιταν, τὴν γυμναστικὴν κτλ.).

ἀντιστροφὴ β'. **τὸ μηχανόν τέχνας** = τὸ ἐπινοητικὸν τέχνης, τὴν δύναμιν τῆς ἐπινοήσεως διαφόρων μηχανημάτων. **κακόν** ἐνν. καὶ πρὸ αὐτοῦ ή ἐπί. **ἔσθλὸν** = ἀγαθόν. **ἔρπω** = βαδίζω. **γεραίρω** = τιμῶ, (ή μετ. ὑποθ.). **νόμους χθονὸς** = τὸ ἀνθρώπινον δίκαιον. **θεῶν τὸν ἔνορκον δίκαν** = καὶ τὸ δι' ὅρκου πρὸς τοὺς θεοὺς κενοφωμένον δίκαιον. **νύψιπολις** (ἐνν. ἐστὶ) = ἀπολαύει μεγάλης τιμῆς ἐν τῇ πόλει. **ἄπολις** = οὐχὶ ἀγαθὸς πολίτης. **ὅτῳ ξύνεστι** (ἀναφορ. ὑποθ. πρότ.) **τὸ μὴ καλὸν** (προσωπ.) = ὅστις τῷ μὴ καλῷ ξύνεστι = ἐάν τις ἀναστρέψεται τὸ κακόν. **τόλμας** (λαμβάν. ἐπὶ κακῆς σημασ.). **χάριν** = λόγῳ τῆς ἀλογίστου τόλμης του. **παρέστιος** = σύνοικος. **μήτ' ἵσον φρονῶν** = μήτ' ἔχων τὰς αὐτάκας πρὸς ἐμὲ πολιτικάς γνώμας· (δι' ἀμφοτέρων θέλει νὰ δηλώσῃ, διτὶ ἀποστέρεγει πᾶσαν σχέσιν πρὸς αὐτὸν ἐν τε τῷ δημοσίῳ καὶ τῷ ἰδιωτικῷ βίῳ). **τάδε** = ταῦτα (τὰ ὅποια ἀνέφερα ἀνωτέρω, τὰ ἀσεδῆ καὶ κακά).

Ἐφρίνας

Πραγματικά. πολλά τὰ δεινά... πόθεν λαμβάνει ἀφοριήν ὁ χορὸς νὰ ἄση τὸ πρῶτον στάσιμον καὶ νὰ θυμιάσῃ τὴν δεινότητα τοῦ ἀνθρώπου; καὶ πολιοῦ πέραν πόντου χειμερίων νότω περιβρυχίοισιν ὑπ' οἰδμασιν· πόσας προσόδους καὶ γιγαντιαῖα ἀλιματα δὲν ἐπετέλεσεν ὁ ἀνθρωπὸς ἐν τῇ ναυσιπλοῖᾳ; λέγει δὲ χειμερίων νότῳ, διὰ νὰ δηλώσῃ ὅτι ὁ ἀνθρωπὸς ναυσιπλοεῖ καὶ ὅταν ἡ θάλασσα εἶναι πολὺ τριχυμάδης καὶ τεταργμένη, τοιαύτην δὲ ἐν 'Ελλάδι καθιστῷ κυρίως ὁ νότιος ἄνεμος. Γάν· δνομάζει αὐτὴν ὑπερτάταν, ἀφ' ἐνδεῖ μὲν διότι τὴν θεωρεῖ πρεσβυτάτην, ἀφ' ἔτέρου δὲ ὡς ταυτιζομένην πρὸς τὴν μητέρα τῶν θεῶν Κρέαν καὶ Κυθέλην, τὴν γεννήτορα τῶν ἀλλων θεῶν, καὶ ἐν τῇ ἰδιότητὶ τῆς ὡς τὰ πάντα φυούσης καὶ ἀποδιδούσης ὅλους τοὺς καρπούς· προεκάλει δὲ τὴν κατάπληξιν τοῦ ἀνθρώπου διὰ τὴν ἀνεξάντλητον γονιμότητα καὶ τὴν ἀφθαρτίαν τῆς. Ιλλομένων ἀρότρων, ἵππειών γένει πολεύων· οἱ ἀρχαῖοι μετεχειρίζοντο ἐν τῇ γεωργίᾳ τὸ ἄροτρον ἀπὸ τῶν διμηρικῶν χρόνων, χρησιμοποιοῦντες πρὸς τοῦτο τὰς ἡμιόνους, αἱ δύοτα μετὰ τοῦς βοῦς ἐθεωροῦντο αἱρετώτεραι τῶν ἵππων, οἵτινες ἥσαν ἀφειρωμένοι καὶ εἰς ἄλλας ὑπηρεσίας. φΘέγμα· ἐνν. βεδαίως τὴν διὰ φύσιγγων ἔκφρασιν τῶν σκέψεων τοῦ ἀνθρώπου, τὸν ἔναρθρον λόγον, τὸν δόποιον δὲ Σοφοκλῆς θεωρεῖ οὐχὶ ὡς φυσικὸν δῶρον τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλ' ἐπίκτητον ἐπινόημα καὶ δημιούργημα αὐτοῦ, ὡς ἐπρέσθευον καὶ ἄλλοι φιλόσοφοι, οἱ Ἐλεάται, δὲ Πυθαγόρας κλπ., λέγει δὲ ἀνεμόεν τὸ φρόνημα, δηλ. τὰς σκέψεις καὶ τὰς ἴδεας τοῦ ἀνθρώπου, λόγῳ τῆς μεγάλης ταχύτητος καὶ εὐκινησίας τοῦ νοῦ εἰς τὸ συλλαμβάνειν αὐτάς. ἀστυνόμους ὄργας· διὰ τοῦ εἰπε περὶ προφορικοῦ καὶ ἐνδιαθέτου λόγου ἐφαρμόζεται καὶ ἐνταῦθα, δηλ. ὅτι εἶναι μὲν φύσει ὁ ἀνθρωπὸς πολιτικὸς καὶ κοινωνικός, ὡς ἐτονεῖσε καὶ δὲ Ἀριστοτέλης, ἀλλὰ τὰς ἴδιότητας ταύτας, καὶ ἴδιᾳ τὰς πρὸς διαιρέσθωσιν καὶ ρύθμισιν πολιτειῶν, ἐτελειοποίησαν καὶ μετέδωσαν οἱ ἀνθρώποι πρὸς ἀλλήλους διὰ τῆς πολιτικῆς ἀνατροφῆς καὶ διδασκαλίας. ἐδιδάξατο δὲ καὶ φεύγειν βέλη... ἐπενόησε δηλ. οἰκίας, τελειοποιήσας αὐτὰς μέχρι τοῦ σημερινοῦ σημείου τελειότητος, ἐνῷ πρότερον κατηγορίζετο εἰς τὸ ὑπαίθρον, κακουχούμενος ἀπὸ τὰ φύχη καὶ τὰς ἄλλας ἐναντιότητας τῆς φύσεως. Ἐπίσης ἐφεῦρε τὰ κατάλληλα ἐνδύματα καὶ τὰ ἄλλα προσφυλακτικὰ μέσα ἀπὸ τῶν προσδολῶν τῶν βροχῶν, ἀφ' οὗ ἦλθε γυμνὸς ἐπὶ τῆς γῆς, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰ ἄλλα ζῷα. νόσων δὲ φυγὰς ξυμπέφρασται· "Αἰδα μόνον φεῦξιν οὐκ ἐπάξεται· πᾶς

παλαίει δ ἄνθρωπος διαρκῶς πρὸς τὰς ἀσθενεῖς καὶ τὸν θάνατον; σχετικῶς δὲ μὲν τὸν θάνατον δ λαδὸς λέγει σήμερον «μόνον τὸν χάρον δὲν μπορεῖ δ ἄνθρωπος νὰ ἀποφύγῃ». νόμους χθονός, θεῶν δίκαιων νοοῦει θεοίων τό τε ἄνθρωπινον καὶ θεῖον ἢ φυσικὸν δίκαιον, τὰ διποτὰ δ τέλειος πολίτης διφέλει: νὰ εὐλαβῆται καὶ νὰ τηρῇ.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ (376 - 581)

α') 376 - 440

λ

Λεξιλογικαί. δαιμόνιον τέρας = ὑπερφυσικὸν (ἐκπληκτικὸν) θαῦμα (κατηγορ. τοῦ τόδε). **ἀμφινοῶ** = μετ' ἀμφιθολίας προσθέπω, ἀπορῶ, δὲν δύναμαι νὰ πιστεύσω. βραχυλογία, τὸ κανονικὸν θὰ ἔτοι: **δαιμόνιον τέρας** ἔστι τόδε, ἐς δ ἀμφινοῶ. πῶς ἀντιλογήσω (ἀπορημ. ὥποτ.) = πῶς νὰ ἀντείπω. εἰδώς· ἔναντ. μετ. **Οἰδιπόδα** = Οἰδίποδος, τὸ α εἶναι τύπος Δωρ. τί ποτε (ἔστιν); = τὸ ἀρά γε συμβάνει; οὐκ ἀγούσι σέ γε ἀπιστοῦσαν δή που τοῖς βασιλείοις νόμοις; = δὲν σὲ δηγησοῦσι δέδιαι, διότι προφανῶς, ὡς νομίζω, ἀπειθαρχεῖς εἰς τὰ δασιλικὰ προστάγματα; **καθαιρῶ** = συλλαμβάνω ἐπ' αὐτοφύρῳ. ἐν ἀφροσύνῃ = ἐν ἀφρονι καταστάσει ἢ ἀσύνετα πράττουσαν. **ἥδ' ἔστ' ἔκεινη...** ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: ἔκεινη ἡ ἔξειρ- γασιλένη τοῦργον (τὴν ταφῆν) ἔστιν ἥδε. **Θάπτουσαν** μετ. κατηγορημ. **ὅδε** = ἴδού. **ἄψιφρος** (ἀψ - ἥρω) = πάλιν. **ἔς δέον** = εἰς δέοντα καὶρὸν = ἐπικαίρως. **τί δ' ἔστιν;** (ἔκπληξις). **ξύμμετρος** (ἐπιφρημ. κατηγορούμ.). **ποίᾳ τύχῃ**; = ταῦτοχρόνως (ἐν συμπτώσει) μὲν ποιῶν περιστατικόν; **προύβην** = ἥλθον. **οὐδέν** **ἔστ' ἀπώμοτον** = τίποτε δὲν ὑπάρχει, τὸ δόποιον δύναται κανεὶς ν' ἀρνηθῇ μεθ' ὅρκου, ὅτι δὲν θὰ γίνῃ. **Φεύδω** = διαψεύδω. **ἢ πίνοια** = ἡ δευτέρα γνώμη. **τὴν γνώμην** = τὴν πρώτην γνώμην. **σχολῆ** = μετὰ δισκολίας, οὐδόλως. **ἔξαυχῶ** = σφόδρα αὐχῶ, διακηρύττω. **ταῖς σαῖς ἀπειλαῖς** ἀναγκ. αἴτιον ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: ἐπει ἔξηγχουν ἐγὼ σχολῆ ποθ' ἀν ἡ- ξειν δεῦρο... **χειμάζομαι** = πάσχω μεγάλως, καταταράσσομαι, δοκι- μάζω μεγάλην λύπην. **οὐδέν** **ἔσικεν** = οὐδέλως διμοάζει. **μῆκος** = κα- τὰ τὸ μέγεθος. **χαράν** (ἐννοεῖ τὴν μεγάλην χαράν του ἐπὶ τῇ ἀνευρέ- σει τοῦ δράστου τῆς ταφῆς). **καίπερ** ὧν ἀπώμοτος δι' ὅρκων (πλεο- νασμ.). = ἀν καὶ είχον δοκισθῇ (ὅτι δὲν θὰ ἔλθω). **καθηρέθη**, ἵδε τὸ ἀνωτέρω καθαιρῶ. **τάφον κοσμοῦσα** (μετ. κατηγορ.) = τὴν ταφῆν

11

εύτρεπίζουσα, θάπτουσα. κλῆρος ἐνθάδ' οὐκ ἐπάλλετο = δὲν
ἔγινε κλήρωσις αὐτὴν τὴν φοράν (ὅπως τὴν πρώτην φοράν). θούρμαιον
= τὸ ἔρμαιον = τὸ εὔρημα. κρίνω = ἀνακρίνω. ἔξελέγχω = ἔξετάξω.
δίκαιος εἰμι (προσ. σύνταξις ἀντὶ τίνος ἀπροσ.;) = δικαιοῦμαι. ἐλεύ-
θερος ἀπηλλάχθαι (πλεον.). τῶνδες κακῶν = τῶν ἀπειληθεισῶν
ἐναντίον μου τιμωρίῶν διὰ τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν ἐδῶ. ~~τῷ~~ τρόπῳ = τίνι
τρόπῳ. πόθεν ἐτέθη ἀντὶ ἐπιφρήμ. ἐν τόπῳ στάσεως, διότι ἐνυπάρχει
κίνησις. ή καὶ ξυνιεῖς; = ἀρά γε ἔχεις σαφῆ συνείδησιν τῶν λεγομένων
σου; δρθῶς = ἀκριβῶς. ίδων· αἰτιολ. τὸ πρὸ αὐτῆς ἐννοητέον ἐκ τῶν
προγογυμένων: δρθῶς λέγω. Ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: ίδων ταύτην θά-
πτουσαν τὸν νεκρόν, δην σὺ ἀπεῖπας θάπτειν. ἀπεῖπας, τοῦ ἀπαγορεύω.
ἐπίληπτος = ἐπ' αὐτοφρήμ, ἐπ' αὐτῷ τῷ ἔργῳ εἰλημμένη. ὅπως γάρ
ἡκομεν (ἀντὶ ἥκον ἐγὼ) = μόλις δηλ. ἐπανήλθομεν. τὰ δεῖν ἔκειν
ἐπηπειλημένοι = ἔχοντες λάθει τὰς φοβερὰς ἐκείνας ἀπειλὰς (ἐν τῇ
πραγματικότητι ἡπειλήθη καὶ ἐπανῆλθε μόνον δ φύλαξ ἐκείνος, οἱ δὲ
ἄλλοι ἀναμένοντες ἐπανῆλθον μετ' αὐτοῦ καὶ ἐσηραν τὴν κόνιν). σαίρω
= σαρώνω, ἀποκαθάρω. κατέχω = καλύπτω. μυδάω = εἰμι καὶ ὑγρός,
καὶ ἐπὶ πτώματος ἐδῶ = στάζω ἐκ σήψεως. ἄκρων ἐκ πάγων = ἐπὶ
τῶν ἄκρων πάγων (τὸ ἄκρων κατηγορ. καὶ ὅχι ἐπιθ. διορ.) = εἰς τὰ
πλευρὰ τῶν κορυφῶν τῶν δράχων. ὑπήνεμος = ἔχων τὰ νῶτα πρὸς
τὸν ἀνειριον καὶ προφυλαττόμενος ἀπ' αὐτοῦ. δσμήν... ή σειρὰ τῶν
λέξεων: πεφυγότες δσιήν ἀπ' αὐτοῦ, μὴ δάλῃ, δηλ. ἀποφεύγοντες
μήπως προσδάλῃ τὰς δίνας ἥμιῶν ἡ ὑπ' αὐτοῦ (τοῦ πτώματος) ἐκπειπο-
μένη δσμή. ἔγερτι = ἀγρύπνως, ἐγρηγορτί. ἐπίρροθος = δέριστικός.
κακοῖσιν = δνείδεσι, κακολογίαις. ἀκηδῶ τινος = παραμιελῶ τι. εἴ
τις ἀκηδήσοι πλαχ. ἐρωτ. πρότ. ἔξαρτ. ἔξ ἐννοουμένου φόδου σημαντ.
δήμι. πόνος = ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἐπιπόνου ἔργου (τῆς φρουρήσεως τοῦ πτώ-
ματος). ἦν = ἐλάμιθον χώραν. ἔστε = ἔως δτου. μέσω· κατηγορ. ἐν
αἰθέρι μέσω = εἰς τὸ μέσον τοῦ οὐρανοῦ (πρόκειται περὶ τῆς μεσηγι-
δρίας). θάλπω = καίω (ώς ἀμετάβατ. ἐδῶ). τυφώς = μανιώδης, κα-
ταυγιδώδης ἀνειριος, θύελλα. σκηπτός = ἀνεμοστροβίλος. ούράνιον
ἄχος (παραθ. τοῦ προγογυμένου) = θεοιηγία. πίμπλησι (ἐνν. τοῦ
σκηπτοῦ τὴν πεδιάδα). αἰκίζω = κακοποιῶ, ἀποκόπτω. φόβη = φύλ-
λωια. ὕλης πεδιάδος = τῶν δένδρων τῆς πεδ. ἐν δέ, ἐπιφρημιατ. =
προσέτι δέ. ἐμεστώθη (αὐτοῦ τοῦ ἀνεμοστροβίλου) = ἐπληγώθη. μύω
= κλείω τοὺς διφθαλμοὺς (ἐδῶ, πρὸς τὸν σηκωθέντα κονιορτόν). εἴχο-

μεν τὴν θείαν νόσον = ὑπειρένοιμεν, ἀναμένοντες νὰ παρέλθῃ ἡ θεο-
μηνία. καὶ τοῦδ' ἀπαλλαγέντος = καὶ ἀφ' οὐ αὔτὸ τὸ κακὸν (δ ἀνε-
μοστρόβιλος) ἔπαινεν. ἐν χρόνῳ μακρῷ = μετὰ παρέλευσιν πολλοῦ
χρόνου. κάνακωνει πικρᾶς δρνιθος δξν φθόγγον = καὶ ἐκβάλ-
λει μετὰ θεήνου δξεῖται κραυγὴν πικραμένου (ἐξωργισμένου) πτηνοῦ.
λέχος εύνης = τὴν κλίνην τῆς φωλεᾶς της. δρφανὸν = ἐστερημένην.
κενῆς προληπτ. κατηγορ. τοῦ εύνης = ὥστε νὰ εἰναι κενή. δρφανὸν
κενῆς (πλεον.). ϕιλὸν = γυμνὸν (τῆς κόνεως). γόοισιν ἔξώμωξε
= γοερῶς ἐστέναξεν. ἐκ δ' ἀράς (τιμῆσις) ἥρατο = ἐξέφερε δὲ φοιεράς
κατάρας. εύκρότητος = καλῶς ἐσφυρηλατημένος, σφυρήλατος. ἄρδην
= σηκώσασα αὐτήν. πρόχους (ἡ) = ὑδρία, τὸ κανάτι. χοαὶ = σπον-
δαὶ. στέφει = στεφανώνει, περιφράσινει. ιέμεσθα (ἐνεστ.) = φερόμεθα
κατ' ἐπάνω της. σὺν - θηρώμεθά (τιμῆσις) νιν = συλλαμβάνομεν ταῦ-
τοχρόνως αὐτήν. ἥλεγχομεν = ἀνεκρίνομεν. ἀπαρνος καθίσταμαι
= ἀρνοῦμαι. ἅμ' ἥδεως ἔμοιγε κάλγεινῶς ἅμα = συγχρόνως πρὸς
εὐχαρίστησιν, ἀλλὰ καὶ πρὸς λύπην ἐμοῦ τούλαχιστον. ἥδιστον καὶ
ἀλγεινόν· κατηγορούμενα τῶν: τὸ πεφυεγέναι καὶ τὸ ἄγειν... φίλους,
ἐνν. τὴν Ἀντιγόνην, ὃς δασιλόπαιδα. ἔμοι πέφυκε = εἰναι φυσικὸν
εἰς ἐμέ, εἰναι ἵδιον τοῦ χαρακτῆρός μου. ἥσσω = κατώτερα. λαβεῖν
= ὑπολαβεῖν = νὰ θεωρήσω. Ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: ἀλλ' ἔμοι πέφυκε
λαβεῖν πάντα ταῦτα (δηλ. τό: εἰς κακὸν τοὺς φίλους ἄγειν ἀλγεινὸν)
ἥσσω τῆς ἐιηῆς σωτηρίκς.

Πραγματικαί. Ἐν τῷ δευτέρῳ ἐπεισοδίῳ γίνεται ἡ συνάντησις
Κρέοντος καὶ Ἀντιγόνης καὶ ἡ ταύτην ἐπακολουθήσασα δεινή σύγκρου-
σις αὐτῶν. Ὁ χορὸς εἰς τοὺς στίχους 376 - 383 δι' ἀναπαίστων, ρυθμι-
ζόντων τὸ βῆμα αὐτῆς, ἀναγγέλλει τὴν εἰσόδον τῆς Ἀντιγόνης ἐξ ἀρι-
στερῶν πρὸς τοὺς θεατάς, συνοδευομένης ὑπὸ τοῦ φύλακος. ἐξ δαιμό-
νιον τέρας... διατὶ δ χορὸς αἰσθάνεται: ἔκπληξιν; **Οιδιπόδα.** ἀναφέρει
τοῦτον δ ποιητὴς διὰ νὰ δηλώσῃ, ὅτι ἡ δυστυχία τῆς Ἀντιγόνης
προέρχεται αἰσθανομίας τοῦ πατέρος. ἥδ' ἔστ' ἔκεινη...
μετὰ ποίας ἐκδηλώσεως αἰσθημάτων διιλεῖ τῷρα δ φύλαξ κατ' ἀντίθε-
σιν πρὸς τὴν πρώτην αὐτοῦ ἐμφάνισιν; **ἄναξ βροτοῖσιν οὐδέν** ἔστ
ἀπώμοτον· πῶς διιλεῖ καὶ πάλιν ἐν ἀρχῇ δ φύλαξ; **ἔρμαιον** ἐλέγετο
οὕτω τὸ εύτυχὲς εὔρημα, τὸ ὁποῖον ὠφέλετο εἰς τὴν εὑνοιαν τοῦ θεοῦ
Ἐρμιοῦ καὶ διὰ τοῦτο, δσάκις οἱ Ἀρχαῖοι εὔρισκον τυχαίως τοιούτον

ἀντικείμενον, ἀνεφώνουν « κοινὸς Ἐριθῆς ». τυφώας ἀείρας σκηνπτόν... ἡ φοβερὰ περιγραφὴ τοῦ τυφώνος ἔξαιρει τὸ ἀτρόμητον τῆς Ἀντιγόνης, ἀφ' οὗ ἐφοδήθησαν μὲν ἄνδρες, οὐχὶ ὄμιως καὶ αὐτῇ. **χοαῖσι τρισπόνδοισι**· αἱ τριπλαῖ σπονδαὶ ἡσαν, ή μὲν ἀπὸ μελίκρατον (γάλα μὲ μέλι), η ἄλλη ἀπὸ οἰνον καὶ η τρίτη ἀπὸ ὕδωρ· ἀλλοτε πάλιν, η μὲν αἱ συνέκειτο ἀπὸ γάλα, η δ' ἀπὸ οἰνον καὶ η γ' ἀπὸ μέλι μὲ ὕδωρ. Στρεφόμενοι πρὸς δυομιάς ἔχουνον αὐτὰς η χωριστὰ ἑκάστην η δλας διοιοῦ, δπως ἔκαπε τώρα η Ἀντιγόνη, ἔχουσα μίαν πρόχουν, ἀφοῦ τὰς ἀνέμειξεν ἐντὸς αὐτῆς. Καὶ παρ' οἷμιν διερεύς χύνει ἐπὶ τοῦ νεκροῦ εἰς τὸν τάφον τρεῖς χοάς ἐλαῖου καὶ ὕδατος. **ἥσσω λαβεῖν τῆς ἐμῆς σωτηρίας**· παρατηρητέα η μεγάλη ἀντίθεσις τοῦ χαρακτήρος τῆς Ἀντιγόνης καὶ τοῦ φύλακος.

β') 441 — 525

Λεξιλογικαί. σέ, ἐνν. τὸ λέγω η κρίνω. **νεύω** = κλίνω (η Ἀντιγόνη καθ' δλον τὸ διάστημα τῆς παρουσίας της πρὸ τοῦ Κρέοντος ἵσασται σιωπηλὴ καὶ ἔχουσα τοὺς δφθαλιμοὺς πρὸς τὰ κάτω). **φῆς** = διοιογεῖς. **καταρνέομαι - οῦμαι** = ἀρνοῦμαι ισχυρῶς, ἐπιμένω ἀρνούμενος· η σειρὰ τῶν λέξεων: φῆς η καταρνεῖ μὴ δεδρακέναι τάδε; καὶ φημὶ κούκ...σχῆμα ἐκ παραλίγου πρὸς μείζονα ἔμφασιν. Η ἀπάντησις εἶναι διοιοῦ πρὸς τὴν ἐρώτησιν, οὖσα τοιουτοτρόπως πειρακτικὴ διὰ τὸν Κρέοντα. **τὸ μὴ** (ἐνν. δρᾶσαι). **οἴ** = δπου. **αἰτία** = κατηγορία. **ἔξω** ἐλεύθερον (πλεον.). Κατόπιν τούτου ἀπέρχεται δ φύλαξ, διὰ νὰ ἐπανέλθῃ δραδύτερον μεταμψιενύμενος ὡς Ἰσιμήνη. μὴ μῆκος = οὐχὶ ἐν ἐκτάσει. **ἡδησθα**· ἀρχαιοπρεπέστερος τύπος τοῦ ζζεις (οίδα). **τάδε** = τὰ πραχθέντα ὑπ' αὐτῆς. **τί δ' ούκ** ἔμελλον (ἐνν. εἰδέναι) = καὶ διατί δχ. καὶ δῆτα (δ Κρέων δργίζεται) = καὶ δμως (μιλονότι δηλ. ἐγνώριζες). γάρ· αἰτιολογεῖ τὸ ἐννοούμ. ναί, ἐτόλμων ὑπερβαίνειν...ἐν ἀνθρώποισι = μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. **σθένειν τοσοῦτον** = δτι ἔχουν τόσον μεγάλην ισχύν. **τὰ σὰ κηρύγματα**, τὸ λέγει μετά τινος πειριφρονήσεως **ἀσφαλῆ** = ἀσάλευτα, στερεὰ (διότι εἶναι ἐντεπωμένα εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων). **θυητὸν δντα**· ἐναντ. μετ. **ώσθ** **ὑπερδραμεῖν** (τοῦ δρήματος ὑπερτρέχω) = ὥστε νὰ τὰ παραδηζ. **ζῆ** = ισχύουν, ἔχουν κῦρος. **ἔξ δτου** **φάνη** (πλαγ. ἐρώτ.) = ἀπὸ πότε ἐφάνησαν. **τούτων** (δραχυλογ.), διὰ τὴν παράδασιν αὐτῶν τῶν νομίμων, τῶν ἀγράφων (ἀναγκ. αἰτιον). **ούκ** **ἔμελλον** = δὲν

εἰχον σκοπόν. δείσασα (δέδοικα). φρόνημα = θέλησις, διάθεσις. ἐν θεοῖσι = ἐνώπιον τῶν θεῶν· ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: οὐκ ἔμελλον ἐγὼ οὐδεὶς ἀνδρὸς φρόνημα δείσασα ἐν θεοῖσι δώσειν δίκην τούτων. ἔξήδη (ἔξοιδα) = ἐγνώριζον καλώς. θανουμένη = κατηγορημ. μετ. πρόσθεν τοῦ χρόνου = πρὸ τοῦ πεπρωμένου χρόνου. αὗτε = τοῦ χαντίον (ἐγὼ ἐν ἀντιθέσει πρὸς σέ). δοτις γάρ... (διὰ τὸ δικαιολογεῖ τὸ ἐννοούμ.: καὶ λέγω ἐγὼ κέρδος). ἐν πολλοῖς κακοῖς = ἐν μέσῳ πολλῶν κακῶν (ἐννοεῖ τὰς δυστυχίας τῆς οἰκογενείας της, πατέρας, μητρός, ἀδελφῶν της). κατθανών· ὑποθ. φέρει = λαμβάνει, ἀποκομίζει. οὕτως = κατὰ ταῦτα, κατόπιν τούτων. παρ' οὐδὲν ἄλγος ἔστι = οὐδόλως μὲν λυπεῖ. τοῦ τυχεῖν (τοῦδε,). εἰναι ὑποκείμ. τῆς προτάσεως αὐτῆς, τὸ δὲ παρ' οὐδὲν ἄλγος κατηγορ. αὐτοῦ. κείνοις ἀν ἥλγουν (διὰ ἐτέθη δις: τίνος εἰδους ὑποθ. λόγ. εἰναι καὶ τίς ἡ ἀπόδοσις;). τὸν ἔξ ἐμῆς μητρὸς (ἐνν. γεγώτα, γεννηθέντα) ἀθαπτον νέκυν κατηγορ. τοῦ προγηγουμένου. εἰ τὸν ἔξ ἐμῆς μητρὸς θανόντ' ἀθαπτον ἥνσχόμην νέκυν = ἐὰν ἥθελον ἀνεχθῇ, ὅστε δὲν ἐκ τῆς ἰδεικῆς μου μητρὸς γεννηθεὶς (διὰ δελφός μου) μετὰ τὸν θάνατόν του νὰ μείνῃ νεκρὸς ἀταφος. τοῖσδε = δι' αὐτό. ἀλγύνομαι = θίλθομαι, λυποῦμαι διὰ τι. Ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: εἰ δὲ δοκῶ σοι νῦν τυγχάνειν δρῶσα μῶρα... σχεδόν τι μώρῳ μωρίαν διφλισκάνω (τὸ σχεδόν τι φαίνεται μὲν, διτι μετριάζει τὴν δεινὴν ὕδριν τοῦ μωροῦ, κυρίως δὲ δημιώς ἐνέχει εἰρωνείαν διὰ τὸν Κρέοντα) = ίσως θεωροῦμαι μωράς ἀπὸ σὲ μωρόν. τὸ γέννημα = ἡ ἴδιοσυγκρατία, διὰ χρακτήρ. ωμὸν (ἐνν. δην) = διτι εἰναι σκληρόν, ώς προειδόν ἐκ... εἴκω = ὑποχωρῶ, ἐνδίδω. κακοῖς = τοῖς ἀτυχήμασιν (εἰς τὰ δεινὰ συμβεβηκότα). τὰ σκλήρῳ ἄγαν = τὰ λίαν ἀκαμπτα. πίπτειν (ἀντὶ κατηγορ. μετ. ἐκ τοῦ ίσθι) μάλιστα = διτι κατὰ τὸ πλεῖστον ταπεινοῦνται. ἐγκρατής = ισχυρός. διπτὸν ἐκ πυρὸς (δργαν.) = πυρακτωθέντα. περισκελῆ (κατηγ.) = ὅστε νὰ σκληρυνθῇ πολὺ. θραυσθέντα, ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: εἰσίδοις ἀν καὶ τὸν ἐγκρατέστατον σίδηρον (ὄντα) διπτὸν ἐκ πυρός, περισκελῆ, θραυσθέντα πλεῖστα (σύστ. ἀντικ.) = εἰς παρὰ πολλὰ τειμάχια. θυμοῦμαι = ἐξαγριοῦμαι, εἴμαι θυμοειδής. καταρτύομαι = σωφρονίζομαι, πειθαρχῶ. γάρ· αἰτιολ. τὸ ἐννοούμ. ἐκ πέλει = δὲν εἰναι ἐπιτετραμμένον. μέγα φρονεῖν = μεγαλοφρονεῖν. δοῦλος (ἀντὶ ὑπήκοος) δὲν ἀριοῦσι εἰς δασιλόπαιδα, ἀλλ' διείλεται

εἰς τὸ πάθος τοῦ Κρέοντος. οἱ πέλασι = οἱ ἄλλοι. ὑβρίζω = παρεκτρέπομεν. τότε (συμπληρ. διὰ τῆς μετ. ὑπερβαίνουσα) = δὲ παρέβαινεν. ἐπεὶ δέδρακεν = ἀφ' οὗ ἔκαμε τὴν πρᾶξιν (τὴν ταφήν). ἥδε· καὶ ἔλξιν πρὸς τὸ ὕδραις, ἀντὶ τόδε, ἐπεξηγεῖται δὲ ὑπὸ τῶν ἀμέσως ἐπομένων: τούτοις ἐπαυχεῖν καὶ δεδρακυῖαν γελᾶν = νὰ καυχησιολογῇ, διότι διέπραξε ταῦτα, καὶ, ἢν καὶ τὰ ἔπραξε, νὰ φέρεται σκωπικῶς. ἦ = ἀλήθεια, εἰς τὸ α' ἀνὴρ ἐνν. εἰμί, εἰς δὲ τὸ β' ἔσται. ἀνατὶ (ἐκ τοῦ ἀνατος, τὸ δόποιον γίνεται ἐκ τοῦ ἀ στερητ. καὶ ἀτη = θλάψη) = ἀνευ τιμωρίας. ταῦτα = ἡ δασιλική μου αὕτη ἐξουσία. κείσεται = θὰ ἔξακολουθῇ γὰ ταπεινοῦται. τῆδε (παιητ. αἰτ.) = ὅπ' αὐτῆς ἐδῶ. ἀλλ' εἴτε κυρεῖ (τυγχάνει κόρη) τῆς ἀδελφῆς μου, εἴθ' ὁμοιμονεστέρα = εἴτε πλησιεστέρα συγγενής. τοῦ παντὸς ἡμῖν Ζηνὸς ἔρκειου (ἔρκος) γεν. μεριστ. = ἐκ τοῦ ὅλου ἡμῶν συγγενικοῦ κύκλου. Τὸ Ζηνὸς ἔρκειον ἐτέθη κατὰ μετων. ἀντὶ τῆς συγγενείας, τὸ δὲ ἡμῖν ἀντὶ τοῦ ἡμῶν. ἀλύσκω μόρον = διαφεύγω τὸν θάνατον. ίσον ἐπαιτιώματι = ἔξι ίσου κατηγορῶ. τοῦδε ἀφού· γεν. αἰτίας. βουλεῦσαι (ἐπεξήγ.) = διτὶ δηλ. ἐσκέψθη καὶ ἐπρομελέτησεν, ἀπεφάσισεν αὐτὸν (τὴν ταφήν). Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἀμέσως εἰσῆλθεν εἰς τὰ ἀνάκτορα δορυφόρος, διὰ νὰ φέρῃ τὴν Ἰσιδήνην. νιν = αὐτήν. λυσσάω - ω = μαίνομαι, εἶμαι σφέδρα τεταρχημένος. ἐπήβολός τινος = κύριός τινος. φιλεῖ = συνηθίζει. θυμὸς = ἡ ψυχή. ἡρῆσθαι = νὰ ἔχῃ συλληφθῆ ἐπ' αὐτοφώρῳ. κλοπεύς = λαθραῖς δράστης. πρόσθεν = πρωτίτερα (πρὶν δηλ. ἐπιχειρηθῆ τὸ κακόν). τῶν μηδὲν ὅρθως ἐν σκότῳ τεχνωμένων = ἐκείνων, οἱ δόποις οὐδὲν καλὸν μηχανεύονται ἐν τῷ κρυπτῷ. μισῶ γε μέντοι = ἀλλ' ἔμιως μισῶ. ἀλούς τις ἐν κακοῖς = συλληφθεὶς τις ἐπ' αὐτοφώρῳ διαπράττων τὸ κακόν. καλλύνω = παριστῶ ὡς καλόν. τοῦτο = τὴν σύλληψιν ἐπὶ κακῷ. ἡ κατακτεῖναι μ' ἐλὼν = ἡ νὰ μὲ πιάσῃς καὶ νὰ μὲ σκοτώσῃς. οὐδέν (ἐνν. θέλω μεῖζον). μὲν = τούλαχιστον. τοῦτο = τὸ ἐλεῖν σε, τὸ διτὶ σὲ ἔχω πιάσει. μέλλεις (ἐνν. κατακτεῖναι) = ἀναβάλλεις, βραδύνεις. ἀφανδάνω = ἀπαρέσκω. καὶ σοὶ τάμα ἀφανδάνοντ' ἔφυ = οἱ λόγοι μου καὶ ἐν γέγεις ἡ συμπεριφορά μου δὲν ὑπῆρξαν ἀρεστὰ εἰς σέ. κατέσχον γ' ἀν = ἥθελον τούλαχιστον ἀποκτήσεις. πόθεν = ἐκ τίνος ἀλλού γεγονότος. κλέος· μέση λέξις, ἐπὶ καλοῦ καὶ κακοῦ. εὐκλεέστερον κλέος = μεγαλυτέραν δόξαν. ἡ τιθεῖσα = ἡ εἰ ἐτίθην. τούτοις, ζοῖς ἀποτελοῦσι τὸν χορόν, ἀντικ.

τοῦ ἀνδάνειν = χρέσκειν, ἀλλὰ καὶ ποιητ. αἰτίον τοῦ λέγοιτ' ἄν. τούτοις λέγοιτ' ἀν τούτο πᾶσιν ἀνδάνειν = τούτο γῆθελεν δμολογηθῆ καὶ ὑπὸ πάντων τούτων (τοῦ χοροῦ), ὅτι εἶναι ἀρεστὸν εἰς αὐτὸύς (ὅτι εἶπιδοκιμάζεται ὑπὸ αὐτῶν). Τίνος εἰδίους λόγος εἶναι ἐδῶ; ἔγκλήγω γλῶσσαν = δένω τὴν γλῶσσαν. ή τυραννίς (τὸ ἀφρ. ἀντὶ τοῦ συγκεκρ.) = δέ τύχαννος. πολλά τ' ἀλλα εὐδαιμονεῖ = καὶ ὑπὸ πολλὰς ἀλλας ἐπόψεις πλεονεκτεῖ. τοῦτο τὸ ὅτι εἶναι καλὸν νὰ γίνῃ η ταφὴ τοῦ Πολυνείκους. Τὸ δρῶσι, δπως καὶ τὸ προηγούμ. δρᾶς, ἔχουσι γνωμικὴν σημασ. = γιγνώσκουσι, φρονοῦσιν. ὕπιλλω (ἐκ μεταφράσ. ἀπὸ τῶν κυνῶν, οἱ δροῖοι φοδούμενοι συστέλλουν ὑπὸ τὰ σκέλη των τὴν οὐρὰν) = συμμικέεύω ἐκ φόρου. στόμα = τὴν γλῶσσαν. ἐπαιδοῦμαι = αἰσχύνομαι. χωρὶς τῶνδε = διαφορετικὰ ἀπ' αὐτούς, διαφωνοῦσα πρὸς τὴν γνώμην αὐτῶν ἐδῶ, δηλ. τῶν γερόντων τοῦ χοροῦ καὶ κατ' ἀκολούθιαν πάντων τῶν Θηραίων, οὓς ἐκπροσωποῦσιν οὗτοι. εἰ φρονεῖς = ἐὰν (διάτι) σκέπτεσαι καὶ ἐκτελῆς τὰς σκέψεις σου. (δηλ. οἱ ἀποτελοῦντες τὸν χορὸν δυνατὸν νὰ ἔχουν τὰς ἰδίας μὲ σὲ σκέψεις, ἀλλὰ δὲν προσβάνουν εἰς ἐκτέλεσιν αὐτῶν, ἀλλ' ὑπακούουν εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ ἀρχοντος). γάρ αἰτιολογ. τὸ ἐννοούμ. οὐκ ἐπαιδοῦμαι. οὐδὲν αἰσχρὸν = οὐδειμία εἶναι αἰσχύνη. δμόσπλαγχνος = δμιογάστριος = ἀδελφός. δ καταντίον = δ ἐναντίον τοῦ Πολυνείκους (δ Ἐτεοκλῆς). μιᾶς τε (μητρὸς) ἐνν. γεγώς. πῶς δῆτ' ἐκείνων δυσσεβῇ τιμῆς χάριν = πῶς δῆτα τιμῆς (Πολυνείκη) χάριν δυσσεβῇ ἐκείνῳ; = πῶς λοιπὸν ἀποδίδεις τιμὴν εἰς τὸν Πολυνείκη, ή δποίᾳ μαρτυρεῖ ἀσέβειαν εἰς ἐκεῖνον (τὸν Ἐτεοκλέα); ταῦτα = δηλ. ἀποδίδων τιμὴν εἰς τὸν Πολυνείκη δεικνύω ἀσέβειαν εἰς τὸν Ἐτεοκλέα... εἴ τοι σφε τιμῆς, ἐνν. ὡς κύριον δῆμα μαρτυρήσει ταῦτα... σφέ· τὸν Ἐτεοκλέα. πορθῶν... ἐνν. ὥλετο ἀδελφός. ὑπερ = ὑπέρ, ὑπὲρ αὐτῆς. τοὺς νόμους ἵσους ποθεῖ = ἔχει τὴν ἀξίωσιν οἱ διέποντες τὴν ταφὴν νόμοι νὰ εἶναι ἵσαι δι' οἵλους (νὰ ἐφαρμόζωνται εἴς ἵσου δι' οἵλους). ἵσος = εἶναι ἐν τῇ αὐτῇ μοίρᾳ. λαχεῖν = ὕστε νὰ τύχῃ τῆς αὐτῆς τιμῆς. εὐαγῆ = εὐεργῆ. τάδε = αἱ τοιαῦται διακρίσεις περὶ τοὺς ἀποθανόντας. συνέχθω = συμβισῶ, μετέχω τοῦ μίσους τῶν ἀλλων. συμφιλῶ = συναγαπῶ, μετέχω τῆς ἀγάπης. οὔτοι ἔφυν = δὲν εἴμαι βεβαίως τοιαύτη κατὰ τὴν φύσιν. νῦν = λοιπόν. κείνους· τοὺς ἐν 'Ἄδη καὶ μάλιστα τὸν Πολ. ἐμοῦ δὲ ζῶντος... εἰς τὰ ἐπιγειρήματα τῆς Ἀντ. δ Κρ. ἀπαντῷ διὰ σατραπικοῦ ἀξιώματος.

συγχρήση

Πραγματικαί. καὶ φημὶ δρᾶσαι... ἡ κατὰ τοιοῦτον διετὴν τρόπον καὶ μετὰ σθένους βεβαίωσις τῆς πράξεως ὑπὸ τῆς Ἀντιγόνης πῶς χαρακτηρίζει τὸ θύος αὐτῆς; Ἀσφαλῶς μᾶς προσικάζει τὴν μέλλουσαν νὰ λάδη χώραν σοφαράν σύγκρουσιν αὐτῆς πρὸς τὸν Κρέοντα καὶ ἀναδεικνύει ταύτην ἀληθή ήρωαδα. οὐ γάρ τί μοι Ζεύς· θέλει νὰ εἰπῃ, ὅτι μιόνον ἂν δὲ Ζεύς καὶ η Δίκη, οἱ δύοτοι καθώρισαν τὴν ὑποχρέωσιν τῶν ἀνθρώπων εἰς τὸ νὰ θάπτουν τοὺς νεκρούς, διέτασσον τὰ ἐναντία ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει, τότε θὰ ὑπήκουεν εἰς αὐτούς, θεωρεῖ δηλ. τὸ θεῖον καὶ φυσικὸν δίκαιον ὑπέρτερον τοῦ ἀνθρωπίνου καὶ θετοῦ. **Δίκη** ἡτο θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Θέμιδος. Εἶναι σύνεδρος τοῦ Διὸς καὶ παρακολουθοῦσα ἀγρύπνιως τὰ ἐπὶ γῆς καὶ ἐν τῷ Ἀδη συμβαίνοντα ἀναφέρει ἐκάστοτε εἰς τὸν Δία διὰ τὴν τιμωρίαν τῶν παραθανόντων τοὺς διέποντας τὰ τοῦ κόσμου κανόνας καὶ σχέσεις. οὐ γάρ τι νῦν γε κάκχθέσ... τὴν ἀντιληψίν περὶ τοῦ αἰωνίου κύρους τοῦ φυσικοῦ δικαίου εἰχον ἀνέκαθεν οἱ ἀρχαῖοι: "Ελληνες. σχεδόν τι μώρω .. ἡ στάσις τῆς Ἀντιγόνης διὰ τῶν λόγων αὐτῆς ἀπὸ ὑψηλόσφρονος καὶ ἀνδροπρεποῦς γίνεται αὐστηρὰ καὶ περιφρονητική, ἐπιβάλλουσα νὰ σχηματίσωμεν τὴν γνώμην, ὅτι οὐδειμία συνεννόησις πλέον εἰναι δυνατὴ μεταξὺ τῶν δύο. **τὰ σκλήρῳ ἄγαν φρονήματα...** τραγικὴ εἰρωνεία διὰ τὸν Κρέοντα, εἰς τὸν δύοτον ἐφαρμοσθήσοντας ταῦτα ἐν τέλει τοῦ δράματος. **Ζηνὸς ἔρκείου** δνομάζεται οὕτω, διότι ὁ βωλιδὸς αὐτοῦ ἔκειτο εἰς τὸ προαύλιον (τὸ ἔρκος) πάσης οἰκίας. οὐ γάρ τι **δοῦλος**: ἵδε τὰς ἀντιλήψεις τοῦ ἀρχαίου κόσμου περὶ τῆς μεγάλης ἀποστάσεως, τῆς ὑφίσταμένης μεταξὺ ἐλευθέρων καὶ δούλων, τὴν δύοιαν κατήργησεν ὁ χριστιανισμός. Ἐκ πάντων ὅμως τῶν ἀρχαίων λαῶν οἱ "Ελληνες, καὶ δὴ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, ἐφέροντο σχετικῶς ἥπιώτερον πρὸς τοὺς δούλους αὗτῶν καὶ προστατευτικοῦς νόμους εἰχον θεσπίσει διπέρ οὐτόν. **οὔτοι ποθὸς οὐχθρός...** ὑπῆρχεν ἡ ἴδεα, ὅτι τὰ ψυχικὰ πάθη ἔξηκολούθουν γὰρ ὑφίστανται καὶ εἰς τὸν Ἀδην καὶ διὰ τοῦτο ἡ ψυχὴ τοῦ Αἴαντος, ὡς βλέπομεν ἐν Ὁδυσσείᾳ (λ 583), ἀπηξίωσε τὸν Ὅδυσσεα πάσης συνοικίας, ὅτε οὗτος κατέδη ἔκει. **οὔτοι συνέχθειν, ἀλλὰ συμφιλεῖν ἔφυν** καὶ διὰ μόνου τούτου τοῦ περιέχοντος ἀρίστην καὶ ἡθικωτάτην γνώμην στίχου δύναται ἀριστα νὰ χαρακτηρίσῃ τὸ θύος τῆς Ἀντιγόνης.

γ') 526 — 581

Λεξιλογικαί καὶ μήν = ἀλλ' ἵδού (τὰς λέξεις ταύτας μεταχειρίζεται συνήθως δ Σοφοκλῆς περὶ τῶν εἰσαγομένων προσώπων). **εἴβομαι καὶ εἴβω** = χύνω. **φιλάδελφα δάκρυα** = δάκρυα ἀδελφικῆς ἀγάπης. **νεφέλη** = θλῖψις, κατήφεια (μεταφ. ἀπὸ τῆς νεφέλης τοῦ οὐρανοῦ, ή ὅποια καθιστᾷ κατηφῇ τὴν γῆμέραν καὶ ἐπιφέρει τὴν δροσήν). **ὑπὲρ δρφύων** (ἐνν. οὖσα = ἐπικαθημένη). **νεφέλη δ' ὁδφύων** **ὕπερ** = κατήφεια δὲ ὡσὰν νεφέλη ἐπικαθημένη ὑπεράνω τῶν δρφύων αὐτῆς. **αἰσχύνω** = ἀσχιμίζω. **αἱματόεις** = αἱματόχρους, κατακόκκινος (λόγῳ τῶν κλαυθμάτων καὶ τῆς μεγάλης στενοχωρίας διὰ τὴν περιπέτειαν τῆς ἀδελφῆς της). **ρέθος** (ρέθεα παρ' Όμήρῳ = τὰ μέλη τοῦ σώματος) = τὸ πρόσωπον. **τέγγω** = βρέχω. **εὖώψ - εὐώπος** = δέχων καλὴν ὄψιν, ὥραῖς (ἐκ τῆς αἰτιατ. εὐώπα προήλθε καὶ ή σημερινὴ λέξις γάρπα, τὸ ψάρι τὸ ἔχον μεγάλους καὶ ὥραίους ὀφθαλμούς). **ὑφειμένη** (ρ. ὑφίεμαι) = ἐλλογώσα. **κατ' οἶκους** = σύνοικος οὖσα. **λήθουσα** = χωρὶς νὰ τὸ ἐννοῶ. **μ' ἔξεπινες** = μοῦ ἔπινες τὸ αἷμα (μεταφορ. ἀπὸ τῆς διδέλλας, διότι ή ἔχιδνα δὲν πίνει αἷμα). **δύ' ἄτα καπαναστάσεις** (ἔτεθησαν τὰ ἀφηρημένα ἀντὶ τῶν συγκεκριμένων) = δύο συμφοράς (πανούκλες) καὶ ἐπαναστάτιδας. ή **Ἐξομῆ** (ἔξόμινυμι) = ή θὰ ἀρνήθης μεθ' ὅρκου. **διμορροθῶ** (ἐκ μεταφορᾶς ἐκ τοῦ δόθου = τοῦ αρέτου τοῦ παραγομένου ὑπὸ τῶν κωπηλατῶν, συγχρόνως κωπηλατούντων) = συμφωνῶ. **ξυμμετίχω τῆς αἰτίας καὶ φέρω** = συμμετέχω τῆς κατηγορίας, ἀναλαμβιζόντων καὶ ἐγὼ τὴν εὐθύνην τῆς πράξεως. **ἀλλ' οὐκ ἔάσει γέ σοι τοῦτο ή δίκη** = ἀλλὰ δὲν θὰ ἐπιτρέψῃ δέβαια τοῦτο ή δικαιοσύνη εἰς σέ. **κοινοῦμαί τινα** = λαμβάνω τινὰ συμμέτοχον. **ἐν κακοῖς τοῖς σοῖσι** = ἐν τῇ δυστυχίᾳ σου. **ξύμπλους** = συμμέτοχος. **τοῦ πάθους** = τοῦ παθήματός μου. **ῶν τίνων** (ἐνν. εἰσι, πλαγ. ἐρώτ. ἐκ τοῦ ξυνίστορες). **ξυνίστορές εἰσι** = ξυνίσασι = γνωρίζουσι καλῶς. **στέργω** = ἀγαπῶ. **ἀτιμάζω** = στερῶ τῆς τιμῆς. **μὴ οὐ** (ἔθηκε δύο ἀρνήσεις λόγῳ ἔξαρτήσεως ἐξ ἀρνητικῆς ἐννοίας μὴ ἀτιμάσῃς) = ἀπὸ τοῦ νὰ μή. **ἄγνίζω** = ἔξαρνίζω, ἔξιλενων **μοι κοινά** (= κοινῆ) = ἀπὸ κοινοῦ μὲ εἱπέ. **Θήιγες** (θιγγάνω) = θιγγασεις, ἔδαλες χέρι. **ποιοῦμαι ἔμαυτοῦ** = οἰκειοποιοῦμαι, θεωρῶ ἰδικά μου. **ἀρκέσω.** .. ἀντὶ τῆς ἀπόσ. συντάξ. = ἀρκετὸν ἔσται θιγγασειν ἐιπέ. **λελειμμένη σου** (ὑποθ.)

μετ.) = ἐὰν ὑπολειψθῶ σου, ἐὰν στεργθῶ σου. **κηδεμῶν** (ἐνν. εἰ) = ἐνδιαφέρεσαι. **ταῦτ' ἀνιδῆς με** (συντάσ. διπλῇ αἰτιατ.) = μὲ αὐτὰ μὲ λυπεῖς. **ἀλγοῦσα μὲν δῆτα** (ἐνν. τὸ βῆμα ἀνιῶ σε) = δύωσδήποτε ὅμως αἰσθανομένη θλῖψιν. **γέλωτα ἔν τινι γελῶ** = περιγελῶ τινα. **τί δῆτα...** ή σειρὰ τῶν λέξεων: (εἰ μὴ πρότερον ὠφέλησά σε) ἀλλὰ νῦν δῆτα τί ἄν σ' εἴτε ὠφελοῦτο ἐγώ; = ἀλλὰ τώρα τούλάχιστον εἰς τί δύναμαι νὰ ὠφελήσω σε. **οὐ φθονῶ** = δὲν ἀρνοῦμαι. **ὑπεκφυγεῖν σε**, ἐνν. τὸν θάνατον. **ἀμπλάκω** (ἀόρ. τοῦ ἀμπλακίσκω) ἀποργιατ. **ὑποτ.** = ν' ἀποτύχω, νὰ στεργθῶ τῆς τιμῆς γὰ μετάσχω. **γάρ· αἰτιολογεῖ τὸ ἐννοούμενον ναὶ**. **αἱροῦμαι** = προτιμῶ. **ἀλλ' οὐκ ἐπ' ἀρρήτοις** = ἀλλ' οὐχὶ χωρὶς γὰ εἰπω τοὺς λόγους (τὰς ἴδεας ποὺ μὲ ὕθησαν) **τοῖς· δοτ.** προσωπ. ἐκ τοῦ ἐννοούμενου ἐδόκεις (διὰ τοῦ: **τοῖς μὲν ἐνν. τὸν Κρέοντα, διὰ τοῦ τοῖς δὲ τὸν Πολυνείκη καὶ τοὺς κάτω θεούς**). **σὺ μὲν τοῖς — τοῖς δ' ἐγώ· σχ. γιαστόν.** καὶ μὴν ή **Ἐξαμαρτία ἵση ἐστὶν νῦν** = καὶ δῆμως ή παρεκτροπή, τὸ ἀμάρτητιά μιᾶς εἰναι δημοιον (ἐπειδὴ ή μὲν Ἀντιγόνη προέδη εἰς τὴν πρᾶξιν, ή δὲ Ἰσιλήνη συνεφώνει μὲν κατ' ἀρχήν, ἀλλὰ τῆς ἔλειπε τὸ ἐπιβαλλόμενον θάρρος). **ζῆς** = δικαιοῦσαι νὰ ζῆς. **τῷ παῖδε — τὴν μέν, τὴν δέ, σχῆμα καθ' οἷον καὶ μέρος.** **ἀφ' οὗ τὰ πρῶτ' ἔφυ** = ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς γεννήσεως της (χαρακτηρίζει τὴν Ἀντιγόνην ὡς ἀνέκαθεν ἀπειθαρχον). **οὐδ' ὅς ἀν βλάστη...** (ἐπίδοσις) = ὅχι μόνον ὁ τῶν ἀλλων πεπειραμένος νοῦς, ἀλλὰ οὕτε καὶ ἐκεῖνος, ὁ διποῖος ηθελε γεννηθῆ καλῶς φρονῶν, παραμενεῖ τοιοῦτος εἰς τοὺς δυστυχοῦντας, ἀλλὰ σαλεύει (θράψεις ἀπὸ τὴν θέσιν του). **σοὶ γοῦν** (ἐνν. ἐξέστη) = σοῦ λοιπὸν ἐσάλευσεν ὁ νοῦς. **ὅτε** = ἀπὸ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἥν. **γάρ· αἰτιολογεῖ τὸ ἐννοούμενον ναὶ**, πράστω κακῶς (= δυστυχῶ). **ὅπερ ή Ἰσιλήνη ἐκ παρανοήσεως ἐκ τοῦ πράσσειν κακὰ εἶπε.** **ἄτερ τῆσδε** = ἀγενούτης. **ἥδε** (ἔχει σχέσιν πρὸς τὸ προτιγούμενον τῆσδε) = αὔτη ἐδῶ (ώς παροῦσα καὶ ζῶσσα, ἐνῶ εἰναι ἀποθαρριένη) **νυμφεῖα** = ὁ γάριος, καὶ κατὰ μετωνυμίαν = ή νύμφη. **ἀρώτιμος** = δυνάμεινος νὰ ἀρωθῇ, νὰ σπαρῇ. **γύης** = ἀγρός (ἐδῶ ἐνν. κόρη). **οὐχ ᾧς γ' ἐκείνω τῆδε τ' ἦν ήρμοσμένα** = ἀλλὰ τὰ τοῦ γάμου οὐκ ἔσται ἡρμοσιένα, ὡς γ' ἐκείνῳ... = ἀλλ' ὁ γάμιος μετ' ἀλλῆς δὲν θὰ εἰναι εὐάρμιοστος εἰς τὸν ἰδιον θαθιόν, δημος ήτο εὐάρμιοστος μεταξὺ αὐτῆς ἐδῶ καὶ ἐκείνου. **υἱέσι,** ἀντὶ τοῦ ἑνίκου ἀριθμοῦ. **στυγῶ** = μισῶ. **τὸ σὸν λέχος** = ὁ περὶ τοῦ γάμου λόγος σου, ή νύμφη, περὶ τῆς διοίας ὄμιλεται (τοῦτο λέγεται

μετὰ σκληροῦ ὑπαινιγμοῦ). σ' ἀτιμάζει· ὁ Κρέων ὑδρίζων τὴν πυητὴν τοῦ Αἴμονος καὶ ἀρνούμενος τὸν μετ' αὐτῆς γάμον του, ὑδρίζει αὐτὸν τοῦτον τὸν υἱόν του. ὁ παύσων = ὁ μέλλων νὰ διαλύσῃ (ἐνν. διὰ τοῦ θανάτου τῆς Ἀντιγόνης· τραγ. εἰρωνεία, διότι η διάλυσις θὰ γίνη διὰ τοῦ θανάτου καὶ αὐτοῦ τοῦ υἱοῦ του Αἴμιονος). ἔφυ = προώρισται, ἔστι. **δεδογμένα** ἔστι = εἰναι ἀποφασισμένον. καὶ σοὶ γε κάμοι· ποιητ. αἰτια εἰς τὸ : δεδογμένα ἔστι. (Διότι καὶ ὁ χορὸς ἐν στίχ. 213 εἶχεν ἀποφανθῆ ὑπὲρ τῆς τιμωρίας τοῦ ἀποκαλυφθησομένου ὡς δράστου τῆς ταφῆς). μὴ τριβάς ἔτι (ἐνν. τριβάς χρόνου ποιεῖσθε) = μὴ θραξύνετε, μὴ γεοντορεύετε πλέον. **νιν** = αὐτάς. ἐκ δὲ τοῦδε = ἀπ' ἐδῶ δὲ καὶ εἰς τὸ ἔξης. μηδ' ἀνειμένας = καὶ μὴ γειραφετημένας, ἀπολύτως ἐλευθέρας. **θρασὺς** = τολμηρός. **τὸν "Ἄδην πέλας τοῦ βίου** = τὸν "Ἄδην προσεγγίζοντα τὴν ζωὴν αὐτῶν, ἐπομένως ἐπικείμενον τὸν θάνατον. Μετὰ τοῦτο ἀπάγονται αἱ δύο ἀδελφαὶ εἰς τὴν γυναικωνῖτιν ὑπὲ τῶν δύο δορυφόρων τοῦ Κρέοντος.

Πραγματικαί. ἐπαναστάσεις θρόνων η τυραννίς πάντοτε ὑποπτεύει συνωμοσίας καὶ ἀνατροπάς. **οὔτ' θιθέλησας**, ὅτε δηλ. τῇ ἔκαιμε τὴν πρότασιν νὰ μετάσχῃ τῆς ταφῆς, πρὶν προδῆ εἰς αὐτήν. **ξύμπλουν** οἱ Ἀθηναῖοι, ὡς λαὸς ναυτικός, ἔχαιρον ἀκούοντες ναυτικὰς λέξεις, δπως ὄμιορθοιει κλπ. **τοῦδε γάρ σὺ κηδεμών** ἐννοεῖ, ὅτι η Ἰσιμήνη, μὴ θελήσασα νὰ μετάσχῃ τοῦ ἔργου τῆς ταφῆς καὶ ὑπακούσασα τυφλῶς εἰς τὰ κελεύσματα τοῦ Κρέοντος, ὑπὲρ αὐτοῦ ἐπομένως ἐγδιαφέρεται.. **τί ταῦτ' ἀνιᾶς μ' οὐδὲν ὠφελουμένη**; τὸ παράπονον τοῦτο τῆς Ἰσιμήνης εἶχεν ἀγαθὸν ἀποτέλεσμα, τὸ μέν, διότι η Ἀντιγόνη καθίσταται ἐφεξῆς ἡ πιωτέρα, τὸ δέ, διότι σύζεται ἐκ τῆς καταδίκης η Ἰσιμήνη, ἐφ' ὅσον ἔγαντι αὐτῆς αὐστηρῶς προσηγέλη η Ἀντιγόνη παρουσίᾳ τοῦ Κρέοντος. **σὺ μὲν ζῆς, η δ' ἐμὴ ψυχὴ πάλαι τέθηκε**· μεγάλη η ἀπόστασις μεταξὺ τῶν δύο ἀδελφῶν, τῆς μὲν Ἰσιμήνης ἔχούσης δικαιώματα ἐπὶ τῆς γηίνης αὐτῆς ζωῆς, ης τὰς ιδέας ἡ κολούθησε, τῆς δὲ Ἀντιγόνης, ὡς ἡρωΐδος λόγῳ τῶν ὑψηλῶν καὶ θείων ἀντιλήψεών της, πρὸ πολλοῦ ἀνηκούσης εἰς ἄλλας σφαίρας ὑψηλοτέρας καὶ εὐγενεστέρας, εἰς τὴν ἄλλην ὑπερκόσμιον ζωήν. **ἀρώσιμοι γάρ χάτερων γύναι** λέγει τοῦτο, διότι, δπως η γῆ παράγει καρποὺς διὰ τῆς ἀρόσεως, οὕτω καὶ η γυνὴ εἰναι κατάλληλος πρὸς τεκνοποίαν. Εἰναι δὲ ἀξιῶν σημειώσεως, διότι ὁ Κρέων, παραγνωρίζων ἐν

τῇ δργῇ του τὴν ἔνωσιν δύο εὐγενῶν ὑπάρχειν, συγκισθηματικῶς συγδεδειένων, θεωρεῖ τὸν γάμιον ὡς ἀποκλειστικὸν μέσον διὰ τὴν γέννησιν παίδων κτλ. Ὡς φίλταθ^ο Αἰμον· ὁ Αἴμιον ἡτο δευτερότοκος υἱὸς τοῦ Κρέοντος, τοῦ πρώτου υἱοῦ του, τοῦ Μεγαρέως, θυσιασθέντος τῇ προτάσει τοῦ μάντεως Τειρεσίου χάριν τῆς σωτηρίας τῆς πόλεως, προσφωνεῖ δὲ τοῦτον περιπαθῶς φίλτατον ἡ Ἰσμήνη, ὡς ἐξάδελφον καὶ μνηστῆρα τῆς ἀδελφῆς της καὶ ὡς ὑδραιζόμενον ὑπὸ τοῦ πατρός του. γυναικας είναι μηδ^ο ἀνειμένας διμιεῖ ἀναγρονιστικῶς ἐνταῦθα δ Σοφοκλῆς περὶ τῶν γυναικῶν τῶν ἴστορικῶν χρόνων, αἱ διοῖαι ὄντως εἰς τὰς Ἰωνικὰς φυλάκες, καὶ δὴ παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις, ἥσαν ὑποτεταγμέναι ὑπάρχεις, προορισμὸν ἔχουσαι νὰ γεννώσται τέκνα καὶ νὰ τηρῶσιν ἐν τάξει τὰ τοῦ οἴκου των. Οὐδέποτε δημος ἡ γυνὴ καὶ τότε ἐταπεινώθη ἔναντι τοῦ ἀνδρὸς εἰς ἀνδραποδώδη ὑποταγὴν καὶ ἐξάρτησην, ὅπως παρὰ τοῖς βαρδόροις λαοῖς τῆς Ἀσίας. Τούναντίον κατὰ τοὺς ἡρωικοὺς χρόνους ἡ γυνὴ ἀπέλαυνε πολλῆς ἐκτιμήσεως, ὡς ὅλεποιεν εἰς τὰ διηγεικὰ ποιῆματα, καὶ ὑπὸ πολλᾶς ἐπόψεις ἡ θέσις αὐτῆς ἡτο ισοδύναμης πρὸς τὴν τοῦ ἀνδρός.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΣΤΑΣΙΜΟΝ (588 – 625)

Λεξιλογικαί. στροφὴ α'. ἀγευστος (μετ' ἐνεργ. διαθ.) = ὁ μὴ γευθείς, ὁ μὴ δοκιμάσας. αἰών = διάοις. οἰς = ὅν. δόμος = οἶκος. ἀτα, δωρ. (ἀτη) = συμφορά: γεν. διαιρ. τοῦ οὐδὲν = οὐδεμία συμφορά. ἐπὶ πλῆθος γενεᾶς = ἐπὶ πολλᾶς γενεᾶς (δὲν σταυριτῷ εἰς μίαν γενεάν, ἀλλὰ μεταβαίνει ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἀλλην). Ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: οἰς γάρ ἀν δ δόριος σεισθῇ θεόθεν, (τούτοις) οὐδὲν ἐλλείπει ἔρπον ἐπὶ πλῆθος γενεᾶς. δμοιον= (ἐνν. έστι). ὕστε=ὅπως. ποντίαις δυσπνόοις Θρήσσασι πνοαῖς (ἀναγκ. αἰτ.) = ἔνεκα τῶν διὰ τοῦ πόνου πνεόντων μανιωδῶν Θρακικῶν ἀνέμων. ὕφαλον ἔρεβος = τὰ σκοτεινὰ ὕφαλα στρώματα (τῆς θαλάσσης). ἐπιδράμη = διαδράμιῃ: ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: διοιόν ἔστι (τὸ πρᾶγμα), ὥστε ὅταν οἰδημα δυσπνόοις ποντίαις Θρήσσασι πνοαῖς ἐπιδράμη ὕφαλον ἔρεθος. βυσσόθεν = ἀπὸ τοῦ βυθοῦ τοῦ πυθηνέος. κελαινὸς = μαυρός, ἔχων σκοτεινὸν χρῶμα. κυλίνδω = ἀνασκάπτω, ἀνασκαλεύω. ἡ θίς - θινὸς = ἡ ἀριθδηγῆς ἀπὸ τῆς θαλάσσης καὶ ὁ πυθηνὸς αὐτῆς. δυσάνεμος = ὑπὸ κακῶν ἀνέμων ταραχτσούμενη, ἀνειριδαρτος. βρέμω = ἀντηχῶ. στόνος = στε-

ναγγιός, μυκηθιμός. **στόνω βρέμουσι** = στενάζουσι: ἀντηχούσιν. **ἀντιπλῆγες** = αἱ ἀντιπλητόριεναι.

ἀντιστρόφ. α'. **ἀρχαῖα** (ἐπιρρηματικῶς) = παλαιόθεν. **πήματα** = δυστυχήματα. **ἐπὶ πήμασι φθιτῶν** = ἐπάνω εἰς τὰ δυστυχήματα τῶν ἔξαφανισθεισῶν γενεῶν· ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: ὁρῶμε (ἀντὶ ὁρῶ) τὰ πήματα τῶν Λαδᾶς. οἰκουν πίπτοντα ἐπὶ πήμασι βροτῶν· παρήγησις τοῦ π. οὐδ' ἀπαλλάσσει = καὶ δὲν ἀπολυτρώνει: (ἀπὸ τῶν δυστυχημάτων). γενεὰν γένος = ἡ προηγουμενή γενεὴ τὴν ἐποιένην. **ἔρειπω** = κατακρημνίζω, καταβάλλω, φθείρω. **οὐδ' ἔχει λύσιν** = οὐδ' ἔχει τέρμα (ὑποκ. τὰ πήματα) = καὶ δὲν ἔχουν τέλος (δὲν παύουν) αἱ συμφοραί. **νῦν γάρ** = διότι τώρα ἐπὶ παραδείγματι. **ὑπέρ ἐσχάτας ρίζας** = ὑπεράνω τῆς τελευταίας ρίζης (ἐνν. τὰς δύο ἀδελφὰς καὶ ιδίᾳ τὴν Ἀντιγόνην, ἐκ τοῦ γάλιου τῆς δύοις, ὃς ἀπὸ ρίζης, θὺ προήσχοντο νέοι κλάδοι τοῦ οἰκογενειακοῦ δένθρου). **ἔτέτατο φάος** = εἶχεν ἀκτινοδολήσει ἀκτὶς σωτηρίας (ἔλπιδος). **κατ' ἄμφῃ** (τιμῆσις) καταμῆ = κατακόπτει, θερίζει. **φοινία κοπίς νερτέρων θεῶν** = ἡ φονικὴ μάχαιρα τῶν κάτω θεῶν. λόγου ἄνοια καὶ φρενῶν ἔριγνυς (ἐπεξήγ. τοῦ προηγουμοῦ.) = ἀσυνεσία καὶ διατάραξις φρενῶν (ἐνν. τὴν Ἀντιγόνην, ἦτις λόγῳ ἀσυνεσίας περιεφρόνησε τὸ κήρυγμα τοῦ Κρέοντος, διοισίως δὲ λόγῳ φρενοβλαβείας ἐπεσκοτίσθη δ νοῦς αὐτῆς).

στροφὴ δ'. **δύνασις** = δύναμις = παράθασις, ἀριάρτημα κατ' ἄλλην ἐρμην.: ἀλαζονεία, ἔπαρσις. **τὰν** = ἥν. **κατάσχοι** = γίθελε καταβάλει. **πανταγρεύς** (πάντα - ἀγρεύω) = δ τὰ πάντα κυριεύων, δ πανδαιράτωρ. **ἀκάματοι**, κατηγορ. ἐξηγεῖται ἐπιρρημ. = ἀκούραστα. **μῆνες** = χρόνος. **ἀγήρως** = ἀγήραστος. **χρόνω** = ἐκ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου. **δυνάστας** = ὁς κυρίαρχος. **κατέχεις** = ἔχεις ὡς ἔδραν. **Ὀλύμπου μαρμαρόσσα αἰγλα** = δ ἀκτινοβόλος λάζιπων Ὀλυμποῖς. **τό τ' ἔπειτα** = καὶ κατὰ τὸ ἐγγύς μέλλον (ἐποιένως καὶ κατ' αὐτὸν παρόν). **καὶ τὸ μέλλον καὶ τὸ πρὸν** = καὶ κατὰ τὸ ἀπότερον μέλλον καὶ κατὰ τὸ παρελθόν. **ἐπαρκεῖ νόμος** = ίσχύει, ἐπικρατεῖ δ νόμος οὔτις. **οὐδὲν ἔρπει** = οὐδόλως προχωρεῖ. **πάμπολυ** = παρὰ πολύ· ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: δ δὲ βίοτος θυντῶν οὐδὲν ἔρπει πάλιπολύ γ' ἐκτὸς ἀταξ.

ἀντιστρόφ. δ'. **πολύπλαγκτος** = πολυπλάγκτος (πολὺ πλάγω = πλαγῶ), ἀβεβήκα. **δνασις** (ἐκ τοῦ δνίγνημι = ωφελῶ) (ἐστιν) = εἰναι ωφέλεια. **κουφόνους** **ἔρως** = ἀνόγητος ἐπιθυμία. **κουφον.** ἔρ. γεν. ὑποκ. εἰς τὸ ἀπάτα, τὴν δποίαν προκαλοῦσιν ἀνόγητοι ἐπιθυμίαι. **οὐδὲν**

δ' ειδότι (τινὶ) = χωρὶς δὲ οὐδέλως νὰ γνωρίζῃ. **ἔρπει** = ἀνεπαισθήτως ὑπεισέρχεται. **πρὶν** = ἔως ὅτου. **προσαύω** = προσκαίω, ζεματίζω. **πρὶν προσαύσῃ πόδα** = πρὶν ζεματίσῃ (δηλ. πρὶν πάθη δεινόν τι καὶ τοιουτόρπως σωφρονισθῇ). **σοφίᾳ** μετὰ σοφίας. **Ἐκ του· ποιητ. αἰτ.** **πέφανται** = ἔχει φανερωθῆ, λεχθῆ. **κλεινὸν ἔπος** = τὸ περίφημον ῥητόν. **ἔσθλὸν** = ἀγαθόν. **ἔμμεν** ('Ομηρ. τύπος) = εἰναι. **ὅτῳ** δοτ. ἀντιχαριστ. **Θεὸς ἄγει πρὸς ἄταν** = δ θεὸς δδηγεῖ πρὸς διαστρέλωσιν. ή σειρὰ τῶν λέξεων: κλεινὸν ἔπος πέφανται δοκεῖν εἰναι ποτ' ἔσθλὸν τῷδ' ὅτῳ φρένας θεὸς ἄγει πρὸς ἄταν. **πράσσει ἐκτὸς ἄτας** = διάγει ἐκτὸς δυστυχίας. Ισοδυναμιεῖ πρὸς τὴν φράσιν: εὖ πράσσει.

Πραγματικαί. Οδηγγθεισῶν τῶν δύο ἀδελφῶν ὑπὸ διορυφόρων εἰς τὴν θύραν, τὴν ἄγουσαν εἰς τὴν γυναικωνῖτιν, καὶ τοῦ Κρέοντος μείναντος μόνου ἐν τῇ σκηνῇ καὶ σκεπτοριένου, δ χορὸς ἐν τῷ δευτέρῳ στασίμῳ, λαβόν ἀφοριὴν ἐκ τῆς καταδίκης τῶν δύο ἀδελφῶν καὶ ἐκ τῆς ἐπελθούσης δεινῆς συμφορᾶς ὅλου τοῦ οἴκου τῶν Λαβδακιδῶν, προδαίνει εἰς τὴν διατύπωσιν γενικῆς γνώμης περὶ τοῦ ἀστάτου τῆς ἄνθρωπίνης εὐτυχίας κ.τ.λ. **εύδαίμονες οἶσι** κ.τ.λ. τὸ ἀνύπαρκτον τῆς διὰ βίου εὐτυχίας τοῦ ἀνθρώπου ἐτόνισαν πάντες σχεδὸν οἱ συγγραφεῖς καὶ οἱ ποιηταὶ κατὰ τὰς διαφόρους ἐποχάς: πρόδ. καὶ τό: τέρας ἐστὶν εἰ τις ηγύπχησε διὰ δίου. **Θρήσσαισι πνοαῖς** ἐπειδὴ ἐκ δορρᾶς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πνέουσιν οἱ σφοδροὶ ἀνεμοί, καὶ δὴ καὶ ἐκ Θράκης, διὰ τούτο ἐθεώρουν οἱ "Ελληνες πατερίδα τούτων τὴν Θράκην, οἱ Ἀθηναῖοι δὲ μάλιστα ἐτίμιων ἴδιαιτέρως τὸν Βορέαν καὶ εἶχον πρὸς τιμὴν αὐτοῦ θωμὸν παρὰ τῷ Ἰλισῷ, ἀπὸ ὅπου ἐμιθολογεῖτο, ὅτι ἡρπασε τὴν θυγατέρα τοῦ θαυμάτεως Ἐρεγχέως Ὡρείθυιαν καὶ μετήγαγεν αὐτὴν εἰς τὴν Θράκην. **Λαβδακιδῶν οἰκων** δ Λάδδακος ἦτο πατήρ τοῦ Λατίου, πατήρ δὲ τοῦ Λαδδάκου ἦτο δ Πολύδωρος καὶ τούτου πατήρ δ Κάδμος, αἱ συμφοραὶ δμως ἡρχισαν ἀπὸ τοῦ Λατίου καὶ ἐξῆς. **οὐδ'** **ἔχει λύσιν** ἐκάστη γενεὰ ἥδινατο ν' ἀπολυτρώσῃ ἀπὸ τῶν δεινῶν τὴν ἐποιμένην γενεὰν μόνον διὰ τῆς θείας δυνάμεως, ἀν κατέφευγεν εἰς ἔξιλέωσιν αὐτῆς. Τοιοῦτόν τι δὲ ἔκαπιεν ή γενεὰ τοῦ Ὁρέστου, δστις τῇ δοιθείᾳ τῆς Ἀθηγάζεις ἔξιλέωσε τοὺς θεοὺς καὶ ἀπήλλαξε τοὺς ἀπογόνους του ἀπὸ τῆς ἀρξας τῶν Τανταλῶν. **Θεῶν κοπίς** ἀποδίδονται εἰς τοὺς θεοὺς ξέφη, μάχαιραι, ἔγχη κλπ. **ὕπνος πανταγρεύς** δ ὕπνος καταλαμβάνει πάντα τὰ ἔιψυχα καὶ διὰ τούτο πανδαιστώρ

Βρο Βιαγρ

έλεγετο και δίδυμος ἀδελφὸς τοῦ θανάτου ἐθεωρεῖτο. **ὅτῳ φρένας θεὸς ἄγει πρὸς ἄταν** τοῦτο εἶναι παρεμφερὲς πρὸς τὸ χριστιανικὸν ὅρητόν : μωράνει Κύριος, ὃν βούλετ' ἀπολέσαι.

ΤΡΙΤΟΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ (626 — 780)

(626 — 680)

Λεξιλογικαί. νέατος = νεώτατος, τελευταῖος. **ἄχνυμαι** = λυποῦμαι. **μόρον** (ἔχει θέσιν ἀναγκ. αἰτ.) = διὰ τὸν θάνατον. **τᾶλις - ιδος** = μελλόνυμφος, μηνστή. **ἀπάτας** (αἰτίατ.) = διὰ τὴν στέρησιν διὰ τὴν ἀποτυχίαν. **λεχέων** = τοῦ γάμου. **ὑπεραλγῶ** = ὑπερβολικὰ λυποῦμαι. **τάχα** = ταχέως. **ὑπέρτερον** = ἀκριβέστερον. **τελεία** = τελεσίδικος (τοῦτο λέγει διὰ νὰ δεῖξῃ εἰς τὸν Αἴμιονα, ὅτι ἡ ἀπόφασις του εἶναι τελεσίδικος καὶ ἐποιένως ἀνέκκλητος). **ψῆφον τῆς μελλονύμφου** (γενικ. ἀντικειμ.) = ἀπόφασιν κατὰ τῆς μελλονύμφου. **ἱυσσαίνω** = δργιζομική ή σειρὰ τῶν λέξεων : ἀρα μὴ πάρει (ἔχεις ἔλθει) λυσσαίνων πατρί, κλύνων (αἰτιολ.). **τελείαν ψῆφον τῆς μελλονύμφου**; **πανταχῇ δρῶντες** = καθ' οἰονδήποτε τρόπον καὶ ἀν πράττωμεν. **ἔχων** κατὰ τὸν Κρέοντα μὲν αἰτιολ., κατὰ δὲ τὸν Αἴμιονα ὑποθετ. μετοχ. **ἀπορθῆς· δριόιως** κατὰ μὲν τὸν Κρέοντα δριστ. ἐγκλίσ., κατὰ δὲ τὸν Αἴμιονα εὐκτικῆς. **ἀπορθόω-ῶ** = κατευθύνω εἰς τὸ δρόθον, δρθῶς καθοδηγῷ. **ἀξιώσεται** = κριθήσεται ἀξιος. **ἔμοι· ποιητ. αἰτ.** **μείζων** = σπουδαιότερος, πολυτιμότερος. **φέρεσθαι** = ὅστε νὰ ἔχω αὐτόν. **σοῦ ήγουμένου** (ὑποθ. μετ.) δ' ὅρ. συγκρ. = παρὰ ἐὰν σύ, ἀφ' δ', τι σὺ νομίζεις καλόν, ἀπὸ τὰς καλάς σου συμβουλάς. **οὔτω γάρ· ὁ γάρ αἰτιολ.** τὸ ὑπονοούμενον : καλῶς ὄπιλετε, συιφωνῶ εἰς ὅσα εἶπες. **διὰ στέρνων ἔχω** = ἐν τῇ καρδίᾳ ἔχω, φρονῶ τοιχύται φράσεις μετὰ τῆς προθ. διὰ ἀπαντῶνται καὶ ἄλλαι : διὰ γειρός, διὰ στόματος ἔχω κ. ἢ. **πάντα ἔσταντι** δημιουργεῖται πατρώας γνώμης (ἐπειγγ. τὸ οὕτω χρή...) = δηλαδή νὰ ἀκολουθῇ τις καθ' ὅλα (πιστῶς) τὴν πατρικὴν γνώμην. **τούτου ἔνεκα** τελ. αἰτ. **γοναῖ** = τέκνα, **κατήκοος** = εὐπειθής τὸ α' εἶναι ἀγαπ., τοῦ φύσαντες, ἀμφότερα δὲ ἀντικ. τοῦ ἔχειν. **ἀνταμύνωνται κακοῖς** = ἀποκριόυσιν ἀποδίδοντες κακὸν ἀγτὶ κακοῦ. **ἀνωφέλητος** = ἀνωφελής, παρήκμος. **φιτιώ** = γεννῶ. **πόνους** = δάσανα, στενοχωρίας. **τόνδε** = τοῦτον (τὸν γεννήσαντα). **γέλων** = ἀσφοριγή γέλωτος. Ἡ σειρὰ τῶν λέξεων : εἶποις ἀν φῦσαι τόνδε τέ

ἄλλο πλήγι πόνους έσυνθη, πολὺν δὲ γέλωτα τοῖς ἔχθροῖς. νῦν = λοιπόν. **ὑφ' ἡδονῆς** ἀναγκ. αἰτιον, ἐνῷ τὸ οὔνεκα γυναικός, τελ. αἰτ. **Ψυχρὸς** = παγερός, ἀγδής. **παραγκάλισμα** = τὸ ἐν ἀγκάλαις λαμβανόμενον ἀγαπητόν, τὸ ἀντικείμενον περιπτύξεως. **τοῦτο**, ἀναφέρεται εἰς τὸ ἀκολουθοῦν: γυνὴ ξύνευνος (σύζυγος). **ἔλκος** = πληγή, λύπη. **φίλος** = οἰκιακὸς φίλος. **πτύω** = ἀποπτύω (ἀποστρέφομαι), συκαλύπτω. **ώσει τε = ώς**. **μέθεις** = σφες. ἐν "Αἰδου νυμφεύειν (σχ. δεύτιωρον). **αἱρῶ ἐμφανῶς** = συλλαμβάνω ἐπ' αὐτοφύρῳ. **ἐκ πόλεως πάσης** = ἐξ ὅλων τῶν πολιτῶν. **ἀπιστῶ** = ἀπειθαρχῶ. **πρὸς ταῦτα =** ἔναντι τούτων (κατὰ τῆς ἀποφάσεώς μου ταίτης). **ἔφυμνῶ =** ἐπικαλοῦμαι πρὸς δούλειαν. **ξύναιμος** = ἔφορος τῆς συγγενείας. **τὰ φύσει ἔγγενη =** τοὺς ἐκ φύσεως συγγενεῖς. **ἄκοσμα** (προληπτ. κατηγορ.) = ὅστε νὰ εἶναι ἀπειθάρχητα. **κάρτα** = παρὰ πολὺ. **τοὺς ἔξω γένους** (δυταῖς) **τοὺς μὴ συγγενεῖς** ἐνν. ἀκόσμους ποιήσω ἢ θήσω. **ἐν οἰκείοισιν =** ἐν μέσῳ τῶν οἰκείων του. **δίκαιος** = ἀμερόληπτος, εὔσυνειδητος. **ὑπερβάς =** ὑπερβάς τὰ δρια ἐξ ἀλαζονείας. **ὅστις βιάζεται** (ἀναφ. ὑποθ. πρότ.) = ἐάν τις παραβιάζῃ. **οὐκ ἔστ' ἐπαίνου τυχεῖν σχ.** λιτότητος, ἀντὶ: δεῖ τοῦτον τῆς μεγίστης τιμωρίας τυχεῖν. **δν στήσειε =** δν στήσειε = δν στήσῃ = οἰονδήποτε ἀνακηρύξῃ, καταστήσῃ ἀρχοντα. **τοῦδε χρὴ κλύειν =** εἰς αὐτὸν πρέπει νὰ ὑπακούη τις. καὶ τάναντία = καὶ τὰ ἀντίθετα τούτων, ἦτοι τὰ μεγάλα καὶ ἀδικα. **θαρσῶ =** ἔχω πεποιθησιν· ἐκ τοῦ θέλειν ἔξαρτ. τὰ ἀπαρέμφατα ἀρχειν καὶ ἀρχεσθαι: ἢ δὲ σειρὰ τῶν λέξεων: καὶ θαρσοίην ἀν ἐγὼ τοῦτον τὸν ἀνδρα θέλειν ἀν καλῶς μὲν ἀρχειν, εὐ δὲ ἀρχεσθαι... ἐν χειμῶνι δὲ δορδὸς = ἐν τῇ σφοδρότητι δὲ τῆς μάχης, ἐν τῇ θυελλώδει μάχῃ. **προστεταγμένος =** ἐάν ἔχῃ ταχθή πλησίον. **μένειν** (ἄν), ἔξαρτάται εκ τοῦ θαρσοίην ἄν. **κάγαθὸν παραστάτην =** καὶ γενναῖον συστρατιώτην, σύντροφον, δοηθόν. **αὔτη - ἥδε - ἥδε,** ἡ ἀναφορὰ αὔτη, διὰ νὰ ἔξαρψῃ τὴν μεγάλην καταστρεπτικὴν δύναμιν τῆς ἀναρχίας. **ἀναστάτους τίθησι =** ἀναστατώνυσα καταστρέψει. **συμμάχου δορδὸς =** συμμάχων πολεμιστῶν, συμμαχικῶν στρατευμάτων. **τροπᾶς καταρρήγνυμι =** καταρρηγνύομαι (διασπῆσα) τὰς τάξεις τοῦ συμμαχ. στρατοῦ ποιεῖ αὐτὰς φεύγειν. **τῶν δρθουμένων** (ἀντίθεσις πρὸς τὸ προσγγούμενον ἀναρχίαν) = τῶν ἀρχομένων καλῶς, τῶν πειθαρχούντων. **τὰ πολλὰ σώματα =** τούς πολλούς. **οὕτως =** τούτων οὕτως ἔχόντων. **ἀμύνω =** συντάσσεται δοτικῇ, ὅπως καὶ τὰ συγώνυμα αὐτοῦ: δοκιμῶ ἐπικυρῶν σωματῶν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στις 22 Οκτωβρίου 1986.

ἀργήω. ἀμυντέα ἔστι (δ πλγθ. ἀντὶ ἐνικ.). τοῖς κοσμουμένοις (οὐδ. γέν.) = πρέπει νὰ ὑπερασπίζῃ τις τὰ διατασσόμενα, τὰ νομοθετούμενα, τοὺς νόμους. οὐδαμῶς ἡσσητέα (ἡσσῶμαι, ἡττῶμαι) = ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ πρέπει νὰ γίνεται τις κατώτερος (ἡττων) μιᾶς γυναικός. ἐκπεσεῖν (τῆς ἀρχῆς) = νὰ ἐκθρονισθῷ. εἰπερ δεῖ· ἐνν. ἐκπεσεῖν πρός τινος.

Πραγματικάι. νέατον ὁ Αἴμων ἦτο ὁ τελευταῖος, ὃς εἰπομεν ἀνωτέρω, υἱὸς τοῦ Κρέοντος. **τάλιδος**: τάλις ἐλέγετο παρ' ἀρχαῖοις ἢ εἰς ὕραν γάλιου παρθένος καὶ κατονοιασθεῖσα εἰς τινα νύμφη. μάντεων **ὑπέρτερον**: δεικνύεται ἡ δυσμένειά του πρὸς τὸ γένος τῶν μάντεων, τὴν φράσιν δὲ ταύτην οἱ ἀρχαῖοι ἐλάμβανον ἐκ παροιμίας, δτε γῆθελον νὰ δηλωσουν, δτι ἐγγνώριζόν τι ἐξ αὐτοφίας καὶ οὐχὶ ἐκ στοχασμῶν, ὥπως ἔπραττον οἱ μάντεις. **ώς καὶ τὸν ἔχθρὸν ἀνταμύνωνται**: τὸ ὠφελεῖν τὸν φίλον καὶ καταδιώκειν τὸν ἔχθρον, κακῶς ποιεῖν τὸν ἔχθρὸν καὶ εὖ ποιεῖν τὸν φίλον ἐπεκράτει εἰς τὴν ἀρχαϊστητα γενικῶς πρὸ τοῦ Σωκράτους, δτις πρῶτος ἐδίδαξε χριστιανικὰς ὅντας ἀληθείας, λέγων «μηδαμῶς ἀδικεῖν» καὶ «εἰ αἱρούμην ἀδικεῖσθαι ἢ ἀδικεῖν, ἐλούμην ἢν ἀδικεῖσθαι ἢ ἀδικεῖν». Παρατηρητέας διησίως ἡ μεγάλη ἀπόστασις μεταξὺ τοῦ Κρέοντος, εἰπόντος τὰ ἀνωτέρω, καὶ τῆς Ἀντιγόνης εἰπούσης τὴν γῆθικωτάτην ἐκείνην ρῆσιν (στίχ. 523) «οὗτοι συνέχθειν, ἀλλὰ συμφιλεῖν ἔψυν». **ἀλλ' ὃν πόλις στήσειε**: ἀναχρονιστικῶς ὁ Σοφοκλῆς διμιεῖ περὶ ἐκλογῆς τοῦ ἡγεμόνος ὑπὸ τῶν πολιτῶν, ἐπειδὴ μόνον κατὰ τοὺς ιστορικοὺς χρόνους τοῦτο ἴσχυεν, ἐνῷ κατὰ τοὺς ἡρωικοὺς χρόνους, εἰς οὓς ἀναφέρεται τὸ δρᾶμα, οἱ βασιλεῖς ἐγίνοντο τοιοῦτοι κληρονομικῷ δικαιώτατι. **δίκαια καὶ τάναντία**: τοῦτο ἐφαρμοζόμενον προϋποθέτει λαὸν δουλοπρεπῆ καὶ στερούμενον καθ' ὅλοκληρὸν φιλελευθέρων φρονημάτων.

β') 681 — 723 + τὸν τοῦ θεοῦ λεπτὸν ροήν
τζαλαντούς (φίγα λινή ΑΔην)

Λεξιλογικαί. τῷ χρόνῳ = λόγῳ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου τῆς περιόδου της ζωῆς, ἔνεκα τοῦ βαθέος γήρατός μας. **κεκλέμμεθα** = ἔχομεν στε-~~δηρ~~στερεῖν ορθή, ἔχομεν χάσει ἀντικείμ. εἰναι: τὰς φρένας. **λέγω φρονούντως** = διμιῶ σωφρόνως, συνετῶς. **ὑπέρτατον** = πολυτιμότατον. **ὅπως** (εἰδικ.) = δτι. **τάδε**: ἐνν. τὰ προηγουμένως διακηρυχθέντα ὑπὸ τοῦ Κρέοντος. **μήτ'** ἐπισταίμην = μήτε εὔχομαι νὰ γνωρίζω. **μεντάν** = μέντοι ἀν, δὲ ἂν ἀρμόζει τῇ εὐκτικῇ γένοιτο = δύναται ὅμις νὰ θίλει τὸν μερικὸν πόλει τὸν οἰκεῖον λαϊκόν, εν ψόφον τοὺς διανοιατοὺς πατέρων γένεται τοῦ πολιτικοῦ λιτού στολοῦ. **Ψηφιστούμθηκε** από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Μάρκη

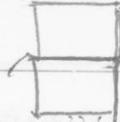
ελθη εἰς τὸν νοῦν καὶ ἄλλου συνετή τις σκέψις. δ' οὖν = ὅπως καὶ ἀν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα. πέφυκα = ἔχω ἐκ τῆς φύσεως τῆς θέσεώς μου τὴν ἴδιότητα. προσκοπεῖν = σκοπεῖν πρὸ σοῦ = νὰ ἐξετάζω πρὸ σοῦ καὶ πρὸς τὸ συμφέρον σου. λόγοις τοιούτοις (δηλούται τὸ αἰτιον τοῦ φόδου τοῦ δημότου) = λέγοντι τοιούτους λόγους = ἐὰν λέγῃ τοιούτους λόγους. οἷς μὴ τέρψει (ἀναφ. συμπερ. πρότ.) = ὥστε σὺ νὰ μὴ εὐχαριστήσαι ἀκούων τούτους. ὑπὸ σκότου (ἀναγκ. αἰτ.) = ἔνεκα τῆς ἀσημιότητος τῆς θέσεώς μου (ώς βασιλόπαιδος). τὴν παῖδα ταύτην (ἀναγκ. αἰτ.). οἴα (σύστ. ἀντικ. τοῦ ῥήματος) = δύνεται πόλις = πόσον θρηνεῖ ἐξ αἰτίας τῆς κόρης ταύτης. ὡς ἀναξιωτάτη = πόσον ἀναξιώτατα, ἐλάχιστα ἀξία τιμωρίας. ἀπ' ἔργων εὔκλεεστάτων* ἀναγκ. αἰτ. ήτις... ἀναφ. αἰτιολ. πρότ. (αἰτιολ. τὸ ἀπ' ἔργ. εὔκλ.). ἐν φοναῖς πεπτῶτα = ἐν φονικοῖς πλήγμασι πεπτωκότα = φονευθέντα. ωμηστής = ωμοφάγος. μήθ' ὑπ' ὡμηστῶν... ήτις οὐκ εἰσασεν (ἄθαπτον) δλέσθαι μήθ' ὑπ' ωμηστῶν κυνῶν, μήθ' ὑπ' οἰωνῶν τινος. χρυσῆς· τὸ ἐπίθ. τοῦτο ἐλέγετο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων κατὰ μεταφορὰν ἐπὶ λαμπρῶν καὶ ἐξαιρέτων πραγμάτων, ὅπως καὶ ὑφ' ἡμῶν: χρυσὸς ἀνθρωπος, χρυσὴ καρδιὰ κτλ. τιμῆς· ἐξαρτ. ἐκ τοῦ λαχεῖν. ἐρεμὸς (ἐκ τοῦ ἔρεδος, ἔρεθεννός, ἔρεμνός) = σκοτεινός. σῆγα = λεληθότως. ἐπέρχεται = διαδίδεται ἀνὰ τὴν πόλιν. εὔτυχῶς πράσσω = εὐτυχῶ. Ἡ μετοχ. ὑποθ., ἐπέχουσα θέσιν β' ὅρου συγκρ. = τῆς ἴδικῆς σου εὐτυχίας. τιμιώτερον = πολυτιμότερον. εὔκλείας* β' ὅρος συγκρ. εἰς τὸ μεῖζον ἄγαλμα. ἄγαλμα = κόσμος, εὐχαριστησις. θάλλω = εὐτυχῶ. πρὸς παίδων = ἐκ μέρους παίδων (ἐτέθη ἀντὶ τοῦ: εὔκλείας παίδων θαλλόντων). ή σειρὰ τῶν λέξ.: ή τί ἄγαλμα μεῖζόν ἐστι πατέρι πρὸς παίδων θαλλόντων; νῦν* ἀντὶ νῦν = λοιπόν. ἐν μοῦνον ἥθος = ἐνα μόνον τρόπον σκέψεως, μίαν γνώμην. ἐν σαυτῷ φόρει = ἐν τῇ ψυχῇ σου ἔχε, δηλ. μὴ σχηματίζῃς γνώμας μιονοτρόπως. ὡς φῆς σὺ = δὲ σὺ λέγεις: ή σειρὰ τῶν λέξεων: μὴ νῦν ἐν ἥθος μοῦνον ἐν σαυτῷ φόρει, τοῦτ' ὁρθῶς ἔχειν, ὡς φῆς, κούδεν ἀλλο: τὸ ὅστις ἐν περιλ. ἐννοίᾳ. φρονεῖν = διι σκέπτεται δρθῶς, συνετῶς. διαπτύσσομαι = διανοίγομαι ὡς καρπός, ἐξετάζομαι ἀκριβέστερον (κατὰ μεταφορὰν ἐκ τῶν καρπῶν). ὥφθησαν (γνωμ. ἀρό.) = συνήθως φαίνονται, ἀποκαλύπτονται. μὴ τείνειν ἄγαν (μεταφορ. ἀπὸ τῶν σχοινίων καὶ τῶν χορδῶν τοῦ τόξου, αἱ ὅποιαι τεντωνόμεναι πολὺ θραύσονται) = νὰ μὴ τὸ παρατεντώνη, νὰ μὴ ἵσχυρογνωμονῇ ὑπερ-

βολικά, νὰ μὴ είγαι υπερθολικὰ αὐθάδης· ή κανον. πλοκή τῶν λέξ.: ἀλλ' οὐδὲν αἰσχρόν ἔστι τὸ μικνθάνειν τὸν ἄνδρα πολλά, κεῖτις ή σοφός, καὶ τὸ μὴ τείνειν ἀγαν. παρὰ δρίθροις χειμάρροις = πλησίον τῶν χειμάρρων. **ὑπείκω** = ἐνδίδω, ὑποχωρῶ. **ώς ἐκσώζεται** = πῶς διασφέζουν. **ἀντιτείνω** = ἀνθίσταμαι. **αὐτόπτερεμνα** (αὐτοῖς πρέμνοις, πρέμνον δὲ εἶναι δο κορμός, τὸ στέλεχος, ή βίζα) = αὐτόρειζα, σύρριζα. **αὔτως** = ὡσαύτως. **πόδα** = σκόταν· ταῦτην ἀπετέλουν τὰ δύο ἄκρα τοῦ ἴστιου καὶ τὰ εἰς αὐτὰ προσδενόμενα σχοινία, ἐπὶ τῶν ἀποίων στηρίζεται, ὡς ἐπὶ ποδός, τὸ ἴστιον τοῦ πλοίου. **ναὸς** = νεώς· ή γεν. αὕτη εἶναι κτητικὴ τοῦ πόδα, δμοίως δὲ γεν. ἀντικειμ. τοῦ ἐγκρατῆ· τὸ δὲ ἐγκρατῆ προληπτ. κατηγ. = ὥστε εἶναι ἐγκρατῆ, ὥστε νὰ ἔξουσιάζῃ, νὰ κανονίζῃ τὴν διεύθυνσιν τοῦ πλοίου· ή σειρὰ τῶν λέξεων: **δστις τείνας πόδα ναὸς ἐγκρατῆ** ὑπείκει μηδὲν = ἐάν τις τεντώσας τὴν σκόταν τοῦ ἴστιου τοῦ πλοίου, ὥστε νὰ εἴναι κυρία αὐτοῦ, οὐδόλως χαλαρώνῃ αὐτήν. **κάτω στρέψας** = ἀναστρέψας. **τὸ λοιπὸν** = εἰς τὸ ἔξης. **ὑπτίοις σέλμασι ναυτίλλεται** = μὲ ἀνεστραμμένα τὰ σανιδώματα ναυσιπλοει (δηλ. καταποντίζεται). **καὶ μετάστασιν δίδου** = καὶ δίδει μεταβολὴν τῆς ψυχικῆς σου καταστάσεως, καὶ μετάβαλλε γνώμην. **καπ' ἔμοι** = καὶ ἐκ μέρους ἔμοι (ἐκδήλωσις μετριοφροσύνης). **πρόσεστι** = δύναται νὰ προστεθῇ. **πρεσβεύω** = ὑπερέχω. **πάντ' ἐπιστήμης πλέως** = πανεπιστήμιων. **πάντα** = ἐπιρρηματ. Ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: φήμ' ἔγωγε πολὺ πρεσβεύειν φῦναι τὸν ἄνδρα πάντα πλέων ἐπιστήμης. φῦναι τὸν ἄνδρα = τὸ νὰ εἴναι τις ἐκ φύσεως. **εἰ δ' οὖν** = εἰ δὲ μὴ συμβαίνει τοῦτο, εἰ δὲ μή, δηλ. εἰ μὴ ἔφυ ἐπιστήμης πλέως. **φιλεῖ γάρ τοῦτο μὴ ταύτη δέπειν** (μετ. ἐκ τοῦ ζυγοῦ) = διότι τοῦτο συνηθίζει νὰ μὴ κλίνῃ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, νὰ μὴ ἔχῃ τοιουτοτρόπιας τὸ πρᾶγμα. **καὶ τῶν λεγόντων εὗ** = καὶ ἀπὸ τοὺς δμιλοῦντας δρθῶς.

Πραγματικαί. οὐδὲν αἰσχρόν ἔστι καὶ τὸ μανθάνειν πολλά· πρᾶλ. καὶ τὸ ώραῖον δρῆτὸν τοῦ Σόλωνος «γηράσκω δ' αἱ πολλὰ διδασκόμενος». **ὅσα δένδρων ὑπείκει κλπ.** παρεμφερῆ γνώμην ἔξεφρασεν δὲ Κρέων ἐν στίχ. 473, ὅτε ὠμίλησεν, δτι καὶ τὰ σκληρὰ φρονήματα ταπεινοῦνται καὶ διδηρος θραύσεται εἰς πλεῖστα τειμάχια κ.τ.λ.

γ') 724 — 780

Λεξιλογικαί. καίριον = δρόμον. λέγει· δ Αἴμων. σέ τε· ἐνν. τὸν Αἴμονα. τοῦδε· τοῦ Κρέοντος. μαθεῖν· συνετάχθη μετὰ γεν. κατὰ τὸ ἀκούειν. διπλῆ = καὶ ἀπὸ τοὺς δύο. οἱ τηλικοίδε· μέση λέξις ἐπὶ μεγάλης καὶ μικρᾶς ἡλικίας· διὰ μὲν τὸν Κρέοντα σημ. οἱ προθεθηκότες τὴν ἡλικίαν, διὰ δὲ τὸν Αἴμονα τηλικοῦδε = τοσοῦτον νέου. διδαχόμεσθα ἀντὶ διδαχθησόμεθα. μηδὲν τὸ μὴ δίκαιον· ἀντικ. τοῦ ἐννοούμενου διδάσκου. τὸν χρόνον = τὴν ἡλικίαν. τὰ ἔργα = τὰς πράξεις (ἐνν. τὴν ἐνέργειάν του πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ δικαίου τῆς Ἀντιγόνης). ἔργον γάρ ἐστι... εἰναι λοιπὸν (καλὸν) ἔργον... τοὺς ἀκοσμοῦντας = τοὺς ἀπειθαρχοῦντας. οὐδὲ (ἐπιδοτ.) κελεύσαιμ[?] ἀν = οὐ μόνον δὲν δεικνύω σεβασμὸν εἰς τοὺς ἀπειθαρχοῦντας, ἀλλ' οὔτε καὶ ἄλλους ἥθελον προτρέψει νὰ σέβωνται τοὺς κακούς. ήδε· μετά τινος περιφρονήσεως ἀναφέρει τὴν Ἀντιγόνην. τοιᾶδ[?] ἐπείληπται νόσω = ἔχει ἀποκαλυψθῇ (ἔχει συλληφθῇ ἐπ' αὐτοφώρῳ), δτι περιέπεσεν εἰς τοιαύτην παρεκτροπὴν (δηλ. νὰ εὔσεβῃ εἰς τοὺς κακούς). νόσω = αὐτῷ τῷ ἐγκλήματι. οὐ φησι = δὲν δμολογεῖ (δὲν παραδέχεται) τοῦτο. δμόπτολις λεώς = δλος ἐν γένει δ λαδὲς τῆς πόλεως. ήμιν (δ πληθυντ. χάριν τῆς μεγαλοπρεπείας). ἔρει = θὰ ὑπαγρεύσῃ εἰς ήμιας. ἀμὲ = ἀ ἐμέ. τάσσειν = προστάσσειν. ἄλλω ἢ μοὶ = ἐπ' δνόμιατι ἄλλου (κατὰ τὴν γνώμην ἄλλου) ἢ ἐπ' δνόμιατι ἐμοῦ. πόλις γάρ· δ γάρ αἰτιολογεῖ τὸ ἐννοούμενον: σοὶ καὶ τῷ λαῷ δεῖ σε ἀρχειν. ήτις ἔσθ· ἐνὸς ἀνδρὸς (ἀναφ. ὑποθ. πρότ.). τοῦ κρατοῦντος· ἐνν. κτῆμα. νομίζεται = θεωρεῖται κατὰ γενικὴν γνώμην. καλῶς = ωραῖα (εἰρων.). δδ[?] ώς ἔοικε... μετὰ τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ Αἴμονος, δ Κρέων ἀλλάσσει θέμια καὶ στρέφεται εἰς τοὺς παρεστῶτας, δμιλῶν περιφρονήτικῶν περὶ αὐτοῦ. εἶπερ γυνὴ (ἐνν. εἰ.). προκήδομαι = προνοῶ ὑπέρ. ὡ παγκάκιστε· ἐνν. τὸ βῆμα. προκήδει μου. διὰ δίκης ιέναι τινὶ = εἰναι ἀντίδικον πρός τινα. οὐ δίκαια ἔξαμαρτάνω = λαριβάνω ἀποφάσεις μὴ συμφωνούσας μὲ τὸ δίκαιον. ἀρχάς = ἀρχήν, ἀξιωμα. οὐ γάρ σέβεις· αἰτιολογεῖ τὸ ἐννοούμ. ἀμαρτάνεις. πατῶν = καταπατῶν, περιφρονῶν (ἀσεδῶν πρὸς τοὺς θεούς). ήθος = χαρακτήρ. στερον = κατώτερον, δργανον μιᾶς γυναικός. οὐ τὰν ἔλοις γε ήσσω = (ἴσως εἰμαι κατώτερος γυναικός), ἀλλὰ δὲν δύνασαι τούλαχιστον νὰ μὲ εὑρης κατώτερον (ὑποχειριον) αἰσχρῶν πράξεων. ἐμέ· ἐτέθη εἰς προέχουσαν θέσιν (ἐν τέλει) τοῦ στήχ., ἵνα

constant

δηλωθῇ ἡ ἀντίθεσις πρὸς τὸν Κρέοντα. γοῦν = τούλάχιστον. ὑπέρ
ἐκείνης καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὑπὲρ τῶν αἰσχρῶν κατὰ τὸν Κρέοντα
πράξεων, ἃς ἔπραξεν ἐκείνη. οὐκ ἔσθ' ὡς = οὐκ ἔσθ' ὅπως = κατ'
οὐδένα τρόπον, ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ. γαμεῖς χρόν. μέλλ. ὀλεῖ τινα = θὰ
γίνῃ αἴτιος ν' ἀποθάνῃ τις (διὸ Αἴμων ὑπονοεῖ θεοῖς ἑαυτόν, μέλλοντα ν' αὐτοκτονήσῃ, ἀλλ' ὁ Κρέων νομίζει, ὅτι τὸν ἀπειλεῖ). κἀπα-
πειλῶν = καὶ ἐπαπειλῶν = καὶ μετ' ἀπειλῶν ἀκόμη. ἐπεξέρχει ὥδε
θρασύς = ἐπέρχεσαι: ἐναντίον μου μετὰ τόσον μεγάλης θρασύτητος.
κενδός = κοῦφος, μωρός. φρενόω - ω = νουθετῶ, συνετίζω. κλαίων
= οὐχὶ ἀτιμωρητί, κατόπιν τιμωρίας. εἰ μὴ... τίς λόγος εἶναι ἄδω;
ῶν (ἐναντιωμ.). δούλευμα = δούλος, δοργανον. κωτίλλω = κολακευ-
τικῶς προσαγορεύω (πατέρα). λέγων μηδὲν κλύειν· ἀντίθεσις: δηλ.
θέλεις νὰ λέγης καὶ σχὶ νὰ ἀκούγῃς, τ.ε. χάνεις κανεὶς τὰ λόγια του
δημιουρῶν πρὸς σέ. ἀληθες; = ἀλήθεια; (εἰρων.). οὐ (ἀριστές εἰς τὸ
χαίρων) = οὐχὶ ἀτιμωρητί. δεννάζω = ὑδρίζω, περιπατίζω· ἐν τοῖς
προηγουμένοις στίχοις, ἰδίᾳ ἐν τῷ 735 καὶ 753, διεῖδεν διὸ Κρέων ψόγον
ἐκ μέρους τοῦ Αἴμονος, ἐν δὲ τοῖς στίχ. 755 καὶ 757 ἀντελήφθη εἰρω-
νεῖαν ἐκ μέρους αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ὠργίσθη. ἐπὶ τὸ φόγοισι = μετὰ
τοὺς ψόγους σου. ἀγετε = ἀπομακρύνατε (τὴν παραγγελίαν δίδει εἰς
τοὺς συνοδούς τῆς Ἀντιγόνης). τὸ μῖσος (τὸ ἀφησημ.). ἀντὶ τοῦ συγ-
κεκριμ.) = τὴν μισητήν. κατ' ὅμματα πλησία τῷ νυμφίῳ παρόντι
= ἐνώπιον καὶ πλησίον τοῦ νυμφίου παρόντος. ἔμοιγε (ἐκ τοῦ πλησίου)
πλησίον ἐμοῦ τούλάχιστον. οὐδαμὰ = οὐδόλως. τούμδον κρᾶτα =
τὴν κεφαλήν μου, τὸ πρόσωπόν μου, ἐμέ. προσόψει ἐν δρθαλμ.
ὅρῶν· καὶ διὸ Αἴμων, ὅπως ἀνωτέρω διὸ πατήρ, χρησιμοποιεῖ πλεονα-
σιὸν πρὸς ἔξαρσιν τῶν λεγομένων του. ὡς (τελ.) μαίνη ξυνῶν τοῖς
θέλουσι τῶν φίλων = ἵνα ἐπιδεικνύῃς τὴν μαγίαν σου ἀναστρεφό-
μενος μὲν τοὺς θέλοντας ἐκ τῶν φίλων σου νὰ ἀντικρύζουν αὐτήν. νοῦς
τηλικοῦτος = νοῦς τηλικούτου = τοσοῦτον νέου. βαρύς = ἐπικίνδυ-
νος (εὐεπίφορος εἰς κινδύνους). ἀλγήσας: ὑπόθ. μετ. φρονείτω μετ-
ζον ἡ κατ' ἀνδραίων (ἡ πρόθ. κατὰ σημ. ἄδω συμφωνίαν) = ἃς
μεγαλοφρονῇ περισσότερον ἀπὸ δι. τι ἀριστές εἰς ἀνδραίων. τῷ δ' οὖν
κόρᾳ (διὸ πρὸς δήλωσιν ἀντίθεσεως μεταξὺ τοῦ Αἴμονος, δοτις δύνα-
ται νὰ πράττῃ δι. τι θέλει, καὶ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Κρέοντος διὰ τὴν
καταδίκην τῶν δύο κορῶν) = ἐν πάσῃ δημως περιπτώσει τὰς κόρας. καὶ
κατακτεῖναι· δι καὶ εἶναι ἐπιδοτικός: σχὶ μόνον κατεδίκασας, ἀλλὰ

καὶ σκοπεύεις... οὐ (ένν. οὐ νοῶ κατακτεῖναι). γε = τούλάχιστον. εὗ γάρ οὖν λέγεις = διότι ἀληθῶς καλὰ μοῦ τὸ ὑπενθύμισες. σφε = αὐτήν. στίβος (ό) = δδός. κρύψω = θὰ έχλω νὰ θάψουν. κατῆρυξ - υχος· ώς ἐπίθ. = ὑπόγειος, ἐνταῦθα ώς οὐσιαστ. = ὅρυγμα, λάκκος. φορβὴ = νομῆ, δοσκή ἐπὶ ζῷων, ἐπὶ ἀνθρώπων δὲ τροφή. τοσοῦτον = τόσον δλίγον. ἄγος· ή λέξις αὕτη ἐσήμαινε τὴν κάθαρσιν, τὴν ἀποτροπὴν ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀμαρτίαν, τὸ μίασμα· τὴν πρώτην σημασίαν ἔχει ἐδῶ, ἐνῷ ἐν τῷ στίχῳ 256 ἔχει τὴν δευτέραν· τό: ώς ἄγος μόνον (ένν. εἶναι) = ὅστε νὰ εἶναι ἵκανὸν πρὸς κάθαρσιν μόνον. προτίθημι = θέτω ἐμπρός, παραθέτω. δὸν μόνον σέβει θεῶν (διότι χάριν αὐτοῦ παρέθη τὴν ἐντολὴν τοῦ ἀρχοντος). τεύξεται που = θὰ τύχῃ πιθανῶς (εἰρων.). τὸ ῥῆμα συντάσ. ἐδῶ μετ' αἰτιατικῆς. τηνικαῦτα = τότε. πόνος περισσός = μάταιος κόπος.

Κύριον οὐδέποτε

Πραγματικαί. ἀλλω γάρ η 'μοι χρὴ ἀρχειν... ίδε ἐν τοῖς λόγοις τοῦ Κρέοντος τὰς ἀπολυταρχικὰς ἀντιλήψεις τῶν ἀρχόντων κατὰ τοὺς ἡρωικοὺς χρόνους, τὴν αὐτὴν δ' ἔννοιαν ἔχει καὶ ὁ στίχ. 737, ἐνῷ δὲ Αἴμων ἀντιπροσωπεύει διὰ τῶν γνωμῶν του πολιτην τῶν ἴστορικῶν χρόνων, καθ' οὓς ἐπεκράτουν ἀρχαὶ μᾶλλον φιλελεύθεραι. πετρώδει κατώρυχι· ἔννοει ὑπόγειον θολωτὸν τάφον, οἷοι ἦσαν καὶ οἱ λεγόμενοι θησαυροὶ ἐν Μυκήναις. ἄγος· ήτο ἀρχαῖα συνήθεια νὰ παραθέτουν εἰς τὸν καταδικασθέντα εἰς θάνατον δλίγην τροφήν, ἵνα μὴ ἀποθάνῃ ἐκ πείνης, ὅπερ ήτο μιαρὸν δι' ὀλόκληρον τὴν πόλιν καὶ δὲν ήτο ἀγεκτὸν ὑπὸ τῶν θεῶν.

ΤΡΙΤΟΝ ΣΤΑΣΙΜΟΝ (781 - 800)

Λεξιλογικαί. στροφή. δς ἐν κτήμασι πίπτεις (τὸ ἐν κτήμασι + τοσδέ τέθη προληπτικῶς) = δς ποιεῖς κτήματα ἐκείνους, οἵς ἂν ἐμπέσῃς = δ δόποις καθιστᾶς κτήματά σου ἐκείνους, εἰς δσους ἥθελες ἐμπέσει. "Ερως· ή λέξις αὕτη, ώς καὶ ἐν τῇ ἀντιστροφῇ ή λέξις σύ, τιθέμεναι ἐν ἀγαφορᾷ καὶ ἐν ἀρχῇ στίχου προσδίδουσι μείζονα ἐμφασιν καὶ ἐνάργειαν. μαλακὸς = τρυφερός. νεάνιδος· συνεκδ. ἀντὶ πληθ. ἐννυχεύω = διανυκτερεύω. ὑπερπόντιος· κατηγορούμενον, ἐηγηγούμενον δι' ἐμπροθέτου προσδιορισμοῦ. ἐν ἀγρονόμοις αὐλαῖς = ἐν αὐλαῖς ἀγρονόμων = εἰς τὰς αὐλὰς (καὶ ἐποιένως εἰς τὰς κατοικίας) ἀνθρώ-

πων ἀγροδιαιτων. οὐδείς σε φύξιμος (μεταθατ.) = οὐδεὶς δύναται νὰ σὲ διαφύγῃ. ἀμέριος = ἐφήμερος (ἀντίτο. τοῦ ἀθανάτου). Ἡ ἐπανάληψις τοῦ σὲ χάριν ἐμφάσεως. ὁ ἔχων σε = ὁ κατεχόμενος ὑπὸ σου. μαίνομαι = καταλαμβάνομαι ὑπὸ μανίας.

ἀντιστρόφος. ἀδίκους (προληπτ. κατηγορ.) = ὕστε νὰ γίνωνται ἀδικοι. παρασπῶ = παραπλανῶ, παρασύρω. ἐπὶ λώβᾳ (τελ. αἰτίου) = πρὸς βλάβην, πρὸς καταστροφήν. τὸ νεῖκος = φιλονικία, εἶναι δὲ ἐδῶ σχῆμα ὑπαλλαγῆς: τόδε νεῖκος ἀνδρῶν ἔνυναίμων (ἦτο. υἱοῦ πρὸς πατέρα). ἔχεις ταράξας = ἔχεις ἐγείρει. ὁ ἔμερος = ὁ πόθος. εὔλεκτρος = ἡ καλὸν λέκτρον (κλίνηγ) ἔχουσα, ή ἐμφανίζουσα καλὸν γάμιον, ή ώραία. βλεφάρων· γεν. ὑποκειμ. ἐκ τοῦ ἔμερος. νύμφας· κτητ. εἰς τὸ βλεφάρων. ἔναργής (κατηγορ. ἐπιρρημ.) = ἔναργῶς, δλοφάνερα. πάρεδρος (παράθεσις τοῦ ἔρωτος, ἔμερος) = συμπάρεδρος. τῶν μεγάλων ἐν ἀρχαῖς θεσμῶν = τῶν μεγάλων ἥθικῶν νόμιμων τῆς διακυβερνήσεως τοῦ κόσμου. ἄμαχος = ἀκαταγώνιστος. ἔμπατίζει = παῖζει ἐν τοῖς βλεφάροις τῆς νύμφης.

Πραγματικαί. Ἔρωας· ώς θεὸς ἐθεωρεῖτο γενικῶς υἱὸς τῆς Ἀφροδίτης καὶ τοῦ Ἀρεως, κατ' ἄλλους δὲ μύθους τοῦ Διὸς ἢ τοῦ Ἐρμοῦ. Παρίστατο ὑπὸ τῆς τέχνης κατ' ἀρχὰς μὲν ὡς καριέστατος πρόσθιδος νεανίας, βραδύτερον δὲ ὡς ώραίον καὶ πονηρὸν ὑπόπτερον παιδίον, φέρον τόξον καὶ δέλη ἐντὸς φαρέτρας ἢ ἐνίστε καὶ δῷδα, καὶ τοιούτοις εἰκονίζετο πάντοτε ὡς τοξότης καὶ πύκτης καὶ ἐν γένει ὡς μαχητής. Πείναι: δὲ τὸ τρίτον τοῦτο στάσιμον τοῦ χοροῦ εἰς ἐπινίκιος ὕμινος εἰς τὴν δύναμιν τοῦ Ἐρωτος. Λέγει δὲ ἀνίκητον τοῦτον, διότι ἐκτὸς τῶν ἀλλων περιπτώσεων καὶ ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Αἴμονος ἐνίκησεν οὗτος τὰ πρὸς τὸν πατέρα καὶ ἀρχοντα καθήκοντα τοῦ υἱοῦ.

Διάς δούλος της θεού της. Αὐτὸς επιρρήματα της θεού της την προσωπική της διάστασην καὶ θαλασσίαν φύσιν. Πρόδλ. καὶ τοὺς στίχους τοῦ ποιήματος τοῦ νεωτέρου Ἐλληνος ποιητοῦ Αθ. Χριστοπούλου «ἐσύ θεούς καὶ αἰθέρια, οὐράνια καὶ ἀέρια κρατεῖς καὶ βασιλεύεις». τῶν μεγάλων θεσμῶν· δὲ Ἔρως, ως ἐπιρρεάζων τὰς σκέψεις καὶ ἐνεργείας τῶν θεωρεῖται ως δύναμις ἵση πρὸς τοὺς ἄλλους ἥθικούς νόμους, τοὺς διέποντας τὰς σκέψεις καὶ τὰς ἀποφάσεις αὐτῶν, καὶ κατ' ἀκολούθιαν θεωρεῖται ως συμπάρεδρος καὶ συνάρχων τῶν ἄλλων ἥθων νόμων.

ΤΕΤΑΡΤΟΝ ΕΠΠΕΙΣΟΔΙΟΝ (801 - 943)

(Ἐν τούτῳ περιλαμβάνεται καὶ ὁ κομμὸς 806 - 882)

α') 801 — 882

Λεξιλογικαί. ἔξω θεσμῶν = ἔξω τῶν νομίμων, τῆς καθιερωμένης τάξεως τῶν πραγμάτων. ὅρῶν καὶ δόρων = ἔκφράζεται αἰτιολογία. παγκοίτας = ὁ τοὺς πάντας κοιμίζων. ἀνύτω καὶ ἀνύω θάλαμον = διανύω τὴν ὁδὸν εἰς τὸν κοιτῶνα (ἐνν. τὸν Ἀδην).

στροφὴ α'. **νεάταν** (νέος) = τὴν τελευταίαν ὁδόν. **νέατον** = ἐπιρρημ. προσδιορ. = διὰ τελευταίαν φοράν. **ἔγκληρος** = μέτοχος. **ἐπινυμφίδιος** = ἀδόμενος χάριψ τῆς νύμφης ἐπὶ τῷ νυμφῶνι, τὸ ἐπιθαλάμιον ἄσμα. **κεῦθος** (τὸ) = ὁ κευθιμών, ἡ κρύπτη. **φθινάδεις νόσοι** = νοσοὶ φθαρτικαὶ, φθίσις. **ἐπίχειρα** **ξιφέων** (ἡ γεν. ὑποκειμ.) = ἀμοιβὴ παρεχομένη ὑπὸ τοῦ ξίφους, ὁ διὰ ξίφους θάνατος (τοῦτον ἐσκόπει ἥρχικῶς γὰ ἐφαρμόσῃ ὁ Κρέων, ἵδε στίχ. 760 καὶ 761). **αὐτόνομος** = αὐθαίρετος, οἰκείᾳ θελήσται εἰς τὸ **ζῶσα**.

ἀντιστροφὴ α'. **λυγροτάταν** (ἐπιρρημ. κατηγ.) = οἰκτρότατα, κατὰ τρόπον λυπηρότατον. **πρὸς ἄκρω** **Σιπύλω** = παρὰ τὴν κορυφὴν τοῦ ὅρους Σιπύλου (κυρίως εἰναι εἰς τὸ μέσον τοῦ κρητινοῦ). **δαμάζω** = ἀπολιθώνω. **πετραία** **βλάστα** = θλάστησις (προεξοχὴ) τοῦ βράχου. **ώς ἀτενής κισσός** = ὡς κισσὸς ισχυρῶς περιτετυλιγμένος, ὅπως δηλ. δικισσός, σφιγκτὰ περιφύδμενος εἰς τὸ δένδρον, ἀφανὲς καθιστᾷ αὐτό, οὕτω καὶ ὁ βράχος ισχυρῶς περιπεπλεγμένος ἀπελιθωσε τὴν Νιόδην. **ώς φάτις ἀνδρῶν** = ὡς λέγεται. **τάκομαι** = τήκομαι = λειώνω, μαραίνομαι ἐκ λύπης. **λείπει** καθ' ἐνικόν, ὡς συνταχθὲν πρὸς τὸ πλησιέστερον. **χιών** = χιών ἐτέθη ἀντὶ τοῦ ἔξ αὐτῆς παραγομένου ὕδατος. διὰ τούτου μᾶς ἐριμηνεύει, πόθεν προέρχονται τὰ δάκρυα τῆς Νιόδης. **δειράς - ἀδος** = ὁ λακιμὸς τοῦ σώματος. Τοῦτο λέγεται καὶ περὶ τῆς ῥάγεως τοῦ ὅρους, ὅπως καὶ αἱ δφρύες (ἐδῶ δφθαλιμοὶ) λέγονται καὶ ἐπὶ ὅρους καὶ ἐπὶ ἀνθρωπίνου σώματος. **παγκλαύτοις** = ταῖς ἀεὶ κλαύσαις. **ἄ με δμοιοτάταν** (ἐπιρρ. κατηγορ.) = πρὸς αὐτὴν δὲ ἔμε καθ' δμοιότατον τρόπον (δηλ. καὶ ἡ μία καὶ ἡ ἄλλη ὑπὸ βράχου περιβάλλονται). **κατευνάζω** = κοιμίζω, θανατώνω. **θεογεννής** = γεννηθεῖσα ἐκ θεῶν (ἡ Νιόδη). **καίτοι** = καὶ δμως. **φθιμένα** (τινὶ) = δταν ἀποθάνη τις. **ἀκούω** = νομίζομαι, φημίζομαι. **ἔγκληρα** = κοινά, δμοια. Ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: **καίτοι** **τάκουσαι** **ἔγκληρα** **τοῖς ισοθέοις**

λαχεῖν μέγα ἔστι (τινι) φθιμένα = καὶ δημως τὸ νὰ γίνῃ φήμη περὶ τινος, δὲ, δὲ ἀπέθανεν, ἔτυχε τῆς αὐτῆς μοίρας πρὸς τοὺς ισοθέους, εἶναι σπουδαῖον.

στροφὴ β'. γελῶμαι = περιπατῶμαι (ἢ Ἀντιγόνη λέγει τοῦτο, εἴτε διότι ἡρμήνευσε τὴν λέξιν λαχεῖν διὰ τοῦ παθεῖν, εἴτε διότι δὲν ἔθλεπε τὸν λόγον νὰ παραδηληθῇ πρὸς τὴν Νιόδην, θεωρήσασα εἰρωνικὰ εἰς βάρος τῆς τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ χοροῦ). **οἴχομαι** = φεύγω, ἀποθηγῆσκω. **ἔπιφαντος** = δρωμένη, ζῶσα. **πολυκτήμονες** = πλούσιοι (εἰς οὓς περιλαμβάνεται καὶ δ τίτλος εὐγενείας). **ὑμμε** (αἰολικὸς τύπος) = ὑμᾶς. **ἔμπας** = μ' ὅλα ταῦτα· (ἄν καὶ οὐδὲν κερδίζω). **ἔπικτῶμαι** = ἐπικαλοῦμαι μάρτυρας. **οἴα...** **ἔρχομαι** πλαγ. ἔρωτ. πρότ. = ὑπὸ ποίας συνθήκας... Ἐπεξήγειται διὰ τοῦ: φίλων ἀκλαυτος. **οἴοις νόμοις** (ἐνν. ἀνοσίοις) = μὲ ποίους ἀνοσίους νόμους. **ἔργμα** (εἰργνυμ, εἰργω) = εἰρκτή, τάφος. **τυμβόχωστος** = ὡσὰν τύμβος κεχωσιένος. **ποταινίος** = νέος, πρωτάκουστος (κανοφανής, διότι πρόκειται νὰ κλεισθῇ ἐν αὐτῷ ζωντανή). πρὸς **ἔργμα** τυμβόχ. **ἔρχομαι τάφου ποταινίου** = πηγαίνω εἰς εἰρκτὴν πρωτακούστου τάφου, ὡσὰν τύμβον ἐπικεχωσιμένην. **μέτοικος** = ζῶσα, κατοικοῦσα μεταξύ. **προσέπεσες** = προσέκρουσες (ἔκφρασις ποιητική), βαρέως ἥμαρτες. **βάθρον δίκας** = βάσιν (θρόνον) τοῦ ἀγάλματος τῆς θεᾶς Δικαιοσύνης. **ἔκτινω** = πληρώνω. **πατρῶος** = ὑπὸ τοῦ πατρὸς κληροδοτηθείς. **πολύν τινα** = παρὰ πολὺν (φοιδερόν). **ἄθλος** = ἀγών, δυστύχημα.

ἀντιστροφὴ β'. Φαύω (συντάσσ. ἔδω μετ. αἰτιατ.) = ἐγγίζω, ὑποιμήσκω. **τριπόλιστος** = (τρὶς - πολῖς ἢ πολέω = ἀροτριῶ, στρέψω) = τρὶς (δηλ. ἐπανειλημμένως) λεγόμενος καὶ ἐπομένως διαδόγτος. **οἶτος** (ἐκ δικ. οἱ τοῦ οἴσω τοῦ δέρμη. φέρω) = μοιραῖον, τύχη (χρησιμ. ὡς ἐπεξ. τοῦ μερίμνας). **πρόπαντος** = δόλοκλήρου ἐν γένει (ἢ πρὸ ἐπιτείνει τὴν ἔννοιαν τοῦ παντός). **ακλεινοῖς Λαβδακ.** ἀντὶ γενικῆς ἐτέθη ἢ δοτ. ἐκ τοῦ πότμου (πίπτω) = τοῦ πεσόντος ἡμιν κλπ., χρησιμ. δὲ ἢ δοτικὴ αὐτῇ ὡς ἐπεξήγησις τοῦ: ἀμετέρου. **ματρῶαι λέκτρων ἄται** = ἄται ματρώων λέκτρων = δυστυχήματα (συμφοραὶ) προελθόντα ἐκ τοῦ γάμου τῆς μητρός μας. **κοιμήματα δυσμόρου μητρὸς** (γεν. ὑποκ.) = περιπτύξεις, πλαγιάσματα τῆς... αὐτογένητα (ὑπαλλαγὴ) ἀντὶ αὐτογενήτῳ πατρὶ = μὲ τὸν πατέρα, ὃν αὐτὴ ἡ ἕδια ἐγένησεν. **οἴων** = ἀπὸ ποίους γονεῖς. **ἄραῖος** = ἐπικατάρατος. **μέτοι-**

κος = ἵνα συγοικήσω μετ' αὐτῶν. **δύσποτμος** = κακότυχος. **κυρέω-**
ω = τυγχάνω. **κατήναρες** ἀδρ. β'. τοῦ ἀποθ. ῥήπι. κατεναίρομαι =
 φονεύω. **εὔσέβεια** = εἶναι τεκμήριον εὑσεβῶν φρονημάτων. **κράτος**
 δὲ (τούτου) **ῷα** κράτος μέλει, οὐδαμῆ παραβατὸν πέλει = ἡ
 ἔξουσία δὲ ἐκείνου, διτις εἶναι ἐπιτετραμμένος αὐτήν, κατ' οὐδένα
 τρόπον εἶναι παραδατή. **αὐτόγνωτος** δργά = αὐτόδουλος δρμή, αὐ-
 θαίρετος σπουδή. **τάνδε** = δι' αὐτῆς ἐδῷ. οὐκέτι μοι θέμις (ἐστὶ)
 = δὲν εἶναι πλέον ἐπιτετραμμένον εἰς ἔμε. **λαμπάδος** = τοῦ ἡλίου.
πότμος (δ) = μοῖρα. **ἀδάκρυτος** = ἀκλαυτος.

Πραγματικαί. ἔξω φέρομαι τῶν θεσμῶν· ἔξέρχεται τῆς κεκα-
 νονισμένης τάξεως τῶν πραγμάτων, ἐπειδὴ διὰ τῶν δακρύων του δει-
 κνύει συμπάθειαν πρὸς τὴν καταδικασθεῖσαν βασιλόπαιδα. Ἐν τῷ
 κοιμῆ, στίχ. 806 — 882, ἡ Ἀντιγόνη, ητις, ὡς ήρωις ὑπὲρ τοὺς
 ἄλλους κοινοὺς ἀνθρώπους, ἔθυσασε ζωὴν καὶ πᾶν ἀγαθὸν χάριν τῆς
 ἐκπληρώσεως ἐνδὸς ὑπερτάτου καθήκοντος, τώρα, θετελέσθη τοῦτο
 καὶ βλέπει ἐπιπρός της τὸ φάσμα τοῦ θανάτου καὶ ἀναλογίζεται τὴν
 στέργησιν τοῦ γάμου, διτις ήτο καὶ εἶναι δι φυσικὸς τῆς γυναικὸς προσ-
 οισμός, λυπεῖται ὑπερβολικὰ ὡς ἀνθρωπος κ.τ.λ.· ποῖα ἄλλα παρό-
 μοια παραδείγματα ἔχομεν; **Ἀχέρων**· ποταμὸς ἐν Θεσπρωτίᾳ τῆς
 Ἡπείρου· πηγάδων οὗτος ἀπὸ τὰ βουνὰ τοῦ Σουλίου διαρρέει τὴν
 Ἀχερούσιαν λίμνην, βυθίζεται ὑπὸ τὴν γῆν καὶ ἔκρεει ἀκολούθως εἰς
 τὴν Ἰόνιον θάλασσαν. Τὸ ἄγριον καὶ τραχὺ καὶ μυστηριώδες τῶν τό-
 πων, δι' ὧν διέρχεται, τὰ σκοτεινὰ καὶ λασπώδη νερὰ τῆς λίμνης, αἱ
 ἔξαφανίσεις καὶ ἐπανειφανίσεις αὐτοῦ, ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς παλαιο-
 τάτας τοπικὰς παραδόσεις καὶ ἐπλαστὰ τὸν διώνυσον τοῦ Ἀδου πο-
 ταμόν. **ὑμεναίων**· οἱ ὑιεναῖοι ήσαν ἄσματα ἀδόμενα κατὰ τοὺς γά-
 μους, καὶ ἰδίᾳ κατὰ τὴν πομπήν, ἐν συνοδείᾳ αὐλοῦ. Ὁ δὲ ἐπιθα-
 λάμιος ὅμινος ἐψάλλετο ἔξωθι τοῦ νυμφικοῦ θαλάμου πρὸς τι-
 μὴν τῆς νύμφης ὑπὸ παρθένων ἔξωθι τοῦ νυμφῶνος ἴσταμένων. **ζῶσα**
μόνη δή... ὁ χορὸς θέλων νὰ παρηγορήσῃ τὴν τεθλιμμένην Ἀντιγό-
 νην εὑρίσκει πρόχειρον δικαιολογίαν, διτις μόνη αὐτὴ κατ' ἔξαίρεσιν,
 χωρὶς νὰ ἀσθενήσῃ αλπ., ζωντανὴ κατέρχεται εἰς τὸν Ἀδην. **Φρυ-**
γίαν ξέναν· πρόκειται περὶ τῆς Νιόδης, τῆς θυγατρὸς τοῦ περιθοή-
 του Ταντάλου, ὁ μῦθος τοῦ ἐποίου καὶ τῆς Νιόδης εἶναι γνωστός, ἡ
 δὲ ἀπολίθωσις αὐτῆς κατὰ τὴν μυθολογίαν ἐγένετο ἐκεῖ παρὰ τὸ δρός

Σίπυλον τῆς Λυδίας ἐν Μ. Ἀσίᾳ, ὅπου ὑπάρχει ἀνάγλυφος φυσικὴ ἐκ πέτρας γυναικεία μορφὴ καθημένη, ἐπιγέννημα μὲν αὐτῆς τῆς φύσεως, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς τέχνης καταλλήλως διασκευασθεῖσα, ὡστε νὰ μὴ παραλλάσσῃ τῆς μορφῆς γυναικὸς καθημένης καὶ δικρύρροούσης, δάκρυα δὲ εἰναι τὰ διμέρια καὶ τὰ ἐκ τῆς τηκομένης χιόνος καταρρέοντα ὕδατα. Τὸ ἀνάγλυφον τοῦτο ἀναφέρει καὶ δι περιηγητὴς Παυσανίας, ὅτι εἶδεν. Φαίνεται, ὅτι κατ’ ἀρχὰς ἦτο καθιερωμένον εἰς τὴν Ἀσιανὴν θεάν Κυδέλην καὶ ὑστερὸν ἔδωκεν ἀφορμὴν νὰ πλασθῇ δι μῆδος τῆς Νιόδης, μὲ τὸν δόποντὸν ἡσχολήθη ἡ ἐπική, λυρικὴ καὶ δραματικὴ ποίησις. **Θεογεννής** ὡς καταγομένη ἐκ τοῦ Διός, οὖν μῆδης ἦτο δι πατήρ τάνταλος. **Διρκαῖαι κρῆναι** ἐτέθη πληθ., διότι ἡ Δίρκη ἀπετελεῖτο ἐκ πολλῶν πηγῶν, ἔκειντο δὲ αὕται πλησίον τῶν Θηβῶν. **συμμάρτυρας ἐπικτῶμαι** συγχάκις ἐγίνετο παρ’ ἀρχαῖοις ἐπίκλησις τῆς πέριξ φύσεως, τῆς θαλάσσης, τῶν δρέων, τῶν ποταμῶν κ. τ. λ. **δυσπότιμων γάμων** ἡ ὑπόμνησις τοῦ ἀτυχοῦς γάμου τῶν γονέων τῆς ἀνέλινησεν αὐτὴν καὶ τὸν ἀτυχῆ γάμιον τοῦ ἀδελφοῦ Πολυνείκους, νυμφευθέντος τὴν κόρην τοῦ Ἀδράστου, δοτις γάμος πρὸς τοῖς ἀλλοις ὑπηρέτεν αἰτίᾳ τῆς ἐκστρατείας αὐτοῦ ἐναντίον τῶν Θηβῶν, τοῦ ὀλέθρου του καὶ τῆς καταδίκης εἰς θάνατον τῆς Ἀντιγόνης. **ἄκλαυτος, ἄφριλος** κλπ. ἐν τῇ ἐπωδῷ ἡ Ἀντιγόνη ἐπαναλαμβάνει δι’ ὀλίγων τὰ λεγθέντα ἐν τῷ κοινῷ, προσθέτουσα μόνον τὸ ἄκλαυτον ὑπὸ τῶν φίλων.

β') 883 — 943

Λεξιλογικαί. Οἱ Κρέων ἔξελθόν τῶν ἀνακτόρων καὶ ἴδων ἔκπληκτος, ὅτι ἔκει ἡτο ἀκόμη ἡ Ἀντιγόνη, δργίζεται κ.τ.λ. **ἀοιδὴ** = θρηνος. **εἰ χρείη** = ἔὰν ηθελε παραστῇ ἀνάγκη, ηθελε προκύψει ὥφελεια· ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: ἀρ’ ίσθ ὡς, εἰ χρείη λέγειν πρὸ τοῦ θανεῖν (= ἐνώπιον τοῦ θανάτου) ἀοιδᾶς καὶ γόσους, οὐδ’ ἀν εἰς πύασαιτ’ ἀν λέγων; **οὐκ ἄξεθ’ ως τάχιστα;** ίσοδυν. πρὸς ἔντονον προσταγὴν = ἀπαγάγετε τηγ τάχιστα. **κατηρεψής τύμβος** = θολωτὸς τάφος (ἐστεγασμένος ἀνιθεν). **περιπτύσσω** = περικλείω, περιβάλλω. **χρῆ** (τοῦ ῥημ. χράω) = θέλω, χρήζω. **τυμβεύω** (ἀμετάθ.) = διάγω ἐν τύμβῳ, κατοικῶ ἐντὸς τάφου. **τούπι τήνδε τὴν κόρην** (προσδιορ. τῆς ἀναφορᾶς) = δσον ἀφορᾶ εἰς αὐτὴν ἐδῶ τὴν κόρην. **ἄγνοι· λέγει** οὕτω, διότι δὲν φονεύει αὐτήν, ἀλλὰ τὴν ἀφίνει ζώσαν μετά τινος τροφῆς, ὡς εἴπε καὶ ἐν στίχ. 775 (φορβῆς τοσοῦτον). **δ’ οὖν** = ἐν πάσῃ ὅμιλῳ

περιπτώσει. **μετοικίας τῆς ἄνω** = τοῦ δικαιώματος νὰ κατοικῇ (νὰ εἰναι) μεταξὺ ὑμῶν τῶν ζώντων ἄνω ἐπὶ τῆς γῆς. **νυμφεῖον** = νυμφικὸς θάλαμος (μετὰ πολλῆς πικρίας λέγει τὸν ἀπαίσιον τάφον τῆς νυμφικὸν θάλαμον). **κατασκαφῆς** = κοῖλος, ὑπόγειος. **ἀειφρουρος** = διότι ἐπρόκειτο μέχρι τέλους τῆς ζωῆς νὰ φυλάττῃ τὴν Ἀντιγόνην. **οἱ πορεύομαι πρὸς τοὺς ἔμαυτῆς** = ὅπου πορευομένη πηγαίνω πρὸς τοὺς ἰδικούς μου. ὡν... ἡ σειρὰ τῶν λέξεων : ὃν δὲ λωλότων πλεύστον ἀριθμόν. **Φερσέφασσα** = ἡ Περσεφόνη. **ῶν λοισθία** (ἢ ὕν γεν. διαιρ.) = ἐσχάτη. **μακρῷ** (ἐπιτείνει τὸ) **κάκιστα** = μὲν περδολικὰ οἰκτρότατον θάνατον (διότι θάπτεται ἀθύη, νέα καὶ ζωντανή). πρὶν μοι μοῖραν ἔξηκειν βίου (ποίᾳ ἡ σύνταξις τοῦ πρὶν;) = πρὸ τοῦ νὰ φθάσῃ εἰς τὸ τέρμα δὲ εἰμιαρμένος εἰς ἐμὲ χρόνος τῆς ζωῆς. **κάρτ'** ἐν ἐλπίσιν τρέφω = διατηρῶ παρὰ πολὺ μεγάλην ἐλπίδα. **φιλη-**
-προσφιλῆς - φίλη = ἡ ἀναφορὰ χάριν ἐμφάσεως. **καστιγνητον**
κάρας οὕτως ἀποκαλεῖ τὸν Ἐτεοκλέα. **περιστέλλω** (κυρίως) = ἐνδύω τὸν νεκρόν, εἴτα κηδεύω, θάπτω. **τοιάδ' ἀρνυμαι** = τοιαύτην λαμβάνω ἀμοιβήν. **τοῖς φρονούσιν** (δοτ. τῆς κρίσεως) = κατὰ τὴν γνώμην τῶν ὑγιῶν φρονούντων. τὸ **εὖ** ἀνήκει εἰς τὸ φ. ἐτίμησα· διὰ τὰ ἀπό: σ' ἔγῳ 'τίμησα... μέχρι: νόμῳ, ἵδε πραγματ. παρατηρήσεις. **ἐτήκετο** = ἔλειωνε, ἐσήπετο ἀταφος. **εἰ τέκνα** ἐνν. τὸ ἐτήκοντο. **βίᾳ** = παρὰ τὴν θέλησιν. **ἄν γρόμην τόνδε πόνον** = ἦταν ἀνελάμβανον τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ἐπιπόνου, ὃς αὐτοῦ ἐδῶ, ἔργου. **πρὸς χάριν τίνος νόμου;** = πρὸς χάριν ποίας ἡθικῆς ἀρχῆς, τίνος ἡθικοῦ ἀξιώματος; Ἡ μετ. **κατθανόντος** εἰναι ὑποθ. **ἀμπλάκισκω** = στεροῦμαι. **τοῦδε, δηλ. παιδός.** **κεκευθότοιν** (τοῦ ἥρμ. κεύθω ὡς ἀμέταθ.). = ἐὰν ἥθελον ἀποθάνει. **οὐκ ἔστιν ὅστις** = οὐδείς. **βλάστοι** τοῦ φ. διλαστάνω. **τοιῶδε μέντοι νόμῳ** = ἐπὶ τῇ διάσει δημιως τοιαύτης ἀρχῆς (περὶ ἣς ὡμιλησα ἀνωτέρω) **ἐκπροτιμήσασα** = προτιμήσασα ἀπὸ τοὺς ἄλλους πατέρα καὶ υἱόν. **ταῦτα ἔδοις'** ἀμαρτάνειν = ἔφάνην, ὅτι ἔπεσα εἰς αὐτὸν (ποὺ μοῦ ἀπεδόθη) τὸ ἔγκλημα. **διὰ χειρῶν οὕτω** = διὰ τῆς δίκαιας ἔτσι. **ἄγει με** = διέταξε τοὺς δορυφόρους νὰ μὲ δοηγήσωσι. **μὴ λαχοῦσαν μέρος οὔτε γάμου του οὔτε παιδείου τροφῆς** = χωρὶς νὰ μετάσχω οὔτε γάμου τινὸς (χωρὶς νὰ νυμφευθῶ), οὔτε καὶ ἀνατροφῆς τέκνων. **ἔρημος πρὸς** = ἔγκαταλελειμμένη ὑπό. **εἰς κατασκαφὰς θανόντων** = εἰς κοῖλον τάφον. **ποίαν παρεξελθοῦσα δαιμόνων δίκην** = διότι ποῖον θεῖον δί-

καὶ οὐ παρέδην; βλέπειν = προσθίλεπειν. αὐδᾶν = προσφωνεῖν, ἐπικαλεῖσθαι. ἐπεὶ γε δὴ εὔσεβοῦσα τὴν δυσσέβειαν ἔκτησάμην = ἐπειδὴ, ώς γνωστόν, πράττουσα εὔσεβη πρᾶξιν ἀπέκτησα κατηγορίαν (καὶ τιμωρίαν) ἐπὶ ἀσεβείᾳ. τάδε = τάνωτέρω (δηλ. ἡ ἀπόκτησις τῆς κατηγορίας... διὸ τὴν εὔσεβη μιου πρᾶξιν). ξυγγιγνώσκω = λαμβάνω γνῶσιν, διδάσκομαι. παθόντες ξυγγνοῦμεν ἀν ἡμαρτηκότες = ἀφ' οὗ πάθωμεν, θέλομεν μάθει, διτι ἐσφάλαμεν (πρόθλ. τὴν λατεκήν ῥήσιν: δι παθός μαθός). οἴδε· δι Κρέων καὶ οἱ διμόφρονές του. μὴ πλείω ἢ καὶ = ἵσα, δημοια πρὸς σσα. ἑκδίκως = ἀδίκως. ἔτι αὐταὶ διπά τῶν αὐτῶν ἀνέμων Φυχῆς τήνδε γ' ἔχουσιν = ἀκόμη ἢ ἴδια ψυχικὴ ταραχὴ (ἔξαψις) κατέχει αὐτὴν δὰ τούλαχιστον. τοιγάρ = διὰ τοῦτο ἀκριβῶς. κλαύμαθ' ὑπάρξει = θὰ τιμωρηθῶσι. ὑπὲρ βραδυτήτος· λόγῳ τῆς δραδύτητος νὰ τὴν ἀπαγάγουν. θανάτου ἔγγυτάτω = πλησιέστατα πρὸς τὸν θάνατον. ἀφῆται = ἔχει ἐκφρασθῇ (δηλ. δι λόγος αὐτὸς τοῦ Κρέοντος ἔχει ἐκστομισθῇ δεινούντων, διτι προσεγγίζει δι θάγατος). οὐδὲν παραμυθοῦμαι = οὐδόλως σὲ συμβούλευω. μὴ οὐ τάδε ταύτῃ κατακυροῦσθαι = διτι ταῦτα ἔδω, δηλ. αἱ ἀπειλαὶ (ἀποφάσεις) του περὶ θανάτου, δὲν θὰ ἐπικυρωθῶσι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. προγενεῖς = προγονικοί. ἄγομαι δὴ κούκέτι μέλλω (ἐνν. ιέναι). κοιρανίδαι = τύραννοι, διατιλεῖς, ἡγεμόνες. βασιλειδᾶν = διατιλειδῶν, τῶν βασιλοπατῶν. τὴν εὔσεβίαν σεβίσασα = ἐπειδὴ ἐτίμησα τὸ ἔργον τῆς εὔσεβείας.

Πραγματικά. Φερσέφασσα· ἡ Περσεφόνη λέγεται καὶ Περσεφόνεια, Περσέφασσα κλπ. Κατὰ τὸν μύθον ἡτο κόρη τῆς θεᾶς Δήμητρος καὶ τοῦ Διὸς καὶ σύζυγος τοῦ Πλούτωνος, θεοῦ τοῦ "Ἄδου. Αὕτη ἔξη ἐπὶ ἔξι μῆνας εἰς τὸν κάτω κόσμον μετὰ τοῦ ἀνδρός της καὶ ἐπὶ ἔξι μῆνας ἐπὶ τῆς γῆς μετὰ τῆς μητρός της. Τοῦτο δὲν είναι ἄλλο τι ἢ συμβολικὴ παράστασις τοῦ σπόρου τοῦ σίτου, δι ποτοῖς χάνεται εἰς τὴν γῆν καὶ φυτρώνει πάλιν. Τὰ ἀπὸ τοῦ στίχ. 904: σ' ἔγω τίμησ... μέχρι τοῦ ἐν τῷ στίχ. 914: νόμω, κατὰ τὴν γνώμην πολλῶν (τοῦ μεγάλου Γερμανοῦ ποιητοῦ Goethe καὶ ἄλλων ήμετέρων καὶ ξένων) δὲν ἥσαν τοῦ Σοφοκλέους, ἀλλὰ προσετέθησαν ὅπ' ἄλλης χειρός, διότι οἱ λόγοι: οὗτοι τῆς Ἀντιγόνης ἀντιφάσκουσι πρὸς τὰς πράξεις καὶ τοὺς προηγουμένους λόγους καὶ ἀρχὰς αὐτῆς. Ἐνῷ δηλ. προηγουμένων ἐδικαιολόγει τὴν πρᾶξιν τῆς, λέγουσα, διτι παρέβη τὴν ἐν-

τολήν τοῦ ἄρχοντος χάριν τῶν θείων νόμων, τώρα θεωρεῖ τοὺς ἀνθρωπίνους νόμους ὑπερτέρους τῶν θείων καὶ διμολογεῖ, διτὶ θὰ παρήκουεν εἰς τοὺς νόμους τῆς πολιτείας χάριν μόνον ὥρισμένου συγγενοῦς, τοῦ ἀδελφοῦ. Τὸ χωρίον τοῦτο λοιπὸν κατὰ τὴν γνώμην των δὲν εἶναι γνήσιον, ἀλλὰ προσετέθη μεταγενεστέρως, παραληφθὲν ἐξ ἐνδεικηγήματος τοῦ Ἡροδότου, κατὰ τὸ δόποιον, διτὶ συνελήφθη, ὡς αἰχμαλώτος, ὑπὸ τοῦ Δαρείου ὁ Ἰνταφέρνης καὶ κατεικάσθη μεθ' ὅλων τῶν περὶ αὐτὸν εἰς θάνατον, ἐπροτάθη ὑπὸ τοῦ Δαρείου εἰς τὴν σύζυγόν του νὰ ἔκλεξῃ ποιὸν θέλει νὰ σώσῃ ἐκ τῶν οἰκείων τῆς, αὗτῇ δὲ ἔσπεισε νὰ ἔκλεξῃ τὸν ἀδελφόν της, διότι, ὡς εἶπεν, ἂν ὁ θεὸς ἦθελεν, ἥδύνατο νὰ ἀποκτήσῃ ἄλλον σύζυγον ἢ υἱόν, ἀν ἦθελον ἀποθάνει ἐκεῖνοι, ἐνῷ ἀδελφὸν δὲν ἥδύνατο νὰ ἀποκτήσῃ ἄλλον, διότι εἴχον ἀποθάνει οἱ γονεῖς αὐτῆς. "Αλλωστε, ὡς εἶναι λογικόν, ὁ Πολυυείκης δὲν ἔζη, ὥστε νὰ προτιμήσῃ ἡ Ἀντιγόνη τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ τῆς τῶν ἄλλων. Τινὲς δημιαὶ παραδέχονται, διτὶ οἱ ἀνωτέρω στίχοι εἶναι γνήσιοι τοῦ Σοφοκλέους, μαρτυροῦντες ἀφ' ἐνδεικηγάλην ἀξίαν καὶ προτίμησιν τῆς πατροπαραδότου παρ' "Ελλησιν ἀδελφικῆς ἀράπης καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν στενὴν συνάφειαν τὴν ὑπάρχουσαν μεταξὺ τοῦ Ἡροδότου καὶ Σοφοκλέους, οἵτινες ἡσαν σύγχρονοι καὶ φίλικώτατα συνεδέοντο πρὸς ἄλλήλους. προγενεῖς" ἐννοεῖ τοὺς ἀρχαίους ἐπιχωρίους θεούς. κοιτανίδαι· οὕτω προσφωνοῦνται οἱ ἀποτελοῦντες τὸν χορόν, δπως καὶ ἀλλαχοῦ ἀποκαλοῦνται ἀνακτες· τὴν ἐπωνυμίαν δὲ ταύτην εἴχον οὐ μόνον οἱ βασιλεῖς, ἀλλὰ καὶ οἱ εὐγενεῖς ἐκ τῶν πολιτῶν.

ΤΕΤΑΡΤΟΝ ΣΤΑΣΙΜΟΝ (944—987)

Λεξιλογικαί. στροφὴ α'. ἔτλα καὶ = ὑπέστη τὴν αὐτὴν τύχην (ρ. τλάω = ὑπομένω, καρτερῶ). Πρὸς αὐτοῦ δέον νὰ ἐννοήσωμεν τὸ ἐκ μέρους τοῦ χοροῦ παραινετικὸν πρὸς τὴν Ἀντιγόνην «τέτλαθι». **Δανάης δέμας** (περίφρασις) = ἡ Δανάη. **ἀλλάξαι** = νὰ ἀνταλλάξῃ τὸ οὐράνιον φῶς πρὸς τὸ σκότος τῆς εἰρκτῆς (ἐν τῷ καταγείῳ οἰκοδομήματι). **χαλκόδετοι αὐλαῖ** = δωματίον, εἰς τοὺς τοίχους τοῦ δόποιου εἶναι προσηρμοσμέναι διὰ χαλκῶν ἥλων χαλκαῖ πλάκες. ἐν τυμβ. θαλάμῳ· ἐπεξηγεῖ τὸ χαλκοῦς αὐλαῖς. **κατεζεύχθη** = ὑπέκυψεν εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς εἰμαρμένης. **τίμιος γενεᾶ** = εὐγενῆς τὴν καταγωγήν. **ταμιεύσκεν** (μεταφορὰ ἀπὸ τῶν ταμιῶν, οἵτινες φυλάσσουν τὸν θησαυρὸν τῆς πό-

λεως ἢ ναοῦ) = ἐφύλασσεν ἐν τῇ κοιλίᾳ. **χρυσορύτους** (δι' ἑνὸς ρχάριν τοῦ μέτρου). **γονάς** = τὸν ὑπὸ μορφὴν χρυσῆς βροχῆς χυθέντα εἰς αὐτὴν γόνον. ἀ μοιριδία δύνασις = ἡ δύναμις τῆς μοίρας. **δεινά τις** = ἔξοχως ἵσχυρά. **"Αρης** (μετωνυμ.) = πολεμικὴ δύναμις. **πύργος** = ἐνν. οὕτε καὶ ἂν τις ἐγκλεισθῇ ἐν πύργῳ. **ἀλίκιτυπος** = δ ὑπὸ τῆς θυλάσσης κτυπώμενος. **κελαινὸς** = δ ἔχων σκοτεινὸν χρῶμα.

ἀντιστρό. α'. **ζεύχθη** = ἐδαμάσθη (ὑπέκυψε καὶ οὕτος εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς εἰλαρμένης). **δεύχολος** = δεύθυμος. **κερτομίοις δργαῖς** = λόγῳ τῶν πειρατικῶν, σκωπικῶν ἐκδηλώσεων τῆς δργῆς του. ἐκ Διονύσου, ποιητ. αἰτ. **κατάφρακτος** ἐν πετρώδει δεσμῷ = κατάφρακτος (ἐγκάθιερκτος) εἰς πετρώδες δεσμωτήριον. (Ἐνν. τὸ ἄντρον τοῦ Παγγαίου, ἐν τῷ δόποιῳ ἐδέθη δ Λυκοῦργος). **οὔτω** = τοιουτοτρόπως (δηλ. ἐν ταιωτῇ καθείρξει, λόγῳ τοιωτῆς καθείρξεως). **ἀποστάζει** = δαθιμῆδὸν ἔξαφαντεται (καταρρέουσα κατὰ σταγόνας). μεταφορὰ ἐκ τοῦ ἀποστήματος, δπερ, δταν ὥριμάσῃ, διαρρηγνύεται καὶ ἐκρέει. **δεινὸν** ἀνθηρόν τε μένος μανίας = ἡ φοβερὰ καὶ φλογερὰ ἔξαψις τῆς μανίας. **ἐπέγνω** = ἡλθεν εἰς ἐπίγνωσιν, κατενόησεν. **μανίας ψαύων** = ὅτι ὑπὸ τὸ κράτος τῆς μανίας ἡρέθιζε τὸν θεόν. ἐν **κερτομίοις γλώσσαις** = μὲ πειρατικοὺς λόγους. **παύεσκε** = διέκοπτεν, ἡγάγκαζε νὰ παύουν. **ἐνθεος** = θεόληπτος, ἐνθυσιώδης. **εύιον πῦρ** = τὰς δῆδας, αἴτινες ἐκαίοντο ὅπ' αὐτῶν (τῶν μαινάδων) ἐν συνοδείᾳ τῶν φωγῶν εὗοι, εὗοι. **φίλαυλος** = δ ἀγαπῶν τῶν αὐλόν.

στροφ' θ'. **κυανέων** = σκοτεινῶν (ἰδὲ πραγματ.). **διδύμας ἀλός** = τοῦ Εὐξείνου πόντου καὶ τοῦ Θρακικοῦ Βοσπόρου. **ἀκταί**, ἐνν. εἰσι, κείνται. **ἰδ'** = **ἰδὲ** = **ἡδὲ** = **καὶ**. **ἄξενος** = ἀφιλόξενος. **ἶνα** = δπου. **ἀγχίπολις** = δ (παρὰ τὴν πόλιν Σαλμιδησὸν) πάροικος, γείτων. **ἀρατὸν** = ἐπάρατον, ἀποτρόπαιον. **ἔλκος τυφλωθὲν** = ἔλκος γενόμενον διὰ τυφλώσεως (ἐνῷ τὸ ἔλκος ὑπῆρξε τὸ αἴτιον τῆς τυφλώσεως). **δάμαρ - τος** (ἢ) = **σύζυγος**. **ἀλαδὸν** (κατηγορ.) = ὅστε γενέσθαι τυφλὸν (τὸ συνῆψε πρὸς τὸ ἔλκος ἀντὶ τῶν δημιάτων). **κύκλοι δημάτων** = αἱ κόραι τῶν δημιαλιῶν. Τὰ: **δισσοῖσι Φινεῖδαις** καὶ **κύκλοις δημάτων** ἀποτελοῦσι σχῆμα καθ' δλον καὶ μέρος. Ή δοτ. **δισσοῖσι Φιν.** ἀντὶ γενικῆς κτητικῆς τοῦ κύκλοις δημιάτων. **ἀλάστοροι** = (οἱ ἀλαστα παθόντες) = οἱ ἀπαιτοῦντες ἐκδίκησιν (ἐκ τοῦ: **ἀλάστωρ - ορος** = ἡ τιμωροῦσα τὸ ἔγκλημα θεότης.) **ἀράσσω** = κτυπῶ ἵσχυρῶς. **αίματηραῖς** (ἐτέθη κατὰ πρόληψιν) = ὅστε νὰ αἱματώσουν, νὰ γίνουν αἱμόφυρτοι. **ἀκμαὶ κερ-**

κίδων = αἱ ἄκραι τῶν κερκίδων (κερκὶς δὲ ἡτο τὸ ὑφαντικὸν ἐργαλεῖον, διὸ οὐ αἱ γυναικες κτυποῦσαι ἐπύκνων τὸ ὑφάσιμα). **ὑφ'** αἰματηραῖς χείρεσσι κλπ. δοτ. δργανική· ή σειρὰ τῶν λέξεων ἀπὸ τοῦ: ἵν' ἀγχίπολις... ἔχει οὕτως: ἵνα ἀγχίπολις Ἀρης εἶδεν ἀρατὸν ἔλκος τυφλωθὲν ἀλαὸν (ἀντί, τυφλωθέντων ἀλαῶν πρὸς τό: ὅμιλάτων) ἀλαστόροισι κύκλοις ὅμιλάτων δισσοῖσι Φινεΐδαις, ἀραχθέντων ὑφ' αἰματηραῖς χείρεσσι καὶ ἀκμαῖσι κερκίδων ἔξ ἀγρίας δάμαρτος.

ἀντιστρ. β'. **κατὰ δὲ τακόμενοι** (τμῆσις) = κατατηκόμενοι δέ. **μέλεος** = δυστυχής. **μελέαν** πάθαν = τὴν οἰκτρὰν συμφοράν. **ἀνύμφευτος** = ἐπὶ κακῷ νυμφευθείσης. **ἀνύμφευτον γονάν** = καταγγήν ἀπὸ μητρὸς ἐπὶ κακῷ νυμφευθείσης. **ἀντασε** (ρ. ἀντάω = συναντῶ) = μετέχω, κοινωνῶ. **σπέρμα** = καταγγώγη, γένος (προσδιορ. ἀναφορᾶς). **ἀρχαιόγονος** = πρωτόγονος, πανάρχαιος. ἢ δέ... = αὗτη δὲ κατὰ μὲν τὸ γένος μετέσχεν (ἐκοινώνησε) τῶν παναρχαίων Ἐρεχθ. **τηλέπορα** **ἀντρα** = τὰ ἔχοντα μακρὸν ἢ εὐρὺν πόρον, δηλ. τὰ μεγάλα. **Βορεάς** = ἡ κόρη τοῦ Βορέου (ἡ Κλεοπάτρα.) **ἄμιππος** = ἡ τρέχουσα σύμφωνα μὲ τοὺς ἵππους (ταχύτατα). **πάγος** = πέτρα, ὅρος. **ὅρθόπους** **πάγος** = ἀπόκρημνον ὅρος. **ὑπέρ** = ἐπί. **θεῶν παῖς** διότι διατήρη τῆς Κλεοπάτρας Βορέας καὶ διάποπος Ἐρεχθίες ἦσαν θεοί. **κάπ'** ἐκείνᾳ **ἔσχον** (τμῆσις) = καὶ ἐκείνᾳ ἐπέσχον = καὶ κατ' ἐκείνῃς ἐστράφησαν. **μακραίων** = πολυχρόνιος (ἄτε ὑπάρχων ἀρχαιόθεν).

Πραγματικαί. Ἐν τῷ στασίμῳ τούτῳ φέρει τρία παραδείγματα δικορδὲς καὶ ἄλλων προσώπων, ὑποστάντων τὴν μοιραίαν ἀνάγκην, διὸ νὰ παραμιθήσῃ τὴν Ἀντιγόνην καὶ διὰ νὰ παραστήσῃ τὸ ἀναπόφευκτον τοῦ μοιραίου. Εἰς τοὺς στίχους 949 καὶ 987 διές προσαγορεύει τὴν Ἀντιγόνην: Ὅ πατ̄ πατ̄, καίπερ ἀποῦσαν, οἵσοι παρακολουθῶν αὐτὴν βαίνουσαν εἰς τὸν Ἀδηγ. **Δανάας**: ἡτο κόρη τοῦ βασιλέως τοῦ Ἀργους Ἀκρισίου, δστις εἰχε λάθει χρησμόν, δτι ἐὰν ἡ κόρη του γεννήσῃ υἱόν, οὗτος θὰ φονεύσῃ τὸν πάππον. Διὰ τοῦτο διελευταῖος οὗτος ἐνέκλεισε τὴν κόρην του εἰς ἔνα ὑπόγειον τοῦ ἀνακτόρου χαλκοῦν θάλαμον, διὸ νὰ ἀποφύγῃ αὐτῇ τὸν γάμιον, ἀλλ' δ Ζεὺς ὁ χρυσὴ βροχὴ μετ' αὐτῆς ἐγέννησε τὸν Περσέα. Κατόπιν τούτου δ Ἀκρίσιος ἐνέδαλε τὴν Δανάην καὶ τὸν Περσέα εἰς λάρνακα καὶ τοὺς ἔρριψεν εἰς τὴν θάλασσαν. **βασιλεὺς τῶν Ἡδωνῶν**: διὰ τοῦ Δρύαντος, δύναματι Λυκούργος, βασιλεὺς τῶν παρὰ τὸν Στρυμόνα Θρακῶν, κατεδίωξε

τὸν Διόνυσον μετὰ τῶν συντρόφων του Μαινάδων καὶ διὰ τοῦτο ἐδέθη καὶ ἐσπαράχθη ἐπὶ τοῦ Παργαλού ὅρους εἰς βραχῶδες σπήλαιον ὑπὸ τοῦ θεοῦ. **Μούσας:** αὐταὶ κατ' ἀρχὰς ἥκολούθουν τὸν κιθαρῳδὸν Ἀπόλλωνα, διὸ καὶ μουσηγέτης οὗτος ἐπεκαλεῖτο. "Γετερον δέ, ζτε ἐπεκράτησεν ἡ λατρεία τοῦ Διονύσου καὶ ἐγεννήθη τὸ δρᾶμα, ἔγιναν καὶ τοῦ Διονύσου ἀκόλουθοι καὶ μετεχειρίζοντο τοὺς αὐλούς. **Κυανέων** τοιουτορόπως λέγονται ἀπὸ τῶν Κυανέων πετρῶν, αἵτινες ἦσαν δύο νησίδια κείμενα κατὰ τὸ πρὸς τὸν Εὔξεινον πόντον στόλιον τοῦ Βοσπόρου. Κατὰ τὸν μῆθον ἐκινοῦντο κατ' ἀρχὰς καὶ συνεκρούντο, διὸ καὶ Συμπληγάδες ἐλέγοντο, ἀλλ' ζτε διέπλευσαν οἱ Ἀργοναῦται ἔμειναν ἀκίνητοι πλέον. **Σαλμυδησσός:** πόλις καὶ παραλία Β. Δ. τοῦ Βοσπόρου. ἀγχίπολις **"Ἀρης"** ἐπιστεύετο ζτι οὗτος κατώκει ἐν Θράκῃ, ὅπου καὶ πολὺ ἐτιμάτο, ὡς πολεμικὸς δὲ θεὸς ηὐχαριστεῖτο παριστάμενος μάρτυς αἴματοχυσιῶν καὶ τῶν κατωτέρω ἐκτεθησομένων μυστρῶν πράξεων, τὰς δύοις παρηκολούθει ὡς ἐπιχώριος ἐκεῖ θεός. Ἀπὸ τοῦ στίχ. 966 φέρει τρίτον παράδειγμα, τὸ πάθημα τῆς Κλεοπάτρας καὶ τῶν παιδῶν αὐτῆς. "Ο περὶ αὐτῆς μῆθος ἔχει ὡς ἔξῆς: 'Ο πτερωτὸς θεὸς Βορέας ἀπήγαγέ ποτε ἐξ Ἀθηνῶν ἀρπάσας παρὰ τὸν Ἰλισὸν ποταμὸν τὴν κόρην τοῦ δασιλέως Ἐρεχθέως, καλούμενην Ὁρείθυιαν, καὶ ὀδηγῆσεν αὐτὴν εἰς τὴν Σαρπηδόνα πέτραν τοῦ ὅρους Αἴμου, γεννήσας μετ' αὐτῆς τοὺς πτερωτοὺς υἱούς Ζήτην καὶ Κάλατην καὶ τὴν Κλεοπάτραν. Ταῦτην ἐνυμφεύθη ὁ δασιλεὺς τῆς Σαλμυδησσοῦ Φινεὺς καὶ ἀπέκτησε δύο υἱούς. Ἄλλ' ὁ Φινεὺς ἐγκαθείρξας τὴν Κλεοπάτραν ἔλαβεν ἀλλην σύζυγον τὴν Εἰδοθέαν, ἀδελφὴν τοῦ Κάδμου, αὕτη δὲ ὡς μητρὶα ἐτύφλωσε τοὺς Φινείδας ἐν συμπράξει μετὰ τοῦ Φινέως καὶ καθεῖρξεν αὐτούς. **δάμαρτος** ἐνν. τὴν Εἰδοθέαν. ἀρχαιογόνων **'Ἐρεχθειδῶν'** διότι οὗτοι ἦσαν αὐτόχθονες, τοῦ Ἐρεχθέως ὄντος υἱοῦ τῆς Γῆς καὶ ἀνατραφέντος κατὰ τὸν μῆθον ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς, ἔτι δὲ τιμωμένου μετ' αὐτῆς ἐν τῷ Ἐρεχθείῳ. **τηλέπορα ἀντρα** ταῦτα, εἰς τὰ δυοῖς ἀνετράφη ἡ Κλεοπάτρα, ἔκειντο ἐν Σαρπηδόνι πέτρᾳ τῆς Θράκης. **ἄμιτπος** καὶ ἡ Κλεοπάτρα, ὅπως δὲ Ζήτης καὶ δὲ Κάλατης, ἀν καὶ ἡτο ἀπτερος, δὲν καθυστέρει αὐτῶν εἰς ταχύτητα.

*Μηχανών Ο' Τανδίαν - Συνε αι ίσοι
λας (Επιστολής)*

ΠΕΜΠΤΟΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ (988 - 1114)

α') 988—1032

Λεξιλογικαί. Θήβης ἄνακτες διὰ τῆς δεξιᾶς παρόδου ἀγόμενος ὡς τυφλὸς ὑπὸ παιδὸς καὶ προσφωνεῖ οὕτω τὸν Κρέοντα καὶ τοὺς χορευτάς. ἔξ ἐνδὸς (προσδιορ. δργαν.) = δι' ἐνδός. **κέλευθος** (ἡ) = δόδος. **προηγητὴς** = δόηγρός. **οὐκουν** ἀπεστάτουν = ἀλλ' ὅμιλος δὲν ἀπεμακρύνομην. **φρενὸς** = μαντείας, γνώμης. **πάρος** γε· ἐννοεῖ καὶ τὰς ἄλλας περιπτώσεις, καθ' ἓς ὑπήκουος προθύμως εἰς τοὺς μάντεις, καὶ δὴ κατὰ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἐθυσίασε τὸν πρῶτον μίσον του Μεγαρέα ἢ Μενοικέα χάριν τῆς σωτηρίας τῆς πατρίδος. **τοιγάρ** = διὰ τοῦτο ἀκριδῶς. **ναυακληρῶ** = διευθύνω ὡς κυβερνήτης. **δύνησιμος** (ρ. δύνημι = ὠφελῶ) = ὠφέλιμος. **πάσχω** δύνησιμα = ὠφελοῦμαι. Ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: **πεπονθώς** δύνησιμα **ἔχω** (= δύναμαι) μαρτυρεῖν (ταῦτα). **Βεβώς** κατηγ. μετ. ἐκ τοῦ φρόνει. ἐπὶ **ξυροῦ** τύχης = εἰς τὸ κρισιμότερον σημεῖον τῆς τύχης. ("Ἐκφρασις παροιμιακὴ ληφθεῖσα κατὰ μεταφορὰν ἀπὸ τοῦ ξυραφίου, ἐπὶ τῆς λεπτοτάτης κορυφῆς τοῦ δποίου οὐδὲν ἴσορροπεῖ, ἀλλὰ κλίνει πρὸς τὴν μίαν τῶν πλευρῶν αὐτοῦ· λέγεται καὶ: ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς). **ώς** **φρίσσω** = διότι μὲ καταλαμβάνει φρίκη ἀπὸ τὰ λεγόμενά σου. **θᾶκος** = ἔδρα. **δρνιθοσκόπος** = τοῦ οἰωνοσκοπείου. **ἴνα** = ἔνθα. **λιμὴν** = τόπος καταφυγῆς. **οἰωνὸς** καὶ κατωτέρω **δρνις** = πτηγόν, δρνεον. **ἢν** ἀντὶ ἐστί, ἐπειδὴ πρόκειται περὶ διηγήσεως, ὅτε καὶ συχνάκις ἀπαντᾷ τοῦτο. **ἀγνῶς-ώτος** = δυσδιάγνωστος, δυσκατάληπτος. **κλάζω** = ἐκθάλλω κρωγμούς. **οἰστρος** (δ) = μανία. **βεβαρβαρωμένος** = ἀνεριήγνευτος, ξενότροπος. Ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: **ἄκοινα** φθόγγον **δρνίθων** **κλάζοντας** (ἀντὶ κλαζόντων, ἐτέθη κατὰ τὸ νοούμενον σχῆμα, ὡς ἐὰν δηλ. προηγεῖτο δρνιθας). **κακῷ οἰστρῳ** καὶ **βεβαρβαρωμένῳ** = ἀκούων φωνὰς δρνέων, τὰ δποία ἐξέθαλλον κρωγμούς μετὰ μανίας ἀγρίας καὶ ἀνεριήγνευτου. **σπάω** = σπαράττω. **φρονδ** = φονικὸς (ριζ. φεν. τοῦ ἀχρήστου φένω). **χηλὴ** (ἡ) = ὅνυξ. **ἐν** **χηλαῖς** (προσδιορ. δργαν.). **γάρ** αἰτιολογεῖ τὸ ἔγνων (ώς τυφλός). **ροῖβδος** (δ) (συγγ. πρὸς τὸ ροῖζος) = δ δριητικὸς ἦχος, δ προκαλούμενος ἐκ τῆς διαίας κινήσεως τῶν πτερῶν τῶν δρνέων. **οὐκ ἀσημος** (σχῆμα λιτότητος) = πολὺ σαφῆς. **δείσας** ρῆμι. δέδοικα. **γεύομαι** = ἀποπειρώμαι, δοκιμάζω. **ἔμπυρα** = ἡ διὰ πυρὸς θυσία. **πάμφλεκτος** (τὸ πᾶς ἐν συνθέσει παρὰ τοῖς τραχικοῖς

δηλοῖ μεγάλην ποσότητα ἢ μέγαν θαθμὸν) = ὀλόγυρα φλέγων. **Ηφαι-στος** = μετων. ἀντὶ πῦρ. **σποδὸς** (ἥ) = τέφρα. **κηκίς - ίδος** = λιπαρὰ οὐσία ἔξερχομένη ἐκ καιομένων σωμάτων. **Ῥῆμ. κηκίω** = ἔκρεω, ἀνα-θλύζω. **μυδάω** = διαλύσιμαι, καθ' ὑπαλλαγὴν ἀρμόζει εἰς τὸ **μηρίων**, δηλ. **μυδῶντων μηρίων** = ἐκ τῆς διαλύσεως τῶν μηρίων. **μηρία** δὲ ἵσαν τὰ δυτα τῶν μηρῶν μετὰ μεγάλου ἢ μικροῦ μέρους τῶν σαρ-κῶν αὐτῶν (περιειδάλλοντο δὲ ταῦτα καὶ ὑπὸ διπλοῦ λίπους). **τύφω** = καπνίζω. **ἀναπτύω** = πετῶ μόρια (ἐκ τοῦ λίπους). **μετάρσιοι** (με-ταίρω) **κατηγορ.** = μετεωριζόμεναι (ὑπὸ τῆς θερμότητος δέσια). **κα-ταρρυεῖς** = ὑπαλλαγὴ ἀντὶ καταρρυείσης πιμελῆς. **ἔκκειμαι** = κεῖμαι: ἔξω, ἔδω: ἀπογυμνοῦμαι: ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: καὶ **μηροὶ** ἔξεκειντο **καταρρυεῖς** (ἀντὶ καταρρυείσης) **καλυπτῆς πιμελῆς** = καὶ τὰ δυτα τῶν μηρῶν ἀπεγυμνοῦντο (ἵσαν γυμνά), καταρρυευσάσης τῆς περιθαλ-λούσης αὐτὰ πιμελῆς. **φθίνοντα** (μετ. κατηγορημ.) **μαντεύματα** **ἀσήμων ὅργιων** = ὅτι αἱ μαντεῖαι ἔχάνοντο ἔνεκα τῶν ἀσαφῶν θυ-σιῶν. **Ο στίχος** δὲ οὗτος 1013 εἶναι ἐπεξήγησις τῆς προηγουμένης λέξεως: **τοιαῦτα. ήγεμών** = ὁ δηγὸς (ὁ δδηγῶν αὐτὸν παῖς). **ἐκ σῆς φρενὸς** (ἀναγκ. αἴτ.) = ἐξ αἰτίας τῆς ἰδικῆς σου ισχυρογνωμοσύνης. **παντελεῖς** = ὅλαι ἐν γένει: ἀνήκει καὶ εἰς τὸ **ἔσχαραι** (= στρογγύ-λαι ἐπὶ τῆς γῆς ἔστιαι) καὶ εἰς τὸ θωμόι. **πλήρεις βορᾶς** τοῦ **πε-πτῶτος δυσμόρου γόνου** **Οιδίπου** ὑπὸ οἰωνῶν τε καὶ κυνῶν = εἶναι γειμάτα ἀπὸ ἐσπαραγμένα μέλη τοῦ ἀποθανόντος ἀτυχοῦς υἱοῦ τοῦ Οιδίποδος ὑπὸ δρνέων καὶ κυνῶν, ὥστε τό: **ὑπὸ οἰωνῶν** κλπ. εἶναι ποιητ. αἴτ. τοῦ βορᾶς. **κάτα** χρον. μὲν προσδιορ., ἀλλ' ἐνταῦθα ἔχει αἰτιολ. **ἔννοιαν** = καὶ διὰ τοῦτο. **λιτή θυστάς** = ἡ διὰ θυσιῶν γενοιμένη παράκλησις. **ἀπορροιθδέω - ω** = ἀφίνω, ἐκβάλλω. **εὔση-μος** = σαφῆς, εὐδηλος. **βεβρῶτες λίποις αἴματος ἀνδροφθόρου** = ἐπειδὴ ἔχουσι φάγει λιπαρὸν αἷμα ἀνδρὸς φθαρέντος. **ἐπεὶ δ' ἀμάρ-τη** (παραλείπεται, δπως καὶ ἀλλαχοῦ, τὸ ἀν) = δσάκις δὲ ἥθελεν ὑπο-πέσει εἰς ἀμάρτημα. **ἄνολβος** = ἀθλοις, κακόμοιοις, (ὑπὸ διανοητ-κὴν ἔποψιν) = μωρός, ἀπερίσκεπτος. **ἀκέομαι - οῦμαι** = θεραπεύω, διορθώνω (ἔνν. ἀντικείμ. αὐτὸ τὸ κακόν). **ἀκίνητος** = ἀμετάπειστος. **ἄκαμπτος**. **αὐθαδία** (αὐτὸς - ἀνδάνω) = αὐθάδεια, ισχυρογνωμοσύνη. **σκαιότητ'** **δρφισκάνει** = αἴτιαν σκαιότητος δρφισκάνει = θεωρεῖται ἀνόητος. (Παρόμ. φράσεις: κακίαν, δειλίαν, μωρίαν δρφισκάνω). **εἴκω τινί** = ὑποχωρῶ εἰς τινα. (Δηλ. ἀφῆσε νὰ λάθῃ δι τοῦ ἀνή-

κει). κεντῶ = πλήρω. δλκή = ἔνδειξις ἀνδρείας. ἐπικτείνω = φογεύω διὰ δευτέραν φοράν. εὗ φρονῶ τινι = σκέπτομαι πρὸς τὸ συμφέρον τινός. κέρδος = κερδαλέα, ἐπωφελή.

Πραγματικά. Τὸ ε' ἐπεισόδιον περιέχει περιπέτειαν ποῦ βλέπομεν αὐτήν; **Τειρεσίας:** ἦτο περίφημος μάντις τῆς ἀρχαιότητος, Θηβαῖος τὴν καταγωγὴν καὶ τυφλὸς ἀπὸ τοῦ ἑδόμου ἔτους τῆς ἡλικίας του, διότι ἀνήγγειλεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν δουλήν τῶν θεῶν. Ὁ Ζεὺς ὅμως ἀντὶ τῆς τυφλώσεώς του ἔδωκε τὸ χάρισμα τῆς μαντικῆς καὶ τὴν ἴδιότητα νὰ ἔννοιῇ τὴν φωνὴν τῶν πτηγῶν καὶ νὰ προβλέπῃ καὶ νὰ προλέγῃ τὰ μέλλοντα, ἔτι δὲ τῷ ἐχέρισε τὴν μακροδιότητα ἐπὶ ἔπτα ἢ ἔννεα γενεάς. **ὅρνιθοσκόπον**· πολλὰ εἶδη μαντικῆς ἔχορησιμοποιούντο κατὰ τὴν ἀρχαιότητα. Ἐκ τούτων ἡ **οἰωνοσκοπία** ἢ ὁρνιθοσκοπία συνίστατο εἰς τὴν παρατήρησιν τῆς πτήσεως ἢ τοῦ λαλήματος καὶ τῶν ἀλλων κινήσεων τῶν πτηγῶν. Οἱ ὁρνιθοσκόποι ἢ οἰωνοσκόποι ἐκάθιντο πρὸς παρατήρησιν εἰς τὸ οἰωνιστήριον ἢ ὁρνιθοσκοπεῖον, ὅπερ ἐλέγετο καὶ θῶκος ἢ θᾶκος ὁρνιθοσκόπος, καὶ ἡσαν ἐνδευμένοι λευκὰ ἱμάτια καὶ ἔφερον στέφανον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ πίνακας εἰς τὰς χειρας, εἰς τοὺς δόποιους ἀνέγραφον τὰς παρατηρήσεις των. Τὸ οἰωνοσκοπεῖον τοῦ Τειρεσίου ἐδεικνύετο καὶ μ. Χ., ὡς ἀναγράφει δι Παυσανίας (Παυσ. 9,16,1). **Ἐμπυρομαντεία** δὲ ἦτο ἡ παρατήρησις ἐκείνη, καθ' ᾧ παρετήρουν, πῶς ἥναπτε τὸ πῦρ, διοίου εἶδους φλόγα εἰχεν, ἀν περιεκύλωντε τὸ θῦμα κλπ. **βωμοῖσι παμφλέκτοισιν** "Ηφαιστος οὐκ ἔλαμπε. Μολονότι πανταχόθεν ἐφέγοντο τὰ θύματα, διιως δεν ἐκαίοντο. Τοῦτο ἦτο δεῖγμα, διτὶ δὲν ἦτο ἡ θυσία εὐπρόσδεκτος ὑπὸ τῶν θεῶν. **χολαὶ διεσπείροντο**· ἡ χολὴ ἦτο μέρος τῶν σπλάγχνων, δτε δὲ ἡ θυσία ἦτο καλή, ἡ χολὴ ἔλειωνε σιγά - σιγά καὶ δὲν διερρηγνύετο, ὅπως ἐδῶ. **καὶ ταῦτα τῆς σῆς ἐκ φρενὸς** κλπ. Ἀφ' οὐ αἱ φωναὶ τῶν δρνέων καὶ τὰ τῆς θυσίας ἡσαν ἀκατάληπτα εἰς τὸν μάντιν, ἀντελήφθη πλέον οὕτος, θτι τοῦτο ὥφειλετο εἰς τὰς αὐθαιρέτους ἐκείνας ἐνεργείας τοῦ Κρέοντος.

β') 1033 — 1063

Λεξιλογικά. **ώστε.** = ὡς. **ἀνδρὸς τοῦδε** = ἐμοῦ. **σκοποῦ** = στόχου. **κούδε** ἀπρακτός εἰμι μαντικῆς ὑμῖν = καὶ δὲν ἔμεινα ἀνεπιδούλευτος, ἀκακοποίητος ἀπὸ τὴν μαντικὴν τέχνην σας. **τῶν** =

Εείναι οι πάντα Μαύρη Εεεπικής
 Σοφοκλέους Αντιγόνη ("Εκδόσις Η 1958) Μαύρη Ανθρωπολογίας Μαύρη Η Ιαπωνίας

ών (δηλ. τῶν μάντεων). **ὑπαί** = ὑπό. **γένος** = σωματεῖον, σύλλογος. **ἔξεμπολάματι - ὄματι** = πωλοῦμαι ως ἐμπόρευμα. **ἔμφορτίζομαι** φορτύνομαι (ώς ἐμπόρευμα). **ἔμπολάω - ὄ** = ἐμπορεύομαι. **τάφῳ δ' οὐχὶ κρύψετε ...** = ἐν πάσῃ θυμῷ περιπτώσει δὲν θὰ ἐνταφιάσῃς. **τρέω** = φοδοῦμαι. **οὐδ' ως μίασμα τοῦτο μὴ τρέσας ἔγω παρήσω θάπτειν κεῖνον = οὐδ'** ως μὴ παρήσω θάπτειν ἐκεῖνον τρέσας τὸ μίασμα τοῦτο = οὔτε καὶ ὑπάρχει φόβος ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει μήπως ἔγω, φοδηθεὶς τὸ μίασμα τοῦτο, ἐπιτρέψω νὰ θάπτουν ἐκεῖνον. **πίπτουσι δ' αἰσχρὰ πτώματα =** ὑφίστανται δὲ ἐπονειδίστους πτώσεις. **χοὶ πολλὰ δεινοὶ =** καὶ οἱ δεινότατοι, οἱ πολὺ ἐπιτήδειοι. **φράζομαι =** σκέπτομαι. **χρῆμα =** πρᾶγμα. **ποῖον τοῦτο... σύμπτυξις τῶν δύο προτάσεων:** ποῖόν **ἔστι τοῦτο τὸ πάγκοινον, δ λέγεις;** εὑθουλία = σύνεσις, δρθή σκέψις. μὴ φρονεῖν = ή ἀφροσύνη, ή ἀσυνεσία. **τῆς νόσου =** τοῦ μὴ φρονεῖν. **ἀντιλέγω κακῶς =** ἀντικακολογῶ. **θεσπίζω =** μαντεύω. **τὸ δ' ἐκ τυράννων =** τὸ δὲ καταχρόμενον ἐκ τυράννων, οἱ τύραννοι. **ταγδὸς =** ἡγεμών, ἀρχων. **Ἡ σύνταξις: ἀρ' οἰσθα λέγων ταγοὺς δητας ἀλλ λέγης; ἀρά γε γνωρίζεις, δτι λέγεις πρὸς ἀνθρώπους, οἱ δποῖοι εἰναι ἡγεμόνες σου, δσαδήποτε λέγεις; δρσεις = θὰ μὲ ἀναγκάσῃς. τάκινητα διὰ φρενῶν = τὰ ἐν τῇ ψυχῇ μου ἀπόρρητα. κινεῖ = λέγε τα. μόνον δὲ μὴ λέγων = ἀρκεῖ μόνον νὰ μὴ λέγης. ἐπὶ κέρδεσι = πρὸς κερδοσκοπίαν. οὔτω (δηλ. ἐπὶ κέρδεσι) γάρ ηδη καὶ δοκῶ (λέγειν) τὸ σὸν μέρος; ζτοι λοιπὸν τώρα πλέον πρὸς κερδοσκοπίαν φάνοιαι, δτι δημιῶ κατὰ τὴν ἰδικήν σου γνώμην; ως μὴ μπολήσων τὴν ἐμὴν φρένα = δτι δὲν θὰ μεταδάληξ τὰς σκέψεις μου, πωλῶν αὐτὰς εἰς τοὺς συνενόχους (συνεργούς) σου.**

Πραγματικάι. κούδε μαντικῆς ἀπρακτός εἰμι· οἱ ἀρχαῖοι, ως διαφαίνεται καὶ ἐκ τῶν ἔργων τοῦ Σοφοκλέους, τοὺς μάντεις ἔθεώρουν καπηλευομένους ἐνίστε τὸ ἐπάγγελμά των πρὸς κερδοσκοπίαν καὶ χρηματίσμὸν (πρᾶλ. καὶ Οἰδίποδος τυράννου στίχ. 387, ἔνθα δ Οἰδίπους ἀποκαλεῖ τὸν Τειρεσίαν « δόλιον ἀγύρτην, δστις ἐν τοῖς κέρδεσιν μόνον δέδορκε... »). **ηλεκτρον·** εἰναι ἡ φυσικὸν ἡ ἐπίτηδες γενόμενον τεχνητῶς κράμα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου εἰς ποσοστὸν 3/4 ἐκ τοῦ πρώτου καὶ 1/4 ἐκ τοῦ δευτέρου. Συνελέγετο πολὺ παρὰ τὰς Σάρδεις καὶ ἐξ Ἰνδιῶν, αἱ δποῖαι κατέβαλλον εἰς τὸν Δαρείον ως φόρον 360 τάλαντα ϕήγμα-

τος (κόνεως) χρυσοῦ. **Διὸς αἰετοί·** ὁ ἀετός, ὡς ἵπταμενος εἰς τὰ ὄψη καὶ τὸν Ὄλυμπον, ἔθεωρεῖτο ἵερδν τοῦ Διὸς πτηνόν. **εἰς Διὸς θρόνους·** ὁ Κρέων ἐξ ὀργῆς παραφέρεται εἰς σημεῖον νὰ ἀσεβήσῃ καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν Δία, καὶ τοῦτο ἐννοήσας προσπαθεῖ νὰ διορθώσῃ τὸ σφάλμα του διὰ τῶν λεγομένων του ἐν στίχ. 1044.

γ') 1064 — 1090

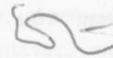
Λεξιλογικαί. κάτισθι· ὁ Τειρεσίας δημιλεῖ, χρησιμοποιῶν τὴν αὐτήν λέξιν τοῦ Κρέοντος, ισθι, πρὸς ἔμφασιν. **τρόχους = τροχίδες,** δρόμους, **ἀμιλλητῆρας·** ἀμιλλωμένους εἰς τὴν ταχύτητα πρὸς ἀλλήλους· εἶναι ποιητικὴ ἔκφρασις ἀντὶ ἡμέρας, λέγονται δὲ οὕτως, ἐπειδὴ οἱ δρόμοι τοῦ ἥλιου, αἱ ἡμέραι, φαίνονται ἀμιλλώμεναι πρὸς ἀλλήλας κατὰ τὴν ταχύτητα. **τελῶν** (μέλλ. χρόνου) = διανύσων. **σπλάγχνον =** τέκνον. **νεκρῶν·** τὸν Αἴμονα ἀντὶ τοῦ Πολυνείκους καὶ τῆς Ἀντιγόνης: ἡ σύνταξις: ἐν οἷσι (τρόχοις...) αὐτὸς ἀντιδούς ἔσῃ, = ἐντὸς τῶν ὁποίων ἡμερῶν θὰ ἔχῃς δώσει ὁ ἕδιος εἰς ἀνταπόδοσιν. **ἀμοιβὸν νεκρῶν =** εἰς ἀντάλλαγμα τῶν νεκρῶν. **ἀνθ' ὄν =** διότι. **τῶν ἄνω·** γενικὴ τοῦ διηγημένου ὅλου. **ἔνα τῶν ὄντων ἄνω** (ἐπὶ τῆς γῆς). ἐννοεῖ τὴν Ἀντιγόνην. **ψυχήν τ' ἀτίμως·** ἀναπτύσσουσι τὸν προηγούμ. στίχον (διὰ τοῦ ψυχήν ἐννοεῖ τὴν ζωήν). **ἀτίμως =** ἀνευ τῶν διφειλομένων αὐτῇ τιμῶν. **κατοικίζω =** δάλλω νὰ κατοικήσῃ. **ἀμοιρος =** ἀμέτοχος, ἐστερημένος. **τῶν κάτωθεν θεῶν** (εἰς οὓς ἀνήκει). ἡ γενικὴ αὐτῇ ἔξαρταται ἐκ τοῦ προηγουμένου ἐπίθετου ἀμοιρος. **ἐνθάδε =** ἐδῶ ἐπὶ τῆς γῆς: ἡ ὅλη πρότασις: ἔχεις δ' αὐτὸν ἐνθάδ' (ἐνα ἄλλον) ἀμοιρον τῶν κάτωθεν θεῶν = κρατεῖς δὲ ἀφ' ἑτέρου ἐδῶ ἐπάνω εἰς τὴν γῆν ἐνα ἄλλον ἐστερημένον τῶν κάτω θεῶν, εἰς οὓς ἀνήκει. **ἀντέριστος =** ὁ μὴ μετασχῶν τῶν κτερισμάτων (τῶν προσηκουσῶν ἐπικηδείων τιμῶν). **ἀνόσιος =** μὴ τυχῶν τῶν δύσιν. τὸ δύο τελευταῖα ἐπίθετα ἐπεξηγοῦσι τὸ ἐπίθετον ἀμοιρον. **μέτεστι τινί τινος =** μετέχει τίς τινος, ἔχει τις δικαιωμάτων ἐπὶ τινος. **ὄν =** ἐπὶ πάντων τῶν ἀνωτέρω (τιμῶν καὶ δικαιωμάτων). **ἐκ σου βιάζονται τάδε =** ὑπὸ σοῦ ἔχαναγκάζονται γὰ διέπωσι αὐτὰ ἐδῶ (οἱ θεοί). **κατ' ἀλλὰ ταῦτα εἶναι αὐθαίρετοι ἐνέργειαι σου. **τούτων** (γεν. αἰτ.) = διὰ ταῦτα (ἐννοεῖ τὸ ἀταφὸν τοῦ Πολυνείκους καὶ τὴν ἐγκάθιερξιν τῆς Ἀντιγόνης). **λωβητὴρ - ήρος** (θηλ. γεν.) = ἐξολοθρεύτρια. **ὑστεροφθόρος =** ἡ ὑστεοον (μετὰ τὴν κακήν πρᾶξιν)**

βλάπτουσα ἢ τιμωροῦσσα. **λοχάω - ω** = ἐνεδρεύω καὶ φυλάττω. **καὶ θεῶν** = καὶ τῶν ἄνω θεῶν, διότι δὲ Κρέων ήμαρτε καὶ εἰς τοὺς ἄνω καὶ εἰς τοὺς κάτω θεοὺς καὶ κατ' ἀκολουθίαν κάριν ἀμφοτέρων θὰ καταδιωχθῇ ὑπὸ τῶν Ἐρεινύων. **ληφθῆναι** ἐν τοῖσιν αὐτοῖς τοῖσδε **κακοῖς** = ὥστε νὰ περιπλακῆς εἰς τὰς ἰδίας μὲ αὐτὸς ἐδῶ τὰς συμφοράς. **ἀθρέω - ω** = παρατηρῶ. **καταργυρώ - ω** = ἀσημώνω, περικαλύπτω μὲ ἀργυρον. ἐδῶ: δεκάζω διὰ χρημάτων, διαφθείρω. **τριβὴ** = παρέλευσις. **ἄνδρῶν γυναικῶν** (ὑπανίσσεται τοὺς μετέπειτα θρήνους τοῦ Κρέοντος καὶ τῆς Εὐρυδίκης) γεν. ὑποκειμ. εἰς τὰ κωκύματα. **κωκύματα** = θρήνοι. **ἔχθραι** (κατηγορούμενον τροπικῶς προσδιορίζον τὸ δῆμο). **συνταράσσονται** = περιπίπτουν εἰς ἐμφυλίους ἔρδας. **ὅσων** γεν. κτητ. εἰς τὸ **σπαράγματα** = ἐσπαραγμένα μέλη (ώς ἐδῶ τοῦ Πολυνείκους). **καθαγνίζω** = καθιερώνω, ἐκπληρῶ ὅσιον καθῆκον· (μετά τινος σαρκαστικῆς εἰρωνείας λέγει, διτι οἱ κύνες ἢ τὰ θηρία ἢ τὰ ὄρνεα ἐξεπλήρωσαν ἀντὶ τῶν ἀγθρώπων τὸ καθῆκον τοῦ ἐνταφιασμοῦ, θάψαντα τὰ ἐσπαραγμένα μέλη ἐντὸς τῆς κοιλίας των). **ἐστιοῦχος** = ἡ ἔχουσα ναοὺς καὶ βωμούς. **πόλις** = ἀκρόπολις. **τοξεύματα καρδίας** (γεν. ἀντικειμ.) = βέλη πλήκτοντα τὴν καρδίαν σου. **θυμῷ** = ὑπὸ τὸ κράτος τῆς δργῆς μου. **βέβαια** = ἀσφαλῆ. **τὸ θάλπος** = τὴν φλόγα, τὴν κάυστικότητα. **οὐχ ὑπεκδραμῆ** (ρ. ὑπεκθέω) = δὲν θὰ διαφύγῃς. **ἀφῇ** = ἐκχύσῃ. **τὸν νοῦν τῶν φρενῶν** = τὰς ἰδέας του.

δ') 1091 — 1114

Λεξιλογικαί. δεινὰ θεσπίσας = φοβερᾶς μιαντείας εἰπών. **ἔξ** ὅτου τήνδε λευκήν ἐκ μελαίνης ἀμφιβάλλομαι τρίχα = ἀπὸ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἀντὶ μελαίνης περιβάλλομαι τὰς λευκὰς ταύτας τρίχας, μεταπίπτω ἐκ τῆς νεανικῆς εἰς τὴν γεροντικὴν ἡλικίαν. **λακεῖν** ἀδρ. β' τοῦ **λάσκω** = λέγω. Παρατηρητέα ἡ ἐξάρτησις τοῦ ἀπαρεμφάτου ἐκ τοῦ ἐπιστάμεθα. **ἔγνωκα καύτδος** (διτι δηλ. οὐδέποτε ἀλλοτε ἐψεύσθη). **εἰκαθεῖν** ἀπαρ. τοῦ ἐπεκταθέντος ἀδρ. β' τοῦ ρ. εἰκὼ = ὑποχωρῶ. **ἀντιστάντα** (ὑποθ. μετ.). **πατάξαι θυμὸν ἀτη** = νὰ πλήξω τὴν ψυχὴν μου μὲ συμφοράν. **ἐν δεινῷ πάρα** (πάρεστι) = ὑπάρχει κίνδυνος. **εύβουλίας** δεῖ = παρίσταται ἀνάγκη δρθῆς σκέψεως (δρθοφορούντης). **ἄνεις** = ἀφησει ἐλευθέρων. **ἐπαινεῖς** = συμβουλεύεις. **παρεικαθεῖν** = τῷ προηγ. εἰκαθεῖν. **ὅσον γ'**, **ἄναξ** ἐνν. δοκεῖ μοι παρεικαθεῖν. **συντέμνω τοὺς κακόφρονας** = συντέμνω τὴν ὁδὸν πρὸς τοὺς κακό-

φρονας = συντόμιας καταφθάνω τοὺς κακῶς φρονοῦντας. Θεῶν βλάβαι· αἱ Ἑρινύες τῶν θεῶν ποδώκης = ταχύπους. μόλις μὲν = μετὰ δυσκολίας μὲν (ἐνν. ἔξιταιαι τῆς καρδίας = ἀφίσταιαι τῆς γνώμης, μεταθόλλω ἀπόφασιν). τὸ δρᾶν = εἰς τὸ νὰ πράττω, νὰ ἐνεργῷ. ἀνάγκη δ' οὐχὶ δυσμαχητέον = δὲν πρέπει δὲ νὰ ἀντιμάχηται τις ματαίως (ἀνευ ἐλπίδος ἐπιτυχίας) πρὸς τὴν (ἀδήριτον) ἀνάγκην τῶν πραγμάτων. δρᾶ (προστακτ.) = πράττε. μηδὲ τρέπε = καὶ νὰ μὴ ἀναθέτῃς· (ἀντικ. ἐνν. δρᾶν). στείχοιμ⁷ ἀν = εἴμι. διπάων = ἀκόλουθος. δρμᾶσθε = ἐκκινήσατε ταχέως. ἐπόψιος τόπος = τόπος περίσπτος, καταφανῆς. ἡ δόξα τῇδ' ἐπεστράφη = ἡ γνώμη μου ἔλαθεν αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν. αὐτός τ' ἔδησα καὶ παρὼν ἐκλύσομαι = ὅπως δὲ ἵδιος περιέπλεξα τὰ πράγματα, οὕτω καὶ ἐγὼ δὲ ἵδιος διὰ τῆς παρουσίας λιου (αὐτοπροσώπως) θὰ ἐπιφέρω τὴν λύσιν αὐτῶν. τὸν βίον τελῶ = διάγω τὸν βίον. Ἡ σύνταξις: δέδοικα γὰρ μὴ ἀριστον ἡ τελεῖν τὸν βίον σώζοντα τοὺς καθεστῶτας νόμους = τοὺς παλαιόθεν ὑφισταμένους νόμους (δηλ. τὸ φυσικὸν καὶ θεῖον δικαιον). Τοιουτοτρόπως ἐν τέλει ὑφισταται δλοκληρωτικὴν ἡτταν δὲ Κρέων, παραδεχόμενος ἔκεινο, τὸ δόπιον μιετ' αὐτοθυσίας ὑπερήσπισεν ἡ ἡρωίς μης Ἀντιγόνη. Ο Κρέων εἰπὼν ταῦτα ἀπῆλθεν ἐξ ἀριστερῶν, μεταβαίνων ἔκειτο ἀταφον τὸ πτῶμα τοῦ Πολυνείκους.

Πραγματικαί. τρόχους ἀμιλλητῆρας· τὸν "Ἡλιογέφαντάζοντο ἐπιβαίνοντα τεθρίππου ἄριατος. οὐχ ὑπεκιδραμῆ· ἐννοεῖ, δητὶ τὰ σφάλματα τοῦ Κρέοντος εἶναι πλέον ἀθεράπευτα καὶ δὲν θὰ δυνηθῇ ν' ἀποφύγῃ τὸ θλιβερὸν ἀποτέλεσμα αὐτῶν. ἀξίνας· διὰ νὰ κόψουν τὰ ξύλα τῆς πυρᾶς τοῦ Πολυνείκους καὶ νὰ ἀνοίξωσι τὸ στόμιον τοῦ τάφου τῆς Ἀντιγόνης. αὐτός τ' ἔδησα καὶ ἐκλύσομαι· ταῦτα ἀναφέρονται εἰς τὴν Ἀντιγόνην, τὴν δόπιαν ἔχει δεσμίαν ζωντανὴν ἐν τῷ τάφῳ, καὶ εἰς τὸν Πολυνείκην, ὃν ἐκράτει ἀταφον, μηδὲ δυνάμενον νὰ κατέλθῃ εἰς "Ἄδην. Παρατηρεῖται δὲ ἀσάφειά τις εἰς τὰς παραγγελίας τοῦ Κρέοντος, ἥτις ἔξηγεται, ἀφ' ἑνὸς μὲν λόγῳ τῆς σπουδῆς καὶ ἀφ' ἑτέρου διότι καὶ δὲ ἵδιος πηγαλνει καὶ δύναται αὐτοπροσώπως καὶ ἐπὶ τόπου νὰ δώσῃ καλυτέρας ὁδηγίας.

ΠΕΜΠΤΟΝ ΣΤΑΣΙΜΟΝ (1115 — 1153)

Λεξιλογικαί. στροφὴ α'. πολυώνυμε· ἀποκαλεῖ οὕτω τὸν Διόνυσον, διότι ἐλέγετο ὅπὸ διάφορα ὄνόματα Βάκχος, Ἰακχος, Διθύραμβος, Εὔιος κτλ. **Καδμ.** νύμφας = τῆς Σειρέλης. **ἄγαλμα** (ἀγάλλομαι) = χάρμα. **βαρυβρεμέτας** (βαρὺς - βρέμω) = ὁ βαρέως βροντῶν. **ἀμφέπω** = προστατεύω. **κλυτὸς** = ἔνδοξος. **μέδω** = ἀρχω, κυβερνῶ. **κόλποις** = πεδίοις. **πάγκοινοι** = κοινοὶ εἰς ὅλους (διότι πολλοὶ καὶ ἔνοι συνέρρεον εἰς Ἐλευσίνα κατὰ τὰς ἑορτάς). **Δηῶ** = ἡ Δημήτηρ. **Βακχᾶν** = τῶν Βακχῶν (ἀκολούθων τοῦ Διονύσου). **ναιετάω - ω** = κατοικῶ. ἐπὶ σπορᾶ δράκοντος = παρὰ τὸν τόπον, ὅπου ἐσπάρησαν οἱ ὀδόντες τοῦ δράκοντος. ("Ἐθηκε τὸ ὅλον, δράκοντος, ἀντὶ νὰ θέσῃ τὸ μέρος, ὀδόντων")· τά: **παρ'** ὑγροῖς ῥείθροις καὶ ἐπὶ σπορᾶ προσδιορίζουν τοπικῶς τό: Θήβαν, καὶ ὅχι τό: ναιετῶν.

ἀντιστρ. α'. **ὑπὲρ διλόφου πέτρας** = ὑπεράνω τοῦ ὅρους, τὸ ὅποιον ἔχει δύο κορυφὰς (ἰδὲ πραγμ. παρατηρ.). **στέροψ - οπος** (στερ- ἔξ οὐ ἀστραπή, καὶ ὅπ.-ὅψις) = ἀπαστράπτων, λαμπρός. **λιγνὺς** (ἡ) = πυκνὸς καπνὸς (τῶν δάδων), ἀναιμειεγμένος μετὰ φλογῶν. **στείχω** = βαδίζω. **Κωρύκιαι - Βακχίδες - Κασταλίας - Νυσσαίων** (ἰδὲ πραγματ. παρατηρήσ.). **νᾶμα** (φ. νάω = ῥέω) = πηγή. **κισσήρεις** = κισσοστρόφοι, κισσόφυτοι. **ծχθαι** = λόφοι, ἔξοχαι. **ἀκτά** ἡτο ἡ Νῦσσα ἡ Εὔστοκη, ἦτις ἡτο παραθαλασσία. **πέμπει** = συνοδεύει (ἐνν. σέ.). **ἀμβροτος** = θεῖος, θεόπνευστος. **εὐάζω** = (λέγω εὐοῖ, εὐὰν) = ὅμιν. **ἐπισκοποῦντα** = ὅταν ἐπισκέπτεσαι. **ἀγυιά (ἡ)** = (εὐρεῖα) δόδος.

στροφὴ β'. **τὰν** = ἦν (Θήβαν). **ὑπέρταταν** (ἐπιρρημ. κατηγ.) = εἰς ὑπέρτατον βαθιμόν. **σὺν κεραυνίᾳ μητρὶ** = μετὰ τῆς κεραυνοπλήκτου μ. Ἡ Σειρέλη, ὃς είναι γιωσανὸν ἐκ τοῦ μύθου, ἐπλήγη διὰ κεραυνοῦ ὑπὸ τοῦ Διός, παρουσιασθέντος ἐνώπιόν της καὶ κατ' ἐπιθυμίαν της ἐν ὅλῃ τοῦ τῆς μεγαλοπρεπείᾳ, καὶ κατεκάη, ἀποβαλοῦσα οὕτω προώρως τὸν Διόνυσον. **ώς** = ἐπειδή. **ἔχεται** = κατέχεται. **νόσου** = ἐνν. τὸ μίασμα τῆς πόλεως. **μολεῖν** (ἀντὶ προστ.) = ἐλθέ. **καθαρσίω ποδὶ** = μὲ καθαρτήριον ἐρχομόν, ὡς καθαρτής. **στονόεις** = πολύστονος, πολυθόρυδος. **πορθμόν** ἐνν. τὸν Εὔριπον.

ἀντιστρ. β'. **πύρπνους** = πυρίπνους, ὁ ἐκπνέων πῦρ. **νυχίων** = νυκτεριῶν. **ἐπισκοπος** = ἔφορος, ῥυθμιστής. **παῖς Διὸς γένεθλον** (ποιητ. ἔκφρασις) = διογενής. **προφάνηθι** = ἐιπρὸς ἐιφανί-

σθητι. περίπολοι = ἀκόλουθοι. **Θυῖαι καὶ Θυιάδες** = Βάκχαι. **χορεύω** = μέλπω διὰ χορῶν, τιμῶ διὰ τιμητικῶν χορῶν. **ταμίας** = δεσπότης.

Πραγματικαί. "Οτε ἀπῆλθεν ὁ Κρέων, ὁ χορὸς μετὰ πολλῆς χαρᾶς ἥδει, ἐπικαλούμενος τὸν πολιοῦχον τῶν Θηβῶν Βάκχον, ἵνα σώσῃ τὴν γενέθλιον πόλιν ἀπὸ τῶν κακῶν· ἔξυμνει δὲ τὸν Διόνυσον καὶ διότι ἦτο πολιοῦχος τῶν Θηβῶν καὶ διότι οἱ τραγικοὶ ησμένιζον νὰ ἀναφέρωσιν αὐτόν, ἐπειδὴ καὶ τὸ δρᾶμα ἐκ τῶν Διονυσιακῶν ἑορτῶν προῆλθε καὶ ἐν τῷ Διονυσιακῷ θεάτρῳ ἐπαλίξετο. **Καδμείας νύμφαι** = τῆς Σεμέλης, τῆς κόρης τοῦ Κάδμου. **κλυτὰν Ἰταλίαν** ἀναφέρει πρῶτον τὴν Ἰταλίαν ὡς τόπον λατρείας τοῦ Διονύσου, ὅπου πολλαὶ ἄμπελοι ησαν καὶ εἰναι. Ἀποκαλεῖ δὲ ἔνδοξον αὐτήν, διότι ἡ κηλιάς τότε ἡ Κάτω Ἰταλία, ἡ καλουπιένη Μεγάλη Ἑλλάς, εἰς τὴν ὄποιαν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον ἀποικίσει πρὸ μικροῦ (τῷ 444 π. Χ.) τοὺς Θουρίους. **Ἐλευσινίας Δηοῦς**· εἰς τὰ Ἐλευσίνια Μυστήρια ἡ Δημήτηρ, πρὸς τιμὴν τῆς ὄποιας ἐγίνοντο ταῦτα, ἐκαλεῖτο Δηώ. Ὁμοίως καὶ ὁ Ἰανχος, ταυτίζομενος ὅπδ τῶν Ἀθηναίων πρὸς τὸν θεὸν Διόνυσον, ἐλατρεύετο κατὰ τὴν τέλεσιν τῶν Ἐλευσινίων Μυστηρίων, τοῦ ἀγάλματός του μεταφερομένου ἐκ τοῦ Κεφαλεικοῦ εἰς τὴν Ἐλευσίνα. **Βακχᾶν** ησαν αἱ Μαινάδες, αἱ ἀκόλουθοι τοῦ Διονύσου. **ἐπὶ σπορᾷ δράκοντος**· ἐννοεῖ τὸν τόπον, ὅπου ἐσπάρησαν ὅπδ τοῦ Κάδμου οἱ δδόντες τοῦ δράκοντος, τοῦ φύλακος τῆς Ἀρείας Κρήνης. **διλόφου πέτρας**· δικόρυφον ὅρος λέγει τὸν Παρνασσόν, διότι ἐκτὸς τῶν ἀλλων ἔχει δύο ὑψηλοτάτας κορυφάς, τὴν Λυκωρέιαν καὶ τὴν Τάμπειαν. **Κωρύκιαι νύμφαι**· ησαν αἱ νύμφαι τοῦ Κωρυκίου ἀντροῦ, εἰς τοὺς νετίους πρόποδας τοῦ Παρνασσοῦ· ἦτο δὲ τὸ Κωρύκιον ἀντρὸν ἵερὸν καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη αὐτοῦ ἐστάλαζε καθαρὸν καὶ διαυγέστατον ὅδωρ. **Βακχίδες**· ησαν αἱ νύμφαι τῆς Φωκίδος, Βοιωτίας καὶ Ἀττικῆς, αἴτινες κατὰ πᾶν δεύτερον ἔτος κατὰ τὰς χειμερινὰς τροπὰς τοῦ ἥλου ἐτέλουν ἐν καιρῷ νυκτὸς θρησκευτικὰς τελετὰς πρὸς τιμὴν τοῦ Διονύσου καὶ Ἀπόλλωνος· ἐπεκράτει δὲ ἡ πίστις, δτι καὶ εἰς τὰς τελετὰς ταύτας ἦτο παρὸν ὁ Βάκχος. **Κασταλίας**· εἰναι ἡ περίφημος πηγὴ εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Παρνασσοῦ, ἵερὰ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῶν Μουσῶν. **Νυσσαίων δρέων**· πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος μέχρι τῶν Ἰνδιῶν, ἔφερον τὸ ὄνομα Νῦσα, εἰς δλας δὲ ταύτας

ἐλατρεύετο δὲ Διόνυσος. Ἐδῶ πρόκειται περὶ τῆς Νύσης τῆς Εὐθοΐ-
κῆς, ἡ ὅποια ἦτο πολυστάφυλος. **κισσήρεις** ὁ κισσὸς ἦτο ἵερὸν φυτὸν
τοῦ Διονύσου. **ματρί** ἐνοεῖ τὴν Σεμέλην, ἥτις ἔθεωρεῖτο κεραυνίᾳ
(= κεραυνόπληγτος), μολονότι δὲν ἐπλήγη αὐτῇ, ἀλλ' ἀπέβαλε προώρως
τὸν Διόνυσον, φοβηθεῖσα τὰς ἀστραπὰς καὶ τοὺς κεραυνούς, οἵτινες
ἔρριφθησαν πέριξ αὐτῆς. **Ιακχον** τὸ ὄνομα τοῦτο τοῦ Διονύσου ἦτο
ἐν χρήσει κατὰ τὰς μυστικὰς τοῦ θεοῦ τελετάς.

ΕΞΟΔΟΣ (1155 – 1352)

α') 1155 — 1182

Λεξιλογικαί. δόμων ἀνήκει καὶ εἰς τὸ Κάδμιον, ἥσαν δὲ οἱ Θηραῖοι
πάροικοι, διότι κατέκουν πλησίον τῆς ἀκροπόλεως Καδμείας, τὴν
ὅποιαν ἔκτισε μὲν δὲ Κάδμος, ὥχυρωσε δὲ δὲν Ἀμφίων. **στάντα**
— ἐφ' ὅσον ὑπῆρξε. **αἰνέω - ω** = ἐπαινῶ, μακαρίζω. μέμφομαι =
κατακρίνω, φέγω. **· Η σύνταξις: οὐκ ἔστ' ἀνθρώπου βίος τοιοῦ-**
τος, δποῖον στάντα σύτ' αἰνέσαιμ' ἀν οὗτε μεμψαίμην ποτέ.
βίον ἐτέθη κατ' αἰτιατικήν καθ' ἔλξιν πρὸς τὸ δποῖον. **τύχη** δρθοῖ
— καταρρέπει, εὐτυχοῦντα — δυστυχοῦντα· σχῆμα χιαστόν. δρθόω
— ω = ἀνορθώνω. **καταρρέπω** = κατακρημνίζω. **τῶν καθεστώτων** =
τοῦ πεπρωμένου καὶ τῆς ἐκβάσεως αὐτοῦ. **γάρ** ἐνῷ διμίλησε γενικῶς
προγραμμένως, ἥδη εἰδικεύει διὰ τοῦ παραδείγματος τοῦ Κρέοντος.
διὸ ἐρμηγεντέον τὸ γάρ = ἐπὶ παραδείγματι. **ώς** ἐμοὶ (ἐνν. ἐδόκει) =
κατὰ τὴν γνώμην μου. **παντελῆ** = γενικῶς δληγη. **εύθύνω** = διοικῶ,
κυρειρῶ. **θάλλω** = ἀκμάζω, είμαι εὐτυχῆς. **τέκνων** ἐνν. τὸν Αἴμιονα,
διότι δὲ Μεγαρεὺς εἰχε θυσιασθή πρὸ πολλοῦ. Μέχρις ἐδῶ ἐκτίθεται
ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου ή δημοσίᾳ καὶ ιδιωτικὴ εὐτυχία τοῦ Κρέοντος. **ἀφεῖ-**
ται = ἔχουν ἔξαφανισθή (ἡ δραχυλογία καὶ δὲ παρακείμενος δηλοῦσι τὸ
ἀπότομον καὶ τετελεσμένον τῆς καταστροφῆς). **ὅταν προδῶσι** = ὅταν
ἀφήσουν νὰ χαθοῦν. **τίθημι** = θεωρῶ, νομίζω. **ἔμψυχον νεκρὸν** (σχ.
δξύμωρον) = ζωτανὸν νεκρόν. **πλούτει καὶ ζῆ** (= ζῆθι). ἐτέθησαν
προστακτικαὶ μὲ τὴν ἔννοιαν ἐναντιώσεως: ἔστω καὶ ἄν... **τύραννον**
σχῆμα = δασιλικὸν ἀξίωμα. **τὸ χαίρειν** = ἡ χαρά, ἡ ηδονή. **τᾶλλα-**
δηλ. τὸν πλοῦτον, τὴν τυραννικὴν ἔξουσίαν κτλ. **σκιᾶς καπνοῦ** = γεν.
κατηγορηματικὴ (τοῦ τιμῆματος) = ἀντὶ ἐνὸς τίποτε. **πρὸς τὴν ηδο-**
νήν = ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν χαράν. Βλέποιεν δτι δὲ ἀγγελος καθ' ὅμοιον

τρόπον, ὅπως καὶ ὁ φύλαξ (ἀπὸ τοῦ στίχ. 223 καὶ 338 καὶ ἑξῆς), ὁμιλεῖ διὰ γνωμολογιῶν καὶ φιλοσοφικῶν θεωριῶν, ὡσάν διπαδὸς τῶν ἥδονικῶν φιλοσόφων, μή διμιλῶν περὶ τοῦ κυρίου θέματος, χάριν τοῦ διποίου ἥλθεν, ἀλλ' ἀπλῶς νῦν καὶ αὐτοῦ ποιούμενος. **ἄχθος** = λύπη, συμφορά. Ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: τί δ' αὖ ἐστι τοῦτο τὸ ἄχθος βασιλέων (περὶ τῆς δασιλικῆς οἰκογενείας), δὲ ἡκεῖς φέρων; τεθνᾶσι μινολεκτικῶς καὶ ἀποτόμως λέγει τὸ πρᾶγμα παρὰ τὴν προηγουμένην ἀπεραντολογίαν του, ὅπως καὶ ὁ φύλαξ ἐν στίχ. 402 παρὰ τὴν ἀφόρητον προηγουμένως μαρχολογίαν του εἰπεν ἀποτόμως: αὕτη τὸν ἄνδρα ἔθαπτε· πάνταν ἐπίστασαι.. καὶ τίς φονεύει; δὲ χορδὸς κάμινει ταύτην τὴν ἐρώτησιν, διότι ἐκ τῆς λέξεως θανεῖν σχηματίζει τὴν ἀντίληψιν, ὅτι πρόκειται περὶ φόνου. **ὁ κείμενος** = δι φονεύθεις. **αἱμάσσομαι** = χύνω τὸ αἷμα μου, φονεύομαι. **αὐτὸς πρὸς αὐτοῦ** = δὲ ἰδιος μὲν τὸ ἰδικόν του χέρι. **φόνους** γεν. αἰτίας (ἐνν. τῆς Ἀντιγόνης). **τούπος** = τὸ μάντευμα. **ῶς ἄρα** δρθὸν **ἥνυσσας** = πόσον λοιπὸν ἀληθὲς ἐξέφερες τὸ μάντευμά σου. **ἔχόντων τῶνδε** = τούτων οὕτως ἔχόντων (ὅπως τὰ ἐξέθηκα). **πάρα** = πάρεστι = εἰναι δυνατόν. **βουλεύειν** = νὰ γίνῃ σκέψις καὶ περὶ τοῦ ἄλλου καθήκοντός σου (νὰ σπεύσῃς νὰ τὸ ἀναγγείλῃς καὶ εἰς τὴν Εὑρυδίκην). **δάμαρ - τος** = (ἐκ τοῦ δαμάσω = δαμάζω =) σύζυγος. **διμοῦ** = πλησίον. **ἥτοι κλύνουσα παιδὸς** = ἢ διότι ἥκουσε τὴν ἀγγελίαν περὶ τοῦ τέκνου της. **τύχη** = τυχαίως.

Πραγματικαί. Κάδμου πάροικοι.. δι Κάδμος, ως εἰπομεν, ἦτο δι πρώτος ἰδρυτής τῆς Καδμείας ἀκροπόλεως τῶν Θηρῶν. Ὁ ἀγγελος ἐν ἀρχῇ ἀπευθύνει μετά τινος μεγαλοπρεπείας ἐπίσημον τρόπον τινὰ χαρετισμὸν πρὸς τὸν χορόν, θέλων νὰ δεῖξῃ τὴν μεγάλην σοδαρότητα τῆς εἰδήσεως, ἣν φέρει πρὸς ἀνακοίνωσιν. **Ἀμφιόνος** οὗτος ἦτο υἱὸς τοῦ Διδὸς καὶ τῆς Ἀντιόπης, συζύγου τοῦ Λύκου, δασιλέως τῶν Θηρῶν, ἦτο δὲ δι πρώτος πραγματικὸς οἰκιστὴς τῶν Θηρῶν. **τύχη γάρ δρθοῖ...** δι ἀγγελος, ώς θλέπομεν, διμιλεῖ ὡσάν πιστὸς διπαδὸς τῆς ἰδέας περὶ τοῦ ἀστάτου τῆς τύχης εἰς τὰ ἀνθρώπινα καὶ τῶν ἥδονικῶν δογμάτων τῆς Κυρηναϊκῆς σχολῆς. **Εὑρυδίκην** αὕτη ἔρχεται ἐκ τῆς μέσης πύλης τοῦ ἀνακτόρου, ἀκολουθουμένη ὑπὸ δύο θεραπαινίδων, ἐπὶ τῷ ἀκούσματι δὲ τοῦ: **Αἴμων ὅλωλεν,** κατελήφθη ὑπὸ λιποθυμίας, συνελθοῦσα δὲ ἐξηγήθεν ἐν στίχ. 1180.

6') 1183 — 1243

ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΑΙ. ἐπαισθάνομαί τινος = ἀκούω τι. ἵνα ἴκοιμην προσήγορος εὐγμάτων = ἵνα προσελθοῦσα ἀπευθύνω εὐχάς. εὐγμάτων καὶ Παλλάδος· γεν. ἀντικειμ. ἐκ τοῦ προσήγορος. ἀνασπαστοῦ· (προληπτ. κατηγορ.) = ὅστε ἀνασπαστὸν γενέσθαι = ὅστε νὰ ἀνοιχθῇ. χαλῶ = χαλαρώνω, λύω. ὅπτιος (ἐκ τῆς ὑπὸ) = δι πρὸς τὰ δόπιστα κλίνων· ἀντίθετον εἶναι τὸ πρηγής. δείσασα (ἡ δέδοικα). πρὸς δμωαῖσι = εἰς τὰς χειρας (τὰς ἀγκάλας) τῶν θεραπαινίδων της. ἀποπλήσσομαι = λιποθυμῶ. δστις ἦν... πλαγ. ἔρωτ. πρότ. οὐκ ἀπειρος· σχ. λιτότητος. παρῶν = αὐτόπτης μάρτυς ὁν. ἔρω κούδεν παρήσω. θεικῶς καὶ ἀρνητικῶς ἐξεφράσθη ἡ αὐτὴ ἔννοια. μαλάθασσω = παραμυθοῦμαι, παρηγορῶ. ποδαγὸς = δοηγός. πόσις = σύζυγος. νηλεές (νη - ἔλεος) = μὴ τυχὸν οἴκτου (καθόσον οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ θάψῃ αὐτό). αἰτῶ = παρακαλῶ. ἐνοδία θεός = ἡ Ἐκάτη. εὔμενεῖς (ἐπιρ. κατηγ.) = εὐμενῶς (ἐξευμενισθέντες). ὄργας κατασχεθεῖν = νὰ κατάσχωσι, νὰ παύσωσι τὴν δργήν των (ἢν εἰχον, διότι ἔιμενεν ἀταφος ἔτι δι νεκρὸς τοῦ Πολυυνέκους). νεοσπάς θαλλός = νεωστὶ ἀποκοπεῖς θαλλός (κλάδος ἐλαίας). δ δὴ = δι τι βεβαίως ἐκ τοῦ πτώματος (τοῦ Πολυυνέκους). συγκαταίθω = καίω δλα δμοῦ τὰ τεμάχια. ὄρθοκρανον = ὑψηλόν. οἰκείας χθονὸς (γενικὴ τῆς ὅλης) = ἐκ τῆς πατρῷας, γενεθλίου γῆς. νυμφεῖον (κατ' εὐφημ.) = νεκρικὸν θάλαμον. εἰσβαίνω = πηγαίνω διὰ νὰ εἰσέλθω. ὄρθιων κωκυμάτων = δξεψώνων θρήνων. ἀμφὶ ἀκτέριστον παστάδα = εἰς τὸν ἐστερηγιένον τῶν γενομισιλένων νεκρικῶν τιμῶν νυμφικὸν θάλαμον. τῷ δὲ = περὶ τὰ διὰ τούτου. περιβαίνει ἀσημα βοῆς = πλήγτει δυσδιάγνωστος φωνή. μᾶλλον ἄσσον = ἔτι πλησιέστερον· τὸ μᾶλλον πλεονάζει. ἵησοι = ἐκβάλλει. δυσθρήγνητον ἔπος = λίαν θρηγνῶδη φωνήν. σαίνω = μιλακῶς πλήγτω. ἵτ' ἄσσον ὥκεις (πλεονασμ.). διὰ νὰ δείξῃ τὴν μεγάλην σπουδήν). ὄρμὸν χώματος = ἀνοιγμα τάφου. λιθοσπαδῆ = γενόμενον δι' ἀποσπάσεως λίθου. στόμιον = εἰσοδος. Ἡ πλοκὴ τῶν λέξ.: ἀθρήσατε (ἀθρέω - ω), δύντες ἀρμὸν λιθοσπαδῆ χώματος, πρὸς αὐτὸν στόμιον = παρατηρήσατε, ἀφ' οὐ (χωθῆτε) διεισδύσητε εἰς τὸ ἀνοιγμα τοῦ τάφου, τὸ σχηματισθὲν ἐξ ἀποσπάσεως λίθου, (καὶ προχωρήσητε) ἀκριθῶς ἔως εἰς αὐτὸν τὸ στόμιον. εἰ τὸν Αἴμονος... δραχυλογίᾳ ἀντί: εἰ αὐτός ἔστιν δι φθόγγος

(ἡ φωνὴ) τοῦ Αἴμονος, ὃν ἀκούω. **κλέπτομαι** = ἀπατῶμαι. **ἄθυμος** = ἡτο χωρὶς καρδιάς, εἰχε χάσει τὸ ἡμικόν του. ἐν λοισθίῳ τυμβεύματι = εἰς τὸ ἐνδότατον μέρος τοῦ θολωτοῦ τάφου. **βρόχος μιτώδης** = βρόχος (θηλειὰ) ἀπὸ μιτους (κλωστές, λωρία). **σινδῶν** = λινοῦν υφασμα. **καθημμένη** (καθάπτομαι) = κρεμασμένη. **τὸν δὲ** (Αἴμονα) **προσκείμενον ἀμφὶ μέσσῃ περιπετῆ** = νὰ ἔχῃ ἐναγκαλισθῇ αὐτὴν ἐκ τοῦ μέσου. **εὔνης** = τῆς μνηστῆς. **ἀποιμώζω** = θρηγῷ μεγαλοφύνως. **φθορὰν** = ἀπώλειαν. **τῆς κάτω** = ἡ ὅποια τώρα πλέον ἡτο κάτω εἰς τὸν "Ἄδην". **στυγνὸν** = ἀπαισίως. **δύστηνον λέχος** = τὸν δυστυχή (κακότυχον) γάμον. ἐν **τῷ** (τίνι) **ξυμφορᾶς** (γεν. διαιρετ.) **διερθάρης**; = εἰς ποῖον βαθμὸν τυφλώσεως ἔχασες τὸν νοῦν σου; **ὅσσοισι** = ὁφθαλμοῖς. **ἴκεσιος λίσσομαι** = θερμοπαρακαλῶ. **παπταίνω** = προσβλέπω. **διπλοῦς κνώδοντας** = τοὺς δύο ἐκατέρωθεν τοῦ ξίφους κατὰ τὸ τέλος τῆς λαβῆς προέχοντας σιδηροῦς δόδοντας. Ἐδῶ σημαίνει: τὸ ἀμφίστομον ξίφος. **φυγαῖσιν** = πρὸς φυγήν. **ἀμπλακίσκω** = ἀποτυγχάνω. **αὐτῷ χολωθεὶς** = ὀργισθεὶς καθ' ἔαυτοῦ (διὰ τὴν ἐπιχειρηθεῖσαν ἀνόσιον πρᾶξιν κατὰ τοῦ πατρός του). **ώσπερ εἶχε·** δηλ. ἀνευ ἀλλης προπαρασκευῆς καὶ παρελεύσεως χρόνου. **ἐπενταθεὶς** = ἀνατείνας τὴν χεῖρα καθ' ἔαυτοῦ. **ἥρεισε** = ὕπησε, ἐνέπηξε. **μέσσον** (κατηγ. τοῦ) **ἔγχος** = μέχρι τοῦ μέσου τοῦ ξίφους. **ὑγρὸν** = χαλαρόν, ἀτονον. **ἔτ' ἔμφρων** = ἔχων ἀκόμη τὰς αἰσθήσεις του. **φυσιῶ** = φυσῶ ισχυρῶς, ἀναπνέω δυνατά. **δέξειαν** = δριμητικήν. **φοινίου σταλάγματος** = φονικοῦ αἵματος. **τὰ νυμφικὰ τέλη λαχῶν** = τελέσας τὴν γαιμήλιον τελετήν. **δείλαιος** = δ δυστυχής. **τὴν ἀβουλίαν** (κατὰ πρόληψιν).

Πραγματικαί. Παλλάδος θεᾶς καὶ ἔδω ὁ Σοφοκλῆς, ὅπις καὶ εἰς ἄλλας περιπτώσεις, ἀναφέρει τὴν Παλλάδα Ἀθηνᾶν, ἵνα περιποιηθῇ τοὺς Ἀθηναῖους, πρὸ τῶν ὅποιων παίζεται τὸ δράμα. **κλεῖθρα ἀνασπαστοῦ**· κλεῖθρα εἰναι: οἱ δύο μοχλοὶ ἔσωθεν τῆς θύρας, εἰς ἕξ ἀριστερῶν καὶ εἰς ἕκ δεξιῶν, διὰ νὰ ἀνασπασθῇ δὲ (νὰ ἀνοιχθῇ) ἡ θύρα, ἔπειτε νὰ ἀποσυρθοῦν οἱ μοχλοί. **οὐκ ἀπειρος** (τί ἐννοεῖ διὰ τούτου;). **ἐνοδία θεός**: ἡ Ἐκάτη διέτριβεν εἰς τὰς δόδούς, τὰς τριόδους καὶ τοὺς τάφους, διὸ καὶ Ἐνοδία, Τριοδίτις, Τυμβιδία κλπ. ἐπεκαλεῖτο. **οἰκείας χθονός**: ἴδιον χαρακτηριστικὸν παντὸς Ἐλληνος ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων εἰναι νὰ ποθῇ νὰ ταφῇ ἐν τῇ γε-

νεθλίω γῇ, καὶ μόνον οἱ ἔχθροι τῆς πατρίδος ἀταφοι ἐρρίπτοντο μαχήραν τῶν ὅριων αὐτῆς. Θαπτόμενος ἥδη δὲ Πολυνείκης ἐν τῇ πατρῷ γῇ παύει νὰ εἰναι πλέον φυγάς καὶ ἔχθρος αὐτῆς. λιθόστρωτον· μὲ πέτρες καὶ σχι μὲ τάπητας κλπ., δπως θὰ ἥτο ἐστρωμένος δ νυμφικὸς θάλαμος. ἵτ' ἀσσον κλπ.: δι Κρέων προαισθανόμενος μέγα κακόν, ἀντιλαμβάνεται, ὅτι χάνει τὸ θάρρος καὶ τὰς δυνάμεις του καὶ ἀναθέτει εἰς τοὺς θεράποντας νὰ πλησιάσουν εἰς τὸν τάφον. ἀρμὸν χώματος κτλ.: οἱ τάφοι οὗτοι ἡσαν μὲν λιθόστρωτοι, ἀλλ' εἶχον καλυφθῆ διὰ χώματος καὶ ώμοιάζον ἔξωθεν πρὸς γηλόφους. Τῶν τοιούτων τάφων ἡ θύρα ἀπεκλείετο διὰ λίθων, ἵσως μάλιστα οἱ τελευταῖοι οὗτοι ἐτάσσοντο τοιουτότρόπως, ὅστε εἰς αὐτῶν ἀποσπάμενος ἀπετέλει τὸν ἀρμόν, δν ἀναφέρει δ συγγραφεύς. Τοιούτους τάφους γνωρίζομεν τοὺς Μυκηναϊκοὺς θολωτοὺς τάφους. σινδόνος· σινδόνα ἐννοεῖ τὸ λινοῦν ὄφασμα, τὸ δποῖον συνέστρεψε καὶ ἔκαψε θρόχον. Τὸ ὄφασμα δὲ τοῦτο ἐχρησιμοποίει ἡ ώς ζώνην ἡ ώς κρήδεμινον (δηλ. κεφαλόδεσμον) ἡ ώς κάλυμμα τῆς κεφαλῆς φθάνον ἐκατέρωθεν μέχρι τῶν ὄφιων.

γ') 1244 — 1276

Λεξιλογικαί. τί (κατηγορ. τοῦ τοῦτο) = πῶς. φρούδη = ἀπῆλθε. θαυμβέω = εἴμαι ἐκπεπληγμένος, εἴμαι ἐκθαμβωμένος. βόσκομαι = ἐλπίσιν τρέφομαι μὲ ἐλπίδας. (Ἡ Εὑρυδίκη ἐπανηλθεν εἰς τὰ ἀνάκτορα διὰ τῆς μέσης βασιλείου θύρας, χωρὶς νὰ εἴπῃ τι). ἄκη = λύπην, ἐδῶ συμφοράν. ὑπὸ στέγης ἔσω· τὸ ἔσω πλεονάζει. προθήσειν = ἀλλ' ὅτι θὰ προσβάλῃ, θὰ ἀναθέσῃ. Ἡ σύνταξις: βόσκομαι δ' ἐλπίσιν κλύουσαν (αἰτιολ. μετ.) ἄκη τέκνου οὐκ ἀξιώσειν στένειν ἐξ πόλιν ἀλλὰ προθήσειν διμωατίς (= εἰς τὰς θεραπαινίδας) στένειν (= θρηνεῖν) οἰκεῖον πένθος ὑπὸ στέγης ἔσω. γνώμης = συνέσεως. γν. ἀπειρος = ἐστερημένη συνέσεως, ἀνόητος. ἀμαρτάνειν = νὰ κάψινη ἀτοπόν τι (δ μὲν ἄγγελος ἐννοεῖ βεβαίως, ὅτι δὲν θὰ παρεκτραπῇ θρηνοῦσα δημοσίᾳ, οἱ δὲ θεαταὶ ἐνοοῦσιν ἐπικείμενον ἀπονενοημένον διάδημα αὐτῆς). ἔμοι δ' οὖν = εἰς ἐμὲ ὅμιως ἐν πάσῃ περιπτώσει. εἰσόμεσθα (ρ. οἶδα). ἐτέθη δριστ. μελλ. ἀντὶ ὑποτακτ. εἰδῶμεν. βαρὺ = ἐπίφοδον, σοδαρόν. κατάσχετον = κρυφήν τινα πρόθεσιν. κρυφῆ = μὲ τὴν σιωπήν της. παραστείχω = εἰσέρχομαι. βάρος τῆς σιγῆς (ἡ γεν. εἰναι ὑποκειμ.).

= ή σιγή ένέχει σοδαρόν τι· (δ ἄγγελος ἀκολούθως εἰσέρχεται εἰς τὰ ἀνάκτορα). **ἔφήκει** = ἦλθεν, εἶναι παρών. **ἐπίσημον μνῆμα** = φανερὸν σημεῖον. **εἰ θέμις εἰπεῖν** διὰ τούτων μετριάζει τὴν κατηγορίαν κατὰ τοῦ Κρέοντος: « αὐτὸς ἀμαρτών ».

στροφὴ α'. **δυσφρόνων φρενῶν** (δξύμιωρον) = ἀφρονος νοῦ. **στερεὰ** (ἀντὶ στερεῶν εἰς τὸ φρενῶν) = ἴσχυρογνώμονος (νοῦ). **θανατόεντα** = θανατηφόρα. **ἔμφυλίους** = συγγενεῖς. **ἄνοβλα ἔμῶν βουλευμάτων** = ὀνολέα (= ἀτυχῆ) ἵπικά μου βουλεύματα. **ξὺν νέῷ μόρῳ** = μὲ θάνατον καινοπρεπή (διότι ηὐτοκτόνησε καὶ μάλιστα ἐξ αἰτίας τοῦ πατρός). **ἀπελύθης** ἐνν. τοῦ ἔγρ. τὴν δίκην = τὸ δίκαιον. **τότε** ὅτε προεκήρυξσον τὸ κήρυγμα περὶ μὴ ταφῆς. **ἄρα** ὡς θλέπω ἐκ τῶν ύστερων. **μέγα βάρος** = μεγάλην συμφοράν. **ἐνέπαισσεν ἔμῷ κάρα** = παίσας ἐνέθαλεν εἰς τὴν κεφαλήν μου. Ἡ κανον. πλοκὴ τῶν λέξ.: θεὸς δ' ἄρα ἔχων με (κατέχων με δλως ἐν τῇ ἔξουσίᾳ του) ἐπαισσε τότε μέγα βάρος ἐν ἔμῷ κάρᾳ. **ἐνέσεισε δέ με ἐν ἀγρίαις ὁδοῖς** = μὲ ἐνέθαλε δὲ εἰς ἀγριὰ βουλεύματα. **λακπάτητον** (λάξ - πατῶ) προληπτ. κατηγορ. = ἦν ἐλάκτισε διὰ τῶν ποδῶν του. **πόνοι δύσπονοι βροτῶν** = βάσανα τῶν ἀνθρώπων, πού γειτίζουν πικρίας τὸν βίον των.

Πραγματικάι. οὐκ ἀξιώσειν ἐξ πόλιν στένειν ἐθεωρεῖτο ἀπόπον τὸ νὰ θεηνοῦν αἱ γυναικεῖς δημιοσίᾳ, ἦτο δὲ συνήθεια νὰ μυρολογοῦν αὖται μετὰ τῶν θεραπαινίδων των ἐντὸς τῆς οἰκίας (πρβλ. Ἰλιάδ. X 340, 515). **καὶ μὴν δ' ἀναξ ἔφήκει...** εἰσέρχονται ἐκ τῆς ἀριστερᾶς παρόδου δ Κρέων μετὰ τῶν ἀκολούθων του, φέροντες τὸν νεκρὸν Αἴγιονα, ἐπὶ τοῦ δποίου ἔχει τὰς χεῖρας δ Κρέων. **ἐν δ'** **ἔσεισεν ἀγρίαις ὁδοῖς**: οἱ ἀνθρώποι τῶν ήρωικῶν χρόνων τὴν αἰτίαν τῶν δυσβουλιῶν αὗτῶν συγνάκις ἀπέδιδον εἰς τοὺς θεούς.

δ') 1277—1305

Λεξιλογικαί. ἔχων τε καὶ κεκτημένος ἐνν. ἀντικ. κακά. **φέρων** = κρατῶν· ἡ κανονικὴ σειρὰ τῶν λέξεων: ἔοικας ἥκειν ἔχων τε καὶ κεκτημένος κακά, τὰ μέν... (ἐνν. τὸν Αἴγιονα), τὰ δὲ (ἐνν. τὴν Εὔρυδίκην) τάχα δψεσθαι: (καθ' ἔλειν πρὸς τὸ πλησιέστερον ἥκειν, ἀντὶ τοῦ δψόμενος). **ἥ;** = ἀρά γε; **παμμήτωρ** = ἡ καθ' ὅλα (ἡ γεννήσασα τὸν

Αἴμιονα καὶ μέχρι τοῦ τάφου ἀκολουθήσασα αὐτὸν) μήτηρ. νεοτόμος = δὲ νεωστὶ πλήξας.

ἀντιστρ. α'. δυσκάθαρτος = δυσεξιλέωτος (μὴ ἀρκεσθεῖς εἰς τὴν μεταμέλειαν τοῦ Κρέοντος, ἀλλ' ἀπαιτήσας καὶ δύο θύματα, τὸν Αἴμιονα καὶ τὴν Εὑρυδίκην). κακάγγελτα ἄχη = λύπας διὰ τῶν ἀπαισίων εἰδήσεών σου. προπέμπω = ἔξαπολύ, προξενῶ. θροῶ = λέγω. ἐπεξειργάσω = ἀπετελείωσες (ἔδωκες τὸ τελειωτικὸν πλῆγμα). σφάγιος = γενόμενος διὰ σφαγῆς. ἐπ' ὀλέθρῳ = εὐθὺς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ μου· ἡ σύνταξις: τίνα νέον σφάγιον γυναικεῖον μόρον λέγεις ἀμφικεῖσθαι μοι ἐπ' ὀλέθρῳ (τοῦ υἱοῦ); οὐκ ἐν μυχοῖς ἔτι = δὲν εἶναι πλέον εἰς τὸ βάθος τοῦ οἰκου (διότι κι θύραι ἡνοίχθησαν). ἔναντα = ἀπέναντι. πότρος (πίπτω) = (κακή) τύχη. δξύθηκτος = δξέως ἀκονημένος (θήγω = ἀκονίζω), κοπτερός. βωμία = οὖσα εἰς τὸν βωμόν. λύει = παρέλυσε. κελαινά (κατηγορ. προληπτικὸν) = ὥστε γενέσθαι κελαινά = ἡ νῦξ τοῦ θανάτου ἐκάλυψεν αὐτά. λάχος (τὸ) = μοῖρα. λοίσθιον (ἐπιρρημ. διορ.) = τέλος δέ. ἐφυμνῶ = καταρριπτει.

Πραγματικαί. τὰ μὲν πρὸ τῶν χειρῶν· οἱ θεράποντες φέρουσιν ἐπὶ φερέτρου τὸ πτῶμα τοῦ Αἴμιονος, δὲ πατήρ διὰ τῆς χειρός του περιβάλλει αὐτό. «Αἰδου λιμήν, δὲ λιμήν τοῦ θανάτου, λέγεται δὲ οὕτω, διότι ἐκ τῆς τρικυμιώδους ζωῆς δέχεται ὡς λιμήν γαλήνιος πάντας. δρᾶν πάρεστιν» ἀνοίγεται ἡ μέση πύλη τῶν ἀνακτόρων καὶ ἐκφέρεται διὰ μηχανήματος (τοῦ ἐκκυκλήματος) δὲ νεκρὸς τῆς Εὑρυδίκης. κακάς πράξεις ἐφυμνήσασα. πῶς χαρακτηρίζεται δὲ ἄγγελος, ἀναφέρων ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ Κρέοντος τοὺς λόγους τῆς Εὑρυδίκης περὶ κακῶν πράξεων αὐτοῦ;

Λαοῦ
ε') 1306 — 1353

Λεξιλογικαί. στροφὴ β'. ἀνέπταν = ἀνέπτυγν (ἀναπέτομαι) = ἐτρόμαξα, ἐπετάχτηκα ἀπὸ τὸν φόδον μου (ἐπειδὴ ἤκουσε τὸ λεχθὲν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου περὶ τῆς ἐκστομισθείσης ἐναντίον του κατάρας τῆς Εὑρυδίκης: «ἐφυμνήσασα τῷ παιδοκτόνῳ»). ἀνταίαν (ἐνν. πληγὴν) = ἐμπρὸς εἰς τὸ στήθος. τί μ' οὐκ ἐπαισιεν (ἰσοδυν. μὲν ἔντονον προτροπὴν) = ἐμπρός, ἀς μὲν κτυπήσῃ τις. ἀμφίθηκτος = ἀμφίστοριος. συγκέκραμαι = ἔχω συγδεθῆ ἀναποσπάστως. δύα = δύη = δυστυ-

χία (προσωποπ.). **έπισκηπτομαι** = κατηγοροῦμαι. **τῶνδε μόρων κάκείνων** διὰ μὲν τῶν α' ἔνν. τὸν θάνατον τοῦ Αἴμιονος, διὰ δὲ τῶν β' τὸν τοῦ Μεγαρέως. Ἡ κακὸν. σειρὴ τῶν λέξεων: (ἔνν. ἐκ τῶν προηγ.: ὅρθις θρηνεῖς λέγων ταῦτα) **έπεσκηπτου** γε πρὸς τῆς θανούσης, ὡς ἔχων αἰτίαν τῶνδε κάκείνων μόρων. **ποίω δὲ τρόπῳ κάπελύσατο** ἐν φροναῖς; = καὶ μὲ ποῖον δὲ τρόπον φονεύσασα ἔσυτὴν ἀπέθανεν; **ὅπως** = μόλις. **δέξυκώκυτον** = τὸ δόποιον ἀθρήνησε λιὲ δέξειας φυνάς. **τάδε οὖ ποθ'** ἀρμόσει ἐξ ἐμᾶς αἰτίας ἐπ' ἄλλον βροτῶν = ἡ αἰτία (ἡ εὐθύνη) αὐτῶν ἐδῶ τῶν δεινῶν οὐδέποτε θὰ μεταβιβασθῇ ἀπὸ ἐμὲ εἰς...καίνω = φονεύω. **φάμ'** = φαμι = φημι. **ἔτυμον** = τῇ ἀληθείᾳ. **ἐν κακοῖς** = ἐν μέσῳ τῶν κακῶν (Θέλει: νὴ εἶπη ἐνταῦθα ὅτι ἡ ἀποιλάρυνσις τοῦ Κρέοντος ἀπὸ τοῦ νὰ βλέπῃ τοὺς νεκροὺς εἰναι κέρδος δι' αὐτόν, ἐφ' ὅσον εἰναι δυνατὸν νὰ γίνη λόγος περὶ κέρδους). **βράχιστα** = συντομώτατα. Ἡ σύνταξις εἰναι: **κράτιστα γάρ τὰ ἐν ποσὶν κακὰ** (ἔνν. ἐστὶν) **δοντα** (ὑποθ.). **βράχιστα.** Ἡ σύντ. προσωπ. ἀντὶ ἀπροσώπου: κράτιστον γάρ ἐστι βράχιστα εἰναι τὰ ἐν ποσὶν (πρὸ τῶν ὁψιθαλιῶν) δοντα κακά. (Γίνονται δὲ συντομώτατα τὰ κακά, ἀν ἀποχωρήσῃ δι Κρέων τὸ ταχύτερον ἀπὸ τῆς ὄψεως τῶν πτωμάτων, εἰναι δηλ. ἔμμιτεσος ὑπόδειξις τοῦ χοροῦ πρὸς τὸν Κρέοντα νὰ ἀποχωρήσῃ).

ἀντιστρο. β'. τέρμιος ἡμέρα = ἡ τελευταία ἡμέρα (τοῦ θανάτου). **ὕπατος** = ἔσχατος. Ἡ σύντ.: φανήτω δι' ὕπατος ἐμῶν μόρων (ιυσιρῶν) ἄγων μοι κάλλιστα τερμίτιαν ἡμέραν. **τῶν προκειμένων τι** = ἐκ τούτων τι, δοσα ἡ παροῦσα περίστασις ἀπαιτεῖ. (Ἐνν. τὴν ταφὴν τῶν νεκρῶν). **τῶνδε** δηλ. τοῦ θανάτου σου. **ὅτοισι** (δηλ. τοῖς θεοῖς). **ταῦτα** (δηλ. τὸν θάνατον). **συγκατεύχομαι** = εὔχομαι δλα δμοῦ, συγκεφαλιώσας εὔχομαι. **μάταιον** = τὸν μηδὲν δοντα, τὸν ἀχρηστὸν. **ἴδω** = νὰ προσθλέψω. **πᾶ κλιθῶ** = ποῦ νὰ στηριχθῶ (ἀφ' οὐ ἔχασα ἥδη πάντας). **λέχριος** = πλάγιος, πεπτωκώς. **τὰν χεροῖν** ἔνν. τὴν γυναῖκα καὶ τὸν Αἴμιονα. **τὰ δὲ** = ἀφ' ἔτέρου δέ. **ἐπὶ κρατὶ** = εἰς τὴν κεφαλήν μου. **πότμος** = μοῖρα. **δυσκόμιστος** = ἐκεῖνος, δη δυσκόλως φέρει τις, δι ἀγυπόφορος, δι ἀφόρητος. **εἰσάλλομαι** = εἰσοριῶ, ἐνσκήπτω. **Ἄφ' οὐ δι** Κρέων εἰπε τοὺς τελευταίους του λόγους, ἀπῆλθεν δηγούμενος ὑπὸ τῶν θεραπόντων του, δι δὲ χορὸς ἀκολούθως, καθ' ὃν χρόνον ἀπέρχεται λέγει τοὺς τελευταίους ἐξ στίχους, ἐν οἷς

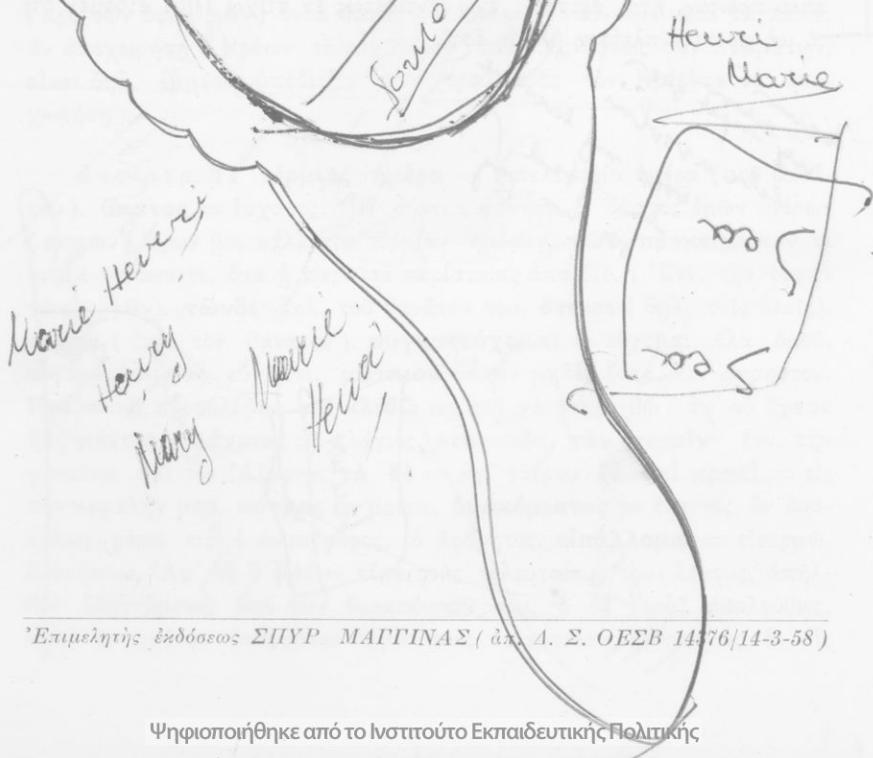
ἐνυπάρχει ἡ ἡθικὴ τοῦ δράματος ἀρχή. τὸ φρονεῖν = ἡ φρόνησις, ἡ εὐδούλια. πολλῶ πρῶτον = πρώτιστον, κυριώτατον. τὰ γ' εἰς θεοὺς = τοὺς λαχίστον δέσον ἀφορᾶται εἰς τοὺς θεοὺς (καὶ τοὺς ὑπ' αὐτῶν δροῦσι μένους νόμους). ἀσεπτῶ = ἀσεβῶ. μεγάλοι λόγοι = μεγαλαυχίαι, κομιπορρηματίαι. μεγάλας πληγάς ἀποτείσαντες = πληρώσαντες μεγάλας ποινάς, δηλ. διὰ μεγάλων δυστυχημάτων τιμωρηθέντες. μεγάλοι λόγοι μεγάλας πληγάς παρήγησις. ὑπέραυχος = ὑπερήφανος. γῆρας (μεταφορικῶς) = μὲ τὸν χρόνον, ἀργά (μετὰ τὴν τιμωρίαν). ἐδίδαξαν (γνωμικὸς ἀρριστος) = συνήθως διδάσκουν τοὺς ἄλλους.

Πραγματικά, μέλλοντα ταῦτα... διχρός ἀφ' ἔνδος μὲν εὐσχήμως κατακρίνει ὡς ἀνόητον τὴν ὑπὸ τοῦ Κρέοντος ἐπίκλησιν τοῦ θανάτου, διὸ καὶ δικαιολογεῖται διὰ τοῦ Κρέων ἐν στίχ. 1336, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐπιζητεῖ νὰ ἐπισπευσθῇ ἡ ταφὴ τῶν νεκρῶν πρὸς ἀνακούψισν τοῦ Κρέοντος. τὸ φρονεῖν πρῶτον κ.τ.λ. ἡ εὐδούλια δηλ. κατὰ τὴν γνώμην τῶν ἀρχαίων ἐθεωρεῖτο ὡς μέρος τῆς εὐδαιμονίας, καὶ μάλιστα πολὺ πρῶτον, γητοὶ ἀριστον, ἐνθα διτιθέτως ἐν στίχῳ 1051 εἰδομεν ὅτι τὸ μὴ φρονεῖν πλείστη βλάβη ἔστι.

Marie	Henri
Mary	
Maiyu	Henry
ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΙ	

Σελ.

A. Εισαγωγή	7
B. ΟΙΧΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ	
1. Κείμενον	19
2. Ερμηνευτικά σημειώσεις	69
C. ΑΝΤΙΓΟΝΗ	
1. Κείμενον	139
2. Ερμηνευτικά σημειώσεις	185

E. V. DONG

Τα άντιτυπα τοῦ βιβλίου φέρουν τὸ κάτωθι βιβλιόσημον εἰς ἀπόδειξιν τῆς γνησιότητος αὐτῶν.

Αντίτυπον στερούμενον τοῦ βιβλιοσήμου τούτου θεωρεῖται κλεψύτυπον.
Ο διαβέτων, πωλῶν ἡ χρησιμότερον αὐτὸν διώκεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ὅρθο 7 τοῦ νόμου 1129 τῆς 15/21 Μαρτίου 1946 ('Εφ. Κεφ. 1946, Α 108).

Μάγειρ

Ανδρεστόπ/00

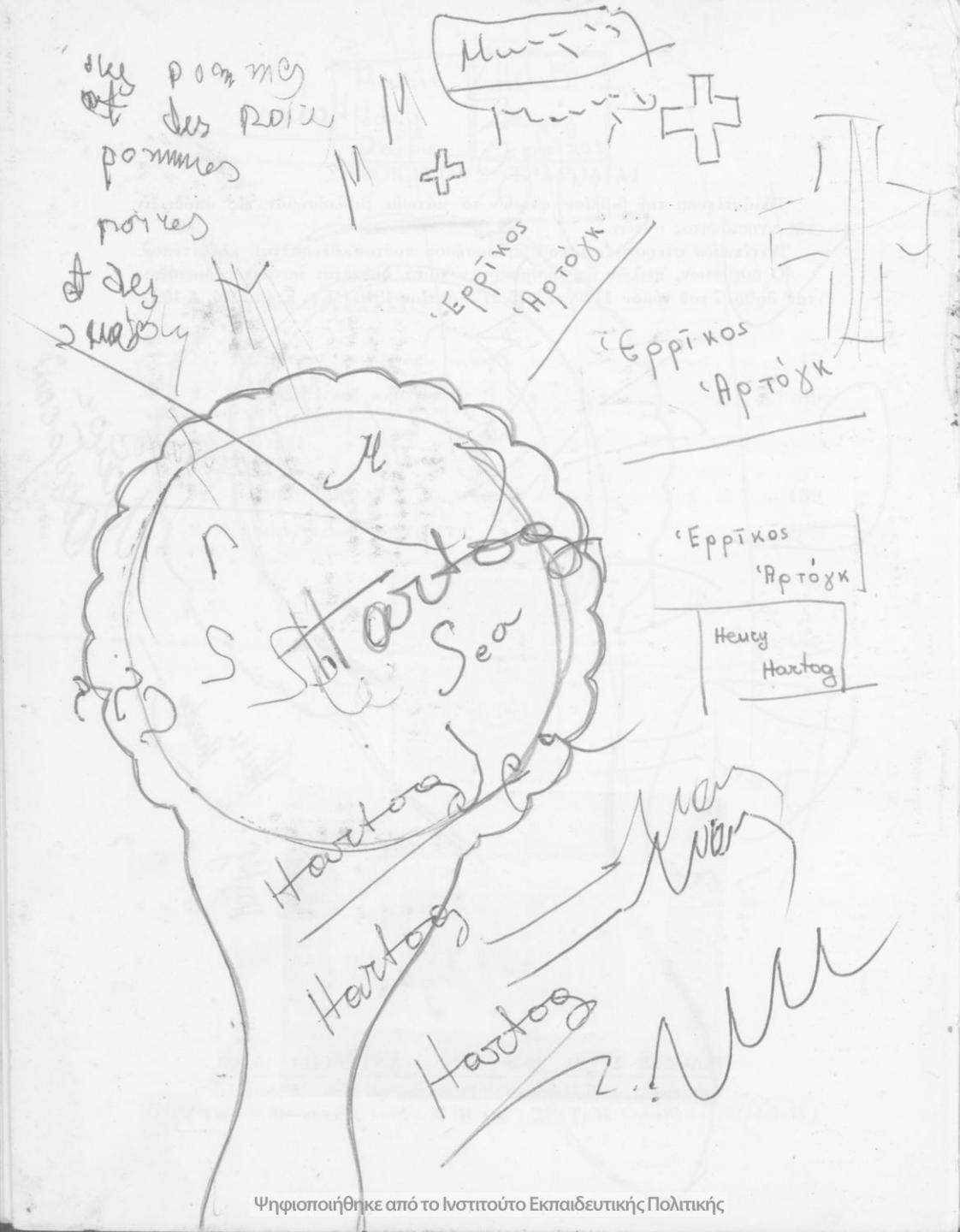
Μάγειρ
Ανδρεστόπ/00

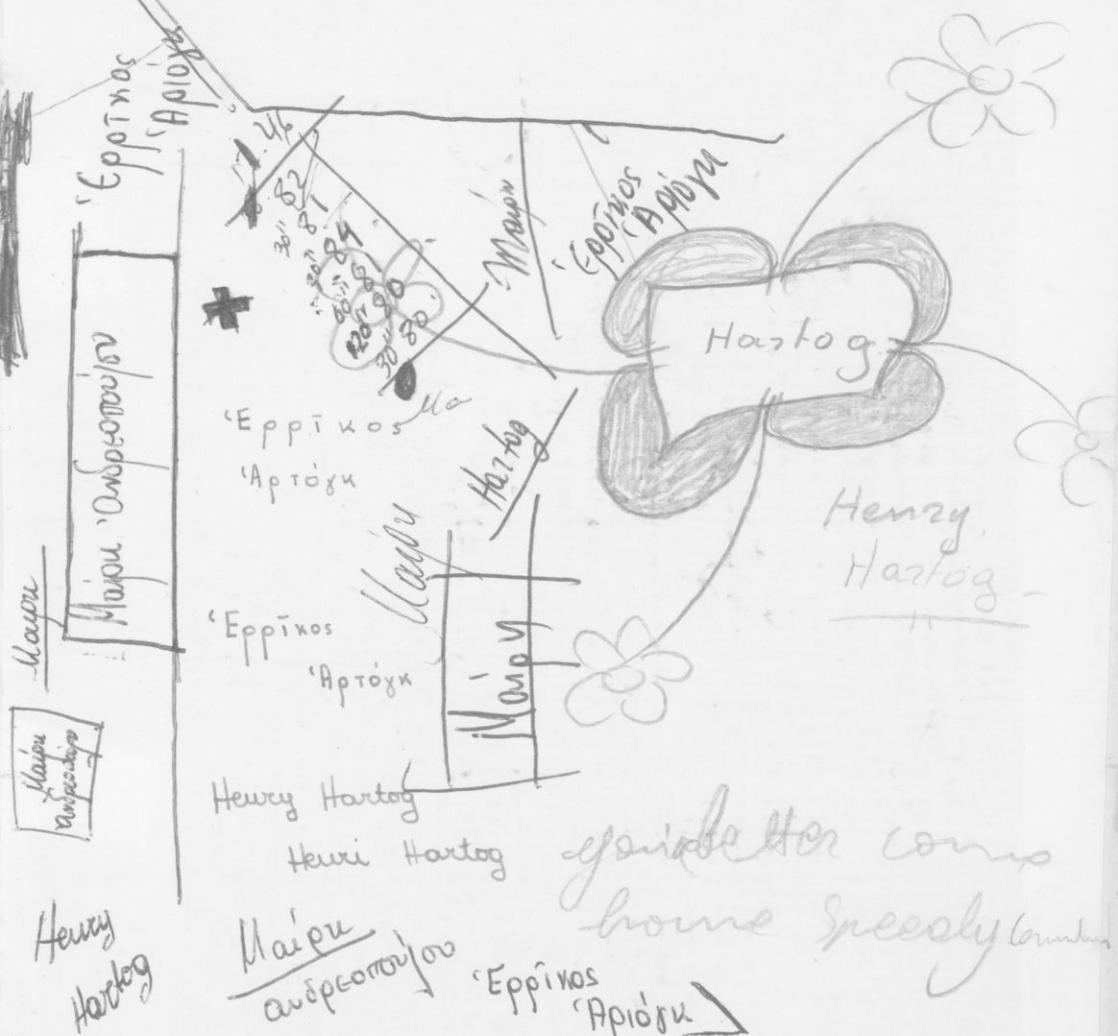
Haus
Hartog

ΕΚΔΟΣΙΣ ΣΤ' Η', 1958 (VII) — ΑΝΤΙΤΥΠΑ 15,000

Έκπτωσις — Βιβλιοδεσία: Τυπογραφίας καὶ Έκδοσικός
Οίκος "ΠΑΤΡΙΣ,, E. P. E. Στοὰ Πάλλου 9

1600/95

long

Ept. 7 5
δεκ. 4 4

Sep.
Oct. 6 3
Nov. 11